

Rocznik Statystyczny Województwa Kujawsko-Pomorskiego

URZĄD STATYSTYCZNY
W BYDGOSZCZY
STATISTICAL OFFICE
IN BYDGOSZCZ

Statistical Yearbook

Kujawsko-Pomorskie
Voivodship

2016

ZESPOŁ REDAKCYJNY EDITORIAL BOARD

Przewodniczący *President*
Wioletta Zwara

Redaktor Główny *Editor in chief*
Barbara Ptaszyńska

Sekretarz *Secretary*
Małgorzata Rybak

**Opracowanie tablic *Preparation of tables*
i redakcja merytoryczna *and editorial supervision***

Michał Cabański, Małgorzata Górka, Dariusz Klamecki, Marta Kobyłecka, Ewa Liminowicz, Rafał Lis, Bożena Małecka,
Magdalena Miśko, Anna Nakielska, Małgorzata Podolak, Magdalena Poreda, Joanna Wojciechowska
— Kujawsko-Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych — *Kujawsko-Pomorski Regional Survey Centre*

Bożena Białasik, Marzena Czerniak, Aleksandra Danielewska, Anna Dublasiewicz, Elżbieta Dziamecka, Ewelina Kodan,
Elżbieta Królikowska, Joanna Krzyś, Marek Leszczyński, Dorota Malicka, Alicja Redelbach, Krystyna Strąk,
Gabriela Szczepaniak, Bartosz Wilk, Danuta Wódzka, Radosław Żmuda-Trzebiatowski
— Ośrodek Badań i Analiz Rynku Pracy — *Surveys and Analysis of Labour Market Centre*

Waldemar Borzych, Piotr Kacprowicz, Katarzyna Magdańska, Ewa Panic-Kentzer
— Wydział Badań Ankietowych — *Enquiry Surveys Division*

Agnieszka Wasila
— Wydział Rejestrów — *Registers Division*

**Redakcja techniczna, korekta, skład *Technical supervision, proof-reading,*
i grafika komputerowa *typesetting and computer graphics***

Dariusz Klamecki, Adam Mańkowski, Magdalena Miśko, Jacek Pruski
— Kujawsko-Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych — *Kujawsko-Pomorski Regional Survey Centre*

Projekt okładki *Cover design*

Lidia Motrenko-Makuch

**Prosimy o podanie źródła
przy publikowaniu danych US**

***When publishing SO data
please indicate source***

ISSN 1734-0829

Urząd Statystyczny w Bydgoszczy ul. ks. Stanisława Konarskiego 1-3, 85-066 Bydgoszcz,
tel. 52 3669-390, fax 52 3669-356; internet – <http://bydgoszcz.stat.gov.pl>
e-mail: KancelariaUSBDG@stat.gov.pl

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Bydgoszczy przekazuje Państwu kolejne wydanie „Rocznika Statystycznego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2016”, dostępnego w polsko-angielskiej wersji językowej. Jest to podstawowa zbiorcza publikacja Urzędu, która stanowi zestawienie informacji charakteryzujących poziom życia społeczeństwa i stan rozwoju gospodarczego województwa w 2015 r.

Publikację, której zadaniem jest dostarczenie Czytelnikowi zestawu informacji na temat zagadnień dotyczących m.in. demografii, rynku pracy, finansów publicznych, edukacji, ochrony zdrowia, otwierają uwagi ogólne zawierające obszernie wyjaśnienia dotyczące terminologii, metodologii i zakresu informacji znajdujących się w opracowaniu. W dalszej kolejności umieszczone zostały tablice przeglądowe prezentujące Województwo Kujawsko-Pomorskie na tle Polski, a także w retrospekcji za lata 2000, 2005, 2010, 2012–2015.

Tablice szczegółowe zgromadzono w 23 działach tematycznych. Podstawą opracowania poszczególnych działów były wyniki badań statystycznych realizowanych przez służby statystyki publicznej oraz dane pochodzące ze źródeł administracyjnych. Nowością w bieżącej edycji Rocznika jest prezentacja prognozowanych do 2050 r. danych dotyczących gospodarstw domowych oraz przedstawienie wyników „Europejskiego Ankietowego Badania Zdrowia”. Treść publikacji uzupełniono ilustracją graficzną w formie kolorowych map, wykresów i schematów.

Przekazując Państwu publikację „Rocznik Statystyczny Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2016”, dostępną również w wersji elektronicznej, składam wszystkim osobom i instytucjom, które przyczyniają się do wzbogacenia jego treści, serdeczne podziękowania za współpracę i przekazane materiały. Wyrażam nadzieję, że publikacja okaże się cennym i przydatnym źródłem informacji o stanie i tendencjach rozwoju społeczno-gospodarczego naszego Województwa.

Osoby zainteresowane rozszerzeniem informacji na niższych poziomach podziału terytorialnego zachęcamy również do zapoznania się z rocznikiem „Województwo Kujawsko-Pomorskie 2016 – Podregiony, Powiaty, Gminy”.

Zapraszam Państwa do współpracy z Urzędem Statystycznym w Bydgoszczy w obszarze działań publikacyjnych oraz działań o charakterze analityczno-badawczym, których realizacja ma na celu odpowiadać na potrzeby Użytkowników informacji statystycznych.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego

Wioletta Zwara

Preface

The Statistical Office in Bydgoszcz presents the next edition of “Statistical Yearbook of the Kujawsko-Pomorskie Voivodship 2016”, available in Polish-English language edition. This is the basic collective publication of the Office, which is a summary of information describing standard of living of the society and condition of economy development of voivodship in 2015.

The publication whose task is to provide the Reader a set of information on issues concerning among others demography, labour market, public finance, education, health care, begins general notes containing extensive explaining terminology, methodology and scope of information in the study. Subsequently, there were review tables presenting Kujawsko-Pomorskie voivodship against the background of Poland and retrospection for 2000, 2005, 2010, 2012–2015.

Detailed tables gathered in 23 thematic chapters. The basis of the particular chapters of elaboration were the results of statistical surveys carried out by official statistics services and data from administrative sources. A novelty in the current edition of the Yearbook is presentation of projected until 2050 data on households as well as results of “The European Health Interview Survey”. Content of publication was supplemented with the graphical illustration in the form of colour maps, charts and diagrams.

In presenting “Statistical Yearbook of the Kujawsko-Pomorskie Voivodship 2016”, available also in an electronic version, I would like to express my gratitude to all people and institutions which contribute to the enrichment of its content for cooperation and provided information. I hope that the publication will prove a valuable and useful source of information of socio-economic situation and development trends of our voivodship.

Persons interested in extension of information about the basic units of territorial division of voivodship we recommend statistical yearbook entitled “Kujawsko-Pomorskie Voivodship 2016 – Subregions, Powiats, Gminas”.

I invite you to cooperation with the Statistical Office in Bydgoszcz in the field of publication and analytical and research activities whose objective is to meet the needs of statistical information users.

Director
of the Statistical Office

Wioletta Zwara

SPIS TREŚCI

Przedmowa
Spis tablic
Spis wykresów
Objaśnienia znaków umownych. Skróty
Uwagi ogólne

TABLICE PRZEGLĄDOWE

I. Województwo na tle kraju w 2015 r.
II. Ważniejsze dane o województwie (2000, 2005, 2010, 2012–2015)

DZIAŁY

I. Geografia
II. Stan i ochrona środowiska
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości
V. Ludność
VI. Rynek pracy
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubez- pieczeń społecznych
VIII. Budżety gospodarstw domowych
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania ...
X. Edukacja i wychowanie
XI. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna
XII. Kultura. Turystyka. Sport
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne
XIV. Ceny
XV. Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo
XVI. Przemysł i budownictwo
XVII. Transport i łączność
XVIII. Handel i gastronomia
XIX. Finanse przedsiębiorstw
XX. Finanse publiczne
XXI. Inwestycje. Środki trwałe
XXII. Rachunki regionalne
XXIII. Podmioty gospodarki narodowej

CONTENTS

	Str. Page
<i>Preface</i>	3–4
<i>List of tables</i>	6–18
<i>List of graphs</i>	19
<i>Symbols. Abbreviations</i>	20–21
<i>General notes</i>	22–27

REVIEW TABLES

<i>Voivodship on the background of the country in 2015</i>	28–33
<i>Major data on the voivodship (2000, 2005, 2010, 2012–2015)</i>	34–51

CHAPTERS

<i>Geography</i>	52–54
<i>Environmental protection</i>	55–76
<i>Administrative division and local government</i>	77–81
<i>Public safety. Justice</i>	82–92
<i>Population</i>	93–122
<i>Labour market</i>	123–159
<i>Wages and salaries. Social security benefits</i>	160–172
<i>Household budgets</i>	173–181
<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i>	182–195
<i>Education</i>	196–228
<i>Health care and social welfare</i>	229–245
<i>Culture. Tourism. Sport</i>	246–261
<i>Science and technology. Information society</i>	262–277
<i>Prices</i>	278–281
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>	282–311
<i>Industry and construction</i>	312–326
<i>Transport and communications</i>	327–335
<i>Trade and catering</i>	336–341
<i>Finances of enterprises</i>	342–354
<i>Public finance</i>	355–363
<i>Investments. Fixed assets</i>	364–372
<i>Regional accounts</i>	373–378
<i>Entities of the national economy</i>	379–387

SPIS TABLIC

LIST OF TABLES

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA	CHAPTER I. GEOGRAPHY		
Położenie geograficzne	<i>Geographic location</i>	1	52
Powierzchnia i granice w 2015 r.	<i>Area and borders in 2015</i>	2	52
Układ pionowy powierzchni	<i>Elevations</i>	3	53
Większe sztuczne zbiorniki wodne	<i>Major artificial reservoirs.....</i>	4	53
Temperatury powietrza	<i>Air temperatures</i>	5	54
Opady atmosferyczne, prędkość wiatru, uśłonecznienie i zachmurzenie	<i>Atmospheric precipitation, wind velocity, insolation and cloudiness</i>	6	54
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	55
Stan geodezyjny, kierunki i zmiany w wykorzystaniu powierzchni województwa	<i>Geodesic status, directions and changes of voivodship land use</i>	1 (7)	62
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne	<i>Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes</i>	2 (8)	63
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrehabilitowane i zagospodarowane	<i>Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land</i>	3 (9)	63
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population</i>	4 (10)	64
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	<i>Water consumption for needs of the national economy and population</i>	5 (11)	64
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania stawów rybnych	<i>Area and water withdrawal for irrigation in agriculture and forestry as well as water for filling up fish ponds</i>	6 (12)	65
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzane do wód lub do ziemi	<i>Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground</i>	7 (13)	65
Zakłady odprowadzające ścieki według miejsca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków	<i>Plants discharging wastewater by place of discharge and wastewater treatment plants possessed</i>	8 (14)	66
Oczyszczalnie ścieków	<i>Wastewater treatment plants</i>	9 (15)	66
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza	<i>Emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality</i>	10 (16)	67
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza	<i>Air pollution reduction systems in plants of significant nuisance to air quality</i>	11 (17)	68
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona	<i>Area of special nature value under legal protection</i>	12 (18)	69
Rezerwy przyrody	<i>Nature reserves</i>	13 (19)	70
Parki krajobrazowe	<i>Landscape parks</i>	14 (20)	70
Pomniki przyrody	<i>Monuments of nature</i>	15 (21)	71

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.)	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)		
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) oraz tereny ich składowania	<i>Waste generated and landfilled up to now (ac- cumulated) as well as its waste landfill areas....</i>	16 (22)	71
Odpady według rodzajów w 2015 r.	<i>Waste by type in 2015</i>	17 (23)	72
Nakłady na środki trwałe służące ochronie śro- dowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące) ...	<i>Outlays on fixed assets in environmental pro- tection and water management (current pri- ces)</i>	18 (24)	72
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekaza- nia do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej	<i>Tangible effects of investments in environ- mental protection and water management</i>	19 (25)	74
Kierunki finansowania z Wojewódzkiego Fun- duszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	<i>Financing directions of the Voivodship Envi- ronmental Protection and Water Management Fund</i>	20 (26)	75
Wpływy z opłat i kar na fundusze ochrony śro- dowiska i gospodarki wodnej	<i>Receipts from fees and fines for environmental protection and water management funds</i>	21 (27)	76
DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND LOCAL GOVERNMENT		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	77
Jednostki administracyjne województwa	<i>Administrative units of voivodship</i>	1 (28)	79
Gminy w 2015 r.	<i>Gminas in 2015</i>	2 (29)	79
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2015 r.	<i>Powiats and cities with powiat status in 2015</i>	3 (30)	80
Radni organów jednostek samorządu terytorial- nego w 2015 r.	<i>Councillors of organs of local government enti- ties in 2015</i>	4 (31)	80
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej	<i>Paid employment, wages and salaries in the public administration</i>	5 (32)	81
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	82
Przestępstwa stwierdzone przez policję w zakoń- czonych postępowaniach przygotowawczych	<i>Ascertained crimes by the police in completed preparatory proceedings</i>	1 (33)	85
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez policję	<i>Rates of detectability of delinquents in ascer- tained crimes by the police</i>	2 (34)	87
Wpływ spraw do sądów powszechnych	<i>Incoming cases in the common courts</i>	3 (35)	87
Wpływ spraw do sądów powszechnych w 2015 r.	<i>Incoming cases in the common courts in 2015</i>	4 (36)	88
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy pow- szeczne za przestępstwa ścigane z oskarże- nia publicznego	<i>Adults validly sentenced by common courts for crimes prosecuted by public accusation</i>	5 (37)	89
Załatwione sprawy rodzinne	<i>Resolved family cases</i>	6 (38)	89
Sprawy rodzinne załatwione w 2015 r.	<i>Resolved family cases in 2015</i>	7 (39)	90
Podmioty w Krajowym Rejestrze Sądowym	<i>Entities in the National Judicial Register</i>	8 (40)	90
Zarejestrowana działalność Państwowej Straży Pożarnej	<i>Registered activity of the State Fire Department</i>	9 (41)	91

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 93
Ludność	<i>Population</i>	1 (42) 97
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym	<i>Working and non-working age population</i>	2 (43) 97
Ludność według płci i wieku	<i>Population by sex and age</i>	3 (44) 98
Miasta i ludność w miastach	<i>Towns and urban population</i>	4 (45) 99
Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską	<i>Gminas and rural population</i>	5 (46) 99
Mediana wieku ludności według płci	<i>Median population age by sex</i>	6 (47) 100
Ruch naturalny ludności	<i>Vital statistics</i>	7 (48) 100
Małżeństwa zawarte i rozwiązane	<i>Marriages contracted and dissolved</i>	8 (49) 101
Małżeństwa zawarte według wieku nowożeńców w 2015 r.	<i>Marriages contracted by age of bridegrooms and brides in 2015</i>	9 (50) 101
Małżeństwa zawarte według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców w 2015 r.	<i>Marriages contracted by previous marital status of bridegrooms and brides in 2015</i>	10 (51) 103
Małżeństwa wyznaniowe	<i>Church or religious marriages</i>	11 (52) 103
Rozwody według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa w 2015 r.	<i>Divorces by age of spouses at the moment of filling petition for divorce in 2015</i>	12 (53) 104
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie	<i>Divorces by the number of underage children in the marriage</i>	13 (54) 105
Urodzenia	<i>Births</i>	14 (55) 105
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki	<i>Live births by birth order and age of mother</i>	15 (56) 106
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności	<i>Female fertility and reproduction rates of population</i>	16 (57) 106
Zgony według płci i wieku zmarłych	<i>Deaths by sex and age of deceased</i>	17 (58) 107
Zgony według przyczyn	<i>Deaths by causes</i>	18 (59) 108
Zgony niemowląt według płci i wieku	<i>Infant deaths by sex and age</i>	19 (60) 110
Zgony niemowląt według wybranych przyczyn	<i>Infant deaths by selected causes</i>	20 (61) 111
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez policję	<i>Suicides registered by police</i>	21 (62) 112
Przeciętne dalsze trwanie życia	<i>Life expectancy</i>	22 (63) 112
Prognoza ludności	<i>Population projection</i>	23 (64) 113
Prognoza gospodarstw domowych	<i>Households projection</i>	24 (65) 115
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały	<i>Internal and international migration of population for permanent residence</i>	25 (66) 115
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków	<i>Internal migration of population for permanent residence by direction</i>	26 (67) 116
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów	<i>Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants</i>	27 (68) 117
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów	<i>International migration of population for permanent residence by sex and age of migrants</i>	28 (69) 118
Rezydenci	<i>Usual residence population</i>	29 (70) 119
Rezydenci w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym	<i>Working and non-working age usual residence population</i>	30 (71) 119
Kościóły i związki wyznaniowe	<i>Churches and religious associations</i>	31 (72) 120

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 123
Aktywność ekonomiczna ludności	<i>Economic activity of the population</i>	
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej — na podstawie BAEL	<i>Economic activity of the population aged 15 and more — on the LFS basis</i>	1 (73) 131
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale 2015 r. — na podstawie BAEL	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quarter 2015 — on the LFS basis</i>	2 (74) 132
Pracujący	<i>Employment</i>	
Pracujący	<i>Employed persons</i>	3 (75) 133
Pracujący według statusu zatrudnienia	<i>Employed persons by employment status</i>	4 (76) 134
Przeciętne zatrudnienie	<i>Average paid employment</i>	5 (77) 135
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni	<i>Full- and part-time paid employment</i>	6 (78) 136
Przyjęcia do pracy	<i>Hires</i>	7 (79) 137
Zwolnienia z pracy	<i>Terminations</i>	8 (80) 138
Absolwenci szkół wyższych, zawodowych i liceów ogólnokształcących, którzy podjęli pracę po raz pierwszy	<i>The graduates of tertiary schools, leavers of vocational and secondary schools starting work for the first time</i>	9 (81) 140
Miejsca pracy wolne, nowo utworzone i zlikwidowane w 2015 r.	<i>Job vacancies, newly created and liquidated job in 2015</i>	10 (82) 141
Bezrobocie	<i>Unemployment</i>	
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy	<i>Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers</i>	11 (83) 143
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani	<i>Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls</i>	12 (84) 144
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy	<i>Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority</i>	13 (85) 144
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz oferty pracy	<i>Registered unemployed persons benefitting from labour market programme as well as job offers</i>	14 (86) 146
Wydatki Funduszu Pracy	<i>Expenditures of Labour Fund</i>	15 (87) 146
Warunki pracy	<i>Work conditions</i>	
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)	<i>Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture)</i>	16 (88) 147
Wypadki i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)	<i>Contact-mode of injury and causes of accidents at work (excluding private farms in agriculture)</i>	17 (89) 151
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie	<i>Persons injured in accidents at work on private farms in agriculture</i>	18 (90) 153
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia	<i>Persons working in hazardous conditions</i>	19 (91) 153
Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego w 2015 r.	<i>Paid employees on position for which evaluation of occupational risk was done in 2015</i>	20 (92) 156
Choroby zawodowe	<i>Occupational diseases</i>	21 (93) 157
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych	<i>Persons receiving benefits for work in harmful and strenuous conditions</i>	22 (94) 158
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	<i>Occupational accidents and occupational diseases benefits</i>	23 (95) 159

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS		
Uwagi ogólne	General notes	x	160
Wynagrodzenia	Wages and salaries		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto	Average monthly gross wages and salaries	1 (96)	163
Zatrudnieni według wysokości wynagrodzenia brutto za październik 2014 r.	Paid employment by amount of gross wages and salaries for October 2014	2 (97)	164
Zatrudnieni oraz przeciętne wynagrodzenia brutto według grup zawodów wykonywanych za październik 2014 r.	Paid employment and average gross wages and salaries by performed occupational groups for October 2014	3 (98)	166
Przeciętne wynagrodzenia brutto za październik 2014 r.	Average gross wages and salaries for October 2014	4 (99)	169
Miesięczne wynagrodzenia brutto najwyższe (decyle) w grupach decylowych pracowników zatrudnionych według wielkich grup zawodów wykonywanych za październik 2014 r.	Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile) paid employment by great occupational groups for October 2014	5 (100)	171
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Social security benefits		
Emeryci i renciści	Retirees and pensioners	6 (101)	172
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto	Gross retirement pay and pension benefits	7 (102)	172
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH	CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS		
Uwagi ogólne	General notes	x	173
Gospodarstwa domowe	Households	1 (103)	178
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych	Average monthly per capita available income of households	2 (104)	178
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych	Average monthly per capita expenditures of households	3 (105)	179
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych	Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs of households	4 (106)	179
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania	Households equipped with selected durable goods	5 (107)	180
Wskaźniki zagrożenia ubóstwem w gospodarstwach domowych	At-risk of poverty rates in households	6 (108)	181
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS		
Uwagi ogólne	General notes	x	182
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure		
Wodociągi i kanalizacja	Water supply and sewerage systems	1 (109)	187
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych	Consumers and consumption of electricity in households	2 (110)	188

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.)	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)	
Infrastruktura komunalna (dok.)	Municipal infrastructure (cont.)	
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych	Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households	3 (111) 188
Ogrzewnictwo	House-heating	4 (112) 189
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej	Population using water supply, sewerage and gas supply systems	5 (113) 189
Odpady komunalne	Municipal waste	6 (114) 190
Nieczystości ciekłe	Liquid waste	7 (115) 190
Składowiska odpadów komunalnych	Landfill sites with municipal waste	8 (116) 190
Tereny zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej	Generally accessible and estate area green belts	9 (117) 191
Mieszkania	Dwellings	
Zasoby mieszkaniowe	Dwelling stocks	10 (118) 191
Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w instalacje	Dwellings in dwelling stocks fitted with installations	11 (119) 192
Dodatki mieszkaniowe wypłacone w 2015 r.	Housing allowances paid out in 2015	12 (120) 192
Gospodarka gruntami pod budownictwo mieszkaniowe	Administration of grounds for dwelling construction	13 (121) 193
Mieszkania, których budowę rozpoczęto	Dwellings in which construction has begun	14 (122) 193
Mieszkania oddane do użytkowania	Dwellings completed	15 (123) 193
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb	Dwellings completed by number of rooms	16 (124) 195
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE	CHAPTER X. EDUCATION	
Uwagi ogólne	General notes	x 196
Edukacja według szczebli kształcenia	Education by level	1 (125) 202
Szkoły według organów prowadzących	Schools by school governing authority	2 (126) 205
Uczniowie według grup wieku	Pupils and students by age groups	3 (127) 207
Współczynnik skolarzacji	Enrolment rate	4 (128) 208
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych	Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools	5 (129) 209
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych oraz policealnych	Students studying foreign languages in schools for adults and in post-secondary schools	6 (130) 211
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Education of people with special educational needs	7 (131) 211
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii oraz ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze	Special education centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres	8 (132) 212

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE (dok.)	CHAPTER X. EDUCATION (cont.)		
Wychowanie pozaszkolne	<i>Extracurricular education</i>	9 (133)	213
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	<i>Boarding-schools and dormitories for children and youth (excluding special schools)</i>	10 (134)	213
Domy i stołówki studenckie	<i>Student dormitories and canteens</i>	11 (135)	214
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia	<i>Students of higher education institutions receiving scholarships</i>	12 (136)	215
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	<i>Primary schools for children and youth (excluding special schools)</i>	13 (137)	215
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	<i>Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools)</i>	14 (138)	217
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	<i>Basic vocational schools for youth (excluding special schools)</i>	15 (139)	218
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według kierunków kształcenia	<i>Students and graduates of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by fields of education</i>	16 (140)	218
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	<i>General secondary schools for youth (excluding special schools)</i>	17 (141)	218
Technika oraz szkoły artystyczne ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	<i>Technical secondary schools as well as general art schools for youth (excluding special schools)</i>	18 (142)	219
Uczniowie i absolwenci techników dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według kierunków kształcenia	<i>Students and graduates of technical secondary schools for youth (excluding special schools) by fields of education</i>	19 (143)	219
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży	<i>Level art schools for children and youth</i>	20 (144)	220
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych)	<i>Post-secondary schools (excluding special schools)</i>	21 (145)	220
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według kierunków kształcenia	<i>Students and graduates of post-secondary schools (excluding special schools) by fields of education</i>	22 (146)	220
Szkoły wyższe	<i>Higher education institutions</i>	23 (147)	221
Filie, zamiejscowe podstawowe jednostki organizacyjne oraz zamiejscowe ośrodki dydaktyczne szkół wyższych według lokalizacji w roku akademickim 2015/16	<i>Branches sections, basic organizational units in another location as well as teaching centres in another location of higher education institutions in 2015/16 academic year by place of residence</i>	24 (148)	222
Studenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół	<i>Students of higher education institutions by study forms and type of schools</i>	25 (149)	223
Absolwenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół	<i>Graduates of higher education institutions by study forms and type of schools</i>	26 (150)	223
Nauczyciele akademicy w szkołach wyższych	<i>Academic teachers in higher educational institutions</i>	27 (151)	224
Cudzoziemcy — studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół	<i>Foreigners — students and graduates by study forms and type of schools</i>	28 (152)	224
Studia podyplomowe i doktoranckie	<i>Postgraduate and doctoral studies</i>	29 (153)	225
Studia podyplomowe według podgrup kierunków kształcenia w roku akademickim 2015/16	<i>Postgraduate studies by fields of education in 2015/16 academic year</i>	30 (154)	225
Szkoły dla dorosłych	<i>Schools for adults</i>	31 (155)	227
Wychowanie przedszkolne	<i>Pre-primary education</i>	32 (156)	227

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA	CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 229
Pracownicy medyczni	<i>Medical personnel</i>	1 (157) 235
Lekarze specjaliści	<i>Doctors specialists</i>	2 (158) 235
Ambulatoryjna opieka zdrowotna	<i>Out-patient health care</i>	3 (159) 236
Stacjonarna opieka zdrowotna	<i>In-patient health care</i>	4 (160) 237
Szpitala ogólne	<i>General hospitals</i>	5 (161) 238
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna	<i>Emergency medical services and first aid</i>	6 (162) 239
	<i>Generally available pharmacies and pharmaceutical outlets</i>	7 (163) 239
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne	<i>Blood donation</i>	8 (164) 240
Krwiodawstwo	<i>Perceived health status of population</i>	9 (165) 240
Ocena stanu zdrowia ludności	<i>Population at the age of 15 and more by body weight</i>	10 (166) 241
Ludność w wieku 15 lat i więcej według wagi ciała	<i>Incidence of infectious diseases and poisonings</i>	11 (167) 241
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia	<i>Nurseries and children's clubs</i>	12 (168) 242
Żłobki i kluby dziecięce	<i>Day-support centres</i>	13 (169) 243
Placówki wsparcia dziennego	<i>Family foster care</i>	14 (170) 243
Rodzinna piecza zastępcza	<i>Institutional foster care</i>	15 (171) 243
Instytucjonalna piecza zastępcza	<i>Stationary social welfare</i>	16 (172) 244
Pomoc społeczna stacjonarna	<i>Stationary social welfare facilities by groups of residents</i>	17 (173) 244
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej według grup mieszkańców	<i>Social assistance benefits</i>	18 (174) 245
Świadczenia pomocy społecznej		
DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT	CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM. SPORT	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 246
Kultura	Culture	
Książki i broszury wydane	<i>Books and pamphlets published</i>	1 (175) 250
Gazety i czasopisma wydane	<i>Newspapers and magazines published</i>	2 (176) 250
Biblioteki publiczne (z filiami)	<i>Public libraries (with branches)</i>	3 (177) 251
Muzea	<i>Museums</i>	4 (178) 251
Galerie sztuki	<i>Art galleries</i>	5 (179) 251
Teatry, instytucje muzyczne, przedsiębiorstwa estradowe	<i>Theatres, music institutions, entertainment enterprises</i>	6 (180) 252
Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice	<i>Centres of culture, cultural centres and establishments, clubs, community centres</i>	7 (181) 252
Kina stałe	<i>Fixed cinemas</i>	8 (182) 253
Abonenci telewizji kablowej	<i>Cable television subscribers</i>	9 (183) 253
Abonenci radiowi i telewizyjni	<i>Radio and television subscribers</i>	10 (184) 253
Turystyka	Tourism	
Baza noclegowa turystyki	<i>Tourist accommodation establishments</i>	11 (185) 254
Turyści zagraniczni korzystający z bazy noclegowej turystyki	<i>Foreign tourists accommodated in tourist accommodation establishments</i>	12 (186) 256
	<i>Occupancy in tourist accommodation establishments</i>	13 (187) 257
Wykorzystanie bazy noclegowej turystyki	<i>Catering establishments in tourist accommodation establishments</i>	14 (188) 257
Placówki gastronomiczne w bazie noclegowej turystyki	<i>Hotels by category</i>	15 (189) 258
Hotele według kategorii		

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT (dok.) CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM. SPORT (cont.)		
Sport		
Organizacje kultury fizycznej i kluby sportowe	<i>Physical education organizations and sports clubs</i>	16 (190) 259
Wybrane dziedziny i rodzaje sportu w klubach sportowych w 2014 r.	<i>Selected sports fields and kinds of sports in sports clubs in 2014</i>	17 (191) 259
Wybrane obiekty sportowe w 2014 r.	<i>Selected sports facilities in 2014</i>	18 (192) 261
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 262
Nauka i technika	Science and technology	
Jednostki oraz zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej	<i>Units and employment in research and development activity</i>	1 (193) 267
Zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia	<i>Employment in research and development activity by educational level</i>	2 (194) 268
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące)	<i>Gross domestic expenditures on research and development activity (current prices)</i>	3 (195) 269
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według dziedzin nauk (ceny bieżące)	<i>Gross domestic expenditures on research and development activity by field of science (current prices)</i>	4 (196) 270
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (ceny bieżące)	<i>Gross domestic expenditures on research and development activity by source of funds (current prices)</i>	5 (197) 270
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące)	<i>Current expenditures on research and development activity by type of activity (current prices)</i>	6 (198) 271
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej	<i>Degree of consumption of research equipment in research and development activity</i>	7 (199) 271
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży w przemyśle w 2015 r.	<i>Share of net revenues from sales of new or significantly improved products in net revenues from sales in industry in 2015</i>	8 (200) 272
Przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle według rodzajów wprowadzonych innowacji w latach 2013–2015	<i>Innovative enterprises in industry by type of introduced innovation during 2013–2015</i>	9 (201) 273
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle (ceny bieżące)	<i>Expenditures on innovation activity in industry (current prices)</i>	10 (202) 274
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle według źródeł finansowania (ceny bieżące)	<i>Expenditures on innovation activity in industry by source of funds (current prices)</i>	11 (203) 275
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe	<i>Domestic inventions and utility models</i>	12 (204) 276
Spółeczeństwo informacyjne	Information society	
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie informacyjno-telekomunikacyjne	<i>Enterprises using selected information and communication technologies</i>	13 (205) 276
Cele wykorzystania Internetu w przedsiębiorstwach	<i>Purpose of using the Internet by enterprises</i>	14 (206) 277

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XIV. CENY	CHAPTER XIV. PRICES	
Uwagi ogólne	x	278
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	1 (207)	279
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług	2 (208)	279
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych	3 (209)	281
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach	4 (210)	281
DZIAŁ XV. ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO	CHAPTER XV. AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY	
Uwagi ogólne	x	282
Rolnictwo	Agriculture	
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie	1 (211)	288
Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków	2 (212)	290
Gospodarstwa rolne według grup obszarowych	3 (213)	290
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)	4 (214)	291
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)	5 (215)	291
Powierzchnia zasiewów	6 (216)	293
Zbiory i plony wybranych ziemiopłodów	7 (217)	294
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych	8 (218)	295
Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew	9 (219)	296
Powierzchnia, zbiory i plony z krzewów owocowych i plantacji jagodowych	10 (220)	297
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie	11 (221)	298
Drób	12 (222)	299
Produkcja żywca rzeźnego	13 (223)	299
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów	14 (224)	300
Produkcja mleka krowiego i jaj kurzych	15 (225)	300
Ciągniki rolnicze	16 (226)	301
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik	17 (227)	301
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące)	18 (228)	302
Skup ważniejszych produktów rolnych	19 (229)	303
Ekologiczne gospodarstwa rolne	20 (230)	304

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XV. ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO (dok.)	CHAPTER XV. AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY (cont.)		
Łowiectwo	Hunting		
Ważniejsze zwierzęta łowne	Major game species	21 (231)	304
Odstrzał ważniejszych zwierząt łownych	Shoot of main game species	22 (232)	305
Koła i członkowie Polskiego Związku Łowieckiego oraz obwody łowieckie	Clubs and members of the Polish Hunting Association and hunting districts	23 (233)	305
Leśnictwo	Forestry		
Powierzchnia gruntów leśnych	Forest land	24 (234)	306
Powierzchnia lasów	Forest areas	25 (235)	307
Zasoby drzewne na pniu	Growing stock of standing wood	26 (236)	308
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane ...	Renewals, afforestations and other forest breeding work	27 (237)	309
Pozyskanie drewna	Removals	28 (238)	310
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień	Trees and shrubs outside the forest and removals	29 (239)	310
Pożary w lasach	Forest fires	30 (240)	311
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION		
Uwagi ogólne	General notes	x	312
Przemysł	Industry		
Produkcja sprzedana przemysłu	Sold production of industry	1 (241)	315
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące)	Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry (current prices)	2 (242)	317
Produkcja wybranych wyrobów	Production of selected products	3 (243)	317
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle	Average paid employment in industry	4 (244)	318
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle	Average monthly gross wages and salaries in industry	5 (245)	320
Budownictwo	Construction		
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżące)	Construction and assembly production (current prices)	6 (246)	322
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące)	Construction and assembly production by type of constructions (current prices)	7 (247)	322
Budynki oddane do użytkowania	Buildings completed	8 (248)	324
Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków	Buildings completed by type of buildings	9 (249)	325
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie	Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in construction	10 (250)	326

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XVII. TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA	CHAPTER XVII. TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	327
Transport	Transport		
Linie kolejowe eksploatowane	<i>Railway lines operated</i>	1 (251)	330
Drogi publiczne o twardej nawierzchni	<i>Hard surface public roads</i>	2 (252)	330
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane	<i>Registered road vehicles and tractors</i>	3 (253)	331
Linie regularnej komunikacji autobusowej	<i>Regular bus communication lines</i>	4 (254)	331
Transport samochodowy zarobkowy	<i>Hire or reward road transport</i>	5 (255)	332
Komunikacja miejska	<i>Urban transport</i>	6 (256)	332
Ruch pasażerów w portach lotniczych	<i>Passenger traffic at airports</i>	7 (257)	333
Przeładunek ładunków w portach lotniczych	<i>Freight loaded and unloaded at airports</i>	8 (258)	333
Wypadki drogowe i ich ofiary	<i>Road traffic accidents and their casualties</i>	9 (259)	333
Wypadki drogowe według sprawców, ważniejszych przyczyn i rodzajów pojazdów	<i>Road traffic accidents by culprits, major causes and types of vehicles</i>	10 (260)	334
Telekomunikacja	Telecommunications		
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne	<i>Telephone subscribers and telephone sets</i>	11 (261)	335
DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	336
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące)	<i>Retail sales (current prices)</i>	1 (262)	339
Sprzedaż detaliczna towarów według grup (ceny bieżące)	<i>Retail sales by groups (current prices)</i>	2 (263)	339
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące)	<i>Wholesale in trade enterprises (current prices)</i>	3 (264)	339
Sklepy według form organizacyjnych i stacje paliw	<i>Shops by organizational forms and petrol stations</i>	4 (265)	340
Gastronomia	<i>Catering</i>	5 (266)	340
Magazyny handlowe	<i>Trade warehouses</i>	6 (267)	341
Targowiska	<i>Marketplaces</i>	7 (268)	341
DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XIX. FINANCES OF ENTERPRISES		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	342
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors</i>	1 (269)	346
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sekcji	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by sections</i>	2 (270)	347
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych	<i>Enterprises by obtained financial results</i>	3 (271)	348
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach	<i>Economic relations in enterprises</i>	4 (272)	349
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw	<i>Current assets of enterprises</i>	5 (273)	350
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw	<i>Share equity (funds) of enterprises</i>	6 (274)	352
Kapitał zakładowy spółek	<i>Share capital of companies</i>	7 (275)	353
Zobowiązania przedsiębiorstw	<i>Liabilities of enterprises</i>	8 (276)	354

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE		
Uwagi ogólne	General notes	x	355
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów	Revenue of local government units budgets by type	1 (277)	358
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2015 r.	Revenue of local government units budgets by division in 2015	2 (278)	360
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów	Expenditure of local government units budgets by type	3 (279)	361
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2015 r.	Expenditure of local government units budgets by division in 2015	4 (280)	362
Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych	Revenue and costs of local government budgetary establishments	5 (281)	363
DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS		
Uwagi ogólne	General notes	x	364
Inwestycje	Investments		
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)	Investment outlays (current prices)	1 (282)	368
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące)	Investment outlays in enterprises (current prices)	2 (283)	369
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące)	Investment outlays in enterprises by groups (current prices)	3 (284)	370
Środki trwałe	Fixed assets		
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne)	Gross value of fixed assets (current book-keeping prices)	4 (285)	371
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne)	Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices)	5 (286)	372
DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS		
Uwagi ogólne	General notes	x	373
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące)	Gross domestic product (current prices)	1 (287)	377
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące)	Basic elements of production account and generation of income account (current prices)	2 (288)	378
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych	Nominal income in the households sector	3 (289)	378
DZIAŁ XXIII. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIII. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY		
Uwagi ogólne	General notes	x	379
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON	Entities of the national economy in the REGON register	1 (290)	380
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji	Entities of the national economy in the REGON register by legal status and sections	2 (291)	381
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji	Commercial companies by legal status and sections	3 (292)	383
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji	Entities of the national economy newly registered by selected legal forms and sections	4 (293)	384
Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji	Entities of the national economy removed by selected legal forms and sections	5 (294)	386

SPIS WYKRESÓW

LIST OF GRAPHS

		Str. Page
Podział administracyjny województwa kujawsko-pomorskiego w 2015 r.	<i>Administrative division of kujawsko-pomorskie voivodship in 2015</i>	54
Podział województwa kujawsko-pomorskiego według nomenklatury jednostek terytorialnych do celów statystycznych (NTS) w 2016 r.	<i>Division of the kujawsko-pomorskie voivodship according to the nomenclature of territorial units for statistical purposes (NTS) in 2016</i>	55
Ludność według płci i wieku w 2015 r.	<i>Population by sex and age in 2015</i>	96
Ruch naturalny ludności	<i>Vital statistics</i>	97
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku 0 lat	<i>Life expectancy at 0 age</i>	97
Struktura pracujących według sekcji	<i>Structure of employed persons by sections</i>	144
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku i poziomu wykształcenia	<i>Structure of registered unemployed persons by age and educational level</i>	144
Odczylenia względne przeciętnych wynagrodzeń w wybranych sekcjach od przeciętnego wynagrodzenia w województwie	<i>Relative deviations of average wages and salaries in selected sections from the average wages and salaries in the voivodship</i>	145
Mieszkania wyposażone w instalacje w 2015 r.	<i>Dwellings fitted with installations in 2015</i>	194
Mieszkania oddane do użytkowania	<i>Dwelling completed</i>	194
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2015/16	<i>Education by educational level in 2015/16 school year</i>	195
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2015 r.	<i>Land use in agricultural holdings in 2015</i>	310
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2014 r. (ceny stałe 2013 r.)	<i>Structure of market agricultural output in 2014 (constant prices 2013)</i>	310
Struktura produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)	<i>Structure of construction and assembly production (current prices)</i>	311
Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca	<i>Revenue and expenditure of local government units budgets per capita</i>	378
Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące)	<i>Structure of gross value added by kinds of activities (current prices)</i>	378
Struktura podmiotów gospodarki narodowej w 2015 r.	<i>Structure of entities of the national economy in 2015</i>	379

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

SYMBOLS

- Kreska (–) – zjawisko nie wystąpiło.
magnitude zero.
- Zero: (0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5.
magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit.
- (0,0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.
- Kropka (·) – zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
data not available or not reliable.
- Znak x – wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
not applicable.
- Znak Δ – oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 17 na str. 25.
categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 17 on page 25.
- Znak # – oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej.
data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.
- „W tym”
„Of which” – oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.
indicates that not all elements of the sum are given.
- Comma (,) – *used in figures represents the decimal point.*

SKRÓTY

ABBREVIATIONS

tys. <i>thous.</i>	= tysiąc = <i>thousand</i>	mm	= milimetr <i>millimetre</i>
mln	= milion <i>million</i>	m	= metr <i>metre</i>
zł zł	= złoty = <i>zloty</i>	km	= kilometr <i>kilometre</i>
szt. <i>pcs</i>	= sztuka = <i>piece</i>	m ²	= metr kwadratowy <i>square metre</i>
egz.	= egzemplarz	ha	= hektar <i>hectare</i>
kpl.	= komplet	km ²	= kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
wol. vol.	= wolumin = <i>volume</i>	°C	= stopień Celsjusza <i>centigrade</i>

ml	= miliitr <i>millilitre</i>	dok. <i>cont.</i>	= dokończenie = <i>continued</i>
l	= litr <i>litre</i>	Lp. <i>No.</i>	= liczba porządkowa = <i>number</i>
hl	= hektolitr <i>hectolitre</i>	nr (Nr) <i>No.</i>	= numer = <i>number</i>
m ³	= metr sześcienny <i>cubic metre</i>	poz.	= pozycja
dam ³	= dekametr sześcienny <i>cubic decametre</i>	pkt	= punkt
hm ³	= hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	tabl.	= tablica <i>table</i>
g	= gram <i>gram</i>	ust.	= ustęp
kg	= kilogram <i>kilogram</i>	i in.	= i inni
dt	= decytona <i>deciton</i>	itp. <i>etc.</i>	= i tym podobne = <i>and the like</i>
t	= tona <i>tonne</i>	m.in. <i>i.a.</i>	= między innymi = <i>among others</i>
kW·h	= kilowatogodzina <i>kilowatt-hour</i>	np. <i>e.g.</i>	= na przykład = <i>for example</i>
GW·h	= gigawatogodzina <i>gigawatt-hour</i>	tj. <i>i.e.</i>	= to jest = <i>that is</i>
TJ	= teradžul = <i>terajoule</i>	ozn. <i>i.e.</i>	= to znaczy = <i>that is</i>
s	= sekunda <i>second</i>	tw.	= tak zwany
h	= godzina <i>hour</i>	PKP	= Polskie Koleje Państwowe
d 24h	= doba = <i>24 hours</i>	PKD <i>NACE</i>	= Polska Klasyfikacja Działalności = „ <i>Nomenclature des Activites Communaue Europeenne</i> ”
r.	= rok	późn. zm.	= późniejsze zmiany
t/r t/y	= ton rocznie = <i>tonnes per year</i>	NTS	= Nomenklatura Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych
art. Art.	= artykuł = <i>article</i>	<i>NUTS</i>	= <i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i>
str.	= strona	EKG <i>ECE</i>	= Europejska Komisja Gospodarcza = <i>Economic Comission for Europe</i>
kk	= Kodeks karny	<i>EUROSTAT</i>	= Urząd Statystyczny Unii Europejskiej = <i>Statistical Office of the European Union</i>
kks	= Kodeks karny skarbowy	ONZ <i>UN</i>	= Organizacja Narodów Zjednoczonych = <i>United Nations</i>
Dz. U.	= Dziennik Ustaw	UE <i>EU</i>	= Unia Europejska = <i>European Union</i>
Dz. Urz.	= Dziennik Urzędowy	NSP	= Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań <i>Population and Housing Census</i>
cd. <i>cont.</i>	= ciąg dalszy = <i>continued</i>		

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – *Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2*. PKD 2007 wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885 z późn. zm.).

W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowe grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „Pozostałe usługi” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją”, „Pozostała działalność usługowa” oraz „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby”;

2) według **sektorów instytucjonalnych** — wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

3) według **sektorów własności**:

— sektor publiczny — grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,

— sektor prywatny — grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszaną” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007** compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in European Community – *NACE Rev. 2*. PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers, dated 24 XII 2007 (*Journal of Laws No. 251, item 1885 with later amendments*).

The item **“Industry”** was introduced, including *NACE Rev. 2* sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.

The item “Other services” was introduced including sections: “Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation”, “Other service activities” as well as “Activities of households as employers; undifferentiated goods-and-services-producing activities of households for own use”;

2) according to **institutional sectors** — exclusively within the scope of regional accounts;

3) according to **ownership sectors**:

— public sector — grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), local self-government entity ownership as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of public sector entity,

— private sector — grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” of private sector entity and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of

struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki;

3. Prezentowane informacje przedstawione zostały stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i — jeśli nie zaznaczono inaczej — obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- 1) do 9 osób,
- 2) od 10 do 49 osób,
- 3) 50 osób i więcej.

4. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

5. Dane w podziale według sekcji i działów PKD 2007 opracowano — jeśli nie zaznaczono inaczej — tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

7. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku — obok PKD 2007 — należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności (KZiS)**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego, zatrudnionych i ich wynagrodzeń; klasyfikacja opracowana na podstawie Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08), wprowadzona została z dniem 1 I 2015 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 VIII 2014 r. (Dz. U. poz. 1145) w miejsce obowiązującej do 31 XII 2014 r.;
- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług (PKWiU 2008)**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2008, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293 z późn. zm.);
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne

the capital (property) structure as declared in a company's registration application.

3. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and — unless otherwise indicated — include entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- 50 persons and more.

4. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with the **respective organizational status of units of the national economy**.

5. Data according to NACE Rev. 2 sections and divisions are compiled — unless otherwise indicated — using the enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.

7. Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

- 1) the **Occupations and Specializations Classification (KZiS)**, on the basis of which councillors of organs of local government units, paid employees and their wages and salaries are grouped; the classification compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 I 2015 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy, dated 7 VIII 2014 (Journal of Laws item 1145) replacing the classification valid until 31 XII 2014;
- 2) the **Polish Classification of Goods and Services (PKWiU 2008)**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of the following international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 I 2009 by a decree of the Council of Ministers, dated 29 X 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293 with later amendments);
- 3) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and

w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);

- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania obiektów budowlanych; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316 z późn. zm.);
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2011 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 XII 2010 r. (Dz. U. Nr 242, poz. 1622).

8. Informacje o województwie oraz w podziale na **miasta** i **wieś** podano w każdorazowym podziale administracyjnym. Przez „**miasta**” rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez „**wieś**” — gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.

9. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach i w wykresach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny produkcji i wartości dodanej brutto — jeśli nie zaznaczono inaczej — przyjęto kategorię **ceny bazowej**.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymane od produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług — VAT (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych oraz do 2010 r. zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

10. Jako **ceny stałe** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej — ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
 - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) dla lat 2006–2010,
 - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;

- 4) *the Polish Classification of Types of Construction (PKOB), on the basis of which type of construction are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316 with later amendments);*
- 5) *the Classification of Fixed Assets (KŚT), on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2011 by a decree of the Council of Ministers, dated 10 XII 2010 (Journal of Laws No. 242, item 1622).*

8. *Information on voivodship as well as by urban and rural area is presented according to administrative division in a given period. The term “urban area” is understood as urban gminas and towns in urban-rural gminas, while the term “rural areas” is understood as rural gminas and rural area in urban-rural gminas.*

9. *Data in current prices correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables and graphs in which prices are not defined, data are expressed in current prices.*

In order to evaluate production and gross value added, unless otherwise indicated, the basic price category was implemented.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: value added tax — VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including excise tax) as well as other taxes on products, such as the excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g., on games of chance and mutual betting and until 2010 lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in buses with foreign registration).

10. **Constant prices** were adopted as follows:

- 1) *agricultural output — current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;*
- 2) *sold production of industry:*
 - *2005 constant prices (2005 average current prices) for 2006–2010,*
 - *2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011 r.*

11. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki — w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach — obliczono w warunkach porównywalnych.

Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

12. Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja) — według stanu w dniu 30 VI.

Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną — jeśli nie zaznaczono inaczej — za lata 2000 i 2005 na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 (dla 2000 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2002 r.); od 2010 r. — na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.).

13. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

14. Niektóre dane liczbowe zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

15. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić nieznacznie od podanych wielkości „ogółem”.

16. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, przy przyjęciu zasady, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

17. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

11. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices — in the case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods — are calculated in comparable conditions.

Single base indices are calculated using the chain-base index method.

12. When computing per capita data (1000 population, etc.) as of the end of a year (e.g., beds in hospitals), the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production) — as of 30 VI.

Calculations use population data prepared unless otherwise indicated for 2000 and 2005 on the basis of the Population and Housing and Census 2002 — for 2000 according to the administrative division obligatory as of 31 XII 2002; from 2010 on the basis of results of the National Population and Housing Census 2011 — for 2010 according to the administrative division obligatory as of 31 XII 2011.

13. Data, unless otherwise indicated, do not include the budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

14. Some data are given on the basis of preliminary data and may change in subsequent publications of the Statistical Office.

15. Due to the rounding of data processing, in some cases component totals can slightly differ from the amount given in the item "total".

16. Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information presented in the table for the last year given as the source.

17. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA
CHORÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja)
INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION
OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD — 10 Revision)

Choroby krwi i narządów krwiotwórczych <i>Diseases of blood and blood-forming organs</i>	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz wybrane choroby przebiegające z udziałem mechanizmów immunologicznych (D50—D89) <i>Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism</i>
Wady rozwojowe wrodzone <i>Congenital anomalies</i>	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe (Q00—Q99) <i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>
Objawy; cechy chorobowe niesklasyfikowane gdzie indziej <i>Symptoms and ill-defined conditions</i>	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych, niesklasyfikowane gdzie indziej (R00—R99) <i>Symptoms, sign and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified</i>

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY
— NACE Rev. 2

sekcje
sections

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007 (dok.)
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY
— NACE Rev. 2 (cont.)

działy
divisions

produkcja skór i wyrobów skórzanych	produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	produkcja wyrobów z drewna oraz korka z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
<i>manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	<i>manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
produkcja wyrobów farmaceutycznych	produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych
<i>manufacture of pharmaceutical products</i>	<i>manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations</i>
produkcja wyrobów z metali	produkcja metalowych wyrobów gotowych z wyłączeniem maszyn i urządzeń
<i>manufacture of metal products</i>	<i>manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
produkcja maszyn i urządzeń	produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
gospodarka odpadami; odzysk surowców	działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
budowa budynków	roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

* * *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych, w Roczniku Statystycznym Rzeczypospolitej Polskiej oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications, in the Statistical Yearbook of the Republic of Poland as well as in the series “Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (Methodologies and Classifications).

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R.
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100		
POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY — stan w dniu 31 XII AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION — as of 31 XII				
Powierzchnia w km ²	312679	17972	5,7	Area in km ²
Powiaty	314	19	6,1	Powiats
Miasta na prawach powiatu	66	4	6,1	Cities with powiat status
Gminy	2478	144	5,8	Gminas
Miasta	915	52	5,7	Towns
Miejscowości wiejskie	52529	3583	6,8	Rural localities
Sołectwa	40688	2286	5,6	Village administrator's offices

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA
ENVIRONMENTAL PROTECTION

Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:
pyłowych	44,3	2,6	5,9	particulates
gazowych	211566,3	8380,3	4,0	gases
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII)	3273	137	4,2	Municipal wastewater treatment plants ^a (as of 31 XII)
w tym: biologiczne	2427	104	4,3	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów	826	33	4,0	with increased biogene removal
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t	130985,2	3372,4	2,6	Generated waste (during the year; excluding municipal waste) in thous. t
Odpady komunalne zebrane ^b (w ciągu roku) w tys. t	10863,5	592,9	5,5	Municipal waste collected ^b (during the year) in thous. t
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				Outlays on fixed assets (current prices):
służące ochronie środowiska:				in environmental protection:
w milionach złotych	15160,0	807,1	5,3	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	5,6	5,8	x	in % of total investment outlays
służące gospodarce wodnej:				in water management:
w milionach złotych	3294,6	125,4	3,8	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	1,2	0,9	x	in % of total investment outlays

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE
PUBLIC SAFETY

Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych	7999779	38832	4,9	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	208	186	x	per 10 thous. population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w %	64,7	66,2	x	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police in %

^a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^b Dane szacunkowe.

^a Working on sewage network. ^b Estimated data.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>		Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>		
	LUDNOŚĆ POPULATION				
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	38437,2	2086,2	5,4	Population (as of 31 XII) in thous.	
miasta	23166,4	1244,1	5,4	urban areas	
wieś	15270,8	842,1	5,5	rural areas	
w tym kobiety	19839,2	1075,2	5,4	of which females	
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	116	x	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)	
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyj- nym (stan w dniu 31 XII)	60,1	59,4	x	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)	
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,7	-0,6	x	Natural increase per 1000 population	
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały ^d na 1000 ludności	-0,4	-1,4	x	Internal and international net migra- tion for permanent residence ^d per 1000 population	
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES					
Pracujący ^{bc} (stan w dniu 31 XII) w tys.	14504,3	707,1	4,9	Employed persons ^{bc} (as of 31 XII) in thous.	
Przeciętne miesięczne wynagro- dzenie brutto w zł	3907,85	3369,85	86,2	Average monthly gross wages and salaries in zł	
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	1563,3	107,3	6,9	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.	
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^c (stan w dniu 31 XII) w %	9,7	13,2	x	Registered unemployment rate ^c (as of 31 XII) in %	
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS					
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Network (as of 31 XII) in km:	
wodociągowej rozdzielczej	297871,1	23239,8	7,8	water supply distribution	
kanalizacyjnej rozdzielczej ^d	149668,0	7887,5	5,3	sewerage distribution ^d	
gazowej	124847,1	3158,9	2,5	gas supply	
Zasoby mieszkaniowe ^e (stan w dniu 31 XII):				Dwellings stocks ^e (as of 31 XII):	
mieszkania: w tysiącach	14119,5	732,7	5,2	dwellings: in thousands	
na 1000 ludności	367,3	351,2	x	per 1000 population	
izby: w tysiącach	53961,3	2758,8	5,1	rooms: in thousands	
na 1000 ludności	1403,9	1322,4	x	per 1000 population	
powierzchnia użytkowa mieszkań:				useful floor area of dwellings:	
w tysiącach m ²	1039071,3	51029,2	4,9	in thousands m ²	
na 1000 ludności w m ²	27032,9	24460,2	x	per 1000 population in m ²	

^a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. ^b Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^c Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^d Łącznie z kolektorami. ^e Na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych.

^a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used. ^b By actual workplace and kind of activity. ^c Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. ^d Including collectors. ^e Based on balance of dwelling stocks.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>		Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>		

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.)
MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)

Mieszkania oddane do użytkowania: w tysiącach	147,7	6,7	4,5	Dwellings completed: in thousands
na 1000 ludności:				per 1000 population:
mieszkania	3,8	3,2	x	dwellings
izby	15,9	13,7	x	rooms
powierzchnia użytkowa miesz- kań w m ²	383,3	315,9	x	usable floor area of dwellings in m ²

EDUKACJA^a I WYCHOWANIE — stan na początku roku szkolnego
EDUCATION^a — as of beginning of the school year

Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				Pupils and students in schools ^b in thous.:
podstawowych	2480,8	136,4	5,5	primary
gimnazjalnych	1073,6	59,4	5,5	lower secondary
zasadniczych zawodowych ^c	189,6	12,9	6,8	basic vocational ^c
liceach ogólnokształcących	501,2	24,6	4,9	general secondary
technikach	518,9	30,0	5,8	technical secondary
artystycznych ogólnokształcących ^d policealnych	12,6	0,8	6,0	general art ^d
	255,1	14,6	5,7	post-secondary
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^e :				Children attending pre-primary education establishments ^e :
w tysiącach	1140,6	55,8	4,9	in thousands
na 1000 dzieci w wieku 3–5 lat ^f ...	842	776	x	per 1000 children aged 3–5 ^f

OCHRONA ZDROWIA^g I POMOC SPOŁECZNA — stan w dniu 31 XII
HEALTH CARE^g AND SOCIAL WELFARE — as of 31 XII

Pracownicy medyczni ^h :				Medical personnel ^h :
lekarze	88437	4813	7,5	doctors
lekarze dentyści	12603	733	5,8	dentists
pielęgniarki ⁱ	197381	10690	5,4	nurses ⁱ
Przychodnie	20412	818	4,0	Out-patient departments
Szpitala ogólne	956	43	4,5	General hospitals
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys.	187,0	9,8	5,3	Beds in general hospital in thous.
Apteki ogólnodostępne ^k	12740	607	4,8	Generally available pharmacies ^k

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 196. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. ^c Łącznie z uczniami szkół specjalnych przysposabiających do pracy. ^d Dających uprawnienia zawodowe. ^e Bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą. ^f Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 27 na str. 200. ^g Łącznie z danymi resortu obrony narodowej i spraw wewnętrznych. ^h Łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest indywidualna praktyka lekarska i pielęgniarska zarejestrowana w izbach lekarskich, pielęgniarskich, która realizuje świadczenia zdrowotne w ramach środków publicznych; bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji publicznej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. ⁱ Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ^k Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna”, ust. 13 na str. 231.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 196. ^b Excluding schools for adult, excluding post-secondary schools. ^c Including students special job-training schools. ^d Leading to professional certification. ^e Excluding pre-primary education in the units performing health care activities. ^f See general notes to the chapter “Education”, item 27 on page 200. ^g Including data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. ^h Including persons for whom the main workplace are individual medical practice and nurses registered at Chambers of Physicians and Chambers of Nurses providing publicly funded medical services; excluding persons for whom the main workplace are university, social welfare, public administration or territorial self-government unit or National Health Fund. ⁱ Including master nurses. ^k See general notes to the chapter “Health care and social welfare”, item 13 on page 231.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>		Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>		
	KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	8050	421	5,2	Public libraries (including branches; as of 31 XII)	
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	129904,4	7307,7	5,6	Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.	
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	926	38	4,1	Museums with branches (as of 31 XII)	
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	33271,3	1065,2	3,2	Museum and exhibition visitors in thous.	
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	444	17	3,8	Fixed cinemas (as of 31 XII)	
Widzowie w kinach stałych w tys.	45681,5	2195,2	4,8	Audience in fixed cinemas in thous.	
Baza noclegowa turystyki ^a w tys.: miejsca noclegowe w tys. (stan w dniu 31 VII)	710,3	28,5	4,0	Tourist accommodation establishments ^a in thous.:	
korzystający z noclegów	26942,1	1055,5	3,9	number of beds (as of 31 VII) tourists accommodated	
ROLNICTWO I LEŚNICTWO AGRICULTURE AND FORESTRY					
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	14398,2	1059,5	7,4	Agricultural land in good agricultural condition (as of June) ^b in thous. ha	
pod zasiewami ^c	10753,0	946,0	8,8	sown area ^c	
grunty ugorowane	134,1	4,6	3,4	fallow land	
uprawy trwałe	391,0	7,3	1,9	permanent crops	
w tym sady	349,9	6,4	1,8	of which orchards	
ogrody przydomowe	27,4	1,0	3,5	kitchen gardens	
łąki i pastwiska	3092,8	100,6	3,3	meadows and pastures	
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^c w tys. ha:				Sown area (as of June) ^c in thous. ha:	
zboża	7511,8	616,5	8,2	cereals	
ziemniaki	292,5	17,1	5,8	potatoes	
warzywa gruntowe ^d	175,7	24,5	14,0	ground vegetables ^d	
Zbiory w tys. t:				Production in thous. t:	
zboża	28002,7	2439,4	8,7	cereals	
ziemniaki	6151,8	427,4	6,9	potatoes	
warzywa gruntowe ^d	3792,8	538,7	14,2	ground vegetables ^d	
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:	
zboża	37,3	39,6	106,2	cereals	
ziemniaki	210	251	119,5	potatoes	
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9214,9	421,3	4,6	Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha	
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION					
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				Sold production of industry (current prices):	
w milionach złotych	1255515,6	55132,4	4,4	in million zlotys	
na 1 mieszkańca w zł	32649	26408	80,9	per capita in zł	
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^e (ceny bieżące):				Sales of construction and assembly production ^e (current prices):	
w milionach złotych	171302,5	8992,8	5,2	in million zlotys	
na 1 mieszkańca w zł	4455	4307	96,7	per capita in zł	

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy do 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. ^c Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). ^d Łącznie z ogrodami przydomowymi. ^e Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of upto 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. ^c Excluding permanent crops, and crop area intended for ploughing (green fertilizers). ^d Including kitchen gardens. ^e Realized by construction units – by place of performing works.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>		Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>		
	TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ — stan w dniu 31 XII TRANSPORT AND COMMUNICATIONS — as of 31 XII				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km w tym o nawierzchni ulepszonej w %	290919,1 92,2	17263,1 88,6	5,9 x		Hard surface public roads (urban and non-urban) in km of which improved in %
Samochody zarejestrowane ^a w tys. szt:					Registered cars ^a in thous. units:
osobowe	20723,4	1103,4	5,3		passenger cars
ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	3428,0	172,2	5,0		lorries and road tractors ^b
Placówki dla usług pocztowych ^c	7387	399	5,4		Postal service offices ^c
Telefoniczne łącza główne ^d : w tysiącach	4947,9	222,5	4,5		Fixed main line ^d : in thousands
w tym standardowe łącza główne na 1000 ludności	4221,9 128,7	187,8 106,6	4,4 x		of which standard main line per 1000 population
HANDEL — stan w dniu 31 XII TRADE — as of 31 XII					
Sklepy	360750	18497	5,1		Shops
Liczba ludności na 1 sklep	107	113	x		Population per shop
Targowiska stałe	2222	133	6,0		Permanent marketplaces
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE					
Budżety gmin^e					Budgets of gminas^e
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	87667,2	4667,6	5,3		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	3396	3543	104,3		per capita in zł
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	85944,4	4604,1	5,4		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	3329	3495	105,0		per capita in zł
Budżety miast na prawach powiatu					Budgets of cities with powiat status
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	70560,1	3828,3	5,4		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	5583	4970	89,0		per capita in zł
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	69824,2	3652,9	5,2		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	5525	4743	85,8		per capita in zł
Budżety powiatów					Budgets of powiaty
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	23681,5	1237,9	5,2		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	917	940	102,4		per capita in zł
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	23444,1	1219,1	5,2		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	908	925	101,9		per capita in zł
Budżety województw					Budgets of voivodships
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	17110,1	962,9	5,6		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	445	461	103,7		per capita in zł
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	17202,7	958,7	5,6		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	447	459	102,7		per capita in zł

^a Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. ^b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. ^c Dane dotyczą placówek operatora wyznaczonego. ^d Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^e Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Including cars having temporary permissions given at the end of the year. ^b Including vans. ^c Data concern the appointed operator. ^d Data concern operators of the public telecommunication network. ^e Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (dok.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE INVESTMENTS. FIXED ASSETS				
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				<i>Investment outlays (current prices):</i>
w milionach złotych	271839,3	13971,1	5,1	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	7069	6692	94,7	<i>per capita in zł</i>
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>
w milionach złotych	3471800,9	155317,3	4,5	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	90324	74450	82,4	<i>per capita in zł</i>
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY				
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^a (stan w dniu 31 XII)	4184409	193470	4,6	<i>Entities of the national economy in the REGON register^a (as of 31 XII)</i>
sektor publiczny	121768	5815	4,8	<i>public sector</i>
sektor prywatny	4028506	186702	4,6	<i>private sector</i>
RACHUNKI REGIONALNE W 2014 R. REGIONAL ACCOUNTS IN 2014				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				<i>Gross domestic product (current prices):</i>
w milionach złotych	1719704	76063	4,4	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	44686	36379	81,4	<i>per capita in zł</i>
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				<i>Gross value added (current prices):</i>
w milionach złotych	1524940	67434	4,4	<i>in million zlotys</i>
na 1 pracującego w zł	109899	98485	89,6	<i>per 1 employed person in zł</i>
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>
w milionach złotych	1035025	50015	4,8	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	26895	23921	88,9	<i>per capita in zł</i>

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; w podziale według sektorów własności – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture; in divisions by ownership sectors – excluding entities for which information on the ownership form does not occur in the REGON register.

U w a g a:

Przeliczeń danych na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za 2000 r. oraz 2005 r. dokonano przy przyjęciu skorygowanej

N o t e:

Calculations of data per capita (1000 population, etc.) for 2000 as well as 2005 are based on the revised number

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP**

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010
				POWIERZ AR
1	Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	17970	17970	17972
				STAN I OCHRONA ENVIRONMENTAL
	Pobór wody — w % poboru ogółem — na cele:			
2	produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)	32,7	30,4	31,6
3	eksploatacji sieci wodociągowej ^b	50,7	48,4	47,2
4	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³	13,0	11,7	12,1
5	w tym do produkcji przemysłowej	4,8	3,8	4,2
	Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi:			
6	oczyszczane w % wymagających oczyszczania	73,6	98,2	97,5
7	nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	2,0	0,1	0,2
8	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności ^c	38,4	63,2	69,8
	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:			
9	pyłowych	14,2	7,1	4,3
10	gazowych (bez dwutlenku węgla)	75,2	63,5	57,1
	Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążli- wych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:			
11	pyłowych	97,2	98,6	99,1
12	gazowych (bez dwutlenku węgla)	26,7	26,8	36,6
	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chro- niona (stan w dniu 31 XII):			
13	w % powierzchni ogólnej	31,1	32,4	31,8
14	na 1 mieszkańca w m ²	2702	2812	2721
15	Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komu- nalnych) ^d na 1 km ² w t	172,3	175,3	126,2
16	Odpady komunalne zebrane ^e (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyjnych ogółem:	252,0	215,6	245,3
17	służące ochronie środowiska	9,9	8,5	4,7
18	służące gospodarce wodnej	1,2	1,1	2,5
				BEZPIECZEŃSTWO PUBLIC
	Przestępstwa stwierdzone przez Policję ^f w zakończonych postępo- waniach przygotowawczych:			
19	w liczbach bezwzględnych	70194	73551	56164
20	na 10 tys. ludności	339,2	355,7	267,6
21	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^f w %	53,0	60,7	66,3

^a Z ujęć własnych. ^b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. ^c Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków — dane szacunkowe; w 2000 r. określane jako odpady stałe wywiezione; od 2003 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu

^a From own intakes. ^b Water withdrawal at intakes before entering the water network. ^c Population connected to wastewater protection; item 7 on page 59. ^e Estimated data; in 2000 defined as solid waste removed; since 2003 data are not comparable with punishable acts committed by juveniles.

liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

of population, which considers the results of Population and Housing Census of 2002.

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
CHNIA					
EA					
17972	17972	17972	17972	Area in km ² (as of 31 XII)	1
ŚRODOWISKA PROTECTION					
				Water withdrawal — in % of total withdrawal — for purposes of:	
33,8	34,3	34,2	34,1	production ^a (excluding agriculture, hunting and forestry; fishing)	2
44,6	44,7	45,3	46,2	exploitation of water-supply network ^b	3
12,5	12,1	12,4	12,4	Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³	4
4,6	4,4	4,5	4,5	of which for industrial production	5
				Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground:	
97,7	97,4	97,6	98,3	treated in % of requiring treatment	6
0,2	0,2	0,2	0,1	untreated per 1 km ² in dam ³	7
71,0	70,8	71,6	72,1	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^c	8
				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:	
3,9	3,4	3,8	2,6	particulates	9
57,7	51,9	47,2	51,5	gases (excluding carbon dioxide)	10
				Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:	
99,2	99,3	99,2	99,5	particulates	11
43,8	36,3	33,8	31,4	gases (excluding carbon dioxide)	12
				Area of special nature value under legal protection (as of 31 XII):	
31,8	31,8	31,8	31,8	in % of total area	13
2725	2730	2734	2739	per capita in m ²	14
126,2	256,3	198,7	187,6	Generated waste (during the year; excluding municipal waste) ^d per 1 km ² in t	15
245,6	245,9	261,0	284,0	Municipal waste collected ^e (during the year) per capita in kg	16
				Outlays on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:	
4,8	4,1	6,0	5,8	in environmental protection	17
1,3	1,2	1,4	0,9	in water management	18
PUBLICZNE SAFETY					
				Ascertained crimes by the Police ^f in completed preparatory proceedings:	
60745	53460	41571	38832	in absolute numbers	19
289,6	255,3	198,8	186,0	per 10 thous. population	20
69,4	68,2	67,9	66,2	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police ^f in %	21

szacunkowe, ludność ogółem — na podstawie bilansów. ^d Patrz uwagi ogólne działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 7 na str. 59. ^e Dane na zmianę katalogu odpadów. ^f Do 2012 r. — łącznie z prokuraturą; od 2014 r. bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

treatment plants — estimated data, total population — based on balances. ^d See general notes to the chapter “Environmental data for previous years due to a change in the catalogue of waste. ^f Until 2012 — including prosecutor’s office; since 2014 excluding

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010
				LUD POPU
1	Ludność (stan w dniu 31 XII)	2067817	2068253	2098711
2	miasta	1290395	1272615	1271357
3	wieś	777422	795638	827354
4	w tym kobiety	1068703	1069577	1081496
5	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	107	107	106
6	Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	115	115	117
	Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):			
7	przedprodukcyjnym	521337	441718	406742
8	produkcyjnym	1260688	1329325	1356942
9	poprodukcyjnym	285792	297210	335027
10	Małżeństwa na 1000 ludności	5,76	5,63	5,93
11	Rozwody na 1000 ludności	1,19	2,07	1,91
12	Urodzenia żywe na 1000 ludności	10,39	9,88	10,77
13	Zgony ^b na 1000 ludności	9,53	9,38	9,75
14	Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,86	0,51	1,02
15	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	8,69	6,65	5,80
16	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,52	-1,00	-0,80
	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:			
17	mężczyźni	69,63	70,59	71,37
18	kobiety	77,51	79,10	79,80
				RYNEK LABOUR
	Pracujący ^{de} (stan w dniu 31 XII):			
19	w tysiącach	762,7	647,9	680,2
20	w tym kobiety	355,6	297,2	311,9
21	na 1000 ludności	368,9	313,3	324,1
22	w sektorze prywatnym w %	74,1	74,4	76,5
	według rodzajów działalności w %:			
23	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	x	18,2	15,8
24	przemysł i budownictwo	x	29,3	30,0
25	handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja	x	23,5	23,8
26	działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ oraz pozostałe usługi ^f	x	29,0	30,4

^a Patrz uwagi ogólne działu „Ludność”, ust. 2 na str. 93. ^b Łącznie ze zgonami niemowląt. ^c Do obliczenia salda wykorzystano dane (od 2004 r.). ^e Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszczególnionych w Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

^a See general notes to the chapter “Population”, item 2 on page 93. ^b Including infant deaths. ^c For calculating net migration, data on (2004). ^e Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results: Census 2002, since 2010 — of the Agricultural Census 2010. ^f See general notes to Yearbook, item 2 on page 22.

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
NOŚĆ ^a					
LATION ^a					
2096404	2092564	2089992	2086210	Population (as of 31 XII)	1
1262091	1256282	1250502	1244129	urban areas	2
834313	836282	839490	842081	rural areas	3
1080243	1078339	1077114	1075237	of which females	4
106	106	106	106	Females per 100 males (as of 31 XII)	5
117	116	116	116	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)	6
Population of age (as of 31 XII):					
393346	387933	383177	378825	pre-working	7
1343978	1333169	1321955	1309091	working	8
359080	371462	384860	398294	post-working	9
5,34	4,69	4,92	4,96	Marriages per 1000 population	10
1,87	2,01	2,06	1,96	Divorces per 1000 population	11
9,90	9,48	9,58	9,19	Live births per 1000 population	12
9,74	9,78	9,58	9,83	Deaths ^b per 1000 population	13
0,16	-0,30	0,00	-0,64	Natural increase per 1000 population	14
4,82	4,43	4,64	4,06	Infant deaths per 1000 live births	15
-0,96	-1,26	-1,36	-1,36 ^c	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	16
Life expectancy at the moment of birth:					
72,75	72,91	73,35	73,5	males	17
80,31	80,47	81,05	81,3	females	18
PRACY					
MARKET					
Employed persons ^{de} (as of 31 XII):					
675,4	677,0	694,9	707,1	in thousands	19
314,7	318,4	325,6	332,4	of which women	20
322,2	323,5	332,5	338,9	per 1000 population	21
77,1	77,4	78,0	78,8	in private sector in %	22
by kind of activities in %:					
15,9	15,8	15,5	15,2	agriculture, forestry and fishing	23
29,6	28,8	28,9	29,5	industry and construction	24
23,4	23,3	23,7	23,7	trade; repair of motor vehicles ^Δ , transportation and storage, accommodation and catering ^Δ , information and communication	25
31,1	32,1	31,9	31,6	financial and insurance activities, real estate activities and other serviced ^f	26

o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. ^d Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności wanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w 2005 r. — Narodowego Spisu ^f Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 2 na str. 22.

internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used. ^d By actual workplace and kind of activity (since in 2000 — of the Agricultural Census 1996, in 2005 — of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010
RYNEK LABOUR				
	Przeciętne zatrudnienie:			
	w przemyśle:			
1	w tysiącach	137,7	137,9
2	na 1000 ludności	x	66,6	65,7
	w budownictwie:			
3	w tysiącach	24,4	33,5
4	na 1000 ludności	x	11,8	15,9
5	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	181,2	188,0	139,4
6	2000 = 100	100,0	103,7	76,9
	W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):			
7	kobiety	56,5	55,2	54,3
8	w wieku 24 lata i mniej	30,4	23,3	22,4
9	pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	45,7	50,8	30,1
10	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) na 1 ofertę pracy	495	180	129
11	Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (stan w dniu 31 XII) w %	19,2	22,3	17,0
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA WAGES AND SALARIES.				
12	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	1668,92	2046,09	2759,68
13	2000 = 100	100,0	122,6	165,4
14	w tym: w przemyśle	2030,57	2750,35
15	w budownictwie	1733,84	2356,44
16	Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	476,3	464,5	467,7
17	pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	366,4	366,1	383,8
18	rolników indywidualnych	109,9	98,5	83,9
	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:			
19	wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	777,82	1036,09	1461,65
20	rolników indywidualnych ^b	596,35	749,31	948,95
INFRASTRUKTURA MUNICIPAL				
	Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km:			
21	wodociągowej	18203,8	19903,1	21782,0
22	kanalizacyjnej ^c	2830,1	4782,4	6365,4
	Zużycie w gospodarstwach domowych:			
	wody z wodociągów:			
23	w hektometrach sześciennych	76,9	68,7	68,4
24	na 1 mieszkańca w m ³	37,2	33,2	32,6
	energii elektrycznej w miastach ^d :			
25	w gigawatogodzinach	757,3	809,5	878,1
26	na 1 mieszkańca w kWh	585,6	635,1	689,5

^a Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^b Łącznie z wypłatami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego. ^c Łącznie z kolektorami. ^d W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym

^a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture was used for calculation, as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 — of the Agricultural Census 2010. ^b Including payments from non-agricultural social ^d In 2000 excluding households, whose the main source of maintenance was income from a private farm in agriculture.

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
PRACY (dok.)					
MARKET (cont.)					
				<i>Average paid employment:</i>	
				<i>in industry:</i>	
134,4	131,2	133,2	137,7	<i>in thousands</i>	1
64,1	62,7	63,7	66,0	<i>per 1000 population</i>	2
				<i>in construction:</i>	
32,6	29,7	28,7	28,2	<i>in thousands</i>	3
15,5	14,2	13,7	13,5	<i>per 1000 population</i>	4
148,8	150,1	127,1	107,3	<i>Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.</i>	5
82,1	82,8	70,1	59,2	<i>2000 = 100</i>	6
				<i>In % registered unemployed (as of 31 XII):</i>	
54,1	53,9	55,1	56,3	<i>women</i>	7
20,6	19,4	17,4	15,8	<i>at age 24 years and less</i>	8
37,4	39,9	42,2	39,9	<i>out of work for longer than 1 year</i>	9
113	88	43	36	<i>Registered unemployment persons (as of 31 XII) per a job offer</i>	10
18,1	18,2	15,5	13,2	<i>Registered unemployment rate^a (as of 31 XII) in %</i>	11
Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH					
SOCIAL SECURITY BENEFITS					
3032,09	3163,57	3273,13	3369,85	<i>Average monthly gross wages and salaries in zł</i>	12
181,7	189,6	196,1	201,9	<i>2000 = 100</i>	13
3034,88	3172,34	3296,55	3392,81	<i>of which: in industry</i>	14
2556,41	2664,35	2769,33	2792,83	<i>in construction</i>	15
462,4	459,0	455,8	457,8	<i>Average number of retirees and pensioners in thous.</i>	16
				<i>receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution</i>	17
382,7	381,1	379,6	381,3	<i>farmers</i>	18
79,7	77,9	76,1	76,5	<i>Average monthly gross retirement pay and pension in zł:</i>	
				<i>paid by the Social Insurance Institution</i>	19
1622,92	1709,33	1767,97	1826,08	<i>farmers^b</i>	20
1050,29	1125,86	1150,77	1191,79		
KOMUNALNA. MIESZKANIA					
INFRASTRUCTURE. DWELLINGS					
				<i>Distribution network (as of 31 XII) in km:</i>	
22551,3	22725,1	22985,7	23239,8	<i>water supply</i>	21
7006,9	7384,2	7648,0	7887,5	<i>sewerage^c</i>	22
				<i>Consumption in households:</i>	
				<i>water from water supply systems:</i>	
67,0	67,1	69,4	70,9	<i>in cubic hectometre</i>	23
32,0	32,0	33,2	34,0	<i>per capita in m³</i>	24
				<i>electricity in urban areas^d:</i>	
832,6	826,1	825,3	818,2	<i>in gigawatt hour</i>	25
658,1	656,2	658,5	655,8	<i>per capita in kWh</i>	26

przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w 2005 r. — Narodowego Spisu Powszechnego z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

estimated using the results: in 2000 — of the Agricultural Census 1996, in 2005 — of the Population and Housing Census 2002 security system in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund. *c* Including collectors.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010
INFRASTRUKTURA				
MUNICIPAL				
	Zasoby mieszkaniowe ^a (w 2000 r. – zamieszkane stan; w dniu 31 XII):			
	mieszkania:			
1	w tysiącach	632,5	670,2	703,8
2	na 1000 ludności	305,9	324,0	335,4
3	izby na 1000 ludności	1068,0	1179,1	1255,2
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :			
4	na 1000 ludności	18140,0	21256,2	22950,9
5	przeciętna 1 mieszkania	59,3	65,6	68,4
	Mieszkania oddane do użytkowania:			
	mieszkania:			
6	w tysiącach	3,8	4,5	5,8
7	na 1000 ludności	1,8	2,2	2,8
8	izby na 1000 ludności	7,1	10,0	12,4
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :			
9	na 1000 ludności	151,6	229,3	285,1
10	przeciętna 1 mieszkania	82,9	105,7	103,0
EDUKACJA ^b				
EDUCA				
	Uczniowie w szkołach ^c (stan na początku roku szkolnego) w tys.:			
11	podstawowych ^d	181,4	149,4	122,9
12	gimnazjach	66,5	90,9	72,2
13	zasadniczych zawodowych ^e	39,0	16,3	16,9
14	liceach ogólnokształcących ^f	48,1	38,2	29,9
15	liceach profilowanych	x	8,0	1,8
16	technikach ^f	45,9	31,4	32,5
17	artystycznych ogólnokształcących ^g	1,0	1,0	0,7
18	policealnych	11,3	19,4	17,1
	Absolwenci szkół ^c w tys.:			
19	podstawowych	31,3 ^h	27,4	21,4
20	gimnazjów	x	29,7	23,3
21	zasadniczych zawodowych ^e	12,3	5,1	5,6
22	liceów ogólnokształcących ⁱ	10,3	12,3	9,9
23	liceów profilowanych	x	2,8	0,7
24	techników ^j	9,0	6,9	7,4
25	artystycznych ogólnokształcących ^g	0,1	0,1	0,1
26	policealnych	4,3	6,9	4,9
27	Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe ^{jk} (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	15,3	13,2	11,3

^a Na podstawie bilansów. ^b Patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 196. ^c Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem 2004/05 łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy. ^d W latach szkolnych 2004/05 do 2013/14 łącznie absolwentów klasy VIII i VI. ^e Łącznie z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi od roku szkolnego 2005/06 i przysposabiającymi do pracy.

^a Based on balances. ^b See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 196. ^c Excluding schools for adults, school year including special job-training schools. ^d In the schools years 2004/2005 to 2013/14 including supplementary schools: and 6th grade. ^e Including supplementary general schools: general secondary since 2005/06 school year and technical secondary job-training schools.

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.)					
INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)					
				<i>Dwellings stocks^a (in 2000 – inhabited; as of 31 XII):</i>	
				<i>dwellings:</i>	
715,3	721,2	726,6	732,7	<i>in thousands</i>	1
341,2	344,6	347,7	351,2	<i>per 1000 population</i>	2
1280,1	1294,8	1307,6	1322,4	<i>rooms per 1000 population</i>	3
				<i>useful floor area of dwellings in m²:</i>	
23517,3	23844,3	24131,7	24460,2	<i>per 1000 population</i>	4
68,9	69,2	69,4	69,6	<i>average per dwelling</i>	5
				<i>Dwellings completed:</i>	
				<i>dwellings:</i>	
6,4	6,7	6,2	6,7	<i>in thousands</i>	6
3,0	3,2	3,0	3,2	<i>per 1000 population</i>	7
13,6	14,1	13,0	13,7	<i>rooms per 1000 population</i>	8
				<i>useful floor area of dwellings in m²:</i>	
315,6	328,4	299,3	315,9	<i>per 1000 population</i>	9
104,1	103,1	100,2	98,2	<i>average per dwelling</i>	10
I WYCHOWANIE					
TION^b					
				<i>Pupils and students in schools^c (as of beginning of the school year) in thous.:</i>	
120,7	119,7	127,1	136,4	<i>primary^d</i>	11
65,5	62,9	60,9	59,4	<i>lower secondary</i>	12
15,0	13,9	14,1	12,9	<i>basic vocational^e</i>	13
27,8	26,9	26,3	24,6	<i>general secondary^f</i>	14
0,8	0,4	–	–	<i>specialized secondary</i>	15
31,0	30,2	29,4	29,3	<i>technical secondary^f</i>	16
0,7	0,7	0,7	0,8	<i>general art^g</i>	17
18,7	16,0	15,5	14,6	<i>post-secondary</i>	18
				<i>Graduates in schools^c in thous.:</i>	
19,9	19,6	19,0	.	<i>primary</i>	19
21,4	20,3	19,6	.	<i>lower secondary</i>	20
5,0	3,2	4,2	.	<i>basic vocational^e</i>	21
9,3	8,7	8,7	.	<i>general secondaryⁱ</i>	22
0,4	0,3	.	.	<i>specialized secondary</i>	23
7,3	6,8	6,9	.	<i>technical secondaryⁱ</i>	24
0,1	0,1	0,1	.	<i>general art^g</i>	25
5,8	4,7	4,8	.	<i>post-secondary</i>	26
				<i>Graduates of basic vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools^h (excluding schools or adults) per 1000 population</i>	27
10,5	9,1	9,5	.		

jątkiem szkół policealnych. *d* Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego. *e* Od roku z uzupełniającymi odpowiednio liceami ogólnokształcącymi i technikumami. *g* Dające uprawnienia zawodowe. *h* Dane obejmują technikumami od roku szkolnego 2006/07. *k* Od roku szkolnego 2004/05 łącznie z liceami profilowanymi i szkołami specjalnymi

except post-secondary schools. *d* Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments. *e* Since 2004/05 general secondary and technical secondary respectively. *g* Leading to professional certification. *h* Data include graduates of 8th since 2006/07 school year respectively. *k* Since 2004/05 school year including specialized secondary schools as well as special

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010
EDUKACJA^a EDUCA				
1	Studenci szkół wyższych ^b (stan w dniu 30 XI) w tys.	69,3	88,8	84,2
2	Absolwenci szkół wyższych ^{bc} w tys.	14,1	19,5	23,1
3	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	17,8	21,2	20,0
4	Absolwenci szkół dla dorosłych w tys.	4,8	6,7	5,2
5	Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego): miejsca w przedszkolach w tys.	34,0	31,1	37,2
6	dzieci ^d w tys.:			
6	w przedszkolach	35,3	30,6	37,3
7	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	10,9	10,8	12,9
8	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat ^e	353	363	435
OCHRONA ZDROWIA^f HEALTH CARE^f				
9	Pracownicy medyczni ^g (stan w dniu 31 XII): lekarze	3676	3617	4118
10	lekarze dentyści	574	595	629
11	pielęgniarki ^h	9514	9274	9704
12	Łóżka w szpitalach ogólnych ⁱ (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	45,2	43,6	43,0
13	Leczeni w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności	1549	1610	1682
14	Przychodnie ^k (stan w dniu 31 XII)	454	560	671
15	Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	464	541	527
16	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 aptekę ogólnodostępną	4457	3823	3982
	Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:			
17	lekarskie	5,7	6,9	6,8
18	stomatologiczne	0,6	0,6	0,7
19	Dzieci w żłobkach ^l i klubach dziecięcych (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku ^m do 3 lat	15,3	14,1	19,2
KULTURA. CULTURE.				
20	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	481	464	443
21	Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3719	3747	3626
22	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	176	175	145
23	Wypożyczenia księgozbioru ⁿ z bibliotek publicznych w wol.:			
24	na 1000 ludności	3523	3325	2654
24	na 1 czytelnika	20,0	19,0	18,4
25	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	2,3	2,3	2,3
26	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^o na 1000 ludności	364	287	316
27	Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	23	26	29
28	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	439	332	380

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 196. ^b Łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jednostkami cudzoziemców. ^c W 2000 r. — z roku kalendarzowego; patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 10 na str. 198. ^d szkolnego i punktami przedszkolnymi; od roku szkolnego 2007/08 do 2012/13 bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonu-
nika użyto liczbę dzieci w grupie 3-6 w liczbie ludności w wieku 3-5 lat i połowie rocznika 6-latków, a w 2015 r. w wieku 3-5 lat. ^e Od 2012 r. z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest praktyka lekarska i pielęgniarska. ^f Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ^g Bez „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, ust. 3 na str. 229. ^h Łącznie z oddziałami żłobkowymi. ⁱ Do 2010 r. bez klubów dziecięcych. ^j Łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 196. ^b Including branch sections, basic organizational units of Internal Affairs; excluding foreigners. ^c In 2000 — the calendar year; see general notes to the chapter “Education”, item 10 on page 198. ^d points; since 2007/08 until 2012/13 excluding pre-primary education in the units performing health care activities (unit 2011/12 defined in half of the 6-year old population, and in 2015 — aged 3-5. ^e Since 2012 including data of Ministry of National Defence and the is a medical and nurse practice. ^f Including master nurses. ^g Excluding day places in hospital wards; since 2008 including beds nursery wards. ^h Until 2010 excluding children's clubs. ⁱ In 2015 including interlibrary lending. ^o Data concern activity performed

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
I WYCHOWANIE (dok.)					
<i>TION^a (cont.)</i>					
76,2	68,7	64,3	60,8	Students of higher education institutions ^b (as of 30 XI) in thous.	1
21,5	19,8	17,5	.	Graduates of higher education institutions ^{bc} in thous.	2
20,0	17,1	14,5	12,7	Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.	3
4,6	3,9	4,2	.	Graduates of schools for adults in thous.	4
42,8	46,3	47,9	48,4	Pre-primary education (as of beginning of the school year): places in nursery schools in thous.	5
42,0	44,9	44,1	41,6	children ^d in thous.:	
16,8	18,7	15,9	12,7	in nursery schools	6
				in pre-primary sections in primary schools	7
447	473	539	592	Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3–6 ^e	8
I POMOC SPOŁECZNA					
SOCIAL WELFARE					
				Medical personnel ^g (as of 31 XII):	
4475	4499	4641	4813	doctors	9
684	690	703	733	dentists	10
10907	10739	10645	10690	nurses ^h	11
45,3	46,1	47,3	47,2	Beds in general hospitals ⁱ (as of 31 XII) per 10 thous. population	12
1810	1857	1877	1839	In-patients in general hospitals per 10 thous. population	13
755	758	775	818	Out-patients departments ^k (as of 31 XII)	14
583	580	586	607	Generally available pharmacies (as of 31 XII)	15
3596	3608	3567	3437	Population (as of 31 XII) per 1 generally available pharmacy	16
				Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:	
7,2	7,2	7,3	7,6	medical	17
0,8	0,7	0,8	0,8	dental	18
30,3	35,5	42,6	48,8	Children in nurseries ^l and children's clubs (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3 ^m	19
TURYSTYKA					
TOURISM					
438	425	423	421	Public libraries (including branches; as of 31 XII)	20
3567	3512	3513	3503	Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.	21
139	136	132	131	Public library borrowers per 1000 population	22
2675	2652	2609	2552	Public library loans ⁿ in vol.:	
19,3	19,5	19,8	19,5	per 1000 population	23
				per borrower	24
2,3	2,3	2,3	2,5	Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population	25
307	303	325	322	Audience in theatres and music institutions ^o per 1000 population	26
27	29	31	38	Museums with branches (as of 31 XII)	27
382	393	400	510	Museum and exhibition visitors per 1000 population	28

organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi, bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych; bez *d* Od roku szkolnego 2008/09 łącznie z — nieuwzględnionymi w podziale według rodzaju placówek — zespołami wychowania przed-łączących działalność leczniczą (do roku szkolnego 2011/12 określanych jako zakłady opieki zdrowotnej). *e* W 2014 r. do przeliczeń wskaź-łącznie z danymi resortu obrony narodowej i spraw wewnętrznych. *g* Od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentem; od 2006 r. łącznie miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; od 2008 r. łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. *k* Patrz uwagi ogólne działu *n* W 2015 r. łącznie z wypożyczeniami międzybibliotecznymi. *o* Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa,

in another location as well as teaching centres in another location, excluding academies of the Ministry of National Defence and the Ministry *d* Since 2008/09 school year including, entities excluding in division according to type, pre-primary education groups and pre-primary as health care institution). *e* In 2014 the rate was calculated using the number of children aged 3-6 in the population aged 3-5 and Ministry of Interior. *g* Since 2005 working directly with a patient; since 2006 including persons for whom the primary workplace and incubators for newborns. *k* See general notes to the chapter "Health care and social welfare", item 3 on page 229. *l* Including in voivodship area, including outdoor events.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010
KULTURA. CULTURE.				
1	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	28	20	17
2	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	4,3	4,7	5,7
3	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	361	486	839
Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:				
4	radiowi	259	256	197
5	televizyjni	254	247	191
6	Baza noclegowa turystyki ^a (stan w dniu 31 VII)	386	338	316
7	w tym hotele	49	73	92
8	Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	144,8	127,3	118,4
9	Korzystający z noclegów na 1000 ludności	278,7	320,4	378,3
ROLNICTWO ^b AGRICULTURE ^b				
10	Użytki rolne (stan w czerwcu) ^{cd} w tys. ha	1134,2	1045,9	1078,8
11	w tym w dobrej kulturze rolnej w %	x	x	99,2
12	Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^{de} w tys. ha	962,3	909,5	898,5
w tym w %:				
13	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	71,1	67,4	62,6
14	w tym: pszenica	22,5	19,8	21,2
15	żyto	14,8	8,8	7,0
16	ziemniaki	5,5	3,0	2,1
17	buraki cukrowe	6,0	5,4	4,3
Zbiory w tys. t:				
18	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	1695,2	1941,8	2063,5
19	w tym: pszenica	673,1	714,7	853,2
20	żyto	270,7	190,3	156,0
21	ziemniaki ^f	1065,4	465,6	430,9
22	buraki cukrowe	2368,6	1820,2	1837,9
Plony z 1 ha w dt:				
23	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	24,8	31,7	36,7
24	w tym: pszenica	31,1	39,7	44,8
25	żyto	19,0	23,6	24,9
26	ziemniaki ^f	202	170	232
27	buraki cukrowe	411	373	479
Zwierzęta gospodarskie ^d (stan w czerwcu):				
bydło:				
28	w tysiącach sztuk	423,4	408,6	465,5
29	na 100 ha użytków rolnych ^e w szt.	37,3	39,1	43,2
trzoda chlewna (w latach 2000-2009 oraz 2011-2013 – stan w końcu lipca):				
30	w tysiącach sztuk	2037,6	2151,2	1789,5
31	na 100 ha użytków rolnych ^e w szt.	179,6	205,7	165,9
Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^e :				
32	żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^g w kg	267,9	302,2	299,6
33	mleka krowiego w l	594,2	716,9	805,1

^a Od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. ^c użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. ^d W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^e Od 2010 r. bez ^g Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze

^a Since 2011 concern establishments 10 and more bed places. ^b Data are presented according to the official residence of land user. ^c of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. ^d In 2010 data of the Agricultural Census. ^e Since 2010 gardens. ^g Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight.

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
TURYSTYKA (dok.)					
TOURISM (cont.)					
18	20	21	17	Fixed cinemas (as of 31 XII)	1
7,0	7,2	7,2	6,8	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population	2
836	857	943	1051	Audience in fixed cinemas per 1000 population	3
Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:					
196	197	197	196	radio	4
189	190	190	189	television	5
333	331	331	367	Tourist accommodation establishments ^a (as of 31 VII)	6
94	95	106	112	of which hotels	7
126,6	125,7	128,7	136,7	Number of beds (as of 31 VII) per 10 thous. population	8
401,4	413,9	444,5	503,6	Tourists accommodated per 1000 population	9
I LEŚNICTWO					
AND FORESTRY					
1010,3	1052,3	1066,6	1064,0	Agricultural land (as of June) ^{cd} in thous. ha	10
99,0	99,5	99,5	99,6	of which in good agricultural condition in %	11
857,8	903,9	925,8	946,0	Sown area (as of June) ^{de} in thous. ha	12
of which in %:					
62,8	58,5	55,8	55,9	basic cereals (including cereal mixed)	13
17,1	21,9	23,7	23,2	of which: wheat	14
6,4	8,8	5,8	4,7	rye	15
2,4	2,0	1,4	1,8	potatoes	16
4,7	4,1	4,0	3,9	sugar beets	17
Crop production in thous. t:					
1950,8	2154,9	2309,7	2027,8	basic cereals (including cereal mixed)	18
603,8	964,2	1151,0	995,4	of which: wheat	19
156,7	238,6	174,3	119,9	rye	20
500,7	426,5	364,5	427,4	potatoes ^f	21
2430,4	2246,4	2317,8	1750,7	sugar beets	22
Yields per 1 ha in dt:					
36,2	40,7	44,7	38,4	basis cereals (including cereal mixed)	23
41,3	48,6	52,4	45,4	of which: wheat	24
28,4	30,1	32,5	27,0	rye	25
243	235	272	251	potatoes ^f	26
601	605	619	472	sugar beets	27
Livestock ^d (as of June):					
cattle:					
463,7	489,6	503,8	495,7	in thousands heads	28
45,9	46,5	47,2	46,6	per 100 ha of agricultural land ^e in heads	29
pigs (in year 2000-2009 and 2011-2013 – as of the end of July):					
1398,4	1249,0	1320,9	1325,0	in thousands heads	30
138,4	118,7	123,8	124,5	per 100 ha of agricultural land ^e in heads	31
Production per 1 ha of agricultural land ^c :					
of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^g in kg					
321,0	321,2	360,2	343,0		32
835,5	828,3	844,5	872,4	of cows' milk in l	33

^c Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyozaranie (nawozy zielone). ^f Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych. poubojowej ciepłej.

^c Since 2010 excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers). ^f Since 2010 excluding kitchen

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010
ROLNICTWO^a AGRICULTURE^a				
Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^b :				
1	ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) w kg	535	728	739
2	ziemiaki w kg	129	108	112
3	buraki cukrowe w kg	2088	1740	1600
4	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w kg	162	234	247
5	mleko krowie w l	430	585	617
Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{bde} w kg:				
6	mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	109,1	132,3	155,7
7	wapniowych	94,9	89,3	48,2
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu; w 2000 r. – stan w dniu 31 XII)				
8	na 100 ha użytków rolnych ^{be} w szt.	7,4	8,2	8,2
9	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	413,2	425,7	429,6
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII):				
10	w tysiącach hektarów	403,2	415,7	419,6
11	na 1 mieszkańca w ha	0,2	0,2	0,2
12	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	22,4	23,1	23,3
13	Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	295,6	342,5	381,1
PRZE INDU				
Produkcja sprzedana przemysłu:				
14	w milionach złotych (ceny bieżące)	.	30859,4	44788,4
15	rok poprzedni = 100 (ceny stałe ^f)	x	x	119,2
16	2005 = 100 (ceny stałe ^f)	x	x	141,4
17	na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	x	224111	326337
18	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	x	14924	21341
BUDOW CONS				
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^g (ceny bieżące):				
19	w milionach złotych	.	3600,5	6146,8
20	na 1 mieszkańca w zł	x	1741	2929
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ TRANSPORT AND COMMUNICATIONS				
Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^h :				
21	w kilometrach	1412	1272	1259
22	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	7,9	7,1	7,0
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):				
23	w kilometrach	13767	14109	15639
24	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	76,6	78,5	87,0
Samochody osobowe zarejestrowane ⁱ :				
25	w tysiącach sztuk	529,2	595,9	925,8
26	na 1000 ludności	255,9	288,1	441,1

^a Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. ^b Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących mięsa: wołowego, cielęcego wieprzowego, baraniego, końskiego i drobiowego; w wadze poubojowej ciepłej. ^d W roku gospodarczym. ^e budowlane — według miejsca wykonywania robót. ^h Dane dotyczą sieci Polskich Kolei Państwowych (PKP), od 2005 r. również innych

^a Data by official residence of land user. ^b Since 2010 excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. ^d In farming year. ^e In 2010 data of the Agricultural Census. rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP), as well as since 2005 of other entities which are administrators of railway infrastructure

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
I LEŚNICTWO (dok.) AND FORESTRY (cont.)					
				<i>Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land^b:</i>	
814	758	894	902	<i>basic cereal grains (including cereal mixed) in kg</i>	1
182	153	159	149	<i>potatoes in kg</i>	2
2276	2252	2077	1776	<i>sugar beets in kg</i>	3
262	310	340	316	<i>animals for slaughter in terms of meat (including fats)^c in kg</i>	4
723	698	734	735	<i>cows' milk in l</i>	5
				<i>Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land^{bde} in kg:</i>	
169,1	174,3	166,2	183,9	<i>mineral or chemical (including mixed fertilizers)</i>	6
48,3	55,0	63,1	67,6	<i>lime</i>	7
.	8,5	8,4	.	<i>Agricultural tractors (as of June; in 2000 – as of 31 XII) per 100 ha of agricultural land^{bde} in units</i>	8
430,8	431,0	431,1	431,2	<i>Forest land (as of 31 XII) in thous. ha</i>	9
				<i>Forest areas (as of 31 XII):</i>	
420,9	421,1	421,2	421,3	<i>in thousands hectares</i>	10
0,2	0,2	0,2	0,2	<i>per capita in ha</i>	11
23,4	23,4	23,4	23,4	<i>Forest cover (as of 31 XII) in %</i>	12
400,2	386,5	405,8	439,8	<i>Removals (timber) per 100 ha of forest area in m³</i>	13
MYSŁ STRY					
				<i>Sold production of industry:</i>	
49831,6	49935,4	50874,5	55132,4	<i>in million zlotys (current prices)</i>	14
99,5	104,4	105,5	109,3	<i>previous year = 100 (constant prices^f)</i>	15
144,7	151,1	159,4	174,2	<i>2005 = 100 (constant prices^f)</i>	16
371908	381915	383215	401523	<i>per employee in zł (current prices)</i>	17
23754	23846	24332	26408	<i>per capita in zł (current prices)</i>	18
NICTWO TRUCTION					
				<i>Sales of construction and assembly production^g (current prices):</i>	
7810,9	6900,9	7444,4	8992,8	<i>in million zlotys</i>	19
3723	3295	3560	4307	<i>per capita in zł</i>	20
— stan w dniu 31 XII — as of 31 XII					
				<i>Railway lines operated – standard gauge^h:</i>	
1276	1195	1196	1196	<i>in kilometres</i>	21
7,1	6,6	6,7	6,7	<i>per 100 km² of total area in km</i>	22
				<i>Hard surface public roads (urban and non-urban):</i>	
16489	16701	16962	17263	<i>in kilometres</i>	23
91,7	92,9	94,4	96,1	<i>per 100 km² of total area in km</i>	24
				<i>Registered passenger carsⁱ:</i>	
1001,1	1035,8	1066,5	1103,4	<i>in thousand units</i>	25
477,6	495,0	510,3	528,9	<i>per 1000 population</i>	26

działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytkowników rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. *c* Dotyczy *e* W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. *f* Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10 na str 24. *g* Zrealizowanej przez podmioty podmiotów, będących zarządcami infrastruktury kolejowej. *i* Od 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku.

activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. c Concerns meat: *f* See general notes to Yearbook, item 10 on page 24. *g* Realized by construction units — by place of performing works. *h* Data concern *i* Since 2010 including cars having temporary permissions given at the end of the year.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ TRANSPORT AND COMMUNICATIONS				
	Placówki dla usług pocztowych ^a :			
1	w liczbach bezwzględnych	471	463	466
2	na 100 tys. ludności	22,8	22,4	22,2
	Telefoniczne łącza główne ^b :			
3	w tysiącach	593,2	587,1	379,5
4	na 1000 ludności	286,9	283,8	180,8
HAN TRA				
	Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):			
5	w milionach złotych	15520,4	15661,2	19797,0
6	na 1 mieszkańca w zł	7501	7574	9433
7	Sklepy (stan w dniu 31 XII) w tys.	26,0 ^c	20,1	18,1
8	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	80 ^c	103	116
FINANSE PUBLIC				
	Budżety gmin ^d			
	Dochody:			
9	w milionach złotych	1479,1	2346,6	3670,1
10	na 1 mieszkańca w zł	1176	1844	2798
	Wydatki:			
11	w milionach złotych	1553,5	2327,5	4035,3
12	na 1 mieszkańca w zł	1236	1829	3076
	Budżety miast na prawach powiatu			
	Dochody:			
13	w milionach złotych	1418,8	1915,6	2778,6
14	na 1 mieszkańca w zł	1748	2409	3530
	Wydatki:			
15	w milionach złotych	1571,2	1972,8	3068,9
16	na 1 mieszkańca w zł	1936	2481	3899
	Budżety powiatów			
	Dochody:			
17	w milionach złotych	582,2	682,6	1149,3
18	na 1 mieszkańca w zł	463	536	876
	Wydatki:			
19	w milionach złotych	580,6	676,7	1222,4
	na 1 mieszkańca w zł	462	532	932
	Budżet województwa			
	Dochody:			
20	w milionach złotych	180,7	324,5	821,6
21	na 1 mieszkańca w zł	87	157	391
	Wydatki:			
22	w milionach złotych	192,6	370,2	850,8
23	na 1 mieszkańca w zł	93	179	405

^a Dane dotyczą operatora wyznaczonego; w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. ^b Dane dotyczą ^d Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Data concern appointed operator; in 2000 post offices and telecommunication service offices. ^b Data concern operators of the public expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
— stan w dniu 31 XII (dok.)					
— as of 31 XII (cont.)					
				<i>Postal service offices^a:</i>	
449	414	398	399	<i>in absolute numbers</i>	1
21,4	19,8	19,0	19,1	<i>per 100 thous. population</i>	2
				<i>Fixed main line^b:</i>	
281,1	257,3	237,5	222,5	<i>in thousands</i>	3
134,1	123,0	113,6	106,6	<i>per 1000 population</i>	4
DEL					
DE					
				<i>Retail sales (current prices):</i>	
22738,8	22793,1	22675,3	23739,7	<i>in million zlotys</i>	5
10839	10884	10845	11371	<i>per capita in zł</i>	6
19,0	19,0	19,2	18,5	<i>Shops (as of 31 XII) in thous.</i>	7
110	110	109	113	<i>Population (as of 31 XII) per 1 shop</i>	8
PUBLICZNE					
FINANCE					
				Budgets of gminas^d	
				<i>Revenue:</i>	
4037,7	4148,2	4425,8	4667,6	<i>in million zlotys</i>	9
3067	3150	3360	3543	<i>per capita in zł</i>	10
				<i>Expenditure:</i>	
4030,5	4133,1	4526,7	4604,1	<i>in million zlotys</i>	11
3062	3139	3437	3495	<i>per capita in zł</i>	12
				Budgets of cities with powiat status	
				<i>Revenue:</i>	
3281,6	3497,5	3639,1	3828,3	<i>in million zlotys</i>	13
4200	4500	4704	4970	<i>per capita in zł</i>	14
				<i>Expenditure:</i>	
3633,4	3626,8	3804,2	3652,9	<i>in million zlotys</i>	15
4650	4667	4917	4743	<i>per capita in zł</i>	16
				Budgets of powiats	
				<i>Revenue:</i>	
1150,5	1203,9	1247,1	1237,9	<i>in million zlotys</i>	17
874	914	947	940	<i>per capita in zł</i>	18
				<i>Expenditure:</i>	
1123,2	1198,5	1253,2	1219,1	<i>in million zlotys</i>	19
853	910	951	925	<i>per capita in zł</i>	
				Budget of voivodship	
				<i>Revenue:</i>	
759,8	755,8	843,5	962,9	<i>in million zlotys</i>	20
362	361	403	461	<i>per capita in zł</i>	21
				<i>Expenditure:</i>	
766,1	742,3	834,9	958,7	<i>in million zlotys</i>	22
365	354	399	459	<i>per capita in zł</i>	23

operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. c Dane nieporównywalne w związku ze zmianą w 2004 r. metody badania sklepów.

telecommunication network. c Data are not comparable due to change in 2004 the method of shop survey. d Excluding revenue and

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010
INWESTYCJE INVESTMENTS				
	Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):			
1	w milionach złotych	4800,8	5420,8	10627,1
2	na 1 mieszkańca w zł	2320	2622	5064
	Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):			
3	w milionach złotych	62479,5	77411,9	108800,7
4	na 1 mieszkańca w zł	30215	37429	51842
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY				
5	Ogółem: w tysiącach	168,7	187,2	186,0
6	na 10 tys. ludności	816	905	886
	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:			
7	w tysiącach	31,5	37,6	43,1
8	1999 = 100	110,0	131,3	150,3
	w tym:			
9	spółdzielnie	1,1	1,0	1,0
10	spółki handlowe	6,5	9,3	11,4
11	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	1,2	1,4	1,7
12	spółki cywilne	13,9	12,7	12,8
	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:			
13	w tysiącach	137,2	149,6	142,9
14	1999 = 100	106,0	115,7	110,5
15	na 10 tys. ludności	663	723	681
RACHUNKI REGIONAL				
	Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):			
16	w milionach złotych	65327
17	na 1 mieszkańca w zł	31127
18	Produkt krajowy brutto (ceny stałe) — rok poprzedni = 100
	Wartość dodana brutto (ceny bieżące):			
19	w milionach złotych	57437
20	na 1 mieszkańca w zł	27368
	Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:			
21	w milionach złotych	44767
22	na 1 mieszkańca w zł	21330
23	Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych — rok poprzedni = 100

a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. *b* Bez osób prowadzących

a Data for 2000 are not comparable due to amendments in 2002 of the Act of Accounting. *b* Excluding persons tending private

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
ŚRODKI TRWAŁE ^a					
FIXED ASSETS ^a					
				<i>Investment outlays (current prices):</i>	
9567,4	9285,9	11102,0	13971,1	<i>in million zlotys</i>	1
4561	4434	5310	6692	<i>per capita in zł</i>	2
				<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>	
126657,5	135753,4	142610,4	155317,3	<i>in million zlotys</i>	3
60417	64874	68235	74450	<i>per capita in zł</i>	4
W REJESTRZE REGON ^b — stan w dniu 31 XII					
IN THE REGON REGISTER ^b — as of 31 XII					
188,0	191,3	192,1	193,5	<i>Total: in thousands</i>	5
897	914	919	927	<i>per 10 thous. population</i>	6
				<i>Legal persons and organizational entities without legal personality:</i>	
46,6	48,1	49,9	51,5	<i>in thousands</i>	7
162,7	167,7	174,0	179,6	<i>1999 = 100</i>	8
				<i>of which:</i>	
1,0	1,0	1,0	1,0	<i>co-operatives</i>	9
12,7	13,5	14,3	15,5	<i>commercial companies</i>	10
1,8	1,8	1,8	1,8	<i>of which with foreign capital participation</i>	11
13,2	13,3	13,3	13,4	<i>civil law partnerships</i>	12
				<i>Natural persons conducting economic activity:</i>	
141,4	143,2	142,2	142,0	<i>in thousands</i>	13
109,3	110,7	109,9	109,8	<i>1999 = 100</i>	14
674	684	680	681	<i>per 10 thous. population</i>	15
REGIONALNE ACCOUNTS					
				<i>Gross domestic product (current prices):</i>	
72092	73880	76063	.	<i>in million zlotys</i>	16
34365	35280	36379	.	<i>per capita in zł</i>	17
100,6	101,3	102,3	.	<i>Gross domestic product (constant prices) — previous year = 100</i>	18
				<i>Gross value added (current prices):</i>	
63848	65579	67434	.	<i>in million zlotys</i>	19
30436	31316	32252	.	<i>per capita in zł</i>	20
				<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>	
48274	48713	50015	.	<i>in million zlotys</i>	21
23011	23262	23921	.	<i>per capita in zł</i>	22
99,8	99,6	102,7	.	<i>Gross real disposable income in the households sector — previous year = 100</i>	23

gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

farms in agricultural.

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE
GEOGRAPHIC LOCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach, minutach i sekundach <i>In degrees, minutes and seconds</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				Extreme points of the voivodship border:
na północ (szerokość geograficzna północna)	Śliwice	53°46'51"	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna)	Chodecz	52°19'51"	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
za zachód (długość geograficzna wschodnia)	Więcbork	17°14'50"	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	Górzno	19°45'43"	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość: z południa na północ	x	1°27'00"	161,7	<i>Extent: from south to north</i>
z zachodu na wschód	x	2°30'48"	167,5	<i>from west to east</i>

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE W 2015 R.
Stan w dniu 31 XII
AREA AND BORDERS IN 2015
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	17972	x	<i>Area in km²</i>
Długość granicy w km	1021	100,0	<i>Length of borders in km</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
pomorskim	244	23,9	pomorskie
warmińsko-mazurskim	131	12,8	warmińsko-mazurskie
mazowieckim	209	20,5	mazowieckie
łódzkim	31	3,0	łódzkie
wielkopolskim	406	39,8	wielkopolskie

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 3. UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above sea level in m</i>	SPECIFICATION
Najwyżej położony punkt — Czarne Góry	Kamień Krajeński	189	<i>Highest point — Czarne Góry</i>
Najniżej położony punkt — średni poziom Wisły w Nowem	Nowe	13	<i>Lowest point — average level of Wisła in Nowe</i>
Najwyżej położona miejscowość — Dąbrówka	Kamień Krajeński	188	<i>Highest locality — Dąbrówka</i>
Najniżej położona miejscowość — Rozgarty	Grudziądz	26	<i>Lowest locality — Rozgarty</i>

Ź r ó d ł o: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

S o u r c e: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 4. WIĘKSZE SZTUCZNE ZBIORNIKI WODNE
MAJOR ARTIFICIAL RESERVOIRS

ZBIORNIKI WODNE <i>RESERVOIRS</i>	Rzeka <i>River</i>	Rok uruchomienia <i>Year opened</i>	Całkowita pojemność przy maksymalnym piętrzeniu w hm ³ <i>Total capacity at maximum accumulation in hm³</i>	Powierzchnia przy maksymal- nym piętrzeniu w km ² <i>Area at maximum accumulation in km²</i>	Wysokość piętrzenia w m <i>Height of accumulation in m</i>
Włocławek ^a	Wisła	1970	453,6	75,0	12,7
Koronowo	Brda	1960	80,6	15,6	22,0
Pakość	Noteć Zachodnia	1974	42,6	13,0	4,8
Żur	Wda	1929	16,0	3,0	15,5
Gródek	Wda	1923	5,5	1,0	11,0
Smukała	Brda	1951	2,2	0,9	8,0
Tryszczyn	Brda	1960	2,2	0,9	7,2

^a Stopień wodny.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

^a Flow reservoir.

S o u r c e: data Ministry of the Environment and Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 5. TEMPERATURY POWIETRZA
AIR TEMPERATURES

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesienie stacji nad poziom morza w m Station elevation above the sea level in m	Temperatury w °C Temperatures in °C						
		średnie ^a average ^a				skrajne extreme		amplitudy temperatur skrajnych amplitudes of extreme temperatures
		1971–2000	1991–2000	2001–2010	2015	maksimum maximum	minimum minimum	
		1971–2015						
Toruń	69	8,1	8,5	8,7	9,9	37,9	-32,0	69,9

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 6. OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIENIE I ZACHMURZENIE
ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION AND CLOUDINESS

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesienie stacji nad poziom morza w m Station elevation above the sea level in m	Roczne sumy opadów w mm Total annual precipitation in mm			Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velocity in m/s	Usłonecznienie w h Insolation in h	Średnie zachmurzenie w oktantach ^a Average cloudiness in octants ^a	
		1971–2000	1991–2000	2001–2010				
		średnie ^b average ^b			2015			
Toruń	69	528	526	583	379	2,4	1959	5,2

^a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). ^b Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). ^b Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO W 2015 R.

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE DIVISION OF KUJAWSKO-POMORSKIE VOIVODSHIP IN 2015

As of 31 XII

Granica województwa Border of voivodship

Granica powiatu Border of powiat

Granica gminy Border of gmina

Miasto na prawach powiatu City with powiat status

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS) W 2016 R.

Stan w dniu 1 I

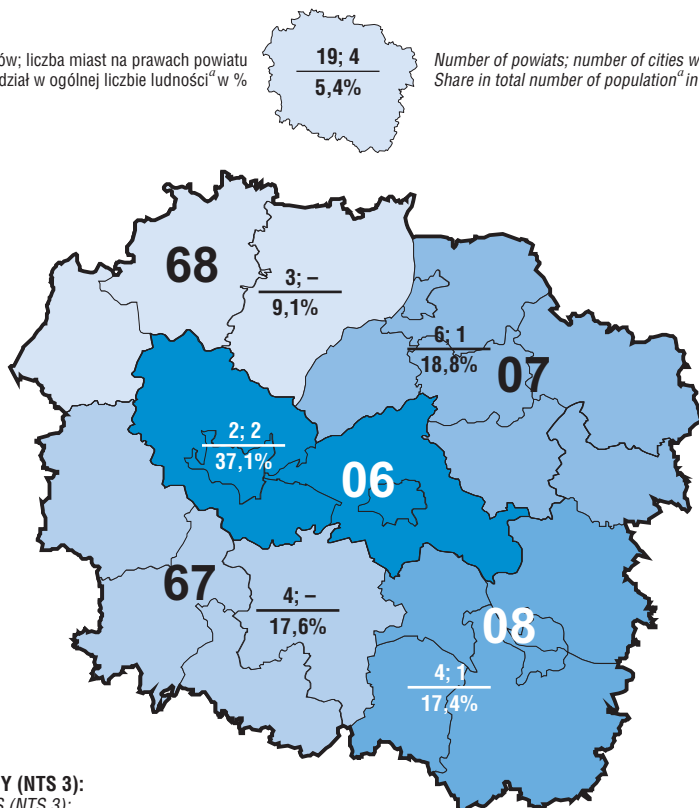
DIVISION OF THE KUJAWSKO-POMORSKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO THE NOMENCLATURE OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICAL PURPOSES (NTS) IN 2016

As of 1 I

Liczba powiatów; liczba miast na prawach powiatu
Udział w ogólnej liczbie ludności^a w %

19; 4
5,4%

Number of powiats; number of cities with powiat status
Share in total number of population^a in %

**PODREGIONY (NTS 3):
SUBREGIONS (NTS 3):**

06 bydgosko-toruński

Powiaty Powiats (NTS 4):

bydgoski (8)
toruński (9)

Miasta na prawach powiatów (NTS 4):

Cities with powiat status (NTS 4):

Bydgoszcz (1)
Toruń (1)

67 inowrocławski

Powiaty Powiats (NTS 4):

inowrocławski (9)
mogileński (4)
nakleński (5)
żniński (6)

07 grudziądzki

Powiaty Powiats (NTS 4):

brodnicki (10)
chełmiński (7)
golubsko-dobrzyński (6)
grudziądzki (6)
rypiński (6)
wąbrzeski (5)

Miasto na prawach powiatów (NTS 4):

City with powiat status (NTS 4):
Grudziądz (1)

68 świecki

Powiaty Powiats (NTS 4):

sępoleński (4)
świecki (11)
tucholski (6)

08 włocławski

Powiaty Powiats (NTS 4):

aleksandrowski (9)
lipnowski (9)
radziejowski (7)
włocławski (13)

Miasto na prawach powiatów (NTS 4):

City with powiat status (NTS 4):
Włocławek (1)

W nawiasach podano liczbę gmin (NTS 5).

Number of gminas (NTS 5) is given in parentheses.

^a Stan w dniu 31 XII 2015 r.; odpowiednio dla województwa — udział w kraju, dla podregionów — udział w województwie.

^a As of 31 XII 2015; respectively for voivodship — share in country, for subregions — share in voivodship.

Uwagi ogólne

1. Dane o stanie i zmianach w **ewidencyjnym przeznaczeniu gruntów** opracowano na podstawie rocznych wykazów gruntów wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (tekst jednolity, Dz. U. 2016 poz. 1034). Ewidencja ta wprowadziła od 2002 r. zmiany polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (poprzednio ujmowanych w pozycji „grunty zabudowane i zurbanizowane”), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji „wody śródlądowe stojące”) oraz rowów (które stanowiły odrębną pozycję).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (jednolity tekst, Dz. U. 2015 poz. 909). Ustawa ta chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I—III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV—VI wytworzone z gleb organicznych. Od 2010 r. przepisów ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych, stanowiących użytki rolne, położonych w granicach administracyjnych miast.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI — najniższą.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

3. Informacje o **poborze wody** dotyczą:

General notes

1. *Data on the condition and changes in the registered intended use of land were developed on the basis of annual reports on land, introduced in the decree is classified according to ownership and register groups of land included in the register as a result of the decree of the Minister of Regional Development and Construction, dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (uniform text, Journal of Laws 2016, item 1034). A land register introduced since 2002 changes primarily consisting in the inclusion of built-up agricultural land (which previously was included in the item “built-up and urbanized land”), land under ponds (included in the item “standing inland water”) as well as ditches (which accounted for a separate item) in agricultural land.*

Data regarding agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes concern land, for which payments and fees were collected, based on the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (uniform text, Journal of Laws 2015 item 909). The Law protects all agricultural land included in quality classes I—III, as well as agricultural land included in quality classes IV—VI, comprised of organic soils. Since 2010 the provisions of the Law do not apply to agricultural land located within the administrative borders of urban areas.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest.

2. *Data regarding devastated and degraded land requiring reclamation and management concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).*

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

3. *Information regarding water withdrawal concerns:*

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)” — jednostek organizacyjnych (włączając fermy przemysłowego chowu zwierząt oraz zakłady zajmujące się produkcją roślinną) wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania;
- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” — jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” — wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

Przez **zamknięty obieg wody** rozumie się układ, w którym woda raz użyta nie jest odprowadzona do odbiornika, lecz zwracana do punktu bezpośredniego podawania wody do obiegu, do powtórnych rotacji i wykorzystania.

4. Dane o **ściekach** dotyczą ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3 pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczenia** przyjęto wody odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczenia** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich dopływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

- 1) in the item "for production purposes (excluding agriculture, forestry and fishing)" — organizational entities (including industrial livestock farming and crop production plants) making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of wastewater annually. Data regarding water withdrawal for needs of the national economy and population do not include water coming from irrigation of mines and construction facilities which is discharged to reservoir without further use;
- 2) in the item "irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds" — agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fish ponds of 10 ha or more in area;
- 3) in the item "exploitation of water supply network" — all entities responsible for the management of the water supply network (including housing cooperatives, water companies, waterworks and workplaces, etc.).

A **closed water cycles system** is understood as a system, in which water that has been used once is not drained to a collector, but recycled to the point where the water is directly fed into the system for subsequent cycles and utilization.

4. Data regarding **wastewater** concern wastewater discharged into waters or into the ground by entities described in item 3, points 1) and 3). Data regarding **equipment with wastewater treatment plants** concern the same entities.

Wastewater requiring treatment is understood as water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground, or sewage network of entities engaged in production (including contaminated mine drainage water and cooling water), other entities as well as households.

Cooling water comprises wastewater with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- is discharged into waters by a separate sewage,
- the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,
- the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C and into other waters, except for territorial sea, does not exceed 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sił, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogennych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoelektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiającą zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie ścieków, np. oczyszczanie ścieków mechaniczno-chemiczne lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne, zakwalifikowano do najwyższego stopnia oczyszczania ścieków (z podwyższonym usuwaniem miogenów, chemicznego lub biologicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalni nie pracujących na sieci kanalizacyjnej).

Dane o **ludności miast i wsi korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie pracujące na sieci kanalizacyjnej.

W przypadku gdy miasto obsługiwane jest przez kilka oczyszczalni o różnym sposobie oczyszczania, o zakwalifikowaniu miasta do obsługiwanego przez poszczególne rodzaje oczyszczalni ścieków decyduje przewaga ilości ścieków oczyszczanych przez dany rodzaj oczyszczalni.

5. Informacje o źródłach i wielkości **emisji zanieczyszczeń powietrza** z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza oraz o stanie **wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń** dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra

Data regarding treated wastewater concern wastewater treated mechanically, chemically, biologically and with increased biogene removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of wastewater is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.

Chemical treatment of wastewater consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biological treatment of wastewater occurs through mineralization processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of wastewater, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from wastewater.

Increased biogene removal from sewage occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

Multi-stage sewage treatment, e.g. mechanical-biological sewage treatment or mechanical-chemical-biological sewage treatment, classified to the highest rank sewage treatment (chemical or biological).

Data on municipal wastewater treatment plants concern those of them, which are used to treat wastewater drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewage systems. Data do not include household sewage plants or treatment plants processing only transported waste water (i.e., wastewater treatment plants not working within sewage network).

Data on urban and rural population connected to wastewater treatment plants are presented on a basis of a number of people served by wastewater treatment plants working on sewage network.

When an urban area is served by several treatment plants with various methods of treatment, the predominate amount of wastewater treated by a given treatment plant determines the classification of the urban area in the appropriate type of wastewater treatment plant.

5. Information regarding the sources and amounts of **air pollutants emission** from plants of significant nuisance to air quality as well as **the possession of system to reduce such pollutants and the effects of their utilization** concerns organizational entities established by the Minister of Environmental Protection and

Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40 z późniejszymi zmianami). Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana jest corocznie, co zapewnia m.in. porównywalność wyników badań i może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą pyłów: ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla).

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hał produkcyjnych itp.).

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

6. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych); formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 IV 2004 r. (tekst jednolity, Dz. U. 2015 poz. 1651, z późniejszymi zmianami); formy te tworzone są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów lub Ministra Środowiska, zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, uchwały sejmiku województwa lub rady gminy.

Rezerваты przyrody obejmują obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska: roślin, zwierząt i grzybów oraz

Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40 with later amendments). The established group of surveyed entities maintained annually which, i.a. assures comparability of data may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding particulate emissions concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Data regarding gas emission concern: sulphur dioxide, carbon oxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants (excluding carbon dioxide).

Data regarding particulate and gas emission include organized emission (from technological and heating facilities) and disorganized emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading of volatile or loose substances, from production halls etc.).

The emission volumes of different pollutant types from various sources were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

6. Nature protection consists in maintaining, sustainable use and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats); forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, Nature 2000 areas, documentation sites, ecological arable lands, landscape-nature complexes, monuments of nature, plant, animal and fungi species protection.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Law on Nature Protection, dated 16 IV 2004 (uniform text, Journal of Laws 2015 item 1651, with later amendments); the forms are created by way of the decree of the Council of Ministers or the Minister of the Environment, the regulation of regional director for environmental protection, the resolution of voivodship regional council or gmina council.

Nature reserves include areas in natural or slightly changed state, ecosystems, refuges and natural habitats. They also protect habitats of plants, animals, fungi and formations and

twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania oraz popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy itp.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyśka, skałki, jary, glazy narzutowe oraz jaskinie.

7. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia się jest obowiązany. Dane o odpadach od 2013 r. zostały opracowane w oparciu o ustawę z dnia 14 XII 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2013 poz. 21) zmieniającą ustawę z dnia 27 IV 2001 r. obowiązującą do 2012 r.

Informacje o **odpadach** opracowane zostały zgodnie z katalogiem odpadów wprowadzonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 XII 2014 r. (Dz. U. 2014, poz. 1923).

Dane od 2014 r. dotyczące odpadów odzyskanych i unieszkodliwionych obejmują odpady zagospodarowane przez wytwórcę we własnym zakresie. Dane za lata poprzednie dotyczą odpa-

elements of inanimate nature, having essential value for the environmental, scientific, cultural or landscape reasons.

Landscape parks are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularisation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.

Protected landscape areas include areas protected for the sake of distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are to be valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.

Documentation sites are scientific and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves, exploited and discarded opencast and underground workings.

Ecological areas are worth protecting fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, old river beds, rock outcrops, scarps etc.

Landscape-nature complexes are fragments of natural and cultural landscape that are worth protecting due to their scenic or aesthetic features

Monuments of nature are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien bushes, sources, waterfalls, exurgents, stones, ravines, erratic boulders and caves.

7. Waste means any substance or object which the holder discards or intends or is required to discard. Data on waste since 2013 have been compiled on the basis of the Law on Waste, dated 14 XII 2012 (Journal of Laws 2013 item 21), amending the Law dated 27 IV 2001 valid until 2012.

Information regarding **waste** was compiled with the waste catalogue introduced by the decree of the Minister of the Environment dated 9 XII 2014 (Journal of Laws 2014, item 1923).

From 2014 data on waste recovered and disposed included waste treated by waste producer on its own. Data on waste recovered and disposed for previous years included waste treated both by waste producer on its own and transferred to other recipient for recovery or disposal.

Information regarding the **quantity and type of waste** concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).

dów odzyskanych i unieszkodliwionych zarówno we własnym zakresie, jak i przekazanych innym odbiorcom w celu odzysku lub unieszkodliwienia.

Informacje o **ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się jakiegokolwiek proces, którego głównym wynikiem jest to, aby odpady służyły użytecznemu zastosowaniu przez zastąpienie innych materiałów. Pełna definicja odzysku odpadów zawarta jest w ustawie z dnia 14 XII 2012 r. o odpadach.

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się proces niebędący odzyskiem, nawet jeżeli wtórnym skutkiem takiego procesu jest odzysk substancji lub energii.

Magazynowanie odpadów to czasowe przechowywanie odpadów, które obejmuje: wstępne magazynowanie odpadów przez ich wytwórcę, tymczasowe magazynowanie odpadów przez prowadzącego zbieranie odpadów, magazynowanie odpadów przez prowadzącego przetwarzanie odpadów.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady umieszczone na składowiskach i w obiektach unieszkodliwiania odpadów (w tym hałdach, stawach osadowych własnych i innych).

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zrekultywowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowej poprzez m.in. właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych oraz uregulowanie stosunków wodnych.

8. Dane o nakładach na środki trwałe służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich **efektach rzeczowych** prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Prezentowane dane dotyczą: osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzą-

Recovery of waste shall mean any operation the principal result of which is waste serving a useful purpose by replacing other materials. Full definition of waste recovery is included in the Law on Waste dated 14 XII 2012.

Disposal of waste shall mean any operation which is not recovery even where the operation has as a secondary consequence the reclamation of substances or energy.

Waste storage means a temporary waste, which includes: preliminary storage of waste by its producer, temporary storage of waste by the unit collecting waste, storage of waste by the unit processing waste.

Landfilled waste is understood as waste transferred to landfill areas and waste facility (including on own and other heaps, settling ponds).

Data regarding **landfilled up to now (accumulated)** waste concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result of depositing it during the reporting and previous years.

Reclaimed waste disposal sites are territories where exploitation had been finished and where works connected with restoration or assigning utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics or regulating waterways were carried out.

8. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union.

The presented data refer to: legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity employing more than 9 persons (with the exception of individual farmsteads as well as natural persons and partnerships conducting economic activity – keeping the so-called revenues and expenses books), budgetary entities conducting economic activity classified according to NACE Rev. 2 to the section "Public administration and defence; compulsory social security" as well as water and sewage companies, regardless of the number of employees.

9. Environmental protection and water management funds are funds created from income originating i.a. from the payments for use of natural environment (i.e.: payments collected i.a. for: releasing air pollutants, placement of

cych działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (z wyłączeniem indywidualnych gospodarstw rolnych oraz osób fizycznych i spółek cywilnych prowadzących działalność gospodarczą – prowadzących księgi przychodów i rozchodów) jednostek prowadzących działalność zaklasyfikowaną według PKD 2007 do sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne” a także spółek wodno-ściekowych bez względu na liczbę pracujących.

9. Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej są to fundusze tworzone m.in. z opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pieniężnych pobieranych m.in. za: emisję zanieczyszczeń powietrza, umieszczanie odpadów na składowisku oraz pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi), kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska, spłat pożyczek udzielonych inwestorom.

Dane dotyczące wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej prezentuje się w układzie memoriałowym (z wyjątkiem kar za naruszenia wymagań w zakresie ochrony środowiska – w ujęciu kasowym).

10. Podziału nakładów na środki trwałe służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz uzyskanych efektów rzeczowych według województw dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji inwestycji.

waste in the landfill as well as withdrawal and use of water and releasing wastewater into water or the ground), the fines for violating environmental protection requirements, the repayments of loans granted for investors.

Data concerning voivodship environmental protection and water management funds are presented on accrual basis (excluding fines for violating environmental protection requirements – on cash basis).

10. *The division of outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management by voivodship is made on the basis of the actual location of the investment.*

TABL. 1 (7). STAN GEODEZYJNY, KIERUNKI I ZMIANY W WYKORZYSTANIU POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA

Stan w dniu 1 I

GEODESIC STATUS, DIRECTIONS AND CHANGES OF VOIVODSHIP LAND USE

As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2016		2005	2016	SPECIFICATION
	w ha in ha			przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosunku do roku 2015 increase (+) or decrease (-) in ha in relation to 2015	na 1000 mieszkańców ^a w ha per 1000 population ^a in ha		
Powierzchnia ogólna^b	1796972	1797134	1797134	-	868,8	861,4	Total area^b
Użytki rolne	1188145	1178568	1164935	-4242	574,5	558,4	Agricultural land
grunty orne	993935	995940	992356	-42	480,6	475,7	arable land
sady	18446	15848	8709	-3413	8,9	4,2	orchards
łąki trwałe	88568	84919	83697	-327	42,8	40,1	permanent meadows
pastwiska trwałe	51875	48024	47025	-277	25,1	22,5	permanent pastures
grunty rolne zabudowane	24006	23591	23187	-211	11,6	11,1	agricultural built-up areas
grunty pod stawami	1615	1972	2083	104	0,8	1,0	lands under ponds
grunty pod rowami	9701	8274	7878	-76	4,7	3,8	lands under ditches
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	430507	436356	439392	501	208,1	210,6	Forest land as well as woody and bushy land
lasy	420327	426170	429045	273	203,2	205,7	forests
grunty zadrzewione i zakrzewione	10179	10186	10347	228	4,9	5,0	woody and bushy land
Grunty pod wodami	46582	47739	48208	34	22,5	23,1	Lands under waters
powierzchniowymi płynącymi	39162	43080	43165	-103	18,9	20,7	surface flowing
powierzchniowymi stojącymi	7420	4659	5043	137	3,6	2,4	surface standing
Grunty zabudowane i zurbanizowane	78610	81969	92853	3635	38,0	44,5	Built-up and urbanized areas
tereny mieszkaniowe	13805	15862	20764	2058	6,7	10,0	residential areas
tereny przemysłowe	5354	5979	6767	322	2,6	3,2	industrial areas
tereny inne zabudowane	4096	5803	8298	866	2,0	4,0	other built-up areas
tereny zurbanizowane niezabudowane	2801	2508	3254	548	1,4	1,6	urbanized non-built-up areas
tereny rekreacji i wypoczynku	3286	3264	3357	16	1,6	1,6	recreational areas
tereny komunikacyjne	48684	48109	49955	-93	23,5	23,9	transport areas
drogi	41793	41363	43239	102	20,2	20,7	roads
kolejowe	6467	6321	6008	-64	3,1	2,9	railway
inne ^c	424	425	708	-131	0,2	0,3	other ^c
użytki kopalne	584	444	458	-82	0,3	0,2	minerals
użytki ekologiczne	3962	4972	5029	12	1,9	2,4	Ecological arable lands
Nieuzytki	43536	42284	41992	-36	21,0	20,1	Wasteland
Tereny różne ^d	5629	5246	4725	96	2,7	2,3	Miscellaneous land ^d

^a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2004 i 2015. ^b Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi). ^c Porty lotnicze, urządzenia portowe, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty itp., patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 55. ^d Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrekultywowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

^a Population as of 31 December for 2004 and 2015, respectively. ^b Land area (including inland waters). ^c Airports, airport devices, harbours, buildings and other objects of water communication, terrestrial objects, etc. see general notes item 1 on page 55. ^d Land designated for reclamation, unused reclaimed land, embankments, not designated for car traffic.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABLE 2 (8). **GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE^a**
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w ha in ha				
OGÓŁEM	62	63	41	72	GRAND TOTAL
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW BY TYPE OF LAND					
Użytki rolne	48	52	30	48	Agricultural land
klasy bonitacyjne:					quality classes:
mineralne: I-II	1	2	2	4	mineral: I-II
III	40	44	22	35	III
IV	2	–	4	5	IV
organiczne: IV	2	2	–	2	organic: IV
V-VI	3	4	2	2	V-VI
Inne grunty rolne	–	–	–	6	Other agricultural land
Grunty leśne	14	11	11	18	Forest land
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA BY DIRECTIONS OF DESIGNATION					
wyłączone:					designated for:
Na tereny osiedlowe	20	31	22	31	Residential areas
Na tereny przemysłowe	11	16	7	21	Industrial areas
Pod drogi i szlaki komunikacyjne	13	2	–	2	Roads and communication trails
Pod użytki kopalne	9	5	4	3	Minerals
Pod zbiorniki wodne	–	–	1	–	Water reservoirs
Na inne cele	9	9	8	15	Other purposes

^a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Źródło: w zakresie wyłączonych w trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych: gruntów rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, gruntów leśnych – dane Ministerstwa Środowiska.

^a According to the existing legal regulations on the protection of agricultural and forest land.

Source: in regard to designated land according to the legal regulations on the protection of agricultural and forest land: agricultural land – data of the Ministry of Agriculture and Rural Development, forest land – data of the Ministry of Environment.

TABLE 3 (9). **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**
DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w ha in ha				
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	4423	4410	4403	4257	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdewastowane	4408	4364	4347	4150	devastated
zdegradowane	15	46	56	107	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane	12	10	79	84	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze	–	10	46	38	agricultural
leśne	6	–	10	23	forest
zagospodarowane	6	7	13	45	managed

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 (10). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY
AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	240,9	245,3	252,3	252,2	100,0	TOTAL
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem) – z ujęć własnych	73,1	77,5	86,2	86,0	34,1	Production (excluding agriculture, forestry and fishing) – from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe	63,8	68,2	75,2	75,3	29,9	surface
podziemne	9,0	9,2	11,0	10,6	4,2	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	51,2	52,1	51,7	49,7	19,7	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	116,6	115,7	114,4	116,5	46,2	Exploitation of water supply network ^a
wody: powierzchniowe	18,7	19,3	19,8	19,0	7,5	waters: surface
podziemne	97,9	96,4	94,6	97,4	38,6	underground

^a Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

^a Water withdrawal by intakes before entering the water network.

TABL. 5 (11). **ZUŻYCIENIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY
AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	210,0	216,9	222,3	223,4	100,0	TOTAL
Przemysł	67,5	76,1	81,5	81,6	36,5	Industry
w tym na cele produkcyjne	62,7	71,7	77,3	74,3	33,3	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	51,2	52,1	51,7	49,7	22,3	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	91,3	88,7	89,1	92,1	41,2	Exploitation water supply network ^b

^a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. ^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe z wodociągów stanowiących własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

^a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling and completing fish ponds. ^b Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6 (12). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIENI W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING UP FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha	2241	1773	2693	2548	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Powierzchnia napełnianych stawów rybnych ^b w ha	979	1007	1227	1228	Area of filled fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	51167	52083	51667	49738	Water withdrawal ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych	9317	6827	9289	9058	for irrigation of agricultural and forest lands
na 1 ha	4,2	3,9	3,4	3,6	per 1 ha
do napełniania i uzupełniania stawów rybnych	41850	45256	42378	40680	for filling and completing fish ponds
na 1 ha	42,7	44,9	34,5	33,1	per 1 ha

a O powierzchni co najmniej 20 ha. b O powierzchni co najmniej 10 ha. c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.

a Area of 20 ha and more. b Area of 10 ha and more. c Including wastewater withdrawal for irrigation.

TABL. 7 (13). **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI**
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odsetkach in percent		
O G Ó Ł E M	116,3	127,7	125,2	124,2	100,0	T O T A L
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	49,8	56,1	59,0	60,4	48,6	discharged directly by plants ^a
w tym wody chłodnicze ...	4,0	10,4	3,5	5,3	4,2	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	66,5	71,6	66,2	63,8	51,4	discharged by sewage network
W tym ścieki wymagające oczyszczania	112,2	117,3	121,7	118,9	95,8	Of which wastewater requiring treatment
oczyszczane	110,2	114,3	118,8	116,8	94,1	treated
mechanicznie	20,4	19,8	18,9	18,7	15,1	mechanically
chemicznie ^b	1,2	1,3	3,0	3,7	3,0	chemically ^b
biologicznie	35,2	38,6	40,4	39,8	32,1	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	53,3	54,5	56,6	54,6	44,0	with increased biogene removal
nieoczyszczane	2,1	3,0	2,9	2,1	1,7	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	2,9	2,9	2,1	1,7	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	0,1	0,0	0,0	0,0	discharged by sewage network

a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. b Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

a Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as from building constructions as well as from contaminated precipitation water. b Data concern only to industrial wastewater.

TABL. 8 (14). **ZAKŁADY^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**

Stan w dniu 31 XII

PLANTS^a DISCHARGING WASTEWATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTEWATER TREATMENT PLANTS POSSESSED

As of 31 XII

JEDNOSTKI	2005	2010	2014	2015	ENTITIES
OGÓŁEM	123	98	122	124	TOTAL
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczania	63	50	52	55	Discharging wastewater directly into waters or into the ground requiring treatment
wyposażone w oczyszczalnie ścieków	52	39	42	46	possessing wastewater treatment plants
o wystarczającej przepustowości	43	33	36	40	with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości	9	6	6	6	with insufficient capacity
bez oczyszczalni ścieków	11	11	10	9	not possessing wastewater treatment plants
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	60	48	70	69	Discharging wastewater into sewage network (not possessing wastewater treatment plants)

^a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.

^a Excluding enterprises and water-sewage treatment plants.

TABL. 9 (15). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**

Stan w dniu 31 XII

WASTEWATER TREATMENT PLANTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Mechaniczne <i>Mechanical</i>	Chemiczne <i>Chemical</i>	Biologiczne <i>Biological</i>	Z podwyższonym usuwaniem biogenów <i>With increased biogene removal</i>	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych						Industrial wastewater treatment plants
Liczba						<i>Number</i>
2005	61	21	5	34	1	
2010	50	17	4	28	1	
2014	46	14	3	28	1	
2015	48	14	3	30	1	
Przepustowość w dam ³ /d						<i>Capacity in dam³/24h</i>
2005	433,8	281,1	33,7	112,5	6,5	
2010	404,2	259,9	28,0	109,8	6,5	
2014	424,5	261,7	37,5	112,5	12,8	
2015	449,2	261,7	37,5	132,8	17,2	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a						Municipal wastewater treatment plants^a
Liczba						<i>Number</i>
2005	128	1	–	93	34	
2010	141	3	–	107	31	
2014	138	–	–	107	31	
2015	137	–	–	104	33	

^a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej.

^a Treatment plants of urban and rural areas working on sewage system.

TABLE 9 (15). **OZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
WASTEWATER TREATMENT PLANTS (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Mecha- niczne <i>Mechanical</i>	Che- miczne <i>Chemical</i>	Bio- logiczne <i>Biological</i>	Z podwyż- szonym usuwaniami biogenów <i>With increased biogene removal</i>	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a (dok.)						Municipal wastewater treatment plants^a (cont.)
Przepustowość w dam ³ /d 2005	436,8	0,1	x	96,7 ^b	340,0	Capacity in dam ³ /24h
2010	451,4	0,6	x	112,2 ^b	338,6	
2014	441,9	x	x	76,4	365,5	
2015	443,2	x	x	72,4	370,9	
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^{cd} 2005	63,2	0,0	x	19,7	43,5	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^{cd}
2010	69,8	0,5	x	23,0	46,3	
2014	71,6	0,5	x	17,4	53,7	
2015	72,1	0,5	x	17,0	54,6	

^a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. ^c Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków — dane szacunkowe, ludność ogółem — na podstawie bilansów. ^d Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 56.

^a Treatment plants of urban and rural areas working on sewage system. ^b Refers to equipment for biological treatment. ^c Population connected to wastewater treatment plants — estimated data, total population — based on balances. ^d See general notes, item 4 on page 56.

TABLE 10 (16). **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW
SZCZEGÓLNIIE UCIĄŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS
OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII)	91	81	86	92	Plants of significant nuisance to air quality ^a (as of 31 XII)
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					of which possessing systems to reduce the emission of:
pyłowych	70	61	64	69	particulates
gazowych	15	13	15	14	gases
w tym nieposiadające wyników pomiarów:					of which without the results of meas- urements of:
emisji:					emission:
pyłów	20	22	18	22	particulates
gazów	15	17	13	18	gases
emisji	63	66	74	78	emission
Emisja zanieczyszczeń w tys. t:					Emission of pollutants in thous. t:
pyłowych	7,1	4,3	3,8	2,6	particulates
w tym pyły ze spalania paliw	5,5	3,0	2,6	1,6	of which particulates from the combustion of fuels
gazowych (bez dwutlenku węgla)	63,5	57,1	47,2	51,5	gases (excluding carbon dioxide)
w tym: dwutlenek siarki	29,5	23,1	16,8	17,9	of which: sulphur dioxide
tlenek węgla	17,8	15,7	12,7	13,4	carbon oxide
tlenki azotu	14,1	13,7	11,9	12,3	nitrogen oxides

^a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

^a Emitting particulates, gases or particulates and gases.

TABLE 10 (16). **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA (dok.)**
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowe	497,4	491,7	440,1	479,8	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla)	23,2	33,0	24,1	23,5	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					<i>in % of pollutants produced:</i>
pyłowych	98,6	99,1	99,2	99,5	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	26,8	36,6	33,8	31,4	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>

TABLE 11 (17). **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony Cyclones	Multicyklony Multi-cyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofilters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Others
-----------------------------------	---------------------	--------------------------------	------------------------------------	---------------------------------	--------------------------------------	----------------

URZĄDZENIA — stan w dniu 31 XII

EQUIPMENT — as of 31 XII

OGÓŁEM	2005	326	41	225	25	107	18
TOTAL	2010	274	49	295	30	122	27
	2014	265	43	298	26	95	64
	2015	238	49	317	27	95	83
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2005	3	1	10	—	35	x
low	2010	7	9	13	—	47	x
	2014	8	7	9	—	49	x
	2015	4	4	9	—	47	x
średnia	2005	77	26	95	13	22	x
moderate	2010	71	27	137	9	20	x
	2014	74	21	130	9	10	x
	2015	69	24	141	8	10	x
wysoka	2005	246	14	120	12	50	x
high	2010	196	13	145	21	55	x
	2014	183	15	159	17	36	x
	2015	165	21	167	19	38	x

PRZEPIY W GAZÓW ODLOTOWYCH w dam³/hWASTE GAS FLOW in dam³/h

OGÓŁEM	2005	5520	2339	2796	5263	2121	217
TOTAL	2010	4932	1842	3349	5338	2201	564
	2014	4111	1104	3183	4386	1879	1027
	2015	3989	1027	3360	4651	1893	1158

TABL. 11 (17). **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA (dok.)**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony Cyclones	Multicyklony Multi-cyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofilters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Others	
PRZEPIY W GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h (dok.) WASTE GAS FLOW in dam ³ /h (cont.)							
Skuteczność: Efficiency:							
niska low	2005 2010	30 362	17 303	72 61	x x	476 580	x x
	2014	117	72	58	x	418	x
	2015	43	32	71	-	433	x
średnia moderate	2005 2010	1332 1111	1363 1008	1310 1951	1753 1121	205 205	x x
	2014	1064	668	1986	1033	107	x
	2015	1198	746	1975	661	107	x
wysoka high	2005 2010	4158 3459	959 531	1414 1337	3510 4217	1440 1416	x x
	2014	2930	364	1139	3353	1354	x
	2015	2748	249	1314	3990	1353	x

TABL. 12 (18). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a**

Stan w dniu 31 XII

AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION	
	w ha in ha			w % powierzchni ogólnej województwa in % of total area of the voivodship	na 1 mieszkańca w m ² per capita in m ²		
OGÓŁEM	581507,4	571128,7	571349,1	571358,5	31,8	2739	TOTAL
Rezerwy przyrody	17478,1	9493,2	9604,3	9600,9	0,5	46	Nature reserves
Parki krajobrazowe ^b	215043,0	223513,0	223470,1	223470,1	12,4	1071	Landscape parks ^b
Obszary chronionego krajobrazu ^b	334488,5	329676,6	329758,0	329758,0	18,3	1581	Protected landscape areas ^b
Stanowiska dokumentacyjne	93,5	93,6	93,6	93,6	0,0	0,4	Documentation sites
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	7479,3	3023,7	3037,9	3037,9	0,2	14,6	Landscape-nature complexes
Użytki ekologiczne	6925,0	5328,6	5385,1	5398,0	0,3	25,9	Ecological arable lands

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 58. ^b Bez powierzchni rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

^a See general notes, item 6 on page 58. ^b Excluding nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within landscape parks and protected landscape areas.

TABL. 13 (19). REZERWATY PRZYRODY

Stan w dniu 31 XII

NATURE RESERVES

As of 31 XII

LATA REZERWATY	Obiekty Number	Powierzchnia w ha Area in ha		YEARS RESERVES	
		ogółem total	w tym pod ochroną ścisłą ^a of which strictly protected ^a		
OGÓŁEM	2005	93	17478,1	159,5	TOTAL
	2010	94	9493,2	109,4	
	2014	93	9604,3	1475,3	
	2015	93	9600,9	1463,9	
Faunistyczne		8	3190,4	27,4	Fauna
Krajobrazowe		7	2824,8	211,8	Landscape
Leśne		47	2128,0	884,2	Forest
Torfowiskowe		16	963,0	294,2	Peat-bog
Florystyczne		8	87,1	42,4	Flora
Wodne		3	122,5	4,0	Water
Przyrody nieożywionej		1	225,1	–	Inanimate nature
Stepowe		2	58,3	–	Steppe
Słonoroślowe		1	1,9	–	Halophyte

^a Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

^a The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 14 (20). PARKI KRAJOBRAZOWE

Stan w dniu 31 XII

LANDSCAPE PARKS

As of 31 XII

LATA YEARS	ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE ^a SETS AND LANDSCAPE PARKS ^a	Powierzchnia ^b Area ^b			
		ogółem total	w tym of which		
			lasów forest	użytków rolnych agricultural land	wód water
		w ha	in ha		
OGÓŁEM	2005	232762,8	92103,4	117632,5	12423,3
TOTAL	2010	232762,8	92103,4	117632,5	12423,3
	2014	232762,9	92103,3	117633,0	12423,1
	2015	232762,9	92103,3	117633,0	12423,1
Krajeński		73850,0	19223,0	49373,0	2604,0
Zespół Parków Krajobrazowych Chelmińskiego i Nadwiślańskiego		55642,5	9370,9	38370,6	3098,6
Tucholski		25660,0	22240,0	2010,1	617,4
Gostynińsko-Włocławski		22200,0	12310,0	7800,0	875,0
Wdecki		19177,2	13346,9	5212,5	617,8
Górznięsko-Lidzbarski		13901,5	7927,0	4967,0	607,0
Brodnicki		12349,0	7072,1	2880,2	1653,6
Nadgoplański		9982,7	613,4	7019,6	2349,7

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków; powierzchnia parków w granicach województwa.

^a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. ^b Including nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within parks; area of parks within the area of voivodship.

TABL. 15 (21). **POMNIKI PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII
MONUMENTS OF NATURE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2068	2622	2662	2668	T O T A L
w tym:					<i>of which:</i>
Pojedyncze drzewa	1213	1991	2022	2027	<i>Individual trees</i>
Grupy drzew	670	433	432	432	<i>Tree clusters</i>
Aleje	64	56	67	68	<i>Alleys</i>
Głazy narzutowe	86	81	81	81	<i>Erratic boulders</i>

TABL. 16 (22). **ODPADY^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**
WASTE^a GENERATED AND LANDFILLED UP TO NOW (ACCUMULATED) AS WELL AS ITS WASTE LANDFILL AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	74	77	93	92	<i>Plants generating waste (as of 31 XII)</i>
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	3150,6	2267,7	3570,8	3372,4	<i>Waste generated (during the year) in thous. t</i>
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) w tys. t	23248,3	17301,4	19293,3	20983,8	<i>Waste landfilled up to now (accumulated^b; end of year) in thous. t</i>
Odpady poddane odzyskowi z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t ...	126,2	18,9	24,4	23,8	<i>Waste recovered from accumulated by 1 January of reporting year in thous. t</i>
Tereny składowania odpadów w ha:					<i>Area of storage yards in ha:</i>
niezrekultywowane (stan w końcu roku)	315,8	222,3	252,9	253,8	<i>non-reclaimed (end of year)</i>
zrekultywowane (w ciągu roku)	3,0	–	32,0	–	<i>reclaimed (during the year)</i>

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych ^b Na terenach własnych zakładów.

^a Excluding municipal waste. ^b On own plant grounds.

TABL. 17 (23). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW W 2015 R.**
WASTE^a BY TYPE IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku Waste generated during the year						Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) Waste landfilled up to now (accumulated ^b ; end of year)	SPECIFICATION
	ogółem grand total	poddane odzyskowi ^c of which recovered ^c	unieszkodliwione disposed		przekazane innym odbiorcom transferred to other recipients	magazynowane czasowo temporarily stored		
			razem total	w tym składowane ^d of which land-filled ^d				
	w tys. t in thous. t							
OGÓŁEM	3372,4	330,1	1782,7	1778,4	1193,9	65,7	20983,8	TOTAL
w tym:								of which:
Mieszanki popiołowo-żużlowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	100,6	0,3	18,8	18,8	56,7	24,8	2229,2	Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste
Mieszanki popiołów lotnych i odpadów stałych z wapniowych metod odsiarczania gazów odlotowych	33,0	–	–	–	33,0	–	–	Mixtures of fly ash and solid waste originating from limestone methods of desulphurisation of waste gases
Popioły lotne z węgla	272,4	–	–	–	272,4	–	1926,8	Coal fly ash
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	86,4	24,4	–	–	29,2	32,8	4,4	Slag, furnace ash and particulates from boilers

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. ^b Na terenach własnych zakładów. ^c We własnym zakresie przez wytwórcę, patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 59. ^d Na terenach własnych i innych zakładów.

^a Excluding municipal waste. ^b On own plant grounds. ^c By waste producer on its own, see notes, item 7 on page 59. ^d On own plant and other grounds.

TABL. 18 (24). **NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a (ceny bieżące)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Ochrona środowiska	461993,0	495407,5	663716,6	807104,0	Environmental protection
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	25753,7	103258,1	71333,3	116437,8	Protection of air and climate
w tym wydatki na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	10504,9	38665,4	10474,9	3378,3	of which outlays on new fuel combustion technologies and techniques as well as the modernization of boiler and thermal energy plants

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej.

^a By investments locations; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy.

TABL. 18 (24). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a (dok.)OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	196868,0	317062,2	231757,8	357199,8	Wastewater management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	48612,9	47914,9	27307,0	56469,4	municipal wastewater treatment
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	135033,4	226553,6	125728,9	239389,6	sewage network discharging wastewater and precipitation water
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych ...	227132,5	66635,8	323587,5	237263,8	Waste management, protection and recovery of soils, protection of groundwater and surface water
w tym nakłady na:					of which outlays on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport	5001,3	7831,0	9384,1	11455,6	waste collection ^b and transportation
w tym selektywne zbieranie odpadów	3770,9	3060,2	6192,5	5636,5	including selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	5175,9	45909,3	303440,1	200154,9	removal and treatment of waste ^b
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	3916,4	#	3858,1	22793,6	reclamation of waste dumps, sludge tanks and landfills as well as of other devastated and degraded areas
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	-	-	-	-	Protection of biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji	1103,0	618,0	535,0	43042,0	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna	59604,8	265304,2	153420,9	125375,1	Water management
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	30305,4	112008,0	43742,5	44862,9	Water intakes and pipe systems
Stacje uzdatniania wody	25942,7	133222,3	8646,2	19243,0	Water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne	-	1570,2	60208,4	27096,4	Water reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków	2108,4	16629,5	2675,8	154,7	Regulation and management, of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	1248,3	1874,2	38148,0	34018,1	Flood embankments and pump stations

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. ^b Przemysłowych i komunalnych.

^a By investments locations; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. ^b Industrial and municipal.

TABL. 19 (25). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION	
OCHRONA ŚRODOWISKA <i>ENVIRONMENTAL PROTECTION</i>						
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu						Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:						<i>Capacity of completed systems to reduce pollutants in t/y:</i>
pyłowych	18905	1768	–	7468	particulates	
gazowych	–	–	–	161	gases	
Gospodarka ściekowa i ochrona wód						Wastewater management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:						<i>Sewage network in km discharging:</i>
ścieki	274,8	342,5	261,8	206,7	wastewater	
wody opadowe	20,2	45,9	23,6	75,8	precipitation water	
Oczyszczalnie ścieków:						<i>Wastewater treatment plants:</i>
obiekty	6	2	2	–	facilities	
w tym oczyszczalnie komunalne	5	2	2	–	of which municipal	
mechaniczne	3	1	2	–	mechanical	
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	2	1	–	–	biological (excluding fermentation tanks)	
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	1	–	–	–	with increased biogene removal ^a	
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	6247	17070	2751	3773 ^b	capacity of treatment plants in m ³ /24h	
w tym oczyszczalni komunalnych	6175	17070	2751	3473 ^b	of which municipal	
mechanicznych	635	480	2503	3390 ^b	mechanical	
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	5540	16590	248	383 ^b	biological (excluding fermentation tanks)	
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	72	x	x	x	with increased biogene removal ^a	
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (przydomowe):						<i>Farmstead treatment facilities (homestead):</i>
obiekty	423	1297	2030	1002	facilities	
przepustowość w m ³ /d	358	3073	2713	2585	capacity in m ³ /24h	
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:						<i>Industrial waste pre-treatment plants:</i>
obiekty	–	1	2	1	facilities	
przepustowość w m ³ /d	x	250	1205	100	capacity in m ³ /24h	

^a W tym chemiczne. ^b Dotyczy modernizacji istniejących obiektów.

^a Of which chemical. ^b Refers to modernization of existing facilities.

TABL. 19 (25). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (dok.)**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.)					
ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)					
Gospodarka odpadami					Wastes management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					<i>Waste treatment plants:</i>
obiekty	–	–	5	1	<i>facilities</i>
wydajność w t/yr	x	x	57000	3200	<i>capacity in t/yr</i>
Składowiska dla odpadów komunalnych:					<i>Landfills of municipal waste:</i>
obiekty	–	–	–	–	<i>facilities</i>
powierzchnia w ha	2,5	5,5	–	–	<i>area in ha</i>
wydajność w t/yr	2615	120000	x	878	<i>capacity in t/yr</i>
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^a w t/yr	7016	x	x	65000	<i>Capacity of waste utilization systems^a in t/yr</i>
GOSPODARKA WODNA					
WATER MANAGEMENT					
Wydajność ujęć wodnych ^b w m ³ /d	2511	4290	4554	2208	<i>Capacity of water intakes^b in m³/24h</i>
Uzdatnianie wody w m ³ /d	3253	11262	1350	4351	<i>Water treatment in m³/24h</i>
Sieć wodociągowa w km	400,8	510,3	239,3	256,4	<i>Water supply network in km</i>
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	–	9,2	12,7	–	<i>Regulation and management of rivers and streams in km</i>
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	–	–	13,7	16,6	<i>Flood embankments in km</i>

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. *b* Bez ujęć w energetyce zawodowej.

a Excluding municipal waste. *b* Excluding water intakes in the power industry.

TABL. 20 (26). **KIERUNKI FINANSOWANIA Z WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
FINANCING DIRECTIONS OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	w odsetkach in percent	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł					
OGÓŁEM	98278,2	141526,1	187074,5	169993,7	100,0	TOTAL
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	15379,7	22379,3	26240,4	42001,6	24,7	<i>Protection of air and climate</i>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	55423,8	92669,2	72576,5	80396,3	47,3	<i>Wastewater management and protection of water</i>
Gospodarka odpadami	13014,9	14205,4	66978,4	29133,3	17,1	<i>Waste management</i>
Pozostałe	14459,8	12272,2	21279,2	18462,5	10,9	<i>Others</i>

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 21 (27). **WPŁYWY Z OPŁAT I KAR NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
RECEIPTS FROM FEES AND FINES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Opłaty za korzystanie ze środowiska	102802,2	99358,9	93330,3	99565,3	Payments for use of natural environment
w tym:					of which:
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	59313,1	36773,0	40802,5	44868,8	Wastewater management and protection of water
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	29094,0	31599,8	32493,4	32855,7	Protection of air and climate
Gospodarka odpadami	6276,8	29667,3	17105,2	17502,6	Waste management
Kary za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska	764,0	495,5	443,9	345,6	Fines for not meeting environmental protection regulations
w tym za przekroczenie:					of which for exceeding:
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	139,7	47,1	194,4	80,4	Norms of discharging wastewater into water or into the ground
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza	578,4	123,3	59,3	36,3	Permissible emission of air pollutants

Źródło: w zakresie opłat – dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, kar – dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Source: with regard to fees – data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management, fines – data of the Chief Inspectorate for Environmental Protection.

DZIAŁ III

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2015, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 16 XI 2014 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie Klasyfikacji Zawodów i Specjalności na potrzeby rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 VIII 2014 r. (Dz. U. 2014 poz. 1145).

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych i obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy „Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna” w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”.

1) Do **administracji państwowej** zalicza się:

a) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:

— instytucje naczelne i centralne (np. Kancelarie: Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),

— terenowe organy administracji rządowej niezespołonej (np. izby i urzędy skarbowe i celne, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych);

b) terenowe organy administracji rządowej zespołonej: urzędy wojewódzkie, jednostki

CHAPTER III

ADMINISTRATIVE DIVISION AND LOCAL GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 a new fundamental three-tier territorial division of the country (Journal of Laws No. 96, item 603, dated 24 VII 1998) was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election

3. The demographic and occupational characteristic of councillors in local self-government entities is based on reporting results for 2015, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 16 XI 2014 elections.

The grouping of councillors of organs of local government entities by groups of occupations is made on the basis of the Polish Classification of Occupations and Specializations for Labour Market Needs, which was introduced by a decree of the Minister of Labour and Social Policy, dated 7 VIII 2014 (Journal of Laws 2014 item 1145).

4. Information presented concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local government administration and local government appeal councils and covers entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the group "Public administration and economic and social policy" in the section "Public administration and defence; compulsory social security".

1) **State administration** comprises:

a) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:

— principle and central institutions (e.g., Chancelleries of: the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),

— territorial organs of non-combined government administration (e.g., fiscal and customs chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, regional chambers of audit and until 2010 auxiliary units of budgetary entities);

b) territorial organs of combined government

pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutyczne, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasiennictwa oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty),

- c) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materiałowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.

2) Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:

- a) gminy i miasta na prawach powiatu:
 — urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg),
 — urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
- b) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
- c) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urządzeń wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).

3) **Samorządowe kolegia odwoławcze** są organami właściwymi do rozpatrywania m.in. odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia jednostek samorządu terytorialnego.

5. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.

administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g., inspectorates of: trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent's offices),

- c) *some state agencies (e.g., Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary entities of state administration with regional units.*

2) **Local government administration** comprises:

- a) *gminas and cities with powiat status:*
 — *gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities and since 2009 public road boards),*
 — *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);*
- b) *powiats, i.e., powiat starosta offices and auxiliary service entities (e.g., labour office, public road boards);*
- c) *voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship self-government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards).*

3) **Local government appeal councils** are bodies competent for examining, *inter alia*, appeals against concluding decisions, complaints against procedural decisions of entities of territorial self-government.

5. *Data concerning average wages and salaries in the state administration do not include wages and salaries of persons employed in entities abroad.*

TABL. 1 (28). **JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA**

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE UNITS OF VOIVODSHIP

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Powiaty	19	19	19	19	<i>Powiaty</i>
Miasta na prawach powiatu	4	4	4	4	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	144	144	144	144	<i>Gminas</i>
miejskie	17	17	17	17	<i>urban</i>
wiejskie	92	92	92	92	<i>rural</i>
miejsko-wiejskie	35	35	35	35	<i>urban-rural</i>
Miasta	52	52	52	52	<i>Towns</i>
Miejscowości wiejskie	3528	3625	3584	3583	<i>Rural localities</i>
Sołectwa	2250	2258	2280	2286	<i>Village administrator's offices</i>

TABL. 2 (29). **GMINY W 2015 R.**

Stan w dniu 31 XII

GMINAS IN 2015

As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI <i>GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>								
		poniżej <i>below</i> 5,0 km ²	5,0– –19,9	20,0– –49,9	50,0– –99,9	100,0– –149,9	150,0– –199,9	200,0– –249,9	250,0– –299,9	300,0 km ² i więcej <i>and more</i>
OGÓŁEM TOTAL	144^a	1	10	3	38	50	26	9	5	2
Poniżej 2500	1	–	1	–	–	–	–	–	–	–
<i>Below</i>										
2500— 4999	41	1	–	1	25	13	–	1	–	–
5000— 7499	33	–	1	–	7	14	7	3	1	–
7500— 9999	26	–	–	–	3	14	8	1	–	–
10000— 14999	22	–	6	–	1	6	6	2	1	–
15000— 19999	6	–	1	–	–	1	2	1	1	–
20000— 39999	10	–	1	1	–	1	2	1	2	2
40000— 99999	2	–	–	1	1	–	–	–	–	–
100000—199999	1	–	–	–	1	–	–	–	–	–
200000 i więcej	2	–	–	–	–	1	1	–	–	–
<i>and more</i>										

a W tym 4 gminy mające również status miasta na prawach powiatu.

a Of which 4 gminas that are also cities with powiat status.

TABL. 3 (30). **POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2015 R.**

Stan w dniu 31 XII

POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2015

As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>							
		poniżej <i>below</i> 50,0 km ²	50,0– –99,9	100,0– –299,9	300,0– –499,9	500,0– –999,9	1000,0– –1499,9	1500,0– –1999,9	2000,0 km ² i więcej <i>and</i> <i>more</i>
OGÓŁEM	23	–	2	2	1	9	9	–	–
TOTAL									
Poniżej 50000	8	–	–	–	–	7	1	–	–
<i>Below</i>									
50000— 74999	4	–	–	–	1	2	1	–	–
75000— 99999	5	–	1	–	–	–	4	–	–
100000—149999	3	–	1	–	–	–	2	–	–
150000—199999	1	–	–	–	–	–	1	–	–
200000 i więcej	2	–	–	2	–	–	–	–	–
<i>and more</i>									

TABL. 4 (31). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2015 R.**

Stan w dniu 31 XII

COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT ENTITIES IN 2015

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni <i>Councillors of</i>				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina</i> <i>councils^a</i>	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city coun-</i> <i>cils in cities</i> <i>with powiat</i> <i>status</i>	rad powiatów <i>powiat</i> <i>councils</i>	sejmiku wojewódz- kiego <i>voivodship</i> <i>regional</i> <i>council</i>	
OGÓŁEM	2148	104	361	33	TOTAL
W tym kobiety	617	22	90	5	<i>Of which women</i>
WEDŁUG WIEKU <i>BY AGE</i>					
18—29 lat	73	9	3	–	19—29 years
30—39	361	22	48	2	30—39
40—49	502	22	65	8	40—49
50—59	711	25	153	15	50—59
60 lat i więcej	501	26	92	8	60 and more
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA <i>BY EDUCATIONAL LEVEL</i>					
Wyższe	712	91	266	31	<i>Tertiary</i>
Policealne i średnie	822	11	82	2	<i>Post-secondary and secondary</i>
Zasadnicze (zawodowe)	538	2	12	–	<i>Basic vocational</i>
Gimnazjalne i podstawowe	76	–	1	–	<i>Lower secondary and primary</i>

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.^a *Excluding councillors of city councils in cities with powiat status.*

TABL. 4 (31). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2015 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT ENTITIES IN 2015 (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils^a</i>	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city coun- cils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku wojewódz- kiego <i>voivodship regional council</i>	

WEDŁUG GRUP ZAWODÓW^b
BY OCCUPATIONAL GROUPS^b

Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	125	26	139	18	<i>Managers</i>
Specjaliści	442	47	104	12	<i>Professionals</i>
Technicy i inny średni personel	221	8	18	1	<i>Technicians and associate professionals</i>
Pracownicy biurowi	147	14	33	–	<i>Clerical support workers</i>
Pracownicy usług i sprzedawcy ...	220	4	12	1	<i>Service and sales workers</i>
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	707	1	43	–	<i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	95	1	1	–	<i>Craft and related trades workers</i>
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	50	–	2	–	<i>Plant and machine operators and assemblers</i>
Pracownicy przy pracach prostych	32	–	3	–	<i>Elementary occupations</i>
Siły zbrojne	26	–	–	–	<i>Armed forces occupations</i>

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 77; w podziale według grup zawodów nie uwzględniono radnych będących bezrobotnymi, niepracującymi i uczącymi się; emeryci i renciści ujmowani są według zawodu wykonywanego przed przejściem na emeryturę lub rentę.

^a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status. ^b See general notes, item 3 on page 77; in the division by occupational groups, data do not include unemployed, not working and studying councillors; retirees and pensioners are classified by performed occupation before taking retirement.

TABL. 5 (32). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**

PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	przeciętne zatrudnienie <i>average employment</i>				przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^a w zł <i>average monthly gross wages and salaries^a in zł</i>				
OGÓŁEM	18386	21812	20969	21363	2591,68	3465,05	3984,34	4051,07	TOTAL
w tym:									<i>of which:</i>
Administracja państwowa	6376	6706	6412	6384	3175,80	4059,97	4386,11	4462,58	<i>State administration</i>
Administracja samorządu terytorialnego	11968	15052	14504	14926	2270,35	3188,84	3796,99	3864,75	<i>Local government administration</i>
gminy i miasta na prawach powiatu	8826	10690	9858	10209	2317,00	3115,91	3776,97	3817,01	<i>gminas and cities with powiat status</i>
powiaty	2588	3084	3140	3192	2035,50	3204,86	3709,25	3778,52	<i>powiats</i>
województwo	554	1278	1506	1525	2624,86	3761,07	4113,77	4363,02	<i>voivodship</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 3 na str. 160.

^a See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 160.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. W Roczniku prezentowane są dane statystyczne o:

- przestępstwach stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych, na podstawie systemu statystyki Komendy Głównej Policji,
- orzeczeniach sądów powszechnych, na podstawie statystyki Ministerstwa Sprawiedliwości,
- zarejestrowanej działalności straży pożarnej na podstawie danych z Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu.

2. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. obowiązującym od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1137) – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym jest to przestępstwo skarbowe.

Do 2012 r. prezentowane dane zawierały informacje o przestępstwach stwierdzonych przez Policję, jak również stwierdzonych w śledztwach własnych prowadzonych w prokuraturach. Od 2013 r. dane dotyczą spraw prowadzonych przez Policję lub powierzonych przez prokuratora w całości do prowadzenia przez Policję.

Dane o przestępstwach stwierdzonych od 2014 r. nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. Zgodnie z obowiązującą metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego

Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego, jest to **przestępstwo wykryte**.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw pochodzą z policyjnych systemów informacyjnych.

3. Dane o przestępstwach stwierdzonych opracowano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r. i Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., jednolity tekst Dz. U. 2013, poz. 186, z późn. zm.) lub innych ustaw szczególnych.

4. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi

PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. In the Yearbook, statistical data are presented:

- concerning ascertained crimes in completed preparatory proceedings, on the basis of the criminal statistics system of the National Police Headquarters.
- concerning adjudications of common courts, on the basis of statistics of the Ministry of Justice,
- concerning registered activity of the fire department on the basis of data of the Voivodship State Fire Department Headquarters in Toruń.

2. An **ascertained crime** is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the law dated 6 VI 1997, uniform text Journal of Laws 2016 item 1137) crime is a felony or misdemeanor prosecuted upon by public accusation or private accusation, in connection with the Penal Fiscal Code – is a fiscal offence.

Until 2012 presented data contained information on crimes ascertained by the Police, as well as ascertained in investigations conducted by the prosecutor's offices. Since 2013 data concern cases conducted by the Police or entrusted by the prosecutor entirely to the Police conduction.

Data about ascertained crimes since 2014 do not include punishable acts committed by juveniles. In accordance with the existing methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings after the Police provides records in juvenile cases to the family court.

An ascertained crime in completed preparatory proceeding, in which least one suspect was found is a **detected crime**.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes come from police information systems.

3. Data concerning ascertained crimes have been prepared in accordance with the classification of the Criminal Code of 1997, the Penal Fiscal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, uniform text Journal of Laws 2013, item 186, with later amendments) or other specific laws.

4. The **rate of detectability of delinquents** is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total

po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

5. Wpływ spraw do sądów oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

6. Sądy apelacyjne rozpatrują sprawy odwoławcze od orzeczeń wydanych w pierwszej instancji przez sądy okręgowe. Do sądu apelacyjnego wpływają sprawy z kilku sądów okręgowych (od 2 do 6), objętych obszarem jego właściwości.

7. Sądy okręgowe rozpatrują w pierwszej instancji sprawy, gdy ustawa tak stanowi oraz w drugiej instancji – odwołania od orzeczeń sądów rejonowych.

Nie wszystkie sądy okręgowe rozpoznają sprawy gospodarcze. Z tego względu w niektórych polach tablicy 4 (36) znaki „x” oznaczają, że dany sąd okręgowy nie jest właściwy do rozpatrywania tego rodzaju spraw, mimo ich występowania; przedmiotowe sprawy rozpatruje sąd okręgowy określony w przepisach rozporządzenia ministra sprawiedliwości.

8. Sprawą załatwioną jest:

- 1) w sądownictwie administracyjnym – sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie kończące postępowanie, połączono ją z inną sprawą do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia, przekazano do innego sądu administracyjnego lub też zakreślono zgodnie z zasadami biurowości. W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną z chwilą wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie, które dotyczy ostatniej z osób;
- 2) w sądownictwie powszechnym – sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie lub połączono ją z inną sprawą albo przekazano do innego rodzaju sądu lub organu. W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną, gdy dotyczy to wszystkich osób występujących w sprawie.

Liczba spraw do załatwienia (w Sądzie Najwyższym – do rozstrzygnięcia) jest sumą spraw niezakończonych w latach poprzednich i spraw, które wpłynęły w danym roku.

Sprawy (postępowania) załatwione lub zakończone w danym roku obejmują również sprawy niezakończony w latach poprzednich.

9. Sprawy rodzinne obejmują postępowanie:

- 1) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- 2) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 3) wobec nieletnich w zakresie:
 - a) zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,

number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

5. Incoming cases are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

6. Appeal courts consider cases in which the verdicts issued by regional courts of first instance are appealed. An appeal court considers cases from several regional courts (from 2 to 6) within its jurisdiction.

7. Regional courts consider cases relegated by the law in the first instance and appeals of regional court verdicts in the second instance.

Not all regional courts try commercial cases. Therefore, in some fields of table 4 (36), the “x” indicates that the given regional court does not hear this type of cases, despite the appearance of such cases; objective cases are heard by the regional court defined in the regulations of the Minister of Justice.

8. A resolved case is:

- 1) *in administrative courts – a case in regard to which sentence or an order closing the proceedings has been issued, or combined with another case for joint examination and resolution, or which has been transferred to a different kind of administrative court or marked as resolved according to office administration rules. A case that involves a number of persons is considered resolved when an order closing the proceedings concerning the last of the persons in question is passed;*
- 2) *in common courts – a case in regard to which a sentence or order has been issued or combined with another case, or which has been transferred to a different kind of court or authority. A case that involves a number of persons is considered resolved when this applies to all the persons.*

The number of pending cases (in the Supreme Court – cases waiting for decision) is the sum of all unresolved cases from previous years and cases that were brought in the given year.

The resolved cases and completed proceedings in a given year also include the cases unresolved from previous year.

9. Family cases include the following proceedings:

- 1) *family and guardianship law;*
- 2) *regarding enforcement of compulsory treatment of alcoholics;*
- 3) *with respect to juveniles concerning:*
 - a) *prevention and counteraction the demoralization of persons under the age of 18,*

- b) postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,
 - c) wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat;
- 4) w związku z leczeniem narkomanów;
5) w sprawie kontroli umieszczania w zakładach lecznictwa psychiatrycznego.

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem (pkt 3a i 3b) wynika z ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst Dz. U. 2014, poz. 382, z późn. zm.).

Zmiany dokonane w ustawie, które weszły w życie z dniem 2 I 2014 r. zniósły dwuetapową procedurę postępowania sądów wobec nieletnich. Przed zmianami sędzia, w momencie wpływu sprawy do sądu, mógł wszcząć postępowanie wyjaśniające wobec nieletniego, a następnie wobec tego samego nieletniego mógł wydać postanowienie o rozpoznaniu sprawy na posiedzeniu lub rozprawie w postępowaniu opiekuńczo-wychowawczym lub w postępowaniu poprawczym. Sprawy wszczęte przed dniem wejścia w życie nowych przepisów rozpatrywane były według dwuetapowej procedury. Zgodnie z obowiązującą jednoetapową procedurą sąd prowadzi postępowanie i orzeka w sprawach, w których zachodzi podejrzenie demoralizacji lub popełnienia czynu karalnego przez nieletniego.

10. Dorośli skazani są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

11. Rejestry sądowe prowadzone są na podstawie ustaw i przepisów wykonawczych. Stany rejestrów określają liczbę podmiotów zarejestrowanych w określonym dniu. W przypadku publikowanych danych – w dniu 31 XII.

Sprawy rejestrowe prowadzone są w sądach rejonowych – wydziałach gospodarczych i Krajowym Rejestrze Sądowym (sądach rejestrowych).

12. Pożar jest to niekontrolowane procesy palenia, w miejscu do tego nieprzeznaczonym.

Miejscowe zagrożenie jest to inne niż pożar zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego, działań człowieka lub naturalnych sił przyrody, stwarzające zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska

Alarmy fałszywe są to wezwania do zdarzeń, które faktycznie nie miały miejsca lub zaistniały, lecz nie wymagały podjęcia działań ratowniczych.

13. Podziału pożarów według wielkości dokonano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 II 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego – Załącznik nr 3 (Dz. U. Nr 46, poz. 239).

- b) *proceedings in cases concerning punishable acts committed by persons aged 13–16,*
- c) *execution of educational and corrective measures concerning persons with regard to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21;*

4) *compulsory treatment of drug addicts;*

5) *supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.*

Court proceedings against juveniles (points 3a and 3b) are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2014, item 382, with later amendments).

Amendments to the law entered into force as of 2 I 2014 abolished the two-stage court proceedings against juveniles. Before the amendments, the judge, at the time the case was brought into the court, could institute investigative proceedings against a juvenile and then, with regard to the same juvenile issue the decision on the examination of the case in the course of tutorial and educational proceedings or correctional proceedings. Cases instituted before the effective date of new regulations were examined according to two-stage procedure. According to the valid single-stage procedure the court conducts the proceedings and adjudges of cases in which occur suspicion of demoralization or commitment punishable act by a juvenile.

10. Adults convicts are persons who at the time of committing crime were at least 17 years old.

11. Court registers are kept on the basis of laws and executive regulations. Registers contain the number of entities registered on a given day. In the case of data published – on 31 XII.

Registration cases are held in the commercial departments of district courts and in the National Judicial Register (registration courts).

12. Fire is out-of-control burning process in places not suitable for this.

Local threat is event different from fire being a result of civilization development, human activity and forces of nature, creating threat to live, health, property or environment.

False alarms are calls for incidents which actually have not occurred or have occurred but rescue action was not needed.

13. Division of fires by size was completed in accordance with the decree of the Minister of the Interior and Administration, dated 18 II 2011, on rules of organization of national system of rescue and fire extinguishing – Enclosure No. 3 (Journal of Laws No. 46, items 239).

TABLE 1 (33). PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH
 ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010 ^a	2014 ^b	2015 ^b	SPECIFICATION
OGÓŁEM	73551	56164	42060	38832	TOTAL
w tym w miastach	58267	42705	30581	29283	of which urban areas of which
w tym:					
Przeciwko życiu i zdrowiu — art. 148 —162 kk	1498	1392	888	681	Against life and health —Art. 148—162 Criminal Code
w tym:					of which
Zabójstwo — art. 148 kk	38	29	20	19	Homicide — Art. 148 Criminal Code
Uszczerbek na zdrowiu — art. 156 i 157 kk	688	679	542	428	Damage to health — Art. 156 and 157 Criminal Code
Udział w bójkę lub pobiciu — art. 158 i 159 kk	675	555	242	180	Participation in violence or assault — Art. 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji — art. 163—180 kk	8117	8322	4592	4423	Against public safety and safety of transport — Art. 163—180 Criminal Code
W tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego — art. 178a kk	7289	7666	3968	3345	Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant — Art. 178a Criminal Code
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania — art. 189—196 kk	2202	1458	1556	1303	Against freedom, freedom of conscience and religion — Art. 189—196 Criminal Code
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności — art. 197—205 kk	245	182	180	164	Against sexual freedom and morals — Art. 197—205 Criminal Code
W tym zgwałcenie — art. 197 kk	102	60	74	48	Of which rape — Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece — art. 206—211 kk	1661	1561	1633	1256	Against the family and guardianship — Art. 206—211 Criminal Code
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną — art. 207 kk	1170	878	1008	818	Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person — Art. 207 Criminal Code
Przeciwko czci i netykalności cielesnej — art. 212—217 kk	145	259	195	133	Against good name and personal integrity — Art. 212—217 Criminal Code
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego — art. 222—231 kk ^c	670	1014	1019	1002	Against the activities of state institutions and local government — Art. 222—231 Criminal Code ^c
w tym:					of which
Naruszenie netykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego — art. 222 i 223 kk	117	190	258	248	Battery or active assault on a public official — Art. 222 and 223 Criminal Code
Wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządowej lub państwowej bądź spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania przez niego czynności służbowych — art. 224 kk	106	79	76	89	Exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local government units or State administration, or causing severe harm to the health of a public official during the performance of official duties — Art. 224 Criminal Code

^a Łącznie z przestępstwami stwierdzonymi przez prokuraturę. ^b Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. ^c Łącznie z przestępstwami z art. 250a kk (korupcja wyborcza) z rozdziału „Przeciwko wyborom i referendum” oraz z art. 296a i 296b kk (korupcja na stanowisku kierowniczym i korupcja sportowa) z rozdziału „Przeciwko obrotowi gospodarczemu”.

^a Including crimes ascertained by prosecutor's office. ^b Excluding punishable acts committed by juveniles. ^c Including Art. 250a Criminal Code (corruption concerning elections) in the section “Against election and referendum” and Art. 296a and 296b Criminal Code (corruption on the managing post and corruption in sport) in the section “Against economic activity”.

TABL. 1 (33). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH (dok.)**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010 ^a	2014 ^b	2015 ^b	SPECIFICATION
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego — art. 222—231 kk^c (dok.)					Against the activities of state institutions and local government — Art. 222—231 Criminal Code^c (cont.)
Znieważenie funkcjonariusza publicznego albo znieważanie lub poniżanie organu konstytucyjnego RP — art. 226 kk	208	329	483	459	<i>Insulting or belittling a public official or insulting a constitutional body of the Republic of Poland — Art. 226 Criminal Code</i>
Przestępstwa korupcyjne — art. 228—231, 250a, 296a i 296b kk	225	402	165	139	<i>Corruption — Art. 228—231, 250a, 296a and 296b Criminal Code</i>
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości — art. 232—247 kk	1390	1896	1633	1395	Against the judiciary — Art. 232—247 Criminal Code
Przeciwko porządkowi publicznemu — art. 252—264 kk	291	233	661	524	Against public order — Art. 252—264 Criminal Code
Przeciwko wiarygodności dokumentów — art. 270—277 kk^d	3809	2294	1736	1239	Against the reliability of documents — Art. 270—277 Criminal Code^d
Przeciwko mieniu — art. 278—295 kk^e	46340	31812	23177	21106	Against property — Art. 278—295 Criminal Code^e
w tym:					<i>of which</i>
Kradzież rzeczy — art. 275 kk § 1, 278 i 279 ^f kk	16035	11259	7731	6996	<i>Property theft — Art. 275 § 1, 278 and 279^f Criminal Code</i>
w tym kradzież samochodu	2493	823	525	482	<i>of which automobile theft</i>
Krótkotrwały zabór pojazdu — art. 289 kk	745	209	103	111	<i>Wilful short-term theft of automobile — Art. 289 Criminal Code</i>
Kradzież z włamaniem — art. 279 kk ^g	12929	7982	5829	5140	<i>Burglary — Art. 279 Criminal Code^g</i>
Rozbój — art. 280 kk	1472	712	327	246	<i>Robbery — Art. 280 Criminal Code</i>
Kradzież rozbójnicza — art. 281kk	76	50	44	38	<i>Theft with assault — Art. 281 Criminal Code</i>
Wymuszenie rozbójnicze — art. 282 kk ...	368	337	40	37	<i>Criminal coercion — Art. 282 Criminal Code</i>
Oszustwo — art. 286 i 287 kk	7929	4829	5379	4880	<i>Fraud — Art. 286 and 287 Criminal Code</i>
Przeciwko obrotowi gospodarczemu — art. 296—309 kk^h	1413	915	609	569	Against economic activity — Art. 296—309 Criminal Code^h
Przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi — art. 310—315 kk	421	435	401	341	Against money and securities trading — Art. 310—315 Criminal Code
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					Crimes by specific laws:
O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (jednolity tekst: Dz. U. 2012 r., poz. 1356 z późn. zm.)	115	50	49	22	<i>On Sobriety and Alcohol Education (uniform text: Journal of Laws 2012, item 1356 with later amendments)</i>
O prawie autorskim i prawach pokrewnych (jednolity tekst: Dz. U. 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późn. zm.)	300	62	214	58	<i>On Copyright and Related Laws (uniform text Journal of Laws 2006 No. 90, item 631 with later amendments)</i>
O przeciwdziałaniu narkomanii — ustawy z dnia 24 IV 1997 r. (jednolity tekst: Dz. U. 2003 r. Nr 24, poz. 198, z późn. zm.) i z dnia 29 VII 2005 r. (jednolity tekst: Dz. U. 2012 r., poz. 124)	3837	3350	2624	2721	<i>On Counteracting Drug Addiction — laws dated 24 IV 1997 (uniform text: Journal of Laws 2003 No. 24, item 198 with later amendments) and dated 29 VII 2005 (uniform text: Journal of Laws 2012, item 124)</i>
Przestępstwa skarbowe — kks	290	171	86	120	Fiscal offences — Penal Fiscal Code
W tym akcyza	182	44	55	59	<i>Of which excise</i>

a – c Notki patrz na str. 85. *d* Z wyłączeniem kradzieży lub przywłaszczenia dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk). *e* Łącznie z kradzieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości (art. 275 § kk z rozdziału „Przeciwko wiarygodności dokumentów”). *f* Wyłącznie z zakresu kradzieży samochodu poprzez włamanie. *g* Z wyłączeniem kradzieży samochodu poprzez włamanie. *h* Z wyłączeniem przestępstw korupcyjnych z art. 296a i 296b kk.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

a – c See *notefoods* on page 85. *d* *Excluding theft or appropriation or identification (Art. 275 § 1 Criminal Code)*. *e* *Including theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code in the section “Against the reliability of documents”)*. *f* *Exclusively in regard to automobile theft by burglary*. *g* *Excluding automobile theft by burglary*. *h* *Excluding corruption under Art. 296a and 296b Criminal Code*.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 2 (34). **WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ**
RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010 ^a	2014 ^b	2015 ^b	SPECIFICATION
OGÓŁEM	60,7	66,3	67,8	66,2	TOTAL
w tym przestępstw ^c :					<i>of which of crimes^c:</i>
Przeciwko życiu i zdrowiu	82,9	85,6	85,3	81,3	<i>Against life and health</i>
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	99,0	99,2	99,2	98,6	<i>Against public safety and safety in transport</i>
Przeciwko wolności, wolności sumie- nia i wyznania	92,6	93,9	91,2	89,1	<i>Against freedom, freedom conscience and religion</i>
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	95,5	90,8	90,6	87,2	<i>Against sexual freedom and morals</i>
Przeciwko rodzinie i opiece	99,8	99,9	98,9	98,6	<i>Against the family and guardianship</i>
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej	97,9	95,4	85,6	75,9	<i>Against good name and personal integrity</i>
Przeciwko mieniu	41,9	45,9	50,9	47,4	<i>Against property</i>

^a Łącznie z przestępstwami stwierdzonymi przez prokuraturę. ^b Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. ^c Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 85-86.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Including crimes ascertained by prosecutor's office. ^b Excluding punishable acts committed by juveniles ^c See Criminal Code articles table 1 on page 85-86.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 3 (35). **WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW Powszechnych**
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
SĄDY REJONOWE — sądy pierwszej instancji DISTRICT COURTS — courts of first instance					
OGÓŁEM	469656	598835	575146	575052	TOTAL
w tym sprawy:					<i>of which cases:</i>
Karne z aktami oskarżenia	} 107188	22205	25175	19821	<i>Criminal with bills of indictment</i>
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie		39101	30772	35649	<i>Concerning offences with motions for punishment</i>
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		68470	71903	67476	<i>Other criminal and concerning petty offences^a</i>
Cywilne	248130	347742	328822	334364	<i>Civil</i>
w tym wieczysto-księgowo ^b	138595	150506	148916	169745	<i>of which involving real estate registry^b</i>
Rodzinne	64989	76940	87379	90679	<i>Family</i>
Z zakresu prawa pracy	9792	5234	5594	3973	<i>Labour law</i>
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	2739	2035	2952	3228	<i>Related to social security law</i>
Gospodarcze ^c	23267	18983	20623	19862	<i>Commercial law^c</i>

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Łącznie ze zbiorami dokumentów. ^c Bez spraw rejestrowych.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Including collections of documents. ^c Excluding registry cases.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 3 (35). **WPLYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH (dok.)**
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
SĄDY OKRĘGOWE — sądy pierwszej instancji i odwoławcze <i>REGIONAL COURTS — courts of first instance and appeal</i>					
OGÓŁEM	50783	44299	48471	47307	TOTAL
w tym sprawy:					<i>of which cases:</i>
Karne z aktami oskarżenia	} 22394	462	493	565	<i>Criminal with bills of indictment</i>
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		21550	22540	20633	<i>Other criminal and concerning petty offences^a</i>
Cywilne ^{bc}	15369	13030	15844	15437	<i>Civil^{bc}</i>
Z zakresu prawa pracy	1211	569	820	539	<i>Labour law</i>
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	9029	7553	7319	7565	<i>Related to social security law</i>
Gospodarcze	2706	1733	2476	2568	<i>Commercial law</i>

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Bez spraw rejestrowych. ^c Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Excluding registry cases. ^c Including family cases (i.a. divorce).

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 4 (36). **WPLYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH W 2015 R.**
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Okręgi <i>Districts</i>			SPECIFICATION
		bydgoski	toruński	włocławski	
SĄDY REJONOWE — sądy pierwszej instancji <i>DISTRICT COURTS — courts of first instance</i>					
OGÓŁEM	575052	275602	182296	117154	TOTAL
w tym sprawy:					<i>of which cases:</i>
Karne z aktami oskarżenia	19821	9443	6444	3934	<i>Criminal with bills of indictment</i>
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie	35649	19184	11713	4752	<i>Concerning offences with motions for punishment</i>
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a	67476	32215	24201	11060	<i>Other criminal and concerning petty offences^a</i>
Cywilne	334364	159936	101157	73271	<i>Civil</i>
w tym wieczysto-księgowo ^b	169745	76889	47617	45239	<i>of which involving real estate registry^b</i>
Rodzinne	90679	40833	29217	20629	<i>Family</i>
Z zakresu prawa pracy	3973	1844	1524	605	<i>Labour law</i>
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	3228	1827	857	544	<i>Related to social security law</i>
Gospodarcze ^c	19862	10320	7183	2359	<i>Commercial law^c</i>

SĄDY OKRĘGOWE — sądy pierwszej instancji i odwoławcze
REGIONAL COURTS — courts of first instance and appeal

OGÓŁEM	47307	24732	14949	7626	TOTAL
w tym sprawy:					<i>of which cases:</i>
Karne z aktami oskarżenia	565	245	197	123	<i>Criminal with bills of indictment</i>
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a	20633	11397	5723	3513	<i>Other criminal and concerning petty offences^a</i>
Cywilne ^{cd}	15437	7541	5205	2691	<i>Civil^{cd}</i>
Z zakresu prawa pracy	539	292	126	121	<i>Labour law</i>
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	7565	3958	2429	1178	<i>Related to social security law</i>
Gospodarcze	2568	1299	1269	x	<i>Commercial law</i>

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Łącznie ze zbiorami dokumentów. ^c Bez spraw rejestrowych. ^d Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Including collections of documents. ^c Excluding registry cases. ^d Including family cases (i.a. divorce).

Source: data of the Ministry of Justice.

TABLE 5 (37). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO**
ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED BY PUBLIC ACCUSATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	24993	22046	15858	12870	TOTAL
w tym mężczyźni	22898	20311	14324	11652	of which men
w tym przestępstwa ^a :					of which for crimes ^a :
Przeciwko życiu i zdrowiu	2242	1834	1587	1457	Against life and health
w tym:					of which:
Zabójstwo	21	32	18	15	Homicide
Uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu	1100	738	669	472	Damage to health, participation in violence or assault
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	6306	6869	3850	2923	Against safety in transport
W tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego	5816	6519	3601	2596	Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	752	517	590	522	Against freedom, freedom of conscience and religion, sexual freedom and morals
W tym zgwałcenie	65	39	41	32	Of which rape
Przeciwko rodzinie i opiece	1275	1185	1049	919	Against the family and guardianship
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną	831	609	624	567	Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person
Przeciwko mieniu	10513	7207	5572	4415	Against property
w tym:					of which:
Kradzież rzeczy	2655	2003	1607	1294	Property theft
Kradzież z włamaniem	1780	1059	839	705	Burglary
Rozbój	580	376	276	196	Robbery

^a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 85-86.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a See Criminal Code articles table 1 on page 85-86.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABLE 6 (38). **ZALATWIONE SPRAWY RODZINNE**
RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	22509	24732	20291	17884	TOTAL
O rozwód	4242	6127	5768	5454	By divorce
O separację	903	406	265	225	By separation
O alimenty	7644	9325	8146	7387	By alimony
Nieletnich ^a :					Concerning juveniles ^a :
w postępowaniu wyjaśniającym w związku z:					in investigation proceedings involving:
demoralizacją	1496	1736	359	x	demoralization
z czynami karnymi	5222	4283	784	x	punishable acts
na posiedzeniu lub rozprawie w związku z:					at session or hearing involving:
demoralizacją	810	1015	424	x	demoralization
czynami karnymi	2192	1840	555	x	punishable acts
w postępowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzenie:					in investigation of case in which occur suspicion of:
demoralizacji	x	x	1448	1902	demoralization
popelnienia czynu karnego...	x	x	2542	2916	committing punishable act

^a Dane dotyczą osób; w 2014 r. zmienia się procedura postępowania sądów wobec nieletnich, patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 83.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Data relate to persons; in 2014 changed court proceedings against juveniles, see general notes, item 9 on page 83.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 7 (39). **SPRAWY RODZINNE ZAŁATWIONE W 2015 R.**
RESOLVED FAMILY CASES IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Okręgi <i>Districts</i>			SPECIFICATION
		bydgoski	toruński	włocławski	
OGÓŁEM	17884	8873	5586	3425	TOTAL
O rozwód	5454	2722	1792	940	<i>By divorce</i>
O separację	225	114	49	62	<i>By separation</i>
O alimenty	7387	3541	2284	1562	<i>By alimony</i>
Nieletnich ^a w postępowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzenie:					<i>Concerning juveniles^a in investigation of case in which occur suspicion of:</i>
demoralizacji.....	1902	1085	520	297	<i>demoralization</i>
popelnienia czynu karalnego	2916	1411	941	564	<i>committing punishable act</i>

^a Dane dotyczą osób; w 2014 r. zmieniła się procedura postępowania sądów wobec nieletnich, patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 83.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Data relate to persons; in 2014 changed court proceedings against juveniles, see general notes, item 9 on page 83.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 8 (40). **PODMIOTY W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM^a**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES IN THE NATIONAL JUDICIAL REGISTER^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Sąd Rejonowy w Bydgoszczy <i>Registration Court in Bydgoszcz</i>					
Rejestr Przedsiębiorców					Register of Entrepreneurs
Przedsiębiorstwa państwowe	19	3	3	3	<i>State owned enterprises</i>
Przedsiębiorstwa zagraniczne	2	–	–	–	<i>Foreign enterprises</i>
Spółeczno-zawodowe organizacje rolników ^b	2	3	3	3	<i>Professional organizations of farmers^b</i>
Spółdzielnie	265	265	270	270	<i>Cooperatives</i>
Spółki jawne	539	598	638	642	<i>Unlimited partnerships</i>
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	2278	3190	4447	4994	<i>Limited liability companies</i>
Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej^c					Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Independent Public Health Care Facilities^c
Stowarzyszenia ^d	999	1366	108	1642	<i>Associations^d</i>
Związki zawodowe	202	189	3	186	<i>Trade unions</i>
Izby gospodarcze	5	5	2	7	<i>Economic chambers</i>
Rejestr Dłużników Niewypłacalnych					Register of Insolvent Debtors
Dłużnicy ogółem	1061	9498	18614	21346	<i>Total debtors</i>

^a Sądami rejestrowymi prowadzącymi Krajowy Rejestr Sądowy na terenie województwa są sądy rejonowe w Bydgoszczy i w Toruniu. ^b Prowadzące działalność gospodarczą. ^c Do 2011 r. – Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej. ^d Z wyłączeniem stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych.

Uwaga: Rejestr obejmuje także inne podmioty.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a The courts conducting the National Judicial Register on the territory of the voivodship is Registration Court in Bydgoszcz and Toruń. ^b Conducting economic activity. ^c Until 2011 – Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Public Health Care Facilities. ^d Excluding physical education associations and sports associations.

Note: Register also included other entities.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 8 (40). **PODMIOTY W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM^a (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES IN THE NATIONAL JUDICIAL REGISTER^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Sąd Rejonowy w Toruniu Registration Court in Toruń					
Rejestr Przedsiębiorców					Register of Entrepreneurs
Przedsiębiorstwa państwowe	15	1	1	1	State owned enterprises
Przedsiębiorstwa zagraniczne	–	–	–	–	Foreign enterprises
Społeczno-zawodowe organizacje rolników ^b	9	16	17	17	Professional organizations of farmers ^b
Spółdzielnie	337	343	354	348	Cooperatives
Spółki jawne	592	706	716	722	Unlimited partnerships
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	1881	2809	4018	4462	Limited liability companies
Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej^c					Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Independent Public Health Care Facilities^c
Stowarzyszenia ^d	1060	1496	141	1852	Associations ^d
Związki zawodowe	189	192	1	196	Trade unions
Izby gospodarcze	5	6	2	6	Economic chambers
Rejestr Dłużników Niewypłacalnych					Register of Insolvent Debtors
Dłużnicy ogółem	1603	8259	15951	17403	Total debtors

^a Sądami rejestrowymi prowadzącymi Krajowy Rejestr Sądowy na terenie województwa są sądy rejonowe w Bydgoszczy i w Toruniu. ^b Prowadzące działalność gospodarczą. ^c Do 2011 r. – Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej. ^d Z wyłączeniem stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych.

U w a g a: Rejestr obejmuje także inne podmioty.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a The courts conducting the National Judicial Register on the territory of the voivodship is Registration Court in Bydgoszcz and Toruń. ^b Conducting economic activity. ^c Until 2011 – Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Public Health Care Facilities. ^d Excluding physical education associations and sports associations.

Note: Register also included other entities.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 9 (41). **ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ^a****REGISTERED ACTIVITY OF THE STATE FIRE DEPARTMENT^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Liczba zdarzeń	23038	25192	22378	25767	Number of events
Pożary	10103	6716	7058	8003	Fires
małe	9408	6425	6626	7552	small
średnie	655	267	390	403	middle
duże	38	20	39	40	big
bardzo duże	2	4	3	8	very big

^a Łącznie z działalnością innych jednostek ochrony przeciwpożarowej (m.in.: ochotniczych i zakładowych straży pożarnych, zakładowych i terenowych służb ratowniczych).

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu.

^a Including activity of other fire protection entities (among others volunteer and company fire services, company and local rescue services).

Source: data of the Voivodship State Fire Department Headquarters in Toruń.

TABL. 9 (41). ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ^a (dok.)
 REGISTERED ACTIVITY OF THE STATE FIRE DEPARTMENT^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Požary (dok.)					<i>Fires (cont.)</i>
w tym:					<i>of which:</i>
obiektów użyteczności publicznej	139	133	106	140	<i>general purpose public buildings</i>
obiektów mieszkalnych	1195	1427	1338	1462	<i>residential buildings</i>
obiektów produkcyjnych i magazynowych	221	193	253	229	<i>manufacturing and warehouse facilities</i>
lasów	859	248	338	550	<i>forests</i>
Miejscowe zagrożenia	12187	17700	14230	16612	<i>Local threats</i>
małe	5609	1707	2070	1874	<i>small</i>
lokalne	6461	15885	12091	14638	<i>local</i>
średnie	107	101	67	96	<i>middle</i>
duże	10	4	2	4	<i>big</i>
w tym spowodowane przez:					<i>of which caused by:</i>
katastrofy naturalne	1263	6250	3090	5280	<i>natural catastrophes</i>
awarie techniczne ^b	794	203	464	882	<i>technical failures^b</i>
środki transportu ^c	3332	4658	2884	3469	<i>transport equipment^c</i>
Wyjazdy do fałszywych alarmów	748	776	1090	1152	<i>False alarms</i>
złośliwych	134	69	92	81	<i>malicious</i>
w dobrej wierze	548	599	550	669	<i>in good faith</i>
z instalacji wykrywania	66	108	448	402	<i>from detection installation</i>
Wypadki z ludźmi					Casualties
ofiary śmiertelne	276	229	167	170	<i>fatalities</i>
w tym ratownicy	–	–	2	–	<i>of which rescue personnel</i>
ranni i poparzeni	2452	2820	2650	2900	<i>injured and burn victims</i>
w tym ratownicy	28	35	39	31	<i>of which rescue personnel</i>
W tym przy pożarach					<i>Of which during fires</i>
ofiary śmiertelne	24	13	17	20	<i>fatalities</i>
w tym ratownicy	–	–	–	–	<i>of which rescue personnel</i>
ranni i poparzeni	148	184	248	227	<i>injured and burn victims</i>
w tym ratownicy	13	22	29	14	<i>of which rescue personnel</i>

^a Łącznie z działalnością innych jednostek ochrony przeciwpożarowej (m.in.: ochotniczych i zakładowych straży pożarnych, zakładowych i terenowych służb ratowniczych). ^b Dotyczy: chemicznych, budowlanych, ekologicznych, infrastruktury komunalnej. ^c Wypadki w komunikacji: drogowej, kolejowej, lotniczej, wodnej.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu.

^a Including activity of other fire protection entities (among others volunteer and company fire services, company and local rescue services). ^b Concern: chemical, building, environmental, municipal infrastructure. ^c Transportation accidents: road, rail, air, water.

Source: data of the Voivodship State Fire Department Headquarters in Toruń.

DZIAŁ V LUDNOŚĆ

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:
 - 1) bilansów stanu i struktury **ludności** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządzane są dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego, przy uwzględnieniu:
 - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgonu) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
 - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. – ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych (zameldowania i wymeldowania na pobyt czasowy z/do innych gmin);
 - 2) rejestrów Ministerstwa Cyfryzacji – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL – Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);
 - 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
 - 4) sprawozdawczości sądów – o prawomocnie orzeczonych rozwodach.

2. Dane o ludności (według stanu w dniu 30 VI i 31 XII) oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjmując za bazę wyjściową:

— w 2005 r. — wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002,

— dla lat 2010–2015 — wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

3. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet — 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni — 45–64 lata, kobiety — 45–59 lat. Przez ludność **w wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność **w wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz **w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni — 65 lat i więcej, kobiety — 60 lat i więcej.

4. Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

5. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano:

— małżeństwa — według miejsca zameldowania

CHAPTER V POPULATION

General notes

1. Chapter's tables were compiled on the basis of:
 - 1) the balances of the size and structure of the **population** in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:
 - a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
 - b) difference between the number of people registered for temporary stay above 3 months (until 2005 – above 2 months) in a gmina and the number of people temporarily absent (registering and cancelling registration for temporary stay from/to other gminas);
 - 2) the registers of the Ministry Digital Affairs – on internal and international migration of population for permanent residence (since 2006 the source of this data is PESEL register – Common Electronic System of Population Register);
 - 3) documentation of Civil Status Offices – regarding registered marriages, births and deaths;
 - 4) documentation of courts – regarding legally valid decisions in actions for divorce.

2. Data about population (as of 30 VI and 31 XII) as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 population etc.) were compiled – unless otherwise stated – on the basis:

— for 2005 — of the results of the Population and Housing Census 2002,

— for 2010–2015 — of the results of the Population and Housing Census 2011, for 2010 by the administrative division valid as of 31 XII 2011.

3. The working age population refers to males aged 18–64 and females aged 18–59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The **non-working age** population is defined as the **pre-working age** population, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age** population, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

4. Median age of population is a parameter determining border of age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.

5. Data regarding the vital statistics according to territorial division were compiled as follows:

męża przed ślubem, a jeśli mąż mieszkał na stałe za granicą – według miejsca zameldowania żony w Polsce przed zawarciem związku małżeńskiego;

- separacje — według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
- rozwody — według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia — według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony — według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Do 2014 r. **źródłem danych o urodzeniu żywym i martwym** był, wykorzystywany wórnierze przez statystykę publiczną, dokument Ministerstwa Zdrowia podstawowy dla akt stanu cywilnego „Pisemne zgłoszenie urodzenia dziecka”. Dla 2015 r. źródłem danych:

- medycznych o **urodzeniu żywym** jest dokument Ministerstwa Zdrowia „Karta urodzenia”, natomiast dane demograficzno-społeczne pochodzą z rejestru stanu cywilnego oraz rejestru PESEL;
- o **urodzeniach martwych** jest sprawozdanie o działalności szpitala ogólnego (o symbolu MZ-29) zawierające ogólne informacje, tj. dotyczące: liczby urodzeń martwych w podziale na ciężar urodzeniowy dziecka i województwo porodu (umiejscowienie szpitala). Prezentowane za 2015 r. dane zostały oszacowane w podziale na miasto i wieś oraz płeć. Brak szczegółowych danych o urodzeniach martwych (medycznych i demograficzno-społecz-

- *marriages — according to the husband's place of residence before contracting of a marriage or by the wife's place of residence in Poland if her husband stayed permanently abroad before contracting of a marriage;*
- *separations — according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing aboard, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons — residence of husband is used);*
- *divorces — according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing aboard, place of residence of a spouse has been taken);*
- *births — according to the mother's place of permanent residence;*
- *deaths — according to the place of permanent residence of the deceased.*

The data on **marriages** refers to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland are registered all marriages, including those based on the internal law of the Churches or the Religious Associations. Marriages contracted (on the basis of canon law marriages) subordinate the civil Polish laws and induce due to the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.

The religious marriages may be contracted in the ten Churches and Religious Associations: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Up to 2014 **the source of data on live birth and still birth** were the document of the Ministry of Health "Notification of birth", which is basic document for civil status acts and is secondarily utilized by national statistics. For 2015 the source of:

- *medical data of live births is document of the Ministry of Health "Birth certificate". Socio-demographic data come from the register of civil status and register PESEL;*
- *data of still births is a report on the activities of a general hospital (symbol MZ-29) containing general information, ie.: the number of stillbirths in the division of the birthweight and voidodship of delivery (location of the hospital). Presented for 2015 data have been estimated in the division of the urban and rural areas and sex. Causes of lack of data about still births (medical and socio-demographic of the child and mother) is introduction in 2015 new document "Still birth certificate". This document doesn't*

nych o dziecku i matce) wynika z wprowadzenia w 2015 r. nowego dokumentu „Karta matwego urodzenia^{*)} niezawierającego danych podstawowych dla statystyki urodzeń.

Uwaga — zmiany, które miały miejsce w 2015 r. w zakresie wzoru karty urodzenia (żywego i martwego) oraz systemu rejestracji aktów stanu cywilnego spowodowały także wzrost liczby nieustalonych cech dotyczących m.in.: stanu cywilnego matki i daty zawarcia małżeństwa, podziału na urodzenia małżeńskie i pozamałżeńskie oraz kolejności urodzenia dziecka, daty poprzedniego porodu itd.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (cząstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15–19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45–49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezienne,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę, przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstotliwością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezienne współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

6. Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

7. **Przeciętne dalsze trwanie życia** wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

8. **Prognoza ludności do 2050 r.** opracowana została w 2014 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 XII 2013 r. (w podziale administracyjnym obowiązującym w dniu 1 I 2014 r.) oraz założeń dotyczących tendencji zmian w dzietności, umieralności i migracjach zagranicznych. Dane o ludności według **wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego** podano w dwóch ujęciach:

1) wariant I – przyjmując górną granicę dla wieku

contain the basic data for the statistics of births.

Note — the changes that took place in 2015 in certifications of live birth and stillbirth, as well as birth registration system of civil status has also resulted in an increase in the number of missing data relating to, among others, marital status of mother and the date of marriage, division of births on legitimal and illegitimal and birth order of the child, date of previous birth, etc.

Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15–49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15–19 and from the mothers in the age 50 and over — to the group 45–49.

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the average number of children that would be born to a woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years old), assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., assuming the age-specific fertility rates for this period are treated as constant,
- **gross reproduction rate** refers to the number average of daughters that would be born to a woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population means the difference between the number of live births and deaths in a given period.

6. **Infant** is a child under the age of 1.

7. **Life expectancy** is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live on, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

8. **Population projection until 2050** was calculated in 2014 on the basis of population number and structure as of 31 XII 2013 (in administrative division valid as of 1 I 2014) as well as assumptions on fertility, mortality and international migration. Data about population by **working and post-working age** are given in two approaches;

- 1) variant I – assuming the upper limit of the working age 59/64 and the lower limit of the post-working age – 60/65; see item 3 on page 93,
- 2) variant II – considering the changes in the limit

produkcyjnego 59/64 lata oraz dolną granicę dla wieku poprodukcyjnego – 60/65; patrz. ust. 3 na str. 93,

- 2) wariant II – uwzględniając zmiany granicy wieku emerytalnego; zgodnie z ustawą z dnia 11 V 2012 r. o zmianie Ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2012 poz. 637) dla kolejnych lat prognozy jako dolną granicę wieku poprodukcyjnego (jednocześnie górną granicę wieku produkcyjnego) przyjęto:

- dla mężczyzn – 65,75 roku w 2015 r. oraz 67,0 lat w latach 2020–2050,
- dla kobiet – 60,75 roku w 2015 r., 62,0 w 2020 r., 63,25 w 2025 r., 64,5 w 2030 r., 65,75 w 2035 r. oraz 67,0 lat w latach 2040–2050.

9. Prognoza gospodarstw domowych do 2050 r. została opracowana w 2016 r. na podstawie wyników spisów z lat 2002 i 2011 w zakresie liczby i struktury gospodarstw domowych oraz założeń dotyczących tendencji w kształtowaniu się procesów demograficznych, społecznych i ekonomicznych zachodzących w Polsce, szczególnie wynikających z zachowań prorodzinnych i promażeńskich osób młodych, które uczestniczą w procesie formowania się rodzin i tworzenia nowych gospodarstw domowych.

10. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

Dane o **migracjach zagranicznych** opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

11. Napływ ludności obejmuje zameldowania na pobyt stały, odpływ – wymeldowania ze stałego miejsca zamieszkania.

12. Do ludności rezydującej (rezydentów) zalicza się:

- a) stałych mieszkańców gminy, z wyjątkiem osób przebywających poza gminą zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy – bez względu na ich miejsce przebywania (w kraju czy za granicą);
- b) osoby przebywające czasowo w gminie z zamiarem zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy, przybyłe z innego miejsca w kraju lub z zagranicy (imigranci bez stałego pobytu w Polsce).

13. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 VI.

retirement age on the basis of the Law changing the national law on pensions and retirement pay from National Insurance Fund and some other laws (dated 11 V 2012 (Journal of Laws 2012 item 637) for the subsequent years of projection as the lower limit of the post-working age (the upper limit of the working age) were used:

- *for males – 65,75 years in 2015 and 67,0 in 2020–2050,*
- *for females – 60,75 years in 2015, 62,0 in 2020, 63,25 in 2025, 64,5 in 2030, 65,75 in 2035 and 67,0 in 2040–2050.*

9. The households projection until 2050 was calculated in 2016 on the basis of the results of censuses in 2002 and 2011 in terms of the number and composition of households and assumptions about trends in the development of demographic, social and economic processes in Poland, especially under the pro-family and pro-marriage behavior patterns of young people who participate in the formation of families and the creation of new households.

10. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

Data regarding **international migration** were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

11. The inflow of the population includes registrations of arrivals for permanent residence, outflow – registrations of departures from permanent residence.

12. The usual residence population (residents) – comprise the following groups:

- a) permanent residents of the gmina, with the exception of persons residing outside the gmina of residence for a period 12 months and more – regardless of their place of residence (in the country or abroad);
- b) a person temporarily staying in the gmina with the intention of residence for the period 12 months and more, arrived from another place in the country or from abroad (immigrants who are not registered for permanent residence in Poland).

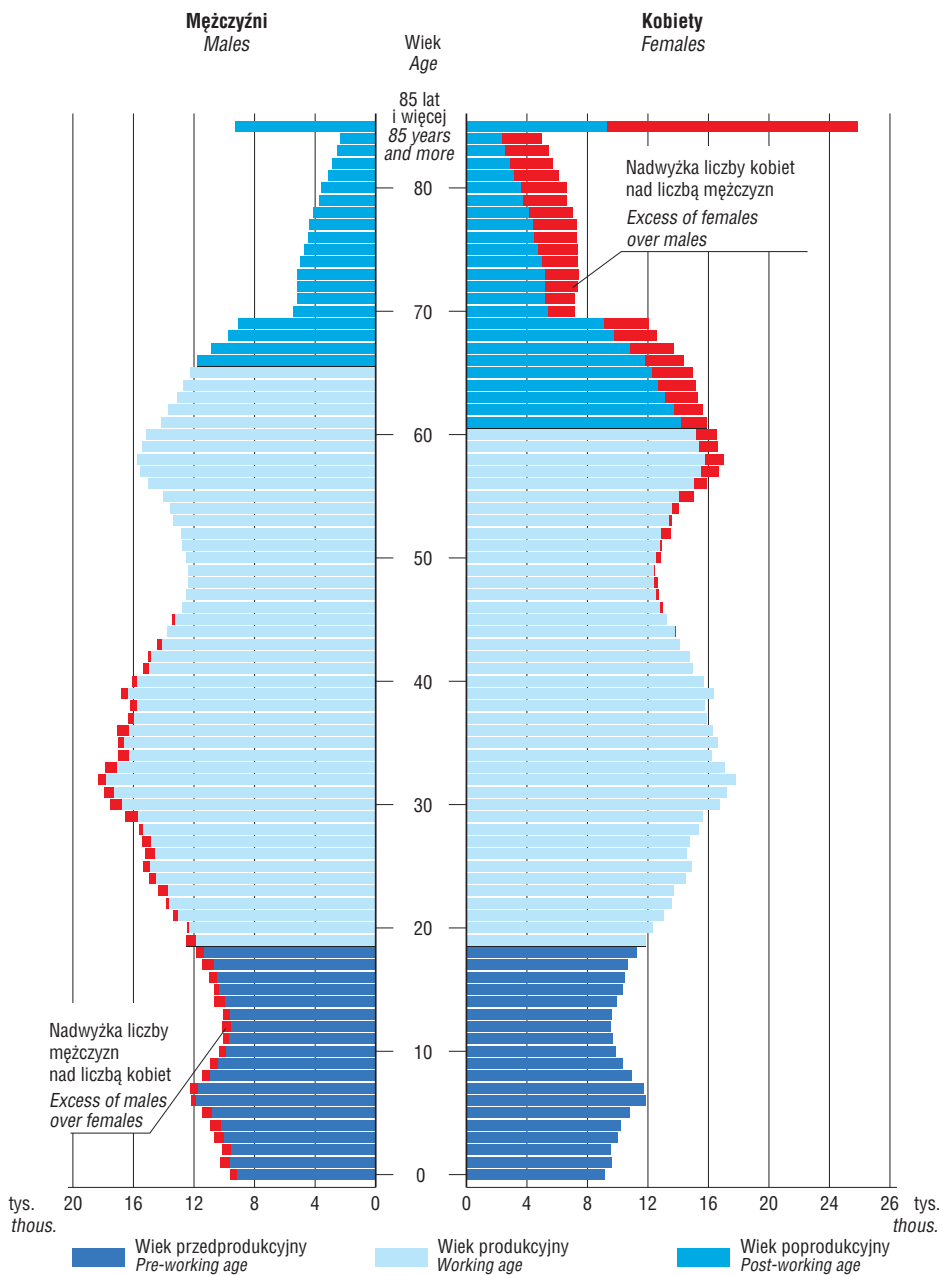
13. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 VI.

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2015 R.

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE IN 2015

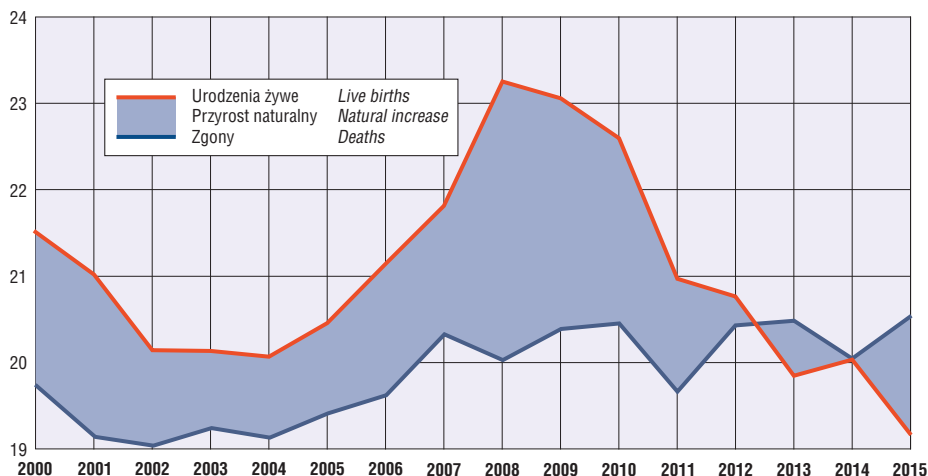
As of 31 XII

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

VITAL STATISTICS

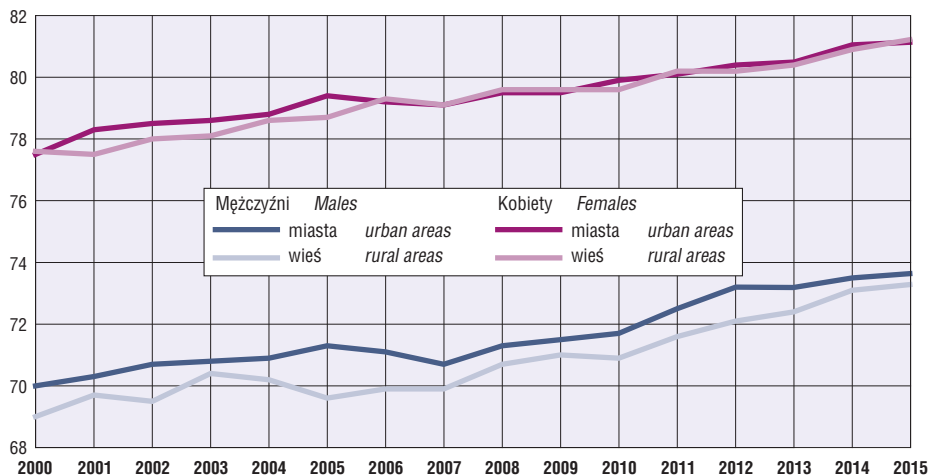
tys. thous.

PRZECIĘTNA LICZBA LAT DALSZEGO TRWANIA ŻYCIA DLA OSÓB W WIEKU 0 LAT

LIFE EXPECTANCY AT 0 AGE

lata years

TABL. 1 (42). **LUDNOŚĆ^a**
POPULATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 VI					
O G Ó Ł E M w tys.	2067,7	2098,7	2090,8	2087,7	T O T A L in thous.
mężczyźni	998,6	1017,4	1013,3	1011,6	males
kobiety	1069,1	1081,3	1077,6	1076,1	females
Miasta	1274,7	1273,6	1253,3	1247,7	Urban areas
Wieś	793,0	825,1	837,5	840,0	Rural areas
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 XII					
O G Ó Ł E M: w tys.	2068,3	2098,7	2090,0	2086,2	T O T A L: in thous.
na 1 km ²	115	117	116	116	per 1 km ²
w miastach w % ludności ogółem	61,5	60,6	59,9	59,6	in urban areas in % of total population
mężczyźni w tys.	998,7	1017,2	1012,9	1011,0	males in thous.
kobiety: w tys.	1069,6	1081,5	1077,1	1075,2	females: in thous.
na 100 mężczyzn	107	106	106	106	per 100 males
Miasta w tys.	1272,6	1271,4	1250,5	1244,1	Urban areas in thous.
Wieś w tys.	795,6	827,4	839,5	842,1	Rural areas in thous.

^a Na podstawie bilansów; dla 2005 r. z uwzględnieniem wyników NSP 2002, od 2010 r. – NSP 2011.

^a Based on balances; for 2005 considering results of the Population and Housing Census 2002, since 2010 – the Population and Housing Census 2011.

TABL. 2 (43). **LUDNOŚĆ^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2068253	2098711	2089992	2086210	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	441718	406742	383177	378825	Pre-working age
mężczyźni	226039	208157	196764	194537	males
kobiety	215679	198585	186413	184288	females
Miasta	245117	222185	208791	206645	Urban areas
mężczyźni	125457	113455	106997	105776	males
kobiety	119660	108730	101794	100869	females
Wieś	196601	184557	174386	172180	Rural areas
mężczyźni	100582	94702	89767	88761	males
kobiety	96019	89855	84619	83419	females
W wieku produkcyjnym	1329325	1356942	1321955	1309091	Working age
w tym w wieku mobilnym	829185	840143	829820	823485	of which mobile
mężczyźni	676384	709546	696880	691514	males
w tym w wieku mobilnym	417682	425924	421367	418248	of which mobile
kobiety	652941	647396	625075	617577	females
w tym w wieku mobilnym	411503	414219	408453	405237	of which mobile
Miasta	836630	828294	785974	772703	Urban areas
mężczyźni	415397	424728	407666	401943	males
kobiety	421233	403566	378308	370760	females
Wieś	492695	528648	535981	536388	Rural areas
mężczyźni	260987	284818	289214	289571	males
kobiety	231708	243830	246767	246817	females

^a Na podstawie bilansów; dla 2005 r. z uwzględnieniem wyników NSP 2002, od 2010 r. – NSP 2011.

^a Based on balances; for 2005 considering results of the Population and Housing Census 2002, since 2010 – the Population and Housing Census 2011.

TABL. 2 (43). LUDNOŚĆ^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM (dok.)

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
W wieku poprodukcyjnym	297210	335027	384860	398294	Post-working age
mężczyźni	96253	99512	119234	124922	males
kobiety	200957	235515	265626	273372	females
Miasta	190868	220878	255737	264781	Urban areas
mężczyźni	60090	64050	77391	81048	males
kobiety	130778	156828	178346	183733	females
Wieś	106342	114149	129123	133513	Rural areas
mężczyźni	36163	35462	41843	43874	males
kobiety	70179	78687	87280	89639	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	56	55	58	59	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	48	43	45	46	Males
Kobiety	64	67	72	74	Females

^a Na podstawie bilansów; dla 2005 r. z uwzględnieniem wyników NSP 2002, od 2010 r. – NSP 2011.ª Based on balances; for 2005 considering results of the Population and Housing Census 2002, since 2010 – the Population and Housing Census 2011.

TABL. 3 (44). LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE

As of 31 XII

WIEK AGE	2005	2010	2014	2015					
				ogółem grand total	z liczby ogółem of grand total number				
					miasta urban areas		wieś rural areas		
					razem total	w tym męż- czyźni of which males	razem total	w tym męż- czyźni of which males	
O GÓŁEM TOTAL	2068253	2098711	2089992	2086210	1010973	1244129	588767	842081	422206
0— 2 lata ...	60042	70763	59994	58345	30060	33047	17026	25298	13034
3— 6	82502	84159	91562	88164	45320	49001	25114	39163	20206
7—12	148097	124903	123139	127376	65219	68270	34788	59106	30431
13—15	89085	72377	63082	61309	31469	32495	16633	28814	14836
16—18	94122	82891	69741	66812	34352	36401	18606	30411	15746
19—24	217429	186331	166799	160528	81502	86321	43470	74207	38032
25—29	167337	178110	158304	153445	78128	89477	44954	63968	33174
30—34	148783	167047	173878	173767	88648	106363	53673	67404	34975
35—39	128374	150384	162956	164380	83416	99386	49998	64994	33418
40—44	135132	129920	143542	148184	74671	86608	43002	61576	31669
45—49	164556	135425	126803	127609	63542	73900	35805	53709	27737
50—54	160950	163494	136638	132094	65098	77911	36960	54183	28138
55—59	139416	156917	161319	157019	75742	97409	44931	59610	30811
60—64	77527	132728	145186	147474	68884	95862	42759	51612	26125
65—69	78088	70943	109144	121495	53784	81009	34517	40486	19267
70—74	70478	68601	63822	62472	25909	42196	17099	20276	8810
75—79	54538	57796	57898	57190	21417	37888	13987	19302	7430
80 lat i więcej and more	51797	65922	76185	78547	23812	50585	15445	27962	8367

TABL. 4 (45). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**

Stan w dniu 31 XII

TOWNS AND URBAN POPULATION

As of 31 XII

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION	Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % ogółu ludności in % of total population	
OGÓŁEM	2005	52	1272615	61,5
TOTAL	2010	52	1252913	60,5
	2014	52	1250502	59,8
	2015	52	1244129	59,6
Poniżej 2000		5	8573	0,4
<i>Below</i>				
2000— 4999		15	55799	2,7
5000— 9999		11	80886	3,9
10000— 19999		13	182142	8,7
20000— 49999		3	74777	3,6
50000— 99999		2	170577	8,2
100000—199999		1	113041	5,4
200000 i więcej		2	558334	26,8
<i>and more</i>				

TABL. 5 (46). **GINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**

Stan w dniu 31 XII

GINAS AND RURAL POPULATION

As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION	Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % ogółu ludności in % of total population	
OGÓŁEM	2005	127	795638	38,5
TOTAL	2010	127	816630	39,5
	2014	127	839490	40,2
	2015	127	842081	40,4
Poniżej 2000		1	1151	0,1
<i>Below</i>				
2000— 4999		49	204091	9,8
5000— 6999		35	205321	9,8
7000— 9999		26	216973	10,4
10000 i więcej		16	214545	10,3
<i>and more</i>				

^a Wiejskie i miejsko-wiejskie.^a Rural and urban-rural gminas.

TABL. 6 (47). **MEDIANA WIEKU LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI**
MEDIAN POPULATION AGE BY SEX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	36,0	37,7	39,2	39,7	TOTAL
mężczyźni	34,0	36,0	37,6	38,0	males
kobiety	38,1	39,5	41,0	41,4	females
Miasta	37,6	39,2	40,7	41,2	Urban areas
mężczyźni	35,0	36,9	38,5	39,0	males
kobiety	40,1	41,7	43,1	43,5	females
Wieś	33,7	35,5	37,1	37,5	Rural areas
mężczyźni	32,6	34,6	36,2	36,6	males
kobiety	34,9	36,4	38,1	38,5	females

TABL. 7 (48). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI**
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa Marriages		Separacje Separations	Rozwody Divorces	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase
	ogółem total	w tym wyznani- owe ^a of which religious ^a				ogółem total	w tym niemowląt of which infants	

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
 IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	11650	8105	853	4274	20456	19410	136	1046
TOTAL	2010	12447	8275	163	4000	22596	20453	131	2143
	2014	10294	6165	139	4303	20031	20028	93	3
	2015	10354	6133	110	4097	19190	20523	78	-1333
Miasta	2005	6918	4514	602	3390	11307	11749	66	-442
Urban areas	2010	7415	4638	123	2916	12741	12647	76	94
	2014	5910	3255	102	3037	11170	12667	54	-1497
	2015	6012	3279	72	2838	11015	12882	43	-1867
Wieś	2005	4732	3591	251	884	9149	7661	70	1488
Rural areas	2010	5032	3637	40	1084	9855	7806	55	2049
	2014	4384	2910	37	1266	8861	7361	39	1500
	2015	4342	2854	38	1259	8175	7641	35	534

NA 1000 LUDNOŚCI^b
 PER 1000 POPULATION^b

OGÓŁEM	2005	5,63	3,92	41,25	2,07	9,88	9,38	6,65	0,51
TOTAL	2010	5,93	3,94	7,77	1,91	10,77	9,75	5,80	1,02
	2014	4,92	2,95	6,65	2,06	9,58	9,58	4,64	0,00
	2015	4,96	2,94	5,27	1,96	9,19	9,83	4,06	-0,64
Miasta	2005	5,43	3,54	47,23	2,66	8,92	9,27	5,84	-0,35
Urban areas	2010	5,82	3,64	9,66	2,29	10,00	9,93	5,96	0,07
	2014	4,72	2,60	8,14	2,42	8,91	10,11	4,83	-1,19
	2015	4,82	2,63	5,77	2,27	8,83	10,32	3,90	-1,50
Wieś	2005	5,97	4,53	31,65	1,11	11,40	9,55	7,65	1,85
Rural areas	2010	6,10	4,41	4,85	1,31	11,94	9,46	5,58	2,48
	2014	5,23	3,47	4,42	1,51	10,58	8,79	4,40	1,79
	2015	5,17	3,40	4,52	1,50	9,73	9,10	4,28	0,64

^a Ze skutkami cywilnymi. ^b W przypadku: separacji — na 100 tys. ludności; zgonów niemowląt — na 1000 urodzeń żywych.

^a With civil law consequences. ^b In case of: separations — data are presented per 100 thous. population; infant deaths — per 1000 live births.

TABLE 8 (49). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE**
 Stan w dniu 31 XII
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED
 As of 31 III

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeń- stwa zawarte Marriages contracted	Małżeństwa rozwiązane <i>Marriages dissolved</i>						Różnica między małżeń- stwami zawartymi a rozwią- zanymi ^a <i>Difference between contracted and dis- solved marriages^a</i>
		ogółem total	przez śmierć <i>by death of</i>		przez rozwód <i>by divorce</i>	na 1000 istniejących małżeństw <i>per 1000 existing marriages</i>		
			męża <i>husband</i>	żony <i>wife</i>		ogółem total	w tym przez rozwód <i>of which by divorce</i>	
OGÓŁEM 2005	11650	12951	6386	2291	4274	26,8	8,8	-1762
TOTAL 2010	12447	12911	6479	2432	4000	26,6	8,2	-903
2014	10294	12909	6297	2309	4303	26,3	8,8	-3241
2015	10354	11980	5689	2194	4097	24,6	8,4	-2236
Miasta 2005	6918	8644	3827	1427	3390	28,9	11,3	-2828
<i>Urban areas</i> 2010	7415	8396	3935	1545	2916	28,8	10,0	-2076
2014	5910	8457	3954	1466	3037	29,1	10,4	-3573
2015	6012	7773	3534	1401	2838	27,0	9,9	-2783
Wieś 2005	4732	4307	2559	864	884	23,4	4,8	1066
<i>Rural areas</i> 2010	5032	4515	2544	887	1084	23,3	5,6	1173
2014	4384	4452	2343	843	1266	22,3	6,4	332
2015	4342	4207	2155	793	1259	21,1	6,3	547

^a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych osób pozostających w stanie małżeńskim.

^a After considering net internal and international migration of married persons.

TABLE 9 (50). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2015 R.**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2015

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku <i>Females at age</i>							
		19 lat i mniej <i>and less</i>	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej <i>and more</i>
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM 2015	10354	208	2949	3933	1575	657	555	298	179
GRAND TOTAL									
19 lat i mniej 2015	25	11	12	1	1	—	—	—	—
<i>Under 20 years</i>									
20—24 2015	1501	133	1084	242	35	7	—	—	—
25—29 2015	4065	52	1479	2236	256	33	9	—	—
30—34 2015	2400	11	297	1150	783	122	36	1	—
35—39 2015	959	—	55	236	331	257	74	6	—
40—49 2015	730	1	16	59	149	198	270	34	3
50—59 2015	361	—	5	6	17	34	131	143	25
60 lat i więcej 2015	313	—	1	3	3	6	35	114	151
<i>and more</i>									
W tym małżeństwa wyznaniowe^a 2015	6133	78	2018	2879	838	173	73	33	41
<i>Of which church or religious marriages^a</i>									
19 lat i mniej 2015	6	3	3	—	—	—	—	—	—
<i>Under 20 years</i>									
20—24 2015	949	52	712	169	15	1	—	—	—
25—29 2015	3044	20	1086	1774	156	8	—	—	—
30—34 2015	1510	3	182	802	479	38	6	—	—
35—39 2015	395	—	29	119	140	95	12	—	—
40—49 2015	134	—	4	14	47	29	37	3	—
50—59 2015	40	—	2	—	1	—	16	18	3
60 lat i więcej 2015	55	—	—	1	—	2	2	12	38
<i>and more</i>									

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 9 (50). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2015 R. (dok.)
 MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2015 (cont.)

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej and less	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM TOTAL	6012	88	1390	2347	1029	422	391	212	133
19 lat i mniej <i>Under 20 years</i>	11	4	5	1	1	—	—	—	—
20—24	684	51	485	127	16	5	—	—	—
25—29	2256	28	704	1340	155	21	8	—	—
30—34	1483	5	151	690	530	75	32	—	—
35—39	608	—	32	144	215	164	49	4	—
40—49	485	—	10	39	97	129	185	23	2
50—59	246	—	3	4	13	23	90	95	18
60 lat i więcej <i>and more</i>	239	—	—	2	2	5	27	90	113
W tym małżeństwa wyznaniowe^a Of which church or religious marriages^a	3279	25	874	1660	529	106	39	21	25
19 lat i mniej <i>Under 20 years</i>	3	2	1	—	—	—	—	—	—
20—24	399	14	292	86	6	1	—	—	—
25—29	1623	8	480	1035	96	4	—	—	—
30—34	895	1	84	467	313	26	4	—	—
35—39	229	—	15	64	82	61	7	—	—
40—49	75	—	1	8	31	13	19	3	—
50—59	23	—	1	—	1	—	8	11	2
60 lat i więcej <i>and more</i>	32	—	—	—	—	1	1	7	23
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM TOTAL	4342	120	1559	1586	546	235	164	86	46
19 lat i mniej <i>Under 20 years</i>	14	7	7	—	—	—	—	—	—
20—24	817	82	599	115	19	2	—	—	—
25—29	1809	24	775	896	101	12	1	—	—
30—34	917	6	146	460	253	47	4	1	—
35—39	351	—	23	92	116	93	25	2	—
40—49	245	1	6	20	52	69	85	11	1
50—59	115	—	2	2	4	11	41	48	7
60 lat i więcej <i>and more</i>	74	—	1	1	1	1	8	24	38
W tym małżeństwa wyznaniowe^a Of which church or religious marriages^a	2854	53	1144	1219	309	67	34	12	16
19 lat i mniej <i>Under 20 years</i>	3	1	2	—	—	—	—	—	—
20—24	550	38	420	83	9	—	—	—	—
25—29	1421	12	606	739	60	4	—	—	—
30—34	615	2	98	335	166	12	2	—	—
35—39	166	—	14	55	58	34	5	—	—
40—49	59	—	3	6	16	16	18	—	—
50—59	17	—	1	—	—	—	8	7	1
60 lat i więcej <i>and more</i>	23	—	—	1	—	1	1	5	15

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 10 (51). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW W 2015 R.**
MARRIAGES CONTRACTED BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2015

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŹN <i>PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES</i>	Ogółem <i>Total</i>	Poprzedni stan cywilny kobiet <i>Previous marital status of females</i>		
		panny <i>single</i>	wdowy <i>widows</i>	rozwidzione <i>divorced</i>
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM	10354	8808	242	1304
GRAND TOTAL				
Kawalerowie	8761	8173	51	537
<i>Single</i>				
Wdowcy	209	31	85	93
<i>Widowers</i>				
Rozwiedzeni	1384	604	106	674
<i>Divorced</i>				
MIASTA URBAN AREAS				
RAZEM	6012	4955	166	891
TOTAL				
Kawalerowie	4907	4542	27	338
<i>Single</i>				
Wdowcy	145	20	63	62
<i>Widowers</i>				
Rozwiedzeni	960	393	76	491
<i>Divorced</i>				
WIEŚ RURAL AREAS				
RAZEM	4342	3853	76	413
TOTAL				
Kawalerowie	3854	3631	24	199
<i>Single</i>				
Wdowcy	64	11	22	31
<i>Widowers</i>				
Rozwiedzeni	424	211	30	183
<i>Divorced</i>				

TABL. 11 (52). **MAŁŻEŃSTWA WYZNANIOWE^a**
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES^a

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE <i>CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS</i>	Ogółem <i>Total</i>	Miasta <i>Urban areas</i>	Wieś <i>Rural areas</i>	
OGÓŁEM	2005	8105	4514	3591
TOTAL	2010	8275	4638	3637
	2014	6165	3255	2910
	2015	6133	3279	2854
Kościół Katolicki	6123	3273	2850	
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny	2	2	–	
Kościół Ewangelicko-Augsburski	2	1	1	
Kościół Chrześcijan Baptystów	1	–	1	
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	1	1	–	
Kościół Polskokatolicki	1	–	1	
Kościół Zielonoświątkowy	3	2	1	

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

**TABL. 12 (53). ROZWOODY WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA
 POWÓDZTWA W 2015 R.**
**DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILLING PETITION
 FOR DIVORCE IN 2015**

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej and less	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej and more
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM GRAND TOTAL	4097	3	199	672	863	785	1006	435	134
19 lat i mniej Under 20 years	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20—24	78	1	61	16	—	—	—	—	—
25—29	437	2	94	287	48	5	—	1	—
30—34	819	—	35	282	403	82	17	—	—
35—39	807	—	7	67	318	353	61	1	—
40—49	1159	—	2	18	89	322	688	39	1
50—59	596	—	—	2	5	19	228	318	24
60 lat i więcej and more	201	—	—	—	—	4	12	76	109
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM TOTAL	2838	2	120	466	587	549	686	323	105
19 lat i mniej Under 20 years	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20—24	49	1	39	9	—	—	—	—	—
25—29	300	1	57	202	35	4	—	1	—
30—34	569	—	19	200	277	60	13	—	—
35—39	559	—	3	42	215	252	47	—	—
40—49	793	—	2	11	57	213	480	30	—
50—59	405	—	—	2	3	16	135	232	17
60 lat i więcej and more	163	—	—	—	—	4	11	60	88
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM TOTAL	1259	1	79	206	276	236	320	112	29
19 lat i mniej Under 20 years	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20—24	29	—	22	7	—	—	—	—	—
25—29	137	1	37	85	13	1	—	—	—
30—34	250	—	16	82	126	22	4	—	—
35—39	248	—	4	25	103	101	14	1	—
40—49	366	—	—	7	32	109	208	9	1
50—59	191	—	—	—	2	3	93	86	7
60 lat i więcej and more	38	—	—	—	—	—	1	16	21

TABL. 13 (54). **ROZWOODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNIICH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	4274	4000	4303	4097	TOTAL
rozwoody małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	1255	1541	1722	1629	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	3019	2459	2581	2468	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	1734	1564	1573	1511	1
2	921	713	826	789	2
3	242	143	135	123	3
4 i więcej	122	39	47	45	4 and more
Miasta	3390	2916	3037	2838	Urban areas
rozwoody małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	1048	1193	1294	1176	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	2342	1723	1743	1662	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	1396	1146	1099	1070	1
2	710	473	541	497	2
3	169	89	77	67	3
4 i więcej	67	15	26	28	4 and more
Wieś	884	1084	1266	1259	Rural areas
rozwoody małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	207	348	428	453	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	677	736	838	806	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	338	418	474	441	1
2	211	240	285	292	2
3	73	54	58	56	3
4 i więcej	55	24	21	17	4 and more

^a Poniżej 18 lat.

^a Below the age of 18.

TABL. 14 (55). **URODZENIA**
BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015 ^a			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Urodzenia żywe	20456	22596	20031	19190	11015	8175	Live births
chłopcy	10560	11684	10353	9866	5634	4232	<i>males</i>
dziewczęta	9896	10912	9678	9324	5381	3943	<i>females</i>
Małżeńskie	15597	16792	13815	13310	7498	5812	Legitimate
chłopcy	8071	8712	7096	6837	3814	3023	<i>males</i>
dziewczęta	7526	8080	6719	6473	3684	2789	<i>females</i>
Pozamałżeńskie	4859	5804	6216	5880	3517	2363	Illegitimate
chłopcy	2489	2972	3257	3029	1820	1209	<i>males</i>
dziewczęta	2370	2832	2959	2851	1697	1154	<i>females</i>
Urodzenia martwe ...	88	90	69	51	27	24	Live still births
chłopcy	47	40	38	.	.	.	<i>males</i>
dziewczęta	41	50	31	.	.	.	<i>females</i>

^a Dane w zakresie urodzeń martwych oraz podziału na urodzenia małżeńskie i pozamałżeńskie zostały oszacowane, patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 94.

^a Data on stillbirths and on births divided into legitimate and illegitimate were estimated, see general notes, items 5 on page 94.

TABL. 15 (56). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a**
ORAZ WIEKU MATKI
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order					6 i dalsze 6 and over	
		1	2	3	4	5		
W LICZBACH BEZWZGLEDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS								
OGÓŁEM	2005	20456	10518	6442	2083	734	343	336
TOTAL	2010	22596	11436	7740	2245	719	249	207
	2014	20031	9490	7374	2103	646	253	165
	2015	19190	9002	7219	2046	603	208	105
19 lat i mniej		829	748	77	4	—	—	—
<i>Under 20 years</i>								
20—24		3533	2502	875	138	17	1	—
25—29		6402	3415	2356	475	120	32	2
30—34		5718	1809	2829	765	225	65	21
35—39		2270	467	966	529	183	70	54
40—44		417	59	113	128	57	36	24
45 lat i więcej		21	2	3	7	1	4	4
<i>and more</i>								
W ODSETKACH IN PERCENT								
OGÓŁEM	2005	100,0	51,4	31,5	10,2	3,6	1,7	1,6
TOTAL	2010	100,0	50,6	34,3	9,9	3,2	1,1	0,9
	2014	100,0	47,8	37,1	10,6	3,3	1,3	0,8
	2015	100,0	46,9	37,6	10,7	3,1	1,1	0,5
19 lat i mniej		100,0	90,2	9,3	0,5	x	x	x
<i>Under 20 years</i>								
20—24		100,0	70,8	24,8	3,9	0,5	0,0	x
25—29		100,0	53,3	36,8	7,4	1,9	0,5	0,0
30—34		100,0	31,6	49,5	13,4	3,9	1,1	0,4
35—39		100,0	20,6	42,6	23,3	8,1	3,1	2,4
40—44		100,0	14,1	27,1	30,7	13,7	8,6	5,8
45 lat i więcej		100,0	9,5	14,3	33,3	4,8	19,0	19,0
<i>and more</i>								

^a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.
^a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 16 (57). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność — urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat: Fertility — live births per 1000 women aged:						
15—49 ^{ab}	37,7	43,5	39,5	38,2	37,1	39,7
15—19 ^a	16,4	17,9	17,0	14,9	14,3	15,6
20—24	65,4	64,3	55,2	51,5	44,5	60,0
25—29	92,0	94,4	85,0	83,6	80,7	88,0
30—34	55,7	70,7	67,4	67,1	68,0	65,5
35—39	21,0	27,8	28,5	28,2	27,4	29,4
40—44	4,4	5,2	5,7	5,8	6,0	5,4
45—49 ^b	0,2	0,1	0,2	0,3	0,3	0,3
Współczynniki: Rates:						
Dzietności ogólnej	1,271	1,392	1,285	1,249	1,195	1,317
Total fertility						
Reprodukcji brutto	0,615	0,672	0,621	0,607	0,584	0,635
Gross reproduction						
Dynamiki demograficznej	1,054	1,105	1,000	0,935	0,855	1,070
Demographic dynamics						

^a, ^b Łącznie z urodzeniami z matek w wieku: ^a — poniżej 15 lat, ^b — 50 lat i więcej.
^a ^b Including births from mothers aged: ^a — below 15, ^b — 50 and more.

TABL. 17 (58). ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH
 DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

LATA YEARS	WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem <i>Grand total</i>	Męż- czyźni <i>Males</i>	Kobiety <i>Fe- males</i>	Miasta <i>Urban areas</i>			Wieś <i>Rural areas</i>		
					razem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	razem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
OGÓŁEM	2005	19410	10286	9124	11749	6094	5655	7661	4192	3469
TOTAL	2010	20453	10805	9648	12647	6546	6101	7806	4259	3547
	2014	20028	10548	9480	12667	6528	6139	7361	4020	3341
	2015	20523	10667	9856	12882	6627	6255	7641	4040	3601
0 lat		78	52	26	43	25	18	35	27	8
1—4 lata		10	6	4	7	4	3	3	2	1
5—9		10	8	2	6	5	1	4	3	1
10—14		14	8	6	9	4	5	5	4	1
15—19		56	38	18	25	17	8	31	21	10
20—24		71	58	13	33	27	6	38	31	7
25—29		118	98	20	70	57	13	48	41	7
30—34		133	116	17	85	71	14	48	45	3
35—39		201	157	44	127	102	25	74	55	19
40—44		293	221	72	182	133	49	111	88	23
45—49		418	291	127	251	166	85	167	125	42
50—54		758	517	241	466	311	155	292	206	86
55—59		1503	1046	457	941	656	285	562	390	172
60—64		2097	1363	734	1336	852	484	761	511	250
65—69		2334	1494	840	1533	950	583	801	544	257
70—74		1789	1068	721	1187	687	500	602	381	221
75—79		2524	1313	1211	1619	814	805	905	499	406
80—84		3073	1354	1719	1917	856	1061	1156	498	658
85 lat i więcej and more		5043	1459	3584	3045	890	2155	1998	569	1429

NA 100 TYS. LUDNOŚCI DANEJ PŁCI I GRUPY WIEKU PER 100 THOUS. POPULATION OF GIVEN SEX AND AGE GROUP										
OGÓŁEM	2005	938	1028	853	927	1016	847	955	1046	864
TOTAL	2010	975	1062	892	993	1085	911	946	1029	862
	2014	958	1041	880	1011	1100	930	879	957	800
	2015	983	1054	916	1032	1122	952	910	959	860
0 lat ^a		406	527	279	390	444	335	428	638	203
1—4 lata		12	14	10	15	17	13	8	11	6
5—9		9	14	4	10	16	3	8	11	4
10—14		14	16	12	17	15	19	11	17	4
15—19		49	65	32	41	54	27	59	77	39
20—24		51	82	19	44	71	16	60	96	23
25—29		76	123	26	76	124	28	75	123	23
30—34		76	131	20	80	132	26	72	129	9
35—39		123	189	55	128	205	51	114	165	60
40—44		201	301	99	213	313	114	184	283	79
45—49		329	460	198	340	467	222	313	452	163
50—54		564	782	353	586	824	370	533	725	326
55—59		944	1361	555	947	1429	533	940	1261	597
60—64		1433	2001	939	1400	2008	914	1495	1989	991
65—69		2024	2924	1308	1993	2894	1322	2085	2978	1275
70—74		2834	4092	1948	2780	3972	1969	2948	4328	1902
75—79		4392	6112	3365	4259	5823	3349	4654	6651	3399
80—84		7128	9422	5981	6871	9186	5710	7599	9857	6476
85 lat i więcej and more		14824	16375	14273	14048	15342	13575	16186	18302	15474

^a Na 100 tys. urodzeń żywych.

^a Per 100 thous. live births.

TABL. 18 (59). ZGONY WEDŁUG PRZYCZYŃ^a
DEATHS BY CAUSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Kody Listy kategorii trzynakowych według X Rewizji ^a Codes of the three-character categories list according to 10 th Revision ^a	Ogółem	Meżczyźni	Kobiety	Miasta	Wieś
		Total	Males	Females	Urban areas	Rural areas
		na 100 tys. ludności		per 100 thous. population		
OGÓŁEM	2005	938	1028	853	927	118
TOTAL	2010	975	1062	892	993	946
	2013	978	1051	910	1017	919
	2014	958	1041	880	1011	879
Wybrane choroby zakaźne i pasożytnicze	A00-B99	1	2	1	1	1
<i>Selection infectious and parasitic diseases</i>						
w tym gruźlica	A15-A19	1	1	0	0	1
<i>of which tuberculosis</i>						
Nowotwory	C00-D48	276	319	236	299	242
<i>Neoplasms</i>						
w tym nowotwory złośliwe	C00-C97	268	309	229	290	234
<i>of which malignant neoplasms</i>						
w tym:						
<i>of which:</i>						
nowotwór złośliwy żołądka	C16	16	22	10	17	14
<i>malignant neoplasm of stomach</i>						
nowotwór złośliwy trzustki	C25	13	13	14	15	11
<i>malignant neoplasm of pancreas</i>						
nowotwór złośliwy tchawicy, oskrzela i płuca ...	C33-C34	71	99	44	75	65
<i>malignant neoplasm of trachea, bronchus and lung</i>						
nowotwór złośliwy piersi	C50	17	0	33	20	13
<i>malignant neoplasm of female breast</i>						
nowotwór złośliwy szyjki macicy	C53	4	–	8	5	4
<i>malignant neoplasm of cervix uteri</i>						
nowotwór złośliwy gruczołu krokowego	C61	10	21	–	11	8
<i>malignant neoplasm of prostate</i>						
białaczka	C91-C95	6	8	5	7	6
<i>leukemia</i>						
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych ^Δ	D50-D89	0	0	0	0	0
<i>Diseases of blood and blood-forming organs^Δ</i>						
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywienia i przemian metabolicznych	E00-E90	12	10	13	11	12
<i>Endocrine disorders, nutritional, status and metabolism</i>						
w tym cukrzyca	E10-E14	12	10	13	11	12
<i>of which diabetes mellitus</i>						
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania	F00-F99	0	0	0	0	–
<i>Mental and behavioural disorders</i>						
Choroby układu nerwowego	G00-G99	13	13	13	16	9
<i>Diseases of the nervous system</i>						

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja), dostępną na stronie: <http://stat.gov.pl/Klasyfikacje/doc/icd10/pdf/ICD10Tom1.pdf>.

^a In According to International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (10th Revision), available on the website: <http://www.who.int/classifications/icd/en/>.

TABL. 18 (59). ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN^a (dok.)
DEATHS BY CAUSES^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Kody Listy kategorii trzyznako- wych według X Rewizji ^a Codes of the three-char- acter catego- ries list according to 10 th Revision ^a	Ogółem Total	Męż- czyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
Choroby układu krążenia <i>Diseases of the circulatory system</i>	I00-I99	385	388	381	401	360
w tym: of which:						
nadciśnienie tętnicze <i>hypertension</i>	I10-I15	0	0	1	0	0
choroba niedokrwienna serca <i>ischaemic heart disease</i>	I20-I25	59	70	48	61	55
w tym ostry zawał mięśnia sercowego of which acute myocardial infarction	I21	34	41	27	36	30
choroby naczyń mózgowych <i>cerebrovascular disease</i>	I60-I69	56	52	59	60	48
miażdżycza <i>atherosclerosis</i>	I70	98	76	119	97	100
Choroby układu oddechowego <i>Diseases of the respiratory system</i>	J00-J99	42	51	34	41	43
Choroby układu pokarmowego <i>Gastrointestinal diseases</i>	K00-K93	29	34	24	35	20
w tym zwłóknienie i marskość wątroby of which fibrosis and cirrhosis of liver	K74	6	8	5	8	3
Choroby skóry i tkanki podskórnej <i>Diseases of the skin and subcutaneous tissue</i>	L00-L99	0	0	0	0	0
Choroby układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej <i>Diseases of the musculoskeletal system and con- nective tissue</i>	M00-M99	1	1	2	1	1
Choroby układu moczowo-płciowego <i>Diseases of the genitourinary system</i>	N00-N99	1	1	0	1	1
Ciąża, poród i okres połogu <i>Pregnancy, childbirth and the postpartum period</i>	O00-O99	–	–	–	–	–
Wybrane stany rozpoczynające się w okresie oko- porodowym <i>Selected conditions originating in the perinatal period</i>	P00-P96	2	3	1	2	3
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ <i>Congenital malformations^Δ</i>	Q00-Q99	3	3	3	2	3
Objawy, cechy chorobowe niesklasyfikowane gdzie indziej ^Δ <i>Symptoms not elsewhere classified^Δ</i>	R00-R99	144	135	153	153	131
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych <i>Injury, poisoning and certain other consequences of external factors</i>	S00-T98	49	82	18	46	53
Zewnętrzne przyczyny zachorowania i zgonu <i>External causes of morbidity and mortality</i>	V01-Y98	27	82	18	46	18
w tym: of which:						
wypadki komunikacyjne <i>transport accidents</i>	V01-V99	10	16	4	9	12
zamierzone samouszkodzenie <i>intentional self-harm</i>	X60-X84	20	37	5	19	23

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja), dostępną na stronie: <http://stat.gov.pl/Klasyfikacje/doc/icd10/pdf/CD10Tom1.pdf>.

^a In According to International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (10th Revision), available on the website: <http://www.who.int/classifications/icd/en/>.

TABL. 19 (60). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU
 INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Total	Chłopcy Males	Dziew- częta Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
				razem total	chłopcy males	dziew- częta females	razem total	chłopcy males	dziew- częta females
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM 2005	136	77	59	66	40	26	70	37	33
TOTAL 2010	131	81	50	76	50	26	55	31	24
..... 2014	93	56	37	54	39	15	39	17	22
..... 2015	78	52	26	43	25	18	35	27	8
0—27 dni 0—27 days	54	35	19	32	17	15	22	18	4
0—6	34	23	11	22	12	10	12	11	1
w tym 0 of which 0	21	15	6	12	6	6	9	9	—
7—13	8	4	4	4	2	2	4	2	2
14—20	5	3	2	4	2	2	1	1	—
21—27	7	5	2	2	1	1	5	4	1
28—29 dni 28—29 days	2	2	—	2	2	—	—	—	—
1 miesiąc 1 month	4	3	1	3	2	1	1	1	—
2	4	3	1	2	2	—	2	1	1
3	7	4	3	2	1	1	5	3	2
4	1	1	—	1	1	—	—	—	—
5	1	—	1	—	—	—	1	—	1
6	1	—	1	1	—	1	—	—	—
7	2	2	—	—	—	—	2	2	—
8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	1	1	—	—	—	—	1	1	—
10	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11 miesięcy 11 months ...	1	1	—	—	—	—	1	1	—

Na 100 tys. urodzeń żywych
 Per 100 thous. of live births

OGÓŁEM 2005	665	729	596	584	690	472	765	777	752
TOTAL 2010	580	693	458	596	761	421	558	606	506
..... 2014	464	541	382	483	673	279	440	373	511
..... 2015	406	527	279	390	444	335	428	638	203
0—27 dni 0—27 days	281	355	204	291	302	279	269	425	101
0—6	177	233	118	200	213	186	147	260	25
w tym 0 of which 0	109	152	64	109	106	112	110	213	x
7—13	42	41	43	36	35	37	49	47	51
14—20	26	30	21	36	35	37	12	24	x
21—27	36	51	21	18	18	19	61	95	25
28—29 dni 28—29 days	10	20	x	18	35	x	x	x	x
1 miesiąc 1 month	21	30	11	27	35	19	12	24	x
2	21	30	11	18	35	x	24	24	25
3	36	41	32	18	18	19	61	71	51
4	5	10	x	9	18	x	x	x	x
5	5	x	11	x	x	x	12	x	25
6	5	x	11	9	x	19	x	x	x
7	10	20	x	x	x	x	24	47	x
8	x	x	x	x	x	x	x	x	x
9	5	10	x	x	x	x	12	24	x
10	x	x	x	x	x	x	x	x	x
11 miesięcy 11 months ...	5	10	x	x	x	x	12	24	x

TABL. 20 (61). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYŃ
 INFANT DEATHS BY SELECTED CAUSES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Kody Listy kategorii trzynałkowych według X Rewizji ^a Codes of the three-character categories list according to 10 th Revision ^a	Ogółem Total	Chłopcy Males	Dziewczęta Females	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	na 100 tys. urodzeń żywych per 100 thous. live births				
OGÓŁEM2005		136	665	729	596	584	765
TOTAL2010		131	580	693	458	596	558
.....2013		88	443	421	467	405	492
2014		93	464	541	382	483	440
w tym: of which:							
Wybrane stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym <i>Conditions originating in the perinatal period</i>	P00-P96	45	225	280	165	215	237
w tym: of which:							
zaburzenia związane z czasem trwania ciąży i rozwojem płodu <i>disorders related to length of gestation and fetal growth</i>	P05-P08	24	120	145	93	107	135
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe <i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>	Q00-Q99	36	180	193	165	161	203
w tym: of which:							
wrodzone wady rozwojowe układu nerwowego <i>congenital malformations of the nervous system</i>	Q00-Q02, Q04, Q06-Q07	1	5	10	–	–	11
wrodzone wady rozwojowe serca <i>congenital malformation of heart</i>	Q20-Q24	13	65	58	72	54	79
inne wady wrodzone <i>congenital malformation of heart</i>	Q10-Q18, Q30-Q89	16	80	97	62	81	79

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja), dostępną na stronie: <http://stat.gov.pl/Klasyfikacje/doc/icd10/pdf/ICD10TomI.pdf>.

^a In According to International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (10th Revision), available on the website: <http://www.who.int/classifications/icd/en/>.

TABL. 21 (62). **ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ**
SUICIDES^a REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym dokonane of which committed	
OGÓŁEM	327	291	326	344	278	TOTAL
Miasta	206	177	196	212	170	Urban areas
Wieś	121	114	130	132	108	Rural areas
Mężczyźni	267	247	283	297	244	Males
Kobiety	60	44	43	47	34	Females
Wiek samobójców:						Age of suicidal persons:
14 lat i mniej	2	1	1	3	2	14 and less
15—19	24	15	9	18	11	15—19
20—29	56	51	47	60	44	20—29
30—49	135	94	107	123	93	30—49
50—69	91	103	128	113	102	50—69
70 lat i więcej	19	27	30	27	26	70 and more

^a Usiłowane i dokonane; w podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku oraz w 2010 r. — w podziale na miasta i wieś — również przypadków o nieustalonym miejscu zdarzenia.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji.

^a Attempted and committed; data by age of suicidal persons exclude cases for which age is unknown as well as in 2010 — data by urban and rural areas — cases, in which the place of incident is unknown.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters.

TABL. 22 (63). **PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA**
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat Life expectancy at age specified					
	0	15	30	45	60	
	MEŻCZYŻNI MALES					
OGÓŁEM	2005	70,59	56,32	42,07	28,54	17,32
TOTAL	2010	71,37	57,04	42,75	29,12	17,68
	2014	73,35	58,87	44,51	30,67	18,77
	2015	73,49	59,00	44,68	30,83	18,82
Miasta		73,58	59,04	44,67	30,86	18,97
Urban areas						
Wieś		73,30	58,88	44,63	30,69	18,51
Rural areas						
KOBIETY FEMALES						
OGÓŁEM	2005	79,10	64,74	49,99	35,59	22,53
TOTAL	2010	79,80	65,31	50,49	36,05	22,89
	2014	81,05	66,54	51,74	37,16	23,76
	2015	81,30	66,62	51,84	37,22	23,81
Miasta		81,23	66,62	51,82	37,25	23,88
Urban areas						
Wieś		81,29	66,51	51,75	37,06	23,60
Rural areas						

TABL. 23 (64). PROGNOZA LUDNOŚCI^a

Stan w dniu 31 XII

POPULATION PROJECTION^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
OGÓŁEM									
TOTAL									
OGÓŁEM w tys.	2086,0	2065,4	2039,0	2003,9	1959,7	1908,8	1854,5	1799,0	GRAND TOTAL in thous.
WIEK PRZEDPRODUKCYJNY									
PRE-WORKING AGE									
RAZEM w tys. ...	378,0	365,2	349,6	318,4	299,5	282,2	270,0	260,9	TOTAL in thous.
mężczyźni	194,1	187,4	179,5	163,7	154,0	145,1	138,9	134,1	males
kobiety	183,9	177,8	170,1	154,7	145,5	137,1	131,2	126,7	females
Miasta	204,6	195,5	184,2	163,8	150,9	140,0	132,2	126,1	Urban areas
mężczyźni	104,8	100,0	94,3	83,9	77,2	71,6	67,6	64,5	males
kobiety	99,8	95,5	89,9	80,0	73,7	68,4	64,6	61,6	females
Wieś	173,4	169,7	165,4	154,5	148,6	142,2	137,8	134,8	Rural areas
mężczyźni	89,3	87,4	85,3	79,8	76,8	73,5	71,2	69,7	males
kobiety	84,1	82,3	80,1	74,7	71,8	68,7	66,6	65,1	females
WIEK PRODUKCYJNY									
WORKING AGE									
Wariant I									
Variant I									
RAZEM w tys. ...	1310,3	1240,0	1186,3	1159,7	1111,0	1043,6	960,8	879,7	TOTAL in thous.
mężczyźni	692,1	659,6	628,0	615,0	596,5	567,4	528,5	483,5	males
kobiety	618,3	580,4	558,4	544,7	514,5	476,2	432,4	396,2	females
Miasta	775,7	714,4	668,9	643,0	605,9	557,5	500,2	445,7	Urban areas
mężczyźni	403,3	374,9	349,2	336,5	321,5	300,3	273,0	242,8	males
kobiety	372,4	339,5	319,8	306,5	284,5	257,3	227,2	203,0	females
Wieś	534,7	525,6	517,4	516,7	505,0	486,1	460,7	434,0	Rural areas
mężczyźni	288,8	284,8	278,8	278,5	275,0	267,2	255,5	240,7	males
kobiety	245,9	240,9	238,6	238,2	230,0	218,9	205,2	193,3	females
WIEK PRODUKCYJNY									
WORKING AGE									
Wariant II									
Variant II									
RAZEM w tys. ...	1332,0	1296,7	1252,1	1235,6	1211,3	1174,7	1099,7	1010,4	TOTAL in thous.
mężczyźni	701,3	686,3	653,1	636,4	618,8	594,3	557,8	514,0	males
kobiety	630,7	610,4	599,1	599,1	592,6	580,4	541,8	496,4	females
Miasta	789,9	749,5	707,9	686,6	663,1	632,3	579,3	518,1	Urban areas
mężczyźni	409,2	391,2	363,6	348,4	333,7	315,0	289,2	259,3	males
kobiety	380,7	358,3	344,3	338,2	329,4	317,3	290,1	258,8	females
Wieś	542,1	547,3	544,3	549,0	548,2	542,4	520,4	492,2	Rural areas
mężczyźni	292,1	295,1	289,4	288,1	285,0	279,3	268,6	254,6	males
kobiety	250,0	252,1	254,8	260,9	263,2	263,1	251,8	237,6	females

^a Dane według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch wariantach ze względu na zmiany granicy wieku emerytalnego, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 95.

^a Data by working and post-working age are given in two variants due to the changes in the limit of retirement age, see general notes, item 8 on page 95.

TABL. 23 (64). PROGNOZA LUDNOŚCI^a (dok.)

Stan w dniu 31 XII

POPULATION PROJECTION^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
WIEK POPRODUKCYJNY									
POST-WORKING AGE									
Wariant I									
<i>Variant I</i>									
R A Z E M w tys. ...	397,6	460,2	503,1	525,9	549,2	583,0	623,6	658,4	T O T A L in thous.
mężczyźni	124,8	153,7	180,2	191,6	198,3	212,6	233,8	259,6	<i>males</i>
kobiety	272,8	306,4	322,9	334,3	350,9	370,3	389,8	398,8	<i>females</i>
Miasta	264,3	302,6	323,6	329,6	335,0	347,2	364,3	377,4	<i>Urban areas</i>
mężczyźni	80,9	98,2	112,1	115,6	116,3	121,8	132,1	145,1	<i>males</i>
kobiety	183,4	204,4	211,5	214,0	218,7	225,3	232,1	232,3	<i>females</i>
Wieś	133,3	157,6	179,5	196,3	214,2	235,8	259,4	281,0	<i>Rural areas</i>
mężczyźni	43,9	55,5	68,2	76,0	82,0	90,8	101,7	114,5	<i>males</i>
kobiety	89,4	102,0	111,3	120,3	132,2	145,0	157,7	166,5	<i>females</i>
WIEK POPRODUKCYJNY									
POST-WORKING AGE									
Wariant II									
<i>Variant II</i>									
R A Z E M w tys. ...	376,0	403,5	437,3	450,0	448,9	451,8	484,8	527,7	T O T A L in thous.
mężczyźni	115,6	127,1	155,1	170,1	176,0	185,8	204,5	229,1	<i>males</i>
kobiety	260,4	276,4	282,2	279,8	272,8	266,1	280,3	298,7	<i>females</i>
Miasta	250,1	267,5	284,6	286,0	277,9	272,4	285,1	305,0	<i>Urban areas</i>
mężczyźni	75,0	81,9	97,6	103,7	104,1	107,1	115,9	128,5	<i>males</i>
kobiety	175,1	185,6	187,0	182,2	173,8	165,3	169,3	176,4	<i>females</i>
Wieś	125,9	136,0	152,7	164,0	171,0	179,4	199,7	222,8	<i>Rural areas</i>
mężczyźni	40,6	45,2	57,5	66,4	72,0	78,7	88,6	100,5	<i>males</i>
kobiety	85,3	90,8	95,1	97,6	99,0	100,8	111,1	122,2	<i>females</i>
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM									
NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE									
Wariant I	59,2	66,6	71,9	72,8	76,4	82,9	93,0	104,5	Variant I
Mężczyźni	46,1	51,7	57,3	57,8	59,1	63,0	70,5	81,4	<i>Males</i>
Kobiety	73,9	83,4	88,3	89,8	96,5	106,6	120,5	132,6	<i>Females</i>
Wariant II	56,6	59,3	62,8	62,2	61,8	62,5	68,6	78,1	Variant II
Mężczyźni	44,2	45,8	51,2	52,5	53,3	55,7	61,6	70,7	<i>Males</i>
Kobiety	70,5	74,4	75,5	72,5	70,6	69,5	75,9	85,7	<i>Females</i>

^a Dane według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch wariantach ze względu na zmiany granicy wieku emerytalnego, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 95.

^a Data by working and post-working age are given in two variants due to the changes in the limit of retirement age, see general notes, item 8 on page 95.

TABL. 24 (65). PROGNOZA GOSPODARSTW DOMOWYCH

Stan w dniu 31 XII

HOUSEHOLDS PROJECTION

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
GOSPODARSTWA DOMOWE w tys. HOUSEHOLDS in thous.									
OGÓŁEM	760,0	784,5	816,9	836,2	805,0	761,9	734,2	715,5	TOTAL
Miasta	504,4	518,4	530,4	530,2	504,8	468,3	443,2	427,4	Urban areas
Wies	255,5	266,1	286,5	306,1	300,2	293,6	291,0	288,0	Rural areas
PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWIE DOMOWYM AVERAGE NUMBER OF PERSONS IN HOUSEHOLD									
OGÓŁEM	2,722	2,616	2,480	2,381	2,419	2,490	2,510	2,499	TOTAL
Miasta	2,435	2,320	2,200	2,126	2,146	2,213	2,230	2,203	Urban areas
Wies	3,289	3,192	2,999	2,823	2,879	2,932	2,936	2,939	Rural areas

TABL. 25 (66). MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY

INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION

FOR PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odptyw ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę to abroad	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM ... 2005	24372	14230	9918	224	26452	12712	12986	754	-2080
TOTAL 2010	23455	13294	9635	526	25138	11651	12721	766	-1683
2014	22256	11980	9849	427	25094	11514	12053	1527	-2838
2015	.	11273	9130	.	.	10933	11219	.	-2849
Miasta 2005	11396	5244	5985	167	15808	6123	9023	662	-4412
Urban areas 2010	10827	4602	5802	423	14738	5408	8659	671	-3911
2014	10312	4101	5889	322	14323	5127	7915	1281	-4011
2015	.	3907	5569	.	.	4939	7493	.	-3915
Wies 2005	12976	8986	3933	57	10644	6589	3963	92	2332
Rural areas 2010	12628	8692	3833	103	10700	6243	4062	95	2228
2014	11944	7879	3960	105	10771	6387	4138	246	1173
2015	.	7366	3561	.	.	5994	3726	.	1066

NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION

OGÓŁEM ... 2005	11,77	6,87	4,79	0,11	12,78	6,14	6,27	0,36	-1,00
TOTAL 2010	11,18	6,33	4,59	0,25	11,98	5,55	6,06	0,36	-0,80
2014	10,64	5,73	4,71	0,20	12,00	5,51	5,76	0,73	-1,36
2015	.	5,40	4,37	.	.	5,24	5,37	.	-1,36
Miasta 2005	8,99	4,14	4,72	0,13	12,47	4,83	7,12	0,52	-3,48
Urban areas 2010	8,50	3,61	4,56	0,33	11,57	4,25	6,80	0,53	-3,07
2014	8,23	3,27	4,70	0,26	11,43	4,09	6,32	1,02	-3,20
2015	.	3,13	4,46	.	.	3,96	6,01	.	-3,14
Wies 2005	16,17	11,20	4,90	0,07	13,27	8,21	4,94	0,11	2,91
Rural areas 2010	15,30	10,53	4,65	0,12	12,97	7,57	4,92	0,12	2,70
2014	14,26	9,41	4,73	0,13	12,86	7,63	4,94	0,29	1,40
2015	.	8,77	4,24	.	.	7,14	4,44	.	2,91

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania. ^c Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

^a Registrations. ^b Deregistrations. ^c For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

TABL. 26 (67). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE
BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odpływ ^b Outflow ^b			
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innych województw from other voivodships	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	z innych województw from other voivodships	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS							
OGÓŁEM	2005	24148	19247	4901	25698	19247	6451
TOTAL	2010	22929	18322	4607	24372	18322	6050
	2014	21829	17635	4194	23567	17635	5932
	2015	20403	16278	4125	22152	16278	5874
Miasta	2005	11229	7916	3313	15146	10868	4278
Urban areas	2010	10404	7437	2967	14067	10189	3878
	2014	9990	7332	2658	13042	9242	3800
	2015	9476	6793	2683	12432	8587	3845
Wieś	2005	12919	11331	1588	10552	8379	2173
Rural areas	2010	12525	10885	1640	10305	8133	2172
	2014	11839	10303	1536	10525	8393	2132
	2015	10927	9485	1442	9720	7691	2029
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION							
OGÓŁEM	2005	11,67	9,30	2,37	12,42	9,30	3,12
TOTAL	2010	10,93	8,73	2,20	11,61	8,73	2,88
	2014	10,44	8,43	2,01	11,27	8,43	2,84
	2015	9,77	7,80	1,98	10,61	7,80	2,81
Miasta	2005	8,86	6,25	2,61	11,95	8,57	3,38
Urban areas	2010	8,17	5,84	2,33	11,05	8,00	3,04
	2014	7,97	5,85	2,12	10,41	7,37	3,03
	2015	7,59	5,44	2,15	9,96	6,88	3,08
Wieś	2005	16,10	14,12	1,98	13,15	10,44	2,71
Rural areas	2010	15,18	13,19	1,99	12,49	9,86	2,63
	2014	14,14	12,30	1,83	12,57	10,02	2,55
	2015	13,01	11,29	1,72	11,57	9,16	2,42

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.

^a Registrations. ^b Cancelled registrations.

TABL. 27 (68). MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW

INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Napływ ^a Inflow ^a			Odływ ^b Outflow ^b			Saldo migracji Net migration			
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	
OGÓŁEM TOTAL	2005	24148	11315	12833	25698	11950	13748	-1550	-635	-915
	2010	22929	10585	12344	24372	11312	13060	-1443	-727	-716
	2014	21829	10197	11632	23567	11009	12558	-1738	-812	-926
	2015	20403	9506	10897	22152	10351	11801	-1749	-845	-904
0— 4 lata		2114	1114	1000	2271	1170	1101	-157	-56	-101
5— 9		1617	804	813	1657	831	826	-40	-27	-13
10—14		906	460	446	887	444	443	19	16	3
15—19		795	380	415	822	379	443	-27	1	-28
20—24		1608	520	1088	1803	581	1222	-195	-61	-134
25—29		3313	1292	2021	3865	1570	2295	-552	-278	-274
30—34		2943	1446	1497	3373	1676	1697	-430	-230	-200
35—39		2023	1039	984	2197	1156	1041	-174	-117	-57
40—44		1189	646	543	1269	701	568	-80	-55	-25
45—49		781	409	372	794	415	379	-13	-6	-7
50—54		661	359	302	648	343	305	13	16	-3
55—59		632	298	334	651	307	344	-19	-9	-10
60—64		616	299	317	646	299	347	-30	0	-30
65 lat i więcej		1205	440	765	1269	479	790	-64	-39	-25
and more										

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.^a Registrations. ^b Cancelled registrations.

TABL. 29 (70). REZYDENCI^a

Stan w dniu 31 XII

USUAL RESIDENCE POPULATION^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w tys.	2075,1	2065,8	2062,0	T O T A L in thous.
mężczyźni w tys.	1005,4	1000,9	998,9	males in thous.
kobiety: w tysiącach	1069,7	1065,0	1063,1	females: in thousands
na 100 mężczyzn	106,4	106,4	106,4	per 100 males
Miasta: w tysiącach	1254,7	1234,0	1228,1	Urban areas: in thousands
w % ogółu ludności rezydującej	60,5	59,7	59,6	in % of total usual resi- dence population
Wieś: w tysiącach	820,4	831,8	833,9	Rural areas: in thousands
w % ogółu ludności rezydującej	39,5	40,3	40,4	in % of total usual resi- dence population

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 96.ª See general notes, item 11 on page 96.TABL. 30 (71). REZYDENCI^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE USUAL RESIDENCE POPULATION^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tys. in thous.			
O G Ó Ł E M	2075,1	2065,8	2062,0	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	403,2	379,5	375,4	Pre-working age
Miasta	219,6	205,7	203,8	Urban areas
mężczyźni	112,1	105,3	104,3	males
kobiety	107,5	100,4	99,5	females
Wieś	183,6	173,8	171,6	Rural areas
mężczyźni	94,2	89,5	88,4	males
kobiety	89,4	84,3	83,2	females
W wieku produkcyjnym	1337,3	1302,3	1289,3	Working age
w tym w wieku mobilnym	823,9	814,2	808,0	of which mobile
Miasta	814,6	773,1	760,2	Urban areas
mężczyźni	418,1	401,4	395,6	males
w tym w wieku mobilnym	246,0	239,8	236,7	of which mobile
kobiety	396,5	371,8	364,5	females
w tym w wieku mobilnym	245,8	237,6	234,3	of which mobile
Wieś	522,7	529,1	529,1	Rural areas
mężczyźni	281,6	285,6	285,8	males
w tym w wieku mobilnym	171,9	173,9	173,9	of which mobile
kobiety	241,1	243,5	243,3	females
w tym w wieku mobilnym	160,2	163,0	163,1	of which mobile
W wieku poprodukcyjnym	334,5	384,0	397,3	Post-working age
Miasta	220,5	255,2	264,1	Urban areas
mężczyźni	64,0	77,3	80,9	males
kobiety	156,5	177,9	183,2	females
Wieś	114,0	128,9	133,2	Rural areas
mężczyźni	35,4	41,8	43,8	males
kobiety	78,6	87,1	89,4	females

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 96.ª See general notes, item 11 on page 96.

TABL. 31 (72). **KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE^a**

Stan w dniu 31 XII

CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS^a

As of 31 III

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015
	jednostki kościelne ^b church units ^b				duchowni clergy				wierni, wyznawcy adherents, faithful			
Kościół Katolicki: Catholic Church:												
Kościół Rzymskokatolicki ^c	567	574	576	577	1488	1509	1569	1575	1920905	1913864	1910096	1903010
Starokatolickie: Old Catholic:												
Kościół Polskokatolicki ^d	3	3	3	3	3	2	2	2	576	415	578	570
Polski Narodowy Kościół Katolicki RP	–	.	.	.	–	.	.	.	15
Kościół Starokatolicki	1	1 ^e	.	.	1	1 ^e	.	.	60	25 ^e	.	.
Kościół Starokatolicki Mariawitów ^d	–	–	–	.	–	–	–	.	4	4	.
Prawosławne: Orthodox:												
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^{df}	12	12	12	12	15	16	16	16	28000	27500	27500	27500
Staroprawosławna Cerkiew Staroobrzę- dowców	–	.	.	.	–	.	.	.	10
Protestanckie i tradycji protestanckiej: Protestant and Pro- testant-tradition:												
Kościół Ewangelicko- Augsburski ^g	6	19 ^h	18	18	5	14 ^h	13	15	4000	2883 ^h	2322	2313
Kościół Zielonoświątkowy	8	10	11	12	10	14	16	17	614	721	880	634
Kościół Ewangelicznych Chrześcijań RP	9	10	10	10	10	15	15	15	374	436	392	406
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	6	6	6	6	2	4	3	3	402	365	397	397
Kościół Ewangelicko- Metodystyczny ^d	3	3	3	3	2	3	3	3	305	303	303	303
Wspólnota Unitarian Uniwersalistów ⁱ	5	.	.	.	200
Nowoapostolski Kościół w Polsce	3	3	3	3	3	3	2	2	158	154	151	149
Kościółów Chrystusowy w RP ^k	1	1	.	1	4	5	.	7	150	110	.	100
Kościół Chrześcijań Baptystów ^d	2	3	3	3	4	2	5	2	71	73	89	99

^a Uszeregowane malejąco według liczny wiernych, wyznawców. ^b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. ^c Dane dotyczą diecezji: bydgoskiej, toruńskiej, włocławskiej; dane o liczbie wiernych dotyczą osób ochrzczonych. ^d Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Ekumenicznej. ^e Dane dotyczą 2008 r. ^f Dane dotyczą diecezji łódzko-poznańskiej. ^g Dane dotyczą diecezji pomorsko-wielkopolskiej. ^h Dane dotyczą 2009 r. ⁱ Dane dotyczą całego kraju. ^k Do 2010 r. Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP.

^a Listed by the decreasing number of adherents and faithful. ^b Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. ^c Data concern diocese: bydgoskiej, toruńskiej, włocławskiej; data on the number of adherents concern baptized persons. ^d Church associated in the Polish Ecumenical Council. ^e Data concern 2008. ^f Data concern łódzko-poznańskiej diocese. ^g Data concern pomorsko-wielkopolskiej diocese. ^h Data concern 2009. ⁱ Data concern all country. ^k Until 2010 Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP.

TABL. 31 (72). KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE^a (cd.)

Stan w dniu 31 XII

CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS^a (cont.)

As of 31 III

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	
	jednostki kościelne ^b church units ^b				duchowni clergy				wierni, wyznawcy adherents, faithful				
Protestanckie i tradycje protestanckiej (dok.): Protestant and Protestant-tradition (cont.):													
Kościół Boży w Chrystusie	2	2	2	3	4	4	4	8	71	53	56	89	
Świecki Ruch Misyjny "Epifania"	4	4	3	.	18	15	13	.	85	75	72	.	
Kościół Chrześcijan Dnia Sobotniego	2	2	2	2	4	4	1	1	45	45	45	48	
Kościół „Chrystus dla wszystkich”	1	.	.	1	4	.	.	4	45	.	.	45	
Zrzeszenie Wolnych Ba- daczy Pisma Świętego w RP	2	2	2	2	8	7	5	5	38	38	33	36	
Centrum Chrześcijańskie „Kanaan”	2	2	.	.	3	3	.	.	31	32	.	
Zbór Chrześcijański w RP	.	1 ^c	1	1	.	2 ^c	3	3	.	15 ^c	25	25	
Stowarzyszenie Badaczy Pisma Świętego	1	1	1	1	5	7	7	7	32	28	27	24	
Ewangeliczny Związek Braterski	1	1	1	.	1	1	1	.	20	20	20	
Zbory Boże Chrześcijan Dnia Siódmego	2	2	.	.	2	2	.	.	15	15	
Kościół Ewangelicko- Reformowany ^d	-	-	-	-	-	-	-	-	10	10	10	10	
Kościół Reformowany Adwentystów Dnia Siódmego w Polsce ...	-	-	.	-	-	-	.	-	-	-	.	4	
Adwentyści Dnia Siód- mego – Ruch Refor- macyjny	-	.	.	.	-	.	.	.	1	
Islamskie: Muslim:													
Muzułmański Związek Religijny w RP	1	1 ^c	.	.	2	3 ^c	.	.	85	120 ^c	.	
Liga Muzułmańska w RP	.	1	.	.	.	-	.	.	.	100	.	.	
Stowarzyszenie Jedności Muzułmańskiej	1	1	1	.	1	1	1	.	4	3	3	
Stowarzyszenie Muzuł- mańskie AHMADIYYA	.	.	.	-	.	.	.	-	.	.	.	3 ^c	

^a Uszeregowane malejąco według liczny wiernych, wyznawców. ^b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. ^c Dane dotyczą 2009 r. ^d Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Ekumenicznej. ^e Dane dotyczą 2011 r.

^a Listed by the decreasing number of adherents and faithful. ^b Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. ^c Data concern 2009. ^d Church associated in the Polish Ecumenical Council. ^e Data concern 2011.

TABL. 31 (72). KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE^a (dok.)

Stan w dniu 31 XII

CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS^a (cont.)

As of 31 III

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015
	jednostki kościelne ^b church units ^b				duchowni clergy				wierni, wyznawcy adherents, faithful			
Dalekiego Wschodu: Far Eastern Religions:												
Misja Buddyjska Trzy Schronienia w Polsce	1	1 ^e	.	.	1	1 ^e	.	.	70	150 ^e	.	.
Związek Buddyjski Ben- cien Karma Kamtsang ^d	1	1	1	1	–	–	2	2	105	125	125	125
Buddyjski Związek Dia- mentowej Drogi Linii Karma Kagyu	2 ^e	.	.	.	– ^e	.	.	.	124 ^e
Instytut Wiedzy o Tożsa- mości "Misja Czaitanii"	–	–	–	–	4	4	4	4	66	75	75	80
Międzynarodowe Towar- zystwo Świadomości Kryszny	1	1	.	.	5	5	.	.	38	38
Związek Ajapa Yoga	–	1	1	.	–	–	–	.	3	3	3
Szkoła Zen Kwan Um w Polsce	1	1	1	.	1	1	1	.	8	11	2
Inne: Others:												
Świadkowie Jehowy w Polsce	91	68	67	.	–	.	.	.	6281	6214	6085
Kościół Ewangeliczny w Rzeczypospolitej Polskiej	3 ^f	.	.	.	8 ^f	.	.	.	200 ^f
Związek Taoistów Tao Te King ^g	2	.	.	.	10	.	.	.	200
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich (Mormoni) ...	1	1	1	.	8	12	11	.	112	96	128	.
Rodzima Wiara	2	3 ^e	.	.	1	3 ^e	.	.	10	100 ^e	.	.
Zachodniosłowiański Związek Wyznaniowy „Słowiańska Wiara” ^h	1	.	.	.	–	.	.	.	8
Chrześcijański Kościół Pełnej Ewangelii „Duch i Moc”	–	.	1 ^e	.	–	.	1 ^e	.	4	.	4 ^e
Związek Wyznaniowy „Eckankar” w Polsce	– ⁱ	.	.	.	– ⁱ	.	.	.	2 ⁱ
Unia Ewangelikalna w Rzeczypospolitej Polskiej	–	.	.	.	–	.	.	.	1

^a Uszeregowane malejąco według liczny wiernych, wyznawców. ^b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. ^c Dane dotyczą 2008 r. ^d Do 2011 r. Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtsang. ^e Dane dotyczą 2011 r. ^f Dane dotyczą 2007 r. ^g Dane dotyczą całego kraju. ^h Dane dotyczą 2012 r. ⁱ Dane dotyczą 2013 r.

^a Listed by the decreasing number of adherents and faithful. ^b Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. ^c Data concern 2008. ^d Until 2011 r. Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtsang. ^e Data concern 2011. ^f Data concern 2007. ^g Data concern all country. ^h Data concern 2012. ⁱ Data concern 2013.

ZIAŁ VI

RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1-2 opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są **osoby w wieku 15 lat i więcej**, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych 12 miesięcy i więcej, tj. bezdomnych, przebywających w obiektach zbiorowego zakwaterowania oraz za granicą. Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowacanych, a także niespokrewnionych, mieszkających razem i utrzymujących się wspólnie.

Dane prezentowane według grup wieku obliczane są w oparciu o dokładną datę urodzenia.

Od 2010 r. dane uogólniane są na podstawie bilansów ludności opracowywanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywne zawodowo i biernych zawodowo w BAEL stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

1) do **pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych), jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; ponadto w BAEL przyjmuje się, że jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Podział na pracujących w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy dokonany został na podstawie deklaracji osoby badanej w odniesieniu do głównego miejsca pracy;

CHAPTER VI

LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. *Data in tables 1-2 were compiled on the basis of the **Labour Force Survey (LFS)**, a sample survey conducted on a quarterly basis using the continuous observation method, i.e., economic activity of the population is observed in each week during the whole quarter. The survey covers **persons aged 15 and more**, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover the persons absent in household for 12 months and more i.e. homeless, living in collective accommodation establishment and staying abroad. A household is a group of people living together in a dwelling and maintaining themselves jointly.*

Data presented by age groups have been calculated on the basis of the exact date of birth.

*Since 2010 the data have been generalized on the basis of the population balances compiled with the use of the **Population and Housing Census 2011**.*

2. *The main criterion in dividing the population into economically active and inactive in LFS is work, i.e. performing, holding or looking for work.*

***Economically active persons** include employed and unemployed persons:*

1) ***employed persons** are persons who during the reference week:*

- *performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or conducting a family-owned business outside agriculture,*
- *formally had work but did not perform it (e.g., due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather), if the break in work did not exceed 3 months; moreover in LFS there is accepted if the break in work exceeded 3 months, the additional criterion in case of employment as a paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration.*

Breakdown into full-time and part-time employed persons was made on the basis of a declaration of the surveyed person in reference to the main job;

- 2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15—74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
 - w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
 - były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.
- Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdańczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Nie ujęto w nich pracujących w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy);
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin) z pewnymi wyłączeniami w latach 2005–2009; patrz ust. 5 na str. 125,
 - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin) z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
 - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);

- 2) **unemployed persons** are persons aged 15—74 who simultaneously fulfilled three conditions:

- within the reference week were not employed,
- within a 4-week period (the last week being the reference week) actively sought work,
- were available for work within a fortnight period after the reference week.

The unemployed also include persons who have found work and were waiting to begin it within a 3-month period as well as persons who were available for that work.

Economically inactive persons are persons who are not classified as employed or unemployed.

3. The activity rate is calculated as the share of the economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **employment rate** is calculated as the share of the employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **unemployment rate** is calculated as the share of unemployed persons (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (i.a. in regard to private farms in agriculture).

2. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income. Data do not include persons employed in budgetary entities of the Ministry of the Interior and the Ministry of the National Defence.

Employed persons are:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation);
- 2) employers and own-account workers, i.e.:
 - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), with some exceptions in 2005–2009; see item 5 on page 125,
 - b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity excluding private farms in agriculture,
 - c) other self-employed persons, e.g. persons practicing learned professions;
- 3) outworkers;
- 4) agents (including contributing family workers and persons employed by agents);
- 5) members of agricultural production coope-

- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia.

Niepełnozatrudnieni są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące pracujących według stanu w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII w latach 2005–2009 wyznaczono na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 oraz od 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

- 1) w latach 2005–2009 nie zaliczono osób pracujących:
 - a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby,
 - b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;
- 2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

Przeciętną liczbę pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie ustalono w oparciu o dokonane szacunki liczby pracujących, przy uwzględnieniu współczynników przeliczeniowych.

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnionych według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi

agrícolas productores' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives);

- 6) *clergy fulfilling priestly obligations.*

3. Full-time paid employees are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker.

Part-time paid employees are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning employment as of 31 XII are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data concerning employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII were estimated in years 2005–2009 on the basis of the results of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002 as well as since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

- 1) in 2005–2009 are not included the following employed persons:
 - a) on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs,
 - b) on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs;
- 2) since 2010 are included the whole number of employed persons on those farms independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including producing **exclusively** or **mainly** for their own needs).

The average number of employed persons on private farms in agriculture was established on the basis of estimates of the number of employees, taking into account conversion ratios.

6. Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:

- 1) **the employment, as of 31 XII**, of full-time paid employees (including seasonal and temporary

wymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;

2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

8. Informacje zawarte w tabl. 4, 6–9 obejmują podmioty gospodarcze o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Dane nie obejmują podmiotów sporządzających sprawozdania z działalności: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych i duchownych.

9. Informacje o **ruchu zatrudnionych** dotyczą pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy (łącznie ze zwolnieniami grupowymi), osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i do 2008 r. z urlopów bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i do 2008 r. urlopy bezpłatne) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

Dane o **absolwentach podejmujących pierwszą pracę** dotyczą pełnozatrudnionych.

10. Źródłem informacji o wolnych miejscach pracy jest badanie popytu na pracę (sprawozdanie Z-05). Od 2007 r. badanie jest prowadzone metodą reprezentacyjną z częstotliwością kwartalną, objęte są nim jednostki lokalne osób prawnych, jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba zatrudnionych wynosi 1 lub więcej osób.

employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;

2) **the average paid employment** — full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

7. Data do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

8. Information included in tables 4, 6–9 covers economic entities employing over 9 persons. Data do not include entities reporting activity of foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government, individual farmers as well as clergy.

9. Information regarding **labour turnover** concerns full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary employees. These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as, for record-keeping purposes – persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care and until 2008 from unpaid leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care and until 2008 unpaid leaves) during a surveyed year to the number of full-time paid employees as of 31 XII from the year preceding the surveyed year.

Data regarding **school leavers starting work for the first time** concern full-time paid employees.

10. The survey on demand for labour (submitted Z-05) is the source of information on **job vacancies**. Since 2007, the survey has been carried out as a quarterly sample survey and covers local entities of legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity in which number of employees is 1 and more.

Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone;
- pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy;
- w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

Bezrobocie

1. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2015, poz. 149, z późn. zm.) określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę (także cudzoziemca – członka rodziny obywatela polskiego), która m.in.: ukończyła 18 lat, nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną – zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu programu nauczania tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

2. **Stopę bezrobocia rejestrowanego** obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych na podstawie wyników Spisów.

3. Informacje o **wydatkach Funduszu Pracy** podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2015, poz. 149, z późn. zm.). Zasiłki i świadczenia przedemerytalne od 1 VIII 2004 r. finansowane są z budżetu państwa (na mocy ustawy z dnia 30 IV 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych – Dz. U. 2013, poz. 170, z późn. zm.).

Vacancies are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- the positions and jobs were actually unoccupied on the survey day;
- the employer made efforts to find people willing to take up the job;
- if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would readily take them in.

Newly created jobs are the jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

Unemployment

1. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2015 item 149, with later amendments), are classified as unemployed.

An **unemployed person** is understood as a person (also foreigner – a family member of a polish citizen) i.e.: who is at least 18 years old and has not reached the retirement age, is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope programme education of this school) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.

2. **The registered unemployment rate** is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

The unemployment rate is given considering employed persons on private farms in agriculture (as a part of the economically active civilian population) estimated on the basis of the results of the Census.

3. Information concerning **Labour Fund expenditures** are given according to law dated 20 IV 2004, on promoting of employment and labour market institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text journal of laws 2015 item 149, with later amendments). Pre-retirement benefits and allowances since 1 VIII 2004 are financed from state budget (on the basis on the law dated 30 IV 2004 on pre-retirement benefits – journal of laws 2013 item 170, with later amendments).

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej zarówno w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

2. Dane według sekcji i działów PKD 2007 opracowano metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności.

3. Za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie podróży służbowej;
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działającego u pracodawcy organizację związkową.

Za wypadek przy pracy uważa się również nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;

Work conditions

1. Information regarding accidents at work includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within a given year.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or a mass accident, is counted as a single accident at work.

2. Data according to sections and divisions of the NACE Rev. 2 were compiled using the local kind-of-activity unit method.

3. Accident at work is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.

Every accident is treated equally to accident at work, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

- during a business trip;
- during a training within the scope of common self-defence;
- at performing tasks ordered by trade union organizations functioning at the employer.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- 1) practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;
- 2) performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;
- 3) carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;

- 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
- 6) wykonania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
- 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

4. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwale poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

5. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

6. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** bezpośrednio je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy od 2005 r. są grupowane zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

7. Wskaźnik wypadkowości jest to liczba osób poszkodowanych przypadających na 1000 pracujących; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną liczbę pracujących obliczoną jako średnia arytmetyczna 2 stanów w dniu 31 XII, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

- 4) *serving the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;*
- 5) *stay – on the basis of appointment issues by powiat labour office – at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers;*
- 6) *performance of work, by members of agricultural producers' co-operatives, agricultural farmers' co-operatives and by other persons treated equally to members of a co-operatives, for the benefit of these co-operatives;*
- 7) *performance or co-operation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;*
- 8) *performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or co-operation at conducting them;*
- 9) *performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;*
- 10) *serving supplementary forms of military service;*
- 11) *education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships.*

4. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

5. A fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

6. Accidents at work are classified, i.e., according to the **events** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all shortcomings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact-mode of injury since 2005 is grouped according to the EUROSTAT recommendation.

7. The accident ratio is the number of persons injured per 1000 persons employed. In calculating the ratio the average number of working persons was assumed, expressed as an arithmetic mean for two consecutive years, as of 31 XII, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

8. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości, przy czym:

- 1) dane obejmują zatrudnionych w podmiotach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich); górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytworzenie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; informacja i komunikacja (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanej oraz pozostałego sprzętania); edukacja (w zakresie szkół wyższych), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej); pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);
- 2) dane dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwiódniające, hałas, wibracja, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi;
- 3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku badanego.

9. Za chorobę zawodową uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

Choroby zawodowe prezentowane w tabl. 21 podaje się od 2009 r. zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VI 2009 r. (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 1367).

Do obliczenia wskaźnika na 100 tys. zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

8. Information regarding persons working in hazardous conditions, i. e., with substances hazardous to health, is compiled on the basis of reports:

- 1) data concern persons employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction (excluding development of building projects); wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); professional, scientific and technical activities (in the scope scientific research and development as well as veterinary activities); administrative and support service activities (in the scope rental and leasing activities, travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); education (only tertiary education); human health and social work activities (in the scope human health activities); other service activities (in the scope repair of computers and personal and household goods);
- 2) data concern persons exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold microclimates, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery;
- 3) the number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 1000 paid employees.

9. A disease is deemed an occupational disease if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.

Occupational diseases in table 21 are given since 2009 according to the decree of the Council of Ministers, dated 30 VI 2009 (uniform text Journal of Laws 2013, item 1367).

The number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the year preceding the surveyed year was assumed in calculating the ration per 100 thous. paid employees.

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABLE 1 (73). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ
 – na podstawie BAEL
 ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE
 – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010		2014		2015			
	przeciętne w roku annual averages			kwartaly quarters				
				I	II	III	IV	
LUDNOŚĆ w tys. POPULATION in thous.	1605	1581	1662	1652	1658	1664	1673	
Mężczyźni Men	765	751	798	797	806	797	793	
Kobiety Woman	840	830	863	855	852	866	880	
Aktywni zawodowo Economically active persons	871	874	915	905	911	918	928	
mężczyźni men	486	485	511	508	506	510	521	
kobiety woman	385	389	404	397	404	408	407	
Pracujący Employed persons	779	781	843	819	845	847	859	
mężczyźni men	439	441	475	466	473	476	483	
kobiety woman	340	340	368	353	373	371	376	
Bezrobotni ^a Unemployed persons ^a	92	93	73	86	65	70	68	
mężczyźni men	47	44	37	42	34	34	38	
kobiety woman	45	49	36	44	31	37	31	
Bierni zawodowo Economically inactive persons	734	707	746	747	747	746	745	
Mężczyźni Men	279	266	287	289	299	287	272	
Kobiety Woman	455	441	459	458	448	459	473	
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w % ACTIVITY RATE in %	54,3	55,3	55,1	54,8	54,9	55,2	55,5	
mężczyźni men	63,5	64,6	64,0	63,7	62,8	64,0	65,7	
kobiety woman	45,8	46,9	46,8	46,4	47,4	47,1	46,3	
Miasta Urban areas	54,8	54,5	53,5	52,9	53,1	54,1	53,8	
Wieś Rural areas	53,5	56,6	57,3	57,4	57,4	56,5	57,7	
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA w % EMPLOYMENT RATE in %	48,5	49,4	50,7	49,6	51,0	50,9	51,3	
mężczyźni men	57,4	58,7	59,5	58,5	58,7	59,7	60,9	
kobiety woman	40,5	41,0	42,6	41,3	43,8	42,8	42,7	
Miasta Urban areas	48,8	48,7	49,3	47,7	49,6	50,3	49,4	
Wieś Rural areas	48,2	50,4	52,7	52,3	52,8	51,6	54,0	
STOPA BEZROBOCIA w % UNEMPLOYMENT RATE in %	10,6	10,6	8,0	9,5	7,1	7,6	7,3	
mężczyźni men	9,7	9,1	7,2	8,3	6,7	6,7	7,3	
kobiety woman	11,7	12,6	8,9	11,1	7,7	9,1	7,6	
Miasta Urban areas	11,2	10,6	7,9	10,0	6,3	7,0	8,2	
Wieś Rural areas	9,6	11,0	8,1	8,9	8,1	8,7	6,5	

^a Osoby w wieku 15–74 lata.

^a Persons aged 15–74.

TABL. 2 (74). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2015 R.

– na podstawie BAEŁ

ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2015 – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność <i>Popula- tion</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawo- dowo <i>Economi- cally inactive persons</i>	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej <i>Activity rate</i>	Wskaźnik zatrudnie- nia <i>Employ- ment rate</i>	Stopa bezro- bocia <i>Unem- ploy- ment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracują- cy <i>em- ployed</i>	bezro- botni ^a <i>unem- ployed^a</i>				
OGÓŁEM TOTAL	1673	928	859	68	745	55,5	51,3	7,3
Według wieku: By age								
w tym w wieku produkcyjnym ^b <i>of which of working age^b</i>								
15–24 lata	256	84	69	15	173	32,8	27,0	17,9
25–34	263	223	206	17	40	84,8	78,3	7,6
35–44	302	260	240	20	42	86,1	79,5	7,7
45–54	260	211	200	12	49	81,2	76,9	5,7
55 lat i więcej <i>and more</i>	591	150	144	5	441	25,4	24,4	3,3
Według poziomu wykształcenia: By educational level:								
Wyższe <i>Tertiary</i>	299	246	236	10	54	82,3	78,9	4,1
Policealne i średnie zawodowe <i>Post-secondary and vocational secondary</i>	392	261	250	11	131	66,6	63,8	4,2
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	171	86	79	7	85	50,3	46,2	8,1
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	467	271	242	29	196	58,0	51,8	10,7
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe <i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>	343	64	52	12	279	18,7	15,2	18,8

^a Osoby w wieku 15–74 lata. ^b Mężczyźni 18–64 lata, kobiety 18–59 lat.

^a Persons aged 15–74. ^b Men aged 18–64, women aged 18–59.

Pracujący Employment

TABL. 3 (75). **PRACUJĄCY**^a
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015	
				ogółem total	z liczby ogółem – kobiety of total number – women
O G O Ł E M TOTAL	647917	680154	694901	707068	332381
sektor publiczny public sector	166167	159742	152740	150138	98154
sektor prywatny private sector	481750	520412	542161	556930	234227
Rolnictwo ^b , leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture ^b , forestry and fishing	118077	107567	107580	107683	47343
Przemysł Industry	160076	160130	160023	167366	54121
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	143954	144519	145825	153272	51131
Budownictwo Construction	29733	43588	40678	41008	4467
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles	106304	113020	110489	112315	59769
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	31351	33248	34920	35179	6709
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering	8386	9295	9891	10310	6832
Informacja i komunikacja Information and communication	6450	6115	9447	9826	3267
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	13195	14547	15305	14790	10465
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	9501	11312	12350	12587	8461
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	15826	16677	19804	20144	9676
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	13010	19113	22432	22409	10456
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia spo- łeczne Public administration and defence; com- pulsory social security	29071	32508	33188	33234	20544
Edukacja Education	54945	55961	57550	57698	44636
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	36654	40583	42911	43299	34324
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	5825	6531	6190	6261	3893
Pozostała działalność usługowa Other service activities	9513	9959	12143	12959	7418

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 125.

^a By actual workplace and kind of activity. ^b For private farms in agriculture estimated data; see general notes, item 5 on page 125.

TABL. 4 (76). PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contracts	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family workers	
O G Ó Ł E M	2005	369684	364586	3369
T O T A L	2010	396768	390736	4282
	2014	401227	395380	4116
	2015	404118	398600	4014
sektor publiczny	139153	139153		–
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	264965	259447		4014
<i>private sector</i>				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	7076	6394		68
Przemysł	135170	133627		1322
<i>Industry</i>				
w tym przetwórstwo przemysłowe	125044	123537		1286
<i>of which manufacturing</i>				
Budownictwo	19867	19277		578
<i>Construction</i>				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	52817	51714		1043
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>				
Transport i gospodarka magazynowa	14662	14371		291
<i>Transportation and storage</i>				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	4560	4405		155
<i>Accommodation and catering^Δ</i>				
Informacja i komunikacja	2005	1979		26
<i>Information and communication</i>				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ...	9375	8764		14
<i>Financial and insurance activities</i>				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	9682	9650		32
<i>Real estate activities</i>				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	6486	6379		107
<i>Professional, scientific and technical activities</i>				
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	14975	14900		75
<i>Administrative and support service activities</i>				
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	32403	32403		–
Edukacja	55484	55305		179
<i>Education</i>				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	31974	31904		70
<i>Human health and social work activities</i>				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4960	4949		11
<i>Arts, entertainment and recreation</i>				
Pozostała działalność usługowa	2622	2579		43
<i>Other service activities</i>				

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.^a In Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 5 (77). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracują- cych po- wyżej 9 osób ^a of which entities employ- ing more than 9 persons ^a	
O G Ó Ł E M	421186	448726	436434	444666	377572	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	11709	10398	9989	10001	5122	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	137697	137886	133154	137745	128809	Industry
w tym przetwórstwo przemy- słowe	126161	127350	122741	127443	118969	of which manufacturing
Budownictwo	24363	33474	28700	28151	18933	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	65368	75023	67343	69890	48977	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka maga- zynowa	17490	16058	18466	18934	13834	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	4894	6009	5659	5883	3731	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3066	2731	3127	2824	1938	Information and communication
Działalność finansowa i ubez- pieczeniowa	8478	7967	9683	9374	8479	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	5064	5253	5842	5809	4515	Real estate activities
Działalność profesjonalna, nau- kowa i techniczna	8399	9555	10558	10385	6118	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	10186	13724	15167	15918	14380	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obro- na narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	28858	32622	31427	31714	31712	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	54540	54289	53789	53941	53446	Education
Opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna	32113	33837	32998	33065	30810	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4648	5487	4684	4740	4510	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	4313	4413	5850	6293	2260	Other service activities

^a Bez zatrudnionych za granicą.

^a Excluding persons employed abroad.

TABL. 6 (78). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI ^a

Stan w dniu 31 XII

FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pełnozatrudnieni ^b Full-time employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time employees	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM 2005	337684	160372	26902	14445
TOTAL 2010	362913	174229	27823	14431
..... 2014	367852	178361	27528	18827
..... 2015	371519	182356	27081	18556
sektor publiczny public sector	127884	85956	11269	7981
sektor prywatny private sector	243635	96400	15812	10575
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	4954	1140	1440	1133
Przemysł Industry	129879	42943	3748	1930
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	120025	40805	3512	1804
Budownictwo Construction	18610	1891	667	214
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	49723	27006	1991	1193
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	13576	1620	795	166
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	3506	2391	899	593
Informacja i komunikacja Information and communication	1854	769	125	76
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	8482	6578	282	190
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	4303	2158	5347	4785
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	6029	2998	350	220
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	13883	6295	1017	687
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	31072	19372	1331	794
Edukacja Education	49072	38745	6233	4425
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	30006	24875	1898	1417
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	4117	2564	832	655
Pozostała działalność usługowa Other service activities	2453	1011	126	78

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b Od 2009 łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.^a Excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b Since 2009 including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 7 (79). PRZYJĘCIA DO PRACY^aHIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %	
		kobiety women	podejmują- cy pierwszą pracę persons starting work for the first time	poprzed- nio pracu- jący persons formerly employed	powracający z urlopów wychowaw- czych ^b persons re- turning from child-care leaves ^b		
OGÓŁEM	2005	80747	30876	11004	36791	1415	24,0
TOTAL	2010	80593	31819	9902	65841	1457	22,0
	2014	78163	31563	10360	63739	747	21,7
	2015	84411	37088	10158	71513	653	23,1
sektor publiczny		16644	10161	1911	14297	165	12,7
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		67767	26927	8247	57216	488	28,9
<i>private sector</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		1138	245	112	1000	#	24,3
Przemysł		27712	9016	3325	23580	164	21,9
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe		26361	8697	3228	22345	161	22,6
<i>of which manufacturing</i>							
Budownictwo		5948	367	476	5274	#	32,2
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		15969	9412	2554	12886	206	33,3
Transport i gospodarka magazynowa		3413	346	169	3085	8	25,1
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		1134	738	156	927	#	33,8
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		341	172	68	230	15	16,6
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		1789	1334	243	1513	25	21,2
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		442	217	#	390	#	10,1
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		1838	604	213	1535	9	28,0
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		9273	4135	913	7980	18	72,0
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		6796	4073	688	5984	59	20,3
<i>Public administration and defence; com- pulsory social security</i>							

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 7 (79). PRZYJĘCIA DO PRACY^a (dok.)HIRES^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %
		kobiety women	podjemją- cy pierwszą pracę persons starting work for the first time	osoby po- przednio pracujące persons formerly employed	powracający z urlopów wychowaw- czych ^b persons re- turning from child-care leaves ^b	
Edukacja Education	3776	3014	452	3172	63	7,8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	3435	2766	566	2771	55	11,4
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	533	307	100	408	#	13,1
Pozostała działalność usługowa Other service activities	874	342	#	778	#	39,6

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 8 (80). ZWOLNIENIA Z PRACY^aTERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	kobiety women	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik zwolnień w % Termination rate in %	
			zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przenie- sieni na emeryturę, rentę, z tytułu niezdolno- ści do pra- cy, rehabili- tacji; retired or granted pension due to an inability to work or due to re- habilitation	korzysta- jący z urlopów wychowaw- czych ^b taking child-care ^b		
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee				
OGÓŁEM TOTAL	2005 2010 2014 2015	75519 77431 70228 78832	29290 30523 27708 32012	13565 14959 10383 11753	9917 7901 8906 10317	4735 2990 3751 4644	2169 1572 1043 808	22,2 21,1 19,4 21,5
sektor publiczny public sector		19357	9752	3852	1094	2188	207	14,7
sektor prywatny private sector		59475	22260	7901	9223	2456	601	25,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		1088	209	146	96	112	#	23,3

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 8 (80). ZWOLNIENIA Z PRACY^a (dok.)TERMINATIONS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współczynnik zwolnień w % Termination rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przeniesieni na emeryturę, rentę, z tytułu niezdolności do pracy, rehabilitację; retired or granted pension due to an inability to work or due to re- habilitation	korzystający z urlopów wychowawczych ^b taking child-care ^b	
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
Przemysł	23564	7180	3397	3848	1489	217	18,6
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe	22397	6898	3259	3717	1315	211	19,1
of which manufacturing							
Budownictwo	5688	344	660	766	189	#	30,8
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	13507	7753	2051	2413	334	242	28,0
Transport i gospodarka magazynowa	3515	342	287	543	215	#	25,9
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1029	669	103	206	21	19	30,3
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja	427	201	86	126	9	#	21,3
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	1823	1096	597	421	86	25	21,7
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	481	223	55	59	125	8	10,9
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i tech- niczna	2129	533	219	231	78	11	33,6
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	8458	3673	577	676	112	31	65,6
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; com- pulsory social security	8837	3658	2810	220	528	80	26,4
Edukacja	3562	2726	331	212	734	79	7,3
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3664	2923	262	312	548	60	12,2
Human health and social work activities							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	443	253	28	#	52	9	10,8
Arts, entertainment and recreation							
Pozostała działalność usługowa	617	229	144	#	12	6	27,8
Other service activities							

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 9 (81). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY^a**

THE GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, LEAVERS OF VOCATIONAL AND SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tym kobiety <i>Of which women</i>	Z liczby ogółem — absolwenci szkół <i>Of total number — school leavers</i>				
			wyższych <i>tertiary</i>	policealnych i średnich zawodowych <i>post-secondary and secondary vocational</i>	liceów ogólnokształcących <i>general secondary</i>	zasadniczych zawodowych <i>basic vocational</i>	
OGÓŁEM	2005	9822	4512	2898	2924	1293	2707
TOTAL	2010	7303	3198	2276	1918	1170	1939
	2014	7122	3282	2418	1917	1125	1662
	2015	6880	3310	2457	1828	1093	1502
sektor publiczny		1594	1122	974	311	193	116
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		5286	2188	1483	1517	900	1386
<i>private sector</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	#	#	30	19	#	#	#
Przemysł	2269	682	448	654	408	759	
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe	2192	647	431	620	398	743	
<i>of which manufacturing</i>							
Budownictwo	291	43	85	55	19	132	
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	1281	740	306	443	250	282	
Transport i gospodarka magazynowa	84	16	29	22	9	24	
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	118	75	23	42	14	39	
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja	56	26	24	#	13	#	
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	142	112	93	#	27	#	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	25	14	9	10	#	#	
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	157	80	106	14	29	8	
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	844	352	309	257	138	140	
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia spo- łeczne	606	447	339	100	118	49	
<i>Public administration and defence; com- pulsory social security</i>							
Edukacja	329	259	268	37	12	12	
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	512	385	341	109	36	26	
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	73	45	39	15	#	#	
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa	#	#	8	#	#	#	
<i>Other service activities</i>							

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABLE 10 (82). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE W 2015 R.**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies – newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which vacancies – newly cre- ated jobs	z liczby ogółem w jednost- kach o licz- bie pracują- cych powy- żej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jed- nostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jed- nostkach o liczbie pra- cujących powyżej 9 osób of which in entities em- ploying more than 9 per- sons
OGÓŁEM	2644	797	1713	24235	11417	10445	6958
TOTAL							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	36	6	22	531	257	247	82
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł	1370	638	972	5006	3161	2132	1573
<i>Industry</i>							
górnictwo i wydobywanie	–	–	–	51	45	18	8
<i>mining and quarrying</i>							
przetwórstwo przemysłowe	1352	633	964	4653	2880	1958	1446
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	2	–	2	55	31	13	9
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	16	5	6	247	205	143	110
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>							
Budownictwo	34	–	34	3622	1079	1725	1069
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	343	39	145	4947	2641	1656	1007
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa	99	–	52	1466	524	616	569
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	66	–	25	2717	55	340	54
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							

^a W ciągu roku.

^a During the year.

TABL. 10 (82). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE W 2015 R. (dok.)**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies – newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which vacancies – newly cre- ated jobs	z liczby ogółem w jednost- kach o licz- bie pracują- cych powy- żej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jed- nostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jed- nostkach o liczbie pra- cujących powyżej 9 osób of which in entities em- ploying more than 9 per- sons
Informacja i komunikacja <i>Information and commu- nication</i>	71	1	23	215	54	71	52
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	46	6	46	354	139	168	114
Obsługa rynku nierucho- mości ^Δ	14	–	8	197	66	115	44
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	117	29	39	784	141	526	214
Administrowanie i dzia- łalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and sup- port service activities</i>	77	42	55	1326	1059	653	459
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabez- pieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compul- sory social security</i>	178	14	175	630	626	369	359
Edukacja	56	8	56	1455	1094	800	752
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	75	2	43	570	411	565	502
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	31	12	10	219	92	99	57
Pozostała działalność usługowa	31	–	8	196	18	363	51

^a W ciągu roku.

^a During the year.

Bezrobocie

Unemployment

TABLE 11 (83). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
 Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS
JOB OFFERS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	188021	139401	127111	107255	Total registered unemployed persons
w tym kobiety	103872	75696	70078	60367	of which women
Z liczby ogółem – bezrobotni:					Of total number – unemployed persons:
dotychczas niepracujący	38516	24830	20065	15648	previously not employed
absolwenci ^a	8267	7556	5498	4352	school-leavers ^a
bez kwalifikacji zawodowych	54678	42057	43796	38264	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	3970	2493	5434	4268	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^b	128285	69680	77740	63149	long-term unemployed ^b
posiadający prawo do zasiłku	30215	26416	19218	17143	possessing benefit rights
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	18823	with at least one child under 6 years of age
niepełnosprawni	4943	6260	6026	5080	disabled persons
Stopa bezrobocia rejestrowanego^c w %	22,3	17,0	15,5	13,2	Registered unemployment rate^c in %
Oferty pracy	1044	1084	2950	3012	Job offers

^a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. ^b Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego. ^c Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 127.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. ^b Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training. ^c See general notes, item 2 on page 127.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 12 (84). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI^a**

NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED FROM UNEMPLOYMENT ROLLS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	186064	203166	174484	167762	Newly registered unemployed persons
Z liczby ogółem:					<i>Of total number:</i>
kobiety	84866	98364	85244	82251	<i>women</i>
dotychczas niepracujący	48857	41192	30690	25888	<i>previously not employed</i>
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	1952	3378	7933	6622	<i>terminated for company reasons</i>
Bezrobotni wyrejestrowani	197609	198207	198232	187618	Persons removed from unemployment rolls
Z liczby ogółem:					<i>Of total number:</i>
kobiety	88393	94919	96498	91962	<i>women</i>
z tytułu podjęcia pracy	93949	82187	89714	90603	<i>received jobs</i>

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 13 (85). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY

As of 31 XII

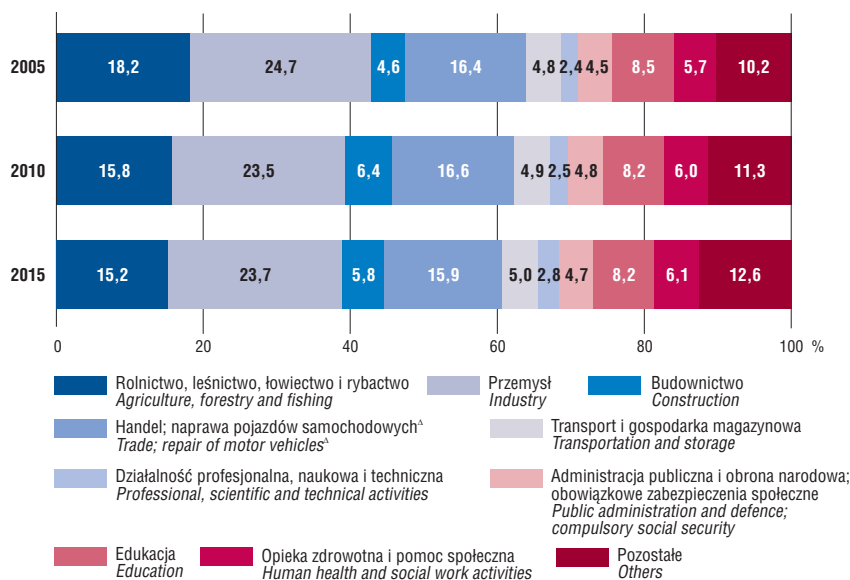
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2014		2015	
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM TOTAL	188021	103872	139401	75696	127111	70078	107255	60367
WEDŁUG WIEKU BY AGE								
24 lata i mniej <i>and less</i>	43878	23651	31183	17282	22156	12471	16977	9964
25–34	54446	32322	40686	24218	35099	21751	29324	18809
35–44	39489	22943	27560	15617	27784	16277	23629	14208
45–54	42065	22246	27934	14670	24014	12789	20346	10979
55 lat i więcej <i>and more</i>	8143	2710	12038	3909	18058	6790	16979	6407

STRUKTURA PRACUJĄCYCH^a WEDŁUG SEKCJI

Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS^a BY SECTIONS

As of 31 XII

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie — dane szacunkowe.

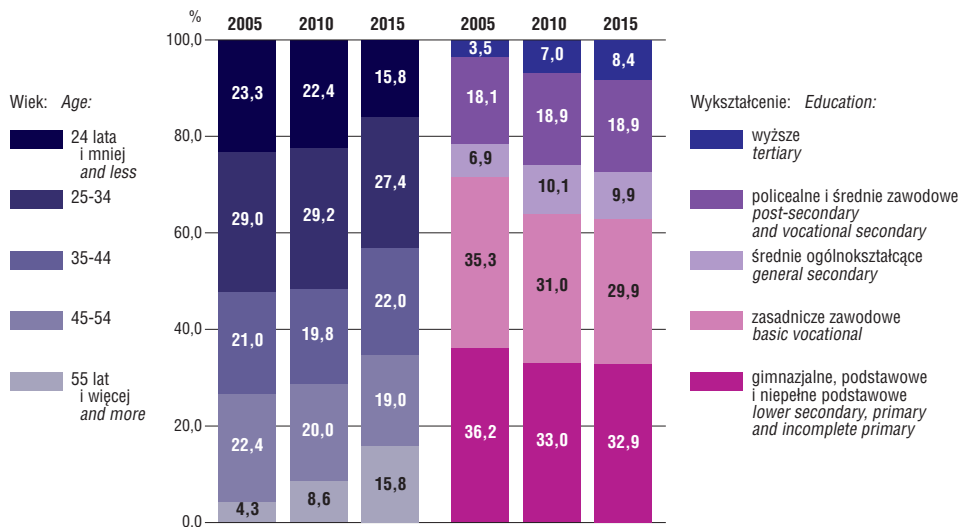
^a By actual workplace and kind of activity; with the employed persons on private farms in agriculture — estimated data.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG WIEKU I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Stan w dniu 31 XII

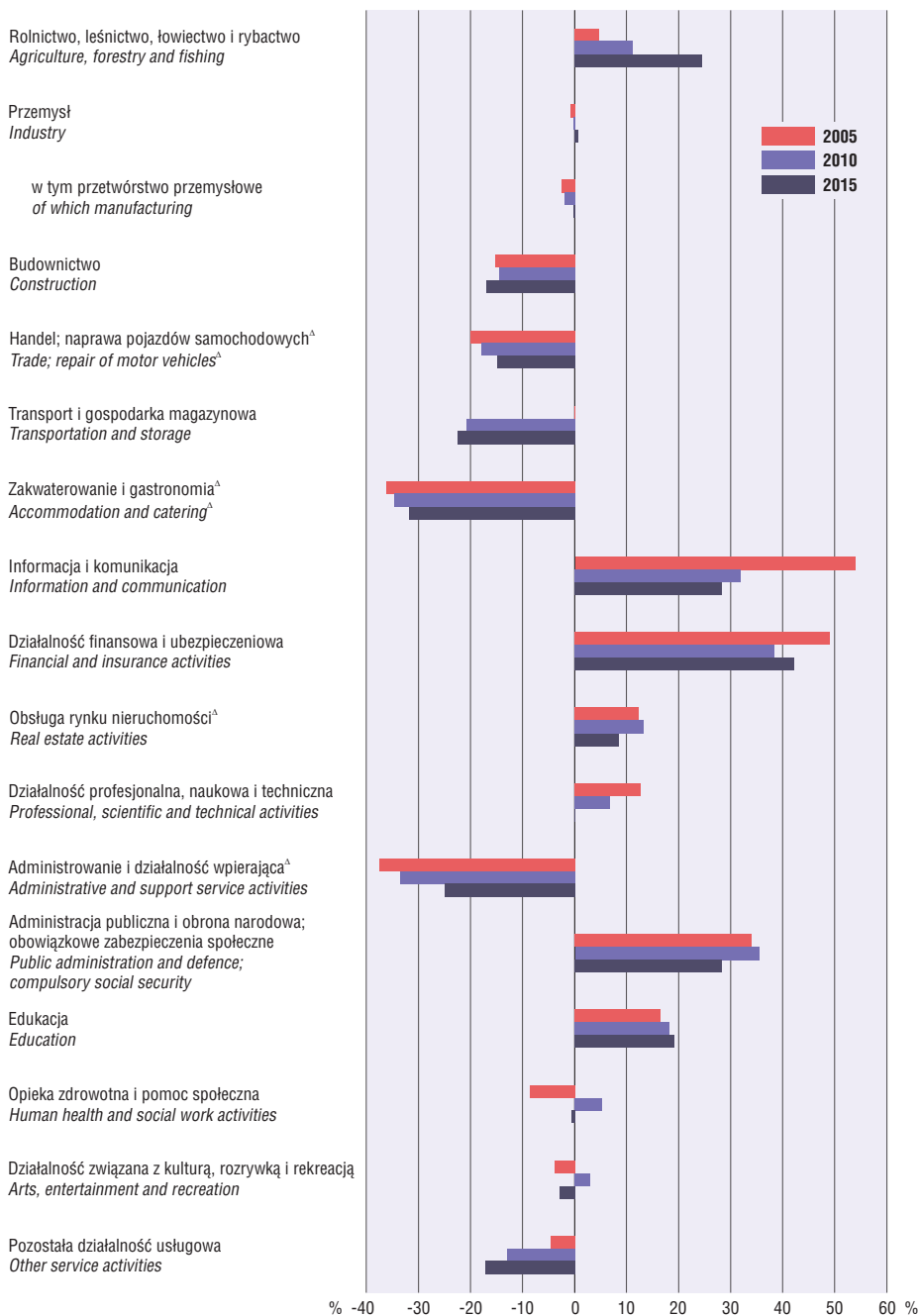
STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL

As of 31 XII

ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH WYNAGRODZEŃ W WYBRANYCH SEKCJACH OD PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W WOJEWÓDZTWIE^a

RELATIVE DEVIATIONS OF AVERAGE WAGES AND SALARIES IN SELECTED SECTIONS FROM THE AVERAGE WAGES AND SALARIES IN THE VOIVODSHIP^a

^a Dotyczy miesięcznych wynagrodzeń brutto.

^a Concern monthly gross wages and salaries.

TABL. 13 (85). BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2014		2015	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe Tertiary	6629	4321	9743	6618	10390	7210	8968	6249
Policealne oraz średnie zawodowe Post-secondary and vocational secondary	34033	22592	26324	17109	24473	16152	20323	13729
Średnie ogólnokształcące General secondary	13024	9438	14061	9672	12341	8527	10580	7486
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	66449	33236	43270	20506	38653	18628	32102	15815
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe Lower secondary, primary and incomplete primary	67886	34285	46003	21791	41254	19561	35282	17088
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ^{ab} BY DURATION OF UNEMPLOYMENT ^{ab}								
3 miesiące i mniej months and less	40585	16967	48535	23217	36036	16863	32011	14873
3–6	23476	12031	24065	12880	17750	9591	15828	8766
6–12	28436	14555	24904	13579	19625	10471	16648	9174
12–24	29378	15714	23356	13384	22365	12846	16120	9920
Powyżej 24 miesięcy More than 24 months	66146	44605	18541	12636	31335	20307	26648	17634
WEDŁUG STAŻU PRACY ^b BY WORK SENIORITY ^b								
Bez stażu pracy No work seniority	38516	24510	24830	16083	20065	13089	15648	10610
Ze stażem pracy: With work seniority:								
1 rok i mniej and less	25799	16279	20341	12676	20235	12817	18281	11750
1–5	42076	22305	34274	19039	30366	17335	25750	15228
5–10	28187	15299	20595	10419	19325	10333	16499	9000
10–20	30690	17109	21352	10972	19758	9989	16649	8444
20–30	19763	7913	14026	5487	12524	5083	10364	4162
powyżej 30 lat more than 30 years	2990	457	3983	1020	4838	1432	4064	1173

^a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. ^b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 2015 r. wśród bezrobotnych było 27631 osób (w tym 12056 kobiet) w wieku 50 lat i więcej. Ź r ó ł o: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a From the date of registering in a labour office. ^b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3–6, persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

N o t e. As of 31 XII 2015 among the unemployed were 27631 persons (of which 12056 women) aged 50 and more.

S o u r c e: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 14 (86). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY^a**

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	4628	2576	2115	3593	Undertaking employment in intervention works
w tym kobiety	2081	1531	1174	1895	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	10017	8431	4074	5569	Undertaking employment in public works
w tym kobiety	3601	3530	1839	2750	of which women
Rozpoczęli szkolenie lub staż u pracodawcy	18825	34222	28230	25770	Started training or internship with the employer
w tym kobiety	10325	20411	16895	15351	of which women
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	x	5256	3684	4152	Started a social useful works
w tym kobiety	x	3411	2365	2554	of which women
Liczba zgłoszonych ofert pracy	56348	67103	80126	95290	Number of submitted job offers

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 15 (87). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY^a**

EXPENDITURES OF LABOUR FUND^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	405,2	653,2	525,0	543,9	100,0	T O T A L
w tym:						of which:
Zasiłki dla bezrobotnych ze składkami	233,9	249,8	218,7	194,7	35,8	Unemployment benefits with contributions
Dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej i refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy	24,2	132,6	89,5	111,0	20,4	Funding for starting of economic activity and refunding the costs of equipping of workseat
Roboty publiczne	35,6	53,1	25,9	41,4	7,6	Public works
Prace interwencyjne	12,6	13,6	15,8	19,9	3,7	Intervention works
Stáže ^b	37,1	129,9	120,3	107,2	19,7	Interships ^b

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 127. ^b Łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne.

Uwaga. W ciągu 2015 r. wydatki na szkolenia wyniosły 15,6 mln zł.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a See general notes, item 3 on page 127. ^b Including social security contributions.

Note. During 2015 expenditures for trainings amounted 15,6 mln zł.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

Warunki pracy

Work conditions

TABL. 16 (88). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy Of total number – accidents resulting in an inability to work		
		śmier- telnych fatal	ciężkich serious	łżejszych lighter	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more
OGÓŁEM TOTAL							
OGÓŁEM 2005	4191	24	52	4115	25	1350	2542
TOTAL 2010	5022	29	33	4960	43	1596	3009
..... 2014	4896	16	27	4853	78	1707	2566
..... 2015	5091	21	22	5048	97	1960	2800
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	86	3	–	83	–	23	58
Przemysł <i>Industry</i>	2243	4	13	2226	24	850	1320
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	9	–	–	9	–	2	6
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	2072	4	11	2057	24	792	1211
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air con- ditioning supply</i>	21	–	–	21	–	5	16
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekulty- wacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation ac- tivities</i>	141	–	2	139	–	51	87
Budownictwo <i>Construction</i>	307	6	2	299	4	84	211
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	767	1	3	763	13	338	356

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 16 (88). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (cd.)***PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	W wypadkach <i>In accidents</i>			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy <i>Of total number – accidents resulting in an inability to work</i>		
		śmier- telnych <i>fatal</i>	ciężkich <i>serious</i>	lżejszych <i>lighter</i>	1–3 dni <i>days</i>	4–20	21 dni i więcej <i>days and more</i>
O G Ó Ł E M (dok.) T O T A L (cont.)							
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	284	3	1	280	2	93	181
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	48	–	–	48	–	19	27
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	15	1	–	14	–	7	6
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa <i>Financial and insurance activities</i>	46	–	–	46	–	25	17
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	30	–	–	30	–	14	15
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	32	–	1	31	–	17	15
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	141	3	–	138	1	73	62
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabez- pieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	254	–	1	253	7	92	140
Edukacja <i>Education</i>	267	–	–	267	7	123	131
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	500	–	–	500	38	176	219
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	39	–	–	39	1	13	23
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	32	–	1	31	–	13	19

^a Zgłoszone w danym roku.^a Registered in a given year.

TABL. 16 (88). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (cd.)***PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	W wypadkach <i>In accidents</i>			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy <i>Of total number – accidents resulting in an inability to work</i>			
		śmier- telnych <i>fatal</i>	ciężkich <i>serious</i>	lżejszych <i>lighter</i>	1–3 dni <i>days</i>	4–20	21 dni i więcej <i>days and more</i>	
NA 1000 PRACUJĄCYCH (wskaźnik wypadkowości) <i>PER 1000 EMPLOYED PERSONS (accident rate)</i>								
OGÓŁEM	2005	7,84	0,04	0,10	7,70	0,05	2,52	4,75
TOTAL	2010	9,03	0,05	0,06	8,92	0,08	2,87	5,41
	2014	8,35	0,03	0,05	8,27	0,13	2,91	4,38
	2015	8,47	0,03	0,04	8,40	0,16	3,26	4,66
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	10,79	0,38	x	10,41	x	2,89	7,28	
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł	13,70	0,02	0,08	13,60	0,15	5,19	8,06	
<i>Industry</i>								
górnictwo i wydobywanie	9,55	x	x	9,55	x	2,12	6,37	
<i>mining and quarrying</i>								
przetwórstwo przemysłowe	13,86	0,03	0,07	13,76	0,16	5,30	8,10	
<i>manufacturing</i>								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	4,32	x	x	4,32	x	1,03	3,29	
<i>electricity, gas, steam and air con- ditioning supply</i>								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekulty- wacja ^Δ	16,91	x	0,24	16,67	x	6,12	10,43	
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation ac- tivities</i>								
Budownictwo	7,52	0,15	0,05	7,32	0,10	2,06	5,17	
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	6,88	0,01	0,03	6,84	0,12	3,03	3,20	
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								

^a Zgłoszone w danym roku.^a Registered in a given year.

TABL. 16 (88). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (dok.)***PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	W wypadkach <i>In accidents</i>			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy <i>Of total number – accidents resulting in an inability to work</i>		
		śmier- telnych <i>fatal</i>	ciężkich <i>serious</i>	lżejszych <i>lighter</i>	1–3 dni <i>days</i>	4–20	21 dni i więcej <i>days and more</i>
NA 1000 PRACUJĄCYCH (dok.) <i>PER 1000 EMPLOYED PERSONS (cont.)</i>							
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	8,10	0,09	0,03	7,98	0,06	2,65	5,16
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	4,75	x	x	4,75	x	1,88	2,67
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	1,56	0,10	x	1,46	x	0,73	0,62
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa <i>Financial and insurance activities</i>	3,06	x	x	3,06	x	1,66	1,13
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	2,41	x	x	2,41	x	1,12	1,20
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	1,60	x	0,05	1,55	x	0,85	0,75
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	6,29	0,13	x	6,16	0,04	3,26	2,77
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabez- pieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	7,65	x	0,03	7,62	0,21	2,77	4,22
Edukacja <i>Education</i>	4,63	x	x	4,63	0,12	2,13	2,27
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	11,60	x	x	11,60	0,88	4,08	5,08
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	6,26	x	x	6,26	0,16	2,09	3,69
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	2,55	x	0,08	2,47	x	1,04	1,51

^a Zgłoszone w danym roku.^a Registered in a given year.

TABL. 17 (89). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)

CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budownictwo construction	handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ trade; repair of motor ve- hicles ^Δ	transport i gospo- darka maga- zynowa transportation and stor- age	opieka zdrowo- tna i pomoc społeczna human health and social work ac- tivities
			razem total	w tym przetwórstwo przemys- łowe of which manu- facturing				

WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZ
CONTACT MODE OF INJURY

OGÓŁEM	2005	4191	89	2054	1952	306	420	239	305
TOTAL	2010	5022	108	2143	1935	540	733	254	386
	2014	4896	82	2104	1926	362	757	255	520
	2015	5091	86	2243	2072	307	767	284	500
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami che- micznymi		178	4	106	102	12	14	6	10
<i>Contact with electrical voltage, tem- perature, hazardous substances and chemicals</i>									
w tym z preparatami chemicznymi of which chemicals		50	–	32	30	6	1	4	1
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie <i>Drowned, buried, enveloped</i>		12	–	3	3	3	–	1	–
Zderzenie z lub uderzenie w: <i>Horizontal or vertical impact with or against:</i>									
nieruchomy obiekt		1197	19	401	365	66	189	98	152
<i>a stationary object</i>									
obiekt w ruchu		1071	17	534	505	82	178	64	50
<i>object in motion</i>									
w tym przez: of which by:									
spadający obiekt		472	6	252	240	36	85	17	23
<i>falling object</i>									
poruszający się lub transporto- wany obiekt		197	3	91	89	9	36	13	10
<i>moving or transported object</i>									
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym		1065	14	538	507	54	196	21	128
<i>Contact with sharp, pointed, rough, coarse material agent</i>									
w tym kontakt z przedmiotem ostrym of which contact with sharp mater- ial agent		685	7	325	316	29	164	11	79
Uwięzienie, zmiżdżenie		415	9	262	244	29	66	19	7
<i>Trapped, crushed</i>									
Obciążenie psychiczne lub fizyczne <i>Physical or mental stress</i>		551	6	210	181	31	84	39	64
w tym obciążenie układu mięśniowo- szkieletowego		491	4	193	168	24	81	34	55
<i>of which physical stress on the muscular-skeletal system</i>									

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 17 (89). WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>agricul- ture, for- estry and fishing</i>	przemysł <i>industry</i>		budow- nictwo <i>construc- tion</i>	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ <i>trade; repair of motor ve- hicles^Δ</i>	transport i gospo- darka maga- zynowa <i>trans- portation and stor- age</i>	opieka zdrowo- tna i pomoc spo- teczna <i>human health and social work ac- tivities</i>
			razem <i>total</i>	w tym przetwó- rstwo przemys- łowe <i>of which manu- facturing</i>				
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZ (dok.) CONTACT MODE OF INJURY (cont.)								
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia <i>Aggression human or animal</i>	118	12	7	1	1	9	12	33
Pozostałe <i>Others</i>	484	5	182	164	29	31	24	56
PRZYCZYNY WYPADKÓW CAUSES OF ACCIDENTS								
O GÓŁEM 2005	8473	175	4538	4336	649	829	442	510
TOTAL 2010	10333	258	4728	4299	1165	1524	510	610
..... 2014	10128	167	4666	4287	780	1606	580	839
..... 2015	10633	177	5103	4748	670	1581	588	662
Niewłaściwy stan czynnika material- nego <i>Inappropriate condition of material objects/agents</i>	852	12	419	393	45	139	55	30
Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>								
pracy <i>work</i>	507	12	293	273	46	73	9	31
stanowiska pracy <i>work post</i>	477	1	230	212	30	101	23	19
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym <i>Absence or inappropriate use of ma- terial objects/agents</i>	830	5	450	425	55	154	32	30
Nieużywanie sprzętu ochronnego ... <i>Not using protective equipment</i>	163	6	86	81	11	31	6	2
Niewłaściwe samowolne zachowa- nie się pracownika <i>Inappropriate wilful employee action</i>	747	9	399	382	37	162	30	25
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b <i>Inappropriate mental-physical condi- tion of employee^b</i>	198	6	95	88	13	20	10	7
Nieprawidłowe zachowanie się pra- cownika <i>Incorrect employee action</i>	6382	113	2993	2770	404	846	351	484
Inne <i>Others</i>	477	13	138	124	29	55	72	34

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by i.a.: sudden illness, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 18 (90). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE^a**

PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	1653	1241	1002	938	TOTAL
w tym wypadki śmiertelne	14	4	5	7	<i>of which fatal accidents</i>
Wydarzenia powodujące urazy:					<i>Events causing injury:</i>
upadek osób	720	591	481	394	<i>persons falling</i>
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty ..	122	56	77	74	<i>persons hit or crushed by falling objects</i>
przejechanie, uderzenie, pochwylenie przez środki transportu w ruchu	65	24	16	27	<i>persons run over, hit or caught by moving means of transport</i>
pochwylenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	236	128	95	105	<i>persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment</i>
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	279	243	152	134	<i>persons hit, crushed or bitten by animals</i>
działanie skrajnych temperatur	21	3	10	7	<i>influence of extreme temperatures</i>
działanie materiałów szkodliwych	3	2	1	1	<i>influence of hazardous materials</i>
inne wydarzenia	207	194	170	196	<i>other events</i>

^a Którym wypłacono jednorazowe odszkodowania.

Ź r ó d ł o: dane Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Who received one-off accident compensations.

S o u r c e: data of the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 19 (91). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a**

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard						
			związane connected with				czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi <i>connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery</i>		
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions				
			ogółem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors			razem total
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed									
OGÓŁEM	2005	124,1	100,6	72,2	61,0	35,8	29,0	16,2	10,7
TOTAL	2010	87,1	72,8	56,4	48,0	18,1	16,1	12,6	8,8
	2014	81,6	68,2	54,1	45,4	16,5	14,7	11,0	8,2
	2015	74,3	62,6	51,9	44,1	12,0	10,8	10,4	7,7

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 130.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 8 on page 130.

TABL. 19 (91). ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (cd.)

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
			związane connected with				czynnikami mecha- nicznymi związa- nymi z maszynami szczególnie niebez- piecznymi connected with me- chanical factors relat- ed to particularly dan- gerous machinery	
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions			
	ogółem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
sektor publiczny public sector	56,7	47,1	22,2	16,7	26,2	24,0	8,3	6,4
sektor prywatny private sector	77,8	65,7	57,9	49,7	9,1	8,2	10,8	7,9
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	43,6	37,4	18,7	15,7	5,3	4,6	19,6	17,1
Przemysł Industry	116,9	99,1	88,3	76,2	12,9	11,5	15,8	11,4
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	32,1	27,1	32,1	27,1	x	x	x	x
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	117,3	101,0	90,9	79,6	11,3	9,9	15,1	11,6
wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air con- ditioning supply	69,0	69,0	43,0	43,0	20,9	20,9	5,1	5,1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	137,4	85,4	67,0	36,0	37,1	37,1	33,3	12,2

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 130.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 8 on page 130.

TABL. 19 (91). ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
			związane connected with				czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery	
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions			
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
Budownictwo Construction	71,6	53,0	41,0	26,2	22,4	22,1	8,2	4,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	12,1	9,2	6,2	4,5	2,3	2,1	3,6	2,5
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	43,2	36,1	11,5	10,1	22,1	16,3	9,6	9,6
Informacja i komunikacja Information and communication	11,0	11,0	11,0	11,0	x	x	x	x
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	41,8	40,7	5,4	4,3	25,7	25,7	10,7	10,7
Edukacja Education	39,5	39,5	1,1	1,1	37,9	37,9	0,5	0,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	18,9	18,1	12,3	11,5	6,4	6,4	0,1	0,1

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 130.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 8 on page 130.

TABL. 20 (92). ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH PRACY, DLA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO^a W 2015 R.PAID EMPLOYEES ON POSITION FOR WHICH EVALUATION OF OCCUPATIONAL RISK WAS DONE^a IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeprowa- dzenie oceny ryzyka za- wodowego <i>Evaluation of occupational risk</i>	Wylimino- wanie lub ograniczenie ryzyka za- wodowego <i>Elimination or limitation of occupa- tional risk</i>	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego <i>Appliance of means to elimination or limita- tion of occupational risk</i>		
			techniczne <i>technical</i>	organizacyjne <i>organiza- tional</i>	ochrony in- dywidualnej <i>individuality protection</i>
OGÓŁEM	298,5	127,9	52,1	55,4	72,7
TOTAL					
sektor publiczny	246,9	95,8	41,5	39,3	63,0
<i>public sector</i>					
sektor prywatny	309,0	134,4	54,3	58,7	74,6
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	379,7	304,5	124,4	136,9	250,2
Przemysł	329,1	152,3	51,8	67,7	93,9
<i>Industry</i>					
górnictwo i wydobywanie	551,6	460,2	433,2	451,8	204,7
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe	322,9	146,4	48,4	65,4	90,8
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	400,2	223,7	109,8	109,4	104,3
<i>electricity, gas, steam and air condition- ing supply^Δ</i>					
dostawa wody; gospodarowanie ścieka- mi i odpadami; rekultywacja ^Δ	387,0	197,5	55,9	59,5	133,6
<i>water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities^Δ</i>					
Budownictwo	367,6	166,4	42,0	58,5	116,8
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	244,7	97,3	67,2	28,3	23,5
Transport i gospodarka magazynowa	260,1	74,0	49,0	44,2	34,4
<i>Transportation and storage</i>					
Informacja i komunikacja	285,4	133,7	62,1	103,1	62,1
<i>Information and communication</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	48,0	25,8	11,1	11,1	25,8
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	368,7	301,2	9,6	154,3	171,5
Edukacja	73,7	1,9	x	1,9	x
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	229,3	75,5	39,8	48,3	45,8
<i>Human health and social work activities</i>					
Pozostała działalność usługowa	931,2	11,2	8,2	2,4	0,6
<i>Other service activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 130.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 8 on page 130.

TABL. 21 (93). **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba przypadków Number of cases		SPECIFICATION
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	na 100 tys. zatrudnionych <i>per 100 thous. paid employees</i>	
O G Ó Ł E M	2005	103	TOTAL
	2010	151	
	2014	103	
	2015	82	17,6
Pylice płuc	2	0,4	<i>Pneumoconioses</i>
Astma oskrzelowa	1	0,2	<i>Bronchial asthma</i>
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym	20	4,3	<i>Chronic voice disorders due to excessive vocal effort</i>
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi	2	0,4	<i>Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environment</i>
Choroby skóry	2	0,4	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy	3	0,6	<i>Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed</i>
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy	7	1,5	<i>Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is performed</i>
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem	12	2,6	<i>Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear or sensorineural type</i>
Choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi	1	0,2	<i>Diseases of visual system induced by physical, chemical or biological agents</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	32	6,9	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequels</i>

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 22 (94). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŹLIWYCH^a**

Stan w dniu 15 XII

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a

As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilaktyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short-time work</i>	Dodatkowe urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach ^b <i>Entitlements arising from work in particular conditions^b</i>
OGÓŁEM	2005	18050	66014	11346	22939	1159	2752	23031
TOTAL	2010	14025	48011	3258	11022	1346	1814	212
	2014	13291	37282	1766	6384	646	445	694
	2015	12502	35009	1017	5778	350	280	127
sektor publiczny		2846	5833	417	2750	41	104	53
<i>public sector</i>								
sektor prywatny		9656	29176	600	3028	309	176	74
<i>private sector</i>								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		726	717	47	103	7	10	–
Przemysł		7744	24911	914	4452	270	180	72
<i>Industry</i>								
górnictwo i wydobywanie		139	22	–	252	–	–	9
<i>mining and quarrying</i>								
przetwórstwo przemysłowe		5951	21688	658	2544	265	174	49
<i>manufacturing</i>								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^b		470	787	–	270	3	3	6
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>		1184	2414	256	1386	2	3	8
Budownictwo		1944	3632	5	143	2	2	9
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		696	2394	51	39	3	15	11
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		1176	1117	–	1031	2	7	17
Informacja i komunikacja		–	67	–	–	1	1	1
<i>Information and communication</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		–	–	–	10	–	–	–
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		24	288	–	–	–	–	1
Edukacja		19	686	–	–	4	–	–
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		173	1197	–	–	61	65	16

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 130. ^b Lub w szczególnym charakterze.

^a *Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 8 on page 130. b Or particular character.*

TABL. 23 (95). ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHORÓB ZAWODOWYCH^a
 OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba świadczeń Number of benefits		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie Average cost of benefits in zł per 1 benefit	
	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupa- tional accidents compensations	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupa- tional accidents compensations
OGÓŁEM 2005	1023	991	2387,4	2274,0
TOTAL 2010	1145	1093	2728,6	2619,6
..... 2014	1302	1283	3541,3	3455,5
..... 2015	1295	1285	3799,8	3708,0
sektor publiczny public sector	293	286	3513,3	3271,7
sektor prywatny private sector	1002	999	3883,5	3832,9
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i ry- bactwo Agriculture, forestry and fishing	33	31	4803,0	4380,6
Przemysł Industry	676	673	3820,6	3745,2
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	6	6	3533,3	3533,3
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	607	604	3915,0	3831,5
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	6	6	6883,3	6883,3
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities	57	57	2522,8	2522,8
Budownictwo Construction	102	102	4707,8	4707,8
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	210	210	3738,6	3738,6
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	70	70	4235,7	4235,7
Informacja i komunikacja Information and communication	1	1	1500,0	1500,0
Administrowanie i działalność wspie- rająca ^Δ Administrative and support service activities	1	1	3800,0	3800,0
Edukacja Education	13	13	4115,4	4115,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	189	184	2957,1	2651,6

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str.130.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 8 on page 130.

DZIAŁ VII

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Wynagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

Do **wynagrodzeń osobowych** zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przestoje płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się w **ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia

CHAPTER VII

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Data do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries comprise, i.a.: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

2. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television program producers.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. Data regarding wages and salaries are given **in gross terms**, i.e. including deductions for personal income tax and also employee's contribu-

społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

4. Dane w tabl. 2–5 opracowano na podstawie reprezentacyjnego badania struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2014 r. Dane dotyczą zatrudnionych, którzy otrzymali wynagrodzenie za cały miesiąc, bez zatrudnionych w organizacjach: społecznych, politycznych, związków zawodowych i innych. Do obliczenia wynagrodzenia przyjęto sumę: wypłat wynagrodzeń osobowych za badany miesiąc z uwzględnieniem wypłat dokonanych za okresy dłuższe niż miesiąc w przeliczeniu na jeden miesiąc (np. 1/3 premii kwartalnej, 1/12: nagród i premii rocznych, wypłat z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz honorariów).

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od I 2009 r. do 30 VI 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych — OFE.

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z obu systemów.

2. Do **świadczeń emerytalnych i rentowych** uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) rolnicy indywidualni;
- 8) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatancki oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

tions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by the insured employee.

4. Data in tables 2–5 were compiled on the basis of sample survey structure of wages and salaries by occupations for October 2014. Data concern paid employees, who received wages and salaries for the whole month, excluding paid employees in social and political organizations, trade unions and others. For calculating wages and salaries the sum of the following were assumed: payments of personal wages and salaries for the reference month including payments made for periods longer than one month calculated per month (e.g. 1/3 of quarterly premiums, 1/12: of annual prizes and premiums, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities and fees).

Social security benefits

1. Information regarding **retirement pay and pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and in the period from 1 I 2009 to 30 VI 2014 from the sources gathered in the open pension funds — OFE.

Information regarding **retirement pay and pension benefits for farmers** concerns benefits financed which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the sources of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and also from the source which paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those systems simultaneously.

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' co-operatives and co-operatives established on their basis as well as agricultural farmers' co-operatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
- 6) clergy;
- 7) farmers;
- 8) war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (wypłacone także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

5. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągania przychodów z pracy.

6. Dane dotyczące przeciętnej miesięcznej emerytury i renty obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

7. Dane o przeciętnych świadczeniach emerytalno-rentowych prezentowane są **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

3. Retirement pay and pension benefits (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

- 1) retirement pay;
- 2) pensions resulting from an inability to work;
- 3) family pensions.

4. Retirement pay and pension benefits do not provide for the payments of retirement pays and pensions arising out of international agreements.

5. Retirement pay and pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory), taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work.

6. Data regarding the average monthly retirement and pension are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

7. Data concerning average retirement and other pension benefits are presented **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income tax.

Wynagrodzenia

Wages and salaries

TABL. 1 (96). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym podmioty o liczbie pracują- cych po- wyżej 9 osób <i>of which entities employing more than 9 persons</i>	
O G Ó Ł E M	2046,09	2759,68	3273,13	3369,85	3540,25	T O T A L
sektor publiczny	2423,76	3370,86	3949,84	4066,05	4066,05	<i>public sector</i>
sektor prywatny	1819,76	2470,12	2966,23	3065,16	3252,24	<i>private sector</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2139,79	3069,29	3974,64	4193,95	4340,66	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	2030,57	2750,35	3296,55	3392,81	3464,71	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe	1993,20	2706,27	3263,69	3361,74	3435,12	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	1733,84	2356,44	2769,33	2792,83	3105,09	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojaz- dów samochodowych ^Δ	1634,83	2263,66	2721,83	2863,06	3125,54	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	2044,18	2186,44	2492,54	2611,51	2790,42	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastro- nomia ^Δ	1304,83	1803,88	2212,42	2295,75	2491,43	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	3148,05	3636,44	4365,68	4320,72	4755,06	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3049,38	3818,84	4560,47	4788,24	5013,14	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nierucho- mości ^Δ	2295,24	3123,68	3559,43	3655,50	3822,83	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2303,21	2948,28	3295,69	3372,01	3838,84	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działal- ność wspierająca ^Δ	1276,73	1833,19	2440,06	2528,65	2541,05	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpiecze- nia społeczne	2742,52	3737,21	4238,67	4320,85	4320,85	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	2381,31	3263,06	3917,03	4012,15	4026,75	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1869,30	2904,59	3227,82	3349,41	3411,42	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1965,85	2839,39	3167,50	3268,60	3322,87	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	1951,72	2400,71	2682,94	2789,27	3132,25	<i>Other service activities</i>

TABL. 2 (97). **ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.²**
PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2014²

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION			Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
			ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women
a – w tys. osób in thous. person											
b – w odsetkach in percent											
OGÓŁEM	a	354,5	184,3	170,2	137,1	45,7	91,4	217,4	138,6	78,8	
TOTAL	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
WEDŁUG PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEŃ USTALONYCH NA PODSTAWIE KROTNOŚCI PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA BRUTTO W KRAJU (PW = 4107,72 ZŁ) DLA GOSPODARKI NARODOWEJ W PAŹDZIERNIKU 2014 R. OUT OF BY WERE DETERMINED ON THE BASIS OF MULTIPLICATION OF AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES IN COUNTRY (PW = 4107,72 ZŁ) FOR NATIONAL ECONOMY IN OCTOBER 2014											
Do 1680,00 zł	Do 1680,00 zł	a	27,3	15,0	12,3	1,1	0,2	0,9	26,2	14,8	11,4
zl and less	zl and less	b	7,7	8,1	7,3	0,8	0,5	1,0	12,0	10,6	14,5
1680,01 – 2053,86	1680,01 zł – 50% PW	a	41,2	19,1	22,1	10,5	2,5	8,0	30,7	16,6	14,1
		b	11,6	10,4	13,0	7,6	5,6	8,7	14,2	11,9	18,0
2053,87 – 2752,17	50– 67% PW	a	80,4	39,3	41,1	26,2	8,3	17,9	54,2	31,0	23,2
		b	22,8	21,4	24,2	19,2	18,1	19,7	25,0	22,5	29,2
2752,18 – 3080,79	67– 75% PW	a	32,3	17,6	14,7	12,9	4,9	8,0	19,4	12,7	6,7
		b	9,1	9,5	8,7	9,4	10,8	8,7	8,9	9,1	8,7
3080,80 – 4107,72	75–100% PW	a	78,1	41,4	36,7	36,9	12,3	24,6	41,2	29,1	12,1
		b	22,1	22,6	21,6	27,0	26,8	27,0	18,9	21,0	15,3
4107,73 – 5134,65	100–125% PW	a	44,8	22,7	22,1	23,9	7,1	16,8	20,9	15,6	5,3
		b	12,6	12,3	13,0	17,4	15,4	18,4	9,6	11,3	6,6
5134,66 – 6161,58	125–150% PW	a	22,7	11,9	10,8	12,4	4,0	8,4	10,3	7,9	2,4
		b	6,4	6,5	6,3	9,0	8,7	9,2	4,8	5,8	3,0
6161,59 – 7188,51	150–175% PW	a	10,3	5,8	4,5	5,3	1,9	3,4	5,0	3,9	1,1
		b	2,9	3,1	2,7	3,8	4,3	3,6	2,3	2,8	1,6
7188,52 – 8215,44	175–200% PW	a	5,1	3,2	1,9	2,5	1,2	1,3	2,6	2,0	0,6
		b	1,4	1,7	1,1	1,8	2,7	1,4	1,2	1,4	0,7
8215,45 – 9242,37	200–225% PW	a	3,2	2,1	1,1	1,3	0,7	0,6	1,9	1,4	0,5
		b	0,9	1,1	0,6	1,0	1,6	0,7	0,8	1,0	0,6
9242,38 – 10269,30	225–250% PW	a	2,1	1,4	0,7	0,9	0,5	0,4	1,2	0,9	0,3
		b	0,6	0,7	0,4	0,6	1,1	0,4	0,6	0,6	0,5
10269,31–11296,23	250–275% PW	a	1,5	1,0	0,5	0,8	0,5	0,3	0,7	0,5	0,2
		b	0,4	0,5	0,3	0,6	1,1	0,3	0,3	0,3	0,3
11296,24–12323,16	275–300% PW	a	1,2	0,7	0,5	0,6	0,4	0,2	0,6	0,3	0,3
		b	0,3	0,4	0,2	0,5	0,8	0,3	0,2	0,3	0,2
12323,17–20000,00	300% PW – –20000,00 zł	a	3,3	2,4	0,9	1,7	1,1	0,6	1,6	1,3	0,3
		b	0,9	1,3	0,5	1,2	2,4	0,6	0,8	0,9	0,5
Od 20000,01 zł	Od 20000,01 zł	a	1,0	0,7	0,3	0,1	0,1	0,0	0,9	0,6	0,3
zl and more	and more	b	0,3	0,4	0,1	0,1	0,1	0,0	0,4	0,5	0,3

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 161.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes, item 4 on page 161.

TABLE 2 (97). ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO
ZA PAŹDZIERNIK 2014 R. (dok.)
PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES
FOR OCTOBER 2014 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	
a – w tys. in thous.										
b – w odsetkach in percent										
OGÓŁEM	354,5	184,3	170,2	137,1	45,7	91,4	217,4	138,6	78,8	100,0
TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
przedziały wynagrodzeń ² : ranges of wages and salaries ² :										
1805,76 zł i mniej (50% i mniej zł and less and less)	a 40,2	21,4	18,8	2,7	0,6	2,1	37,5	20,8	16,7	
	b 11,3	11,6	11,1	2,0	1,3	2,4	17,2	15,0	21,1	
1805,77 – 2419,72 (50– 67)	a 73,4	34,3	39,1	22,3	6,0	16,3	51,1	28,3	22,8	
	b 20,7	18,7	23,0	16,3	13,1	17,9	23,6	20,5	28,9	
2419,73 – 2708,64 (67– 75)	a 31,3	15,4	15,9	11,2	3,9	7,3	20,1	11,5	8,6	
	b 8,8	8,3	9,4	8,2	8,5	8,0	9,3	8,3	11,0	
2708,65 – 3611,52 (75–100)	a 81,1	43,8	37,3	34,6	12,5	22,1	46,5	31,3	15,2	
	b 23,0	23,9	21,9	25,1	27,4	24,2	21,5	22,5	19,3	
3611,53 – 4514,40 (100–125)	a 55,1	28,4	26,7	28,0	8,5	19,5	27,1	19,9	7,2	
	b 15,5	15,4	15,6	20,4	18,8	21,2	12,4	14,3	9,2	
4514,41 – 5417,28 (125–150)	a 30,7	15,8	14,9	16,9	5,0	11,9	13,8	10,8	3,0	
	b 8,6	8,6	8,7	12,3	11,0	13,0	6,3	7,8	3,8	
5417,29 – 6320,16 (150–175)	a 17,2	8,9	8,3	9,4	3,1	6,3	7,8	5,8	2,0	
	b 4,8	4,8	4,9	6,9	6,8	6,9	3,5	4,1	2,5	
6320,17 – 7223,04 (175–200)	a 8,5	4,9	3,6	4,2	1,6	2,6	4,3	3,3	1,0	
	b 2,4	2,6	2,2	3,1	3,5	2,9	2,0	2,4	1,4	
7223,05 – 8125,92 (200–225)	a 4,5	2,9	1,6	2,3	1,1	1,2	2,2	1,8	0,4	
	b 1,3	1,5	1,0	1,7	2,4	1,3	1,0	1,3	0,6	
8125,93 – 9028,80 (225–250)	a 2,8	1,9	0,9	1,2	0,6	0,6	1,6	1,3	0,3	
	b 0,8	1,0	0,5	0,9	1,4	0,6	0,7	0,9	0,4	
9028,81 – 9931,68 (250–275)	a 2,0	1,3	0,7	0,9	0,5	0,4	1,1	0,8	0,3	
	b 0,6	0,7	0,4	0,6	1,1	0,4	0,5	0,6	0,4	
9931,69 – 10834,56 (275–300)	a 1,6	1,1	0,5	0,7	0,5	0,2	0,9	0,6	0,3	
	b 0,5	0,6	0,3	0,5	1,0	0,2	0,4	0,5	0,3	
10834,57 zł i więcej (300% i więcej zł and more and more)	a 6,1	4,2	1,9	2,7	1,8	0,9	3,4	2,4	1,0	
	b 1,7	2,3	1,0	2,0	3,7	1,0	1,6	1,8	1,1	

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Ustalane na podstawie krotności przeciętnego wynagrodzenia brutto (3611,52 zł) w województwie kujawsko-pomorskim za październik 2014 r.; w nawiasach podano procentowy rozkład wynagrodzeń w poszczególnych przedziałach (np. przedział 1805,77 – 2419,72 zł stanowi 50–67% przeciętnego wynagrodzenia); przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50–67% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 67,00% przeciętnego wynagrodzenia).

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² Established on the basis of product of gross wages and salaries (3611,52 zł) in the Kujawsko-Pomorskie voivodship for October 2014; the percentage distribution of wages and salaries in individual ranges is given in brackets (e.g., the 1805,77 – 2419,72 zł range accounts for 50–67% of the average wage and salary); the percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50–67% range includes wages and salaries accounting for 50,01 to 67,00% of the average wage and salary).

TABL. 3 (98). ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2014

GRUPY ZAWODÓW ^b OCCUPATIONAL GROUPS ^b	Zatrudnieni w odsetkach Paid employees in percent			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł		
	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0	3611,52	3769,30	3440,58
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy Managers	7,3	7,9	6,7	7114,91	7935,26	6054,93
Specjaliści Professionals	24,9	14,1	36,3	4485,19	5053,80	4247,09
specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych science and engineering professionals	2,5	3,4	1,5	4799,81	5214,04	3779,05
specjaliści do spraw zdrowia health professionals	3,7	0,7	6,9	3773,79	5012,87	3645,64
specjaliści nauczania i wychowania teaching professionals	11,1	4,9	17,7	4436,27	4603,40	4387,07
specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania business and administration professionals	5,5	3,2	8,0	4366,75	4892,81	4136,36
specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych information and communications technology	0,6	1,0	0,1	4497,59	4554,00	3945,41
specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury professionals legal, social and cultural professionals	1,5	0,9	2,1	6525,43	7894,93	5840,68
Technicy i inny średni personel Technicians and associate professionals	11,9	10,2	13,8	3553,49	3925,81	3256,42
średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych science and engineering associate professionals	3,4	5,1	1,5	3825,25	4022,27	3091,48
średni personel do spraw zdrowia health associate professionals	1,1	0,5	1,8	2741,23	3075,23	2638,18
średni personel do spraw biznesu i administracji business and administration associate professionals	6,1	3,7	8,7	3681,05	4054,68	3509,58

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1 na str. 23.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1 on page 23.

TABL. 3 (98). ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R. (cd.)PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2014 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^b OCCUPATIONAL GROUPS ^b	Zatrudnieni w odsetkach Paid employees in percent			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł		
	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women
Technicy i inny średni personel (dok.) Technicians and associate professionals (cont.)						
średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewnej legal, social, cultural and related associ- ate professionals	1,0	0,4	1,7	2798,03	3073,37	2733,34
technicy informatycy	0,3	0,5	0,1	3446,67	3459,87	3356,53
Pracownicy biurowi	7,5	5,7	9,4	2974,87	3056,06	2922,22
Clerks						
sekretarki, operatorzy urządzeń biuro- wych i pokrewni	2,5	1,0	4,1	3033,48	3193,14	2993,20
general and keyboard clerks						
pracownicy obsługi klienta	1,0	0,3	1,8	3100,52	4520,29	2831,25
customer services clerks						
pracownicy do spraw finansowo- statystycznych i ewidencji materiałowej numerical and material recording clerks	3,3	4,1	2,3	2880,04	2908,10	2826,58
pozostali pracownicy obsługi biura	0,7	0,3	1,2	3028,34	3153,65	2999,64
other clerical support workers						
Pracownicy usług i sprzedawcy	9,5	7,6	11,6	2274,38	2374,21	2203,45
Service and sales workers						
pracownicy usług osobistych	2,3	2,2	2,5	2338,75	2485,58	2194,84
personal service workers						
sprzedawcy i pokrewni	4,6	1,9	7,6	2381,33	2934,42	2233,44
sales workers						
pracownicy opieki osobistej i pokrewni ...	0,6	0,2	0,9	2131,34	2159,40	2123,76
personal care workers						
pracownicy usług ochrony	2,0	3,3	0,6	1995,39	1995,02	1997,46
protective services workers						
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,2	0,4	0,1	2851,10	2825,90	2965,19
Skilled agricultural, forestry and fishery workers						
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	16,8	27,3	5,3	3123,40	3250,34	2409,80
Craft and related trades workers						
robotnicy budowlani i pokrewni (z wyją- czeniem elektryków)	2,3	4,5	0,0	2663,61	2664,59	2527,32
building and related trades workers, ex- cluding electricians						

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1 na str. 23.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1 on page 23.

TABL. 3 (98). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R. (dok.)**PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2014 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^b OCCUPATIONAL GROUPS ^b	Zatrudnieni w odsetkach Paid employees in percent			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł		
	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (dok.) Craft and related trades workers (cont.)						
robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	7,7	14,5	0,3	3475,42	3486,88	2865,29
<i>metal, machinery and related trades workers</i>						
rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,4	0,5	0,2	2905,39	3190,75	1990,96
<i>handicraft and printing workers</i>						
elektrycy i elektronicy	1,8	3,4	0,1	3422,52	3436,91	2889,97
<i>electrical and electronic trades workers</i>						
robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	4,6	4,4	4,7	2659,74	2925,92	2385,97
<i>food processing, wood working, garment and other craft and related trades workers and other craft and related trades workers</i>						
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń Plant and machine operators and assem- blers	12,2	19,6	4,3	2926,99	3017,00	2482,12
operatorzy maszyn i urządzeń wydo- bywczych i przetwórczych	5,1	7,3	2,6	3018,58	3226,82	2381,41
<i>stationary plant and machine operators</i>						
monterzy	0,9	0,7	1,0	2746,75	3207,10	2396,87
<i>assemblers</i>						
kierowcy i operatorzy pojazdów	6,2	11,6	0,7	2877,78	2871,40	2995,12
<i>drivers and mobile plant operators</i>						
Pracownicy przy pracach prostych	9,7	7,2	12,5	2342,98	2555,53	2209,95
<i>Elementary occupations</i>						
w tym: of which:						
robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,1	0,2	0,0	3409,41	3545,88	1983,52
<i>agricultural, forestry and fishery labourers</i>						
robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemysłe, budownictwie i transporcie labourers in mining, construction, manu- facturing and transport	3,9	4,1	3,9	2566,02	2673,86	2442,54

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczenia niepełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1 na str. 23.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1 on page 23.

TABLE 4 (99). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.¹
 AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2014¹

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women
a – w zł in zł									
b – ogółem = 100 total = 100									
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM	a 3611,52	3769,3	3440,58	4001,61	4336,11	3834,28	3365,49	3582,37	2983,80
TOTAL	b 100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL									
Wyższe ze stopniem nauko- wym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym	a 4902,39	5765,62	4478,26	4775,72	5484,93	4507,29	5209,11	6169,24	4383,39
<i>Tertiary with academic degree (at least doctorate) or tertiary with master degree, physi- cian degree or equivalent</i>	b 135,7	153,0	130,2	119,3	126,5	117,6	154,8	172,2	146,9
Wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty lub równorzędnym	a 4364,08	5140,19	3583,84	4051,44	5158,87	3556,43	4579,37	5133,92	3619,47
<i>Tertiary with engineer degree, licentiate (bachelor), econo- mist with diploma or equivalent</i>	b 120,8	136,4	104,2	101,2	119,0	92,8	136,1	143,3	121,3
Policealne	a 3217,14	3554,63	3049,67	3240,90	3596,20	3156,40	3198,19	3540,25	2926,22
<i>Post-secondary</i>	b 89,1	94,3	88,6	81,0	82,9	82,3	95,0	98,8	98,1
Średnie zawodowe	a 3240,79	3513,87	2892,45	3356,9	3694,37	3172,24	3198,94	3477,65	2713,82
<i>Vocational secondary</i>	b 89,7	93,2	84,1	83,9	85,2	82,7	95,1	97,1	91,0
Średnie ogólnokształcące	a 3104,30	3446,11	2803,82	2983,88	3319,07	2846,96	3156,27	3475,31	2774,81
<i>General secondary</i>	b 86,0	91,4	81,5	74,6	76,5	74,3	93,8	97,0	93,0
Zasadnicze zawodowe	a 2780,11	2985,77	2255,59	2704,01	2980,79	2246,78	2797,5	2986,73	2258,52
<i>Basic vocational</i>	b 77,0	79,2	65,6	67,6	68,7	58,6	83,1	83,4	75,7
Gimnazjalne	a 2527,00	2567,39	2181,14	2433,79	2433,79	–	2533,79	2578,35	2181,14
<i>Lower secondary</i>	b 70,0	68,1	63,4	60,8	56,1	–	75,3	72,0	73,1
Podstawowe i niepełne pod- stawowe	a 2539,40	2718,72	2219,14	2551,30	2978,53	2216,06	2536,16	2674,12	2220,69
<i>Primary and incomplete primary</i>	b 70,3	72,1	64,5	63,8	68,7	57,8	75,4	74,6	74,4

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (99). **PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.¹ (dok.)**
AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2014¹ (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w zł in zł b – ogółem = 100 total = 100	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women
WEDŁUG WIEKU BY AGE									
24 lata i mniej and less	a 2485,29 b 68,8	2603,57 69,1	2233,81 64,9	2424,19 60,6	2558,93 59,0	2307,19 60,2	2493,78 74,1	2607,63 72,8	2214,98 74,2
25–34	a 3206,56 b 88,8	3400,46 90,2	2959,20 86,0	3302,42 82,5	3585,05 82,7	3157,32 82,3	3167,64 94,1	3361,38 93,8	2807,16 94,1
35–44	a 3835,80 b 106,2	4104,56 108,9	3580,26 104,1	4154,37 103,8	4476,19 103,2	4017,88 104,8	3641,95 108,2	3992,82 111,5	3109,51 104,2
45–54	a 3824,72 b 105,9	4017,55 106,6	3669,66 106,7	4189,08 104,7	4529,70 104,5	4046,51 105,5	3466,48 103,0	3767,36 105,2	3026,60 101,4
55–59	a 3751,57 b 103,9	3808,07 101,0	3693,07 107,3	4070,78 101,7	4396,00 101,4	3890,01 101,5	3467,33 103,0	3517,41 98,2	3376,94 113,2
60–64	a 4177,53 b 115,7	4221,52 112,0	4008,05 116,5	4825,06 120,6	5146,73 118,7	4189,48 109,3	3668,54 109,0	3682,65 102,8	3546,88 118,9
65 lat i więcej and more	a 4915,78 b 136,1	4991,68 132,4	4231,04 123,0	5934,19 148,3	5975,19 137,8	5658,37 147,6	4078,59 121,2	4230,39 118,1	2218,15 74,3
WEDŁUG STAŻU PRACY BY WORK SENIORITY									
Do 1,9 roku and less	a 2481,80 b 68,7	2576,92 68,4	2355,61 68,5	2628,84 65,7	2815,30 64,9	2540,78 66,3	2444,57 72,6	2546,35 71,1	2268,75 76,0
2,0– 4,9	a 2824,43 b 78,2	2955,59 78,4	2632,61 76,5	3027,73 75,7	3248,19 74,9	2901,39 75,7	2771,17 82,3	2912,90 81,3	2503,22 83,9
5,0– 9,9	a 3269,06 b 90,5	3457,60 91,7	3039,69 88,3	3394,64 84,8	3737,44 86,2	3225,89 84,1	3214,91 95,5	3395,72 94,8	2888,83 96,8
10,0–14,9	a 3687,93 b 102,1	3929,00 104,2	3411,67 99,2	3968,83 99,2	4323,98 99,7	3784,15 98,7	3546,49 105,4	3821,10 106,7	3077,61 103,1
15,0–19,9	a 3941,14 b 109,1	4229,51 112,2	3671,10 106,7	4321,91 108,0	4697,32 108,3	4164,40 108,6	3715,87 110,4	4091,99 114,2	3163,74 106,0
20 lat i więcej and more	a 3996,11 b 110,6	4177,63 110,8	3821,83 111,1	4260,30 106,5	4608,22 106,3	4082,20 106,5	3717,27 110,5	3940,70 110,0	3303,32 110,7

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABLE 5 (100). **MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (decyle) W GRUPACH DECYLOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH¹ WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW² WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.**

DECILE EARNINGS (the upper limits of gross wages and salaries received by decile) PAID EMPLOYMENT¹ BY GREAT OCCUPATIONAL GROUPS² FOR OCTOBER 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – ogółem total b – mężczyźni men c – kobiety women		Najwyższe wynagrodzenia (decyle) w grupie decylowej <i>Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile)</i>								
		pierwszej first	drugiej second	trzeciej third	czwartej fourth	piątej (media- na) fifth (median)	szóstej sixth	siódmej seventh	ósmej eight	dziwiąt- tej ninth
		w zł in zł								
OGÓŁEM	a	1764,70	2071,11	2355,86	2679,72	3037,23	3448,80	3930,00	4574,96	5738,99
TOTAL	b	1756,36	2075,00	2410,82	2760,00	3106,33	3505,20	4014,25	4716,97	6005,51
	c	1770,83	2049,37	2300,00	2605,13	2966,08	3379,17	3844,33	4454,97	5469,83
Przedstawiciele władz publicz- nych, wyżsi urzędnicy i kie- rownicy	a	2633,60	3540,00	4311,27	5036,49	5836,74	6557,32	7540,00	9147,69	12686,58
<i>Public government representa- tives senior officials and managers</i>	b	2700,00	3648,00	4500,00	5449,00	6348,26	7307,92	8526,85	10502,08	14976,67
	c	2604,84	3500,00	4200,00	4735,38	5339,64	5970,96	6587,00	7452,72	9614,76
Specjaliści	a	2546,33	3000,00	3378,15	3705,36	4055,66	4417,93	4845,12	5465,43	6529,33
<i>Professionals</i>	b	2647,59	3117,54	3500,00	3959,61	4392,14	4846,40	5468,64	6298,48	8156,33
	c	2522,00	2948,21	3326,90	3634,71	3948,43	4300,48	4645,98	5147,27	5964,33
Technicy i inny średni personel <i>Technicians and associate pro- fessionals</i>	a	2010,00	2369,64	2680,00	2947,80	3242,37	3573,82	3962,19	4516,27	5419,03
	b	2050,00	2541,81	2885,00	3250,00	3616,00	4000,00	4500,00	5155,44	6027,92
	c	2000,00	2291,11	2549,74	2800,00	3025,00	3305,94	3613,05	4011,51	4722,50
Pracownicy biurówi	a	1727,57	2057,97	2286,55	2520,82	2755,39	3020,86	3332,78	3672,32	4226,78
<i>Clerks</i>	b	1680,00	2047,50	2288,40	2545,49	2769,91	3080,25	3372,00	3698,77	4374,17
	c	1800,00	2058,00	2279,95	2516,67	2724,09	3000,00	3294,60	3649,33	4124,73
Pracownicy usług i sprzedaży <i>Service and sales workers</i>	a	1680,00	1680,00	1752,00	1856,90	1995,68	2127,45	2319,47	2600,00	3155,70
	b	1680,00	1682,42	1772,00	1845,30	1955,97	2132,80	2400,00	2777,51	3506,82
	c	1680,00	1680,00	1730,00	1882,33	2014,00	2125,19	2274,00	2500,00	2900,00
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	a	1680,00	1680,00	2145,83	2649,60	2824,94	3064,08	3260,08	3595,00	4012,02
<i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>	b	1680,00	1680,00	1908,56	2590,06	2800,46	3064,08	3283,35	3578,64	4012,02
	c	1680,00	2231,04	2782,80	2785,44	2898,53	2961,29	3209,16	3704,20	3850,00
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	a	1680,00	2014,35	2304,95	2560,83	2856,00	3154,50	3523,39	4049,47	4845,21
<i>Craft and related trades workers</i>	b	1710,62	2092,08	2408,43	2700,00	3003,90	3312,00	3698,72	4213,80	5001,48
	c	1680,00	1687,60	1939,14	2119,51	2281,18	2441,34	2627,41	2911,92	3324,07
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	a	1820,34	2071,11	2171,00	2429,87	2708,78	2974,63	3335,90	3727,75	4290,44
<i>Plant and machine operators and assemblers</i>	b	1889,83	2075,00	2262,68	2549,88	2808,61	3083,42	3464,37	3859,32	4400,53
	c	1680,00	1882,00	2021,86	2166,16	2288,96	2453,01	2732,69	3025,44	3521,59
Pracownicy przy pracach pro- stych	a	1680,00	1758,00	1900,00	2018,53	2135,89	2293,20	2509,83	2764,09	3192,13
<i>Elementary occupations</i>	b	1680,00	1700,00	1899,39	2112,79	2342,85	2571,00	2863,33	3138,96	3681,52
	c	1680,00	1800,00	1900,00	1987,03	2089,04	2186,25	2330,02	2548,84	2833,52

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1 na str. 23.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general note to the Yearbook, item 7, point 1 on page 23.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

TABL. 6 (101). EMERYCI I RENCISCI^a
RETIREES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	464529	467718	455776	457787	TOTAL
Pobierający emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	366051	383780	379627	381263	Persons receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution
emerytury	193556	244229	246374	250639	retirement pay
renty z tytułu niezdolności do pracy	102028	69797	63431	60977	pensions resulting from an inability to work
renty rodzinne	70467	69754	69822	69647	family pensions
Rolnicy indywidualni	98478	83938	76149	76524	Farmers

^a Przeciętne w roku.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages.

Source: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 7 (102). ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM GRAND TOTAL					
Świadczenia w mln zł	5436,7	7687,3	9105,6	9449,0	Benefits in mln zł
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION					
Razem Total					
Świadczenia w mln zł	4551,2	6731,4	8054,0	8354,6	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1036,09	1461,65	1767,97	1826,08	Average monthly retirement pay and pension in zł
Emerytury Retirement pay					
Świadczenia w mln zł	2717,2	4681,0	5650,4	5913,3	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1169,88	1597,22	1911,18	1966,09	Average monthly retirement pay in zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy Pensions resulting from an inability to work					
Świadczenia w mln zł	995,8	922,4	1044,5	1040,1	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	813,36	1101,33	1372,28	1421,42	Average monthly pension in zł
Renty rodzinne Family pensions					
Świadczenia w mln zł	838,1	1127,9	1359,1	1401,2	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	991,12	1347,50	1622,11	1676,52	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH^a FARMERS^a					
Świadczenia w mln zł	885,5	955,8	1051,6	1094,4	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	749,31	948,95	1150,77	1191,79	Average monthly retirement pay and pension in zł

^a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 161.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund; see general notes, item 1 on page 161.

Source: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków, spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania, jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujących w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujących się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełączyca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama, czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych.

W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, wyniki z badania budżetów gospodarstw domowych od 2010 r. przeważone zostały danymi o strukturze gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącymi z Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2011.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzony jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralka, lodówka itp.), na opłatę za usługi (lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące podstawowe grupy spo-

HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures, consumption as well as the furnishing of households with durable goods, is a sample survey of **household budgets**. In the survey there are included all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. The households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish language participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one-person** household is understood as an individual independently maintaining himself/herself, i.e., income is not combined with the income of others, regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets.

In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, results obtained from the household budget survey since 2010 were weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2011.

2. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that each month, different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental, etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.

The survey included all households within randomly selected dwellings representing the basic socio-economic groups of the population, established on the basis of the **exclusive** or **main**

leczno-ekonomiczne ludności ustalone na podstawie kryterium **wyłączonego** lub **głównego** (przeważającego) **źródła utrzymania**, a mianowicie **gospodarstwa: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów, rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł** (innych niż emerytura i renta).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

- 1) do osób pracujących zalicza się:
 - a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa z agentem, umowa-zlecenie, umowa ustna itd.),
 - b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
 - c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie) oraz wykonywanie wolnego zawodu, a od 2005 r. także członków spółdzielni produkcji rolniczej;
- 2) osoby utrzymujące się ze świadczeń społecznych, których głównym źródłem utrzymania jest m.in.: emerytura, renta, zasiłek dla bezrobotnych i inne świadczenia z Funduszu Pracy, świadczenia rodzinne, renta socjalna, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia;
- 3) osoby pozostające na utrzymaniu (bez własnego źródła utrzymania) utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

4. **Dochód rozporządzalny** obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych – z ubezpieczeń społecznych, pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

(predominate) **source of maintenance, i.e., households of: employees, farmers, the self-employed, retirees, pensioners as well as households maintained from non-earned sources** (other than retirement pay and pensions).

3. The categories of persons who are members of households were established on the basis of their main source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:

- 1) employed persons include:
 - a) hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, outwork, contract with agent, commission contracts, verbal contracts, etc.),
 - b) employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from private farm work,
 - c) self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is conducting economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture) and practicing a learned profession as well as members of agricultural production cooperatives since 2005;
- 2) persons maintained from social benefits, for whom the main source of maintenance is i.a.: retirement pay, pension, unemployment benefit and other benefits from the Labour Fund, family allowances, social pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Assistance, scholarships;
- 3) dependents (without their own source of maintenance) maintained by other persons being members of the same household.

4. **Available income** includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid from income (from hired labour, from social benefits – from social security benefits, other social benefits) excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej – uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę – który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia, wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami (tj. zakup produktów i usług, wynagrodzenia i składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszony o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu, jaki został przeznaczony na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);
- 4) dochód z własności (odsetki, udziały w zyskach przedsiębiorstw, w tym dywidendy) oraz dochody z wynajmu nieruchomości (dochód netto, czyli przychody minus nakłady i ewentualnie podatki, pochodzący z wynajmu lokali mieszkalnych, garaży i innych budynków niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz ziemi);
- 5) dochód ze świadczeń społecznych, który obejmuje m.in. emerytury i renty, zasiłki z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych;
- 6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary od osób prywatnych (w tym alimenty), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

Available income comprises:

- 1) *income from hired work – obtained in all work-places by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement – which includes all income obtained from hired work, including: wages and salaries, payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and care benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);*
- 2) *income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and increased by subsidies for agriculture;*
- 3) *income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture) and income from practising a learned profession, that was spent on consumer goods and services for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);*
- 4) *income from property (interest, shares in company profits, including dividends) and income from rental of real estate (net income i.e. revenues minus investments and taxes, from rental of dwellings, garages and other buildings not connected with conducting economic activity and from land leasing);*
- 5) *income from social benefits, which includes, i.a.: retirement pay and pensions, social security benefits and other social benefits;*
- 6) *other income, which includes, i.a.: gifts from private persons (of which alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.*

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income reduced by other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczane są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory). Do wydatków nie zalicza się funduszu remontowego.

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary, koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem, alimenty od osób prywatnych, niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości oraz straty pieniężne.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne od 2013 r. zagregowano zgodnie z przyjętą w badaniu budżetów gospodarstw domowych od 2013 r. nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), uwzględniając wydatki na ubezpieczenia na życie w pozycji „inne towary i usługi”, o które skorygowano wydatki za lata poprzednie.

6. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymywane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

7. Zagrożenie ubóstwem — gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. Dla wyeliminowania wpływu, jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich skład społeczno-demograficzny, zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych jak i ustalaniu granic ubóstwa (relatywnego oraz minimum egzystencji), zastosowano tak zwaną **oryginalną skalę ekwiwalentności OECD**. Według tej skali wagę 1 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, wagę 0,7 — każdej następnej osobie w tym wieku oraz wagę 0,5 — każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat. Oznacza to np., że granica

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, the value of articles received free of charge as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets). Expenditures do not include renovation fund.

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts, boarding costs of youth and students studying away from home, private alimony, some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate and monetary losses.

Expenditures on consumer goods and services aggregated since 2013 in accordance with the nomenclature adopted in household budget survey since 2013 on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), including expenditures on life insurance in item "other goods and services", that has corrected expenditures for previous years

6. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, received free of charge as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

7. Risk of poverty — a household and thus all its members have been recognized as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) is below the adopted poverty line. In order to eliminate the effect of the socio-demographic composition of household on the maintenance costs, the so called **original OECD equivalence scale** has been used for the calculation of the households' expenditure level and determination of poverty lines (relative and subsistence minimum). According to this scale weight 1 is attributed to the first person in the household at the age of 14 and over, weight 0,7 — to any other person at that age and weight 0,5 — to every child under 14. And thus, for instance, the relative poverty line for a 4-person household consisting of two adult persons and two children is 2,7 times as high as that for a 1-person household.

ubóstwa relatywnego dla gospodarstwa 4-osobowego złożonego z dwóch osób dorosłych i dwójki dzieci jest 2,7 razy wyższa niż dla gospodarstwa 1-osobowego.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2010 r. relatywna granica ubóstwa wynosiła dla gospodarstw 1-osobowych 668 zł, a 4-osobowych (2 osoby dorosłe z 2 dziećmi poniżej 14 lat) — 1802 zł, w IV kwartale 2014 r. było to 713 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 1926 zł dla gospodarstw 4-osobowych, natomiast w IV kwartale 2015 r. progi te wyniosły odpowiednio 734 zł oraz 1982 zł.

„Ustawowa” granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 930) uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej. Od 2010 r., do III kwartału 2012 r. obowiązywały takie same kwoty progowe — 477 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 351 zł na 1 osobę dla gospodarstw wieloosobowych. Od IV kwartału 2012 r. do III kwartału 2015 r. wynosiły 542 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 456 zł na 1 osobę dla gospodarstw wieloosobowych. Natomiast od IV kwartału 2015 r. kwoty te zostały ustalone na poziomie odpowiednio: 634 zł oraz 514 zł.

Minimum egzystencji, uznawane za granicę ubóstwa skrajnego, wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Przy ustalaniu granic ubóstwa skrajnego przyjmuje się poziom minimum egzystencji obliczany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2010 r. granica ubóstwa skrajnego wyniosła dla gospodarstw 1-osobowych 466 zł, 4-osobowych (2 osoby dorosłe z 2 dziećmi poniżej 14 lat) — 1257 zł, w IV kwartale 2014 r. było to 540 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 1458 zł dla gospodarstw 4-osobowych, natomiast w IV kwartale 2015 r. progi te wyniosły odpowiednio 545 zł oraz 1472 zł.

Relative poverty threshold is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households estimated with the use of the so-called original OECD equivalence scale. The poverty lines are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2010 the relative poverty threshold was 668 zł for 1-person households and 1802 zł for 4-person households (2 adults with 2 children under 14), in the fourth quarter of 2014 the threshold was 713 zł for 1-person households and 1926 zł for 4-person households, while in the fourth quarter of 2015: 734 zł and 1982 zł, respectively.

“Legal” poverty threshold is the amount, which according to the Law on Social Assistance (uniform text Journal of Laws 2016 item 930), provides eligibility for a monetary benefit from social assistance. Since 2010 till third quarter of 2012 the line remained at the same level of 477 zł for 1-person households and 351 zł per 1-person for multi-person households. From the fourth quarter of 2012 to the third quarter of 2015 these sums amounted to 542 zł for 1-person households and 456 zł per 1 person for multi-person households. Since the fourth quarter of 2015, the line of 634 zł and 514 zł, respectively, has applied.

The subsistence minimum, regarded as the extreme poverty threshold, sets the level of the satisfaction of needs below which there is a threat to the biological existence and to psychophysical human development. The starting point adopted for determination of the extreme poverty threshold is the subsistence minimum estimated by the Institute of Labour and Social Studies for the 1-person employees' household. Poverty thresholds are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2010 the extreme poverty threshold was 466 zł for 1-person households and 1257 zł for 4-person households (2 adults with 2 children under 14), in the fourth quarter of 2014 the threshold was 540 zł for 1-person households and 1458 zł for 4-person households, while in the fourth quarter of 2015: 540 zł and 1472 zł, respectively.

TABL. 1 (103). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte bada- niem	1834	1976	1946	1965	<i>Households included in the survey</i>
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	3,17	2,92	2,82	2,73	<i>Average number of persons in a household</i>
w tym:					<i>of which:</i>
pracujących	1,08	1,17	1,06	1,06	<i>employed</i>
pobierających świadczenia społeczne ^a	0,91	0,86	0,86	0,83	<i>receiving social benefits^a</i>
w tym emeryturę lub rentę	0,67	0,64	0,65	0,63	<i>of which retirement pay or pension</i>
pozostających na utrzymaniu	1,12	0,83	0,82	0,77	<i>dependents</i>

a W 2005 r. – pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

a In 2005 – receiving social security benefits and social assistance benefits.

Uwaga do tablic 2–5

Dane za 2010 r. przeliczone według wag po NSP 2011, brak informacji o błędzie względnym szacunków.

Note to tables 2–5

Data for 2010 have been recalculated by weights after Population and Housing Census 2011, information about relative error estimates is not available.

TABL. 2 (104). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBE**
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł <i>in zł</i>				
Dochód rozporządzalny	664,02	1164,09	1201,54	1245,69	<i>Available income</i>
w tym dochód do dyspozycji	639,59	1126,23	1159,92	1208,73	<i>of which disposable income</i>
w tym:					<i>of which:</i>
z pracy najemnej	284,66	538,29	581,15	639,96	<i>from hired work</i>
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	48,60 ^a	96,65	86,31 ^b	65,86 ^c	<i>from a private farm in agriculture</i>
z pracy na własny rachunek	43,33 ^d	100,30	84,77 ^e	80,18	<i>from self-employment</i>
ze świadczeń z ubezpieczeń spo- łecznych	197,23	263,00	314,47	330,35	<i>from social security benefits</i>
z pozostałych świadczeń społecz- nych ^f	51,47	62,53	68,92	66,21	<i>from other social benefits</i>

a–e Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: *a* – 14,04%, *b* – 24,96%, *c* – 20,31%, *d* – 10,12%, *e* – 13,10%. *f* W 2005 r. – ze świadczeń z pomocy społecznej.

a–e Relative error of estimates exceeds 10% and equals: *a* – 14,04%, *b* – 24,96%, *c* – 20,31%, *d* – 10,12%, *e* – 13,10%. *f* In 2005 – from social assistance benefits.

TABLE 3 (105). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Wydatki ogółem	609,67	935,13	987,60	1022,54	Total expenditures
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^d w tym:	585,23	897,27	945,97	985,58	<i>of which consumer goods and services</i> ^a <i>of which:</i>
żywność i napoje bezalkoholowe	185,09	236,72	253,81	255,02	<i>food and non-alcoholic beverages</i>
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	18,40	27,92	24,84	26,52	<i>alcoholic beverages and tobacco</i>
odzież i obuwie	29,61	50,35	50,70	53,66	<i>clothing and footwear</i>
użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	123,81	191,80	209,34	222,26	<i>housing, water, electricity, gas and other fuels</i>
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	30,57	44,62	52,33	51,94	<i>furnishings, household equip- ment and routine maintenance of the house</i>
zdrowie	26,34	39,66	44,13	49,62	<i>health</i>
w tym artykuły farmaceutyczne	18,43	26,02	27,57	29,06	<i>of which pharmaceuticals prod- ucts</i>
transport	48,64	96,00	87,33	93,47	<i>transport</i>
łączność ^b	32,31	38,53	50,15	52,48	<i>communication</i> ^b
rekreacja i kultura	40,29	72,00	57,48	59,63	<i>recreation and culture</i>
edukacja	5,14 ^c	10,50	8,92 ^d	9,74 ^e	<i>education</i>
restauracje i hotele	7,63 ^f	17,99	36,10	31,66	<i>restaurants and hotels</i>
inne towary i usługi	33,18	57,44	54,49	57,99	<i>miscellaneous goods and ser- vices</i>
w tym higiena osobista	15,96	27,88	28,22	31,06	<i>of which personal care</i>

^a Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. ^b Od 2013 r. łącznie z wydatkami na usługi internetowe. ^{c-f} Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: ^c - 12,48%, ^d - 20,93%, ^e - 14,39%, ^f - 15,45%.

^a Including pocket money not considered in items by types of expenditures. ^b From 2013 including expenditures for internet services. ^{c-f} Relative error of estimates exceeds 10% and equals: ^c - 12,48%, ^d - 20,93%, ^e - 14,39%, ^f - 15,45%.

TABLE 4 (106). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe w kg	8,55	6,93	6,38	6,15	<i>Bread and cereals in kg</i>
w tym pieczywo ^a	6,24	4,80	4,27	3,99	<i>of which bread</i> ^a
Mięso w kg	x	5,96	5,77	5,71	<i>Meat in kg</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mięso surowe	x	x	3,42	3,36	<i>raw meat</i>
w tym drób	x	x	1,73	1,72	<i>of which raw poultry</i>
wędliny i inne przetwory mięsne ^b	x	2,31	2,09	2,09	<i>processed meat and other meat preparations</i> ^b
Ryby i owoce morza ^c w kg	0,42	0,50	0,37	0,38	<i>Fish and seafood</i> ^c in kg
Mleko ^d w l	4,38	3,48	3,59	3,38	<i>Milk</i> ^d in l
Jogurty w kg	0,38	0,60	0,56	0,58	<i>Yoghurt in kg</i>

^a Od 2013 r. bez pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego. ^b Łącznie z wyrobami gamażeryjnymi, bez przetworów podrobowych. ^c Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów gamażeryjnych i panierowanych, bez konserw rybnych. ^d Bez zagęszczonego i w proszku.

^a From 2013 excluding potato flour. ^d From 2013 excluding offal preparations. ^e Until 2012 defined as „Fish”; excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products as well as from 2013 excluding canned fish. ^f Excluding condensed and powdered milk.

TABL. 4 (106). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH (dok.)**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Sery i twarogi ^a w kg	0,82	0,89	0,74	0,81	Cheese ^a in kg
Jaja w szt.	15,35	12,69	12,09	12,02	Eggs in units
Oleje i tłuszcze w kg	1,56	1,33	1,27	1,22	Oils and fats in kg
w tym masło	0,25	0,22	0,21	0,23	of which butter
Owoce w kg	3,40	3,22	3,32	3,29	Fruit in kg
Warzywa w kg	12,11	10,29	8,83	8,92	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	6,91	5,48	4,26	4,19	of which potatoes
Cukier w kg	1,53	1,20	1,19	0,97	Sugar in kg
Napoje bezalkoholowe w l	4,84	7,49	8,42	9,05	Non-alcoholic drinks in l

^a Od 2013 r. bez serków słodkich.

^a From 2013 excluding sweet cottage cheese.

TABL. 5 (107). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA ^a**
HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Chłodziarka, chłodziarko-zamrażarka ..	98,6	98,9	98,7	98,9	Refrigerator
Zamrażarka	32,1	23,3	21,9	18,2	Freezer
Automat pralniczy	77,1	89,0	93,0	95,3	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	2,9	14,5	20,3	20,3	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	33,0	56,7	56,8	58,9	Microwave oven
Samochód osobowy	45,7	59,3	57,3	56,1	Passenger car
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b	x	x	x	76,1	Equipment for reception, recording and reproduction of sound ^b
Odbiornik telewizyjny	99,1	99,2	97,7	97,8	Television set
Urządzenie do odbioru telewizji sateli- tarnej lub kablowej	60,9	72,0	67,9	70,4	Satellite or cable television equip- ment
Telefon komórkowy	66,6	91,6	95,6	96,9	Mobile phone
Zestaw kina domowego	x	18,7	13,9	12,2	Home theatre system
Odtwarzacz DVD	26,1	60,0	45,4	40,4	DVD player
Aparat fotograficzny cyfrowy	x	50,3	50,3	48,4	Digital camera
Komputer osobisty	37,0	65,1	72,6	71,3	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu	16,8	58,1	70,2	69,5	of which with access to the Internet
w tym z dostępem szerokopasmow- ym	x	57,9	69,9	69,4	of which broadband access
Drukarka	24,4	40,0	35,4	33,3	Printer
w tym drukarka wielofunkcyjna	x	x	24,8	22,8	of which multifunction printer

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. ^b Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieże.

^a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. ^b Includes: radio, radio tape recorder, radio with compact disc player or radio tape recorder with compact disc player, stereo music system.

TABL. 6 (108). **WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**^a
AT-RISK OF POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Osoby – w % ogółu osób w gospodarstwach – o wydatkach poniżej:					<i>Persons – in % of total persons in households – with expenditures below:</i>
relatywnej granicy ubóstwa	21,9	18,1	20,2	15,9	<i>relative poverty threshold</i>
„ustawowej” granicy ubóstwa	21,3	8,0	15,6	12,5	<i>“legal” poverty threshold</i>
minimum egzystencji	13,2	6,8	9,5	6,3	<i>subsistence minimum</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 176.

^a See general notes, item 7 on page 176.

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej obejmują sieć obsługującą gospodarstwa domowe i innych użytkowników.

Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i gaz.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **przyłącza wodociągowe, kanalizacyjne i gazowe** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji — z siecią ogólnospławną.

3. **Zródło uliczne** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalację gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

5. Dane o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** dotyczą gospodarstw domowych,

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kindofactivity method** i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the length of the water supply, the sewerage systems and gas supply system includes systems servicing households and others.

Information regarding the **length of the water supply and gas supply system** concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network, i.e. conduits providing water to the distribution network and gas.

Data regarding the **length of the sewerage system**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewerage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water supply, sewage and gas supply connections leading to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in case of the sewage system — with the main drainage system.

3. As **street spring** we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households includes quantity of water collected from water supply system by facilities installed in building.

4. Data regarding the **users of water supply systems and sewerage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.

Data regarding the population connected to the water supply system, the sewerage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

5. Data regarding the **number of consumers and the consumption of electricity** concern

od 2005 r. obejmują również gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Dane o **liczbie odbiorców gazu** podano łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.

Dane o **zużyciu gazu** odnoszą się do wszystkich gospodarstw domowych.

Dane o **zużyciu energii elektrycznej i gazu z sieci** w gospodarstwach domowych ustalono w oparciu o zaliczkowy system opłat.

6. Informacje z zakresu **ciepłownictwa** obejmują budynki mieszkalne oraz urzędy i instytucje ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służących do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejącego do odbiorcy.

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródła wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpadów niezawierających odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

8. Dane o **nieczystościach ciekłych** dotyczą nieczystości wywiezionych do oczyszczalni ścieków lub stacji zlewnych pochodzących z gospodarstw domowych, budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą — w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

9. **Parki spacerowo-wypoczynkowe** są to tereny zieleni o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, place, aleje spacerowe, ławki itp.

10. Do kategorii **zieleńce** zaliczono obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek.

11. **Tereny zieleni osiedlowej** występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną.

Mieszkania

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w bu-

households, from 2005, include also households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.

*Data regarding the **number of consumers using gas from gas supply** include consumers using collective gas-meters.*

*Data regarding the **consumption of gas from gas supply**, concern all the households.*

*Data regarding the **consumption of electricity and gas from the gas supply system** in households is established on the basis of an estimated system of payments.*

6. *Information within the range of **heating** regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal-line — which is considered as a system of connected and collaborating conduits leading heating medium to distribution line.*

Data in table 4 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing co-operatives or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

Boiler-house *is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.*

7. *Data on **municipal waste** concern waste generated in households excluding end-of-life vehicles and waste not containing hazardous waste originating from other producers of waste which because of its character and composition is similar to waste from households.*

8. *Data on **liquid waste** concern waste removed to wastewater treatment plants or dump stations which comes from households, public buildings and buildings of units conducting economic activity — in case they are not discharged by sewage system.*

9. ***Strolling and recreational parks** are green areas of at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads, squares, walkways, benches, etc.*

10. ***Lawns** include areas of less than 2 ha in size, in which recreational activity dominates.*

11. ***Estate green belts** are located in residential areas and are used for the purposes of recreation, isolation and aesthetic visual appearance.*

Dwellings

1. *Information regarding **dwelling stocks and completed dwellings** concerns dwellings, as well as rooms and the useful floor area in these dwellings, located in residential and non-resi-*

dynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Nie obejmują one lokali zbiorowego zamieszkania (hotele pracowniczych, domów studenckich, internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łączonych z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię — jeżeli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o liczbie izb w mieszkaniach uwzględniają także izby użytkowane wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Bilanse zasobów mieszkaniowych sporządza się dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat 2002–2009 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2002, od 2010 r. — wyniki spisu 2011), przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkałe i niezamieszkałe oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych.

3. Dane o zasobach mieszkaniowych opracowano na podstawie: bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym.

4. Mieszkania według stosunków własnościowych sklasyfikowano według następujących form własności:

- 1) **spółdzielni mieszkaniowych** — mieszkania własnościowe (zajmowane na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego) lub lokatorskie (zajmowane na podstawie stosunku najmu);
- 2) **gmin** (komunalne) — mieszkania stanowiące własność gminy lub powiatu (lokalnej wspólnoty samorządowej), a także mieszkania przekazane gminie, ale pozostające w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: zakłady opieki zdrowotnej, ośrodki pomocy społecznej, jednostki systemu oświaty, instytucje kultury;

dential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

A dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the number of rooms in dwellings also include rooms used exclusively for conducting economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from the street, courtyard or from a common space in the building.

The useful floor area of a dwelling is the total useful floor area of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. The balances of dwelling stocks are estimated for the periods between censuses on the basis of results from last census (for the years 2002–2009 the basis assumed were the results of 2002 census, since 2010 — the results of 2011 census), since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increases and decreases of dwelling stocks.

3. Data regarding dwelling stocks have been compiled on the basis of: the balance of dwelling stocks, as of 31 XII, in each administrative division.

4. Dwellings by type of ownership, were classified according to the following forms of ownership:

- 1) **housing cooperatives** — member-owned dwellings (occupied on the basis of the cooperative ownership right to a residential premise), and condominiums (occupied on the basis of a contract of tenancy);
- 2) **gminas** (municipal) — dwellings owned by a gmina or a powiat (local self-government community), and also dwellings transferred to a gmina, but remaining at the disposal of public utilities such as: health care establishments, social aid centres, units of education system, cultural institutions;

- 3) **zakładów pracy** (sektora publicznego i prywatnego);
 - 4) **Skarbu Państwa** – mieszkania pozostające w zasobie lub zarządzie Agencji Nieruchomości Rolnych, Wojskowej Agencji Mieszaniowej oraz organów administracji państwowej, np. ministerstw;
 - 5) **osób fizycznych** – mieszkania, do których prawo własności posiada osoba fizyczna (jedna lub więcej), przy czym osoba ta:
 - może być właścicielem całej nieruchomości np. indywidualny dom jednorodzinny,
 - może posiadać udział w nieruchomości wspólnej jako właściciel lokalu mieszkalnego, np. znajdującego się w budynku wielomieszaniowym objętym wspólnotą mieszkaniową. Zaliczono tu również mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, dla których zostało ustanowione odrębne prawo własności na rzecz osoby fizycznej (osób fizycznych) ujawnione w księdze wieczystej. Pojęcie **wspólnoty mieszkaniowej** odnosi się do budynku wielomieszaniowego, w którym część lub wszystkie lokale stanowią wyodrębnioną własność, potwierdzoną wpisem do księgi wieczystej. Wspólnotę mieszkaniową tworzy ogół właścicieli lokali (mieszkalnych i użytkowych) w danym budynku;
 - 6) **towarzystw budownictwa społecznego**;
 - 7) **innych podmiotów** – mieszkania stanowiące własność instytucji budujących dla zysku – przeznaczone na sprzedaż, ale jeszcze niesprzedane osobom fizycznym lub na wynajem, mieszkania stanowiące własność instytucji wyznaniowych, stowarzyszeń, fundacji, partii, związków zawodowych itp.
5. Dane o **mieszkaniach, których budowę rozpoczęto** dotyczą mieszkań: w nowych budynkach mieszkalnych, w budynkach niemieszkalnych, uzyskanych w wyniku rozbudowy budynków (w części stanowiącej rozbudowę), uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.
6. Informacje o **mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań oraz o izbach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.
- Informacje o efektach:
- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni;
 - **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym);
 - **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez miesz-
- 3) **workplaces** (of public and private sector);
 - 4) **State Treasury** – dwellings remaining in the stock or under management of Agricultural Property Agency, Military Housing Agency and organs of state administration, e.g. ministries;
 - 5) **natural persons** – dwellings, which are owned by a natural person (one or more), while this person:
 - can be an owner of a whole real estate, for example an individual detached house,
 - can have a share in the common real estate, as the owner of dwelling, for example located in a block of flats included in a condominium. There are also included dwellings in building of housing cooperatives for which a separate ownership right benefit of a natural person (natural persons) exposed in a real-estate register, was established. The notion of **condominium** refers to a block of flats, in which a part or all dwellings constitute separate ownerships, confirmed by an entry in the land and mortgage register. Condominium is created by all owners of dwellings (residential and business premises) in a given building;
 - 6) **public building society**;
 - 7) **other entities** – dwellings owned by institutions, constructing for profit – for sale, but not yet sold to natural persons or for rental, dwellings owned by religious institutions, associations, foundations, political parties, labour unions etc.
5. **Data regarding dwellings which construction has begun**, concern dwellings: in new residential buildings, in non-residential buildings, dwellings created as a result of enlarging building (the enlarged portion), created as a result of adapting non-residential spaces.
6. **Information regarding dwellings, usable floor space of dwellings** as well as regarding **rooms completed** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.
- Information regarding the results of:
- **co-operative construction** concerns dwellings completed by housing co-operatives, designer for persons being members of these co-operatives;
 - **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in full from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character);
 - **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designed for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natu-

- kań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
 - **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Banku Gospodarstwa Krajowego (do 31 V 2009 r. z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego);
 - **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalności gospodarczej), fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.

ral persons conducting economic activity included in private construction);

- **construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);
- **public building society** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non profit basis) utilizing credit granted by the Bank of National Economy (since 31 V 2009 from the National Housing Fund);
- **private construction** concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent.

Infrastruktura komunalna

Municipal infrastructure

TABL. 1 (109). WODOCIĄGI I KANALIZACJA

Stan w dniu 31 XII

WATER SUPPLY AND SEWERAGE SYSTEMS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km:				Distribution network in km:
Wodociągowa	21782,0	22985,7	23239,8	Water supply
miasta	2994,6	3195,3	3287,7	urban areas
wieś	18787,4	19790,4	19952,1	rural areas
Kanalizacyjna ^a	6365,4	7648,0	7887,5	Sewerage ^a
miasta	2886,7	3235,0	3301,7	urban areas
wieś	3478,7	4413,0	4585,8	rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.:				Connections leading to residential buildings in pcs:
Wodociągowe	254431	273399	276286	Water supply system
miasta	92589	96130	96594	urban areas
wieś	161842	177269	179692	rural areas
Kanalizacyjne	128778	145197	149031	Sewerage system
miasta	84369	88494	89446	urban areas
wieś	44409	56703	59585	rural areas
Zdroje uliczne	196	172	169	Street outlets
Miasta	82	90	89	Urban areas
Wieś	114	82	80	Rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	68,4	69,4	70,9	Consumption of water from water supply systems in households (during the year) in hm³
Miasta:				Urban areas:
w hm ³	42,1	40,2	40,4	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	33,1	32,0	32,4	per capita in m ³
Wieś w hm ³	26,3	29,3	36,4	Rural areas in hm ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³	71,6	66,2	54,2	Wastewater discharged by sewerage system (during the year) in hm³
w tym oczyszczane	71,5	66,2	54,1	of which treated

^a Łącznie z kolektorami.^a Including collectors.

TABL. 2 (110). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	690,3	711,6	738,9	724,1	Consumers (as of 31 XII) in thous.
Miasta	471,8	483,7	494,7	489,0	Urban areas
Wieś	218,5	227,9	244,2	235,2	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku):					Consumption (during the year):
W GW·h	1402,0	1547,2	1474,6	1465,8	In GW·h
miasta	809,5	878,1	825,3	818,2	urban areas
wieś	592,5	669,1	649,3	647,6	rural areas
W kW·h:					In kW·h:
miasta: na 1 mieszkańca	635,1	689,5	658,5	655,8	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^a	1715,8	1815,4	1668,2	1673,3	per consumer ^a
wieś – na 1 odbiorcę ^a	2711,4	2935,9	2658,5	2753,8	rural areas – per consumer ^a

^a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 XII.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Gospodarki.

^a The number of consumers as of 31 XII was used in calculations.

S o u r c e: data of the Ministry of Economy.

TABL. 3 (111). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 XII
*GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION
OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS*
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km	3176,0	3705,0	4225,0	4535,4	Distribution and transmission network in km
w tym przesyłowa	1107,3	1176,9	1305,0	1376,5	of which transmission
miasta	157,8	131,5	142,6	157,9	urban areas
wieś	949,5	1045,4	1162,5	1218,7	rural areas
Miasta	2078,9	2273,1	2423,6	2519,8	Urban areas
Wieś	1097,1	1431,9	1801,3	2015,6	Rural areas
Przyłącza prowadzące do budyn- ków mieszkalnych i niemieszkal- nych w szt.	55784	63887	69891	71504	Connections leading to residential and non-residential buildings in pcs
Miasta	53861	58729	62222	63077	Urban areas
Wieś	1923	5158	7669	8427	Rural areas
Odbiorcy gazu z sieci^a w tys.	335,4	343,1	334,8	334,5	Consumers of gas from gas supply system^a in thous.
Miasta	331,5	336,5	325,3	324,8	Urban areas
Wieś	3,9	6,6	9,4	9,7	Rural areas
Zużycie gazu z sieci^b (w ciągu roku):					Consumption of gas from gas supply system^b (during the year):
W hm ³	131,3	139,2	124,8	125,6	In hm ³
miasta	128,1	131,1	114,6	115,2	urban areas
wieś	3,2	8,1	10,2	10,3	rural areas
Na 1 mieszkańca w m ³	63,5	66,3	59,7	60,1	Per capita in m ³
miasta	100,5	102,9	91,4	92,3	urban areas
wieś	4,1	9,8	12,2	12,3	rural areas

^a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. ^b W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami.

^a Including consumers using collective gas-meter. ^b Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur.

TABL. 4 (112). **OGRZEWNICTWO**

Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła w km	1513,7	1425,7	1544,4	1503,4	1396,5	106,9	Heating network in km
w tym przesyłowa	853,3	872,2	1063,8	1049,7	981,6	68,1	of which transmission
Kotłownie	817	863	1535	1634	1159	475	Boiler rooms
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w TJ	11195,7	11903,2	9968,8	9458,3	9246,8	211,5	Sale of heating energy (during the year) in TJ
Kubatura budynków ogrze- wanych centralnie w dam ³	89285	95453	117817	119414	112795	6620	Cubature of buildings with central heating in dam ³
w tym budynków mieszkal- nych	52744	56244	64346	63602	62782	820	of which residential build- ings

TABL. 5 (113). **ŁUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ**

POPULATION USING WATER SUPPLY, SEWERAGE AND GAS SUPPLY SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Ludność w tys. — korzystająca^a z:					Population in thous. — using^a:
wodociągu	1857,1	1904,7	1990,5	1986,9	water supply system
miasta	1220,6	1222,2	1210,3	1204,6	urban areas
wieś	636,5	682,5	780,2	782,3	rural areas
kanalizacji	1269,7	1349,5	1447,9	1452,9	sewerage system
miasta	1087,3	1120,2	1137,1	1134,5	urban areas
wieś	182,4	229,3	310,8	318,4	rural areas
gazu	931,4	938,8	898,1	891,8	gas supply system
miasta	917,3	914,7	863,6	856,6	urban areas
wieś	14,1	24,1	34,5	35,3	rural areas
Ludność — w % ogółu ludności^b — korzystająca^a z:					Population — in % of total popu- lation^b — using^a:
wodociągu	89,8	90,8	95,2	95,2	water supply system
miasta	95,9	96,1	96,8	96,8	urban areas
wieś	80,0	82,5	92,9	92,9	rural areas
kanalizacji	61,4	64,3	69,3	69,6	sewerage system
miasta	85,4	88,1	90,9	91,2	urban areas
wieś	22,9	27,7	37,0	37,8	rural areas
gazu	45,0	44,7	43,0	42,7	gas supply system
miasta	72,1	71,9	69,1	68,9	urban areas
wieś	1,8	2,9	4,1	4,2	rural areas

^a Dane szacunkowe. ^b Na podstawie bilansów.

^a Estimated data. ^b Based on balances.

TABL. 6 (114). **ODPADY KOMUNALNE**^a
MUNICIPAL WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym z gospodarstw domowych <i>of which from households</i>	
Opady komunalne zebrane ^b w tys. t	445,8	514,8	545,6	592,9	473,4	Municipal waste collected ^b in thous. t
zmieszane	433,1	465,2	444,1	464,8	357,7	<i>mixed</i>
w tym wysegregowane	7,2	58,4	.	.	.	<i>of which segregated</i>
miasta	370,4	370,7	323,0	337,3	252,3	<i>urban areas</i>
wieś	62,7	94,5	121,1	127,5	105,4	<i>rural areas</i>
zebrane selektywnie	12,7	49,6	101,5	128,0	115,7	<i>collected separately</i>
w tym:						<i>of which:</i>
papier i tektura	2,6	8,2	8,4	8,1	6,5	<i>paper and cardboard</i>
szkło	5,3	11,4	22,6	25,6	23,4	<i>glass</i>
tworzywa sztuczne	3,0	7,1	12,6	15,1	14,0	<i>plastic</i>
metale	0,1	0,4	0,9	1,0	0,9	<i>metals</i>
wielkogabarytowe	0,6	2,1	7,2	9,8	9,6	<i>largesize</i>
biodegradowalne	18,6	45,1	52,7	47,0	<i>biodegradable</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 183. ^b Dane szacunkowe.

^a See general notes item 7 on page 183. ^b Estimated data.

TABL. 7 (115). **NIECZYSTOŚCI CIEKŁE**^a
LIQUID WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Nieczystości ciekłe ^b wywiezione w dam ³	1114,5	1205,9	1159,0	1154,9	Liquid waste ^b removed in dam ³
miasta	508,7	391,0	315,7	302,6	<i>urban areas</i>
wieś	605,8	815,0	843,3	852,3	<i>rural areas</i>
w tym z gospodarstw domowych	740,4	872,2	805,6	799,7	<i>of which from households</i>
miasta	331,1	268,9	203,5	196,7	<i>urban areas</i>
wieś	409,3	603,3	602,0	603,0	<i>rural areas</i>
Zbiorniki bezodpływowe w tys. (stan w dniu 31 XII)	123,9	107,1	101,1	97,6	<i>Septic tanks in thous. (as of 31 XII)</i>
Przydomowe oczyszczalnie ścieków w tys. (stan w dniu 31 XII)	4,2	12,2	22,3	24,2	<i>Household waste water treatment systems in thous. (as of 31 XII)</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 183. ^b Ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

^a See general notes, item 8 on page 183. ^b Sewage stored temporarily in septic tanks.

TABL. 8 (116). **SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH**
LANDFILL SITES WITH MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Czynne składowiska kontro- lowane (stan w dniu 31 XII): liczba	83	54	25	25	7	18	<i>Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII): number</i>
powierzchnia w ha	241,5	174,9	155,8	156,0	37,1	118,9	<i>area in ha</i>
Zreklamowana powierzchnia kontrolowanych składowisk (w ciągu roku) w ha	–	5,0	2,5	3,8	–	3,8	<i>Reclaimed area of controlled landfill sites (during the year) in ha</i>
czynnych	–	–	1,1	3,8	–	3,8	<i>in operation</i>
o zakończonej eksploatacji (zamknięte)	–	5,0	1,4	–	–	–	<i>exploitation completed</i>

TABL. 9 (117). TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ

Stan w dniu 31 XII

GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE AREA GREEN BELTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2014		2015	
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas
OGÓŁEM w ha TOTAL in ha	3243,5	3112,5	3507,4	3246,5	3707,6	3413,0	3540,0	3263,3
w % powierzchni ogólnej województwa ^a in % of total area space of the voivodship ^a	0,2	3,8	0,2	3,9	0,2	4,1	0,2	3,9
na 1 mieszkańca ^b w m ² per capita ^b in m ²	15,7	24,5	16,7	25,5	17,7	27,3	17,0	26,2
Tereny zielni miejskiej ogólnodostępnej: Generally accessible urban area green belts:								
parki spacerowo-wypoczynkowe strolling-recreational parks	1549,9	1461,2	1543,2	1433,6	1550,1	1437,7	1553,9	1437,7
zieleńce lawns	517,1	477,1	540,7	485,0	567,7	494,6	570,0	494,8
Tereny zielni osiedlowej Estate green belts	1176,5	1174,2	1423,5	1327,9	1589,7	1480,7	1416,1	1330,7

a, b W przypadku miast obliczono: a – w % ogólnej powierzchni miast, b – na 1 mieszkańca miast.

a, b For urban areas calculated: a – in % total urban areas space, b – per capita in urban areas.

Mieszkania

Dwellings

TABL. 10 (118). ZASOBY MIESZKANIOWE^a

Stan w dniu 31 XII

DWELLING STOCKS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010		2014	2015			SPECIFICATION
		A	B		ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Mieszkania w tys.	670,2	698,4	703,8	726,6	732,7	493,8	239,0	Dwellings in thous.
Izby w mieszkaniach w tys.	2438,7	2563,0	2634,2	2732,9	2758,8	1740,2	1018,6	Rooms in dwellings in thous.
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	43963,2	46794,2	48167,4	50435,0	51029,2	29742,9	21286,3	Useful floor area of dwellings in thous. m ²
Przeciętna w zasobach:								Dwelling stocks, average: number of rooms in a dwelling
liczba izb w mieszkaniu powierzchnia użytkowa w m ² :	3,64	3,67	3,74	3,76	3,77	3,52	4,26	useful floor area in m ² :
1 mieszkania	65,6	67,0	68,4	69,4	69,6	60,2	89,1	per dwelling
na 1 osobę	21,3	22,6	23,0	24,1	24,5	23,9	25,3	per person
liczba osób ^b na:								number of persons ^b :
1 mieszkanie	3,1	3,0	3,0	2,9	2,8	2,5	3,5	per dwelling
1 izbę	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,8	per room

a Na podstawie bilansów; dane za 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. z uwzględnieniem wyników spisów powszechnych z 2002 r. (porównywalnie z danymi za 2005 r. — wariant A) i z 2011 r. (porównywalnie z danymi za lata 2011 i 2012 — wariant B).

b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 25.

a Based on balance; data for 2010 are given in two approaches, i.e. considering results of national census 2002 (comparably with the data 2005 — variant A) and 2011 (comparably with the data for 2011 and 2012 — variant B). b See general notes to the Year-book, item 12 on page 25.

TABL. 11 (119). MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH^a WYPOSAŻONE W INSTALACJE

Stan w dniu 31 XII

DWELLINGS IN DWELLING STOCKS^a FITTED WITH INSTALLATIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Mieszkania – w % – wyposażone w Dwellings – in % – fitted with				
	wodociąg water-line system	ustęp lavatory	łazienkę bathroom	gaz z sieci gas from gas- line system	centralne ogrzewanie central heating
OGÓŁEM 2005	96,8	89,1	86,2	50,1	77,3
TOTAL 2010	98,0	94,8	91,4	51,2	81,0
..... 2014	98,0	95,0	91,7	48,5	81,7
..... 2015	98,1	95,1	91,7	48,4	81,8
Miasta 2005	99,0	94,7	90,2	72,9	82,3
Urban areas 2010	99,4	97,6	94,4	73,9	84,5
..... 2014	99,4	97,8	94,6	70,1	84,9
..... 2015	99,4	97,8	94,6	70,0	85,1
Wieś 2005	92,3	77,4	77,8	1,8	66,7
Rural areas 2010	95,0	88,9	84,9	3,3	73,7
..... 2014	95,2	89,4	85,6	3,7	74,8
..... 2015	95,3	89,5	85,8	3,8	75,1

^a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.^a Based on balances of dwelling stocks.

TABL. 12 (120). DODATKI MIESZKANIOWE WYPŁACONE W 2015 R.

HOUSING ALLOWANCES PAID OUT IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Dodatki wypłacone użytkownikom lokali Dwellings allowances paid out user to					inni others
		gminnych gminas	spółdziel- czych coopera- tives	wspólnot mieszka- niowych housing commu- nity	prywat- nych private	towa- rzystw budownic- twa spo- leczne- go public building society	
a – liczba wypłaconych dodatków number of allowances							
b – kwota dodatków w tys. zł amount of allowances in thous. zł							
c – przeciętna wysokość dodatku w zł average value of allowances in zł							

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM a	357899	110777	94866	37666	93876	4262	16452
TOTAL b	74389,2	22105,6	17310,9	7006,4	24012,7	874,3	3079,3
..... c	207,8	199,6	182,5	186,0	255,8	205,1	187,2
Miasta a	299253	96586	80106	30713	78227	4084	9537
Urban areas b	63840,7	19660,8	14404,7	5756,3	21416,9	848,1	1753,9
..... c	213,3	203,6	179,8	187,4	273,8	207,7	183,9
Wieś a	58646	14191	14760	6953	15649	178	6915
Rural areas b	10548,5	2444,8	2906,2	1250,1	2595,8	26,3	1325,4
..... c	179,9	172,3	196,9	179,8	165,9	147,5	191,7

W % OGÓŁEM
IN % OF TOTAL

OGÓŁEM a	100,0	31,0	26,5	10,5	26,2	1,2	4,6
TOTAL b	100,0	29,7	23,3	9,4	32,3	1,2	4,1
Miasta a	100,0	32,3	26,8	10,3	26,1	1,4	3,2
Urban areas b	100,0	30,8	22,6	9,0	33,5	1,3	2,7
Wieś a	100,0	24,2	25,2	11,9	26,7	0,3	11,8
Rural areas b	100,0	23,2	27,6	11,9	24,6	0,2	12,6

TABL. 13 (121). **GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE**
ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo <i>Area of grounds transferred to investor for dwelling construction</i>			Powierzchnia gruntów w zasobie gmin pod budownictwo mieszkaniowe <i>Area of grounds in gminas stock for dwelling construction</i>			
	ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>		wielorodzinne <i>multi-family</i>		jednorodzinne <i>single-family</i>	
		spółdziel- cze <i>co- -operatives</i>	osób fizycznych <i>of natural persons</i>	razem <i>total</i>	w tym uzbrojone <i>of which developed</i>	razem <i>total</i>	w tym uzbrojone <i>of which developed</i>
	<i>w ha in ha</i>						
OGÓŁEM 2010	53,6	–	43,9	182,4	91,2	503,3	219,7
TOTAL 2014	43,9	–	32,9	133,8	82,9	548,8	203,5
2015	30,9	3,2	21,2	130,3	79,8	527,9	189,6
Miasta 2010	24,8	–	16,6	107,8	80,8	189,0	93,5
<i>Urban areas</i> 2014	24,3	–	14,0	91,5	70,7	193,9	78,0
2015	17,2	3,2	8,6	88,2	67,6	188,8	81,4
Wieś 2010	28,8	–	27,3	74,6	10,4	314,3	126,2
<i>Rural areas</i> 2014	19,6	–	18,9	42,3	12,2	354,9	125,5
2015	13,7	–	12,6	42,1	12,2	339,1	108,2

TABL. 14 (122). **MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**
DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	4926	6479	6365	6631	TOTAL
Spółdzielcze	685	242	–	–	<i>Cooperatives</i>
Komunalne (gminne)	242	260	140	100	<i>Municipal (gminas)</i>
Zakładowe	–	–	–	–	<i>Company</i>
Indywidualne	2785	4292	3545	3595	<i>Private</i>
Spoleczne czynszowe	345	244	250	62	<i>Public building society</i>
Na sprzedaż lub wynajem	869	1441	2430	2874	<i>For sale or rent</i>

TABL. 15 (123). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Mieszkania	4488	5807	6246	6714	Dwellings
miasta	2537	3323	3294	3651	<i>urban areas</i>
wieś	1951	2484	2952	3063	<i>rural areas</i>
Spółdzielcze	614	257	2	–	<i>Co-operative</i>
Komunalne (gminne)	217	119	159	118	<i>Municipal (gmina)</i>
Zakładowe	109	4	3	44	<i>Company</i>
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	665	1707	2122	2206	<i>For sale or rent</i>
Spoleczne czynszowe	158	230	164	366	<i>Public building society</i>
Indywidualne	2725	3490	3796	3980	<i>Private</i>
miasta	984	1081	941	1106	<i>urban areas</i>
wieś	1741	2409	2855	2874	<i>rural areas</i>

TABL. 15 (123). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)**
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

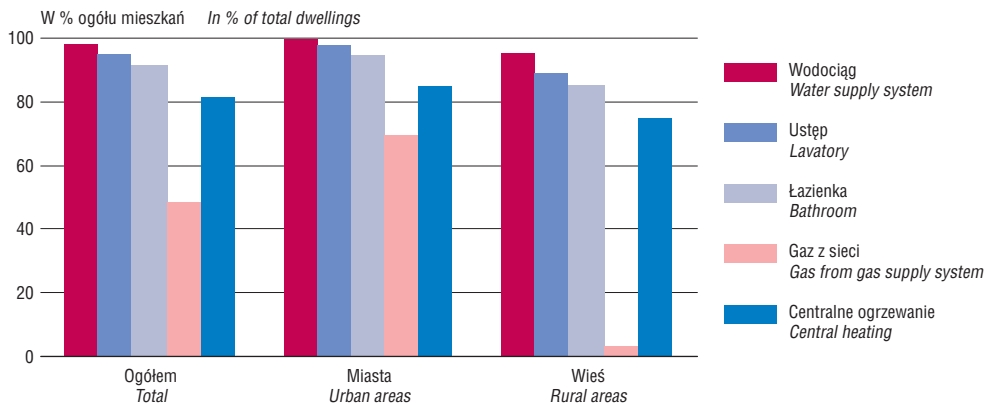
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	385	467	607	648	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	367	448	557	607	Urban areas
Wieś	412	494	673	705	Rural areas
Izby	20663	26084	27166	28673	Rooms
miasta	10354	12308	11255	12339	urban areas
wieś	10309	13776	15911	16334	rural areas
Spółdzielcze	1924	806	5	–	Co-operative
Komunalne (gminne)	554	322	290	259	Municipal (gmina)
Zakładowe	361	22	17	176	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	2065	5121	6053	6303	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	444	644	503	1015	Public building society
Indywidualne	15315	19169	20298	20920	Private
miasta	5532	5710	4771	5259	urban areas
wieś	9783	13459	15527	15661	rural areas
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	474189	598333	625853	659598	Usable floor space of dwellings in m²
miasta	216415	260630	240649	264736	urban areas
wieś	257774	337703	385204	394862	rural areas
Spółdzielcze	34128	16272	69	–	Co-operative
Komunalne (gminne)	8850	5568	5441	4892	Municipal (gmina)
Zakładowe	6406	708	452	2813	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	34127	93448	117669	119328	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	7963	10940	8234	17088	Public building society
Indywidualne	382715	471397	493988	515477	Private
miasta	136356	141004	117220	133896	urban areas
wieś	246359	330393	376768	381581	rural areas
Przeciętna powierzchnia użytko- wa 1 mieszkania w m²	105,7	103,0	100,2	98,2	Average usable floor space per dwelling in m²
miasta	85,3	78,4	73,1	72,5	urban areas
wieś	132,1	136,0	130,5	128,9	rural areas
Spółdzielcze	55,6	63,3	34,5	–	Co-operative
Komunalne (gminne)	40,8	46,8	34,2	41,5	Municipal (gmina)
Zakładowe	58,8	177,0	150,7	63,9	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	51,3	54,7	55,5	54,1	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	50,4	47,6	50,2	46,7	Public building society
Indywidualne	140,4	135,1	130,1	129,5	Private
miasta	138,6	130,4	124,6	121,1	urban areas
wieś	141,5	137,1	132,0	132,8	rural areas

MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE^a W 2015 R.

Stan w dniu 31 XII

DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS^a IN 2015

As of 31 XII

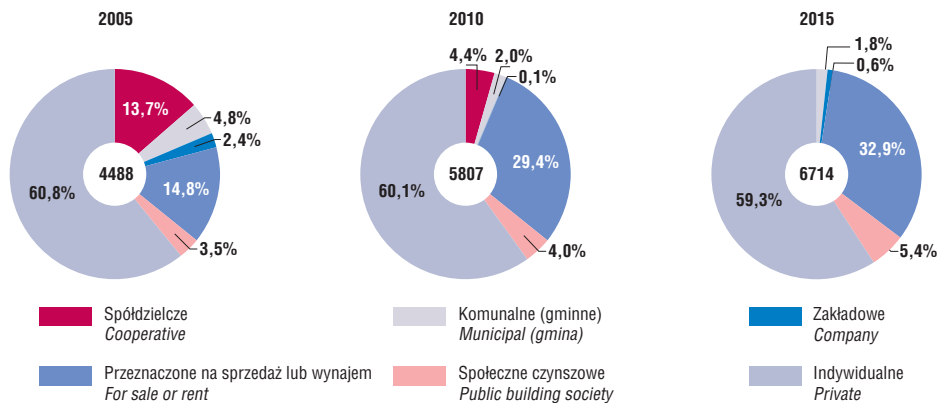

^a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.

^a Based on balances of dwelling stocks.

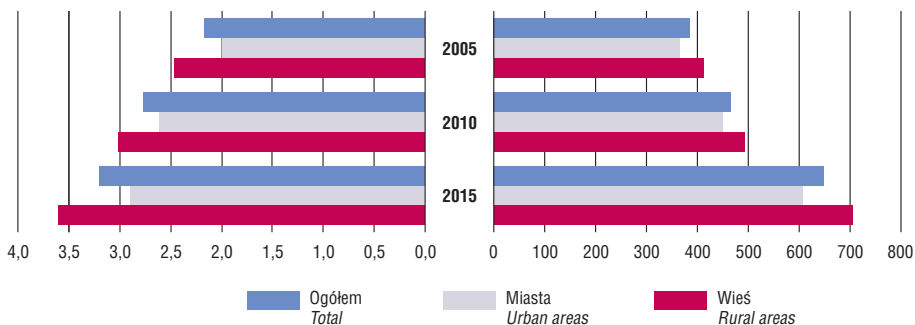
MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA

DWELLING COMPLETED

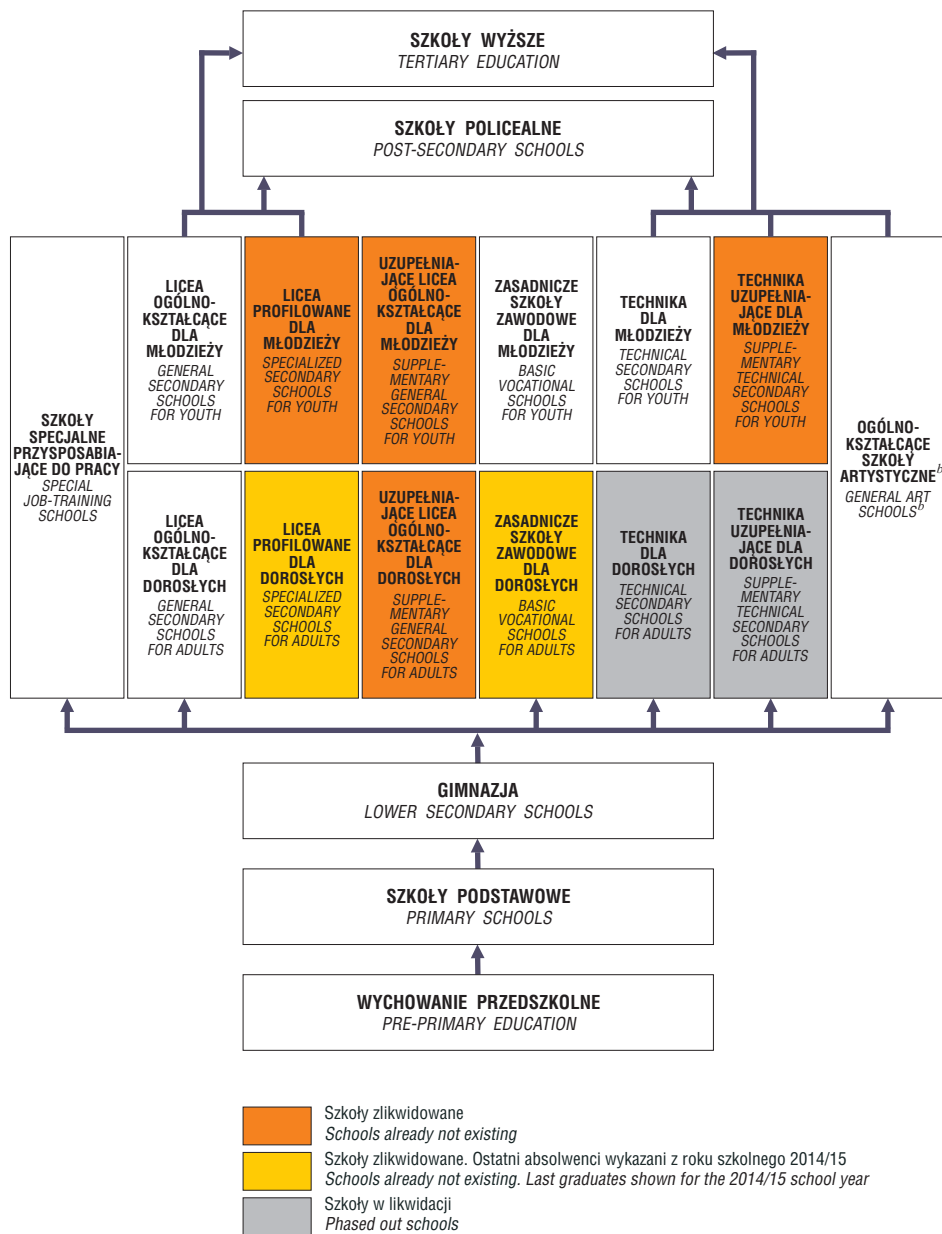

NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION

NA 1000 ZAWARTYCH MAŁŻEŃSTW
PER 1000 MARRIAGES CONTRACTED

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2015/16^a
EDUCATION BY EDUCATIONAL LEVEL IN 2015/16 SCHOOL YEAR^a

^a Stan na początku roku szkolnego; łącznie ze szkołami specjalnymi. Absolwenci z roku szkolnego 2013/14. ^b Dające uprawnienia zawodowe.
^a As of beginning of the school year; including special schools. Graduates from the school year 2013/14. ^b Leading to professional certification.

TABL. 16 (124). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB**
 DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych <i>In private buildings</i>					W budynkach poza indywidualnymi <i>In non-private buildings</i>				
			razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb <i>in % of total — dwellings with specified number of rooms</i>				razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb <i>in % of total — dwellings with specified number of rooms</i>			
				1	2	3	4 i więcej and more		1	2	3	4 i więcej and more
OGÓŁEM	2005	4488	2725	0,1	1,6	4,8	93,5	1763	2,0	22,9	49,0	26,1
TOTAL	2010	5807	3490	0,3	1,6	5,9	92,2	2317	2,2	29,0	43,7	25,1
	2014	6246	3796	0,5	3,5	5,8	90,2	2450	5,8	35,9	35,6	22,8
	2015	6714	3980	0,4	4,3	5,3	90,1	2734	2,8	37,3	39,4	20,5
Miasta	2005	2537	984	0,2	3,3	5,0	91,5	1553	1,2	19,1	51,9	27,8
<i>Urban areas</i>	2010	3323	1081	0,9	4,0	10,5	84,6	2242	2,0	29,7	44,8	23,5
	2014	3294	941	1,8	8,3	9,8	80,1	2353	6,0	36,8	36,4	20,9
	2015	3651	1106	0,9	14,2	10,1	74,8	2545	3,0	37,8	40,6	18,7
Wieś	2005	1951	1741	0,1	0,7	4,7	94,5	210	7,6	51,4	27,2	13,8
<i>Rural areas</i>	2010	2484	2409	x	0,5	3,9	95,6	75	10,7	6,7	12,0	70,6
	2014	2952	2855	0,1	1,9	4,6	93,5	97	–	14,4	16,5	69,1
	2015	3063	2874	0,1	0,4	3,4	96,0	189	1,1	31,2	23,3	44,4

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.).

2. Wśród szkół objętych systemem oświaty funkcjonują:

- od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie szkoły podstawowe oraz 3-letnie gimnazja (powstałe w miejsce 8-letnich szkół podstawowych), w których nauka jest obowiązkowa,
- od roku szkolnego 2002/03 szkoły ponadgimnazjalne, tj. 2–3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące i profilowane, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 szkoły dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (tj. 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające) i 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne;
- w roku szkolnym 2012/13 zakończono nabór do niektórych typów szkół ponadgimnazjalnych: liceów profilowanych, uzupełniających liceów ogólnokształcących, zasadniczych szkół zawodowych i techników dla dorosłych oraz techników uzupełniających dla młodzieży, a od roku szkolnego 2013/14 — techników uzupełniających dla dorosłych.

Ponadto wprowadzono obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego w placówkach wychowania przedszkolnego przez dzieci w wieku 6 lat od roku szkolnego 2004/05 oraz w wieku 5 lat od roku szkolnego 2011/12.

Od roku szkolnego 2009/10 dzieci 6-letnie na wniosek rodziców mogą rozpocząć naukę w I klasie szkoły podstawowej, a od roku szkolnego 2014/15 obowiązek szkolny został nałożony na 6-letnie dzieci urodzone pomiędzy styczniem a czerwcem 2008 r., a od roku szkolnego 2015/16 na wszystkie dzieci 6-letnie.

3. Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki opiekuńczo-wychowawcze przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole. Obejmują one: przedszkola (łącznie ze specjalnymi) i oddziały

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Law dated 7 IX 1991 (uniform text Journal of Laws 2004 No. 256, item 2572, with later amendments) and the Higher Education Law dated 27 VII 2005 (Journal of Laws No. 164, item 1365 with later amendments).

2. Among schools covered by the educational system, there are:

- since the 1999/2000 school year 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools (which replaced 8-year primary schools), where education is compulsory,
- since the 2002/03 school year upper secondary schools, i.e. 2–3-year basic vocational schools, 3-year general secondary and specialized secondary schools, 4-year technical secondary schools, as well as since the 2004/05 school year supplementary schools for graduates from basic vocational schools (i.e. 2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools), and 3-year special job-training schools; upper secondary schools include also art schools leading to professional certification and post-secondary schools;
- since the 2012/13 school year recruitment to some types of upper secondary schools has been terminated: specialized secondary schools, supplementary general secondary schools, basic vocational schools and technical secondary schools for adults and supplementary technical schools for youth, as well as since 2013/14 school year – supplementary technical schools for adults.

Moreover, an obligatory 1 year pre-primary education has been introduced in pre-primary education establishments for children at the age of 6 since 2004/05 school year and at the age of 5 since 2011/12 school year.

Since the 2009/10 school year, upon the request of parents children at the age of 6 can start education in the first class of primary school. From the 2014/15 school year obligatory schooling was imposed on 6 years old children born between January and June of 2008 and from the 2015/16 school year on all children at the age of 6.

3. Pre-primary education establishments are care and educational centres designated for children aged 3 or more until primary school education, providing care and leading to preparation for learning process in school. They include: nursery

przedszkolne w szkołach podstawowych oraz od roku szkolnego 2008/09 – zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne.

4. Prezentowane w dziale dane dotyczą m.in.: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży, policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych.

5. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

6. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

7. Dane (poza szkołami wyższymi i dla dorosłych) prezentuje się, jeśli nie zaznaczono inaczej, łącznie ze szkołami specjalnymi.

8. **Szkoły dla dzieci i młodzieży** (łącznie ze specjalnymi) obejmują:

- 1) szkoły podstawowe, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych), szkoły filialne (bez szkół specjalnych), szkoły artystyczne niedające uprawnień zawodowych (bez szkół specjalnych), realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej;
- 2) gimnazja, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
- 3) 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy;
- 4) 2–3 letnie zasadnicze szkoły zawodowe;
- 5) 3-letnie licea ogólnokształcące, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
- 6) 4-letnie technika;
- 7) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe (bez szkół specjalnych), które prezentuje się z wyłączeniem szkół realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne;
- 8) funkcjonujące w latach szkolnych:
 - 2002/03–2013/14 — 3-letnie licea profilowane,
 - 2004/05–2013/14 — 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika

schools (including special nursery schools) and pre-primary sections in primary schools and since the 2008/09 school year pre-primary education groups and pre-primary points.

4. *Data presented in the chapter are, among others, related to: pre-primary education, schools for children and youth, post-secondary schools, tertiary education and schools for adults.*

5. *Data include schools and establishments managed by central (government) administration entities and local self-government entities (gminas, powiats and voivodships), as well as by other legal and private persons.*

6. *Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public and non-public with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Ministry of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) administration entities and local self-government entities can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can be public schools or non-public schools with the competence of public schools only.*

Tertiary education can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

7. *Data (excluding higher education institutions and schools for adults) are presented together with special schools, if not otherwise stated.*

8. **Schools for children and youth** (including special schools) include:

- 1) *primary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools), branch schools (excluding special schools), art schools not leading to professional certification (excluding special schools) simultaneously conducting a primary school programme;*
- 2) *lower secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);*
- 3) *3-year special job-training schools;*
- 4) *2–3 year basic vocational schools;*
- 5) *3-year general secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);*
- 6) *4-year technical secondary schools;*
- 7) *general art schools leading to professional certification (excluding special schools), excluding schools providing art education only;*
- 8) *functioning in school years:*
 - *2002/03–2013/14 — 3-year specialized secondary schools,*
 - *2004/05–2013/14 — 2-year supplementary general schools and 3-year supple-*

uzupełniające dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych.

9. Szkoły policealne – kształcące w formie dziennej, wieczorowej, zaocznej i stacjonarnej – obejmują:

- 1) szkoły policealne (1-, 2- lub 3-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi;
- 2) nauczycielskie kolegia języków obcych (3-letnie) oraz kolegia nauczycielskie (3-letnie), w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata;
- 3) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) – od roku szkolnego 2005/06.

10. Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) podaje się łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych i kolegiami nauczycielskimi, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;
- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce (w tym studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą);
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą (z wyjątkiem osób studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą).

Podział szkół wyższych według typów szkół opracowano na podstawie grupowania stosowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla szkół publicznych. W podziale tym do typu „wyższe szkoły” zaliczono zarówno szkoły mające w nazwie własnej „wyższa szkoła”, jak też „uniwersytet” lub „akademia”: rolnicza, ekonomiczna, pedagogiczna, artystyczna i teologiczna.

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi. Dane nie obejmują szkół resortu obrony narodowej oraz szkół resortu spraw wewnętrznych.

11. Szkoły dla dorosłych – kształcące w formie stacjonarnej, zaocznej i na odległość – obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych;
- 2) gimnazja dla dorosłych;
- 3) 3-letnie licea ogólnokształcące dla dorosłych;
- 4) 4-letnie technika dla dorosłych – od roku szkolnego 2012/13 brak naboru do klas pierwszych;
- 5) 3-letnie technika uzupełniające dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej – od roku szkolnego 2013/14 brak naboru do klas pierwszych.
- 6) funkcjonujące w latach szkolnych:
 - 2002/03–2014/15 — 2—3-letnie zasadnicze szkoły dla dorosłych oraz 3-letnie licea profilowane dla dorosłych;
 - 2004/05–2013/14 — 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych.

mentary technical schools for graduates of basic vocational schools.

9. Post-secondary schools – educating in day, evening and weekend form and full-time – include:

- 1) post-secondary schools (1-, 2- or 3-year), including special schools;
- 2) foreign language teacher training colleges (3-year) as well as teacher training colleges (3-year), in which graduates do not receive the title of licentiate;
- 3) colleges of social work (3-year) – since the 2005/06 school year.

10. Tertiary education (university level) includes full-time and part-time programmes. Data regarding tertiary education :

- 1) include foreign language teacher training colleges and teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate;
- 2) include foreigners studying in Poland (of which studying at organizational units of Polish higher education institutions operating abroad);
- 3) do not include Poles studying abroad (with an exception of persons at organizational units of Polish higher education institutions operating abroad).

The division of higher education institutions by type of institution was based on the grouping applied by the Ministry of Science and Higher Education with regard to public schools. In this division, the category of “higher education schools” comprises both the schools whose proper name includes the phrase “higher school” and those containing in their proper name the word “university” or “academy” – of agriculture, economics, pedagogy, arts and theology.

Data on students and graduates is given according to the seats of higher education institutions including branch sections, organizational units in another location as well as teaching centres in another location. Data do not include Academies of the Ministry of the National Defence and Academies of the Ministry of the Interior.

11. Schools for adults – educating in full-time, weekend and distance form – include:

- 1) primary schools for adults;
- 2) lower secondary schools for adults;
- 3) 3-year general secondary schools for adults;
- 4) 4-year technical secondary schools for adults – since the 2012/13 school year there was no recruitment to the 1st grade;
- 5) 3-year supplementary technical schools for adults based on the programme of basic vocational school – since the 2013/14 school year there was no recruitment to the 1st grade;
- 6) functioning in the school years:
 - 2002/03–2013/14 — 2—3-year basic vocational schools for adults and 3-year specialized secondary schools for adults,
 - 2004/05–2013/14 — 2-year supplementary secondary schools for adults for graduates of basic vocational schools.

12. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne i ogólnodostępne), w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub placówkach wykonujących działalność leczniczą (łącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego).

13. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

14. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

15. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są placówkami dla młodzieży niedostosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania i zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym realizację zadań życiowych bez udzielenia specjalnej pomocy.

16. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

17. Dane o nauczycielach, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązków zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o **nauczycielach akademickich** dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, a od roku akademickiego 2006/07 także dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

18. Studia podyplomowe – forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje co najmniej pierwszego stopnia, prowadzona między innymi w uczelni, instytucie naukowym PAN, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji podyplomowych.

19. Studia doktoranckie (studia trzeciego stopnia), prowadzone przez uprawnioną jednostkę organizacyjną uczelni, instytut naukowy PAN,

12. Special schools are organized for disabled children and youth with special educational needs. Education may be conducted within the school system or individually. Education occurs in mainstream schools (in which special or integrational and mainstream sections are established), in special schools operating independently, as well as in special educational care centres, other educational institutions or the unit performing health care activities (including health resorts treatment).

13. Special education care centres are facilities for disabled children and youth, aged 3 and more who, for reasons of their disability, cannot attend regular nursery schools or schools.

14. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the young people for independent life, compliant with legal and social norms.

15. Youth social therapy centres are centres intended for socially maladjusted youth having behavioural disorders and susceptible to addiction to a degree affecting performance of life tasks without receiving special assistance.

16. Rehabilitation-education centres are facilities making it possible for children and youth with a profound mental retardation to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.

17. Data regarding teachers, excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed in obligatory teaching programmes, i.e., excluding community centre educators and librarians conducting exclusively extracurricular activities, etc.

Data regarding **academic teachers** concern the positions of: professor, assistant professor, tutor and assistant lecturer as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instructor and since the 2006/07 academic year also qualified librarian and qualified scientific documentation and information staff.

Data regarding teachers full-time employees and part-time employees calculated as full-time employees.

18. Post-graduate studies – a form of tertiary education designed for graduates of first and second degree studies conducted by a higher school, scientific units of the Polish Academy of Sciences, ending with obtaining post-graduate qualifications.

19. Doctoral studies (third-cycle doctoral studies) conducted by an authorized unit of higher school, scientific units of the Polish Academy of Sciences, scientific units or international scientific institute operating on the territory of the Republic

instytut badawczy lub międzynarodowy instytut naukowy działający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej utworzony na podstawie odrębnych przepisów, na które są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje drugiego stopnia, kończące się uzyskaniem kwalifikacji trzeciego stopnia.

20. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego, szkół (poza szkołami wyższymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 – specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, wychowania pozaszkolnego oraz internatów i burs podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego;
- 2) szkół wyższych – prezentuje się według stanu w dniu 30 XI; studenci są wykazywani tyle razy, na ilu kierunkach studiuje; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych; absolwenci wykazani są z poprzedniego roku akademickiego.

21. Absolwenci eksterni występują wyłącznie w szkołach policealnych i w szkołach dla dorosłych.

22. Współczynnik skolaryzacji:

- 1) **brutto** – jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania;
- 2) **netto** – jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

23. **Internat** to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. **Bursa** to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

24. Zadaniem **wychowania pozaszkolnego** jest stwarzanie młodzieży warunków sprzyjających rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

Do placówek wychowania pozaszkolnego zaliczono: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, międzyszkolne ośrodki sportowe i inne placówki publiczne i niepubliczne.

25. W roku szkolnym 2014/15 do obliczenia relacji w grupie wieku 6–12 lat odpowiadającej poziomowi kształcenia podstawowego (tabl. 3 i 4) przyjęto za podstawę (mianownik) połowę ludności dla wieku 6 lat według stanu w dniu 31 XII 2014 r., uwzględnioną również w grupach wieku

of Poland created on the basis of separate provisions to which candidates are accepted who have already obtained qualifications during Master's studies and proceed to obtain third-cycle doctoral qualifications.

20. Data regarding:

- 1) pre-primary education, schools (excluding higher education institutions) as well as since the 2008/09 school year – special education care centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres, extracurricular education as well as boarding-school and dormitories, concern the beginning of the school year; data concerning graduates – the end of the school year;
- 2) tertiary education is presented as of 30 XI; students are indicated correspondingly on the number of fields of education with they study; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies; graduates are shown from the previous academic year.

21. Extramural graduates occur only in post-secondary schools and schools for adults.

22. Enrolment rate:

- 1) **gross** – is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (regardless of age) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level;
- 2) **net** – is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (within a given age group) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.

23. A **boarding school** is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. A **dormitory** is an interschool facility serving as a boarding school.

24. **Extracurricular education** offered young people favorable conditions to develop interests and aptitudes, and provided recreations and rest during timetable free time.

Extracurricular education establishments include: youth's palaces, youth cultural establishments, extracurricular work's centres, interschool sports centres and other public and non-public establishments.

25. In the 2014/15 school year for calculating the relation in the age group 6–12 corresponding to the primary level of education (tables 3 and 4), a half of population aged 6 as of 31 XII 2014 was assumed as a basis (a denominator), taken into account also in age groups 5–6 (table 4) as well

5–6 lat (tabl. 4) oraz 3–6 lat i 6 lat (tabl. 32) przy wychowaniu przedszkolnym.

W tabl. 32 w roku szkolnym 2015/16 do przeliczeń wskaźnika dzieci w przedszkolach na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat użyto liczbę dzieci w wieku 3-5 lat.

26. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów – od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

as 3–6 and 6 years old children (table 34) at pre-primary education.

In table 32 in the school year 2015/16 for calculating the relation children attending nursery schools per 1000 children aged 3-6 years in used the number of children aged 3-5 years.

26. *The information presented, excluding the data on higher education institutions, since the 2007/08 school year (in the case of graduates – since the 2006/07 school year) has been completed on the basis of the Educational Information System, administered by the Ministry of National Education.*

TABL. 1 (125). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	745	703	684	685	primary
gimnazja	380	401	403	402	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	21	25	26	27	special job-training
zasadnicze zawodowe	122	126	124	119	basic vocational
licea ogólnokształcące	122	127	126	122	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	5	2	–	–	supplementary general secondary
licea profilowane	71	24	–	–	specialized secondary
technika	152	152	140	135	technical secondary
technika uzupełniająca	51	11	–	–	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	10	7	8	8 ^b	general art ^a
policealne	241	173	172	178	post-secondary
wyższe	30	32	32	28	tertiary
dla dorosłych	256	228	188	144	for adults
podstawowe	4	1	1	1	primary
gimnazja	12	13	16	16	lower secondary
zasadnicze zawodowe	7	9	1	–	basic vocational
licea ogólnokształcące	46	68	127	127	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	82	75	–	–	supplementary general secondary
licea profilowane	10	4	1	–	specialized secondary
technika	14	11	2	–	technical secondary
technika uzupełniająca	81	47	40	–	supplementary general secondary
NAUCZYCIELE ^c TEACHERS ^c					
Szkoły:					Schools:
podstawowe ^d	10816	9802	9915	10470	primary ^d
gimnazja ^d	6722	6349	5747	5684	lower secondary ^d
zasadnicze zawodowe ^{de}	832	1322	1228	1157	upper secondary ^{de}
licea ogólnokształcące ^{df}	2652	2503	2193	2108	general secondary ^{df}
licea profilowane ^d	349	163	1	–	specialized secondary ^d
technika ^{dfg}	1733	2701	2690	2520	technical secondary ^{dfg}
policealne	515	411	315	324	post-secondary
wyższe ^h	4072	4490	4090	4018	tertiary ^h

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^b Ponadto 7 szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. ^c W roku szkolnym 2005/06 bez nauczycieli pracujących w zespołach szkół; patrz uwagi ogólne, ust. 17 na str. 199. ^{d–e} Łącznie ze szkołami: ^d — dla dorosłych, ^e — specjalnymi przysposabiającymi do pracy. ^f Łącznie ze szkołami uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2013/14) i technikami. ^g Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^h Nauczyciele akademicy pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty.

^a Leading to professional certification. ^b Moreover, 7 art schools giving only artistic education. ^c In 2005/06 school year excluding teachers working in complexes of schools; see general notes, item 17 on page 199. ^{d–e} Including: ^d — schools for adults, ^e — special job-training schools. ^f Including supplementary respectively: general secondary schools (until the 2013/14 school year) and technical secondary schools. ^g Including general art schools leading to professional certification. ^h Full-time and part-time employed academic teachers converted into full-time equivalent units.

TABL. 1 (125). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (cd.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^a	21006	16693	33268	21494	<i>Pre-primary education^a</i>
Szkoły:					<i>Schools:</i>
podstawowe	149442	122852	127107	136398	<i>primary</i>
gimnazja	90872	72150	60942	59353	<i>lower secondary</i>
specjalne przysposabiające do pracy	409	663	730	727	<i>special job-training</i>
zasadnicze zawodowe	15880	16187	13342	12148	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	37993	29841	26252	24589	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	219	40	–	–	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	8015	1751	–	–	<i>specialized secondary</i>
technika	29055	32137	29434	29266	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca	2362	405	–	–	<i>supplementary technical secondary</i>
artystyczne ogólnokształcące ^b	1046	737	739	758 ^c	<i>general art^b</i>
policealne	19381	17128	15519	14637	<i>post-secondary</i>
wyższe	88878	84551	65217	61859	<i>tertiary</i>
dla dorosłych	21153	19954	14514	12735	<i>for adults</i>
podstawowe	18	7	5	6	<i>primary</i>
gimnazja	1032	1256	1142	930	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	585	714	5	–	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	8375	7005	12672	11799	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	3634	6723	–	–	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	1121	1391	10	–	<i>specialized secondary</i>
technika	879	413	22	–	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca	5509	2445	658	–	<i>supplementary technical secondary</i>

^a Dotyczy dzieci w wieku 6 lat, w roku szkolnym 2014/15 w wieku 5-6 lat, natomiast w roku szkolnym 2015/16 w wieku 5 lat, objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego, ujętych również w tabl. 32 na str. 228. ^b Dające uprawnienia zawodowe. ^c Ponadto 337 uczniów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

^a Concerns children aged 6, in the 2014/15 school year aged 5-6, in the 2015/16 school year aged 5, attending pre-primary education establishments also described in table 32 on page 228. ^b Leading to professional certification. ^c Moreover, 337 students of art schools giving only artistic education.

TABL. 1 (125). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	27384	21392	18973	.	primary
gimnazja	29661	23289	19591	.	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	27	115	149	.	special job-training
zasadnicze zawodowe	5120	5441	4016	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	12222	9880	8716	.	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	57	9	–	.	supplementary general secondary
licea profilowane	2822	655	–	.	specialized secondary
technika	5551	7288	6852	.	technical secondary
technika uzupełniająca	1330	121	–	.	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	120	107	109 ^b	.	general art ^a
policealne	6920	4944	4793	.	post-secondary
wyższe	19491	23147	17590	.	tertiary
dla dorosłych	6682	5220	4229	.	for adults
podstawowe	8	7	3	.	primary
gimnazja	202	361	367	.	lower secondary
zasadnicze zawodowe	159	205	4	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	3112	1437	3307	.	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	668	2373	–	.	supplementary general secondary
licea profilowane	143	272	–	.	specialized secondary
technika	260	95	19	.	technical secondary
technika uzupełniająca	2130	470	529	.	supplementary technical secondary

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^b Ponadto 28 absolwentów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. Źródło: dane — z wyjątkiem szkół wyższych — Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Leading to professional certification. ^b Moreover, 28 graduates of art schools giving only artistic education.

Source: data — with the exception of the higher education institutions — of the Ministry of National Education.

TABLE 2 (126). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools				Uczniowie i studenci Pupils and students				Absolwenci Graduates		
	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06	2013/14	2014/15
Szkoły podstawowe Primary schools	745	703	684	685	149442	122852	127107	136398	27384	19629	18973
Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration entities</i>	6	5	3	3	265	263	289	291	51	50	46
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	711	653	620	616	147473	119719	122560	131167	27090	18995	18346
Organizacje społeczne i stowarzyszenia <i>Social organizations and associations</i>	19	35	40	40	872	1680	2273	2444	117	376	351
Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	4	4	7	7	608	898	1294	1510	87	157	160
Pozostałe <i>Others</i>	5	6	14	19	224	292	691	986	39	51	70
Gimnazja Lower secondary schools	380	401	403	402	90872	72150	60942	59353	29661	20301	19591
Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration entities</i>	5	5	5	5	113	74	52	50	108	28	18
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	353	361	358	355	88838	69387	57953	56303	28962	19401	18630
Organizacje społeczne i stowarzyszenia <i>Social organizations and associations</i>	8	14	17	18	265	515	649	700	63	166	185
Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	7	8	8	8	1189	1294	1273	1296	416	428	415
Pozostałe <i>Others</i>	7	13	15	16	467	880	1015	1004	112	278	343
Zasadnicze szkoły zawo- dowe ^a Basic vocational ^a	143	151	150	146	16289	16850	14072	12875	5147	3152	4165
Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration entities</i>	5	8	7	7	62	232	135	131	23	33	41
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	133	136	128	124	15721	15799	11771	10480	4999	2807	3597
Organizacje społeczne i stowarzyszenia <i>Social organizations and associations</i>	3	4	10	9	318	355	942	961	79	211	247
Pozostałe <i>Others</i>	2	3	5	6	188	464	1224	1303	46	101	280

^a Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy.

^a Including special job-training schools.

TABL. 2 (126). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools				Uczniowie i studenci Pupils and students				Absolwenci Graduates		
	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06	2013/14	2014/15
Licea ogólnokształcące^a Basic vocational^a	127	129	126	122	38212	29881	26252	24589	12279	8653	8716
Jednostki samorządu terytorialnego	106	103	93	91	36694	28024	23659	22217	11885	8071	7881
Local self-government entities											
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	5	5	9	8	226	192	459	319	32	111	153
Social organizations and associations											
Organizacje wyznaniowe	10	9	8	6	1102	989	807	772	288	259	281
Religious organizations											
Pozostałe	6	12	16	17	190	676	1327	1281	74	212	401
Others											
Licea profilowane	71	24	–	–	8015	1751	–	–	2822	299	–
Specialized											
Jednostki samorządu terytorialnego	69	23	–	–	7835	1697	–	–	2785	277	–
Local self-government entities											
Pozostałe	2	1	–	–	180	54	–	–	37	22	–
Others											
Technika^b	213	170	148	143	32463	33279	30173	30024	7001	6960	6961
Technical^b											
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	6	8	7	7	671	1527	1361	1387	92	293	275
Central (government) administration entities											
Jednostki samorządu terytorialnego	199	150	115	105	31629	31079	27519	26772	6894	6564	6537
Local self-government entities											
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne ...	–	–	7	9	–	–	420	653	–	–	–
Associations and other social organizations											
Organizacje wyznaniowe	–	–	1	1	–	–	4	11	–	–	–
Religious organizations											
Pozostałe	8	12	18	21	163	673	869	1201	15	103	149
Others											
Szkoły policealne	241	173	172	178	19381	17128	15519	14637	6920	4749	4793
Post-secondary schools											
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	–	4	1	1	–	133	43	42	–	12	14
Central (government) administration entities											
Jednostki samorządu terytorialnego	83	40	33	26	9577	4292	2193	1698	3361	860	882
Local self-government entities											
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	31	20	13	10	1404	1084	605	530	524	276	305
Social organizations and associations											
Organizacje wyznaniowe	1	1	–	–	23	4	–	–	2	–	–
Religious organizations											
Pozostałe	126	108	125	141	8377	11615	12678	12367	3033	3601	3592
Others											

^{a–b} Łącznie ze szkołami: *a* — do roku szkolnego 2013/14 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, *b* — ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe oraz do roku szkolnego 2013/14 technikami uzupełniającymi.

^{a–b} Including: *a* — until the 2013/14 school year supplementary general secondary schools, *b* — general art schools leading to professional certification and until the 2013/14 school year supplementary technical secondary schools.

TABL. 2 (126). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools				Uczniowie i studenci Pupils and students				Absolwenci Graduates		
	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06	2013/14	2014/15
Szkoły wyższe Tertiary education	30	32	32	28	88878	84551	65217	61859	19491	19915	17590
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	9	8	8	6	66063	56478	46796	43773	15426	13880	12578
<i>Central (government) administration entities</i>											
Pozostałe	21	24	24	22	22815	28073	18421	18086	4065	6035	5012
<i>Others</i>											
Szkoły dla dorosłych Schools for adults	256	228	188	144	21153	19954	14514	12735	6682	3904	4229
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	14	10	8	6	626	591	352	260	218	79	74
<i>Central (government) administration entities</i>											
Jednostki samorządu terytorialnego	116	85	72	48	11285	7387	5061	4388	3689	1451	1724
<i>Local self-government entities</i>											
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	25	23	20	15	1613	1365	1054	961	493	243	363
<i>Social organizations and associations</i>											
Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	3	1	1	–	99	62	8	–	120	6	–
Pozostałe	98	109	87	75	7530	10549	8039	7126	2162	2125	2068
<i>Others</i>											

Źródło: dane — z wyjątkiem szkół wyższych — Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data — with the exception of the higher education institutions — of the Ministry of National Education.

TABL. 3 (127). **UCZNIOWIE WEDŁUG GRUP WIEKU**
PUPILS AND STUDENTS BY AGE GROUPS

GRUPY WIEKU AGE GROUPS	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16
	w % ludności danej grupy wieku in % of population of given age group			
6—12 ^a lat.....	99,0	95,2	92,7	89,3
13—15.....	99,2	95,8	93,8	93,1
16—18.....	94,9	94,1	93,2	92,5
19—21 lat	31,4	28,6	27,6	27,6

^a W latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 – grupa wieku 7-12 lat.

U w a g a. W roku szkolnym 2014/15 do policzenia wskaźnika użyto liczbę uczniów w grupie wieku 6-12 w liczbie ludności w wieku 7-12 lat i połowie rocznika 6-latków.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2005/06 and 2010/11 school year – age group 7-12.

Note. The rate for the 2014/15 school year was calculated using the number of pupils aged 6-12 in the population aged 7-12 and in half of the 6-year old population.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 4 (128). **WSPÓLCZYNNIK SKOLARYZACJI**
ENROLMENT RATE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Grupy wieku Age groups	2005/06			2010/11			2014/15			2015/16		
		ogółem total	męż- czyźni males	kobiety fe- males	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety fe- males	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety fe- males	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety fe- males
		w %						in %					

BRUTTO
GROSS

Szkoły: Schools:													
podstawowe ^a primary ^a	6—12	100,9	101,6	100,2	98,4	98,9	97,8	94,0	93,9	94,2	90,1	89,7	90,4
gimnazja lower secondary zasadnicze	13—15	103,2	105,1	97,4	101,4	103,3	99,5	98,4	100,4	96,3	98,3	99,9	96,6
zawodowe ^b basic vocational ^b	16—18	17,9	24,4	11,2	21,2	28,0	14,1	20,2	24,9	15,2	19,3	24,3	14,0
licea ogólnokształcące i profilowane ^c general and specialized secondary ^c	16—18	63,1	53,6	72,9	56,4	45,2	68,0	55,8	46,7	65,6	54,5	45,3	64,2
technika ^d technical se- condary ^d	16—18	41,3	47,4	34,9	43,6	48,9	38,1	44,2	49,1	39,1	44,9	50,1	39,5
policealne post-secondary	19—21	17,9	15,6	20,3	18,9	12,4	25,5	19,7	11,4	28,0	19,4	10,8	28,2

NETTO
NET

Wychowanie przedszkolne ^e ... Pre-primary education ^e	5	98,4	98,7	98,1	84,3	84,8	83,8	92,2	94,3	90,1	96,3	96,5	96,1
Szkoły: Schools:													
podstawowe ^a primary ^a	6—12	98,9	99,0	98,9	95,1	95,2	95,0	92,6	91,9	93,3	88,9	88,2	89,7
gimnazja lower secondary zasadnicze	13—15	95,8	95,0	93,1	92,2	91,3	93,2	90,2	89,7	90,8	89,8	89,4	90,3
zawodowe ^b basic vocational ^b	16—18	14,9	19,9	9,7	17,7	23,0	12,2	16,2	20,1	12,1	15,4	19,4	11,2
licea ogólnokształcące i profilowane ^c general and specialized secondary ^c	16—18	48,4	37,3	60,1	38,8	27,6	50,5	38,2	27,9	49,2	37,3	27,1	48,1
technika ^d technical se- condary ^d	16—18	25,0	28,3	21,6	30,0	32,9	27,0	32,1	35,9	28,0	33,5	37,5	29,3
policealne post-secondary	19—21	10,5	9,5	11,5	6,6	4,2	9,0	5,7	2,9	8,6	6,1	3,4	8,9

^a W latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 dotyczy dzieci w wieku 7-12 lat. ^{b-d} Łącznie ze szkołami: ^b — specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^c — w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^d — technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2014/15) i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^e Dotyczy w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 dzieci w wieku 6 lat, a w roku szkolnym 2014/15 w wieku 5-6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego.

U w a g a. W roku szkolnym 2014/15 do policzenia wskaźnika użyto liczbę uczniów w grupie wieku 6-12 w liczbie ludności w wieku 7-12 lat i połowie rocznika 6-latków, w grupie dzieci w wieku 5-6 lat w liczbie ludności w wieku 5 lat i połowie rocznika 6-latków.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2005/06 and 2010/11 school year concerns children aged 7-12. ^{b-d} Including: ^b — special job-training schools, ^c — in the 2005/06 and 2010/11 school year supplementary general secondary schools, ^d — supplementary technical secondary schools (until the 2014/15 school year) and general art schools leading to professional certification. ^e In the 2005/06 and 2010/11 school year concerns children aged 6 and in the 2014/15 school year aged 5-6 attending pre-primary education establishments.

N o t e. The rate for the 2014/15 school year was calculated using the number of pupils aged 6-12 in the population aged 7-12 and in half of the 6-year old population, in the group of children aged 5-6 in the population aged 5 and in half of the 6-year old population.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 5 i 6

W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

Note to tables 5 and 6

The division by languages may include one person more than once.

TABLE 5 (129). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a

PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a

LATA YEARS JĘZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem <i>Grand total</i>	W % ogółu uczniów w szkołach <i>In % of total pupils and students at schools</i>									
		podstawowych <i>primary</i>			gimnaz- jach <i>lower secondary</i>	zasadni- czych zawodo- wych ^b <i>basic vocational^b</i>	liceach ogólno- kształcą- cych ^c <i>general secondary^c</i>	liceach profilo- wanych <i>special- ized secondary</i>	techni- kach ^d <i>technical secondary^d</i>	policeal- nych ^e <i>post- secondary^e</i>	
		razem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>							
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE OBLIGATORY EDUCATION											
Angielski <i>English</i>	2005/06	207849	41,2	44,1	36,8	73,6	29,9	98,3	93,3	88,9	37,9
	2010/11	247435	91,9	94,0	88,7	89,1	45,8	98,8	94,6	95,0	9,6
	2014/15	245221	96,8	97,2	96,2	96,2	56,5	99,1	x	96,3	68,3
	2015/16	252058	97,4	97,7	96,9	96,5	58,7	99,5	x	97,8	67,2
Francuski <i>French</i>	2005/06	8489	0,4	0,5	0,3	1,3	1,1	12,3	3,6	4,2	4,1
	2010/11	6685	0,1	0,2	x	2,4	0,1	12,2	0,4	3,4	x
	2014/15	6299	0,1	0,1	x	3,9	0,4	12,0	x	2,2	x
	2015/16	5583	0,1	0,1	x	3,1	0,7	12,4	x	1,8	x
Niemiecki <i>German</i>	2005/06	105603	12,4	11,7	13,4	28,5	28,2	73,2	75,0	69,3	16,5
	2010/11	95805	6,8	4,9	9,7	50,0	32,3	70,8	56,3	71,9	3,7
	2014/15	90480	3,5	2,3	5,2	68,9	26,9	66,7	x	76,1	2,3
	2015/16	87468	2,5	1,4	4,3	70,0	25,9	67,0	x	75,8	1,7
Rosyjski <i>Russian</i>	2005/06	27896	2,4	0,6	5,1	2,6	34,4	12,6	26,4	29,7	2,0
	2010/11	17532	0,2	0,0	0,4	6,6	15,5	9,3	26,0	20,5	x
	2014/15	13881	0,0	0,0	x	8,1	12,9	9,6	x	15,5	x
	2015/16	12358	0,0	0,0	x	6,9	12,7	9,4	x	14,7	x
Hiszpański <i>Spanish</i>	2005/06	371	x	x	x	0,0	x	0,5	x	x	3,6
	2010/11	836	x	x	x	0,5	x	1,5	x	0,1	x
	2014/15	2475	0,0	0,0	x	1,5	x	4,8	x	1,0	x
	2015/16	2962	0,1	0,1	x	1,7	x	5,7	x	1,6	x
Włoski <i>Italian</i>	2005/06	488	x	x	x	x	x	1,0	x	0,3	x
	2010/11	400	x	x	x	x	x	0,9	1,5	0,3	x
	2014/15	607	x	x	x	x	x	2,3	x	0,1	x
	2015/16	743	x	x	x	x	x	2,5	x	0,4	x
Inne <i>Others</i>	2005/06	3016	x	x	x	0,4	x	6,7	x	x	3,2
	2010/11	2068	x	x	x	0,1	x	6,6	x	x	x
	2014/15	982	0,1	0,1	x	0,6	x	2,1	x	x	x
	2015/16	805	0,1	x	0,0	0,2	x	2,2	x	x	0,0

^a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. *b–d* Łącznie ze szkołami: *b* — specjalnymi przysposabiającymi do pracy w roku szkolnym 2005/06, *c* — w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, *d* — technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14) i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. *e* Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych.

a In 2005/06 school year as of 31 XII. *b–d* Including: *b* — special job-training schools in 2005/06 school year, *c* — in 2005/06 and 2010/11 school years supplementary general secondary schools, *d* — supplementary technical secondary schools (until the 2013/14 school year) and general art schools leading to professional certification. *e* Since 2010/11 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work.

TABL. 5 (129). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a (dok.)
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a (cont.)

LATA YEARS JĘZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem <i>Grand total</i>	W % ogółu uczniów w szkołach			In % of total pupils and students at schools						
		podstawowych		<i>primary</i>	gimnazjach <i>lower secondary</i>	zasadniczych zawodowych ^b <i>basic vocational^b</i>	liceach ogólnokształcących ^c <i>general secondary^c</i>	liceach profilowanych <i>specialized secondary</i>	technikach ^d <i>technical secondary^d</i>	policealnych ^e <i>post-secondary^e</i>	
		razem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>								wieś <i>rural areas</i>
NAUCZANIE DODATKOWE^f ADDITIONAL EDUCATION^f											
Angielski <i>English</i>	2005/06	58025	32,5	31,2	34,3	10,4	x	x	x	x	3,1
	2010/11	7950	2,8	1,8	4,3	5,7	x	0,1	1,4	0,5	9,9
	2014/15	1631	0,7	0,4	1,1	0,8	0,2	0,1	x	0,6	x
	2015/16	1182	0,5	0,2	1,1	0,6	0,0	x	x	0,3	x
Francuski <i>French</i>	2005/06	3031	0,6	0,8	0,4	2,0	x	0,6	x	x	0,6
	2010/11	1748	0,5	0,6	0,4	1,5	x	0,0	x	0,0	x
	2014/15	569	0,3	0,3	0,2	0,2	x	0,2	x	x	x
	2015/16	490	0,2	0,2	0,2	0,3	x	0,1	x	x	x
Niemiecki <i>German</i>	2005/06	34755	8,5	7,4	10,2	24,1	x	0,3	0,6	0,1	0,9
	2010/11	21645	6,7	6,7	6,7	17,6	x	0,7	12,2	0,0	x
	2014/15	13980	4,8	3,1	7,4	11,4	0,1	1,8	x	1,4	x
	2015/16	13995	4,7	3,1	7,2	11,5	0,1	1,1	x	1,7	x
Inne <i>Others</i>	2005/06	14962	2,8	1,2	5,3	10,4	x	3,1	x	x	3,0
	2010/11	7016	2,0	0,9	3,7	4,8	x	3,2	5,3	0,1	2,1
	2014/15	3335	0,8	0,7	1,1	2,0	x	3,2	x	0,7	x
	2015/16	3823	0,7	0,5	1,1	3,0	x	3,6	x	0,4	x

^a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^{b-d} Łącznie ze szkołami: ^b — specjalnymi przysposabiającymi do pracy w roku szkolnym 2005/06, ^c — w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^d — technikami uzupełniającymi i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^e Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych. ^f Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In 2005/06 school year as of 31 XII. ^{b-d} Including: ^b — special job-training schools in 2005/06 school year, ^c — in 2005/06 and 2010/11 school years supplementary general secondary schools, ^d — supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. ^e Since 2010/11 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work. ^f Conducted during the hours which are at the disposal of headperson.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABLE 6 (130). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH ORAZ POLICEALNYCH^a**
STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a

LATA YEARS JEZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total students at schools				
		gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational	liceach ogólnokształcących ^b general secondary ^b	liceach profilowanych specialized secondary	technikach ^c technical secondary ^c
Angielski 2005/06	18833	33,4	52,8	49,8	66,5	36,0
English 2010/11	22220	68,4	72,3	79,0	68,0	54,8
2014/15	21193	79,6	x	86,1	90,0	69,1
2015/16	19333	81,0	x	86,5	x	x
Francuski ... 2005/06	88	x	x	0,1	0,7	0,3
French 2010/11	106	x	x	x	x	x
2014/15	31	x	x	x	x	x
2015/16	-	x	x	x	x	x
Niemiecki ... 2005/06	6362	18,8	26,1	23,6	11,7	29,1
German 2010/11	3678	20,1	16,4	12,2	11,1	21,6
2014/15	2510	9,8	x	11,3	x	16,3
2015/16	1792	8,6	x	10,5	x	x
Rosyjski 2005/06	6295	34,8	12,4	26,7	6,9	36,2
Russian 2010/11	2271	11,7	3,2	8,3	7,8	18,5
2014/15	1075	8,5	x	5,5	10,0	12,5
2015/16	848	9,4	x	5,0	x	x
Inne 2005/06	59	x	x	x	x	0,6
Others 2010/11	163	x	x	x	x	x
2014/15	65	x	x	x	x	x
2015/16	171	1,1	x	x	x	x

^a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego; w roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^{b, c} Do roku szkolnego 2013/14 łącznie ze szkołami: ^b — uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^c — technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Data concern obligatory education; in 2005/06 school year as of 31 XII. ^{b, c} Until to 2013/14 including; ^b — supplementary general secondary schools, ^c — supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABLE 7 (131). **KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI^a**
EDUCATION OF PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06	2013/14	2014/15	SPECIFICATION
	uczniowie pupils and students				absolwenci graduates			
Szkoły podstawowe	5631	4992	4291	4515	1073	881	927	Primary schools
w tym specjalne	2274	1703	1510	1505	447	317	315	of which special
Gimnazja	4724	4517	3464	3416	1430	1189	1098	Lower secondary schools
w tym specjalne	2525	2048	1604	1544	751	555	449	of which special
Specjalne szkoły przysposabiające do pracy	409	663	730	727	27	144	149	Special job-training schools
Zasadnicze szkoły zawodowe	1915	1601	1499	1368	652	287	163 ^b	Basic vocational schools
w tym specjalne	1863	1483	1242	1071	631	251	137	of which special
Licea ogólnokształcące ^c	331	269	291	299	112	84	118	General secondary schools ^c
w tym specjalne	84	77	92	94	24	15	41	of which special
Licea profilowane	77	48	-	-	11	17	-	Specialized secondary school
w tym specjalne	-	2	-	-	-	-	-	of which special
Technika ^d	132	117	191	255	18	28	22 ^b	Technical secondary schools ^d
w tym specjalne	45	36	42	50	10	11	-	of which special
Szkoły policealne	10	39	13	35	1	5	5 ^b	Post-secondary schools
w tym specjalne	-	36	13	35	-	5	5	of which special

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 199. ^b W przypadku szkół ogólnodostępnych dane dotyczą absolwentów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe, kwalifikacje w zawodzie lub egzamin dyplomowy. ^{c, d} Łącznie z: ^c — uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2013/14), ^d — technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14) oraz ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a See general notes, item 12 on page 199. ^b In mainstream schools data concern graduates with a medical certificate on a need for special education, who passed exam certifying professional qualification, qualification to perform a job or graduation exam. ^{c, d} Including: ^c — supplementary general secondary schools (until the 2013/14 school year), ^d — supplementary technical secondary schools (until the 2013/14 school year) as well as general art schools leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8 (132). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII ORAZ OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE**
SPECIAL EDUCATION CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010	2014	2015	SPECIFICATION
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE^b <i>SPECIAL EDUCATION CENTRES^b</i>					
Ośrodki	19	18	19	19	Centres
Miejsca	1428	1175	1184	1158	Places
Wychowankowie	1307	1033	935	878	Residents
w tym:					<i>of which:</i>
niewidomi i słabo widzący	86	95	96	78	<i>blind and sight impaired</i>
niesłyszący i słabo słyszący	199	122	75	87	<i>deaf and hearing impaired</i>
przewlekłe choroby	2	–	–	–	<i>chronically ill</i>
z niepełnosprawnością ruchową ^c	8	–	–	–	<i>motor-skill impaired^c</i>
z upośledzeniem umysłowym	781	662	612	542	<i>mentally disabled</i>
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	116	7	6	20	<i>socially maladjusted</i>
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE <i>YOUTH EDUCATION CENTRES</i>					
Ośrodki	2	5	5	5	Centres
Miejsca	135	322	322	322	Places
Wychowankowie	138	305	263	282	Residents
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII <i>YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES</i>					
Ośrodki	–	1	1	1	Centres
Miejsca	–	55	5	30	Places
Wychowankowie	–	55	10	24	Residents
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE <i>REHABILITATION-EDUCATION CENTRES</i>					
Ośrodki	–	2	4	4	Centres
Miejsca	–	44	73	95	Places
Wychowankowie	–	12	39	53	Residents
z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim	–	2	5	9	<i>mental retardation-profound</i>
z niepełnosprawnościami sprzężonymi	–	10	34	44	<i>with multiple disability</i>

^a Stan w dniu 31 X. ^b Łącznie ze specjalnymi ośrodkami wychowawczymi (w 2015 r. 5 ośrodków z 159 wychowankami).
^c Od 2011 dotyczy wychowanków z niepełnosprawnością ruchową i z afazją.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a As of 31 X. ^b Including special educational centres (in 2015 were 5 centres with 159 residents). ^c Since 2011 concerns motor-skill impaired residents and residents with aphasia.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 9 (133). **WYCHOWANIE POZASZKOLNE**
EXTRACURRICULAR EDUCATION

RODZAJE PLACÓWEK <i>KIND OF INSTITUTIONS</i>	Placówki <i>Institutions</i>	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^a <i>Participants of permanent and temporary forms of activity^a</i>							
		ogółem <i>total</i>	informa- tycznych <i>computing</i>	technicz- nych <i>technical</i>	przedmio- towych ^b <i>subjects^b</i>	artysty- cznych <i>arts</i>	sporto- wych <i>sports</i>	tury- styczno- krajow- zaw- cznych <i>tourism and sight- seeing</i>	innych <i>others</i>
OGÓŁEM 2005 ^c	10	43568	–	1216	5804	20359	6843	–	9346
TOTAL 2010	26	69886	1250	306	4696	43129	9753	376	10376
2014	22	77345	625	381	5166	53911	9881	555	6826
2015	20	117658	720	420	5691	91872	9718	769	8468
Pałace młodzieży <i>Youth centres</i>	1	38596	144	–	2957	31959	2944	–	592
Młodzieżowe domy kultury <i>Youth community centres</i>	8	73290	452	303	1954	57562	6247	769	6003
Ogniska pracy pozaszkolnej <i>Extracurricular interest groups</i>	2	2255	124	97	–	1783	200	–	51
Pozostałe placówki ^d <i>Other institutions^d</i>	9	3517	–	20	780	568	327	–	1822

^a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 X (w 2005 r. — od 1 XI) roku poprzedzającego rok badany do 30 IX (w 2005 r. — do 31 X) roku badanego. ^b Do 2007 r. nazywane naukowymi. ^c Stan w dniu 31 X. ^d Publiczne placówki specjalistyczne oraz placówki niepubliczne.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 X (in 2005 — from 1 XI) of the year preceding the surveyed year to 30 IX (in 2005 — to 31 X) of the surveyed year. ^b Until 2007 called scientific. ^c As of 31 X. ^d Specialized institutions and non-public institutions.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 10 (134). **INTERNATY I BURS Y SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
(bez szkół specjalnych)
BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH
(excluding special schools)

WYSZCZEGÓL- NIENIE	2015/16		2005/06 ^a	2010/11	2014/15	2015/16		SPECIFICATIONS
	placówki <i>establi- sh- ments</i>	miejsca <i>beds</i>	korzystający <i>boarders</i>					
			ogółem <i>total</i>				na 100 miejsc <i>per 100 beds</i>	
OGÓŁEM	42	4653	4993	3925	3886	3787	81	TOTAL
Internaty	32	3360	3848 ^b	2591	2649	2713	81	<i>Boarding schools</i>
szkoły podstawowe i gimnazja	2	125	–	44	106	97	78	<i>primary and lower secondary schools</i>

^a Stan w dniu 31 X. ^b W dalszym podziale nie uwzględniono internatów zespołów szkół – 3397.

^a As of 31 X. ^b In further division data on boarding schools of schools in unitary setting are not included – 3397.

TABL. 10 (134). **INTERNATY I BURSY SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)**
BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015/16		2005/06 ^a	2010/11	2014/15	2015/16		SPECIFICATIONS
	placówki <i>establishments</i>	miejsca <i>beds</i>	korzystający <i>boarders</i>					
			ogółem <i>total</i>			na 100 miejsc <i>per 100 beds</i>		
Internaty (dok.) zasadnicze szkoły zawodowe i technika ^b	22	2224	145	1718	1770	1738	78	<i>Boarding schools (cont.) basic vocational and technical secondary schools^b</i>
licea ogólnokształcące	8	1011	306	776	773	878	87	<i>general secondary schools</i>
licea profilowane	–	–	–	53	–	–	x	<i>specialized secondary schools</i>
Bursy	10	1293	1145	1334	1237	1074	83	<i>Dormitories</i>

^a Stan w dniu 31 X. ^b Łącznie z technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14), ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe, policealnymi, kolegiami nauczycielskimi, nauczycielskimi kolegiami języków obcych, kolegiami pracowników służb społecznych.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a As of 31 X. ^b Including supplementary technical secondary schools (until the 2013/14 school year), general art schools leading to professional certification, post-secondary schools, teacher training colleges, foreign language teacher training colleges, colleges of social work.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 11 (135). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE STUDENT DORMITORIES					
Domy	22	26	25	25	<i>Dormitories</i>
Miejsca	6081	6167	6235	6203	<i>Beds</i>
Korzystający:					<i>Boarding:</i>
studenci	5625	5594	5369	5264	<i>students</i>
w % ogółu studentów	6,3	6,6	8,2	8,5	<i>in % of total students</i>
uczestnicy studiów doktoranckich ^a	–	74	79	56	<i>students of doctoral studies^a</i>
w % ogółu doktorantów	x	6,4	6,4	4,3	<i>in % of total students of doctoral studies</i>
STOŁÓWKI STUDENCKIE STUDENT CANTEENS					
Stołówki	2	3	4	3	<i>Canteens</i>
Miejsca	490	579	629	579	<i>Places</i>

^a Bez uczestników studiów doktoranckich w Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego, placówkach naukowych Polskiej Akademii Nauk oraz instytutów naukowo-badawczych.

^a Excluding doctoral students of the Medical Centre for Postgraduate Education, scientific facilities of the Polish Academy of Sciences as well as research institutes.

TABL. 12 (136). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA^a**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING SCHOLARSHIPS^a

SZKOŁY	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16				SCHOOLS
				ogółem ^b total ^b	w tym otrzymujący stypendia of which scholarships recipients		otrzymujący stypendia w % ogółu studentów danej grupy szkół scholar- ships recipients in % of total students of a given group of schools	
					socjalne social	rektora dla naj- lepszich studentów vice-chan- cellor to the best students		
O G Ó Ł E M	17299	23049	14883	14313	7967	3522	23,1	TOTAL
w tym:								of which:
Uniwersytety	11883	12569	8802	8515	5125	1910	24,9	Universities
Wyższe szkoły tech- niczne	64	271	–	–	–	–	x	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze	2673	2452	1968	1857	961	569	23,2	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekono- miczne	1201	1193	1015	893	247	225	27,2	Academies of economics
Wyższe szkoły arty- styczne	155	173	140	126	66	39	22,8	Fine arts academies
Pozostałe szkoły wyższe	1323	6391	2958	2922	1568	779	18,9	Physical academies

^a Łącznie z cudzoziemcami; w roku akademickim 2010/11 bez stypendiów przyznawanych przez ministrów oraz stypendiów finansowanych z funduszy unijnych. ^b W podziale według rodzajów jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

^a Including foreigners; in the 2010/11 academic year excluding scholarships granted by ministers and scholarships financed from European funds. ^b In the division by type of scholarships one person may be included more than once.

TABL. 13 (137). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11			2014/15			2015/16		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Szkoły	701	193	508	660	197	463	642	205	437	641	206	435
Schools												
w tym: of which:												
sportowe i mistrzostwa sportowego	1	1	–	7	7	–	7	7	–	7	7	–
sports and athletic												
filialne	26	–	26	14	1	13	17	–	17	19	–	19
branch												
artystyczne ^a	3	3	–	3	3	–	3	3	–	3	3	–
arts ^a												

^a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

^a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

TABL. 13 (137). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11			2014/15			2015/16		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Oddziały Sections	7142,0	3723,0	3419,0	6472,5	3286,0	3186,5	6688,5	3503,0	3185,5	7121,2	3816,0	3305,2
Uczniowie Pupils	147168	88000	59168	121149	72094	49055	125597	75535	50062	134893	81904	52989
w tym kobiety of which females	71699	42922	28777	58711	35047	23664	61558	37183	24375	66415	40480	25935
w tym I klasa of which 1st grade	21975	13086	8889	20031	12029	8002	27920	16941	10979	29286	18260	11026
w tym szkoły: of which schools:												
sportowe i mistrzostwa sportowego sports and athletic	200	200	–	3868	3868	–	3840	3840	–	4286	4286	–
filialne branch	743	–	743	401	12	389	427	–	427	560	–	560
artystyczne ^a arts ^a	679	679	–	716	716	–	803	803	–	801	801	–
Absolwenci Graduates	26937	16209	10728	21015	12423	8592	18658	11090	7568	.	.	.
w tym kobiety of which females	13304	8019	5285	10174	6050	4121	9153	5502	3651	.	.	.
w tym szkoły: of which schools:												
sportowe i mistrzostwa sportowego sports and athletic	36	36	–	701	701	–	559	559	–	.	.	.
filialne branch	11	–	11	54	–	54	41	–	41	.	.	.
artystyczne ^a arts ^a	98	98	–	115	115	–	117	117	–	.	.	.
Liczba uczniów na: Number of pupils per:												
1 szkołę school	210	456	116	184	366	106	196	368	115	210	398	122
1 pomieszczenie szkolne classroom	18	22	13	13	16	10	x	x	x	x	x	x
1 oddział section	21	24	17	19	22	15	19	22	16	19	21	16

^a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 14 (138). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH
(excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11			2014/15			2015/16		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Gimnazja Lower secondary	333	175	158	355	185	170	357	185	172	357	186	171
w tym szkoły: of which schools:												
sportowe i mistrzostwa sportowego sports and athletic	7	7	–	8	7	1	9	9	–	12	11	1
z oddziałami przyspo- sabiającymi do pracy ^a with job-training sec- tions ^a	4	4	–	4	4	–	4	4	–	1	1	–
Oddziały Sections	3566,0	2299,0	1267,0	3093,0	1885,0	1208,0	2668,0	1659,0	1009,0	2619,0	1634,0	985,0
Uczniowie Pupils	88347	58542	29805	70102	44456	25646	59338	38455	20883	57809	37471	20338
w tym kobiety of which females	43081	28477	14604	34067	21657	12410	28641	18627	10014	27953	18210	9743
w tym I klasa of which 1st grade	28859	18982	9877	23153	14609	8544	19813	12926	6887	19339	12528	6811
w tym szkoły: of which schools:												
sportowe i mistrzostwa sportowego sports and athletic	1513	1513	–	1839	1652	187	1656	1656	–	2401	2287	114
z oddziałami przyspo- sabiającymi do pracy ^a with job-training sec- tions ^a	283	283	–	1072	1072	–	814	814	–	117	117	–
Absolwenci Graduates	28910	19332	9578	22758	14530	8228	19142	12319	6823	.	.	.
w tym kobiety of which females	14401	9609	4792	11410	7275	4135	9428	6089	3339	.	.	.
w tym szkoły: of which schools:												
sportowe i mistrzostwa sportowego sports and athletic	558	558	–	757	757	–	667	642	25	.	.	.
z oddziałami przyspo- sabiającymi do pracy ^a with job-training sec- tions ^a	187	187	–	219	219	–	23	23	–	.	.	.
Liczba uczniów na: Number of pupils per:												
1 szkołę school	265	335	189	197	240	151	166	208	121	162	201	119
1 pomieszczenie szkolne classroom	25	27	22	16	17	15	x	x	x	x	x	x
1 oddział section	25	25	24	23	24	21	22	23	21	22	23	21

^a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Based on 6th grade primary school.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 15 (139). **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Szkoły	90	96	95	92	Schools
Oddziały	514,0	642,0	576,8	539,2	Sections
Uczniowie	14017	14686	12082	11068	Students
w tym kobiety	4162	4601	4257	3725	of which females
w tym I klasa	6236	6091	4131	3809	of which 1st grade
Absolwenci	4488	5001	3673	.	Graduates
w tym kobiety	1593	1781	1343	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 16 (140). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH
DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
**STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS
FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION**

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2014/15	2015/16	2014/15 ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students		absolwenci graduates	
OGÓŁEM	12082	11068	2108	TOTAL
Artystyczna	112	97	12	Arts
Biznesu i administracji	1850	1566	521	Business and administration
Inżynieryjno-techniczna	4512	4376	676	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	1300	1217	157	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	1127	1004	192	Architecture and construction
Rolnicza	77	61	21	Agriculture
Usług dla ludności	3104	2747	529	Personal services

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification or qualification to perform a job.

Source: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 17—18

Od roku szkolnego 2012/13 nie odbywa się nabór do klas I w uzupełniających liceach ogólnokształcących, liceach profilowanych i technikach uzupełniających, patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 196.

Note to tables 17—18

Since the 2012/13 school year a recruitment to 1st grade wasn't held in supplementary general secondary schools, specialized secondary schools and supplementary technical secondary schools, see general notes, item 2 on page 196.

TABL. 17 (141). **LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY ^a (bez szkół specjalnych)**
GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH ^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Szkoły	125	125	121	117	Schools
Oddziały	1286,0	1073,0	944,0	894,0	Sections
Uczniowie	38578	29804	26154	24495	Students
w tym kobiety	8291	19070	16349	15359	of which females
w tym I klasa	13098	9821	8544	7770	of which 1st grade
Absolwenci	12251	9868	8675	.	Graduates
w tym kobiety	7558	6366	5465	.	of which females

^a Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2013/14).

Źródło: Dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary general secondary schools (until the 2013/14 school year).

Source: Data of the Ministry of National Education.

TABL. 18 (142). **TECHNIKA^a ORAZ SZKOŁY ARTYSTYCZNE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE^b DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a AS WELL AS GENERAL ART SCHOOLS^b FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Szkoły	310	167	147	141	Schools
Oddziały	1203,0	1349,0	1271,0	1276,0	Sections
Uczniowie	32418	33234	30131	29974	Students
w tym kobiety	13541	14631	12944	12804	of which females
w tym I klasa	10222	9409	8245	8534	of which 1st grade
Absolwenci	6991	7502	6961	.	Graduates
w tym kobiety	3014	3325	3105	.	of which females

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14). ^b Dające uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary technical secondary schools (until the 2013/14 school year). ^b Leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 19 (143). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2014/15	2015/16	2014/15 ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students		absolwenci graduates	
OGÓŁEM	29392	29216	4793	TOTAL
Artystyczna	91	63	24	Arts
Spoleczna	3262	2964	758	Social and behavioural science
Biznesu i administracji	3839	4046	559	Business and administration
Nauk o środowisku	–	122	63	Environment
Fizyczna ^c	262	–	–	Physical sciences ^c
Technologii teleinformatycznych	4386	4447	746	Information and communication technologies
Inżynieryjno-techniczna	5806	6334	714	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	598	567	114	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	2265	2027	364	Architecture and construction
Rolnicza	1937	1268	281	Agriculture
Leśna	–	338	32	Forestry
Weterynaryjna	329	550	62	Veterinary
Usług dla ludności	5774	5676	937	Personal services
Usług transportowych	646	814	139	Transport services
Ochrony środowiska	197	–	–	Environmental protection

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie. ^c Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification or qualification to perform a job. ^c Among others: physics, chemistry, geology.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 20 (144). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
LEVEL ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIEDAJĄCE UPRAWNIEŃ ZAWODOWYCH LEVEL ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	12	26	29	27	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych			26	24	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	1764	1905	2586	2656	Pupils
w tym kobiety	1131	1233	1650	1740	of which females
Absolwenci	258	228	246	.	Graduates
w tym kobiety	169	149	150	.	of which females
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE LEVEL ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	10	16	16	15	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych		9	8	7	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	1046	1170	1085	1095	Students
w tym kobiety	666	810	768	771	of which females
Absolwenci	120	146	137	.	Graduates
w tym kobiety	83	105	103	.	of which females

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 21 (145). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Szkoły.....	241	171	171	176	Schools
Oddziały	869,0	774,0	700,0	725,0	Sections
Uczniowie	19381	17092	15506	14602	Students
w tym kobiety.....	10745	11410	10969	10486	of which females
Absolwenci	6920	4930	4771	.	Graduates
w tym kobiety.....	4327	3522	3639	.	of which females

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 22 (146). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych)**
WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS
(excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2014/15	2015/16	2014/15 ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students		absolwenci graduates	
O G Ó Ł E M	17079	14602	2892	T O T A L
Pedagogiczna	–	–	17	Education
Artystyczna	508	733	61	Arts
Spoleczna	275	315	61	Social and behavioural science
Dziennikarstwa i informacji	27	129	2	Journalism and information
Biznesu i administracji	3186	3164	351	Business and administration

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie lub egzamin dyplomowy.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification or qualification to perform a job or graduation exam.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 22 (146). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych) WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA (dok.)**
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS
(excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION (cont.)

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2014/15	2015/16	2014/15 ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students		absolwenci graduates	
O G Ó Ł E M (dok.)				T O T A L (cont.)
Technologii teleinformatycznych	1095	983	78	Information and communication technologies
Inżynierjno-techniczne	80	47	–	Engineering and engineering trades
Architektury i budownictwa	–	70	4	Architecture and construction
Weterynaryjna	179	297	112	Veterinary
Medyczna	3835	3765	1289	Health
Opieki społecznej	706	658	151	Welfare
Usług dla ludności	2372	1770	244	Personal services
Higieny i bezpieczeństwa pracy	1985	1864	341	Hygiene and occupational health services
Ochrony i bezpieczeństwa	789	371	70	Security services
Usług transportowych	429	89	–	Transport services
Pozostałe podgrupy	1603	347	111	Other narrow fields

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikację w zawodzie lub egzamin dyplomowy.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification or qualification to perform a job or graduation exam.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 23 (147). **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły Schools	Nauczyciele akademyccy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students	Absolwenci ^b Graduates ^b	SPECIFICATION	
O G Ó Ł E M	2005/06	30	4072	88878	19491	T O T A L
	2010/11	32	4490	84551	23147	
	2014/15	32	4090	65217	17590	
	2015/16	28	4018	61859	.	
Uniwersytety	3	2535	34224	9902	Universities	
Wyższe szkoły techniczne	2	–	326	103	Technical universities	
Wyższe szkoły rolnicze	1	609	7998	2133	Agricultural academies	
Wyższe szkoły ekonomiczne	5	126	3278	830	Academies of economics	
Wyższe szkoły artystyczne	1	132	552	182	Fine arts academies	
Pozostałe szkoły wyższe	16	616	15481	4440	Others	

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 17 na str. 199. ^b W podziale według typów szkół — z roku akademickiego 2014/15.

^a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 17 on page 199. ^b According to type of school — from 2014/15 academic year.

TABL. 24 (148). **FILIE, ZAMIEJSCOWE PODSTAWOWE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE ORAZ ZAMIEJSCOWE OŚRODKI DYDAKTYCZNE SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG LOKALIZACJI W ROKU AKADEMICKIM 2015/16**
BRANCHES SECTIONS, BASIC ORGANIZATIONAL UNITS IN ANOTHER LOCATION AS WELL AS TEACHING CENTRES IN ANOTHER LOCATION OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN 2015/16 ACADEMIC YEAR BY PLACE OF RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Filie i zamiejscowe podstawowe jednostki organizacyjne <i>Branches sections and basic organizational units in another location</i>	Zamiejscowe ośrodki dydaktyczne <i>Teaching centres in another location</i>	Studenci ^a		Students ^a		Absolwenci ^{ab}		Graduates ^{ab}	
			ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	z ogółem na studiach <i>of total number on study forms</i>		ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	z ogółem na studiach <i>of total number on study forms</i>	
					stacjonarnych <i>full-time programmes</i>	niestacjonarnych <i>part-time programmes</i>			stacjonarnych <i>full-time programmes</i>	niestacjonarnych <i>part-time programmes</i>
OGÓŁEM TOTAL	9	1	10060	7041	5207	4853	2596	1917	1189	1407
lokalizacja według województw: <i>residence by voivodships:</i>										
Kujawsko-pomorskie	5	1	9684	6884	5179	4505	2483	1856	1189	1294
Małopolskie	1	–	40	6	–	40	–	–	–	–
Mazowieckie	1	–	43	34	–	43	21	19	–	21
Pomorskie	1	–	183	74	–	183	82	37	–	82
Wielkopolskie	1	–	110	43	28	82	10	5	–	10

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b W podziale według województw — z roku akademickiego 2014/15.

U w a g a. Ponadto na terenie województwa kujawsko-pomorskiego funkcjonowały 5 filii i zamiejscowych podstawowych jednostek organizacyjnych oraz 1 zamiejscowy ośrodek dydaktyczny (495 studentów i 198 absolwentów) uczelni mających siedzibę jednostki macierzystej poza województwem kujawsko-pomorskim.

^a Also shown in the other tables regarding students and graduates. ^b In the division by voivodship — from 2014/15 academic year.

N o t e. Moreover, in Kujawsko-Pomorskie voivodship there were 5 branches sections and basic organizational units in another location as well as 1 teaching centres in another location (495 students and 198 graduates) which headquarters were located outside the territory of Kujawsko-Pomorskie voivodship.

TABLE 25 (149). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS
AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym kobiety <i>Of which females</i>	Z liczby ogółem na studiach <i>Of total number at study forms</i>				TYPE OF SCHOOLS
			stacjonarnych ^a <i>full-time programmes^a</i>		niestacjonarnych ^b <i>part-time programmes^b</i>		
			razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	
OGÓŁEM 2005/06	88878	53619	44615	27366	44263	26253	TOTAL
2010/11	84551	52823	43483	27786	41068	25037	
2014/15	65217	40350	39976	25839	25241	14511	
2015/16	61859	38184	38300	24762	23559	13422	
Uniwersytety	34224	23464	28943	20040	5281	3424	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	326	24	20	2	306	22	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	7998	3178	5949	2796	2049	382	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	3278	1783	659	358	2619	1425	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły artystyczne	552	290	552	290	–	–	<i>Fine arts academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe	15481	9445	2177	1276	13304	8169	<i>Others</i>

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: *a* — dziennych, *b* — wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.
a, b Data 2005/06 academic year concern: *a* — day study system, *b* — evening, weekend and extramural study system.

TABLE 26 (150). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS
AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym kobiety <i>Of which females</i>	Z liczby ogółem na studiach <i>Of total number at study forms</i>				TYPE OF SCHOOLS
			stacjonarnych ^a <i>full-time programmes^a</i>		niestacjonarnych ^b <i>part-time programmes^b</i>		
			razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	
OGÓŁEM 2005/06	19491	13142	8700	5713	10791	7429	TOTAL
2013/14	19915	13642	11166	7809	8749	5833	
2014/15	17590	12060	10445	7342	7145	4718	
Uniwersytety	9902	7459	7904	5947	1998	1512	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	103	21	–	–	103	21	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	2133	998	1659	878	474	120	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	830	484	130	73	700	411	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły artystyczne	182	96	182	96	–	–	<i>Fine arts academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe	4440	3002	570	348	3870	2654	<i>Others</i>

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: *a* — dziennych, *b* — wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.
a, b Data 2005/06 academic year concern: *a* — day study system, *b* — evening, weekend and extramural study system.

TABL. 27 (151). **NAUCZYCIELE AKADEMICY^a W SZKOŁACH WYŻSZYCH**
ACADEMIC TEACHERS^a IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06	2011/12	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym kobiety <i>of which females</i>				
O G Ó Ł E M	3684^c	4490	4090	4018	1582^c	1958	1777	1799	TOTAL
Profesorowie	894	1149	1141	1110	167	229	265	269	Professors
w tym z tytułem naukowym ^b	435	532	551	546	56	80	99	103	<i>of which titled only^b</i>
Docenci	17	38	25	23	4	11	6	8	Assistant professors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	1	–	–	–	–	–	–	–	<i>of which with scientific degree of habilitated doctor^d (HD)</i>
Adiunkci	1322	1836	1745	1708	551	866	841	855	Tutors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	117	148	273	275	30	49	103	103	<i>of which with scientific degree of habilitated doctor^d (HD)</i>
Asystenci	782	523	530	529	456	360	301	291	Assistant lecturers
Pozostali	669	844	649	648	404	492	364	376	Others

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 17 na str. 199. ^b Profesorowie zwyczajni i profesorowie nadzwyczajni (z tytułem naukowym profesora). ^c Bez szkół wyższych zawodowych

^a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 17 on page 199. ^b Professors and associate professors (with scientific title of professor). ^c Excluding higher vocational schools. ^d The habilitated doctors degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 28 (152). **CUDZOZIEMCY^a — STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
FOREIGNERS^a — STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci	Students	Absolwenci ^b	Graduates ^b	SPECIFICATION	
	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety		
	<i>total</i>	<i>of which females</i>	<i>total</i>	<i>of which females</i>		
O G Ó Ł E M	2005/06	101	53	26	13	TOTAL
	2010/11	317	184	36	20	
	2014/15	908	493	102	72	
	2015/16	1053	575	.	.	
studia: stacjonarne		994	545	91	63	<i>full-time programmes</i>
niestacjonarne		59	30	11	9	<i>part-time programmes</i>
Uniwersytety		471	263	36	26	Universities
Wyższe szkoły rolnicze		59	17	1	–	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne		354	188	39	25	Academies of economics
Wyższe szkoły artystyczne ...		45	26	7	5	Fine arts academies
Pozostałe szkoły wyższe		124	81	19	16	Others

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b W podziale według form studiów i typów szkół — z roku akademickiego 2014/15.

^a Also shown in the other tables regarding students and graduates. ^b According to study forms and type of school — from 2014/15 academic year.

TABL. 29 (153). **STUDIA PODYPLOMOWE I DOKTORANCKIE**
POSTGRADUATE AND DOCTORAL STUDIES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010/11	2014/15	2015/16	2013/14	2014/15	2010/11	2014/15	2015/16
	słuchacze studiów podyplomowych ^a <i>students of postgraduate studies^a</i>			wydane świadectwa słuchaczom studiów podyplomowych <i>certificates issued to students of postgrad- uate studies</i>		uczestnicy studiów doktoranckich <i>students of doctoral studies</i>		
OGÓŁEM	6378	7075	7136	5346	5231	1149	1231	1290
TOTAL								
w tym kobiety	4773	5128	5486	4024	3861	641	713	741
<i>of which females</i>								
Uniwersytety	2712	1884	1815	1376	1354	1026	1083	1127
<i>Universities</i>								
Wyższe szkoły techniczne	173	–	–	–	–	–	–	–
<i>Technical universities</i>								
Wyższe szkoły rolnicze	394	187	163	83	181	117	135	147
<i>Agricultural academies</i>								
Wyższe szkoły ekonomiczne	1145	1467	1265	981	1159	–	–	–
<i>Academies of economics</i>								
Wyższe szkoły artystyczne	93	67	62	67	2	6	13	16
<i>Fine arts academies</i>								
Pozostałe szkoły wyższe	2221	3470	3831	2839	2535	–	–	–
<i>Others</i>								

^a Dla studiów trwających: do 1 roku — stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej — stan w dniu 31 XII.

^a For studies lasting: up to 1 year — as of beginning of the academic year, 1 year and longer — as of 31 XII.

TABL. 30 (154). **STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
W ROKU AKADEMICKIM 2015/16
POSTGRADUATE STUDIES BY NARROW FIELDS OF EDUCATION IN THE
2015/16 ACADEMIC YEAR

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	Sluchacze Students	Wydane świadectwa ^b Certificates issued ^b	NARROW FIELD OF EDUCATION ^a
OGÓŁEM	7136	5231	TOTAL
Pedagogiczna	2774	1678	Education
Artystyczna	103	30	Arts
Przedmioty humanistyczne (z wyłączeniem języków) nie określone dalej	46	31	Programmes or qualifications related with arts and humanities not further defined
Humanistyczna (z wyłączeniem języków)	148	104	Humanities (except languages)
Językowa	56	181	Languages
Społeczna	808	445	Social and behavioural sciences
Dziennikarstwa i informacji	81	67	Journalism and information
Interdyscyplinarne programy i kwalifikacje związane z naukami społecznymi, dzienni- karstwem i informacją	17	18	Inter-disciplinary programmes or qualifications involving social sciences, journalism and information

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b Z poprzedniego roku akademickiego.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b From the previous academic year.

TABL. 30 (154). **STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA W ROKU AKADEMICKIM 2015/16 (dok.)**
POSTGRADUATE STUDIES BY NARROW FIELDS OF EDUCATION IN THE 2015/16 ACADEMIC YEAR (cont.)

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	Sluchacze Students	Wydane świadczenia ^b Certificates issued ^b	NARROW FIELD OF EDUCATION ^a
O G Ó Ł E M (dok.)			T O T A L (cont.)
Nauki społeczne, dziennikarstwo i informacja gdzie indziej niesklasyfikowana	17	14	<i>Social sciences, journalism and information not elsewhere classified</i>
Biznes, administracja i prawo nieokreślone dalej	24	9	<i>Business, administration and law not further defined</i>
Biznesu i administracji	1717	1367	<i>Business and administration</i>
Prawna	150	160	<i>Law</i>
Biologiczna	18	–	<i>Biological and related sciences</i>
Nauk o środowisku	83	90	<i>Environment</i>
Fizyczna	–	11	<i>Physical sciences</i>
Matematyczna i statystyczna	–	25	<i>Mathematics and statistics</i>
Technologii teleinformatycznych	41	109	<i>Information and Communication Technologies (ICTs)</i>
Interdyscyplinarne programy i kwalifikacje obejmujące technologie informacyjno- komunikacyjne	40	41	<i>Inter-disciplinary programmes or qualifications involving information and communication technologies</i>
Inżynieryjno-techniczna	98	45	<i>Engineering and engineering trades</i>
Produkcji i przetwórstwa	–	31	<i>Manufacturing and processing</i>
Architektury i budownictwa	78	10	<i>Architecture and construction</i>
Leśna	40	43	<i>Forestry</i>
Medyczna	343	250	<i>Health</i>
Opieki społecznej	106	103	<i>Welfare</i>
Interdyscyplinarne programy i kwalifikacje obejmujące zdrowie i opiekę społeczną	11	5	<i>Inter-disciplinary programmes or qualifications involving health and welfare</i>
Usług dla ludności	71	48	<i>Personal services</i>
Higieny i bezpieczeństwa pracy	218	222	<i>Hygiene and occupational health services</i>
Ochrony i bezpieczeństwa	8	28	<i>Security services</i>
Usług transportowych	40	66	<i>Transport services</i>

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b Z poprzedniego roku akademickiego.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b From the previous academic year.

TABLE 31 (155). **SZKOŁY DLA DOROSŁYCH**
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Szkoly <i>Schools</i>	Oddziały <i>Sections</i>	Uczniowie <i>Students</i>		Absolwenci <i>Graduates</i>		
			ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	
Szkoly podstawowe	2005/06	4	2,0	18	—	8	—
<i>Primary schools</i>	2010/11	1	2,0	7	—	7	—
	2014/15	1	2,0	5	—	3	—
	2015/16	1	2,0	6	—	.	.
Gimnazja	2005/06	12	39,0	1032	229	202	56
<i>Lower secondary schools</i>	2010/11	13	54,0	1256	315	361	114
	2014/15	16	56,0	1142	319	367	115
	2015/16	16	54,0	930	265	.	.
Zasadnicze szkoly zawodowe	2005/06	7	29,0	585	130	159	25
<i>Basic vocational schools</i>	2010/11	9	38,0	714	162	205	61
	2014/15	1	1,0	5	—	4	—
	2015/16	—	—	—	—	.	.
Licea ogólnokształcące ^a	2005/06	128	476,0	12009	5179	3780	1901
<i>General secondary schools^a</i>	2010/11	143	521,6	13728	6783	3810	2091
	2014/15	127	489,0	12672	5753	3307	1732
	2015/16	127	482,0	11799	5430	.	.
Licea profilowane	2005/06	10	39,0	1121	537	143	71
<i>Specialized secondary schools</i>	2010/11	4	112,0	1391	717	272	177
	2014/15	1	3,0	10	7	—	—
	2015/16	—	—	—	—	.	.
Technika ^b	2005/06	95	278,0	6388	2511	2390	899
<i>Technical secondary schools^b</i>	2010/11	58	171,4	2858	877	565	186
	2014/15	42	48,0	680	236	548	209
	2015/16	—	—	—	—	.	.

^{a, b} Łącznie z: ^a — uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2013/14), ^b — technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2014/15).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^{a, b} Including: ^a — supplementary general secondary schools (until the 2013/14 school year), ^b — supplementary technical secondary schools (until the 2014/15 school year).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABLE 32 (156). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE**
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Placówki	815	937	1055	1040	Establishments
miasta	295	382	477	476	urban areas
wieś	520	555	578	564	rural areas
Przedszkola	299	341	452	474	Nursery schools
w tym specjalne	1	7	6	6	of which special
miasta	216	247	320	334	urban areas
wieś	83	94	132	140	rural areas
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	516	501	502	471	Pre-primary sections of primary schools
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	90	3	3	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	5	98	92	Pre-primary points

TABL. 32 (156). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE (dok.)**
PRE-PRIMARY EDUCATION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Miejsca	31054	39264	50019	50464	Places
Przedszkola	31054	37247	47870	48405	Nursery schools
w tym specjalne	70	122	106	101	of which special
miasta	26611	31097	38586	38391	urban areas
wieś	4443	6150	9284	10014	rural areas
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	81	46	47	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	1936	2103	2012	Pre-primary points
Dzieci	41347	51796	61656	55813	Children
miasta	29764	36260	41791	37525	urban areas
wieś	11583	15536	19865	18288	rural areas
w tym w wieku: 6 lat	21006	16693	11162	4248	of which: aged 6
5 lat	8667	14381	22106	21494	aged 5
Przedszkola	30592	37336	44086	41595	Nursery schools
w tym specjalne	78	92	88	80	of which special
miasta	26375	31100	35545	33112	urban areas
wieś	4217	6236	8541	8483	rural areas
w tym w wieku: 6 lat	11652	9058	6127	2129	of which: aged 6
5 lat	7749	10163	13470	13713	aged 5
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	10755	12870	15911	12670	Pre-primary sections of primary schools
w tym w wieku 6 lat	9354	7635	5008	2102	of which aged 6
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	70	42	39	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	1520	1617	1509	Pre-primary points
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:
3—6 lat	490	601	755 ^a	.	3—6
3—5	317	527	724	776	3—5
6 lat	984	843	464 ^a	.	6
5 lat	414	706	919	963	5
Dzieci w przedszkolach na:					Children attending nursery schools per:
1000 dzieci w wieku:					1000 children aged:
3—6 lat	363	435	539 ^a	592 ^a	3—6
6 lat	546	457	510 ^a	.	6
1 przedszkole	102	109	98	88	Nursery school
100 miejsc	99	100	92	86	100 places

^a Patrz uwagi ogólne ust. 25 na str. 200.

U w a g a. W latach szkolnych 2013/14 i 2014/15 łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. W roku szkolnym 2010/11 bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą, z których w roku szkolnym 2005/06 nie były uwzględnione wyłącznie dzieci w podziale według wieku.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a See general notes item 25 on page 200.

N o t e. In the 2013/14 and 2014/15 school year including the children attending for all school year in the units performing health care activities. In the 2010/11 school year excluding pre-primary education in the units performing health care activities, in which in the 2005/06 school year excluded only in position pertaining to children by age.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Prezentowane w dziale dane o opiece zdrowotnej nie obejmują informacji dotyczących ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Dane o ochronie zdrowia — jeśli nie zaznaczono inaczej — od 2005 r. podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych oraz do 2011 r. Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

3. Podstawę prezentowanych w dziale danych o ochronie zdrowia stanowią:

1) ustawa z dnia 15 IV 2011 r. o działalności leczniczej (jednolity tekst Dz. U. 2015 poz. 618), która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej. Ustawa określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania placówek leczniczych.

Prezentowane w dziale dane dotyczą placówek wykonujących działalność leczniczą w zakresie:

a) ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie łącznie z: ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi),

b) stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale — ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, sanatoria i od 2014 r. oddziały opieki paliatywnej).

Na mocy wymienionej ustawy działalność lecznicza może być też wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) — lekarzy, lekarzy dentyistów oraz pielęgniarek lub położnych;

2) ustawa z dnia 15 VII 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1251);

3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 464);

4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 581), która reguluje warunki udzielania i zakres świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia;

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data presented in this chapter do not include information concerning the health care in prisons.

2. The data concerning health care — since 2005 unless otherwise stated — are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and until 2011 the Internal Security Agency.

3. The basis of data presented in this chapter of the health care are provided by:

1) the Law on Health Care Activities, dated 15 IV 2011 (uniform text Journal of Laws 2015 item 618), replacing the Law on Care Health Facilities. The law specifies, among others, the rules of performing health care activities and of the functioning of health care units.

Data presented in the chapter concerns the units performing health care activities in the following areas:

a) out-patient health care (out-patients departments including: health centres, clinics, ambulatory departments and infirmaries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories),

b) in-patient health care (hospitals — general, psychiatric and health resorts, detoxification centres, addiction recovery centres, regional centres of forensic psychiatry, chronic medical care homes, nursing homes, hospices, sanatoria and since 2014 palliative care wards).

Under that said law, health care activity can be carried out also by professional practices (individual or group) — doctors, dentists and nurses or midwives;

2) the Law on the Nursing and Midwiving Professions, dated 15 VII 2011 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1251);

3) the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (uniform text Journal of Laws 2015 item 464);

4) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27 VIII 2004 (uniform text Journal of Laws 2015 item 581), governing the provision conditions and the scope of health services, the rules and the method of their financing and the activities of the National Health Fund;

- 5) ustawa z dnia 28 VII 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 879);
- 6) ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (jednolity tekst Dz. U. 2013, poz. 757 z późn. zm.), która określa zasady organizacji, funkcjonowania i finansowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne; dane za 2005 r. podano zgodnie z ustawą z dnia 25 VII 2001 r. (Dz. U. Nr 113, poz. 1207);
- 7) ustawa z dnia 6 IX 2001 r. prawo farmaceutyczne (tekst jednolity Dz. U. 2008 Nr 45, poz. 271 z późn. zm.).

4. Informacje o pracownikach medycznych dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych – od 2006 r., aptekach oraz od 2005 r. – domach i zakładach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywających staż.

Przez pielęgniarkę należy rozumieć też pielęgniarza, a przez położną — również położnego.

5. Dane o specjalistach dotyczą lekarzy i lekarzy dentystów ze specjalizacją II stopnia oraz od 2005 r. posiadających tytuł specjalisty w odpowiednim dziedzinnie medycyny, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 I 2013 r. w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentystów (Dz. U. 2013 poz. 26).

6. Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentystów podano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

7. Dane o szpitalach obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.

8. Dane o łóżkach w placówkach stacjonarnej opieki zdrowotnej dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych, zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

9. Dane o łóżkach w szpitalach ogólnych nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łożek i inkubatorów) dla noworodków.

W szpitalach ogólnych (tabl. 5) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra

- 5) *the Law on Health Resort Treatment, Health Resorts, the Areas of Health Resort Protection and Health Resort Gminas, dated 28 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2016, item 879);*
- 6) *the Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 IX 2006 (uniform text Journal of Laws 2013, item 757 with later amendments), specifying the organizational rules, the functioning and financing of the State Emergency Medical Services; data for 2005 — law dated 25 VII 2001 (Journal of Laws No. 113, item 1207);*
- 7) *the Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2001 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 45, item 271 with later amendments).*

4. Information regarding medical personnel concerns persons employed in: units engaged health care activities, professional practices — since 2006, pharmacies and since 2005 — social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local government administration and the National Health Fund.

Data includes persons working full-time, over-time as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including persons undergoing internships.

A nurse should be understood also as a male nurse and midwife — also as a male midwife.

5. Data on doctor specialists and dental specialists concerns doctors with grade II specialization and since 2005 with specialists title in proper medicine domains in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 2 I 2013 on Doctors and Dentist Specializations (Journal of Laws 2013 item 26).

6. Consultations provided by doctors and dentists are presented together with preventive examinations, also together with consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals and with the opinions of military medical commissions.

7. Data on hospitals comprises health care units, which until 2011 were treated as hospital branches.

8. Data regarding beds in in-patient health care units concern permanent beds in-patient rooms, either occupied or prepared to receive patients.

9. Data regarding beds in general hospitals do not include day-time places in hospital wards and until 2007 — places (beds and incubators) for newborns.

In general hospitals (table 5), types of wards are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 17 V 2012 (Journal of Laws 2012 item 594). In surgical wards there following

Zdrowia z dnia 17 V 2012 r. (Dz. U. 2012 poz. 594). Do **oddziałów chirurgicznych** zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, szczękową, neurochirurgię, kardiochirurgię, urologię oraz inne o charakterze chirurgicznym; do **oddziałów chorób wewnętrznych** — oddziały kardiologiczne; do **oddziałów zakaźnych** — oddziały obserwacyjno-zakaźne; do **oddziałów gruźlicy i chorób płuc** — oddziały pulmonologiczne; do **oddziałów psychiatrycznych** — oddziały leczenia uzależnień.

Dane o szpitalach psychiatrycznych nie obejmują oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych.

10. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im produkty lecznicze i wyroby medyczne.

11. Lecznictwo uzdrowiskowe obejmuje szpitale i sanatoria działające na obszarze uzdrowiska wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim właściwości naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

12. Dane dotyczące ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, izby przyjęć, lotnicze pogotowie ratunkowe).

Szpitalne oddziały ratunkowe od 8 XI 2011 r. funkcjonują na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 3 XI 2011 r. (Dz. U. Nr 237 poz. 1420); wcześniej, będąc komórkami organizacyjnymi szpitali, działały na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej.

13. Dane o aptekach ogólnodostępnych nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony i są głównie usytuowane na terenach wiejskich.

14. Dane opracowano na podstawie wyników badań reprezentacyjnych, zgodnych z zaleceniami Eurostatu, „Europejskie Ankietowe Badanie Zdrowia”, którymi objęto w 2014 r. 28,8 tys. osób zamieszkałych w 12,2 tys. gospodarstw domowych, w 2009 r. — 41,8 tys. osób w 16,3 tys. gospodarstw domowych. Za 2004 r. są to wyniki badań „Stan zdrowia ludności Polski”, którymi objęto 43,0 tys. osób.

Wyniki badań zostały uogólnione na ludność zamieszkałą w gospodarstwach domowych według stanu w dniu 31 XII.

15. Dane o zachorowaniach podaje się według Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja), obowiązującej od 1997 r.

16. Dane o opiece nad dziećmi do lat 3 prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 4 II 2011 r.

are included: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiosurgery as well as other surgical wards; in internal wards — cardiology wards; in communicable diseases wards — observation communicable diseases wards; in tubercular and pulmonary wards — pulmonology wards; in psychiatric wards — addiction recovery wards.

Data regarding psychiatric hospitals do not include psychiatric wards in general hospitals.

10. Chronic medical care homes and nursing homes provide 24-hour health services in scope of nursing and rehabilitation of persons who do not require hospitalization, as well as provide them with medicinal products and medical devices.

11. Health resort treatment includes hospitals and sanatoria, operating in the areas of health resort protection, using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate in the areas where the facility is located.

12. Data concerning emergency medical services and first-aid includes units covered by the State Emergency Medical Services system (ambulance emergency rescue teams, hospital emergency wards, admission rooms, medical air rescue).

Hospital emergency wards since 8 XI 2011 have operated on the basis of decree of the Ministry of Health, dated 3 XI 2011 (Journal of Laws No. 237 item 1420); earlier operated on the basis of the regulation on health care facilities.

13. Generally available pharmacies do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined and are located in rural areas.

14. Data was prepared on the basis of sample surveys according to Eurostat guidelines “The European Health Interview Survey”, which in 2014 included 28,8 thous. persons living in 12,2 thous. households and in 2009 — 41,8 thous. persons in 16,3 thous. households. The results for 2004 come from “The health status of population in Poland” survey, which covered 43,0 thous. persons.

The results surveys were generalized to the population living in households as of 31 XII.

15. Data regarding disease incidence are presented according to the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision), valid since 1997.

16. Data on childcare for children up to the age of 3 are presented according to the law dated 4 II 2011 (uniform text Journal of Laws 2015 item 1217). Childcare can be organized in the form of nurseries as well as since 2011 — children’s clubs or provided by day carer and nanny.

(jednolity tekst Dz. U. 2015 poz. 1217), na podstawie której opieka może być organizowana w formie żłobka oraz od 2011 r. — klubu dziecięcego albo sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię.

17. Dane dotyczące wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (jednolity tekst Dz. U. 2016 poz. 575).

Wspieranie rodziny może być prowadzone w formie usług asystenta rodziny, udzielającego pomocy rodzinom m.in. w poprawie ich sytuacji życiowej, w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi i w poszukiwaniu pracy zarobkowej, przez rodzinę wspierającą, placówkę wsparcia dziennego lub w formie poradnictwa specjalistycznego.

18. Placówka wsparcia dziennego wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Może być prowadzona w formie:

- 1) opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych — zapewnia dziecku: opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- 2) specjalistycznej — organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię,
- 3) pracy podwórkowej (od 2012 r.) — realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych,
- 4) w połączonych formach (od 2012 r.), tj. łączących zadania placówek opiekuńczych, specjalistycznych i pracy podwórkowej.

19. Rodzinna piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe — dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych, kulturalno-rekreacyjnych i religijnych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) rodziny zastępcze:

- a) spokrewnione,
- b) niezawodowe — umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa),
- c) zawodowe — umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa), wśród których funkcjonują również:
 - zawodowe specjalistyczne — umieszcza się w nich w szczególności: dzieci legity-

17. Data concerning family support and foster care are presented according to the Law of Family Support and Foster Care System, dated 9 VI 2011 (uniform text Journal of Laws 2016 item 575).

Family support shall be provided in the form of family assistant's services, who assists in: improvement of family life situation, resolution of psychological and social issues and problems with upbringing children and searching for a job, as a supporting family, day-support centre or a specialist guidance.

18. Day-support centre supports the family in its care and education functions. It may be operated in the form of:

- 1) care centre, including interest circles, day-rooms, clubs, educational centres — provides a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests,
- 2) specialist centre — organizes sociotherapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implement an individual corrective programme, a psychocorrective or psychopreventive programme, in particular pedagogic, psychological and sociotherapy,
- 3) street work (since 2012) — carries out motivating and sociotherapeutic activities, conducted by a streetworker,
- 4) in a combination of the forms (since 2012) i.e. combining tasks of the general care, specialized and street work centres.

19. Family foster care shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for a child. It guarantees a work with a family to make possibility for a child to return to its family, or when it is impossible — efforts aimed at child's adoption; preparation of a child to live an independent and responsible life; satisfaction of children's emotional needs, in particular the needs related to welfare, healthcare, education, culture, recreation and religious.

The forms of family foster care are the following:

1) foster family:

- a) related,
- b) non-professional — placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings),
- c) professional — placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings) — among which there are also:
 - professional specialist shall receive in particular: children with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, children on the basis of the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2014

mujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity Dz. U. 2014 Nr 382 z późn. zm.), małoletnie matki z dziećmi,

- zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego — przyjmują dzieci na podstawie orzeczenia sądu w przypadku, gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców, dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 VII 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. 2015, poz. 1390);

- 2) **rodzinne domy dziecka** — w tym samym czasie może w nich przebywać nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem licznych rodzeństwa).

20. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) **placówki opiekuńczo-wychowawczej**, która jest prowadzona jako placówka typu:

- a) interwencyjnego — zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki,
- b) rodzinnego — wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu; współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny,
- c) socjalizacyjnego — zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych,
- d) specjalistyczno-terapeutycznego (od 2012 r.) — sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności; wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych. Placówka, za-

No. 382 with later amendments), under-age mothers with children,

- professional that performs the function of a family emergency house shall receive a child on the basis of a court ruling, case when a child was escorted by Police or Border Guard, upon consent of parents, child or another person in the case referred to in Article 12a of the Law on Counteracting Domestic Violence, dated 29 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2015, item 1390);

- 2) **fosters homes** — placed in it may be not more than 8 children (except for numerous siblings).

20. Institutional foster care shall be exercised in the form of:

- 1) **care and education centre**, shall be run as:
- a) an intervention — provides immediate care for a child in the crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care,
 - b) a family — educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; cooperate with a family foster care coordinator and a family assistant,
 - c) a socialization — provides a child with full-time care and education, and fulfill its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs, implements a child assistance plan prepared in cooperation with a family assistant, enables contacts with parents and other close persons, unless otherwise decided by a court, takes actions aimed at the child's return to a family, provides a child with access to education adjusted to its age and development skills, provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible healthcare services,
 - d) a specialist therapy (since 2012) — provides care for a child with individual needs, in particular: a child with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, a child requiring the application of special education methods and specialist therapy, a child requiring dealing with their developmental and emotional retardation. The centre provides educational, sociotherapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a family and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children;

pewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym także odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne;

- 2) **regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej** (od 2012 r.) — umieszczane są w niej dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci;
- 3) **interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego** (od 2012 r.) — umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku, w tym samym czasie, można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.

21. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, inne osoby prawne i osoby fizyczne.

Rodzaje domów i zakładów prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 930).

22. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

Zasiłek stały przysługuje osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Zasiłek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek celowy przyznawany jest w celu m.in.: zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, która poniosła straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

2) **regional care and therapy centre** (since 2012) — a centre where children shall be placed, due to their health condition requiring specialist care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or a care and education centre. The total number of 30 children at most may be placed in a regional care and therapy centre at the same time;

3) **pre-adoptive intervention centre** (since 2012) — a centre where shall be placed children up to the 1 year old, requiring special care who, waiting for adoption, cannot be covered by family foster care. The total number of 20 children at most may be placed in a pre-adoptive intervention centre at the same time.

21. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, other legal persons as well as natural persons.

Types of social welfare homes and facilities are presented according to the Law on Social Assistance, dated 12 III 2004 (uniform text Journal of Laws 2016 item 930).

22. Data on social benefits are presented according to the Law on Social Assistance, dated 12 III 2004.

A person entirely incapable of working due to age or disability is entitled to **permanent benefit**.

A person or a family is entitled to a **temporary benefit** because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.

Appropriated benefit is offered in order to fulfill a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, covering burial costs. It may be given to a person or a family which incurred losses as a result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

TABL. 1 (157). **PRACOWNICY MEDYCZNI^a**

Stan w dniu 31 XII

MEDICAL PERSONNEL^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
Lekarze	4641	4813	Doctors
w tym kobiety	2405	2527	of which women
Lekarze dentyści	703	733	Dentists
w tym kobiety	518	544	of which women
Farmaceuci	1290	1367	Pharmacists
w tym kobiety	1026	1079	of which women
Pielęgniarki	10645	10690 ^b	Nurses
Położne	1267	1245 ^c	Midwives
Fizjoterapeuci	1496	1560 ^d	Physiotherapists and rehabilitants
Diagności laboratoryjni ^e	692	697	Laboratory diagnosticians ^e

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 230; dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. ^{b-d} W tym magistry: ^b – pielęgniarstwa – 1806, ^c – położnictwa – 106, ^d – fizjoterapii i rehabilitacji – 743. ^e Analitycy medyczni i inni pracownicy z wyższym wykształceniem, np. chemicy, fizycy, mikrobiolodzy.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a w przypadku farmaceutów – tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych.

^a See general notes, item 4 on page 230; data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local government administration and National Health Fund. ^{b-d} Of which masters: ^b – of nursing – 1806, ^c – of midwifery – 106, ^d – of physiotherapy and rehabilitation – 743. ^e Medical analysts and other employees by tertiary education, i.e. chemists, physicists, microbiologists.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and regard to pharmacists – only in the scope of the pharmacists employed with hospital's pharmacies.

TABL. 2 (158). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a**

Stan w dniu 31 XII

DOCTORS SPECIALISTS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
LEKARZE OGÓLEM	3366	3485	TOTAL
w tym specjaliści w zakresie:			of which specialists in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	211	197	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ^b	533	534	Surgery ^b
Chorób płuc	68	69	Respiratory diseases
Chorób wewnętrznych	379	380	Internal diseases
Dermatologii ^c i wenerologii	58	57	Dermatology ^c and venereology
Kardiologii ^c	138	136	Cardiology ^c
Medycyny rodzinnej	320	352	General practitioners
Neurologii ^{cd}	124	125	Neurology ^{cd}
Okulistyki	113	118	Ophthalmology
Onkologii ^e	33	42	Oncology ^e
Otolaryngologii ^{cf}	83	79	Otolaryngology ^{cf}
Pediatrici	209	232	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	201	203	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii ^c	131	143	Psychiatry ^c
Radiologii i diagnostyki obrazowej ^g	135	145	Radiology and diagnostic imaging ^g

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 230 oraz notka ^a do tabl. 1 na str. 235. ^b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, neurochirurgii i neurotraumatologii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowo-twarzowej, kardiologii, chirurgii naczyniowej i urologii. ^c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. ^{d-g} Także: ^d – neuropatologii, ^e – patologii onkologicznej, onkologii i hematologii dziecięcej, ^f – otorynolaryngologii, ^g – radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

^a See general notes, item 5 on page 230 and footnote ^a to the table 1 on page 235. ^b General surgery, paediatric, thoracic surgery, trauma and orthopaedic surgery, neurosurgery and neurotraumatological surgery, oncological, plastic, maxillo-facial surgery, cardio-surgery, vascular surgery and urology. ^c Including children's specialists. ^{d-g} Also: ^d – neuropathology, ^e – oncological pathology, children's oncology and haematology, ^f – otorynolaryngology, ^g – oncological radiotherapy and children's radiology.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 2 (158). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALISTS^a (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
LEKARZE SPECJALIŚCI w % ogółu lekarzy	72,5	72,4	SPECIALISTS in % of total doctors
LEKARZE DENTYŚCI OGÓŁEM	176	177	DENTISTS OF TOTAL
w tym lekarze dentyści ze specjalizacją:			<i>of which dentists with specialization</i>
Chirurgii stomatologicznej	26	25	<i>Oral surgery</i>
Chirurgii szczękowo-twarzowej	10	12	<i>Maxillo-facial surgery</i>
Ortodoncji	43	38	<i>Orthodontics</i>
Periodontologii (paradontologii)	11	9	<i>Periodontology (paradontics)</i>
Protetyki stomatologicznej	38	43	<i>Dental prosthetics</i>
Stomatologii dziecięcej	14	14	<i>Children's dentistry</i>
Stomatologii zachowawczej	33	35	<i>Restorative dentistry</i>
LEKARZE DENTYŚCI ZE SPECJALIZACJĄ (w % ogółu lekarzy dentyistów)	25,0	24,1	DENTAL SPECIALISTS (in % of total dentist)

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 230 oraz notka *a* do tabl. 1 na str. 235.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

a See general notes, item 5 on page 230 and footnote *a* to the table 1 on page 235.

S o u r c e: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 3 (159). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
OUT-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	775	818	<i>Out-patients departments (as of 31 XII)</i>
miasta	566	601	<i>urban areas</i>
wieś	209	217	<i>rural areas</i>
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	364	345	<i>Medical practices^b (as of 31 XII)</i>
miasta	288	272	<i>urban areas</i>
wieś	76	73	<i>rural areas</i>
Porady udzielone ^c w tys.	16950,5	17023,3	<i>Consultations provided^c in thous.</i>
miasta	14257,8	14215,8	<i>urban areas</i>
wieś	2692,6	2807,4	<i>rural areas</i>
lekarskie	15346,3	15411,2	<i>doctors</i>
w tym specjalistyczne	5735,1	5828,2	<i>of which specialized</i>
stomatologiczne	1604,2	1612,0	<i>stomatological</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 229. *b* Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. *c* Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

a See general notes, item 2 on page 229. *b* Data concern medical practices that have signed contract with National Health Fund or with out-patients departments. *c* Including consultations paid by patients (non-public funds).

S o u r c e: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and the Central Statistical Office.

TABLE 4 (160). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
IN-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
ZAKŁADY — stan w dniu 31 XII <i>FACILITIES — as of 31 XII</i>			
Szpitala ogólne ^b	42	43	<i>General hospitals^b</i>
Szpitala psychiatryczne	1	1	<i>Psychiatric hospital</i>
Ośrodki leczenia odwykowego	1	1	<i>Detoxification centres</i>
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	—	—	<i>Addiction recovery centres</i>
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	—	—	<i>Regional centres of forensic psychiatry</i>
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	23	24	<i>Chronic medical care homes^c</i>
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	11	11	<i>Nursing homes^c</i>
Hospicja	2	2	<i>Hospice</i>
Oddziały opieki paliatywnej	7	7	<i>Palliative care wards</i>
Lecznictwo uzdrowiskowe:			<i>Health resort treatment</i>
sanatoria	24	24	<i>sanatoria</i>
szpitale	8	8	<i>hospitals</i>
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH — stan w dniu 31 XII <i>BEDS IN FACILITIES — as of 31 XII</i>			
Szpitala ogólne ^d	9891	9846	<i>General hospitals^d</i>
Szpitala psychiatryczne	475	475	<i>Psychiatric hospital</i>
Ośrodki leczenia odwykowego	128	128	<i>Detoxification centres</i>
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	—	—	<i>Addiction recovery centres</i>
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	—	—	<i>Regional centres of forensic psychiatry</i>
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^e	1111	1153	<i>Chronic medical care homes^e</i>
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	440	458	<i>Nursing homes^c</i>
Hospicja	41	52	<i>Hospice</i>
Oddziały opieki paliatywnej	104	100	<i>Palliative care wards</i>
Lecznictwo uzdrowiskowe:			<i>Health resort treatment</i>
sanatoria	4985	5036	<i>sanatoria</i>
szpitale	1891	1920	<i>hospitals</i>
LECZENIE <i>IN-PATIENTS</i>			
Szpitala ogólne ^e	392431	384013	<i>General hospitals^e</i>
Szpitala psychiatryczne	5423	5344	<i>Psychiatric hospital</i>
Ośrodki leczenia odwykowego	799	840	<i>Detoxification centres</i>
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	—	—	<i>Addiction recovery centres</i>
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	—	—	<i>Regional centres of forensic psychiatry</i>
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^e	2271	2257	<i>Chronic medical care homes^e</i>
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	1073	1173	<i>Nursing homes^c</i>
Hospicja	640	642	<i>Hospice</i>
Oddziały opieki paliatywnej	1667	1742	<i>Palliative care wards</i>
Lecznictwo uzdrowiskowe — kuracjusze ^f :			<i>Health resort treatment patients^f</i>
w sanatoriach	99915	99377	<i>in sanatoria</i>
w szpitalach	31051	30407	<i>in hospitals</i>

^a Patrz uwagi ogólne ust. 2 na str. 229. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 230. ^c Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego. ^d Łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków. ^e Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. ^f Ponadto 11728 kuracjuszy leczonych było w systemie ambulatoryjnym.

Źródło: w zakresie szpitali ogólnych – dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów opieki długoterminowej – dane Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów psychiatrycznych – dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

^a Excluding See general notes, item 2 on page 229. ^b See general notes, item 7 on page 230. ^c Including psychiatric types facilities. ^d Including beds and incubator for newborns. ^e Excluding inter-ward patient transfer. ^f Moreover 11728 health resort patients were treated as out-patient.

Source: in regard to general hospitals – data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior, in regard to long-term facilities – data of the Ministry of Health and Ministry of Interior; in regard to psychiatric facilities – data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

TABL. 5 (161). **SZPITALA OGÓLNE**^a
GENERAL HOSPITALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
Szpitala ogólne (stan w dniu 31 XII)	42	43	Hospitals (as of 31 XII)
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	9891	9846	Beds (as of 31 XII)
na 10 tys. ludności	47,3	47,2	per 10 thous. population
w tym na oddziałach:			of which in specified wards:
Chorób wewnętrznych	1598	1612	Internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	542	545	of which cardiological ^b
Chirurgicznych	2286	2280	Surgical
Pediatrycznych	722	719	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych	1049	1030	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	217	251	Oncological
Intensywnej terapii	189	185	Intensive therapy
Zakaźnych	251	239	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	503	463	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	83	91	Dermatological
Neurologicznych	382	399	Neurological
Psychiatrycznych	631	653	Psychiatric
Leczeni w tys.	414,5	406,4	In-patients in thous.
w tym na oddziałach:			of which in specified wards:
chorób wewnętrznych	80,9	77,3	internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	31,5	30,9	of which cardiological ^b
chirurgicznych	102,2	103,1	surgical
pediatrycznych	31,6	29,9	paediatric
ginekologiczno-położniczych	53,8	51,1	gynaecological-obstetric
onkologicznych	15,2	16,8	oncological
intensywnej terapii	5,2	4,5	intensive therapy
zakaźnych	10,2	9,9	communicable
gruźlicy i chorób płuc	17,6	17,7	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	3,4	3,3	dermatological
neurologicznych	17,5	17,2	neurological
psychiatrycznych	7,1	7,4	psychiatric
Wypisani w tys.	379,2	371,1	Discharges in thous.
Zmarli w tys.	8,7	8,7	Deaths in thous.
Leczeni ^c na: 10 tys. ludności	1877	1839	In-patients ^c per: 10 thous. population
1 łóżko ^d	40,3	39,6	bed ^d
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,5	5,6	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	230	230	Average bed use in days

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 230 oraz ust. 9 na str. 230. ^b Łącznie z oddziałami intensywnej opieki kardiologicznej. ^c Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. ^d Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

^a See general notes, item 7 on page 230 and item 9 on page 230. ^b Including intensive cardiological care wards. ^c Excluding inter-ward patient transfer. ^d Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 6 (162). RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a
 Stan w dniu 31 XII
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Zespoły ratownictwa medycznego ..	39	88	87	87	Ambulance emergency rescue teams
podstawowe	x	53	53	56	basic
specjalistyczne	x	35	34	31	specialization
Szpitalne oddziały ratunkowe	11	13	10	10	Hospital emergency wards
Izby przyjęć ^b	11	11	11	13	Admission rooms ^b
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	1	1	1	1	Medical air rescue ^c
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d :					Calls to the occurrence places ^d :
w tysiącach	186,7	170,0	185,4	187,6	in thousands
na 1000 ludności	90,3	81,0	88,7	89,9	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia ^d :					Person who received health care benefits in the place of occurrence ^d :
w tysiącach	188,2	172,5	187,0	188,8	in thousands
w tym:					of which:
dzieci i młodzież w wieku do 18 lat	18,9	12,8	15,3	13,8	children and youth up to 18 years of age
w wieku 65 lat i więcej	72,2	73,3	77,3	aged 65 and more
na 1000 ludności	91,0	82,2	89,4	90,5	per 1000 population

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 231. ^b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. ^c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratunkowe. ^d W ciągu roku.

^a See general notes, item 12 on page 231. ^b Organizational cells of hospitals applied to co-operate with emergency medical system. ^c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. ^d During the year.

TABL. 7 (163). APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a
 Stan w dniu 31 XII
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Apteki	541	527	586	607	Pharmacies
w tym prywatne	537	525	584	605	of which private
w tym na wsi	81	85	87	92	of which in rural areas
Punkty apteczne	76	76	88	87	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	75	75	87	86	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny	3352	3480	3101	3006	pharmacy and pharmaceutical outlet
w tym na wsi	5100	5171	4825	4731	of which in rural areas
1 aptekę	3823	3982	3567	3437	pharmacy
w tym na wsi	9823	9734	9649	9153	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	968	999	3065	3204	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 13 na str. 231.

^a See general notes, item 13 on page 231.

TABL. 8 (164). **KRWIODAWSTWO**^a
BLOOD DONATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	5	5	5	5	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy w tys.	31,4	36,6	35,5	35,3	Blood donors in thous.
w tym honorowi	31,3	36,6	35,5	35,3	of which honorary blood donors
Liczba donacji ^b krwi pełnej w tys.	54,7 ^c	65,7	66,8	67,5	Number of collected donations ^b of whole blood in thous.
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^d w tys.	59,8 ^e	73,3	74,2	76,1	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) ^d in thous.

^a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. ^b Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. ^c Pobrana krew w jednostkach krwi pełnej, równej 450 ml. ^d Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom. ^e Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP).

Źródło: dane Narodowego Centrum Krwi.

^a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. ^b Donation is collection of blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. ^c Blood taken in units of whole blood, equals 450 ml. ^d One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units. ^e Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP).

Source: data of the National Blood Centre.

TABL. 9 (165). **OCENA STANU ZDROWIA LUDNOŚCI**
PERCEIVED HEALTH STATUS OF POPULATION

STAN ZDROWIA HEALTH STATUS	Ogółem Total			W wieku lat At the age of					
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	0–14	15–29	30–49	50–69	70 i więcej and more	
	w % ogółu ludności danej płci i grupy wieku in % of total population of given sex and age group								
Bardzo dobry i dobry Very good and good	2004	62,2	65,9	59,3	90,4	87,3	64,1	28,4	14,8
	2009	65,3	67,4	63,5	92,7	90,6	70,8	38,6	17,4
	2014	65,2	67,6	63,1	90,7	91,5	74,7	38,1	17,8
Taki sobie, ani dobry ani zły..... Fair	2004	27,1	25,4	28,5	8,8	10,3	28,6	51,9	43,5
	2009	25,1	23,2	26,7	5,8	9,4	24,4	44,7	43,5
	2014	24,9	21,9	27,5	7,0	7,4	21,2	45,1	43,7
Zły i bardzo zły Bad and very bad	2004	10,7	8,8	12,2	0,8	2,4	7,4	19,7	41,8
	2009	9,6	9,4	9,8	1,5	0,0	4,8	16,7	39,1
	2014	9,9	10,5	9,4	2,3	1,2	4,1	16,8	38,5

TABL. 10 (166). **LUDNOŚĆ W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WAGI CIAŁA^a**
POPULATION AT THE AGE OF 15 AND MORE BY BODY WEIGHT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			W wieku lat At the age of			
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	15–29	30–49	50–69	70 i więcej and more
	w % ogółu ludności danej płci i grupy wieku ^a in % of total population of given sex and age group ^a						
Niedowaga 2004	4,1	1,3	6,6	10,1	1,7	0,8	2,8
<i>Underweight</i>							
2009	2,6	1,3	3,6	5,5	2,1	1,4	0,7
2014	3,9	1,6	5,8	8,0	3,6	1,9	2,8
W normie 2004	52,4	49,4	55,2	75,2	53,4	31,7	34,9
<i>Normal</i>							
2009	45,3	36,8	52,2	66,5	46,6	32,9	31,2
2014	44,4	35,0	52,3	63,9	45,6	35,9	27,8
Nadwaga 2004	31,2	36,2	26,6	12,4	32,7	45,4	45,4
<i>Overweight</i>							
2009	36,1	43,8	29,9	23,0	37,2	42,2	43,8
2014	35,6	44,6	28,1	21,9	37,6	38,6	46,9
Otyłość 2004	12,3	13,1	11,6	2,4	12,3	22,0	16,9
<i>Obesity</i>							
2009	16,0	18,1	14,4	5,0	14,1	23,4	24,3
2014	16,1	18,8	13,8	6,1	13,2	23,7	22,5

^a Wagę ciała opracowano na podstawie wskaźnika masy ciała (BMI) obliczonego przez podzielenie wagi ciała (w kilogramach) przez wzrost (w metrach do kwadratu) i podano według grup: otyłość – 30,0 i więcej, nadwaga – od 25,0 do 29,99, w normie – od 18,5 do 24,99, niedowaga – poniżej 18,5.

^a *Body weight was presented on the basis of body mass index (BMI), calculated by dividing the body weight in kilograms by square of the height in metres and was presented by the following groups of BMI values: obesity – 30,0 and more, overweight – 25,0-29,99, normal – 18,5-24,99, underweight – less than 18,5.*

TABL. 11 (167). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Gruźlica	424	386	287	297	20,5	18,4	13,7	14,2	<i>Tuberculosis</i>
Tężec	–	–	–	–	x	x	x	x	<i>Tetanus</i>
Krztusiec	172	43	300	450	8,3	2,0	14,3	21,6	<i>Whooping cough</i>
Odra	–	–	–	1	x	x	x	0,05	<i>Measles</i>
Wirusowe zapalenie wątroby:									<i>Viral hepatitis:</i>
typ A	2	5	–	2	0,10	0,24	x	0,1	<i>type A</i>
typ B	126	113	261	332	6,1	5,4	12,5	15,9	<i>type B</i>
typ C	221	190	344	469	10,7	9,1	16,5	22,5	<i>type C</i>
Różyczka	731	208	279	143	35,4	9,9	13,3	6,8	<i>Rubella</i>
AIDS ^a	7	5	2	3	0,34	0,24	0,10	0,14	<i>AIDS ^a</i>
Salmonellozy	1389	622	480	451	67,2	29,6	23,0	21,6	<i>Other salmonella infections</i>

^a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby.

Źródło: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

^a Preliminary data because of specific features of the disease.

Source: data of the National Institute of Public Health – NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 11 (167). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA (dok.)**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS (cont.)

CHOROBY	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>				na 100 tys. ludności <i>per 100 thous. population</i>				
Czerwonka bakteryjna	1	11	5	2	0,05	0,52	0,24	0,1	<i>Shigellosis</i>
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	141	22	36	41	6,8	1,0	1,7	2,0	<i>Other bacterial foodborne intoxications</i>
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	1214	1306	2050	2205	302,0	274,3	518,6	569,0	<i>Acute diarrhoea in children under 2 years^b</i>
Szkarlatyna (płonica)	695	920	1819	2060	33,6	43,8	87,0	98,7	<i>Scarlet fever</i>
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	65	57	37	56	3,1	2,7	1,8	2,7	<i>Bacterial meningitis and/or encephalitis</i>
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	88	52	114	52	4,3	2,5	5,5	2,5	<i>Viral meningitis</i>
Wirusowe zapalenie mózgu	7	10	10	10	0,34	0,48	0,48	0,48	<i>Viral encephalitis</i>
Świnka (zapalenie przyusznicy nagminne)	7687	174	177	190	371,8	8,3	8,5	9,1	<i>Mumps</i>
Włośnica	7	-	22	-	0,34	x	1,1	x	<i>Trichinellosis</i>
Grypa ^a	28182	15647	206197	252920	1363,0	745,5	9861,9	12114,7	<i>Influenza^a</i>
Choroby weneryczne	50	83	72	87	2,4	4,0	3,4	4,2	<i>Venereal diseases</i>
Szczepieni przeciw wściekliznie	359	398	492	455	17,4	19,0	23,5	21,8	<i>Rabies vaccinations</i>

a Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. *b* Łącznie z podejrzeniami zachorowań.

Ź r ó d ł o: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

a Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2. *b* Including influenza-like illness.

S o u r c e: data of the National Institute of Public Health – NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 12 (168). **ŻŁOBKI^a I KLUBY DZIECIĘCE**

Stan w dniu 31 XII

NURSERIES^a AND CHILDREN'S CLUBS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Żłobki	17	17	47	60	<i>Nurseries</i>
w tym publiczne	17	17	22	22	<i>of which public</i>
Oddziały żłobkowe w przedszkolach	6	5	6	4	<i>Nursery wards of nursery schools</i>
Kluby dziecięce	x	x	17	16	<i>Children's clubs</i>
w tym publiczne	x	x	1	1	<i>of which public</i>
Miejsca w tys.					<i>Places in thous.</i>
w żłobkach	1,1	1,3	2,3	2,7	<i>in nurseries</i>
w klubach dziecięcych	x	x	0,3	0,3	<i>in children's clubs</i>
Dzieci przebywające (w ciągu roku) w tys.					<i>Children staying (during the year) in thous.</i>
w żłobkach	2,1	2,4	3,8	4,2	<i>in nurseries</i>
w klubach dziecięcych	x	x	0,3	0,3	<i>in children's clubs</i>
Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	31,7	31,6	78,6	86,1	<i>Places in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 in urban areas</i>
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych:					<i>Children staying in nurseries and children's clubs:</i>
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	14,1	19,2	42,6	48,8	<i>per 1000 children up to the age of 3</i>
na 100 miejsc	80,0	107,8	92,4	90,5	<i>per 100 places</i>

a W 2005 r. łącznie ze żłobkami tygodniowymi; miejsca i dzieci – łącznie z oddziałami żłobkowymi.

a In 2005 including weekly nurseries; places and children – including nursery wards.

TABL. 13 (169). **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO**
DAY-SUPPORT CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	placówki (stan w dniu 31 XII) <i>centres (as of 31 XII)</i>				wychowankowie w tys. <i>residents in thous.</i>				
OGÓŁEM	282	251	240	238	13,2	11,6	9,3	9,1	TOTAL
Opiekuńcze	232	198	180	178	11,0	8,2	6,8	6,5	<i>General care</i>
Specjalistyczne	50	53	37	40	2,2	3,5	1,3	1,5	<i>Specialized</i>
Praca podwórkowa	–	–	1	1	–	–	0,0	0,0	<i>Street work</i>
W połączonych formach	–	–	22	19	–	–	1,1	1,1	<i>In a combination of the forms</i>

TABL. 14 (170). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA**

Stan w dniu 31 XII
FAMILY FOSTER CARE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014 ^a	2015 ^a	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	2211	2118	2174	2118	Foster families
Spokrewnione	1922	1786	1423	1373	<i>Related</i>
dzieci ^b	2408	2262	1806	1741	<i>children^b</i>
Niezawodowe	261	256	643	632	<i>Non-professional</i>
dzieci ^b	359	349	884	848	<i>children^b</i>
Zawodowe ^c	28	76	58	61	<i>Professional^c</i>
dzieci ^b	93	277	183	191	<i>children^b</i>
Rodzinne domy dziecka	–	–	22	28	Foster homes
dzieci ^d	–	–	134	167	<i>children^d</i>

^a Niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych. ^b Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, od 2012 r. – w wieku do 25 lat. ^c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. ^d W wieku do 25 lat.

^a Some data are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law. ^b Until 2011 up to the age of 18, since 2012 up to the age of 25. ^c Until 2011 professional, not related to the child foster families. ^d Up to the age of 25.

TABL. 15 (171). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA^a**

INSTITUTIONAL FOSTER CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015
	placówki <i>centres</i>				wychowankowie <i>residents</i>				wolontariusze <i>volunteers</i>			
	stan w dniu 31 XII				as of 31 XII							
Placówki opiekuńczo- -wychowawcze	41	46	69	69	1266	1281	1231	1235 ^b	229	138	97	134
<i>Care and education centres</i>												
interwencyjne	2	–	4	4	88	–	90	90	25	–	22	29
<i>intervention</i>												
rodzinne	14	16	14	13	96	119	93	89	3	–	–	1
<i>family</i>												
socjalizacyjne	23	21	49	48	970	673	981	942	171	57	63	62
<i>socialization</i>												
łączące zadania placówek ^c ... <i>combining tasks of the centres^c</i>	2	9	2	4	112	489	67	114	30	81	12	42

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 19 na str. 232. ^b W tym 80 wychowanków w wieku 0–3 lata i 91 w wieku 4–6 lat oraz 26 sierot i 116 niepełnosprawnych. ^c Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. – placówki wielofunkcyjne.

^a See general notes, item 19 on page 232. ^b Of which 87 residents at age 0–3 and 100 at age 4–6, 29 orphans and 133 disabled. ^c Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; until 2011 – multi-functional centres.

TABL. 16 (172). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	73	70	69	70	<i>Homes and facilities (excluding branches)</i>
Miejsca ^b :					<i>Places^b:</i>
ogółem	5621	5133	5158	5226	<i>total</i>
na 10 tys. ludności	27,2	24,5	24,7	25,1	<i>per 10 thous. population</i>
Mieszkańcy ^b :					<i>Residents^b:</i>
ogółem	5375	4945	5024	5044	<i>total</i>
w tym kobiety	2384	2133	2180	2170	<i>of which women</i>
w tym do 18 lat	373	204	167	172	<i>of which up to age 18</i>
w tym umieszczeni w ciągu roku	1883	1566	1490	1613	<i>of which placed within during the year</i>
na 10 tys. ludności	26,0	23,6	24,0	24,2	<i>per 10 thous. population</i>
Osoby oczekujące na umieszczenie	201	303	318	355	<i>Persons awaiting a place</i>

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b Łącznie z filiami.^a Including community self-help homes. ^b Including branches.TABL. 17 (173). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)^b	73	70	69	70	<i>Homes and facilities (excluding branches)^b</i>
w których mogą przebywać:					<i>in which may be:</i>
osoby w podeszłym wieku	10	10	11	12	<i>aged persons</i>
przewlekłe somatycznie chorzy	14	14	13	13	<i>chronically ill with somatic disorders</i>
dorośli niepełnosprawni intelektualnie	10	11	11	11	<i>mentally retarded</i>
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	3	4	4	4	<i>children and young mentally retarded</i>
przewlekłe psychicznie chorzy	10	11	12	12	<i>chronically mentally ill</i>
niepełnosprawni fizycznie	1	1	2	2	<i>physically handicapped</i>
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	5	3	4	4	<i>mothers with dependent children and pregnant women</i>
bezdomni	20	17	15	15	<i>homeless</i>
inne osoby	-	2	2	2	<i>other persons</i>
Mieszkańcy w domach i zakładach^c	5375	4945	5024	5044	<i>Residents in homes and facilities^c</i>
dla:					<i>for:</i>
osób w podeszłym wieku	719	713	878	883	<i>aged persons</i>
przewlekłe somatycznie chorych	1147	986	943	950	<i>chronically ill with somatic disorders</i>
dorośli niepełnosprawnych intelektualnie	1027	869	824	829	<i>mentally retarded</i>
dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	176	213	213	217	<i>children and young mentally retarded</i>
przewlekłe psychicznie chorych	1032	1023	1009	1010	<i>chronically mentally ill</i>
niepełnosprawnych fizycznie	81	80	89	88	<i>physically handicapped</i>
matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	65	22	37	43	<i>mothers with dependent children and pregnant women</i>
bezdomnych	1128	1030	1017	1014	<i>homeless</i>
innych osób	-	9	14	10	<i>other persons</i>

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców. ^c Łącznie z filiami.^a Including community self-help homes. ^b In the division facilities may be shown several times, because one facility may be designed for few group of residents. ^c Including branches.

TABL. 18 (174). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a**
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający <i>Beneficiaries</i>	Udzielone świadczenia w tys. zł <i>Benefits granted in thous. zł</i>	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	200799	203799,6	T O T A L
2010	157492	243307,2	
2014	144712	286783,7	
2015	135570^b	287940,0	
Pomoc pieniężna	140648	219215,8	Material assistance
w tym:			<i>of which:</i>
Zasilek stały	12281	53433,8	<i>Permanent benefit</i>
Zasilek okresowy	49114	108986,2	<i>Temporary benefit</i>
Zasilek celowy	78943	55794,6	<i>Appropriated benefit</i>
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki	153	578,1	<i>Assistance to reach self-dependence and to continue education</i>
Pomoc niepieniężna	59997	68724,2	Non-monetary assistance
w tym:			<i>of which:</i>
Schronienie	1751	2899,3	<i>Shelter</i>
Posilek	50721	26913,2	<i>Meals</i>
Ubranie	325	64,2	<i>Clothing</i>
Sprawienie pogrzebu	259	623,9	<i>Burial</i>
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	6827	38141,0	<i>Attendance services and specialized attendance services</i>
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnie- nia i na zagospodarowanie	35	79,1	<i>Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 22 na str. 234. ^b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Ź r ó d ł o: dane Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego.

^a See general notes, item 22 on page 234. ^b Under the item benefits, recipients may be shown several times.

S o u r c e: data of Kujawsko-Pomorskie Voivodship Office.

DZIAŁ XII

KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. **Książka** jest to wydawnictwo zwarte o objętości powyżej 48 stron, **brożura** — o objętości od 5 do 48 stron.

Wydawnictwa te zaliczane są do wydawnictw nieperiodycznych.

2. Gazety i czasopisma są to wydawnictwa periodyczne. **Gazety** (periodyki informacji ogólnej) są to wydawnictwa będące przede wszystkim źródłem informacji o bieżących wydarzeniach krajowych i zagranicznych. **Czasopisma** (inne periodyki) są to wydawnictwa omawiające problemowo zagadnienia społeczne, polityczne i gospodarcze, specjalistyczne — fachowe i naukowe, a także wydawnictwa urzędowe.

3. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Czytelnik (użytkownik aktywnie wypożyczający) — to użytkownik zarejestrowany, który wypożyzył na zewnątrz co najmniej jedną pozycję w ciągu roku.

4. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

5. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** oraz **przedsiębiorstwach estradowych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

— działalność **teatrów dramatycznych i lalkowych**,

— działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów (przedstawienia baletowe i musicalowe podano łącznie z operetkowymi),

— działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**,

— działalność sceniczną **zespołów pieśni i tańca**,

— działalność **rozrywkową estradową**.

6. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice video; nośnik cyfrowy).

CHAPTER XII

CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. A **book** is understood as a publication containing more than 48 pages, while a **pamphlet** contains from 5 to 48 pages.

These publications are considered to be non-periodic publications.

2. Newspapers and magazines are periodic publications. **Newspapers** (general information periodicals) are publications being primarily a source of information regarding current domestic and foreign events. **Magazines** (other periodicals) are publications addressing social, political and economic, specialized and scientific issues as well as government publications.

3. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute **the collection of public libraries**.

Reader/borrower (user actively borrowing books) — a person registered in the library, who borrowed at least one volume in reported year.

4. Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.

5. Information regarding **theatres and music institutions** as well as **entertainment enterprises** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, distinguished in terms of their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

— the activity of **dramatic and puppet theatres**,

— the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances (ballet and musical performances are presented together with operettas),

— the concert activity of **philharmonic halls, orchestras and choirs**,

— the concert activity of **song and dance ensembles**,

— **entertainment activities**.

6. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive magnetic tape and digital).

Wśród kin stałych wyróżnia się: **minipleksy** — posiadające od 3 do 7 sal i **multipleksy** — posiadające 8 sal i więcej.

7. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających — na mocy szczególnych przepisów — z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

Turystyka

1. Termin **turystyka** – zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r., oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

2. **Baza noclegowa turystyki** dotyczy turystycznych obiektów noclegowych tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (od 2011 r. posiadające 10 i więcej miejsc noclegowych; do 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych).

W ramach:

- obiektów hotelowych do grupy „inne obiekty hotelowe” zalicza się te, które nie spełniają wymagań kategoryzacyjnych dla hoteli, moteli i pensjonatów, ale świadczą usługi typowe dla hoteli (np. zajazdy, gościńce),
- pozostałych obiektów do grupy „inne obiekty” zalicza się te, które nie odpowiadają warunkom przewidzianym dla poszczególnych rodzajów obiektów oraz obiekty wykorzystywane dla potrzeb turystyki (np. domy studenckie, internaty, ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, ośrodki sportowo-rekreacyjne, ośrodki kolonijne, zakłady uzdrowiskowe).

3. W informacjach o **obiektach i miejscach noclegowych turystyki** nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. **Stożenie wykorzystania miejsc noclegowych lub pokoi** jest to stosunek liczby udzielenych noclegów lub wynajętych pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

Among indoor cinemas one can distinguish **mini-plexes** — equipped with 3 to 7 screens and **multiplexes** — equipped with 8 screens and more.

7. Data regarding **radio and television subscribers** concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g. disabled war and military veterans).

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in their vehicles.

Tourism

1. **Tourism**, in accordance with the Regulation (EU) No. 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

2. **Tourist accommodation establishments** include hotels and similar facilities and other facilities (since 2011 with 10 and more bed places; until 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings).

Within:

- hotels and similar facilities, the group “other hotel facilities” has covered facilities which do not meet requirements for hotels, motels and boarding houses, but which provide hotel services (e.g. road houses, inns),
- other facilities, the group “miscellaneous facilities” includes facilities which do not correspond to conditions expected in particular facilities, and other facilities used for tourism (e.g. student dormitories, boarding schools, weekend and holiday accommodation establishments, sport and recreational centres, holiday youth centres as well as health establishments).

3. Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding **facilities and the number of bed places for tourists**.

4. **Occupancy rate of bed places or rooms** is a relation of the number of overnight stays or rooms rented in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.

5. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów noclegowych rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazywany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

6. Placówki gastronomiczne w turystycznych obiektach noclegowych obejmują wszystkie zakłady i punkty gastronomiczne zlokalizowane na terenie danego obiektu. Do barów zaliczono także: kawiarnie, winiarnie, piwiarnie, jadalnie itp.; do punktów gastronomicznych — także smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

Sport

1. Informacje o klubach sportowych opracowane są na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

2. Dane o **organizacjach kultury fizycznej** obejmują wybrane organizacje o ogólnokrajowym zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku PZSN „Start” — rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

Informacje dotyczące **klubów sportowych** (tabl. 16 i 17) podaje się łącznie z uczniowskimi i wznaniowymi klubami sportowymi.

3. W kategoriach ćwiczący w organizacjach kultury fizycznej (tabl. 16) oraz ćwicząc, trenerzy i instruktorzy sportowi według dziedziny i rodzaju sportu w klubach sportowych (tabl. 17) jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia, bądź prowadzi zajęcia w kilku rodzajach sportu.

W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportu stosuje się różne granice wieku.

4. W statystyce obiektów sportowych przyjęto następujące rozwiązania:

- boiska znajdujące się w płycie głównej stadionu nie są wykazywane ponownie jako boiska do gier wielkich,
- boiska, na których można przeprowadzić kilka różnych gier (np. koszykówkę, siatkówkę, piłkę ręczną) wykazywane są raz, jako boiska uniwersalne-wielozadaniowe,
- boiska kryte, znajdujące się w halach sportowych lub salach gimnastycznych nie są wykazywane oddzielnie, lecz traktowane jako hale sportowe lub sale gimnastyczne w zależności od typu obiektu, w którym się znajdują.

Liczba stadionów podana jest łącznie z deklarowanymi obiektami nie spełniającymi wymogów stadionów, np. widowni.

5. Foreign tourists using tourist accommodation establishments are registered according to the country of their permanent residence. A foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.

6. Catering establishments in tourist accommodation establishments include all catering facilities and outlets located on the premises of a given tourist accommodation establishment. Catering facilities also include cafes, wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets — also include fry houses, drink bars, ice cream parlours and snack-bars.

Sport

1. Information regarding sports clubs has been compiled on the basis of periodic surveys conducted every two years.

2. Data regarding **physical education organizations** include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled "Start", the Society for Promotion of Physical Culture, the Association of "Rural Sports Clubs") and primarily concern recreational activity, and in case of the Polish Sports Association for the Disabled "Start" — rehabilitation activity for the persons with disabilities.

Information concerning **sports clubs** (tables 16 and 17) are given together with student and religious sports clubs.

3. In the category of persons practising sports in physical education organizations (table 16) as well as persons practising sports, coaches and sports instructors according to sports fields and kinds of sports in sports clubs (table 17) one person may be indicated more than once, depending upon the number of sports practised or taught.

Persons practising sports are classified as either juniors or seniors; depending on age various age groups are applied for individual sports.

4. In the statistics concerning sports objects the following was assumed:

- sports fields located on the main surface of the stadium are not recognized again as sports fields for big games,
- sports fields on which several different games can be played (e.g. basketball, volleyball, handball) are recognized once as universal and multi-purpose sports fields,
- indoor sports fields located in sports halls or gyms are not recognized separately but treated as sports halls or gyms, depending on the type of facility where they are located.

The number of stadiums includes declared facilities not satisfying the requirements for stadiums, e.g. the seating.

Dane dotyczące ścieżek rowerowych obejmują ścieżki rowerowe służące głównie do celów komunikacyjnych, a nie turystycznych, tzw. szlaków rowerowych (np. położonych w lesie) czyli: samodzielnych dróg dla rowerów (położonych w pasie drogi); dróg wydzielonych z jezdni; dróg wydzielonych z chodnika; dróg zawartych w ciągach pieszo-rowerowych. Uwzględniają one łączną długość ścieżek rowerowych będących w obszarze właściwości gminy, starostwa i urzędu marszałkowskiego.

Informacje o obiektach dostosowanych dla osób niepełnosprawnych uwzględniają obiekty dostosowane dla osób niepełnosprawnych ruchowo lub o innym niż ruchowy rodzaj niepełnosprawności (np. głusi, niewidomi).

Data concerning cycle paths include bike paths mainly used for communication purposes, without tourist bike trails (eg. located in the forest), namely: self-roads for bicycles (located on the way-sides); paths separated from the roadway; roads separated from the sidewalk; roads included in passageways for pedestrians and cyclists. The total length of cycle paths which are respectively in the area of competence of gminas, powiats and the marshal's office is taken into account.

Information about facilities adapted for disabled guests include facilities adapted for people with reduced mobility or other than motor disability (eg. the deaf or the blind).

Kultura

Culture

TABL. 1 (175). **KSIĄŻKI I BROSZURY WYDANE^a**
BOOKS AND PAMPHLETS PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	liczba tytułów <i>number of titles</i>				
OGÓŁEM	771	1120	1031	1101	TOTAL
Wydawnictwa naukowe	419	622	524	516	<i>Scientific publications</i>
Podręczniki dla szkół wyższych	57	36	37	23	<i>University textbooks</i>
Wydawnictwa zawodowe	17	21	36	27	<i>Professional publications</i>
Podręczniki szkolne	28	40	50	18	<i>School textbooks</i>
Wydawnictwa popularne	144	222	232	273	<i>Popular science</i>
Literatura piękna	106	179	152	244	<i>Belles-lettres</i>
w tym dla dzieci i młodzieży	5	13	40	89	<i>of which for children and youth</i>

^a Według miejsca wydania.

Źródło: Biblioteka Narodowa.

^a According to published place.

Source: National Library.

TABL. 2 (176). **GAZETY I CZASOPISMA WYDANE^a**
NEWSPAPERS AND MAGAZINES PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	liczba tytułów <i>number of titles</i>				
OGÓŁEM	249	289	256	264	TOTAL
ukazujące się:					<i>published as specified:</i>
w tygodniu:					<i>weekly:</i>
6–2 razy	3	3	3	3	<i>6–2 times</i>
1 raz	8	15	15	16	<i>once</i>
w miesiącu:					<i>monthly:</i>
3–2 razy	5	5	4	6	<i>3–2 times</i>
1 raz	56	50	51	53	<i>once</i>
1 raz:					<i>once:</i>
na 2 miesiące	28	28	17	19	<i>bimonthly</i>
w kwartale	63	82	68	66	<i>quarterly</i>
w półroczu	11	24	25	24	<i>half-yearly</i>
w roku	23	44	30	33	<i>yearly</i>
nieregularnie	52	38	43	44	<i>irregularly</i>

^a Według miejsca wydania.

Źródło: Biblioteka Narodowa.

^a According to place of publication.

Source: National Library.

TABL. 3 (177). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	464	443	423	421	<i>Libraries (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	290	277	265	263	<i>of which in rural areas</i>
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)....	175	142	117	126	<i>Library service points (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	95	65	41	39	<i>of which in rural areas</i>
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	7750,6	7609,8	7342,5	7307,7	<i>Collection (as of 31 XII) in thous. vol.</i>
w tym na wsi	3050,3	3053,3	2916,3	2882,7	<i>of which in rural areas</i>
Czytelnicy ^a w tys.	362,5	303,5	275,9	272,8	<i>Borrowers^a in thous.</i>
w tym na wsi	102,3	85,0	81,5	81,4	<i>of which in rural areas</i>
Wypożyczenia ^{ab} :					<i>Loans^{ab}:</i>
w tysiącach woluminów	6874,7	5569,2	5454,8	5326,8	<i>in thousands volumes</i>
w tym na wsi	2047,3	1629,4	1548,1	1531,4	<i>of which in rural areas</i>
na 1 czytelnika w wol.	19,0	18,4	19,8	19,5	<i>per borrower in vol.</i>
w tym na wsi	20,0	19,2	19,0	18,8	<i>of which in rural areas</i>

^a Łącznie z punktami bibliotecznymi; od 2013 r. przyporządkowane w podziale na miasta i wieś według siedziby jednostki macierzystej. ^b W latach 2005, 2010, 2014 bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

^a Including library service points; in 2013 assigned with division into urban areas and rural areas according to the parent entity's registered office. ^b In 2005, 2010, 2014 excluding interlibrary lending.

TABL. 4 (178). **MUZEJA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Muzea i oddziały muzealne ^a	26	29	31	38	<i>Museums with branches^a</i>
Muzealia ^a w tys.	629,9	757,1	781,1	808,3	<i>Museum exhibits^a in thous.</i>
Wystawy czasowe:					<i>Temporary exhibitions:</i>
własne ^b	130	147	150	191	<i>own^b</i>
obce ^c	102	88	94	89	<i>exterior^c</i>
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	685,9	797,4	835,4	1065,2	<i>Museum and exhibition visitors in thous.</i>
w tym młodzież szkolna ^d	247,9	224,5	156,4	192,8	<i>of which primary and secondary school students^d</i>

^a Stan w dniu 31 XII. ^b W kraju. ^c Krajowe i z zagranicy. ^d Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

^a As of 31 XII. ^b In Poland. ^c Domestic and foreign. ^d Visiting museums in organized groups.

TABL. 5 (179). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	sektor publiczny <i>public sector</i>	sektor prywatny <i>private sector</i>	
Galerie (stan w dniu 31 XII)	11	12	13	13	11	2	<i>Galleries (as of 31 XII)</i>
Wystawy ^a	225	203	250	273	212	61	<i>Exhibitions^a</i>
w tym z zagranicy	20	13	14	18	18	–	<i>of which foreign</i>
Ekspozycje ^a	236	206	257	280	219	61	<i>Expositions^a</i>
Zwiedzający w tys.	95,4	167,5	128,3	159,9	155,3	4,5	<i>Visitors in thous.</i>

^a W kraju.

^a In Poland.

TABL. 6 (180). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje ^a <i>Institutions^a</i>	Miejsca na widowni w stałej sali ^a <i>Seating in fixed halls^a</i>	Przedsta- wienia i koncerty ^b <i>Perform- ances and concerts^b</i>	Widzowie i słuchacze ^b w tys. <i>Audience^b in thous.</i>	SPECIFICATION	
Teatry i instytucje muzyczne	2005	7	4687	2410	594,4	Theatres and music institution
2010	9	4791	3291	662,9		
2014	9	4792	3192	678,5		
2015	9	5262	3139	671,2		
Teatry	6	2459	1311	274,3	<i>Theatres dramatic puppet</i>	
dramatyczne	4	1906	789	196,5		
lalkowe	2	553	522	77,8	<i>Music theatres Philharmonic halls</i>	
Teatry muzyczne	1	803	151	93,9		
Filharmonie	1	1200	1173	169,2	<i>Symphonic and chamber orchestras, choirs</i>	
Orkiestry symfoniczne i kameralne, chóry	1	800	494	117,0		
Zespoły pieśni i tańca	–	–	10	16,9	<i>Song and dance ensembles</i>	
Przedsiębiorstwa estradowe	2005	–	x	–	–	Entertainment enterprises
2010	–	–	x	–	–	
2014	–	–	x	–	–	
2015	1	x	350	53,5		

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa; łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

^a As of 31 XII. ^b Data concern activity performed in voivodship area; including outdoor events.

TABL. 7 (181). **CENTRA KULTURY^a, DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE**
Stan w dniu 31 XII
**CENTRES OF CULTURE^a, CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS, CLUBS,
COMMUNITY CENTRES**
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2014	2015			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Instytucje	181	199	202	221	73	148	<i>Institutions centres of culture</i>
centra kultury	–	–	–	21	17	4	
domy kultury	53	47	39	33	18	15	<i>cultural establishments</i>
ośrodki kultury	68	73	82	70	22	48	<i>cultural centres</i>
kluby	21	16	13	16	15	1	<i>clubs</i>
świetlice	39	63	68	81	1	80	<i>community centres</i>
Pracownie specjalistyczne	225	252	339	351	218	133	<i>Specialised workshops</i>
Imprezy ^b	10673	9951	11153	10394	6780	3614	<i>Events^b</i>
Uczestnicy imprez ^b w tys.	1472,8	1416,3	1837,5	1583,5	1229,1	354,5	<i>Event participants^b in thous.</i>
Kursy ^b	244	202	304	308	220	88	<i>Courses^b</i>
Absolwenci kursów ^b	4014	2953	4297	4130	2963	1167	<i>Course graduates^b</i>
w tym dzieci i młodzież szkolna ^c	1753	1537	2721	2893	1944	949	<i>of which primary and second- ary school students^c</i>
Grupy (zespoły) artystyczne	866	947	758	694	461	233	<i>Artistic groups (ensembles)</i>
Członkowie grup (zespółów) artystycznych	12878	13655	10341	10594	7070	3524	<i>Members of artistic groups (ensembles)</i>
w tym dzieci i młodzież szkolna ^c	7830	8236	6268	7145	4868	2277	<i>of which primary and second- ary school students^c</i>
Koła (kluby/sekcje)	720	995	845	1123	605	518	<i>Groups (clubs/sections)</i>
Członkowie kół (klubów/ sekcji)	13673	17452	19815	24677	15081	9596	<i>Members of groups (clubs/sections)</i>
w tym dzieci i młodzież szkolna ^c	6069	8146	7009	9818	6187	3631	<i>of which primary and second- ary school students^c</i>

^a W latach 2005-2014 ujmowane w grupie domów kultury lub ośrodków kultury. ^b W ciągu roku. ^c Do 2013 r. dzieci i młodzież w wieku poniżej 15 lat.

U w a g a. Do 2011 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 2 lata.

^a In 2005-2014 presented among cultural establishments and cultural centres. ^b During the year. ^c Until 2013 children and youth below the age of 15.

N o t e. Until 2011 data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABLE 8 (182). **KINA STAŁE**
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	20	17	21	17 ^a	Cinemas (as of 31 XII)
w tym w miastach	20	17	21	17	of which urban areas
w tym multiplexy	2	3	4	4	of which multiplexes
Sale projekcyjne					Screens
(stan w dniu 31 XII)	41	55	75	72	(as of 31 XII)
w tym w miastach	41	55	75	72	of which urban areas
w tym multiplexy	22	35	43	42	of which multiplexes
Miejsca na widowni					Seats in fixed cinemas
(stan w dniu 31 XII) w tys.	9795	11860	15131	14156	(as of 31 XII) in thous.
w tym w miastach	9795	11860	15131	14156	of which urban areas
w tym multiplexy	4653	6927	8251	8014	of which multiplexes
Seanse	41728	80972	112871	108978	Screenings:
w tym w miastach	41728	80972	112871	108978	of which urban areas
w tym multiplexy	32002	65602	77726	71843	of which multiplexes
na 1 kino	2086	4763	5375	6410	per cinema
Widzowie	1003992	1761544	1971349	2195164	Audience:
w tym w miastach	1003992	1761544	1971349	2195164	of which urban areas
w tym multiplexy	787730	1447339	1227883	1328113	of which multiplexes
na 1 kino	50200	103620	93874	129127	per cinema
na 1 seans	24	22	17	20	per screening

^a W tym 4 miniplexy.

^a Of which 4 miniplexes.

TABLE 9 (183). **ABONENCI TELEWIZJI KABLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
CABLE TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	254584	308654	289190	283212	T O T A L
Na 1000 ludności	123	147	138	136	Per 1000 population

Ź r ó d ł o: dane Urzędu Komunikacji Elektronicznej.

S o u r c e: data of the Office of Electronic Communications.

TABLE 10 (184). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**
Stan w dniu 31 XII
RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION	
	w tysiącach in thousands				na 1000 ludności per 1000 population					
Abonenci radiowi ...	530,3	413,0	411,3	409,2	256	197	197	196	Radio subscribers	
miasta	370,5	290,6	289,0	287,6	291	229	231	231		urban areas
wieś	159,8	122,4	122,3	121,7	201	148	146	144		rural areas
Abonenci telewizyjni	511,6	400,0	397,3	395,0	247	191	190	189	Television subscribers	
miasta	355,9	280,3	278,0	276,3	280	221	222	222		urban areas
wieś	155,7	119,6	119,3	118,7	196	145	142	141		rural areas

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej.

S o u r c e: data of the Polish Post General Directorate.

Turystyka

Tourism

TABL. 11 (185). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014 ^a	2015 ^a	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	338^b	316^b	331	367	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne	184	213	252	285	of which open all year
Obiekty hotelowe	117	145	149	164	Hotels and similar facilities
hotele	73	92	106	112	hotels
motele	5	5	5	7	motels
pensjonaty	6	7	2	4	boarding houses
inne obiekty hotelowe	33	41	36	41	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	221^b	171^b	182	203	Other facilities
domy wycieczkowe	4	2	2	2	excursion hostels
schroniska	1	1	1	1	shelters
schroniska młodzieżowe	1	2	1	1	youth hostels
szkolne schroniska młodzieżowe	10	10	7	9	school youth hostels
kempingi	3	3	3	4	camping sites
poła biwakowe	22	14	16	16	tent camp sites
ośrodki wczasowe	85	50	35	37	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	28	21	15	16	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych	24	19	13	12	complexes of tourist cottages
hostele	2	2	3	hostels
pokoje gościnne	14	24	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	19	23	agrotourism lodgings
inne obiekty	43	47	54	55	miscellaneous facilities
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	26325^b	24843^b	26907	28515	Bed places (as of 31 VII)
w tym całoroczne	13967	16595	19577	21317	of which open all year
Obiekty hotelowe	6799	8586	10165	11217	Hotels and similar facilities
hotele	5316	6812	8330	9067	hotels
motele	119	145	183	278	motels
pensjonaty	254	250	208	218	boarding houses
inne obiekty hotelowe	1110	1379	1444	1654	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	19526^b	16257^b	16742	17298	Other facilities
domy wycieczkowe	284	134	137	130	excursion hostels
schroniska	110	138	146	146	shelters
schroniska młodzieżowe	33	42	12	12	youth hostels
szkolne schroniska młodzieżowe	591	600	580	564	school youth hostels
kempingi	372	360	422	492	camping sites
poła biwakowe	2845	2045	2454	2350	tent camp sites
ośrodki wczasowe	5760	3426	2676	2901	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	3115	2671	1593	1696	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c ...	1340	1036	1014	911	complexes of tourist cottages ^c
hostele	43	49	63	hostels
pokoje gościnne	284	439	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	348	440	agrotourism lodgings
inne obiekty	5076	5762	7027	7154	miscellaneous facilities

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABLE 11 (185). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI (dok.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014 ^a	2015 ^a	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	662705^b	793920^b	929370	1055530	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	86691	79489	89856	105118	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	406739	533260	647841	750485	Hotels and similar facilities
hotele	344770	452461	576738	668236	hotels
motele	9639	17203	14708	18038	motels
pensjonaty	9747	6075	#	8532	boarding houses
inne obiekty hotelowe	42583	57521	#	55679	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	255966 ^b	260660 ^b	281529	305045	Other facilities
domy wycieczkowe	9165	#	#	#	excursion hostels
schroniska	#	#	#	#	shelters
schroniska młodzieżowe	#	#	#	#	youth hostels
szkolne schroniska młodzieżowe	17330	16700	16741	15631	school youth hostels
kempingi	7405	5735	5488	8504	camping sites
pola biwakowe	11497	5940	5635	5742	tent camp sites
ośrodki wczasowe	51484	39475	27903	30755	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	44386	45423	45011	46762	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c	14813	7974	10554	8778	complexes of tourist cottages ^c
hostele	#	#	9616	hostels
pokoje gościnne	4911	9168	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	3846	4370	agrotourism lodgings
inne obiekty	91435	117414	139712	151175	miscellaneous facilities
Udzielone noclegi	2395374^b	2668695^b	3290633	3625536	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	159052	176867	190082	239561	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	676484	884413	1088736	1330856	Hotels and similar facilities
hotele	554386	723278	945808	1160780	hotels
motele	16125	21978	20530	23046	motels
pensjonaty	18886	12267	#	26528	boarding houses
inne obiekty hotelowe	87087	126890	#	120502	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	1718890 ^b	1784282 ^b	2201897	2294680	Other facilities
domy wycieczkowe	18914	#	#	#	excursion hostels
schroniska	#	#	#	#	shelters
schroniska młodzieżowe	#	#	#	#	youth hostels
szkolne schroniska młodzieżowe	35742	40640	31777	30818	school youth hostels
kempingi	10215	9645	8532	12803	camping sites
pola biwakowe	43185	15151	15290	14000	tent camp sites
ośrodki wczasowe	280205	156971	108979	134377	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	147048	148030	108244	113768	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c	54348	32092	27324	29556	complexes of tourist cottages ^c
hostele	#	#	12641	hostels
pokoje gościnne	11109	21056	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	11195	15633	agrotourism lodgings
inne obiekty	1116122	1346891	1850558	1890633	miscellaneous facilities

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 12 (186). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION
ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014 ^a	2015 ^a	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	86691^b	79489^b	89856	105118	Tourists accommodated
Obiekty hotelowe	77227	72026	81818	93908	Hotels and similar facilities
hotele	73292	70420	79627	90836	hotels
motele	459	66	646	723	motels
pensjonaty	412	133	#	227	boarding houses
inne obiekty hotelowe	3064	1407	#	2122	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	9464 ^b	7463 ^b	8038	11210	Other facilities
domy wycieczkowe	182	#	#	#	excursion hostels
schroniska	#	-	#	#	shelters
schroniska młodzieżowe	#	-	#	#	youth hostels
szkolne schroniska młodzieżowe	635	661	496	1121	school youth hostels
kempingi	5039	3644	3659	5144	camping sites
pola biwakowe	1283	633	599	534	tent camp sites
ośrodki wczasowe	605	96	93	135	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	327	87	244	515	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c ...	458	217	362	507	complexes of tourist cottages ^c
hostele	#	#	798	hostels
pokoje gościnne	82	258	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	12	18	agrotourism lodgings
inne obiekty	745	1463	1471	1746	miscellaneous facilities
Udzielone noclegi	159052^b	176867^b	190082	239561	Nights spent (overnight stay)
Obiekty hotelowe	135919	152697	165908	207617	Hotels and similar facilities
hotele	126833	148350	159472	199592	hotels
motele	506	73	1006	1048	motels
pensjonaty	1315	442	#	591	boarding houses
inne obiekty hotelowe	7265	3832	#	6386	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	23133 ^b	24170 ^b	24174	31944	Other facilities
domy wycieczkowe	371	#	#	#	excursion hostels
schroniska	#	-	#	#	shelters
schroniska młodzieżowe	#	-	#	#	youth hostels
szkolne schroniska młodzieżowe	1448	1609	1566	2180	school youth hostels
kempingi	6350	5224	5267	7734	camping sites
pola biwakowe	3540	1127	758	630	tent camp sites
ośrodki wczasowe	3311	357	271	615	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	1543	193	1161	3060	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c ...	1114	479	730	1047	complexes of tourist cottages ^c
hostele	#	#	1487	hostels
pokoje gościnne	300	998	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	42	116	agrotourism lodgings
inne obiekty	4991	13664	12481	13452	miscellaneous facilities

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 13 (187). **WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI^a**
OCCUPANCY IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	stopień wykorzystania miejsc noclegowych <i>occupancy rate of bed places</i>				stopień wykorzystania pokoi <i>occupancy rate of rooms</i>				
Obiekty hotelowe	29,2	28,4	30,2	33,3	34,1	36,7	38,7	43,0	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	30,8	29,0	32,1	35,5	36,2	38,0	40,6	45,5	<i>hotels</i>
motele	39,2	37,8	29,5	24,5	35,1	41,5	42,7	38,6	<i>motels</i>
pensjonaty	20,8	14,4	#	33,8	23,9	18,7	#	40,5	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	22,6	26,7	#	21,7	23,4	30,4	#	25,7	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty ...	46,5	49,8	53,1	54,7	x	x	x	x	<i>Other facilities</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 247.

^a See general notes, item 4 on page 247.

TABL. 14 (188). **PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W BAZIE NOCLEGOWEJ TURYSTYKI**
 Stan w dniu 31 VII
CATERING ESTABLISHMENTS IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS
 As of 31 VII

RODZAJE OBIEKTÓW	Restauracje <i>Restaurants</i>	Bary <i>Bars</i>	Stołówki <i>Canteens</i>	Punkty gastronomiczne <i>Food stands</i>	TYPE OF FACILITIES	
OGÓŁEM	2005	105	125	74	40	TOTAL
	2010	119	104	76	19	
	2014	137	102	71	19	
	2015	150	105	69	11	
Obiekty hotelowe	123	69	13	4	<i>Hotels and similar facilities</i>	
hotele	100	56	3	4	<i>hotels</i>	
motele	6	3	1	–	<i>motels</i>	
pensjonaty	1	–	1	–	<i>boarding houses</i>	
inne obiekty hotelowe	16	10	8	–	<i>other hotel facilities</i>	
Pozostałe obiekty	27	36	56	7	<i>Other facilities</i>	
domy wycieczkowe	1	–	–	1	<i>excursion hostels</i>	
schroniska	1	–	–	–	<i>shelters</i>	
szkole schroniska młodzieżowe	–	–	4	–	<i>school youth hostels</i>	
kempingi	–	1	–	–	<i>camping sites</i>	
ośrodki wczasowe	6	7	13	4	<i>holiday centres</i>	
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	5	8	7	–	<i>training-recreational centres</i>	
zespoły domków turystycznych ^a	1	2	2	–	<i>complexes of tourist cottages^a</i>	
hostele	1	–	–	–	<i>hostels</i>	
pokoje gościnne	2	1	–	–	<i>rooms for rent</i>	
kwatery agroturystyczne	1	–	1	–	<i>agrotourism lodgings</i>	
inne obiekty	9	17	29	2	<i>miscellaneous facilities</i>	

^a Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Including camping sites if they exist in the territory of the complexes tourist cottages.

TABL. 15 (189). **HOTELE WEDŁUG KATEGORII**
HOTELS BY CATEGORY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Kategorie Categories					w trakcie kate- goryzacji in the process of the categori- sation
			*****	****	***	**	*	
OGÓŁEM^a	2005	73	–	6	30	28	1	8
TOTAL^a	2010	92	1	10	38	29	5	9
	2014	106	1	16	47	33	5	4
	2015	112	1	19	49	35	3	5
Pokoje ^a	2005	2874	–	429	1298	913	12	222
Rooms ^a	2010	3636	35	802	1480	815	223	281
	2014	4369	24	1353	1761	981	183	67
	2015	4699	24	1575	1904	933	152	111
Miejsca noclegowe ^a	2005	5316	–	797	2302	1671	24	522
Bed places ^a	2010	6812	49	1400	2730	1559	479	595
	2014	8330	41	2473	3332	1920	417	147
	2015	9067	41	2880	3663	1879	352	252
Korzystający z noclegów	2005	344770	–	51844	151472	122159	19295	
Tourists accommodated	2010	452461	95467		178164	118696	36612	23522
	2014	576738	188448		222326	123804	28068	14092
	2015	668236	246068		250772	135051	27630	8715
w tym turyści zagraniczni	2005	73292	–	8682	44875	17400	2335	
of which foreign tourists	2010	70420	27219		29167	9807	2592	1635
	2014	79627	44449		22958	9852	1700	668
	2015	90836	50340		27055	11002	1645	794
Stopień wykorzystania w %: Occupancy rate in %:								
miejsc noclegowych	2005	30,8	x	36,8	28,4	33,6	#	#
bed places	2010	29,0	#	32,2	27,9	28,7	37,3	20,4
	2014	32,1	#	37,4	30,0	31,0	30,0	23,3
	2015	35,5	#	39,8	33,5	36,6	29,8	16,2
pokoji	2005	36,2	x	43,7	33,6	38,8	#	#
rooms	2010	38,0	#	42,2	37,1	35,5	52,4	25,6
	2014	40,6	#	47,1	36,6	38,2	52,1	30,7
	2015	45,5	#	50,9	42,5	44,1	52,2	26,7

^a Stan w dniu 31 VII.

^a As of 31 VII.

Sport

Sport

TABL. 16 (190). **ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE**

Stan w dniu 31 XII

PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2010	2014	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ <i>PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS</i>				
Jednostki organizacyjne	406	382	305	<i>Organizational entities</i>
Członkowie	17101	14459	12283	<i>Members</i>
Ćwiczący ^a	66711	69358	10742	<i>Persons practising sports^a</i>
KLUBY SPORTOWE <i>SPORTS CLUBS</i>				
Jednostki organizacyjne	662	649	795	<i>Organizational entities</i>
Członkowie	52532	44864	52522	<i>Members</i>
Ćwiczący	46354	41174	51995	<i>Persons practising sports</i>
mężczyźni	32852	30238	38172	<i>males</i>
kobiety	13502	10936	13823	<i>females</i>
w tym do 18 lat	36760	30779	37494	<i>aged up to 18</i>
Sekcje sportowe	1693	1339	1459	<i>Sports sections</i>
Trenerzy	540	617	914	<i>Coaches</i>
Instruktorzy sportowi	1246	1225	1483	<i>Sports instructors</i>
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	761	554	520	<i>Other persons conducting sports activities</i>

^a Dane szacunkowe.^a Estimated data.TABL. 17 (191). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH^a W 2014 R.**

Stan w dniu 31 XII

SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS^a IN 2014

As of 31 XII

RODZAJE SPORTÓW	Sekcje <i>Sections</i>	Ćwiczący <i>Exercises</i>			Trenerzy <i>Coaches</i>	Instruktorzy sportowi <i>Sports instructors</i>	TYPES OF SPORTS
		ogółem <i>total</i>	z liczby ogółem <i>of total</i>				
			kobiety <i>females</i>	juniorzy i juniorki <i>juniors</i>			
Akrobatyka ^a	5	294	208	282	10	5	<i>Acrobatics^a</i>
Alpinizm ^a	7	407	109	12	–	17	<i>Mountaineering^a</i>
Badminton	7	127	61	101	5	9	<i>Badminton</i>
Boks	11	349	74	292	4	19	<i>Boxing</i>
Brydż sportowy	10	146	16	–	–	–	<i>Bridge</i>

^a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).^a A sports field (consists of a number of related kinds of sports).

TABL. 17 (191). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH^a W 2014 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS^a

IN 2014 (cont.)

As of 31 XII

RODZAJE SPORTÓW	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	TYPES OF SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Fitness	6	142	122	76	1	5	<i>Fitness</i>
Gimnastyka sportowa	2	160	89	128	6	2	<i>Artistic gymnastics</i>
Hokej na lodzie	5	393	30	292	7	5	<i>Ice hockey</i>
Hokej na trawie	12	653	175	478	11	15	<i>Field hockey</i>
Jeździectwo ^a	23	317	208	145	10	30	<i>Equestrian sport^a</i>
Jujitsu	4	126	40	98	1	4	<i>Ju jitsu</i>
Judo	14	893	201	771	16	14	<i>Judo</i>
Kajakarstwo klasyczne ...	7	481	185	448	9	16	<i>Classic canoeing</i>
Karate ^a	35	2570	781	2140	9	92	<i>Karate^a</i>
Kick-boxing	10	308	65	144	3	9	<i>Kick-boxing</i>
Kolarstwo szosowe	18	613	139	528	18	35	<i>Road cycling</i>
Kolarstwo torowe	7	151	45	145	7	12	<i>Track cycling</i>
Koszykówka	89	2896	1288	2485	71	69	<i>Basketball</i>
Kręglarstwo	3	79	40	62	–	5	<i>Bowling</i>
Lekkoatletyka	89	2776	1288	2330	62	91	<i>Athletics</i>
Łucznicтво	6	107	37	84	5	7	<i>Archery</i>
Łyżwiarstwo figurowe	1	158	121	130	1	13	<i>Figure skating</i>
Muaythai	3	163	10	33	1	4	<i>Muaythai</i>
Piłka nożna	361	19492	1110	14198	338	390	<i>Football</i>
Piłka ręczna	50	1827	854	1619	34	41	<i>Handball</i>
Piłka siatkowa	181	5031	2685	4007	76	159	<i>Volleyball</i>
Pływanie	39	2430	1140	2260	61	62	<i>Swimming</i>
Podnoszenie ciężarów	9	190	30	146	5	12	<i>Weight lifting</i>
Rugby	6	198	14	104	2	5	<i>Rugby</i>
Sport lotniczy ^a	28	740	79	125	1	105	<i>Air sport^a</i>
Sport motorowy ^a	15	304	37	91	34	15	<i>Motorsport^a</i>
Strzelectwo sportowe ^a	16	560	85	105	1	19	<i>Sport shooting^a</i>
Szachy	32	834	162	552	13	25	<i>Chess</i>
Szermierka	4	163	110	158	6	8	<i>Fencing</i>
Taekwon-do ITF	3	133	58	123	4	5	<i>Taekwon-do ITF</i>
Taekwon-do WTF	3	172	66	127	6	5	<i>Taekwon-do WTF</i>
Taniec sportowy	5	929	830	760	–	16	<i>Sport dance</i>
Tenis	21	865	392	607	15	24	<i>Tennis</i>
Tenis stołowy	79	1610	440	1058	17	49	<i>Table tennis</i>
Unihokej	21	418	168	405	2	12	<i>Unihockey</i>
Warcaby	4	49	18	26	–	1	<i>Draughts</i>
Wędkarstwo	4	109	6	62	1	2	<i>Fishing</i>
Wioślarstwo	16	904	345	704	29	21	<i>Rowing</i>
Zapasy w stylu wolnym ...	9	282	72	248	3	13	<i>Free style wrestling</i>
Żeglarstwo ^a	22	603	170	261	8	41	<i>Sailing^a</i>

^a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

^a A sports field (consists of a number of related kinds of sports).

TABL. 18 (192). WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE^a W 2014 R.

Stan w dniu 31 XII

SELECTED SPORTS FACILITIES^a IN 2014

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym dostosowane do niepełno- sprawnych osób ćwiczących <i>Of which adap- ted for the disabled persons practicing sports</i>	SPECIFICATION
Stadiony	103	41	<i>Stadiums</i>
w tym piłkarskie	32	8	<i>of which football</i>
Boiska do gier wielkich ^b	296	97	<i>Fields for big games^b</i>
w tym piłkarskie	291	95	<i>of which football</i>
Boiska do gier małych ^b	188	61	<i>Fields for small games^b</i>
w tym:			<i>of which:</i>
koszykówki	47	15	<i>basketball</i>
piłki ręcznej	11	10	<i>handball</i>
piłki siatkowej	43	24	<i>volleyball</i>
Boiska uniwersalne-wielozadaniowe ...	171	71	<i>Universal and multipurpose sports fields</i>
Korty tenisowe	107	66	<i>Tennis courts</i>
Hale sportowe	50	37	<i>Sports halls</i>
Sale gimnastyczne ^c	73	35	<i>Gyms^c</i>
Pływalnie	30	24	<i>Swimming pools</i>
Tory sportowe	12	6	<i>Sports tracks</i>
Lodowiska sztuczne mrożone	12	3	<i>Artificial skating rinks</i>
Ścieżki rowerowe w km ^d	771,3	x	<i>Bicycle paths in km^d</i>

^a Bez obiektów przyszkolnych. ^b Łącznie z obiektami niepełnowymiarowymi. ^c Łącznie z salami pomocniczymi. ^d Bez szlaków rowerowych.

^a Excluding schools facilities. ^b Including non-full-size facilities. ^c Including auxiliary gym. ^d Excluding bicycle trails.

Uwagi ogólne

Działalność badawczo-rozwojowa (B+R)
i innowacyjna

1. **Działalność badawcza i rozwojowa** (badania naukowe i prace rozwojowe, w skrócie B+R) są to systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy.

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) obejmuje:

badania naukowe:

— **badania podstawowe**, tj. prace teoretyczne i eksperymentalne podejmowane przede wszystkim w celu zdobycia lub poszerzenia wiedzy na temat przyczyn zjawisk i faktów, nieukierunkowane w zasadzie na uzyskanie żadnych konkretnych zastosowań praktycznych;

— **badania stosowane** (w tym **badania przemysłowe**), tj. prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy mającej konkretne zastosowania praktyczne. Polegają one bądź na poszukiwaniu możliwych zastosowań praktycznych dla wyników badań podstawowych, bądź na poszukiwaniu nowych rozwiązań pozwalających na osiągnięcie z góry założonych celów praktycznych. Wynikami badań stosowanych są modele próbne wyrobów, procesów czy metod;

— **prace rozwojowe**, tj. prace w szczególności konstrukcyjne, technologiczno-projektowe oraz doświadczalne polegające na zastosowaniu istniejącej już wiedzy, uzyskanej dzięki pracom badawczym lub jako wynik doświadczenia praktycznego do opracowania nowych lub istotnego ulepszenia istniejących materiałów, urządzeń, wyrobów, procesów, systemów czy usług, łącznie z przygotowaniem prototypów oraz instalacji pilotowych.

Zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) nr 995/2012 z dnia 26 X 2012 r. statystyki dotyczące działalności badawczo-rozwojowej na poziomie regionalnym za rok 2015 zostały opracowane na podstawie danych jednostek lokalnych.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek prowadzących tę działalność:

1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe**, tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych:

General notes

Research and development (R&D) and innovation activity

1. **Research and development** (scientific research and experimental development – R&D) includes systematically conducted creative work, undertaken in order to increase knowledge, including knowledge of man, culture and society as well as for discovering new uses for this knowledge.

Research and development (R&D) includes:

— **basic research**, i.e. experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the underlying foundation of phenomena and observable facts, without any particular application or use in view;

— **applied research** (of which **industrial research**), i.e., original investigation undertaken in order to acquire new knowledge which has a specific practical use. It consists in seeking practical applications for results of basic research or new solutions enabling achievement of previously established practical aims or objectives. Test models of products, processes and methods are the results of applied research;

— **experimental development**, i.e. systematic work, drawing on existing knowledge gained from research and (or) practical experience, that is directed to producing new materials, products or devices, to installing new processes, systems and services, or to improving substantially those already produced or installed including preparation of prototypes and pilot installations.

According to Commission Implementing Regulation (EU) No 995/2012 of 26 X 2012 statistics on Research and Development at regional level for 2015 have been compiled on the basis of local units data.

Information regarding research and development includes the following groups of entities conducting research and development:

1) **scientific and research-development units**, i.e. units involved mainly in carrying out scientific research and experimental development:

a) scientific units of the Polish Academy of Sciences; until 2009 statistical data included independent research departments

- a) instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk; w danych statystycznych do 2009 r. ujmowano również samodzielne zakłady naukowe, które zgodnie z ustawą z dnia 30 IV 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 572, z późniejszymi zmianami) zostały przekształcone w instytuty naukowe bądź przez nie wchłonięte,
 - b) instytuty badawcze działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 r. o instytutach badawczych ((tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 371, z późniejszymi zmianami); do 2009 r. określane jako jednostki badawczo-rozwojowe, które działały na podstawie ustawy z dnia 25 VII 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (tekst jednolity Dz. U. 2001 Nr 33, poz. 388, z późn. zm.),
 - c) inne, tj. pozostałe jednostki zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;
- 2) **pomocnicze jednostki naukowe**, tj. biblioteki naukowe, archiwa naukowe, muzea, pomocnicze jednostki naukowe PAN oraz stowarzyszenia naukowe i fundacje wspierające działalność badawczą i prace rozwojowe; określane do 2009 r. jako jednostki obsługi nauki;
 - 3) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), obejmujące przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, które obok swojej podstawowej działalności, prowadzą działalność badawczą i rozwojową; do 2009 r. określane jako jednostki rozwojowe;
 - 4) **szkoły wyższe**;
 - 5) **pozostałe jednostki** — instytucje prowadzące działalność badawczą i rozwojową obok swojej podstawowej działalności, nieujęte w ww. pozycjach, np. szpitale, parki narodowe i ogrody botaniczne, agencje i instytucje rządowe.

2. Nakłady na działalność badawczo-rozwojową obejmują:

- 1) **nakłady wewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania; do nakładów wewnętrznych zalicza się nakłady bieżące poniesione na badania podstawowe, stosowane, przemysłowe i prace rozwojowe oraz nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R;
- 2) **nakłady zewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych w danej jednostce nabytych od innych jednostek (krajowych i zagranicznych).

Nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R podaje się łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R i spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych; do 2002 r. koszty te ujmowane były w nakładach bieżących na działalność badawczą i rozwojową.

which were transformed or incorporated into scientific institutes pursuant to the Law on the Polish Academy of Sciences, dated 30 IV 2010 (uniform text Journal of Laws 2016, item 572, with later amendments),

- b) *research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes, dated 30 IV 2010 (uniform text Journal of Laws 2016, item 371, with later amendments); until 2009 defined as branch research-development units which operated on the basis of the Law on the Research and Development Units dated 25 VII 1985 (uniform text, Journal of Laws 2001 No. 33, item 388, with later amendments),*
 - c) *other units classified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development”;*
- 2) **auxiliary scientific units**, i.e. scientific libraries, scientific archives, museums, auxiliary scientific units of the Polish Academy of Sciences, associations and foundations supporting research and development; until 2009 defined as science support units;
 - 3) **economic entities** (not classified into NACE Rev. 2 division 72 „Scientific research and development”) including mainly industrial enterprises conducting research and development besides their main principal activity; until 2009 defined as development units;
 - 4) **higher education institutions**;
 - 5) **other units** — institutions conducting R&D besides their main principal activity, not included in the above positions, e.g., hospitals, national parks, botanic gardens, state agencies and institutions.

2. *Expenditures on research and development include:*

- 1) **internal expenditures**, including the value of research and development works of a given entity carried out by their own research facilities, regardless of their sources of financing; *internal expenditures include current expenditures borne on basic research, applied research, industrial research and experimental development as well as capital expenditures on fixed assets connected with R&D;*
- 2) **external expenditures**, including the value of research and development works of a given entity purchased from other (national and foreign) entities.

Capital expenditures on fixed assets connected with R&D comprise expenditures on purchase or manufacture of research equipment, necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in fixed assets until completion of the project; until 2002, expenditures on such equipment were included in the current expenditures on R&D.

3. Dane dotyczące **zatrudnienia** w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia faktycznego zatrudnienia w działalności badawczo-rozwojowej. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczo-rozwojową.

4. Dane o nakładach na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (tabl. 5) opracowano zgodnie z metodologią stosowaną przez EUROSTAT i obejmują następujące **sektory finansujące**, z których pochodzą środki na finansowanie działalności badawczej i rozwojowej:

- 1) **sektor rządowy** — krajowe jednostki rządowe (m.in. ministerstwa) i samorządowe (w tym jednostki samorządu terytorialnego), jednostki naukowe PAN i instytuty badawcze podlegające ministerstwu, powołane na podstawie ustawy o instytutach badawczych (badawczych (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 371);
- 2) **sektor przedsiębiorstw** — krajowe podmioty gospodarcze;
- 3) **sektor szkolnictwa wyższego** — krajowe szkoły wyższe oraz podległe im instytuty badawcze, stacje doświadczalne i kliniki;
- 4) **sektor prywatnych instytucji niekomercyjnych** — krajowe: fundacje, partie polityczne, związki zawodowe, związki konsumentów, towarzystw i stowarzyszeń (zawodowych, naukowych, religijnych itp.) oraz osoby fizyczne;
- 5) **zagranica** — organizacje międzynarodowe, instytucje i przedsiębiorstwa zagraniczne oraz osoby fizyczne.

5. Dane według sektorów wykonawczych informują, w którym sektorze instytucjonalnym były prowadzone prace B+R. Podział ten obejmuje cztery sektory wykonawcze: sektor przedsiębiorstw, sektor rządowy, sektor szkolnictwa wyższego oraz sektor prywatnych instytucji niekomercyjnych.

6. **Działalność innowacyjna** obejmuje całość działań naukowych, technicznych, organizacyjnych, finansowych i komercyjnych, które rzeczywiście prowadzą lub mają w zamierzeniu prowadzić do wdrażania innowacji. Niektóre z tych działań same z siebie mają charakter innowacyjny, natomiast inne nie są nowością, lecz są konieczne do wdrażania innowacji. Działalność innowacyjna obejmuje także działalność badawczo-rozwojową (B+R), która nie jest bezpośrednio związana z tworzeniem konkretnej innowacji.

7. **Nakłady na działalność innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesowych** obejmują nakłady na: prace badawcze i rozwojowe (B+R) wykonane przez własne zaplecze badawcze przedsiębiorstw, jak również nabyte od innych jednostek, zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnie-

3. *Data regarding employment in R&D include exclusively persons employed directly on this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10 per cent of their nominal working time on R&D.*

Full-time equivalents (FTE) are calculating units used to establish the actual time spent on research and development work. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

4. *Data regarding expenditures on research and development by source of funds (table 5) were compiled in accordance with the methodology applied by EUROSTAT covering the following sectors of funding, from which the funding for research and development comes:*

- 1) **government sector** — national government entities (among others, ministries) and local government entities (including local self-government entities), the scientific units of the Polish Academy of Sciences and research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes (uniform text Journal of Laws 2016, item 371) subject to the ministries;
- 2) **business enterprise sector** — national economic entities;
- 3) **higher education sector** — national higher institutions and subordinated to them research institutes, experiment stations and clinics;
- 4) **private non-profit sector** — national: foundations, political parties, trade unions, consumer associations, societies and associations (professional, scientific, religious, etc.) and natural persons;
- 5) **abroad** — international organizations, foreign institutions and companies and natural persons.

5. *Data by sector of performance inform in which institutional sector R&D was performed. This classification covers four sectors of performance: business enterprise sector, government sector, higher education sector and private non-profit sector.*

6. *Innovation activities are all scientific, technological, organisational, financial and commercial steps which actually, or are intended to, lead to the implementation of innovations. Some innovation activities are themselves innovative, others are not novel activities but are necessary for the implementation of innovations. Innovation activities also include R&D that is not directly related to the development of a specific innovation.*

7. *Expenditures on product and process innovations include expenditures on: R&D (intramural and extramural), acquisition of knowledge from external sources (patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of*

nia know-how, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania, nakłady inwestycyjne na środki trwałe niezbędne do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną, marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe nakłady poniesione na wprowadzenie innowacji produktowych i procesowych.

8. Innowacja produktowa to wprowadzenie na rynek wyrobu lub usługi, które są nowe lub istotnie ulepszone w zakresie swoich cech lub zastosowań. Zalicza się tu znaczące udoskonalenia pod względem specyfikacji technicznych, komponentów i materiałów, wbudowanego oprogramowania, łatwości obsługi lub innych cech funkcjonalnych.

9. Innowacja procesowa to wdrożenie nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcji, dystrybucji i wspierania działalności w zakresie wyrobów i usług.

10. Nowy produkt jest to produkt (wyrób lub usługa), który różni się znacząco swoimi cechami lub przeznaczeniem od produktów dotychczasowych.

11. Produkt istotnie ulepszony jest to produkt (wyrób lub usługa) już istniejący, który został znacząco udoskonalony poprzez zastosowanie nowych materiałów, komponentów oraz innych cech zapewniających lepsze działanie produktu.

12. Wynalazek podlegający opatentowaniu — bez względu na dziedzinę nauki — jest to nowe rozwiązanie posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

13. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym, dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

Spółeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o przedsiębiorstwach dotyczą podmiotów gospodarczych w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) do wybranych sekcji: przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja, budownictwo, handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, Informacja i komunikacja, obsługa rynku nieruchomości, działalność profesjo-

software, capital expenditures on fixed assets required for introduction of product and process innovations (machinery, technical equipment, tools, transport equipment, buildings constructions and land), personnel training connected with innovation activity, marketing connected with new or significantly improved products and other preparation for the implementation of product and process innovations.

8. A product innovation is the market introduction of a good or service that is new or significantly improved with respect to its characteristics or intended uses. This includes significant improvements in technical specifications, components and materials, incorporated software, user friendliness or other functional characteristics.

9. A process innovation is the implementation of new or significantly improved production or delivery methods and supporting methods in range of goods and services.

10. A new product is a product (good or service) that differs significantly in its characteristics or intended uses from the previous products.

11. A significantly improved product is an existing product (good or service) which has been significantly improved through the use of new materials, components and other characteristics that enhance the performance of this product.

12. A patentable invention — regardless of the field of technology — is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert does not obviously result from the state of the art and which is capable of industrial application.

13. An utility model eligible for protection — a new and useful solution of a technical character related to the shape, structure or assembly of an object of permanent form.

Information society

1. The presented information has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.

2. Data on enterprises concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the NACE Rev.2: Manufacturing; Electricity, gas, steam and air conditioning supply; Water supply, sewerage and waste management and remediation activities; Construction; Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles; Transportation and storage; Accommodation and food service activities; Information and communication; Real estate activities; Professional, scientific and technical activi-

nalna, naukowa i techniczna (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), administrowanie i działalność wspierająca, pozostała działalność usługowa – naprawa i konserwacja komputerów i sprzętu komunikacyjnego.

W 2015 r. badaniem objęto 18,8 tys. przedsiębiorstw (tj. 18,3% ich ogólnej liczby).

3. Pojęcie administracja publiczna odnosi się do organów świadczących usługi publiczne, jak i prowadzących typową działalność administracyjną. Możemy do nich zaliczyć na przykład organy podatkowe, instytucje ubezpieczeń społecznych, organy publicznej służby zdrowia, instytucje związane z ochroną środowiska i pozostałe prowadzące działalność publiczną. Administracja publiczna może być szczebla lokalnego, regionalnego i krajowego.

4. Handel elektroniczny prowadzony przez przedsiębiorstwa polega na składaniu zamówienia (zakup) lub przyjmowaniu przez przedsiębiorstwo zamówienia (sprzedaż) za pośrednictwem sklepu internetowego, formularzy elektronicznych na stronie internetowej przedsiębiorstwa, sieci extranet innego przedsiębiorstwa lub wiadomości typu EDI (wiadomości w uzgodnionym formacie, np. EDIFACT, XML posiadające strukturę umożliwiającą ich automatyczne przetwarzanie). Nie uwzględnia się zamówień przyjmowanych lub składanych za pośrednictwem poczty elektronicznej.

ties (excluding veterinary activities); Administrative and support service activities; Other service activities (repair of computers and communication equipment).

In 2015 the survey covered 18,8 thous. enterprises (i.e. 18,3% of total enterprises).

3. Public authorities refer to both public services and administration activities, e.g. tax, customs, business registration, social security, public health, environment of commune administrations. Public authorities can be at local, regional or national level.

4. E-commerce conducted by enterprise: type of trade where orders are received or sent via web shop, web forms on a enterprises website, an extranet of another enterprise or via EDI-type messages (which means messages in an agreed format, e.g. EDIFACT, XML allowing their automatic processing), without the email messages typed manually.

Nauka i technika

Science and technology

TABL. 1 (193). **JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
UNITS AND EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

A. JEDNOSTKI
 Stan w dniu 31 XII
 UNITS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	37	76	137	190	TOTAL
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe	3	#	14	14	Scientific and research- -development units
Pomocnicze jednostki naukowe	–	–	#	#	Auxiliary scientific units
Podmioty gospodarcze	29	50	107	159	Economic entities
Szkoły wyższe	5	#	#	8	Higher education institutions
Pozostałe jednostki	–	–	5	#	Other units

B. ZATRUDNIENI ^a
 EMPLOYMENT ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			SPECIFICATION	
	ogółem total			pracow- nicy naukowo- -badaw- czy research- ers	technicy i pracow- nicy równor- zędni techni- cians and equiva- lent staff	pozostali personel other support- ing staff		
O G Ó Ł E M	2841	2736	3038	3350	2807	351	193	TOTAL
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe	128	#	80	69	43	#	#	Scientific and research- -development units
Pomocnicze jednostki naukowe ..	–	–	#	#	#	#	#	Auxiliary scientific units
Podmioty gospodarcze	482	482	845	1086	759	#	#	Economic entities
Szkoły wyższe	2231	#	2079	2167	1988	130	49	Higher education institu- tions
Pozostałe jednostki	–	–	#	#	#	#	#	Other units

^a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.

^a In full-time equivalents.

TABL. 2 (194). ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY EDUCATIONAL LEVEL

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z wykształceniem Education					
			wyższym higher				z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata with tertiary degrees below the PhD level (Master's degree, Bachelor's degree and equivalent)	pozostałym others
			z tytułem naukowym profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of		z tytułem doktora doktora (PhD)		
				doktora habilitowa- nego habilitated doctor ^a (HD)				
OGÓŁEM	2005	4729	329	464	1341	2085	510	
TOTAL	2010	4179	#	#	#	1279	224	
	2014	4769	469	750	1682	1600	268	
	2015	4995	470	739	1673	1820	293	
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe	2005	173	6	1	14	57	95	
	2010	#	#	#	#	#	#	
Scientific and research- -development units	2014	127	#	#	#	68	#	
	2015	124	#	#	23	71	#	
Pomocnicze jednostki naukowe	2005	–	–	–	–	–	–	
Auxiliary scientific units	2010	–	–	–	–	–	–	
	2014	#	#	#	#	#	#	
	2015	#	#	#	#	#	#	
Podmioty gospodarcze	2005	576	–	–	6	400	170	
Economic entities	2010	602	–	–	10	471	121	
	2014	952	–	–	23	766	163	
	2015	1226	–	–	30	991	205	
Szkoły wyższe	2005	3980	323	463	1321	1628	245	
Higher education institutions	2010	#	371	581	1678	#	#	
	2014	3656	467	746	1636	735	72	
	2015	3609	468	734	1617	727	63	
Pozostałe jednostki	2005	–	–	–	–	–	–	
Other units	2010	–	–	–	–	–	–	
	2014	#	–	–	#	#	#	
	2015	#	–	–	#	#	#	

^a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 3 (195). **NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015					
	ogółem <i>grand total</i>				nakłady ^a expenditures ^a				
					bieżące <i>current</i>		inwestycyjne na środki trwałe <i>capital</i>		
					razem <i>total</i>	w tym osobowe <i>of which labour costs</i>	razem <i>total</i>	w tym maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu <i>of which machinery, technical equipment as well as transport equipment</i>	
				w mln zł		in mln zł			
OGÓŁEM TOTAL	114,7	204,2	255,6	364,4	294,5	128,1	70,0	#	
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe <i>Scientific and research- -development units</i>	10,4	#	19,8	16,7	14,4	5,3	2,3	#	
Pomocnicze jednostki naukowe <i>Auxiliary scientific units</i>	-	-	#	#	#	#	#	#	
Podmioty gospodarcze <i>Economic entities</i>	62,2	41,1	138,0	236,1	199,9	80,9	36,3	33,2	
Szkoły wyższe <i>Higher education institutions</i>	42,1	#	96,6	110,5	79,1	40,9	31,3	#	
Pozostałe jednostki <i>Other units</i>	-	-	#	#	#	#	#	#	

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 4 (196). **NAKLADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG DZIEDZIN NAUK (ceny bieżące)**

GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY FIELD OF SCIENCE (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w mln zł <i>in mln zł</i>			
O G Ó Ł E M	204,2	255,6	364,4	T O T A L
Przyrodniczych	52,6	46,4	92,5	<i>Natural sciences</i>
Inżynieryjnych i technicznych	76,6	156,4	218,5	<i>Engineering and technology</i>
Medycznych i nauk o zdrowiu	7,2	14,6	17,8	<i>Medical and health sciences</i>
Rolniczych	#	8,2	6,6	<i>Agricultural sciences</i>
Społecznych	29,5	16,1	14,2	<i>Social sciences</i>
Humanistycznych	#	13,9	14,8	<i>Humanities</i>

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

^a *Internal, excluding depreciation of fixed assets.*

TABL. 5 (197). **NAKLADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**

GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	2010	2015	SPECIFICATION
	w mln zł <i>in mln zł</i>			w odsetkach <i>in percent</i>		
O G Ó Ł E M	204,2	255,6	364,4	100,0	100,0	T O T A L
sektor:						<i>sector:</i>
Rządowy	121,6	97,4	126,4	59,5	34,7	<i>Government</i>
Przedsiębiorstw	38,8	127,9	196,3	19,0	53,9	<i>Business enterprise</i>
Szkolnictwa wyższego	#	14,0	12,3	x	3,4	<i>Higher education</i>
Prywatnych instytucji niekomercyjnych	#	0,8	0,6	x	0,2	<i>Private non-profit</i>
Zagranica	38,6	15,5	28,8	18,9	7,9	<i>Abroad</i>

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

^a *Internal, excluding depreciation of fixed assets.*

TABL. 6 (198). **NAKLADY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)***CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	Badania <i>Research</i>		Prace rozwojowe <i>Experimental develop- ment</i>	SPECIFICATION
			pod- stawowe <i>basic</i>	stoso- wane ^b <i>applied^b</i>		
			w mln zł	in mln zł		
OGÓŁEM	2005	82,6	25,3	15,9	41,4	TOTAL
	2010	93,3	35,5	22,1	35,7	
	2014	207,6	64,1	39,7	103,8	
	2015	294,5	64,0	35,9	194,6	
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe		14,4	#	#	#	<i>Scientific and research- -development units</i>
Pomocnicze jednostki naukowe		#	#	#	#	<i>Auxiliary scientific units</i>
Podmioty gospodarcze		199,9	4,9	14,5	180,5	<i>Economic entities</i>
Szkoły wyższe		79,1	52,0	17,9	9,2	<i>Higher education institutions</i>
Pozostałe jednostki		#	#	#	-	<i>Other units</i>

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. *b* Od 2011 r. łącznie z nakładami na badania przemysłowe.*a* Internal, excluding depreciation of fixed assets. *b* Since 2011 including expenditures on industrial research.TABL. 7 (199). **STOPIEŃ ŻUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**

Stan w dniu 31 XII

*DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION				
						stopień zużycia w %			
						<i>degree of consumption in %</i>			
OGÓŁEM	83,9	73,0	75,7	76,9	TOTAL				
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe	47,4	#	81,6	85,8	<i>Scientific and research- -development units</i>				
Pomocnicze jednostki naukowe	-	-	#	-	<i>Auxiliary scientific units</i>				
Podmioty gospodarcze	75,2	76,1	63,0	32,8	<i>Economic entities</i>				
Szkoły wyższe	85,9	#	75,8	84,0	<i>Higher education institutions</i>				
Pozostałe jednostki	-	-	-	-	<i>Other units</i>				

TABL. 8 (200). **UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY W PRZEMYSŁE^a W 2015 R.**
SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY^a IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Produkty — w % — wprowadzone na rynek w latach 2013–2015 <i>Products — in % — introduced into the market during 2013–2015</i>			
	ogółem <i>total</i>	z tego produkty nowe lub istotnie ulepszone <i>of which new or significantly improved product</i>		w tym eksport ogółem <i>of which export total</i>
		dla rynku <i>to the market</i>	tylko dla przedsię- biorstwa <i>only to the enterprise</i>	
OGÓŁEM	12,1	9,7	2,4	3,3
TOTAL				
sektor publiczny	2,6	2,5	0,1	0,4
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	12,9	10,3	2,5	3,6
<i>private sector</i>				
W tym przetwórstwo przemysłowe	12,6	10,1	2,5	3,5
Of which manufacturing				
w tym: <i>of which:</i>				
Produkcja artykułów spożywczych	3,9	3,0	0,9	0,7
<i>Manufacture of food products</i>				
Produkcja odzieży	2,0	2,0	–	1,7
<i>Manufacture of wearing apparel</i>				
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	51,1	16,0	35,1	14,3
<i>Manufacture of leather and related products^Δ</i>				
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	12,5	11,3	1,2	1,0
<i>Manufacture of paper and paper products</i>				
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	15,5	–	15,5	3,6
<i>Printing and reproduction of recorded media</i>				
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	0,5	0,1	0,4	0,4
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>				
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	2,5	–	2,5	–
<i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>				
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	8,6	7,0	1,6	3,5
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>				
Produkcja metali	0,7	–	0,7	0,6
<i>Manufacture of basic metals</i>				
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	6,4	3,7	2,7	4,0
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>				
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	3,0	1,9	1,1	0,8
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>				
Produkcja mebli	5,0	0,3	4,7	2,7
<i>Manufacture of furniture</i>				

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta, dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2013–2015.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices, applies to products introduced into the market during 2013–2015.

TABL. 9 (201). PRZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W PRZEMYSŁE^a WEDŁUG RODZAJÓW WPROWADZONYCH INNOWACJI W LATACH 2013–2015

INNOVATIVE ENTERPRISES IN INDUSTRY^a BY TYPE OF INTRODUCED INNOVATION DURING 2013–2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesowe w % ogółu przedsiębiorstw w latach 2013–2015 <i>Industrial enterprises, which introduced product or process innovation in % of total enterprises during 2013–2015</i>			
	ogółem <i>total</i>	nowe lub istotnie ulepszone produkty <i>new or significantly improved products</i>		nowe lub istotnie ulepszone procesy <i>new or significantly improved processes</i>
		razem <i>total</i>	w tym nowe dla rynku <i>of which new to the market</i>	
OGÓŁEM TOTAL	32,7	23,3	12,7	24,2
sektor publiczny <i>public sector</i>	34,8	19,6	13,0	34,8
sektor prywatny <i>private sector</i>	32,5	23,6	12,7	23,2
W tym przetwórstwo przemysłowe Of which manufacturing	33,2	24,7	13,7	23,9
w tym: <i>of which:</i>				
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>	28,2	23,5	12,9	18,8
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	48,2	37,5	25,0	39,3
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	34,1	23,1	13,2	28,6
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equipment</i>	76,9	69,2	46,2	23,1
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	34,3	28,6	20,0	20,0
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	22,2	–	–	22,2

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a For product and process innovations; data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 10 (202). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITY IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady Of which expenditures							
		na działalność badawczą i rozwojową ^b <i>on research and development activity^b</i>	na zakup on the acquisition		oprogramowania of the software	inwestycyjne na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu ^c <i>capital on machinery and technical equipment, tools and transport equipment^c</i>	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną <i>on staff training connected with innovation activity</i>	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów <i>on the marketing for new or significantly improved products</i>	
			z wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw) <i>of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights)</i>						
w tys. zł in thous. zł									
OGÓŁEM 2005	784199	133343	13063	10891	376962	14328	8819		
TOTAL 2010	1012859	52581	13666	8748	620957	2747	4782		
..... 2014	877099	163068	1896	10942	411281	1275	17304		
..... 2015	928168	200506	4954	11088	435573	2064	8572		
W tym przetwórstwo przemysłowe	744476	199037	4954	10696	427126	2052	8572		
<i>Of which manufacturing</i>									
Produkcja artykułów spożywczych	49221	1127	2300	210	31921	566	3645		
<i>Manufacture of food products</i>									
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	65999	1568	715	265	53229	113	120		
<i>Manufacture of paper and paper products</i>									
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	4090	68	2	38	3172	218	221		
<i>Printing and reproduction of recorded media</i>									
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	45868	6364	–	1173	30009	563	17		
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>									
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	225939	12250	756	2796	167630	241	2420		
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>									
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	46861	8934	–	1696	31120	208	926		
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>									
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ n.e.c. ^Δ	30966	9380	28	1113	18022	58	95		
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.^Δ</i>									
Produkcja mebli	7150	2670	–	162	2887	26	84		
<i>Manufacture of furniture</i>									

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.
^b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne ogółem. ^c Łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 person. ^b Internal and external expenditures.
^c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 11 (203). **NAKLĄDY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a**
WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)

EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITY IN INDUSTRY^a BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z tego środki Of which funds				
		własne own	pozyskane z zagranicy (bezzwrotne) received from abroad (not re-payable)	kredyty bankowe bank credits	pozostałe ^b others ^b	
w tys. zł in thous. zł						
OGÓŁEM	2005	784199	613782	5087	94752	70578
TOTAL	2010	1012859	789300	105396	91444	26718
	2014	877099	414547	263395	128306	#
	2015	928168	489115	152901	116542	169609
W tym przetwórstwo przemysłowe		744476	474679	117250	103753	48793
<i>Of which manufacturing</i>						
<i>w tym:</i>						
<i>of which:</i>						
Produkcja artykułów spożywczych		49221	41613	288	2304	5016
<i>Manufacture of food products</i>						
Produkcja papieru i wyrobów z papieru		65999	18760	17989	29250	–
<i>Manufacture of paper and paper products</i>						
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych		225939	112377	45895	51213	16453
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ		46861	24672	5412	5281	11495
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ		30966	15572	6634	5040	3720
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.^Δ</i>						
Produkcja mebli		7150	7150	–	–	–
<i>Manufacture of furniture</i>						

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.
^b Na pozostałe nakłady składają się: nakłady budżetowe, nakłady pochodzące z funduszy kapitału ryzyka i pozostałe środki.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 person. ^b The others consist budget funds, funds from venture capital and other resources.

TABL. 12 (204). **WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE** ^a
DOMESTIC INVENTIONS AND UTILITY MODELS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Wynalazki:					<i>Inventions:</i>
zgłoszone	75	124	114	165	<i>patent applications</i>
udzielone patenty	39	35	62	79	<i>patents granted</i>
Wzory użytkowe:					<i>Utility models:</i>
zgłoszone	33	45	33	32	<i>utility model application</i>
udzielone prawa ochronne	75	29	30	34	<i>rights of protection granted</i>

^a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.

Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

^a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Społeczeństwo informacyjne

Information society

TABL. 13 (205). **PRZEDSIĘBIORSTWA** ^a **WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE**
INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE
Stan w styczniu
ENTERPRISES ^a **USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION**
TECHNOLOGIES
As in January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Komputery ^b	92,8	98,0	92,5	93,0	Computers ^b
Dostęp do Internetu	88,0	96,5	91,7	92,1	Internet access
Dostęp do Internetu przez łącze szerokopasmowe ^c	41,5	66,0	85,2	83,8	Internet access via broadband connection ^c
w tym mobilne łącze szeroko- pasmowe	21,3	56,3	65,6	of which mobile broadband
Własna strona internetowa	42,0	65,1	63,3	67,6	Own Website

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Stacjonarne i przenośne, np. laptopy (notebooks); od 2011 r. również smartfony i nettopy; dane nie obejmują komputerów zintegrowanych na jednej płycie montażowej, komputerów służących do sterowania i regulacji procesów technologicznych oraz w 2005 r. — urządzeń podręcznych (palmtopów, PDA). ^c Od 2010 r. obejmują łącza: poprzez sieć telefonii komórkowej (co najmniej w technologii 3G, np. UMTS), za pomocą karty SIM lub modemu USB, telefonu komórkowego lub smartfona jako modemu.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Desktop and portable computers e.g. laptops (notebooks); since the year 2011 also smartphones and nettops; data do not include computers integrated to other machines or devices on the same assembly board, computers used for the control and regulation of technological processes as well as in 2005 — handheld devices (palmtops, PDAs). ^c Since the year 2010 includes connections: via mobile phone network (at least 3G, e.g. UMTS), using SIM card or USB key, mobile phone or smartphone as modem.

TABL. 14 (206). CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH ^a

Stan w styczniu

PURPOSE OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES ^a

As in January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną	59,8	95,6	91,2	91,4	<i>Enterprises using the Internet in their contacts with public administration</i>
Przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż przez sieci komputerowe	10,7	6,3	11,1	9,8	<i>Enterprises which received orders via computer networks</i>
Przedsiębiorstwa dokonujące zakupów przez sieci komputerowe	31,6	15,5	19,4	32,0	<i>Enterprises which sent orders via computer networks</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

DZIAŁ XIV

CENY

Uwagi ogólne

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług (ok. **1400-1800** w różnych latach).

Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego i wydatków na ubezpieczenie na życie) poszczególnych grup gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP, do 2013 r. — COICOP/HICP). Dodatkowo wyodrębniono „towary konsumpcyjne” i „usługi konsumpcyjne”.

2. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem rocznych cen ziemniaków, które obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów. Przeciętne ceny roczne obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

4. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są notowania cen dokonane przez stałych ankietatorów na celowo wytypowanych targowiskach. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XIV

PRICES

General notes

1. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is price observation of representatives of goods and services (about **1400-1800** in various years).

The consumer price indices have been calculated applying the weights system based on the structure of expenditure (excluding own consumption and expenditures on life insurance) of particular groups of households on purchasing consumer goods and services from the year preceding the surveyed year, derived from the household budget survey.

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP, until 2013 — COICOP/HICP). Additionally, "consumer goods" and "consumer services" are distinguished.

2. Information about **retail prices** comes from the following price surveys:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased for production and investment purposes, mainly with agriculture.

The sources of information on retail prices of goods and services are the following quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions.

Annual prices have been computed as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of potatoes, which have been calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

3. Data on **procurement prices** concern prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from their producers. Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax – VAT) and quantity of each agricultural product.

4. The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces** comes from price quotations of agricultural products, provided by a network of interviewers collecting it on selected marketplaces. Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

TABLE 1 (207). **WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				
OGÓŁEM	102,0	102,6	99,8	99,1	TOTAL
w tym:					of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe ...	102,4	103,1	98,9	98,3	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	103,2	105,4	103,5	101,3	Alcoholic beverages, tobacco
Odzież i obuwie	91,1	92,4	95,5	96,0	Clothing and footwear
Mieszkanie	103,1	103,4	100,7	100,4	Dwelling
Zdrowie	102,7	102,9	100,3	101,7	Health
Transport	105,5	106,4	97,3	91,5	Transport
Rekreacja i kultura	100,4	99,2	101,0	100,5	Recreation and culture
Edukacja	103,7	102,6	97,0	101,3	Education

TABLE 2 (208). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ryż — za 1 kg	2,71	4,05	3,80	3,60	Rice — per kg
Chleb pszenno-żytny — za 0,5 kg ...	1,26	1,79	2,03	2,05	Wheat-rye bread — per 0,5 kg
Makarony jajeczny — za 400 g	4,39	3,56	3,94	3,87	Egg pasta — per 400 g
Mąka pszenna — za 1 kg	1,28	1,88	2,30	2,25	Wheat flour — per kg
Mięso wołowe z kością (rostbef) — za 1 kg	17,36	24,30	30,87	29,96	Beef meat, bone-in (roast beef) — per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) — za 1 kg	12,67	13,13	14,62	13,71	Pork meat, bone-in (centre loin) — per kg
Kurczęta patroszone — za 1 kg	5,45	6,23	7,33	7,10	Disembowelled chicken — per kg
Szynka wieprzowa gotowana — za 1 kg	19,78	22,45	25,39	24,65	Pork ham, boiled — per kg
Kiełbasa wędzona — za 1 kg	12,08	13,83	17,63	17,45	Smoked sausage — per kg
Filety z morszczuka mrożone — za 1 kg	12,49	16,24	19,80	21,88	Filletts of hake, frozen — per kg
Karp świeży — za 1 kg	11,65	13,61	14,41	14,44	Fresh carp — per kg
Śledź solony odgłowiony — za 1 kg	8,21	8,75	12,37	12,32	Salted herring, headless — per kg
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3–3,5 %, sterylizowane — za 1 l	2,47	2,52	2,98	2,86	Cows' milk, fat content 3–3,5 %, sterilized — per l
Ser twarogowy półtłusty — za 1 kg	9,56	11,95	12,88	12,55	Semi-fat cottage cheese — per kg
Ser dojrzewający — za 1 kg	17,06 ^a	18,41 ^a	23,31	20,51	Ripening cheese — per kg
Śmietana o zawartości tłuszczu 18% — za 200 g ^b	1,34	1,71	1,78	1,73	Sour cream, fat content 18% — per 200 g ^b
Jaja kurze świeże — za 1 szt.	0,34	0,46	0,49	0,48	Hen eggs, fresh — per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% — za 200 g	3,20	4,11	4,48	4,23	Fresh butter, fat content about 82,5% — per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej — za 1 l	4,70	5,59	6,10	5,48	Rape-oil, domestic production — per l
Pomarańcze — za 1 kg	4,82	5,73	4,93	4,99	Oranges — per kg
Jabłka ^c — za 1 kg	1,96	2,50	2,62	2,61	Apples ^c — per kg

^a Ser dojrzewający „Gouda”. ^b W latach 2005, 2010 i 2014: za 200 ml. ^c Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

^a Ripening “Gouda” cheese. ^b In 2005, 2010 and 2014: per 200 ml. ^c Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

TABL. 2 (208). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Buraki ^a — za 1 kg	1,09	1,59	1,69	1,74	Beetroots ^a — per kg
Marchew ^a — za 1 kg	1,43	1,85	1,74	2,37	Carrots ^a — per kg
Ziemniaki ^a — za 1 kg	0,73	1,21	1,17	1,07	Potatoes ^a — per kg
Cukier biały kryształ — za 1 kg	2,97	2,61	2,39	2,15	White sugar, crystallized — per kg
Kawa naturalna mielona — za 250 g	4,20	5,44	6,48	6,67	Natural coffee, ground — per 250 g
Herbata czarna, liściasta — za 100 g	2,17	3,40	3,88	3,95	Black tea, leaf — per 100 g
Wódka czysta 40% — za 0,5 l	19,75	19,60	21,80	25,08 ^b	Pure vodka 40% — per 0,5 l
Papierosy — za 20 szt.	5,29 ^c	9,32 ^c	12,43	12,89	Cigarettes — per 20 pcs
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny — za 1 kpl.	390,38	517,51	452,73	578,42 ^b	Men's suit, fabric of wool — per set
Półbuty męskie skórzane, na podszwie nieskórzanej — za 1 parę	158,69	181,21	198,91	199,36	Men's low leather shoes with non-leather sole — per pair
Półbuty damskie skórzane, na podszwie nieskórzanej — za 1 parę	141,02	173,47	186,28	189,90	Women's low leather shoes with non-leather sole — per pair
Podzelowanie obuwia męskiego — za 1 parę	23,51	33,44	39,02	38,15	Resoling men's shoes — per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej — za 1 m ³	1,93	2,71	3,33	3,39	Cold water by municipal water-system — per 1 m ³
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) ^d — za 1 kWh	0,40	0,57	0,63	0,64	Electricity for households (all-day tariff) ^d — per kWh
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domowych ^{de} — za 1 kWh	1,52	2,67	3,05	0,26	Natural net-gas, high-methanated for households ^{de} — per kWh
Węgiel kamienny — za 1 t	477,69	717,23	810,67	789,68	Hard coal — per t
Ciepła woda — za 1 m ³	14,62	17,94	20,49	21,04	Hot water — per 1 m ³
Centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych — za 1 m ² p u	3,39	3,71	3,53	3,50	Heating of dwellings — per 1 m ² of usable floor space
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 340 l ^f	1483	1244	1022	1058	Fridge-freezer, capacity about 340 l ^f
Pralka automatyczna typu domowego, na 5-7 kg suchej bielizny ^g ..	1253	1146	1260	1257	Automatic washing machine, dry-linen capacity not exceeding 5-7 kg ^g
Odkurzacz typu domowego	315,78	365,29	309,73	308,65	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	137,23	184,40	181,54	190,15	Iron with duschsystem
Proszek do prania — za 280 g ^h	4,36	4,44	4,98	5,45	Washing powder — per 280 g ^h
Benzyna silnikowa bezołowiowa, 95-oktanowa — za 1l	4,01 ⁱ	4,59	5,31	4,69	Unleaded 95 octane motor petrol — per l
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy	1,79	2,28	2,59	2,59	Regular ticket for travelling by intra-urban bus
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna — za 5 km	11,03	12,94	14,72	14,67	Taxi daily fare — for 5 km distance
Bilet normalny do kina	10,98	16,31	20,17	20,38	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów damskich	50,61	57,23	67,69	68,91	Women's cold wave
Mocznik nawozowy 46 % N — za 25 kg	22,89	29,37	37,55	37,79	Urea, nutritive content 46 % N — per 25 kg
Badanie kliniczne krowy	18,21	22,41	23,33	24,13	Cow's clinical examination

^a Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku. ^b Z uwagi na zmianę reprezentanta objętego badaniem cen dane nie w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. ^c Papierosy „Mars”. ^d Łącznie z opłatami stałymi i zmiennymi. ^e W latach 2005, 2010 i 2014 — za 1 m³. ^f W 2005 — pojemność ok. 320 l; w latach 2010-2014 — pojemność ok. 300 l. ^g W latach 2005, 2010 — na 5 kg suchej bielizny. ^h W 2005 — za 600 g; w latach 2010-2014 — za 400 g. ⁱ Benzyna silnikowa „Euro-Super”.

^a Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year. ^b Due to the changes of representative item covered by the price survey data not fully comparable to those published in the previous Yearbook. ^c Cigarettes “Mars”. ^d Including standing and variable charges. ^e In 2005, 2010 and 2014 — per 1 m³. ^f In 2005 — capacity about 320 l; in 2010 and 2014 — capacity about 300 l. ^g In 2005, 2010 — dry-lined capacity not exceeding 5 kg. ^h In 2005 — per 600 g; in 2010 and 2014 — per 400 g. ⁱ Motor petrol “Euro-Super”.

TABLE 3 (209). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych — za 1 dt:					<i>Cereal grain consumer and for feeds — per dt:</i>
pszenicy	37,90	60,36	71,34	69,16	<i>wheat</i>
żyta	29,91	41,45	54,40	52,81	<i>rye</i>
jęczmienia	35,65	48,09	64,23	60,08	<i>barley</i>
owsa i mieszanek zbożowych	30,48	34,49	51,89	50,84	<i>oats and cereal mixed</i>
pszennyżyta	31,00	46,17	60,38	58,32	<i>triticale</i>
Ziemniaki — za 1 dt	21,77	32,68	37,73	35,30	<i>Potatoes — per dt</i>
w tym jadalne (bez wczesnych) ...	51,68	63,78	63,66	55,48	<i>of which edible (excluding early kinds)</i>
Buraki cukrowe — za 1 dt	18,76	11,36	13,39	12,07	<i>Sugar beets — per dt</i>
Rzepak i rzepik przemysłowy — za 1 dt	77,91	129,80	134,87	149,10	<i>Industrial rape and turnip rape — per dt</i>
Liście tytoniu — za 1 dt	179,11	431,69	604,96	705,06	<i>Raw tobacco — per dt</i>
Chmiel surowy — za 1 dt	850,92	1193	1496	1650	<i>Raw hop — per dt</i>
Żywiec rzeźny — za 1 kg:					<i>Animals for slaughter — per kg:</i>
bydło (bez cieląt)	4,21	4,64	5,99	6,19	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	7,42	6,48	7,76	8,12	<i>calves</i>
trzoda chlewna	3,81	3,98	5,03	4,38	<i>pigs</i>
Mleko krowie — za 1 l	0,95	1,05	1,33	1,07	<i>Cows' milk — per l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne — za 1 szt.	0,21	0,17	0,20	0,21	<i>Consumer hen eggs — per piece</i>

TABLE 4 (210). **PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH**
AVERAGE MARKETPLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż — za 1 dt:					<i>Cereal grain — per dt</i>
pszenicy	41,40	58,25	78,35	73,35	<i>wheat</i>
żyta	31,61	54,02	57,24	52,36	<i>rye</i>
jęczmienia	39,69	52,67	74,61	68,20	<i>barley</i>
owsa	32,56	45,54	58,35	62,30	<i>oats</i>
pszennyżyta	36,58	51,47	68,44	61,70	<i>triticale</i>
Ziemniaki jadalne (bez wczesnych) — za 1 dt	56,59	98,56	104,21	88,21	<i>Potatoes (excluding edible early kinds) — per dt</i>
Zwierzęta gospodarskie — za 1 szt.:					<i>Livestock — per head:</i>
krowa dojna	3356	.	<i>dairy cow</i>
jałówka 1-rocza	<i>one-year heifer</i>
prosię na chów	130,37	132,85	154,91	136,73	<i>piglet</i>
Jaja kurze — za 1 szt.	0,35	0,46	0,61	0,60	<i>Hen eggs — per piece</i>

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji PKD 2007, do której są zaliczane.

2. **Gospodarstwo rolne** to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- 1) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych;
- 2) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą) o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali, w tym działy specjalne produkcji rolnej.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, sarny, danielę) i pszczoł, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

3. Zgodnie z definicjami w ust. 2, od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

4. Powierzchnia użytków rolnych obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej i użytków rolnych pozostałych.

Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej – utrzymywane zgodnie z normami spełniającymi wymogi Ustawy z dnia 5 II 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1551) – prezentuje się w podziale

General notes

Agriculture

1. The presented information was compiled using the **kind-of-activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the section of the NACE Rev. 2 in which they are included.

2. An **agricultural holding** is understood as a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and which **conducts agricultural activity**.

Private farm is understood as an agricultural holding used by a natural person.

Private farms include:

- 1) holdings with an area of 1 ha or more of agricultural land,
- 2) holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting agricultural production (crop and animal output) of significant (determined by the appropriate thresholds) scale, of which special branches of agricultural activities.

An **agricultural activity** includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur-covered animals, wild animals kept for slaughter (such as wild boar, roe deer, fallow deer) and bees, as well as activity of maintaining agricultural land in accordance with cultivation principles with respects for environment protection requirements (according to the norms).

3. According to the definitions in item 2, since 2010 agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds).

4. **The agricultural land area** including area of agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land.

Agricultural land in a good agricultural condition – maintained in accordance with norms meeting requirements of the Law of 5 II 2015 on payments under direct support schemes (uniform text Journal of Laws 2015 item 1551) – is presented on the basis of a division into sown area, fallow land,

na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczanych od 2010 r. do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Dane o powierzchni i produkcji warzyw oraz truskawek uwzględniają ich uprawę w ogrodach przydomowych. Od 2013 r. dane dotyczące truskawek obejmują także uprawy ekologiczne.

Do 2014 r., dane dotyczące powierzchni uprawy drzew i krzewów owocowych uwzględniały także ich uprawę w ogrodach przydomowych oraz poza plantacjami (poza sadami). W 2015 r. dane o powierzchni uprawy drzew i krzewów owocowych dotyczą jedynie sadów, natomiast dane o zbiorach, tak jak w poprzednich latach, włączają także produkcję zebraną poza plantacjami (również w ogrodach przydomowych). W związku z tym dane dotyczące drzew i krzewów owocowych za 2015 r. są porównywalne jedynie w zakresie zbiorów owoców.

Od 2014 r. powierzchnie upraw warzywniczych, sadowniczych oraz truskawek są szacowane wyłącznie według położenia gruntów.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółek (sady), szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

5. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywności rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures.

Other agricultural land is agricultural land which is not used and maintained in a good condition.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except for the area of crops which since 2010 were included to permanent crops, as well as the area of kitchen gardens as well as area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Data on the area and production of vegetables and strawberries include their cultivation in the kitchen gardens. Since 2013 data on strawberries include also organic cultivation of this species.

Up to 2014, data on the area of fruit trees and bushes included also their cultivation in the kitchen gardens and cultivation outside of plantations (outside of orchards). In 2015 data on area of fruit trees and bushes concern their cultivation in orchards only. However, data on production, as in previous years, include also fruit harvested outside of plantations (as well as in kitchen gardens). Therefore, data concerning fruit trees and bushes for 2015 are comparable only in the range of fruit production.

Since 2014 the area of vegetables, fruit and strawberries have been estimated only by the field location.

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

Permanent crops stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries (orchards), nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.

Kitchen gardens stand for the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

5. Gross agricultural output includes:

- 1) **crop output**, i.e., raw (not processed) products of plant origin (harvests for a given year);
- 2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego — stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) prezentowane dane nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej — ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji — średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

6. Dane o produkcji, plonach i skupie zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące zbóż podstawowych, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta — jeśli nie zaznaczono inaczej — nie obejmują mieszanek zbożowych.

7. Pozostałe uprawy to: warzywa, truskawki, uprawy na nawozy zielone, wysadki okopowych oraz inne, np. ziola.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (peluszką, wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorię).

Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na zielonkę.

8. Dane o produkcji żywca rzeźnego obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. Produkcja żywca

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock — the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centres and on marketplaces.

Agricultural output (gross, final and market) the presented data are not include supplementary area crop payments calculated for particular year (among others: hop, tobacco, cereals, oilseeds crops, pulses and plants intended for seeds and feed).

The average national current prices for the year preceding surveyed year were assumed in calculating agricultural output in constant prices (for market sales — prices received by farmers at marketplaces, for other elements of production — average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruits, for which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

6. Data regarding the production, yields and procurement of pulses and oilseeds plants as well as cereals concerns grain. Data concerning **cereals** include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding **basic cereals**, i.e., wheat, rye, barley, oats and triticale, unless otherwise stated, do not include cereal mixed.

7. Other plants include: vegetables, strawberries, green manure, seedlings of roots plants, others, i.e. herbs.

Pulses for grain include: edible pulses (peas, beans, broad beans and others) and feed pulses (vetch, lupine, field beans and others, e.g. field peas, pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oilseeds crops (rape, turnip rape, poppy, sunflower, soya, mustard and oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory).

Feed plants include: pulses, legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for feeds.

8. Data regarding the production of animals for slaughter concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption. Production of animals for

rzeźnego zbilansowana jest importem i eksportem zwierząt żywych.

9. Dane o ciągnikach rolniczych dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

10. Skup produktów rolnych dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

11. Dane o atestowanych gospodarstwach ekologicznych zostały opracowane na podstawie wykazów producentów przekazanych przez upoważnione jednostki certyfikujące Głównemu Inspektorowi Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, zgodnie z art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 116, poz. 975).

12. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych i szacunków.

13. Do wycień wskaźników natężenia przyjęto – jeśli nie zaznaczono inaczej – użytki rolne, powierzchnię zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu.

14. Lata gospodarcze obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2014/15 oznacza okres od 1 VII 2014 r. do 30 VI 2015 r.).

15. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – **prezentuje się według siedziby użytkownika gospodarstwa.**

16. Dane za 2010 r. w zakresie użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich, ciągników, zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych opracowano na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego. Powszechny Spis Rolny przeprowadzony został we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 VI.

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

1) **lasów publicznych** stanowiących własność:

a) Skarbu Państwa — zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub w wieczyste przez:

— Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”) nadzorowane przez Ministra Środowiska,

— jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),

— jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych,

b) gmin (w tym gmin mających od 1999 r. również status miasta na prawach powiatu),

slaughter is balanced by import and export of live animals.

9. Data regarding agricultural tractors concern 4-wheeled and tracked tractors.

10. Procurement of agricultural products includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers.

11. Data on certified organic farms have been elaborated on the basis of producers registers delivered by authorized certifying bodies to the Main Inspector of Agricultural and Food Quality according to Article 9 point 2 of Legal Act of 25 June 2009 on organic farming (Journal of Laws No. 116, item 975).

12. Data regarding land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census results and estimates.

13. Intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land, sown area, and livestock as of June, unless otherwise indicated.

14. Farming years cover the period from 1 VII to 30 VI (e.g. the 2014/15 farming year covers the period from 1 VII 2014 to 30 VI 2015).

15. Data, unless otherwise stated, **are presented by the official residence of the land user.**

16. Data for 2010 in terms of land use, sown area, livestock, tractors, consumption of mineral or chemical and lime fertilizers were compiled on the basis of the results of the Agricultural Census. The Agricultural Census was conducted in September 2010 — as of 30 VI.

Forestry

1. Information within the scope of forestry concerns:

1) **public forests** owned by:

a) the State Treasury — managed and utilized temporarily or perpetually by:

— State Forests National Forest Holding (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of Environment,

— nature protection units (national parks),

— organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency,

b) gminas (of which gminas which are also cities with powiat status),

- c) innych jednostek publicznych, np. szkół wyższych, instytucji naukowych itp.;
- 2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:
- osób fizycznych,
 - wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
 - spółdzielni produkcji rolniczej,
 - innych osób prawnych.

2. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 5 lat (do 2008 r. – 2 lat) i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 5 lat oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (1–20 lat) o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie – 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Płazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21–40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Drzewostany w klasie odnowienia są to drzewostany rębne i przeszlórębne podlegające jednocześnie użytkowaniu i odnowieniu (pod osłoną), w których co najmniej 50% powierzchni (w drzewostanach użytkowanych rębniami gniazdowymi co najmniej 30% powierzchni) zostało odnowione naturalnie lub sztucznie oraz drzewostany młodszych klas wieku wymagające przebudowy za pomocą rębni złożonych, z uwagi na złe efekty produkcyjne.

Drzewostany w klasie do odnowienia obejmują drzewostany rębne i przeszlórębne użytkowane rębniami złożonymi, które wymagają uprzedniego odnowienia jako bezwzględного warunku kontynuacji cięć tymi rębniami.

Drzewostany o budowie przerębowej są to drzewostany składające się z grup i kęp drzew o różnym wieku i wysokości, przenikające się na wzajem na całej powierzchni, w których pro-

c) other public units, e.g. higher education institutions, science institutions etc.;

2) **private forests** owned by:

- natural persons,
- land held in common by all or part of the residents of a village,
- agricultural production cooperatives,
- other legal persons.

2. Forest land includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- covered by forest vegetation (wooded area),
- temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purposes of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

Felling sites are areas temporarily devoid of tree stands within the past 5 years (until 2008 – 2 years) and designated for renewal in coming years.

Blanks are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 5 years (until 2008 – 2 years) as well as crops and greenwoods in the age category I (1–20 years), with plantings at less than 0,5 (full planting at 1,0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in the age category II (21–40 years) with planting of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in age category III, or higher (41 years or more) with planting of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the restocking class and in the class for restocking.

Tree stands in the restocking class are tree stands which have reached or passed felling maturity, being simultaneously utilized and renewed (under cover), in which at least 50% of the area (in tree stands utilized through nested fellings of at least 30% of the area) was renewed naturally or artificially, as well as tree stands in the lower age categories requiring reconstruction through complex fellings in view of poor production results.

Tree stands in the class for restocking include tree stands that have reached or passed felling maturity, that are utilized through complex fellings and that require prior renewal as the necessary condition for continuation of these fellings.

Tree stands with a selections structure are

wadzone są jednocześnie zabiegi związane z użytkowaniem, odnowieniem i pielęgnowaniem lasu.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkólek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni w miastach i wsiach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik lesistości (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

4. Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni lądowej województwa obliczono jako stosunek powierzchni lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną do powierzchni ogólnej województwa pomniejszonej o grunty pod wodami (obejmujące morskie wody wewnętrzne, powierzchniowe wody płynące oraz stojące); od 2002 r. — zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (tekst jednolity Dz.U. 2016, poz. 1034) — do powierzchni lądowej zalicza się grunty pod stawami oraz rowy użytkowane rolniczo.

5. Dane w podziale według sortymentów drzewnych opracowano na podstawie klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami.

tree stands consisting of groups and clumps of trees of various ages and heights, intermingled throughout the entire stand, in which activity connected with the utilization, renewal and tending of the forest are conducted simultaneously.

Renewals are understood as new tree stands formed in place of removed stands:

- *artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;*
- *natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.*

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forests. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities and rural, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. The forest cover indicator (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.

4. Share of forest land in land area of the voivodship is calculated as the percentage ratio of forest area (including land connected with silviculture) to the total area of the voivodship without lands under waters (i.e. internal marine water, surface flowing waters and surface standing waters). According to the decree of the Minister of Regional Development and Construction date 29 March 2001 in regard to the registration of land and buildings (uniform text Journal of Laws 2016, item 1034) — since 2012 land under ponds as well as ditches used for agricultural purposes have been calculated to land area.

5. Data in the rows according to wood assortments were compiled on the basis quality-size classification defined by Polish Norms.

Rolnictwo

Agriculture

TABL. 1 (211). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE^a**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS
IN AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Gospodarstwa rolne ^b w tys.	105,8	68,1	.	.	Agricultural holdings ^b in thous.
w tym gospodarstwa indywidualne	105,5	67,8	.	.	of which private farms
Powierzchnia użytków rolnych (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	1045,9	1078,8	1066,6	1064,0	Agricultural land area (as of June) ^b in thous. ha
w tym gospodarstwa indywidualne	934,1	939,9	966,1	965,7	of which private farms
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) ^b w %:					Share in total sown area (as of June) ^b in %:
zbóż podstawowych	56,4	55,2	50,9	50,9	basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	57,5	56,5	52,0	52,1	of which private farms
ziemniaków ^c	3,0	2,1	1,4	1,8	potatoes ^c
w tym gospodarstwa indywidualne	3,2	2,2	1,5	1,9	of which private farms
roślin przemysłowych	13,0	18,8	17,0	16,9	industrial plants
w tym gospodarstwa indywidualne	11,9	17,6	16,0	16,1	of which private farms
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zbóż podstawowych	32,8	37,6	45,6	39,3	of basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	31,0	36,0	43,9	37,8	of which private farms
ziemniaków ^c	170	232	272	251	potatoes ^c
w tym gospodarstwa indywidualne	165	229	270	246	of which private farms
rzepaku i rzepiku	30,8	28,6	34,9	28,6	of rape and turnip rape
w tym gospodarstwa indywidualne	29,0	28,0	33,5	27,2	of which private farms

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 282. ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^c Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych.

^a See general notes, item 3 on page 282. ^b In 2010 data of the Agricultural Census. ^c Since 2010 excluding kitchen gardens.

TABL. 1 (211). UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE^a (dok.)TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^{bcd} na 100 ha użytków rolnych	63,2	60,4	57,2	56,7	Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^{bcd} per 100 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	65,5	64,0	58,7	54,1	of which private farms
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) ^b w %	41,5	38,0	32,0	32,0	Share of cows in cattle stocks (as of June) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne	41,6	37,9	31,5	31,5	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w czerwcu) ^{bd} w %	10,4	10,6	9,5	9,5	Share of sows in pig stocks (as of June) ^{bd} in %
w tym gospodarstwa indywidualne	10,2	10,1	9,4	9,4	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^e na 1 ha użytków rolnych w kg	302,2	299,6	360,2	343,0	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^e per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka krowiego w l:					Production of cows' milk in l:
na 1 ha użytków rolnych	716,9	805,1	844,5	872,4	per 1 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	691,0	808,9	805,2	775,6	of which private farms
na 1 krowę	4528	4683	5677	5865	per cow
w tym gospodarstwa indywidualne	4290	4438	5421	5660	of which private farms
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych w szt	8,2	8,2	.	.	Agricultural tractors (as of June) ^b per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne	9,0	9,2	.	.	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik ^{bf} na 1 ha użytków rolnych w kg	132,3	155,7	166,2	183,9	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient ^{bf} per 1 ha of agricultural land in kg
w tym gospodarstwa indywidualne	120,4	155,0	161,6	181,0	of which private farms

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 282. ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^c Patrz uwaga do tabl. 11 na str. 298. ^d W 2005 r. – stan trzody chlewnej w końcu lipca. ^e Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej cieplej. ^f Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 2004/05, 2009/10, 2013/14, 2014/15.

^a See general notes, item 3 on page 282. ^b In 2010 data of the Agricultural Census. ^c See note to the table 11 on page 298. ^d In 2005 – pigs as of the end of July. ^e Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. ^f Concerns respectively the: 2004/05, 2009/10, 2012/13, 2013/14 farming years.

TABL. 2 (212). **POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW**

Stan w czerwcu

AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym gospodarstwa indywidualne	SPECIFICATION
	<i>Grand total</i>	<i>Of which private farms</i>	
	w ha	in ha	
OGÓŁEM 2010 ^a	1078788	939856	TOTAL
2014	1066599	966119	
2015	1064011	965675	
W dobrej kulturze rolnej	1059450	961861	In good agricultural condition
Pod zasiewami	945994	856555	Sown area
Grunty ugorowane	4579	4236	Fallow land
Uprawy trwałe	7322	6913	Permanent crops
w tym sady	6435	6129	of which orchards
Ogrody przydomowe	961	955	Kitchen gardens
Łąki trwałe	83332	77040	Permanent meadows
Pastwiska trwałe	17262	16162	Permanent pastures
Pozostałe	4562	3814	Other

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego.^a Data of the Agricultural Census.TABL. 3 (213). **GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH^a**

Stan w czerwcu

FARMS BY AREA GROUPS^a

As of June

LATA YEARS	Gospodarstwa Farms									Przeciętna powierzchnia ogólna gospodarstwa w ha Average total farm area in ha	
	w tys. in thous.	o powierzchni użytków rolnych – w odsetkach with agricultural land area of – in percent								ogółem total	w tym użytki rolne of which agricultural land
		do 1,00 ha up to	1,01– –1,99	2,00– –4,99	5,00– –9,99	10,00– –14,99	15,00– –19,99	20,00– –49,99	50,00 i więcej and more		
OGÓŁEM TOTAL											
2010	68,1	1,6	11,6	19,4	24,1	15,7	9,3	14,8	3,5	18,10	15,83
2013	65,1	1,8	11,9	19,1	22,6	15,3	9,7	15,4	4,3	17,51	16,16
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms											
2010	67,8	1,6	11,7	19,4	24,2	15,8	9,4	14,8	3,2	15,80	13,85
2013	64,8	1,8	11,9	19,2	22,6	15,3	9,7	15,4	4,0	15,85	14,61

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 282; w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego.

U w a g a. Od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

^a See general notes, item 3 on page 282; in 2010 data of the Agricultural Census.

N o t e. Since 2013 data on the basis of period survey conducted every three years.

TABL. 4 (214). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT
(constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				
	rok poprzedni = 100				previous year = 100				
Produkcja globalna	93,6	95,8	111,7	109,1	93,8	96,2	111,7	109,2	Gross output
roślinna	82,8	91,9	113,8	102,9	82,1	93,2	114,0	103,3	crop
zwierzęca	106,3	99,7	108,9	116,7	107,1	99,1	108,8	116,3	animal
Produkcja końcowa	92,6	96,2	118,7	107,1	92,2	95,4	118,9	106,8	Final output
roślinna	74,4	91,4	130,5	95,5	71,0	89,8	132,1	95,0	crop
zwierzęca	106,1	99,4	109,1	117,3	107,2	98,8	108,8	116,9	animal
Produkcja towarowa	96,3	96,0	110,2	108,3	96,0	95,0	109,8	108,6	Market output
roślinna	93,2	86,4	111,4	99,0	90,6	83,6	111,1	99,3	crop
zwierzęca	98,4	103,3	109,1	115,8	99,5	103,2	108,8	115,6	animal

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt. 1 na str. 24.ª See general notes to the Yearbook, item 10, point 1 on page 24.TABL. 5 (215). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w odsetkach in percent				
PRODUKCJA GLOBALNA					
GROSS OUTPUT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	47,8	48,7	56,9	51,8	Crop output
Zboża	18,6	15,9	24,8	22,0	Cereals
w tym zboża podstawowe	15,2	13,4	18,6	17,1	of which basic cereals
w tym: pszenica	7,0	7,1	9,8	10,0	of which: wheat
żyto	1,3	0,9	2,0	1,1	rye
jęczmień	3,3	2,3	2,9	2,6	barley
Ziemniaki	2,8	2,8	2,5	2,3	Potatoes
Przemysłowe	11,1	11,2	11,9	10,5	Industrial
w tym buraki cukrowe	7,0	3,7	3,6	3,8	of which sugar beets
Warzywa	5,7	8,1	9,5	8,9	Vegetables
Owoce	1,8	1,5	1,8	1,5	Fruit
Siano łąkowe	1,0	1,7	0,8	0,7	Meadow hay
Pozostałe	6,9	7,5	5,5	5,9	Other
Produkcja zwierzęca	52,2	51,3	43,1	48,2	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	32,9	32,1	26,9	29,8	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	3,5	3,6	3,7	4,3	cattle (excluding calves)
cielęta	0,2	0,3	0,1	0,1	calves
trzoda chlewna	22,8	20,5	15,9	18,3	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	6,2	7,5	7,1	7,0	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	0,9	-0,0	-0,1	0,9	Increase in herd (basic and working)
Mleko krowie	13,6	14,5	12,7	13,7	Cows' milk
Jaja kurcze	2,8	3,0	2,3	2,3	Hen eggs
Obornik	1,6	1,5	1,1	1,0	Manure
Pozostałe	0,3	0,2	0,2	0,4	Other

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt. 1 na str. 24. ^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.^a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1 on page 24. ^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, goats and rabbits.

TABL. 5 (215). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a) (dok.)***STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a) (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA TOWAROWA <i>MARKET OUTPUT</i>					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	39,0	38,7	46,3	40,5	Crop output
Zboża	11,9	11,0	16,5	14,8	<i>Cereals</i>
w tym zboża podstawowe	10,9	10,0	11,6	12,2	<i>of which basic cereals</i>
w tym: pszenica	9,0	10,0	8,6	9,6	<i>of which: wheat</i>
żyto	0,6	0,5	1,2	1,1	<i>rye</i>
jęczmień	0,7	0,6	1,2	0,6	<i>barley</i>
Ziemniaki	1,6	2,0	2,2	2,3	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe	15,7	13,7	13,9	10,8	<i>Industrial</i>
w tym buraki cukrowe	10,0	5,0	5,2	4,8	<i>of which sugar beets</i>
Warzywa	6,5	9,2	10,8	10,0	<i>Vegetables</i>
Owoce	2,2	1,9	2,1	1,8	<i>Fruit</i>
Pozostałe	1,1	0,9	0,9	0,8	<i>Other</i>
Produkcja zwierzęca	61,0	61,3	53,7	59,5	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	41,6	40,4	35,6	39,4	<i>Animals for slaughter^b</i>
w tym:					<i>of which:</i>
bydło (bez cieląt)	4,7	4,8	4,9	5,8	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	0,3	0,3	0,1	0,1	<i>calves</i>
trzoda chlewna	28,5	25,1	21,4	24,5	<i>pigs</i>
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>sheep</i>
drób	7,9	9,9	9,1	8,9	<i>poultry</i>
Mleko krowie	16,2	17,6	15,4	17,0	<i>Cows' milk</i>
Jaja kurze	2,9	3,2	2,5	2,6	<i>Hen eggs</i>
Pozostałe	0,4	0,1	0,3	0,5	<i>Other</i>

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt. 1 na str. 24. ^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.^a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1 on page 24. ^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 6 (216). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW^a**

Stan w czerwcu

SOWN AREA^a

As of June

ZIEMIOPŁODY	2005	2010	2014	2015		CROPS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
w ha in ha						
OGÓŁEM	909535	898500	925820	945994	856555	TOTAL
Zboża	647634	594602	615460	616516	565228	Cereals
zboża podstawowe	513092	496250	470851	481679	445936	basic cereals
pszenica	180165	190306	219576	219264	194004	wheat
żyto	80492	62626	53661	44413	42493	rye
jęczmień	120080	105671	83228	86140	82487	barley
owies	12509	15798	11582	9980	9009	oats
pszenżyto	119846	121849	102804	121882	117943	triticale
mieszanki zbożowe	100233	65872	45905	46835	46621	cereal mixed
gryka, proso i pozostałe zbożowe	788	1319	3303	1636	1261	buckwheat, millet and other cereals
kukurydza na ziarno	33523	31163	95401	86368	71410	maize for grain
Strączkowe	9552	11646	13093	22902	21298	Pulses
konsumpcyjne	3279	2619	1715	5941	5668	edible
pastewne ^b	6273	9027	11378	16961	15630	feed ^b
Ziemniaki	27367	18598	13409	17059	15897	Potatoes
Przemysłowe	117790	169356	156939	159458	137831	Industrial
w tym:						of which:
buraki cukrowe	48840	38363	37449	37102	33188	sugar beets
oleiste	66997	128374	117693	119931	102234	oilseeds
w tym rzepak i rzepik	65361	125880	115648	117408	99932	of which rape and turnip rape
Pastewne	76133	76734	85730	97398	85844	Feed
w tym:						of which:
okopowe	4109	2032	1250	1261	1254	root plants
kukurydza na paszę	33546	46255	52972	64551	57750	maize for feeds
Pozostałe uprawy ^c ...	31059	27564	41189	32661	30457	Other crops ^c

^a W 2005 r. łącznie z powierzchnią upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone); w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. ^c Warzywa, truskawki, wysadki okopowych itp.

^a In 2005 including permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers); in 2010 data of the Agricultural Census. ^b Including cereal and pulse mixed for grain. ^c Vegetables, strawberries, root plant planting etc.

TABLE 7 (217). **ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW**
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPŁODY	2006–2010 ^a	2010	2014	2015		CROPS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
ZBIORY w t <i>PRODUCTION in t</i>						
Zboża	2212046	2245566	2863032	2439362	2155327	Cereals
w tym:						<i>of which:</i>
zboża podstawowe	1817577	1864769	2149137	1890933	1684988	<i>basic cereals</i>
pszenica	768571	853194	1150968	995449	836316	<i>wheat</i>
żyto	176086	155952	174255	119869	112607	<i>rye</i>
jęczmień	377310	349341	334915	275366	258996	<i>barley</i>
owies	32919	42449	37414	27014	23874	<i>oats</i>
pszenżyto	462691	463832	451585	473235	453196	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe	245813	198744	160570	136873	136369	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	477188	430915	364462	427390	391066	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	1938941	1837895	2317847	1750701	1578737	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	306354	359402	403459	335778	271385	<i>Rape and turnip rape</i>
Siano łąkowe	441592	590170	425874	352420	322201	<i>Meadow hay</i>
PLONY z 1 ha w dt <i>YIELDS per 1 ha in dt</i>						
Zboża	35,0	37,8	46,5	39,6	38,1	Cereals
w tym:						<i>of which:</i>
zboża podstawowe	35,3	37,6	45,6	39,3	37,8	<i>basic cereals</i>
pszenica	42,4	44,8	52,4	45,4	43,1	<i>wheat</i>
żyto	25,0	24,9	32,5	27,0	26,5	<i>rye</i>
jęczmień	30,7	33,1	40,2	32,0	31,4	<i>barley</i>
owies	25,2	26,9	32,3	27,1	26,5	<i>oats</i>
pszenżyto	36,4	38,1	43,9	38,8	38,4	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe	27,6	30,2	35,0	29,2	29,3	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	198,1	232	272	251	246	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	517	479	619	472	476	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	28,7	28,6	34,9	28,6	27,2	<i>Rape and turnip rape</i>
Siano łąkowe	48,6	50,7	49,7	42,3	41,8	<i>Meadow hay</i>

^a Przeciętne roczne.

^a Annual averages.

TABLE 8 (218). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES^a

WARZYWA	2006–2010 ^b	2010	2014	2015		VEGETABLES
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
POWIERZCHNIA^c w ha — stan w czerwcu						
<i>AREA^c in ha — as of June</i>						
OGÓŁEM	21185	21503	21828	24533	23290	TOTAL
Kapusta	1466	1002	1352	1491	1491	<i>Cabbages</i>
Kalafiory	1065	1096	1152	1462	1456	<i>Cauliflowers</i>
Cebula	5012	5690	4903	5758	5525	<i>Onions</i>
Marchew jadalna	2994	2726	2644	3044	3005	<i>Carrots</i>
Buraki ćwikłowe	731	794	774	909	904	<i>Beetroots</i>
Ogórki	1249	1163	1249	1429	1429	<i>Cucumbers</i>
Pomidory	1744	1592	1947	2089	2026	<i>Tomatoes</i>
Pozostałe ^d	6924	7439	7806	8351	7456	<i>Others^d</i>
ZBIORY w t						
<i>PRODUCTION in t</i>						
OGÓŁEM	449204	494504	526216	538686	519826	TOTAL
Kapusta	54759	45966	53369	54423	54403	<i>Cabbages</i>
Kalafiory	18425	21663	20153	22926	22706	<i>Cauliflowers</i>
Cebula	106023	128555	129931	138941	132040	<i>Onions</i>
Marchew jadalna	96290	104971	103591	105522	103683	<i>Carrots</i>
Buraki ćwikłowe	20246	28603	23801	24832	24679	<i>Beetroots</i>
Ogórki	15614	16401	17855	18576	18576	<i>Cucumbers</i>
Pomidory	50296	46399	67281	68173	66450	<i>Tomatoes</i>
Pozostałe ^d	87550	101946	110234	105293	97290	<i>Others^d</i>
PLONY z 1 ha w dt						
<i>YIELDS per 1 ha in dt</i>						
Kapusta	374	459	395	365	365	<i>Cabbages</i>
Kalafiory	173	198	175	157	156	<i>Cauliflowers</i>
Cebula	212	226	265	241	239	<i>Onions</i>
Marchew jadalna	322	385	392	347	345	<i>Carrots</i>
Buraki ćwikłowe	277	360	307	273	273	<i>Beetroots</i>
Ogórki	125	141	143	130	130	<i>Cucumbers</i>
Pomidory	288	292	346	326	328	<i>Tomatoes</i>
Pozostałe ^d	126	137	141	126	130	<i>Others^d</i>

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi; od 2014 r. według położenia gruntów. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^d Pietruszka, pory, seleny, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.

^a Including kitchen gardens; since 2014 by field location. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census. ^d Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABLE 9 (219). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z DRZEW^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF TREE FRUIT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006–2010 ^b	2010	2013	2014		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
POWIERZCHNIA ^c w ha — stan w czerwcu AREA ^c in ha — as of June						
OGÓŁEM	8344	7686	7251	6813	6520	TOTAL
Jabłonie	3935	3357	3548	3415	3203	Apples
Grusze	526	396	547	476	451	Pears
Śliwy	1079	777	878	715	710	Plums
Wiśnie	1592	1216	1500	1430	1380	Cherries
Czereśnie	547	568	515	565	565	Sweet cherries
Pozostałe ^d	665	1372	263	212	212	Others ^d
ZBIORY ^e w t PRODUCTION ^e in t						
OGÓŁEM	55387	45067	66929	66300	61221	TOTAL
Jabłka	41786	34324	50269	50050	45782	Apples
Gruszki	1953	1453	2685	2321	2072	Pears
Śliwki	4298	3015	4316	3522	3493	Plums
Wiśnie	5333	4042	7139	7409	6878	Cherries
Czereśnie	1125	1115	1913	2429	2429	Sweet cherries
Pozostałe ^d	892	1118	606	568	568	Others ^d

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 282. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; do 2014 r. łącznie z ogrodami przydomowymi; w 2015 r. jedynie uprawy w sadach. ^d Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie. ^e Łącznie z owocami zebranymi poza sadami.

^a See general notes, item 4 on page 282. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census; up to 2014 including kitchen gardens; in 2015 orchard only. ^d Peaches, apricots, walnuts. ^e Including fruit harvested outside of orchards.

TABL. 10 (220). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PŁONY Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH^a***AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF BERRY FRUIT^a*

OWOCE	2006–2010 ^b	2010	2014	2015		FRUIT
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
POWIERZCHNIA^c w ha — stan w czerwcu <i>AREA^c in ha — as of June</i>						
Truskawki ^d	1884	1189	1329	1329	1290	Strawberries ^d
Maliny ^e	211	366	231	187	178	Raspberries ^e
Porzeczki	1463	1416	1280	1048	1048	Currants
Agrest	174	222	155	127	125	Gooseberries
Pozostałe ^f	369	408	307	211	210	Others ^f
ZBIORY^g w t <i>PRODUCTION^g in t</i>						
OGÓŁEM	14611	10852	13587	12299	12005	TOTAL
Truskawki ^d	6556	3639	4755	5229	4967	Strawberries ^d
Maliny ^e	384	597	596	471	440	Raspberries ^e
Porzeczki	5800	4518	6666	5206	5206	Currants
Agrest	1068	1212	859	772	772	Gooseberries
Pozostałe ^f	802	885	711	621	620	Others ^f

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 282. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; do 2014 r. łącznie z ogrodami przydomowymi; w 2015 r. dla krzewów jedynie uprawy w sadach, dla truskawek łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych. ^d Od 2010 r. łącznie z poziomkami; do 2009 r. poziomki uwzględniano w pozycji „pozostałe”. ^e Łącznie z jeżyną bezkolcową. ^f Aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyna i inne. ^g Łącznie z owocami zebranymi poza sadami.

^a See general notes, item 4 on page 282. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census; up to 2014 including kitchen gardens; in 2015 for fruit bushes in orchard only, in case of strawberries area of cultivation in kitchen gardens is included. ^d Since 2010 including wild strawberries; until 2009 wild strawberries was included in item "others". ^e Including thornless blackberry. ^f Chokeberry, blueberry, grape, hazel and others. ^g Including fruit harvested outside of orchards.

TABL. 11 (221). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE^a**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES^a

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>				
W SZTUKACH IN HEADS									
Bydło	408578	465546	503833	495687	369999	425150	463625	456517	Cattle
w tym krowy	169359	176787	161431	165581	153811	160952	146106	150204	<i>of which cows</i>
Trzoda chlewna ^b	2151199	1789477	1320872	1325008	2031572	1680231	1255809	1270318	Pigs ^b
w tym lochy	223641	189998	125081	124472	206381	170538	117849	117884	<i>of which sows</i>
Owce	23236	14084	8330	7703	18420	11305	7461	6944	Sheep
w tym maciorki ...	16883	9974	5615	5634	14023	8466	5150	5114	<i>of which ewes</i>
Konie ^c	9516	9344	.	.	9187	8782	.	.	Horses ^c
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	660917	651329	609686 ^d	603739 ^d	611396	601841	567287 ^d	563736 ^d	<i>In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)</i>

NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt.

PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads

Bydło	39,1	43,2	47,2	46,6	39,6	45,2	48,0	43,8	Cattle
w tym krowy	16,2	16,4	15,1	15,6	16,5	17,1	15,1	14,4	<i>of which cows</i>
Trzoda chlewna ^b	205,7	165,9	123,8	124,5	217,5	178,8	130,0	121,8	Pigs ^b
w tym lochy	21,4	17,6	11,7	11,7	22,1	18,1	12,2	11,3	<i>of which sows</i>
Owce	2,2	1,3	0,8	0,7	2,0	1,2	0,8	0,7	Sheep
w tym maciorki ...	1,6	0,9	0,5	0,5	1,5	0,9	0,5	0,5	<i>of which ewes</i>
Konie ^c	0,9	0,9	x	x	1,0	0,9	x	x	Horses ^c
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	63,2	60,4	57,2 ^d	56,7 ^d	65,5	64,0	58,7 ^d	54,1 ^d	<i>In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 282; w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b W 2005 r. – stan w końcu lipca. ^c Dane szacunkowe; od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata. ^d Do obliczeń przyjęto stan koni z 2013 r.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła — 0,8, dla trzody chlewnej — 0,15, dla owiec — 0,08, dla koni — 1,0.

^a See general notes, item 3 on page 282; in 2010 data of the Agricultural Census. ^b In 2005 – as of the end of July. ^c Estimated data; since 2013 data on the basis of period survey conducted every three years. ^d For the calculation we use the horse stocks of 2013.

N o t e. The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle — 0,8, for pigs — 0,15, for sheep — 0,08, for horses — 1,0.

TABL. 12 (222). **DRÓB^a**

Stan w końcu roku

POULTRY^a

As of the end of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
Kury w tys. szt.	5465,5	7662,2	7338,8	6666,9	5642,6	<i>Hens in thous. heads</i>
w tym nioski	2169,2	2011,8	2117,2	1721,7	1436,4	<i>of which laying hens</i>
Gęsi w tys. szt.	452,8	109,8	86,7	76,9	54,9	<i>Geese in thous. heads</i>
Indyki w tys. szt.	50,4	74,1	146,4	373,9	356,4	<i>Turkeys in thous. heads</i>
Kaczki ^b w tys. szt.	1055,2	119,3	105,5	81,6	79,7	<i>Ducks^b in thous. heads</i>
Kury na 100 ha użytków rolnych w ^c szt.	710,3	688,1	626,6	541,1	<i>Hens per 100 ha of agri- cultural land^c in heads</i>
w tym nioski	186,5	198,5	161,8	137,7	<i>of which laying hens</i>

^a W wieku powyżej 2 tygodni. ^b Łącznie z drobiem pozostałym. ^c Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 282.^a More than 2 weeks old. ^b Including other poultry. ^c See general notes, item 3 on page 282.TABL. 13 (223). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŹNEGO^a****PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

W TYSIĄCACH SZTUK
IN THOUSAND HEADS

Bydło (bez cieląt)	93,1	73,9	109,5	114,6	104,3	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	25,4	22,3	8,1	4,1	3,7	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	2412,6	2171,6	2180,0	1818,2	1749,7	<i>Pigs</i>
Owce	3,3	2,2	6,7	6,0	5,5	<i>Sheep</i>
Konie	1,5	2,3	1,5	1,6	1,6	<i>Horses</i>

W TYSIĄCACH TON WAGI ŻYWEJ

IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT

Bydło (bez cieląt)	50,5	44,9	64,0	69,9	64,0	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	2,0	2,1	1,0	0,4	0,4	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	266,4	256,1	290,8	262,2	254,2	<i>Pigs</i>
Owce	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	<i>Sheep</i>
Konie	0,7	1,3	0,8	0,9	0,9	<i>Horses</i>
Drób	91,6	117,1	147,2	147,5	136,3	<i>Poultry</i>
Kozy i króliki	0,5	0,1	0,1	0,0	0,0	<i>Goats and rabbits</i>

^a Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.^a Data include purchase of animal for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

TABL. 14 (224). **PRODUKCJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywych rzeź- nego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłusz- czami i podrobami)	316,2	323,2	384,2	364,9	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	301,2	307,9	365,4	346,5	meat and fats
wołowe	26,6	23,4	33,3	36,5	beef
cielęce	1,2	1,2	0,6	0,3	veal
wieprzowe	207,8	199,7	226,8	204,5	pork
baranie	0,0	0,0	0,1	0,1	mutton
końskie	0,4	0,7	0,4	0,5	horseflesh
drobiowe	64,1	82,0	103,0	103,2	poultry
kozy i królicze ^b	1,1	0,8	1,1	0,0	goat and rabbit ^b
podroby	15,0	15,3	18,8	18,4	pluck
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^c w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^c in kg					
OGÓŁEM	299,6	360,2	343,0	TOTAL

^a W wadze poubojowej ciepłej. Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. ^b Łącznie z dziczyzną. ^c Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 282.

^a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption. ^b Including game. ^c See general notes, item 3 on page 282.

TABL. 15 (225). **PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem grand total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Produkcja mleka:						Milk production:
w milionach litrów	749,9	868,6	900,7	928,3	808,8	in million litres
na 100 ha użytków rolnych ^a w tys. l	80,5	84,4	87,2	83,8	per 100 ha agricultural land ^a in thous. l
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	4528	4683	5677	5865	5660	Average annual quantity of milk per cow in l
Produkcja jaj w mln szt.	475,8	432,0	420,0	346,0	287,7	Eggs production in mln units
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nioski w szt.	193	212	234	201	200	Average annual number of eggs per laying hen in units

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 282.

^a See general notes, item 3 on page 282.

TABL. 16 (226). **CIĄGNIKI ROLNICZE^a**

Stan w czerwcu

AGRICULTURAL TRACTORS^a

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION
W sztukach	2005	85805	83658	<i>In units</i>
	2010	88410	86425	
	2013	89203	87500	
Powierzchnia użytków rolnych ^d na 1 ciągnik w ha	2005	12,2	11,2	<i>Agricultural land area^d per tractor in ha</i>
	2010	12,2	10,9	
	2013	11,8	10,8	

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 282; w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego.

U w a g a. Od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

^a See general notes, item 3 on page 282; in 2010 data of the Agricultural Census.

N o t e. Since 2013 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 17 (227). **ZUŻYCIENIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH
W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
**CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS
IN TERMS OF PURE INGREDIENT**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004/05	2009/10 ^a	2013/14	2014/15		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
W TONACH <i>IN TONNES</i>						
Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	138315	167986	177316	195681	174770	<i>Mineral or chemical fertilizers^b</i>
azotowe	88986	97690	102905	110021	97627	<i>nitrogenous</i>
fosforowe	20384	33060	29377	32811	29400	<i>phosphatic</i>
potasowe	28945	37236	45034	52850	47743	<i>potassic</i>
Nawozy wapniowe ^c	93358	52041	67255	71882	62467	<i>Lime fertilizers^c</i>
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^d w kg <i>PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND^d in kg</i>						
Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	155,7	166,2	183,9	181,0	<i>Mineral or chemical fertilizers^b</i>
azotowe	90,6	96,5	103,4	101,1	<i>nitrogenous</i>
fosforowe	30,6	27,5	30,8	30,4	<i>phosphatic</i>
potasowe	34,5	42,2	49,7	49,4	<i>potassic</i>
Nawozy wapniowe ^c	48,2	63,1	67,6	64,7	<i>Lime fertilizers^c</i>

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^b Łącznie z wieloskładnikowymi. ^c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym. ^d Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 282.

^a Data of the Agricultural Census 2010. ^b Including mixed fertilizers. ^c Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime. ^d See general notes, item 3 on page 282.

TABL. 18 (228). WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2014	2015		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH IN THOUSAND ZLOTYS						
OGÓŁEM	2801678,5	3542763,4	5356676,6	4785698,6	4236923,9	TOTAL
Produkty roślinne	979684,2	1396500,4	1845181,2	1831308,1	1491060,1	Crop products
w tym:						<i>of which:</i>
Zboża	311364,4	509381,3	805775,4	771815,1	599998,3	<i>Cereals</i>
w tym zboża podstawowe						<i>of which basic cereals</i>
pszenica	281352,8	453195,8	657375,5	639406,7	496430,0	<i>wheat</i>
żyto	240088,8	367626,6	546228,8	521592,6	406853,0	<i>rye</i>
jęczmień	15905,4	22413,6	42423,5	34212,7	30440,4	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	11804,0	17945,1	25670,5	25220,2	18579,7	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	609,2	1133,3	1218,3	1002,0	817,2	<i>triticale</i>
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	12945,4	44077,1	41834,5	57379,3	39739,8	<i>of which consumer and for feeds cereals</i>
w tym zboża podstawowe	278069,4	448308,9	650382,2	624693,1	488377,4	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	238396,3	364764,2	542822,0	511935,5	401701,4	<i>wheat</i>
żyto	15673,5	22202,4	42307,1	33127,6	29671,7	<i>rye</i>
jęczmień	10932,9	17195	23674,2	23005,8	17475,4	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	480,4	819,5	1004,6	845,9	784,3	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	12586,2	43327,8	40574,4	55778,3	38744,4	<i>triticale</i>
Strączkowe konsumpcyjne ^b	359,8	436,4	134,8	578,1	451,1	<i>Edible pulses^b</i>
Ziemniaki	24577,4	39611,1	63891,3	56145,8	46403,4	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	341531,7	196099,8	296669,8	228251,5	206866,8	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	156948,3	388262,4	353877,1	360116,3	258148,2	<i>Rape and turnip rape</i>
Warzywa	86827,8	183660,5	237626,8	284798,9	262952,3	<i>Vegetables</i>
Owoce	37544,5	46807,7	55279,3	76994,7	65694,0	<i>Fruit</i>
Produkty zwierzęce	1821994,3	2146263	3511495,4	2954390,5	2745863,9	Animal products
w tym:						<i>of which:</i>
Żywiec rzeźny ^c	1232951,7	1404247	2431436,5	2091488,5	1966074,6	<i>Animals for slaughter^c</i>
bydło (bez cieląt)	172528,2	164549,5	352698,3	412833,3	380530,4	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	1640,4	816	1110,1	1307,2	1295,7	<i>calves</i>
trzoda chlewna	808804,7	870882,9	1547012,5	1123213,6	1092131,4	<i>pigs</i>
owce	93,6	0,3	1396,4	1271,7	1189,3	<i>sheep</i>
konie	3741,3	2253	3696,7	3418,9	3418,9	<i>horses</i>
drób	246143,6	365745,5	525522,4	549443,9	487508,9	<i>poultry</i>
Mleko krowie	580065,6	701353,8	1040404,5	833358,9	752691,4	<i>Cows' milk</i>
Jaja kurze konsumpcyjne	770,8	1855,5	761,9	899,8	5,0	<i>Consumer hen eggs</i>

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH^d w złPER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND^d in zł

OGÓŁEM	3284	5022	4498	4388	TOTAL
Produkty: roślinne	1295	1730	1721	1544	<i>Products: crop</i>
zwierzęce	1990	3292	2777	2843	<i>animal</i>

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. ^b Bez materiału siewnego. ^c W wadze żywej. ^d Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 282.^a Paid to suppliers; excluding VAT. ^b Excluding sowing. ^c In live weight. ^d See general notes, item 3 on page 282.

TABLE 19 (229). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2014	2015		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym gospodar- stwa indywi- dualne of which private farms	
Zboża w t	841361	890885	1202938	1180054	920165	<i>Cereals in t</i>
w tym zboża podstawowe	761680	796901	953592	959404	747563	<i>of which basic cere- als</i>
pszenica	632855	607675	765162	753607	588672	<i>wheat</i>
żyto	52738	53969	77965	64713	57661	<i>rye</i>
jęczmień	32589	37121	39177	41280	30896	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	1928	3171	2146	1857	1614	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	41570	94965	69142	97947	68720	<i>triticale</i>
w tym zboża kon- sumpcyjne i paszowe	833757	883853	1193228	1159201	908580	<i>of which consumer and for feeds cereals</i>
w tym zboża pod- stawowe	754239	789869	944671	938585	735983	<i>of which basic cere- als</i>
pszenica	628996	604322	760897	740255	581621	<i>wheat</i>
żyto	52397	53568	77773	62728	56251	<i>rye</i>
jęczmień	30667	35757	36861	38292	29331	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	1576	2376	1936	1664	1559	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	40603	93846	67204	95646	67221	<i>triticale</i>
Strączkowe kon- sumpcyjne ^a w t	380	287	159	513	328	<i>Edible pulses^a in t</i>
Ziemniaki w t	112904	121215	169359	159056	140558	<i>Potatoes in t</i>
Buraki cukrowe w t	1820212	1726379	2215552	1891355	1719391	<i>Sugar beets in t</i>
Rzepak i rzepik w t	201338	299119	262375	241523	174869	<i>Rape and turnip rape in t</i>
Warzywa w t	210176	276579	356589	343129	323333	<i>Vegetables in t</i>
Owoce w t	39318	37809	53315	66074	58642	<i>Fruit in t</i>
Żywiec rzeźny ^b w t	335624	364314	498816	467543	438447	<i>Animals for slaughter^b in t</i>
bydło (bez cieląt)	40984	35480	58907	66694	61169	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	221	126	143	161	157	<i>calves</i>
trzoda chlewna	212480	219053	307693	256719	249478	<i>pigs</i>
owce	14	0	216	168	155	<i>sheep</i>
konie	504	607	610	579	579	<i>horses</i>
drób	81421	109048	131247	143222	126909	<i>poultry</i>
Żywiec rzeźny w przeli- czeniu na mięso (łączy- nie z tłuszczami) ^c w t	244841	266202	363082	335847	315825	<i>Animals for slaughter in terms of meat (inclu- ding fats)^c in t</i>
Mleko krowie w tys. l	612148	665281	782367	782145	712406	<i>Cows' milk in thous. l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	3611	11161	3798	4338	26	<i>Consumer hen eggs in thous. units</i>

^a Bez materiału siewnego. ^b W wadze żywej. ^c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.

^a Excluding sowing. ^b In live weight. ^c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 20 (230). **EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE**
ORGANIC FARMS

LATA YEARS	Z certyfikatem <i>Certified</i>		W okresie przestawiania <i>Under conversion</i>	
	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użyt- ków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użyt- ków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>
2005	54	976	89	2453
2010	232	6150	95	1538
2014	361	10246	40	1327
2015	330	9495	33	1150

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.
Source: data of the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

Łowiectwo

Hunting

TABL. 21 (231). **WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a**

Stan w dniu 10 III

MAJOR GAME SPECIES^a

As of 10 III

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005	2010	2014	2015	GAME SPECIES
W SZTUKACH IN HEADS					
Łosie	148	228	538	612	<i>Moose</i>
Daniele	1332	2041	3720	3674	<i>Fallow deer</i>
Muflony	29	65	120	156	<i>Mouflons</i>
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS					
Jelenie	5,2	6,8	10,1	10,3	<i>Deer</i>
Sarny	36,3	40,1	51,0	50,9	<i>Roe deer</i>
Dziki	7,9	10,8	13,5	13,7	<i>Wild boars</i>
Lisy	12,4	10,8	12,2	11,5	<i>Foxes</i>
Zające	46,4	40,2	54,6	60,1	<i>Hares</i>
Bażanty	25,0	30,3	34,7	50,1	<i>Pheasants</i>
Kuropatwy	14,4	10,4	13,0	13,9	<i>Partridges</i>

^a Dane szacunkowe; do 2010 r. nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe. Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Estimated data; until 2010 excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Agricultural Property Agency, the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 22 (232). **ODSTRZAŁ^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH**
SHOOT^a OF MAIN GAME SPECIES

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005/06 ^b	2010/11 ^b	2014/15	2015/16	GAME SPECIES
	w sztukach <i>in heads</i>				
Jelenie	2034	2490	4316	4912	<i>Deer</i>
Daniele	548	818	1681	1832	<i>Fallow deer</i>
Sarny	7582	7727	10780	11301	<i>Roe deer</i>
Dziki	5940	12245	15262	18003	<i>Wild boars</i>
Lisy	11425	10722	10129	10454	<i>Foxes</i>
Zające	1758	959	644	443	<i>Hares</i>
Bażanty	13135	20684	26288	22485	<i>Pheasants</i>
Kuropatwy	19	–	–	–	<i>Partridges</i>

^a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. ^b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych (do roku łowieckiego 2011/2012), Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Data concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. ^b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Agricultural Property Agency (until the hunting year 2011/2012), the Directorate Generale of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 23 (233). **KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO ORAZ OBWODY**
ŁOWIECKIE^c

Stan w dniu 10 III

CLUBS AND MEMBERS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION
AND HUNTING DISTRICTS^c

As of 10 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Koła łowieckie:					<i>Hunting clubs:</i>
liczba ^a	189	189	177	178	<i>number^a</i>
członkowie ^b	6747	4845	6739	6840	<i>members^b</i>
Obwody łowieckie:					<i>Hunting districts:</i>
liczba	257	256	279	251	<i>number</i>
powierzchnia w tys. ha	1469,7	1464,9	1657,0	1498,3	<i>area in thous. ha</i>
w tym na gruntach leśnych	330,6	329,3	430,4	356,0	<i>of which on forest land</i>

^a Dane grupowane według siedziby koła łowieckiego. ^b Dane grupowane według siedziby zamieszkania członka koła. ^c Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego.

Źródło: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Data grouped according to the seat of hunting club. ^b Data grouped according to the seat of member of hunting club. ^c Data concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III at the following year.

Source: data of the Polish Hunting Association.

Leśnictwo

Forestry

TABL. 24 (234). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 XII

FOREST LAND

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM w ha	425659	429585	431087	431248	TOTAL in ha
Lasy	415725	419619	421206	421349	Forests
Publiczne	371522	372086	372204	372318	Public
zalesione	363641	364400	364024	364328	wooded
niezalesione	7881	7686	8180	7990	non-wooded
własność Skarbu Państwa	368051	368518	368590	368703	owned by the State Treasury
zalesione	360278	360937	360510	360823	wooded
niezalesione	7773	7581	8080	7880	non-wooded
w tym w zarządzie Lasów Państwowych	366202	366781	367148	367343	of which managed by the State Forests
zalesione	358619	359309	359149	359539	wooded
niezalesione	7582	7472	7999	7804	non-wooded
własność gmin ^a	3471	3568	3597	3592	gmina ^a owned
zalesione	3363	3463	3497	3483	wooded
niezalesione	108	105	100	109	non-wooded
Prywatne	44203	47533	49002	49032	Private
zalesione	42884	45995	47803	47827	wooded
niezalesione	1319	1538	1200	1204	non-wooded
Grunty związane z gospodarką leśną	9934	9966	9881	9899	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %	23,1	23,3	23,4	23,4	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI LĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA W %	24,3	24,6	24,6	24,7	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP IN %

^a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a It is also concerning gminas which are also cities with powiat status.

Uwaga do tablic 25 i 26

Dane opracowano na podstawie wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów kraju przeprowadzonej w latach 2010—2014 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

Note to tables 25 and 26

Data prepared on the large-scale forest inventory in the country conducted in 2010—2014 by the Bureau for Forest Management and Geodesy.

TABL. 25 (235). POWIERZCHNIA LASÓW
FOREST AREAS

A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem w ha Grand total in ha	W tym – w % ogółem – powierzchnia zalesiona Of which wooded area in % of grand total area							
		razem total	drzewostany tree stands						w klasie odnowie- nia ^a i o budo- wie prze- rębowej in renewal class ^a with a troughfell construction
			w klasie wieku in age group						
			I (1–20 lat years)	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)	
OGÓŁEM	421206	97,3	13,0	12,8	25,4	19,5	17,2	9,3	0,1
TOTAL w tym: of which:									
W zarządzie Lasów Państwowych	367148	97,6	12,5	12,4	23,2	19,8	19,1	10,6	0,0
Managed by the State Forests									
Lasy prywatne	49002	95,7	17,5	15,5	43,4	15,7	3,6	x	x
Private forests									

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem Total		W tym Of which			SPECIES OF TREES
			w zarządzie Lasów Państwo- wych managed by the State Forests	lasy prywatne private forests		
	w ha in ha	w odsetkach in percent				
OGÓŁEM	421206	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste	338198	80,4	81,3	76,7	76,7	Coniferous trees
w tym:						of which:
sosna	328839	78,1	79,2	73,3	73,3	pine
świerk	3646	0,9	0,9	0,9	0,9	spruce
Drzewa liściaste	83008	19,6	18,7	23,3	23,3	Broadleaved trees
w tym:						of which:
buk	4562	1,1	1,2	x	x	beech
dąb	31771	7,5	8,3	2,4	2,4	oak
grab	1886	0,4	0,4	0,9	0,9	hornbeam
brzoza	21098	5,0	4,1	8,3	8,3	birch
olsza	17449	4,1	3,5	9,2	9,2	alder
osika	785	0,2	0,2	0,0	0,0	aspen

^a Łącznie z klasą do odnowienia.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

^a Including regeneration class.

Source: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 26 (236). **ZASOBY DRZEWNE NA PNIU**
GROWING STOCK OF STANDING WOOD

A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem grubizna brutto ^a w tys. m ³ Gross ^a grand total timber in thous. m ³	W tym – w % ogółem – na powierzchni zalesionej Of which wooded area in % of grand total area									
		razem total	drzewostany tree stands							w klasie odnowienia ^c i o budowie prze- rębowej in renewal class ^c with a throughfell construc- tion	prze- stoje ^b hold- -over- trees ^b
			w klasie wieku in age group								
			I (1–20 lat years)	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)			
OGÓŁEM	112283,3	99,8	1,4	7,5	27,5	24,2	24,1	14,5	0,2	0,4	
TOTAL w tym: of which:											
W zarządzie Lasów Państwowych	100498,0	99,8	1,3	7,3	24,1	24,2	26,4	16,1	0,1	0,3	
Managed by the State Forests											
Lasy prywatne	10645,6	99,8	3,1	10,5	56,8	24,7	4,3	x	x	0,4	
Private forests											

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem grubizna brutto ^a Gross ^a grand total timber		W tym Of which		SPECIES OF TREES
			w zarządzie Lasów Państwo- wych managed by the State Forests	lasy prywatne private forests	
	w tys. m ³ in thous m ³	w odsetkach in percent			
OGÓŁEM	112283,3	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste	95813,4	85,3	85,9	84,0	Coniferous trees
w tym:					of which:
sosna	94161,5	83,9	84,6	81,4	pine
świerk	813,4	0,7	0,7	0,8	spruce
Drzewa liściaste	16469,9	14,7	14,1	16,0	Broadleaved trees
w tym:					of which:
buk	762,8	0,7	0,8	x	beech
dąb	6861,8	6,1	6,8	0,4	oak
grab	509,3	0,5	0,4	1,4	hornbeam
brzoza	2491,4	2,2	1,8	4,3	birch
olsza	4194,7	3,7	3,4	7,4	alder
osika	200,3	0,2	0,2	0,0	aspen

a W korze. b Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym kolejną rębności. c Łącznie z klasą do odnowienia.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

a Overbark. b Trees not felled in the assumed throughfell order. c Including regeneration class.

Source: data of the Directorate General of the State Forests.

TABLE 27 (237). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne ^a <i>private forests^a</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
w ha in ha								
Powierzchnia produkcyjna szkótek leśnych (stan w dniu 31 XII)	168	172	156	156	156	156	–	<i>Production area of forest nurseries (as of 31 XII)</i>
Odnowienia i zalesienia	3175	2727	2682	2886	2724	2714	162	<i>Renewals and afforestations</i>
odnowienia	2279	2499	2527	2736	2663	2661	72	<i>renewals</i>
szuczne	2110	2459	2499	2717	2646	2644	70	<i>artificial</i>
zrębów ^b	2032	2408	2478	2684	2625	2623	59	<i>felling sites^b</i>
halizn i płazowin	78	52	21	33	21	21	12	<i>blanks and irregularly stocked open stands</i>
naturalne	169	40	28	19	17	17	2	<i>natural</i>
zalesienia ^c	896	228	155	150	61	58	90	<i>afforestations^c</i>
Poprawki i uzupełnienia ^d	380	448	242	270	261	255	9	<i>Corrections and supplements^d</i>
Pielęgnowanie ^e	17025	15137	15557	15608	15234	15182	374	<i>Tending^e</i>
w tym:								<i>of which:</i>
upraw	12155	11100	11570	11521	11166	11146	355	<i>crops</i>
młodników	4452	3933	3969	4016	4016	4016	–	<i>greenwoods</i>
wprowadzanie podszytów ^f	118	77	6	20	20	20	–	<i>introduction of undergrowth^f</i>
Melioracje	2595	2957	3548	3396	3396	3396	–	<i>Drainage</i>

^a Dane szacunkowe. ^b Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. ^c Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. ^d Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. ^e Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. ^f Sadzenie krzewów lub drzew stałe znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

^a Estimated data. ^b Including renewals protected by tree stands. ^c Agricultural land and wasteland designated for afforestation in land development plan. ^d Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings. ^e Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years. ^f Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 28 (238). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			SPECIFICATION	
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>			
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		lasy prywatne <i>private forests</i>
OGÓŁEM w dam³	1572,4	1722,5	1854,8	1853,0	1811,3	1807,9	41,6	TOTAL in dam³
Grubizna	1423,7	1599,3	1709,2	1730,8	1689,1	1685,8	41,6	Timber
Grubizna iglasta	1167,3	1338,5	1423,8	1419,6	1383,3	1381,1	36,3	<i>Coniferous</i>
w tym drewno:								<i>of which:</i>
wielkowymiarowe	491,2	560,4	556,4	533,6	522,7	521,3	11,0	<i>large-size wood</i>
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	609,1	663,3	742,5	768,0	752,9	752,4	15,0	<i>medium-size wood for industrial uses</i>
Grubizna liściasta	256,3	260,8	285,4	311,1	305,8	304,6	5,3	<i>Non-coniferous</i>
w tym drewno:								<i>of which:</i>
wielkowymiarowe	88,6	67,0	67,8	76,0	75,1	74,5	0,8	<i>large-size wood</i>
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	109,8	108,1	125,5	138,2	136,2	136,0	2,0	<i>medium-size wood for industrial uses</i>
Drewno małowymiarowe^b	148,7	123,1	145,6	122,2	122,2	122,2	-	Slash^b
Do przerobu przemysłowego	23,6	7,9	10,7	9,2	9,2	9,2	-	<i>Slash for industrial uses</i>
Opałowe	125,1	115,3	134,8	113,0	113,0	113,0	-	<i>Slash for fuel</i>
Karpina ^b	0,1	0,0	1,0	0,2	0,2	0,2	-	<i>Stump wood^b</i>
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³	342,5	381,1	405,8	410,8	453,7	457,2	84,9	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m³

^a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień. ^b Wylącznie w lasach publicznych.

^a Excluding logging (large timber) from plantings. ^b Exclusively in public forests.

TABL. 29 (239). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIENÍ**
TREES AND SHRUBS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym na gruntach prywatnych <i>of which on private land</i>	
Sadzenie w szt: drzew	153109	164431	127050	65062	33391	<i>Plantings in units of: trees</i>
krzewów	80496	65034	55594	59874	13195	<i>bushes</i>
Pozyskanie drewna (grubizny) ^b w m ³	38642	57839	59439	69249	49999	<i>Removals (timber)^b in m³</i>
grubizna iglasta	4370	10953	7463	11769	10246	<i>coniferous</i>
w tym drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	2401	5533	4020	6511	5635	<i>of which large-size general purpose wood</i>
grubizna liściasta	34272	46886	51976	57480	39753	<i>non-coniferous</i>
w tym drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	10653	16898	18403	20475	13914	<i>of which large-size general purpose wood</i>

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).

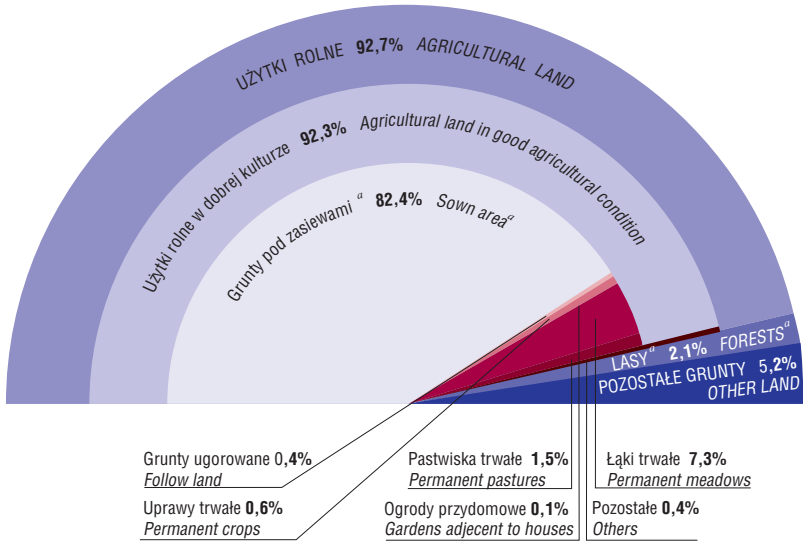
^a As of 31 XII. ^b Estimated data; excluded from data on total removals (timber).

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2015 R.

Stan w czerwcu

LAND USE IN AGRICULTURAL HOLDINGS IN 2015

As of June

^a Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. ^b Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone).

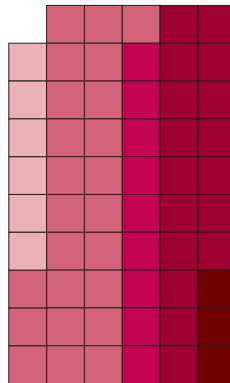
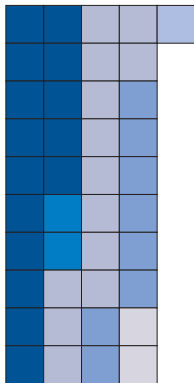
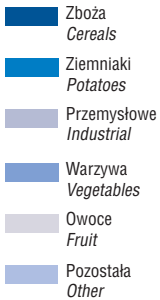
^a Including land connected with silviculture. ^b Excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers).

STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ W 2014 R. (ceny stałe 2013 r.)

STRUCTURE OF MARKET AGRICULTURAL OUTPUT IN 2014 (constant prices 2013)

PRODUKCJA ROŚLINNA — 41%
CROP OUTPUT

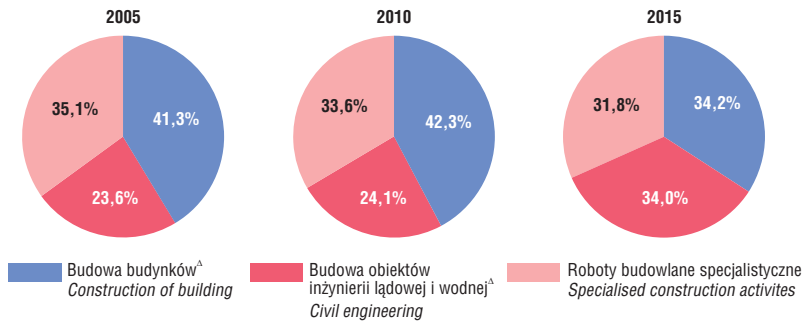
PRODUKCJA ZWIERZĘCA — 59%
ANIMAL OUTPUT

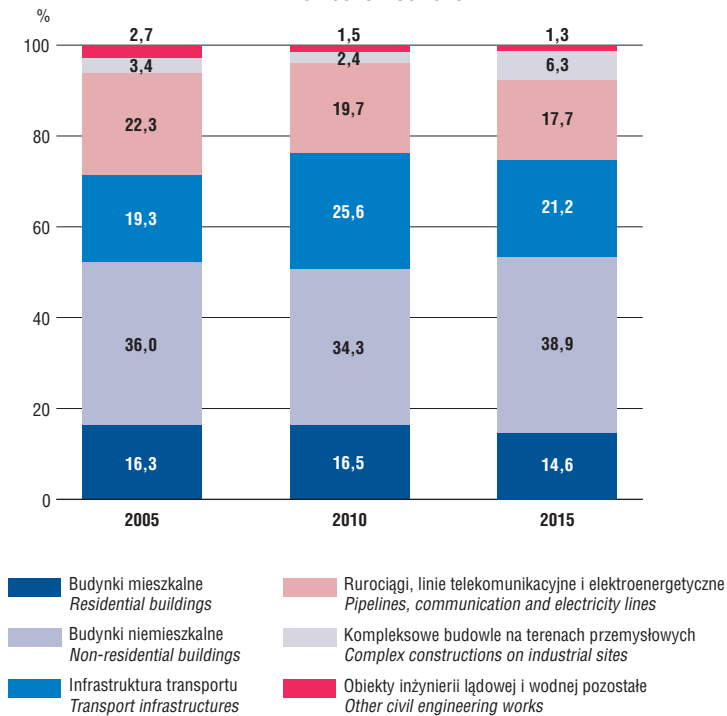
STRUKTURA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ^a (ceny bieżące)

STRUCTURE OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WEDŁUG DZIAŁÓW BY DIVISIONS

WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH BY TYPE OF CONSTRUCTIONS

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, siłami własnymi bez podwykonawców. Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Kujawsko-Pomorskie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 30 (240). **POŻARY W LASACH**^a
FOREST FIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Pożary	859	287	396	598	Number of fires
w tym:					of which:
podpalenia	579	157	234	359	arsons
nieostrożność dorosłych	37	28	72	115	negligence of adults
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	230,11	40,26	61,12	98,47	Area of forest burned in ha
w tym:					of which:
podpalenia	154,08	15,15	27,55	43,02	arsons
nieostrożność dorosłych	15,15	3,43	5,57	29,84	negligence of adults
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,27	0,14	0,15	0,16	Average forest areas burned by fire in ha

^a Od 2010 r. łącznie z pożarami ugaszonymi bez udziału jednostek straży pożarnej.

Źródło: dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej i Instytutu Badawczego Leśnictwa.

^a Since 2010 including fires extinguished without the participation of fire service units.

Source: data of the Main Office of the State Fire Service and the Forest Research Institute.

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Ponadto w tabl. 3 dane o produkcji wyrobów dotyczą podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności sklasyfikowanej według PKD 2007.

2. Dane według sekcji i działów PKD opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Roczника, ust. 5 na str. 23.

3. Przedstawione w tabl. 3 wyroby prezentowane są zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług — PKWiU 2008 oraz nomenklaturą PRODPOL (stosowaną w produkcji wyrobów przemysłowych) zharmonizowaną z Listą PRODCOM, rekomendowaną przez EUROSTAT do badań produkcyjnych w krajach członkowskich UE.

W niektórych przypadkach wyroby prezentuje się według dodatkowych grupowań stanowiących sumę niektórych pozycji PKWiU i PRODPOL-u.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano również skrócone nazwy.

Prezentowane dane obejmują całkowitą produkcję wyrobów przemysłowych wytworzonych w roku sprawozdawczym, przeznaczonych do sprzedaży na zewnątrz przedsiębiorstwa, przekazanych do innych zakładów tego samego przedsiębiorstwa oraz zużywanych wewnątrz zakładu na cele produkcyjne (tj. na potrzeby własne).

Wprowadzenie nowej klasyfikacji PKWiU 2008, w miejsce PKWiU obowiązującej do 31 XII 2008 r., nie wpływa na dotąd prezentowane dane.

4. **Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.

Moreover, data in table 3 show industrial products manufactured by entities, irrespective of their kind-of-activity as classified according to NACE Rev. 2.

2. Data according to Nace Rev.2 sections and division were compiled using **the enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 23.

3. Products in table 3 are presented according to the Polish Classification of Goods and Services — PKWiU 2008 PRODPOL nomenclature (used in surveys of manufacturing industrial products) which is harmonized with PRODCOM List, recommended by the EUROSTAT for product surveys in EU member states.

In some cases products are presented according to additional groupings, comprising the sum of some PKWiU and PRODPOL headings.

Moreover, abbreviated names were used for some products.

Presented data include total production of goods which are manufactured during the reference year, irrespective of whether production is intended for sale outside the reporting unit or to other plants of the same undertaking, or used for further processing.

Introduction of new classification, instead of PKWiU 2008 binding until 31 XII 2008, does not influence the data presented up to now.

4. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e. both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes:

- 1) the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;

- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 9 na str. 24.

Jako **cenę stałą** w 2015 r. przyjęto cenę stałą 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne — na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) — czynności polegających na wytworzeniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończeniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy i obejmują pracowników pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w zakresie budownictwa dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD2007) do sekcji „Budownictwo”.

2. Dane według grup PKD opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5 na str. 23.

3. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów — wykonane siłami własnymi systemem zleceńiowym (tj. na rzecz obcych zleceńiodawców) przez podmioty budowlane.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na pod-

- 2) *the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;*
- 3) *flat agent's fee in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent's fee in the case of concluding an agency agreement;*
- 4) *the value of products in the form of settlements in kind;*
- 5) *products designated for increasing the value of own fixed assets.*

*Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 9 on page 24.*

***Constant prices** in 2015 were adapted as constant prices in 2010 (2010 average current prices).*

5. In data concerning production, the value of outwork is included.

***Outwork** in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.*

*6. Data regarding **average employment and average monthly gross wages and salaries** concerns hired employees, i.e., persons employed on the basis of a work agreement and includes full-time and part-time paid employees in terms of full-time employees.*

Construction

1. *Information within the scope of construction concerns activities of economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the section "Construction".*

2. *Data according to NACE Rev. 2 groups were compiled using **the enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 23.*

3. ***Construction and assembly production** concerns activity realized domestically and includes construction work with an investment and a restoration — conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contracts system (i.e. for outside clients).*

4. *The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of build-*

stawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Dane o budynkach oddanych do użytkowania (przez wszystkich inwestorów) dotyczą: w zakresie liczby budynków – budynków nowo wybudowanych, w zakresie kubatury – budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

6. Dane o przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

ings was made on the basis of the Polish Classification of Construction Objects (PKOB).

5. Data regarding buildings completed (by all investors) concerns: within the scope of the number of buildings – newly built buildings, within the scope of the cubic volume of buildings – newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

6. Data regarding average employment and average monthly gross wages and salaries concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, posting, appointment or election) and includes full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

Przemysł

Industry

TABL. 1 (241). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015		
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	2014 = = 100 (ceny stałe) (constant prices)
	ceny bieżące		current prices			
OGÓŁEM TOTAL	28177,0	42083,8	47978,1	50845,9	100,0	106,9
sektor publiczny public sector	4715,2	3034,3	3131,5	3015,0	5,9	x
sektor prywatny private sector	23461,8	39049,5	44846,6	47830,9	94,1	x
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	144,0	173,6	227,7	241,2	0,5	103,5
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	26356,4	40338,7	45716,2	48639,9	95,7	107,3
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych Manufacture of food products	7771,0	9915,8	12322,3	11703,8	23,0	95,2
Produkcja napojów Manufacture of beverages	185,9	203,7	203,3	210,5	0,4	109,0
Produkcja wyrobów tekstylnych Manufacture of textiles	181,4	380,6	486,1	552,8	1,1	112,9
Produkcja odzieży Manufacture of wearing apparel	399,3	304,1	319,7	457,7	0,9	139,3
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ Manufacture of leather and related products ^Δ	133,6	143,5	170,6	162,6	0,3	94,0
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ	467,7	641,0	853,7	759,1	1,5	88,2
Produkcja papieru i wyrobów z papieru Manufacture of paper and paper products	3064,1	4871,2	6316,2	6483,8	12,8	102,5
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji Printing and reproduction of recorded media	343,7	536,7	602,8	620,6	1,2	102,4
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych Manufacture of chemicals and chemical products	3691,9	4771,6	4750,7	5381,6	10,6	116,2
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ Manufacture of pharmaceutical products ^Δ	41,2	#	65,5	61,0	0,1	102,4
Produkcja wyrobów z gumy i z tworzyw sztucznych Manufacture of rubber and plastic products	1736,8	2821,2	4816,0	5032,0	9,9	109,1
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych Manufacture of other non-metallic mineral products	514,3	614,8	720,6	707,4	1,4	96,8

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABLE 1 (241). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015		
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	2014 = = 100 (ceny stałe)
	ceny bieżące current prices					(constant prices)
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja metali Manufacture of basic metals	527,7	405,0	718,3	702,9	1,4	100,6
Produkcja wyrobów z metali ^Δ Manufacture of metal products ^Δ	2209,9	3134,2	4801,3	5177,9	10,2	107,6
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych Manufacture of computer, electronic and optical products	271,4	#	1001,8	939,1	1,8	95,5
Produkcja urządzeń elektrycznych Manufacture of electrical equipment	531,4	462,2	601,8	734,5	1,4	121,6
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	867,8	1233,8	1528,1	1606,4	3,2	104,1
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	238,0	254,6	#	348,6	0,7	97,7
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego Manufacture of other transport equipment	83,0	150,7	#	#	x	x
Produkcja mebli Manufacture of furniture	1222,7	1266,2	1936,0	2076,0	4,1	105,5
Pozostała produkcja wyrobów Other manufacturing	295,0	546,1	722,5	759,3	1,5	106,9
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń Repair and installation of machinery and equipment	1503,4	1490,9	785,5	806,3	1,6	101,5
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	1045,2	660,7	688,2	713,2	1,4	102,2
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	631,4	910,8	1346,1	1251,8	2,5	96,4
w tym: of which:						
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	286,7	411,7	573,4	643,3	1,3	110,9

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABLE 2 (242). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYSŁE^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
O G Ó Ł E M	28177,0	42083,8	47978,1	50845,9	T O T A L
podmioty o liczbie zatrudnionych:					entities with following number of paid employees:
49 osób i mniej	3344,5	5057,0	7421,8	7228,4	49 persons and less
50–249	9183,1	11985,9	15216,6	15674,6	50–249
250–499	3807,0	6203,6	7028,6	7027,2	250–499
500–999	6992,2	4070,2	7854,4	9409,7	500–999
1000 osób i więcej	4850,2	14767,1	10456,7	11506,0	1000 persons and more

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABLE 3 (243). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a

WYROBY	2005	2010	2014	2015		PRODUCTS
				ogółem total	udział w kraju w % share in country in %	
Produkty uboju ^b trzody chlewnej wliczane do wydajności poubojowej w tys. t	71,2	46,6	19,1	18,5	1,5	Slaughter products ^f f pigs included in slaughter capacity in thous. t
Mięso drobiowe w tys. t	89,6	88,9	112,4	123,6	5,2	Poultry meat in thous. t
Wędliny ^c w tys. t	67,7	44,7	46,9	40,1	5,2	Cured meats products ^c in thous. t
Mleko płynne przetworzone ^d w tys. hl	1683,8	1430,6	1227,4	1352,3	4,3	Processed liquid milk ^d in thous. hl
Masło i pozostałe tłuszcze do smarowania ^e w tys. t	35,3	29,3	32,9	26,5	13,8	Butter and dairy spreads ^e in thous. t
Sery i twarogi w tys. t	16,7	41,3	40,8	35,5	4,3	Cheese and curd in thous. t
Mąka pszenna w tys. t	720,9	208,4	297,1	320,3	13,9	Wheat flour in thous. t
Okrycia i ubiory z tkanin w tys. szt:						Clothes and garments in thous. units:
garsonki i zestawy odzieżowe damskie lub dziewczęce	179,0	139,9	197,0	103,1	2,1	women's or girls' suits and ensembles
żakiety damskie lub dziewczęce sukienki, spódnice i spódnico-spodnie, damskie lub dziewczęce	831,0	263,9	169,6	211,1	15,8	women's or girls' jackets
.....	717,0	427,3	230,0	222,3	4,5	women's or girls' dresses, skirts and culottes
Tarcia w dam ³	188,4	202,1	183,6	200,3	4,1	Sawnwood in dam ³
w tym iglasta	160,7	183,1	166,6	179,6	4,2	of which coniferous sawnwood

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpady); ubój przemysłowy; w wadze poubojowej ciepłej. ^c Bez drobiowych; w 2005 r. bez końskich, dziczyzny i królików. ^d Łącznie z mlekiem przerzutowym do dalszej produkcji. ^e Otrzymywane z mleka.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Including meat, fats, offal and animal parts unfit for human consumption; industrial slaughter; in post-slaughter warm weight. ^c Excluding cured poultry meat; in 2005 excluding horseflesh, game and rabbit. ^d Including milk for further processing.

TABL. 4 (244). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2014	2015
OGÓŁEM TOTAL	128150	124888	128809
sektor publiczny <i>public sector</i>	12588	11134	10898
sektor prywatny <i>private sector</i>	115562	113754	117911
Górnictwo i wydobywanie <i>Mining and quarrying</i>	563	547	541
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	118230	114927	118969
w tym: <i>of which:</i>			
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>	23216	21667	21051
Produkcja wyrobów tekstylnych <i>Manufacture of textiles</i>	3643	2766	3161
Produkcja odzieży <i>Manufacture of wearing apparel</i>	6011	4335	5227
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ <i>Manufacture of leather and related products</i> ^Δ	847	877	849
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i> ^Δ	3729	3646	3496
Produkcja papieru i wyrobów z papieru <i>Manufacture of paper and paper products</i>	7803	8082	8248
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji <i>Printing and reproduction of recorded media</i>	2337	2242	2178
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	5999	4450	4603
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ <i>Manufacture of pharmaceutical products</i> ^Δ	267	347	303
Produkcja wyrobów z gumy i z tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	10069	11855	12501
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	3019	2382	2415

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 4 (244). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a (dok.)**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2014	2015
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)			
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	1620	1994	1977
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	16161	17845	18875
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	4628	2979	3059
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equipment</i>	2831	2641	2734
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	6366	6108	6276
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	2040	1685	1881
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego <i>Manufacture of other transport equipment</i>	638	#	#
Produkcja mebli <i>Manufacture of furniture</i>	8483	9266	9560
Pozostała produkcja wyrobów <i>Other manufacturing</i>	2344	2395	2573
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	5723	3378	3456
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	2720	2192	2174
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	6637	7223	7125
w tym: of which:			
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>	2781	3218	3330

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (245). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2014	2015
	w zł in zł		
OGÓŁEM TOTAL	2817,53	3367,44	3464,71
sektor publiczny public sector	3435,25	3979,85	4154,55
sektor prywatny private sector	2750,24	3307,50	3400,95
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	3612,20	4357,34	4323,63
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	2773,11	3335,37	3435,12
w tym: of which:			
Produkcja artykułów spożywczych Manufacture of food products	2745,68	3319,78	3436,17
Produkcja wyrobów tekstylnych Manufacture of textiles	2004,32	2405,39	2451,28
Produkcja odzieży Manufacture of wearing apparel	1616,70	2007,89	2109,16
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ Manufacture of leather and related products ^Δ	2132,62	2232,80	2403,83
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ	1975,20	2402,65	2462,04
Produkcja papieru i wyrobów z papieru Manufacture of paper and paper products	3357,59	3938,98	4020,38
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji Printing and reproduction of recorded media	2682,67	3257,29	3463,96
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych Manufacture of chemicals and chemical products	4167,19	4455,04	4507,74
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ Manufacture of pharmaceutical products ^Δ	3929,03	3836,67	4268,01
Produkcja wyrobów z gumy i z tworzyw sztucznych Manufacture of rubber and plastic products	2678,82	3288,65	3342,31
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych Manufacture of other non-metallic mineral products	2762,70	3200,89	3409,58

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABLE 5 (245). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a (dok.)**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2014	2015
	w zł in zł		
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)			
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	2841,69	3645,09	3823,02
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products ^Δ</i>	2792,85	3400,26	3502,93
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	2942,59	3506,85	3680,34
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equipment</i>	2979,13	3768,90	3910,27
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	2977,87	3412,87	3557,65
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	2140,64	2820,93	2861,03
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego <i>Manufacture of other transport equipment</i>	2525,27	#	#
Produkcja mebli <i>Manufacture of furniture</i>	2363,72	2820,87	2897,80
Pozostała produkcja wyrobów <i>Other manufacturing</i>	2300,71	2770,70	2894,56
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	3561,80	3836,60	3850,26
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	4030,33	4460,84	4473,05
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	3044,23	3470,46	3585,82
w tym: of which:			
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>	2953,23	3303,69	3383,27

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Budownictwo

Construction

TABLE 6 (246). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	3614,1	6023,7	7120,1	8875,9	100,0	T O T A L
w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	1958,6	3639,9	4174,4	4286,7	48,3	of which entities employing more than 9 persons
budowa budynków ^Δ	809,9	1539,9	1278,3	1467,4	16,5	construction of buildings
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	687,0	1224,0	1496,2	1457,8	16,4	civil engineering works
roboty budowlane specjalistyczne	461,7	876,1	1399,9	1361,4	15,3	specialised construction activities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Kujawsko-pomorskie voivodship without subcontractors participation.

TABLE 7 (247). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANÝCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION	
		Works with an investment character	Works with a renovation (restoration) character		
		w mln zł in mln zł			
O G Ó Ł E M	2005	1958,6	1423,4	535,2	T O T A L
	2010	3639,9	2402,3	1237,7	
	2014	4174,4	2706,7	1467,8	
	2015	4286,7	2901,9	1384,8	
Budynki		2293,5	1443,6	850,0	Buildings
Budynki mieszkalne		625,8	356,2	269,6	Residential buildings
budynki mieszkalne jednorodzinne		66,9	34,2	32,6	one-dwelling buildings
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkańciowe		537,5	312,7	224,8	two-and more dwelling buildings
budynki zbiorowego zamieszkania		21,4	9,3	12,2	residences for communities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Kujawsko-Pomorskie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 7 (247). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)***CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION
	<i>Total</i>	<i>Works with an investment character</i>	<i>Works with a renovation (restoration) character</i>	
	w mln zł		<i>in mln zł</i>	
Budynki (dok.)				Buildings (cont.)
Budynki niemieszkalne	1667,7	1087,4	580,4	<i>Non-residential buildings</i>
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	35,0	28,0	7,0	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe	61,9	41,3	20,5	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe	360,5	210,4	150,1	<i>wholesale and retail trade buildings</i>
budynki transportu i łączności	37,4	32,6	4,8	<i>traffic and communication buildings</i>
budynki przemysłowe i magazynowe	625,3	337,6	287,7	<i>industrial buildings and warehouses</i>
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	407,0	340,3	66,6	<i>public entertainment, education, hospital or institutional care buildings</i>
pozostałe budynki niemieszkalne	140,8	97,2	43,6	<i>other non-residential buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	1993,1	1458,3	534,9	Civil engineering works
Infrastruktura transportu				<i>Transport infrastructures</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	728,2	450,4	277,8	<i>highways, streets and roads</i>
drogi szynowe, drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych	72,4	64,7	7,7	<i>railways, suspension and elevated railways</i>
drogi lotniskowe	0,2	0,1	0,1	<i>airfield runways</i>
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	40,2	15,8	24,4	<i>bridges, elevated highways, tunnels and subways</i>
budowle wodne	65,8	41,8	24,0	<i>harbours, waterways, dams and other waterworks</i>
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	760,4	586,1	174,3	<i>Pipelines, communication and electricity lines</i>
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	237,0	153,0	84,0	<i>long-distance pipelines, communication and electricity power lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	523,4	433,1	90,3	<i>local pipelines and cables</i>
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	271,2	256,7	14,4	<i>Complex constructions on industrial sites</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	54,7	42,6	12,1	<i>Other civil engineering works</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Kujawsko-Pomorskie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABLE 8 (248). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a**
BUILDINGS COMPLETED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Budynki^b	3972	4784	4921	5253	Buildings^b
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkańciach i wielomiesz- kaniowe ^c	2638	3281	3561	3680	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
miasta	1693	1612	1293	1410	<i>urban areas</i>
wieś	2279	3172	3628	3843	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^d	3483	4259	4472	4792	<i>Of which private buildings^d</i>
miasta	1278	1260	1018	1127	<i>urban areas</i>
wieś	2205	2999	3454	3665	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkańciach i wielomieszkańciowe ^c	2547	3153	3426	3541	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
niemieszkalne	834	968	891	1079	<i>non-residential</i>
w tym gospodarstw rolnych	235	348	399	471	<i>of which farm buildings</i>
Kubatura^e w dam³	5415,1	5896,6	6856,4	9027,8	Cubic volume^e in dam³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkańciach i wielomiesz- kaniowe ^c	2264,3	2409,1	2851,0	2986,2	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
miasta	3151,8	2817,4	3333,9	5136,8	<i>urban areas</i>
wieś	2263,3	3079,2	3522,5	3891,1	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^d	3033,3	3088,9	3809,2	4082,2	<i>Of which private buildings^d</i>
miasta	1152,7	938,7	881,5	927,3	<i>urban areas</i>
wieś	1880,6	2150,1	2927,8	3154,9	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkańciach i wielomieszkańciowe ^c	1855,0	1906,7	2217,3	2307,1	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling resi- dential buildings^c</i>
niemieszkalne	1141,0	1134,5	1548,5	1721,5	<i>non-residential</i>
w tym gospodarstw rolnych	414,5	469,5	895,5	1082,3	<i>of which farm buildings</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 314. ^b Nowo wybudowane. ^c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). ^d Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem. ^e Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a See general notes, item 5 on page 314. ^b Newly built. ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). ^d Realized by natural persons, fundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent. ^e Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABLE 9 (249). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDINGS COMPLETED^a BY TYPES OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	BUDYNKI ^b		BUILDINGS ^b		
Budynki mieszkalne	2742	3422	3716	3852	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	2638	3281	3561	3680	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^c
w tym jednorodzinne	2547	3167	3450	3556	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	4	3	–	2	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	1230	1362	1205	1401	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	59	22	24	32	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	31	25	25	26	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	176	210	174	172	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	–	4	5	5	Communication buildings, sta- tions, terminals and associated buildings
Budynki garaży	459	462	315	378	Garage buildings
Budynki przemysłowe	74	55	57	61	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki maga- zynowe	146	126	134	172	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kultural- ne oraz budynki muzeów i bibliotek	2	30	21	10	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badaw- czych	7	11	3	8	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	6	7	8	11	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	7	34	11	10	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	241	365	408	490	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawa- niania kultu religijnego i czynności religijnych	3	7	5	4	Buildings used as places of worship and for religious activities
	KUBATURA ^d w dam ³		CUBIC VOLUME ^d in dam ³		
Budynki mieszkalne	2326,5	2463,3	2931,6	3039,9	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielo- mieszkaniowe ^c	2264,3	2409,1	2851,0	2986,2	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling build- ings ^c
w tym jednorodzinne	1842,1	1880,9	2173,1	2236,8	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	32,9	11,7	37,2	6,3	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	3088,6	3433,4	3924,7	5987,9	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	37,0	96,8	98,2	46,9	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	106,4	77,6	52,5	124,6	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	897,7	631,1	718,8	1493,3	Wholesale and retail trade build- ings

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 314. ^b Nowo wybudowane. ^c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). ^d Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a See general notes, item 5 on page 314. ^b Newly built. ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). ^d Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (249). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**
BUILDINGS COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	KUBATURA ^b w dam ³ (dok.)		CUBIC VOLUME ^b in dam ³ (cont.)		
Budynki niemieszkalne (dok.)					Non-residential buildings (cont.)
Budynki łączności, dworców i terminali	–	4,6	38,5	185,8	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	50,7	83,9	68,7	65,6	Garage buildings
Budynki przemysłowe	702,6	536,3	681,0	1080,8	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	544,6	900,9	815,2	1341,0	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	85,7	67,3	85,6	185,2	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	96,0	136,7	25,8	61,7	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	32,6	73,1	37,5	117,7	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	49,8	261,6	341,3	104,1	Sports halls
Budynki gospodarstw rolnych	437,9	532,5	927,2	1157,9	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	30,7	30,5	19,1	18,8	Buildings used as places of worship and for religious activities

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 314. ^b Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a See general notes, item 5 on page 314. ^b Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 10 (250). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	17236	24335	19971	18933	Average paid employment
sektor publiczny	1283	465	64	59	public sector
sektor prywatny	15953	23870	19907	18873	private sector
Budowa budynków ^Δ	10831	7424	7085	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	6059	4685	4684	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	7446	7861	7164	Specialised construction activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1885,41	2610,09	3083,62	3105,09	Average monthly gross wages and salaries in zł
sektor publiczny	1909,81	2477,40	3336,07	3299,15	public sector
sektor prywatny	1883,45	2612,68	3082,81	3104,65	private sector
Budowa budynków ^Δ	2415,17	2686,42	2790,23	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	2967,50	3890,14	3897,06	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	2602,45	2978,46	2898,66	Specialised construction activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości linii kolejowych eksploatowanych w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. Linia kolejowa jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. Drogi publiczne ze względu na funkcje w sieci drogowej dzielą się według przepisów ustawy z dnia 21 III 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 460), na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Do dróg krajowych zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i towarowy
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do dróg wojewódzkich zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do dróg powiatowych zalicza się drogi inne niż podano wcześniej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do dróg gminnych zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do dróg miejskich zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do dróg zamiejskich zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

General notes

Transport

1. Data concerning the total length of railway lines operated on 31 XII were established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and large gauge railway lines (data concerning the length of these lines are given in terms of standard gauge lines) operating on that day. The railway line is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. Public roads are divided according to the function they have in the road network, in accordance with the provisions of the Act of 21 March 1985 concerning public roads (uniform text Journal of Laws of 2015 item 460), into the following categories: national, regional, district and communal roads.

National roads include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorway and expressway,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Regional roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among state roads.

District roads include roads other than those mentioned earlier, which link district capital cities with commune capital cities and commune capital cities with other such cities.

Communal roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Urban roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-urban roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

3. Informacje o **pojazdach samochodowych i ciągnikach zarejestrowanych** według stanu w dniu 31 XII prezentowane są do 2001 r. prezentowane są według ewidencji prowadzonej przez wojewodów, w latach 2002–2008 przez starostów, prezydentów miast i burmistrzów, od 2009 r. według centralnej ewidencji pojazdów (CEPiK) prowadzonej przez Ministerstwo Cyfryzacji (do 26 XI 2015 r. – Ministerstwo Spraw Wewnętrznych). Dane nie obejmują pojazdów wyrejestrowanych, a do 2010 r. – również pojazdów posiadających pozwolenie czasowe wydawane w końcu danego roku.

Pozwolenie czasowe wydawane jest na okres do około 30 dni w celu załatwienia wszystkich formalności związanych z rejestracją pojazdu i niezbędnych do otrzymania docelowego dowodu rejestracyjnego.

4. **Linia autobusowa** jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w kilometrach pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

5. Przez **transport samochodowy zarobkowy** rozumie się świadczenie usług przewozowych za opłatą, a przez **transport samochodowy gospodarczy** – wykonywanie przewozów ładunków na własne potrzeby, tj. bez opłaty (wliczanych w koszt przedsiębiorstwa).

Do 2003 r. za transport samochodowy zarobkowy uważano transport, w którym usługi transportu samochodowego stanowią podstawową działalność gospodarczą. Natomiast przez transport samochodowy gospodarczy rozumiano transport na własne potrzeby (sporadycznie na rzecz innych podmiotów) wykonywany przez jednostki, których podstawowa działalność jest inna niż usługi transportu samochodowego.

6. Informacje o **komunikacji miejskiej naziemnej** dotyczą **komunikacji autobusowej, tramwajowej i trolejbusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, publicznych i prywatnych.

Komunikacja miejska – gminne przewozy pasażerskie wykonywane w granicach administracyjnych miasta albo miasta i gminy lub miast i gmin sąsiadujących (jeśli zawarły porozumienie lub utworzyły związek międzygminny w celu wspólnej realizacji publicznego transportu zbiorowego); w przypadku gmin miejsko-wiejskich łącznie z obsługą strefy wiejskiej w tych gminach; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw prowadzących głównie komunikację zamieszką, a świadczących również usługi

3. Information on **registered vehicles and tractors** as of 31 XII have been presented until 2001 according to the register maintained by voivodes, while between 2002 and 2008 – by starosts, presidents of cities and mayors, since 2009 – according to central vehicle register maintained by the Ministry of Digital Affairs (until 26 XI 2015 – Ministry of Interior). Data does not include vehicles being devoid of car registration, and up to 2010 – also vehicles having temporary permission given by the ending of reference year.

Temporary permission is passed by about 30 daily period with the aim of take care of formality be connected with vehicle registration and received ordinary registration book.

4. A **bus line** is a permanent road connection between two extreme localities as well as between selected intermediate localities which involves using one or several buses travelling between these localities according to a defined schedule.

The **length of a bus line** is the length of the route, given in kilometers, between two extreme localities regardless of the number of journeys carried out by buses on that line.

5. **Road transport for hire or reward** is understood as providing paid transport services and **road transport on own account** as carriage of goods on own needs, i.e. without payment (calculated into the costs of a business enterprise).

Until 2003, road transport for hire or reward was understood as transport, in which road transport services were the basic economic activity. Road transport on own account was understood as transport on own needs (occasionally on account of other entities) carried out by entities, whose main economic activity is other than road transport services.

6. Information regarding **urban ground transport** concerns **bus, tram and trolley-bus communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies.

Urban transport – gmina transport of passengers carried out within the administrative borders of city or city and gmina or neighboring cities and gminas (if they signed agreement or association between gminas in order to implement together collective public transport); including service for rural area in urban-rural gminas; data do not include the activity of enterprises operating mainly in the scope of non-urban transport, but rendering also the services in the scope of urban transport

komunikacji miejskiej w niektórych miastach oraz linii komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych i trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

7. Dane o wypadkach drogowych pochodzą z systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji (SEWIK) prowadzonego przez Komendę Główną Policji i obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Telekomunikacja

1. Informacje o telekomunikacji w ujęciu rzeczowym dotyczą w zakresie usług telekomunikacyjnych — operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej, tj. sieci służącej do świadczenia usług telekomunikacyjnych (z wyłączeniem sieci wewnętrznej — sieci eksploatowanej przez podmioty wyłącznie na własne potrzeby lub założonej w budynkach niemieszkalnych usytuowanych na terenie jednej nieruchomości gruntowej).

2. Telefoniczne łącza główne obejmują standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej) oraz łącza w dostęпах ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transmisji głosu, obrazu, faksów, danych.

in some cities as well as transport lines exclusively servicing work places.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles marked with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolley bus lines over which vehicles marked with separate numbers or letters travel.

7. Data coming from Accident and Collision Register (SEWIK) kept by the National Police Headquarters and regarding road traffic accidents cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

A **road traffic accident fatality** is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A **road traffic accident injury** is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Telecommunications

1. Information regarding telecommunications, in tangible terms, concerns in scope of telecommunication services — operators of the public telecommunication network i.e., the network used for rendering telecommunications services (excluding internal networks — networks used by entities exclusively for their own needs of installed in non-residential buildings located on a single piece of real estate).

2. Telephone main line includes standard main line (fixed line telephone subscribers) and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e. a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.

Transport

Transport

TABL. 1 (251). LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE^a

Stan w dniu 31 XII

RAILWAY LINES OPERATED^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w km		in km		
OGÓŁEM ^b	1338	1259	1196	1196	TOTAL ^b
Normalnotorowe	1272	1259	1196	1196	Standard gauge
w tym zelektryfikowane	563	563	563	563	of which electrified
jednotorowe	741	722	660	660	single track
dwu- i więcej torowe	531	537	536	536	double and more tracks
Wąskotorowe	66	–	–	–	Narrow gauge
Na 100 km² powierzchni ogólnej	7,4	7,0	6,7	6,7	Per 100 km² of total area

^a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami sieci kolejowej. ^b Nie wystąpiły linie kolejowe szerokokotorowe.

^a Data concern PKP network and other entities managing railway network. ^b Broad gauge lines have not existed.

TABL. 2 (252). DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI

Stan w dniu 31 XII

HARD SURFACE PUBLIC ROADS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym o nawierzchni ulepszonej of which improved	
OGÓŁEM	14109	15639	16962	17263	15289	TOTAL
miejskie	2268	2538	2753	2682	2576	urban
zamiejskie	11841	13101	14209	14581	12714	non-urban
Krajowe	1039	1066	1203	1204	1204	National
miejskie	222	217	221	222	222	urban
zamiejskie	817	849	982	982	982	non-urban
Wojewódzkie	1731	1757	1712	1716	1712	Regional
miejskie	189	192	187	190	189	urban
zamiejskie	1542	1565	1525	1526	1524	non-urban
Powiatowe	6616	6648	6747	6670	6564	District
miejskie	511	527	604	546	541	urban
zamiejskie	6105	6121	6143	6154	6023	non-urban
Gminne	4723	6168	7299	7643	5808	Communal
miejskie	1346	1602	1742	1724	1624	urban
zamiejskie	3377	4566	5558	5919	4185	non-urban

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate of National Roads and Motorways.

TABL. 3 (253). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	818229	1253127	1424802	1472901	TOTAL
w tym:					of which:
Samochody osobowe	595851	925833	1066512	1103443	Passenger cars
Autobusy	3622	5187	5542	5717	Buses
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	98279	149770	167563	172155	Lorries and road tractors ^b
Ciągniki balastowe i rolnicze	67137	96485	100204	102088	Ballast and agricultural tractors
Motocykle	49364	69088	77478	81585	Motorcycles

^a Bez trolejbusów. ^b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.^a Excluding trolleybuses. ^b Including vans.TABL. 4 (254). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a**

Stan w dniu 31 XII

REGULAR BUS COMMUNICATION LINES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	1405	2389	2148	1679	National: number
długość w km	69963	115679	95689	81771	length in km
dalekobieżne: liczba	44	76	46	41	long distance: number
długość w km	12184	27191	16298	15128	length in km
regionalne: liczba	348	340	372	394	regional: number
długość w km	24649	27542	25684	26568	length in km
podmiejskie: liczba	1009	1947	1723	1230	suburban: number
długość w km	33084	60642	53626	39944	length in km
miejskie: liczba	4	26	7	14	urban: number
długość w km	46	304	81	131	length in km
Międzynarodowe: liczba	–	–	–	–	International: number
długość w km	–	–	–	–	length in km

^a Przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzących regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.^a Entities employing more than 9 persons providing regular national and international traffic; excluding urban transport services.

TABLE 5 (255). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a**
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					Domestic communication
Przewozy ładunków w tys. t	3591,9	8661,4	9501,0	9535,0	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	154,1	107,0	117,3	107,7	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	48722,7	76360,9	50686,4	46690,7	Transport of passengers ^b in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	36,7	22,0	27,0	25,3	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy ładunków w tys. t	1532,4	2216,8	3551,4	3777,5	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	1095,9	998,8	937,4	760,9	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	11,5	26,8	22,3	26,5	Transport of passengers ^b in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	752,0	1750,0	844,8	1072,1	Average transport distance per passenger in km

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. ^b Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Excluding transports by urban transport fleet (of which by taxis).

TABLE 6 (256). **KOMUNIKACJA MIEJSKA^a**

Stan w dniu 31 XII

URBAN TRANSPORT^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna – linie w km	2394	1714	1669	1761	Transport network – lines in km
autobusowe	2276	1587	1543	1634	bus
tramwajowe	118	127	126	127	tram
Tabor:					Fleet of:
autobusy: w sztukach	576	472	468	526	buses: in units
liczba miejsc w tys.	63,3	56,4	49,4	67,0	number of seats in thous.
tramwaje: w sztukach	191	202	206	212	trams: in units
liczba miejsc w tys.	24,0	25,2	26,8	27,8	number of seats in thous.
Przewozy pasażerów ^b (w ciągu roku) w mln	211,7	189,7	168,9	181,9	Transport of passengers ^b (during the year) in mln

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Dane szacunkowe.

^a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. ^b Estimated data.

TABLE 7 (257). **RUCH PASAŻERÓW^a W PORTACH LOTNICZYCH**
PASSENGER TRAFFIC^a AT AIRPORTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Pasażerowie przybyli ^b z portów w tys.:					<i>Passenger arrivals^b from airports in thous.:</i>
krajowych	19,4	2,2	7,3	3,8	<i>domestic</i>
zagranicznych.....	19,4	135,1	137,7	166,1	<i>foreign</i>
Pasażerowie odprawieni ^c do portów w tys.:					<i>Passenger departures^c to airports in thous.:</i>
krajowych.....	19,1	2,1	5,9	3,3	<i>domestic</i>
zagranicznych.....	19,1	138,8	137,6	167,2	<i>foreign</i>

^a Dane nie obejmują dzieci w wieku do 2 lat. ^b, ^c Pasażerowie, dla których Port Lotniczy Bydgoszcz jest: ^b – portem zakończenia podróży rozpoczętej w porcie krajowym lub zagranicznym, ^c – portem rozpoczęcia podróży kończącej się w porcie krajowym lub zagranicznym.

^a Data not include children below the age of 2. ^b, ^c Passengers for whom Bydgoszcz Airport is: ^b – the final destination of a journey begun at a domestic or foreign airport, ^c – the point of departure for a journey terminating at a domestic or foreign airport.

TABLE 8 (258). **PRZEŁADUNEK^a ŁADUNKÓW W PORTACH LOTNICZYCH**
FREIGHT LOADED AND UNLOADED^a AT AIRPORTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tonach		in tonnes		
Ładunki przybyłe z portów:					<i>Freight arrivals from airports:</i>
krajowych	162	222	31	–	<i>domestic</i>
zagranicznych	–	–	1	4	<i>foreign</i>
Ładunki odprawione do portów:					<i>Freight departures to airports:</i>
krajowych	173	192	25	–	<i>domestic</i>
zagranicznych.....	–	–	1	4	<i>foreign</i>

^a W lotach komunikacyjnych samolotami polskimi i obcymi.

^a In transport flights of Polish and foreign aircrafts.

TABLE 9 (259). **WYPADKI DROGOWE^a I ICH OFIARY**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Wypadki	2157	1490	1044	1008	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	26,4	11,9	7,3	6,8	<i>Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors^b</i>
Ofiary wypadków	3082	2027	1291	1288	Road traffic casualties
Śmiertelne	325	228	179	153	<i>Fatalities</i>
na 100 tys. ludności	15,7	10,9	8,6	7,3	<i>per 100 thous. population</i>
Ranni	2757	1799	1112	1135	<i>Injured</i>
na 100 tys. ludności	133,3	85,7	53,2	54,4	<i>per 100 thous. population</i>

^a Zarejestrowane przez Policję. ^b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII; od 2011 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the Police. ^b Vehicles as of 31 XII; since 2011 including road vehicles having temporary permission given at the end of the year.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 10 (260). **WYPADKI DROGOWE^a WEDŁUG SPRAWCÓW, WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYN I RODZAJÓW POJAZDÓW**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a BY CULPRITS, MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
Wypadki	1044	1008	Accidents
Z winy kierujących pojazdami	854	824	<i>Guilt of drivers</i>
w tym:			<i>of which:</i>
niedostosowanie prędkości do warunków ruchu	229	199	<i>inappropriate speed for road conditions</i>
nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu	193	231	<i>non-compliance with vehicle right of way</i>
nieprawidłowe wyprzedzanie	59	40	<i>incorrectly overtaking</i>
nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego	151	149	<i>incorrectly behaviour towards the pedestrian</i>
niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami	56	45	<i>not keeping a safe distance between vehicles</i>
Z winy pieszych	83	72	<i>Guilt of pedestrians</i>
w tym nieostrożne wejście na jezdnię	57	48	<i>of which carelessly entering to the roadway</i>
Pozostałe ^b	107	112	<i>Other^b</i>
Pojazdy kierujących będących sprawcami wypadków	854	824	Vehicles of drivers being accident culprits
Samochody osobowe	638	610	<i>Passenger cars</i>
Motocykle	42	28	<i>Motorcycles</i>
Rowery	42	48	<i>Bicycles</i>
Motorowery	33	32	<i>Motor-bicycles</i>
Samochody ciężarowe	58	55	<i>Lorries</i>
Inne pojazdy ^c	41	51	<i>Other vehicles^c</i>
Wypadki z udziałem nietrzeźwych użytkowników dróg	71	67	Accidents involving intoxicated road users
w tym spowodowane przez nietrzeźwych:			<i>of which caused by intoxicated:</i>
Kierujących	57	51	<i>Drivers</i>
samochodami osobowymi	49	40	<i>of passenger cars</i>
motocyklami	4	2	<i>of motorcycles</i>
rowerami	1	4	<i>of bicycles</i>
motorowerami	3	4	<i>of motor-bicycles</i>
samochodami ciężarowymi	–	1	<i>of lorries</i>
innymi pojazdami	–	–	<i>of other vehicles</i>
Pieszych	14	16	<i>Pedestrians</i>

^a Zarejestrowane przez Policję. ^b Dane obejmują winę pasażerów, współwinę uczestników ruchu oraz inne przyczyny. ^c Łącznie z pojazdami nieustalonymi.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the Police. ^b Data include guilt of passengers, complicity of traffic participants and other reasons. ^c Including unidentified vehicles.

Source: data of the National Police Headquarters.

Telekomunikacja

Telecommunications

TABL. 11 (261). **ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE^a**

Stan w dniu 31 XII

TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys.	587,1	379,5	237,5	222,5	<i>Telephone main line in thous.</i>
w tym abonenci prywatni ^b	413,0	269,9	166,2	150,5	<i>of which private subscribers^b</i>
miasta	484,8	307,4	192,7	178,4	<i>urban areas</i>
w tym abonenci prywatni ^b	324,9	210,8	129,9	114,5	<i>of which private subscribers^b</i>
wieś	102,3	72,1	44,8	44,1	<i>rural areas</i>
w tym abonenci prywatni ^b	88,1	59,1	36,3	36,0	<i>of which private subscribers^b</i>
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej)	530,1	330,3	200,4	187,8	<i>of which standard main line (fixed line telephone subscribers)</i>
miasta	434,3	262,6	158,6	146,6	<i>urban areas</i>
wieś	95,8	67,7	41,8	41,2	<i>rural areas</i>
Aparaty telefoniczne publiczne samoinkasujące	4664	2346	702	341	<i>Public pay telephones</i>
miasta	3615	1520	548	216	<i>urban areas</i>
wieś	1049	826	154	125	<i>rural areas</i>

^a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^b Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych.

^a Data concern operators of public telecommunication network. ^b Possessing telephones installed in private dwellings.

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową i gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których przeważającym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

- 1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:
 - punktach sprzedaży detalicznej,
 - hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj.: urzędom, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej w zakresie sprzedaży towarów konsumpcyjnych prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), wydzielając sprzedaż w placówkach gastronomicznych. W odróżnieniu od grupowań występujących w klasyfikacji COICOP wyodrębnia się „towary nieżywnościowe”.

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny dla rolnictwa, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy mineralne lub chemiczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność, napoje bezalkoholowe, napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe oraz towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

General notes

1. Information in this chapter concerns all entities of the national economy conducting trade and catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the principal activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with NACE Rev. 2 in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”.

2. Data regarding the **retail sales** include:

- 1) the sale of consumer and non-consumer goods at:
 - retail sales outlets,
 - wholesale stores as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual needs of the purchaser;
- 2) the sale of commercial consumer goods as well as catering products in catering establishments.

The sale of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nursery schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, are marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales within the scope of consumer goods sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), separating sales in catering establishments. As opposed to groupings in the COICOP classification “non-foodstuff goods” are presented separately.

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods has been done on the following basis: non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., machinery for agriculture, seeds, animal feeding-stuffs, plant protection products, mineral or chemical fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food and non-alkoholic beverages, alcoholic beverages, tobacco as well as non-foodstuff goods was made by estimation.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału **sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku oraz dodatkowo często nabywanych towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do pozostałych sklepów zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

6. Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

7. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowywanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

8. **Magazyny handlowe** (hurtu i rozdzielcze detalu) są jednostkami organizacyjno-funkcjonalnymi podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona

4. Data regarding the **wholesale of commodities** include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sale realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sale realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

5. The division of **stores by organizational form** was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Department stores and trade stores are stores divided into separate departments, each selling a broad and universal assortment, particularly non-foodstuff goods, with a sales area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for trade stores.

Supermarkets are stores with a sales area from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.

Hypermarkets are stores with a sales area 2500 m² and more, selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

Universal stores are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption and also often purchased non-foodstuff goods, with a sales area from 120 to 399 m².

Specialized stores are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).

Other stores include stores with a sales area up to 119 m².

6. Shops include public pharmacies.

7. **Catering establishments** include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and takeout consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.

Mobile retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

8. **Trade warehouses** (wholesale and retail distribution) are organizational and functional units of economic entities engaged in the turnover of commodities. A warehouse is an entity designated for storing up commodities, occupying separate storage space, equipped with the technical and organizational means as well as with the

do magazynowania towarów, zajmująca wyodrębnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca personelem do obsługi tych środków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów.

9. Dane o działalności handlowej, w tym informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób dane uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego do 2007 r. na 5% próbie, od 2008 r. – 4% próbie tych jednostek (w przypadku sklepów

i stacji paliw – od 2004 r.). Dane o sprzedaży hurtowej, działalności gastronomicznej i magazynach handlowych dotyczą wyłącznie jednostek o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

10. Targowiska są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

personnel to service these means and, in addition, registering the amount and the changes in stocks.

9. Data regarding trade activity, including information about shops and petrol stations are compiled based of reporting. For entities employing up to 9 persons, the data have been generalized on the basis of the result of sample survey conducted until 2007 on a 5%, since 2008 – 4% sample of these entities (in case shops and petrol stations – since 2004). Data regarding wholesale, catering activity and trade warehouses concern exclusively entities employing more than 9 persons.

10. Marketplaces are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or weekly (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABLE 1 (262). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w mln zł	15661,2	19797,0	22675,3	23739,7	T O T A L in mln zł
W tym w przedsiębiorstwach handlowych ^a :					Of which in trade enterprises ^a :
w milionach złotych	3158,5	6679,6	7131,3	7610,0	in million zlotys
w %	20,2	33,7	31,4	32,1	in %
NA 1 MIESZKAŃA w zł	7574	9433	10845	11371	PER CAPITA in zł

^a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABLE 2 (263). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW WEDŁUG GRUP ^a (ceny bieżące)**
RETAIL SALES BY GROUPS ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH
 IN MILLION ZLOTYS

O G Ó Ł E M | **7125,0** | **11564,9** | **13314,1** | **14300,8** | **T O T A L**

W ODSETKACH
 IN PERCENT

O G Ó Ł E M | **100,0** | **100,0** | **100,0** | **100,0** | **T O T A L**

Towary konsumpcyjne	67,4	69,9	81,8	82,0	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe	25,6	32,1	31,1	32,2	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe	4,1	4,5	4,2	4,6	alcoholic beverages
towary nieżywnościowe	37,7	33,3	46,5	45,2	non-foodstuffs
Towary niekonsumpcyjne	32,6	30,1	18,2	18,0	Non-consumer goods

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises conducting trade activity (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABLE 3 (264). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH ^a**
(ceny bieżące)
WHOLESALE IN TRADE ENTERPRISES ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH
 IN MILLION ZLOTYS

O G Ó Ł E M | **17579,7** | **29370,6** | **41091,2** | **41560,5** | **T O T A L**

W ODSETKACH
 IN PERCENT

O G Ó Ł E M | **100,0** | **100,0** | **100,0** | **100,0** | **T O T A L**

Żywność i napoje bezalkoholowe ...	15,0	15,5	12,1	11,5	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	6,4	3,0	3,2	3,0	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	78,6	81,5	84,7	85,5	Non-foodstuff goods ^b

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (265). SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW^{ab}
 Stan w dniu 31 XII
SHOPS BY ORGANIZATIONAL FORMS AND PETROL STATIONS^{ab}
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Sklepy	20117	18109	19235	18497	Shops
Domy towarowe	5	2	4	4	Department stores
Domy handlowe	19	15	11	10	Trade stores
Supermarkety	160	280	380	416	Supermarkets
Hipermarkety	21	29	29	28	Hypermarkets
Sklepy powszechne	339	332	259	281	Grocery stores
Sklepy wyspecjalizowane	907	1437	1762	2020	Specialized shops
Pozostałe sklepy ^c	18666	16014	16790	15738	Other shops ^c
Stacje paliw	576	520	514	475	Petrol stations

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 337. ^b Według lokalizacji sklepu/stacji paliw. ^c Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

^a See general notes, item 5 on page 337. ^b According to location of shop/petrol station. ^c Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 5 (266). GASTRONOMIA^a
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	412	524	623	686	Number of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje	145	181	232	248	of which restaurants
Sprzedaż z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	166390	436995	501150	615862	Sales from catering activity (current prices) in thous. zł
w tym:					of which:
produkcja gastronomiczna	116687	356744	414949	503477	catering production
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	27667	37781	35466	41863	alcoholic beverages and tobacco

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (267). **MAGAZYNY HANDLOWE^a**

Stan w dniu 31 XII

TRADE WAREHOUSES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2012	2015	SPECIFICATION
Magazyny zamknięte:					<i>Secured warehouses:</i>
liczba	1556	1813	1911	1738	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ²	887,6	1693,6	1895,0	1778,5	<i>storage area in thous. m²</i>
Magazyny zadaszone:					<i>Roofed warehouses:</i>
liczba	155	183	334	241	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ²	54,4	73,2	229,8	160,0	<i>storage area in thous. m²</i>
Place składowe:					<i>Storage sites:</i>
liczba	341	369	362	330	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ²	984,5	868,1	1083,6	967,6	<i>storage area in thous. m²</i>
Silosi i zbiorniki:					<i>Silos and reservoirs:</i>
liczba	798	1210	969	853	<i>number</i>
pojemność w dam ³	215,1	521,4	432,2	607,9	<i>capacity in dam³</i>

^a Hurtu i rozdzielcze detalu; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

U w a g a. Od 2006 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 3 lata.

^a Wholesale and retail distribution; data concern economic entities employing more than 9 persons.

N o t e. Since 2006 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 7 (268). **TARGOWISKA**

Stan w dniu 31 XII

MARKETPLACES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					<i>Permanent marketplaces:</i>
liczba	145	136	134	133	<i>number</i>
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	126	121	126	127	<i>of which with predominance of small-retail sales</i>
powierzchnia w tys. m ²	699,4	663,5	640,7	628,5	<i>area in thous. m²</i>
w tym sprzedażowa	392,2	360,0	371,5	361,1	<i>of which sales area</i>
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	6049	5594	6031	6075	<i>permanent small-retail sales outlets</i>
w tym na targowiskach czynnych codziennie	4465	3997	4099	4078	<i>of which at marketplaces opened daily</i>
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	73	123	156	267	<i>Seasonal marketplaces^a (during the year)</i>
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	10095,2	7914,1	6926,5	6740,3	<i>Annual receipts from marketplace fees in thous. zł</i>

^a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

^a Number of marketplaces or places located on streets and squares open periodically.

DZIAŁ XIX

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. 2016, poz. 1047).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują podmiotów prowadzących działalność bankową, maklerską, ubezpieczeniową oraz towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, a także samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku;
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;
- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

CHAPTER XIX

FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. The financial results of enterprises are adjusted to the Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text: Journal of Laws 2016, item 1047).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, brokerage houses, insurance companies, investment and pension societies, national investment funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- 1) net revenues from sale of products (goods and services), including subsidies on products;
- 2) net revenues from sale of goods and materials, including sums due from the sale of re-use packages;
- 3) other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights), assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages, reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, revenues from social activities, revenues from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;
- 4) financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on term deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.

3. Koszty uzyskania przychodów z całości kształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne, do których zalicza się: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży, z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Wynik zdarzeń nadzwyczajnych (zyski i straty nadzwyczajne) to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) the cost of products sold (goods and services), i.e., the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories;
- 2) the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;
- 3) other operating costs, to which the following are included: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future certain liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;
- 4) financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment, the surplus of foreign exchange losses over gains.

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices, taking into account discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Result on extraordinary events (extraordinary profits and losses) are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events.

7. The gross financial result (profit or loss) is the result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg. Obejmuje on:

- część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczoną, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego, przy czym rezerwę tworzy się niezależnie od tego, czy jednostka osiągnie zysk czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

9. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

10. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4 obliczono następująco:

- 1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 2) **wskaźnik rentowności obrotu:**
 - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
 - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- 3) **wskaźnik płynności finansowej:**
 - **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych),
 - **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych),
 - **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych jednostki (zapasów, należności krótkoterminowych, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

11. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, należności krótkoterminowe, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

8. Obligatory encumbrances on gross financial result include corporate income tax and personal income tax as well as other payments resulting from separate regulations. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. It includes:

- the current part, i.e., the tax presented in the tax declaration for a given reporting period,
- the deferred part, i.e., a difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period. The reserve is created irrespective of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.

9. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

10. The economic relations presented in table 4 were calculated as follows:

- 1) **cost level indicator** as the relation of the costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;
- 2) **turnover profitability rate:**
 - **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
 - **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;
- 3) **financial liquidity ratio of:**
 - **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities (excluding special funds),
 - **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues to short-term liabilities (excluding special funds),
 - **third degree** as the relation of current assets of the entity (stocks, short-term dues, short-term investments and short-term inter-period settlements) to short-term liabilities (excluding special funds).

11. Current assets include: stocks, short-term dues, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and short-term inter-period settlements.

Dues from deliveries and services are included in short-term dues (irrespective of their due date).

12. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, należne wpłaty na kapitał podstawowy, udziały (akcje) własne, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.), akcyjnych, komandytowo-akcyjnych — kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych — fundusz założycielski,
- w spółdzielniach — fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, partnerskich, cywilnych — kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

13. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

14. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

12. Share equity (funds) is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: share capital (fund), share capital not paid up, entity's shares (stock), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year. Share capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- initial capital — in limited liability, joint stock, joint stock-limited companies,
- founders' capital — in state owned enterprises,
- participation fund — in cooperatives,
- owners' capital — in limited partnership, unlimited partnership, professional partnership and civil law partnership companies.

Share capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in cooperatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

13. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from credits and loans and are divided into: long-term liabilities — when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities — when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

14. Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.

TABL. 1 (269). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES
BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
Przychody z całokształtu działalności	57233,2	93967,6	111558,0	115135,4	Revenues from total activity
sektor publiczny	6450,7	5088,2	5205,7	4954,1	public sector
sektor prywatny	50782,5	88879,4	106352,3	110181,3	private sector
w tym:					of which:
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wytworów i usług)	33290,6	52631,3	59886,4	63243,6	Net revenues from sale of products (goods and services)
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	22527,9	38691,1	49075,1	49218,2	Net revenues from sale of goods and materials
Przychody finansowe	440,0	872,3	791,3	962,9	Financial revenues
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	55054,7	90093,7	106648,5	109700,5	Costs of obtaining revenues from total activity
sektor publiczny	6419,1	4672,4	4957,2	4650,7	public sector
sektor prywatny	48635,6	85421,3	101691,3	105049,8	private sector
w tym:					of which:
Koszt własny sprzedanych produktów (wytworów i usług)	33812,8	54018,1	60877,9	63832,6	Cost of products sold (goods and services)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	19622,9	33662,8	43060,4	43072,9	Value of goods and materials sold
Koszty finansowe	654,7	1208,8	1287,5	1431,7	Financial costs
Wynik finansowy na działalności gospodarczej	2178,5	3873,9	4909,4	5434,8	Financial result on economic activity
sektor publiczny	31,6	415,7	248,5	303,4	Public sector
sektor prywatny	2146,9	3458,2	4660,9	5131,5	Private sector
Wynik zdarzeń nadzwyczajnych	5,2	7,7	3,3	-5,7	Result on extraordinary events
sektor publiczny	0,9	0,3	0,9	0,6	Public sector
sektor prywatny	4,3	7,4	2,5	-6,3	Private sector
Zyski nadzwyczajne	9,6	13,3	9,1	24,7	Extraordinary profits
Straty nadzwyczajne	4,4	5,6	5,8	30,5	Extraordinary losses
Wynik finansowy brutto	2183,7	3881,6	4912,8	5429,1	Gross financial result
sektor publiczny	32,5	416,0	249,3	304,0	public sector
sektor prywatny	2151,2	3465,6	4663,5	5125,1	private sector
Zysk brutto	2710,5	4524,6	5628,8	6301,0	Gross profit
Strata brutto	526,8	643,0	716,0	871,9	Gross loss
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	464,3	704,1^a	703,4	893,2	Obligatory encumbrances on gross financial result
sektor publiczny	52,3	142,8	51,5	76,6	Public sector
sektor prywatny	412,0	561,3	651,9	816,6	Private sector
W tym podatek dochodowy	454,5	704,1	703,4	893,2	Of which income tax
Wynik finansowy netto	1719,4	3177,5	4209,3	4535,9	Net financial result
sektor publiczny	-19,8	273,3	197,9	227,4	public sector
sektor prywatny	1739,2	2904,2	4011,4	4308,6	private sector
Zysk netto	2258,9	3817,0	4904,8	5305,6	Net profit
Strata netto	539,5	639,5	695,5	769,7	Net loss

^a Obejmują tylko podatek dochodowy.

^a Include only income tax.

TABL. 2 (270). PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody z całokształtu działalności <i>Revenues from total activity</i>	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności <i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	Wynik finansowy brutto <i>Gross finan- cial result</i>	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto <i>Obligatory encumbran- ces on gross financial result</i>	Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>
		w mln zł		in mln zł		
O G Ó Ł E M	2005	57233,2	55054,7	2183,7	464,3	1719,4
T O T A L	2010	93967,6	90093,7	3881,6	704,1 ^a	3177,5
	2014	111558,0	106648,5	4912,8	703,4	4209,3
	2015	115135,4	109700,5	5429,1	893,2	4535,9
w tym: of which:						
Przemysł		53472,4	49766,0	3706,4	679,4	3027,0
<i>Industry</i>						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe		51038,2	47593,1	3445,1	632,9	2812,2
<i>manufacturing</i>						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		1305,3	1153,5	151,7	27,1	124,6
<i>water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities</i>						
Budownictwo		5372,0	5087,1	284,9	36,6	248,3
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		46387,7	45502,0	876,5	131,8	744,7
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa		3031,5	2883,4	148,6	3,4	145,2
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		325,0	294,2	30,7	2,2	28,6
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>						
Informacja i komunikacja		476,2	383,2	93,1	6,1	87,0
<i>Information and communication</i>						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		384,4	355,0	29,4	4,8	24,6
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		1462,5	1377,1	85,1	14,2	70,9
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		804,6	789,2	15,4	-5,8	21,2
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		1002,7	957,3	45,4	9,0	36,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		946,7	894,9	51,8	8,0	43,8
<i>Human health and social work activities</i>						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		62,1	62,2	-0,1	0,8	-0,9
<i>Arts, entertainment and recreation</i>						

^a Obejmują tylko podatek dochodowy.

^a Include only income tax.

TABL. 4 (272). RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicator</i>	Wskaźnik rentowności obrotu <i>Turnover profitability rate</i>		Wskaźnik płynności finansowej <i>Financial liquidity ratio of the</i>			
		brutto <i>gross</i>	netto <i>net</i>	I stopnia <i>first degree</i>	II stopnia <i>second degree</i>	III stopnia <i>third degree</i>	
		w %		in %			
OGÓŁEM	2005	96,2	3,8	3,0	22,2	90,4	141,0
TOTAL	2010	95,9	4,1	3,4	29,2	95,0	146,9
	2014	95,6	4,4	3,8	29,9	92,7	152,9
	2015	95,3	4,7	3,9	34,7	92,8	148,1
sektor publiczny		93,9	6,1	4,6	121,3	184,7	277,9
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		95,3	4,7	3,9	31,3	89,2	142,9
<i>private sector</i>							
w tym: <i>of which:</i>							
Przemysł		93,1	6,9	5,7	39,1	95,9	150,7
<i>Industry</i>							
w tym: <i>of which:</i>							
przetwórstwo przemysłowe		93,3	6,8	5,5	36,6	93,0	149,1
<i>manufacturing</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		88,4	11,6	9,5	126,2	196,4	209,9
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>							
Budownictwo		94,7	5,3	4,6	78,4	166,0	214,7
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		98,1	1,9	1,6	15,6	69,9	131,4
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa		95,1	4,9	4,8	37,5	114,5	129,9
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		90,5	9,5	8,8	61,7	91,7	106,0
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		80,5	19,5	18,3	79,7	165,4	186,6
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		92,3	7,7	6,4	380,4	505,2	517,5
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		94,2	5,8	4,8	159,0	210,6	240,3
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		98,1	1,9	2,6	65,9	128,4	154,2
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		95,5	4,5	3,6	94,4	174,5	185,6
<i>Administrative and support service activities</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		94,5	5,5	4,6	58,6	122,1	131,7
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		100,1	-0,1	-1,5	54,8	79,3	145,0
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							

TABL. 5 (273). AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES

As of 31 XII

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Zapasy			
			razem <i>total</i>	w tym		
				materiały <i>materials</i>	półprodukty i produkty w toku <i>semifinished products and work in progress</i>	
w mln zł						
1	OGÓŁEM	2005	17429,7	5988,3	1553,5	527,3
2	TOTAL	2010	29466,5	9891,8	3036,1	1114,7
3	2014	35696,6	13300,3	3436,3	1576,5
4	2015	38736,0	13819,3	3532,2	1613,7
5	sektor publiczny		2769,5	882,3	158,2	31,7
	<i>public sector</i>					
6	sektor prywatny		35966,5	12937,0	3374,0	1582,0
	<i>private sector</i>					
	w tym:					
	<i>of which:</i>					
7	Przemysł		20144,7	7149,1	3081,7	1349,5
	<i>Industry</i>					
	w tym:					
	<i>of which:</i>					
8	przetwórstwo przemysłowe		19124,0	7028,9	2980,8	1348,7
	<i>manufacturing</i>					
9	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		626,2	31,3	18,3	0,2
	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
10	Budownictwo		2308,0	369,5	105,8	134,8
	<i>Construction</i>					
11	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		12764,9	5816,9	209,4	69,2
	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
12	Transport i gospodarka magazynowa		765,9	65,8	28,7	4,0
	<i>Transportation and storage</i>					
13	Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		58,5	6,0	2,2	0,3
	<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
14	Informacja i komunikacja		165,3	8,5	4,3	1,4
	<i>Information and communication</i>					
15	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		161,8	0,9	0,2	-
	<i>Financial and insurance activities</i>					
16	Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		704,4	54,8	5,1	21,5
	<i>Real estate activities</i>					
17	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		372,9	16,2	6,1	1,8
	<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
18	Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		347,7	15,8	6,2	0,7
	<i>Administrative and support service activities</i>					
19	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		174,6	7,4	5,3	0,1
	<i>Human health and social work activities</i>					
20	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		31,8	3,8	0,1	0,3
	<i>Arts, entertainment and recreation</i>					

Stocks		Należności krótkoterminowe <i>Short-term dues</i>		Inwestycje krótkoterminowe <i>Short-term investments</i>	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe <i>Short-term deferred expenditures</i>	Lp. No.
<i>of which</i>		razem <i>total</i>	w tym z tytułu dostaw i usług <i>of which from deliveries and services</i>			
produkty gotowe <i>finished products</i>	towary <i>goods</i>					
<i>in mln zł</i>						
1810,3	1993,8	8432,8	1178,7	2740,4	268,2	1
1672,1	3916,8	13199,0	11689,5	5866,7	509,0	2
2319,9	5705,9	14660,7	12652,9	6983,6	752,0	3
2224,6	6196,8	15196,8	13031,8	9082,1	637,8	4
551,2	122,8	631,8	480,9	1209,3	46,1	5
1673,5	6074,0	14565,0	12550,8	7872,8	591,7	6
1963,1	614,3	7589,6	6308,8	5226,9	179,1	7
1956,3	605,8	7237,3	6028,9	4695,4	162,3	8
4,5	5,3	209,4	156,4	376,6	9,0	9
26,8	81,1	942,5	817,3	842,1	154,0	10
70,7	5383,4	5278,0	4799,9	1512,8	157,2	11
0,5	31,3	454,1	355,4	221,1	24,9	12
–	2,9	16,5	9,8	34,1	2,0	13
0,2	2,5	75,9	59,3	70,6	10,3	14
–	0,7	39,0	32,2	119,0	3,0	15
6,3	20,5	151,2	123,3	466,0	32,4	16
0,1	7,8	151,1	131,0	159,4	46,2	17
3,3	4,7	150,0	131,1	176,8	5,1	18
0,5	1,5	84,2	77,4	77,7	5,4	19
–	3,3	5,4	3,5	12,0	10,6	20

TABL. 6 (274). **KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym		Of which		
		kapitały (fundusze) podstawowe share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplementary capital (fund)	niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year	
		w mln zł	in mln zł			
O G Ó Ł E M	2005	21903,7	11290,0	6444,8	402,5	1686,9
T O T A L	2010	32430,9	14208,5	12644,9	-1177,3	3133,9
	2014	38510,3	14877,3	15584,9	-1535,7	4249,0
	2015	40355,6	14757,3	16703,0	-1518,4	4565,3
sektor publiczny		5899,3	3701,9	1432,2	-115,8	226,8
<i>public sector</i>						
sektor prywatny		34456,3	11055,4	15270,8	-1402,6	4338,4
<i>private sector</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
Przemysł		23967,5	8939,1	9398,0	-798,2	3029,8
<i>Industry</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
przetwórstwo przemysłowe		20777,4	6982,9	8768,8	-734,8	2815,6
<i>manufacturing</i>						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		1965,3	1435,6	208,4	-71,5	124,6
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
Budownictwo		1649,7	454,6	756,5	72,7	250,4
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		7445,4	1456,1	3923,0	-152,4	768,9
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa		930,8	644,3	217,4	-166,3	145,2
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		213,6	126,8	62,2	-20,6	28,6
<i>Accommodation and catering^Δ</i>						
Informacja i komunikacja		310,4	261,8	218,7	-298,8	87,0
<i>Information and communication</i>						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		103,1	37,9	26,6	0,1	24,6
<i>Financial and insurance activities</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		3563,7	2170,3	1016,1	-19,7	70,9
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		511,7	222,2	222,5	-82,9	22,0
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		248,9	84,4	119,1	-12,1	36,4
<i>Administrative and support service activities</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		349,5	174,3	138,9	-7,4	43,8
<i>Human health and social work activities</i>						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		37,3	33,0	13,1	-12,5	-0,9
<i>Arts, entertainment and recreation</i>						

TABL. 7 (275): **KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓŁEK^a**

Stan w dniu 31 XII

SHARE CAPITAL OF COMPANIES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym		Of which		
		Skarbu Państwa of the State Treasury	państwo- wych osób prawnych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagra- nicznych of foreign persons	
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2005	7374,5	1213,5	963,3	1398,1	1363,3
TOTAL	2010	10809,1	1175,2	430,5	2003,3	2617,2
	2014	11462,9	968,6	234,1	2327,1	2467,5
	2015	11451,0	956,4	234,1	2343,4	2599,9
sektor publiczny		3668,4	953,0	224,5	201,8	–
<i>public sector</i>						
sektor prywatny		7782,6	3,4	9,6	2141,7	2599,9
<i>private sector</i>						
w tym: of which:						
Przemysł		8130,9	903,0	76,6	1350,5	2035,8
<i>Industry</i>						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe		6210,2	882,9	66,4	1332,1	1954,5
<i>manufacturing</i>						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		1417,2	–	10,2	6,9	81,3
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
Budownictwo		343,0	–	–	185,9	3,1
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		1012,3	–	3,9	505,8	310,8
<i>Transportation and storage</i>						
Transport i gospodarka magazynowa		473,9	0,1	5,6	61,0	114,8
<i>Accommodation and catering^Δ</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		77,8	–	–	50,7	0,5
<i>Information and communication</i>						
Informacja i komunikacja		260,7	0,7	10,3	11,1	0,1
<i>Financial and insurance activities</i>						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		32,9	18,4	–	8,8	0,3
<i>Real estate activities</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		513,6	–	1,2	52,0	–
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		193,3	–	66,0	15,0	99,8
<i>Administrative and support service activities</i>						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		71,0	–	–	15,9	9,0
<i>Human health and social work activities</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		163,6	24,5	20,6	60,1	1,8
<i>Arts, entertainment and recreation</i>						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		33,0	–	–	0,8	2,3

^a Dane dotyczą spółek prawa handlowego, spółek cywilnych i innych spółek powołanych odrębnymi przepisami oraz zagranicznych przedsiębiorstw drobnej wytwórczości i oddziałów przedsiębiorców zagranicznych.

^a Data concerns commercial companies, civil law partnerships and others companies established on the basis of separate rules as well as foreign small-scale enterprises and branches of foreign enterprises.

TABL. 8 (276). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

LIABILITIES OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term			
		razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which		
					kredyty i pożyczki credits and loans	z tytułu dostaw i usług from deli- veries and services	
		w mln zł		in mln zł			
OGÓŁEM	2005	15784,6	3160,9	2212,9	12623,7	3294,5	6676,0
TOTAL	2010	26720,8	6370,8	3786,6	20350,0	3841,7	11548,4
	2014	31751,8	8150,6	6277,5	23601,2	5587,7	12696,8
	2015	34033,7	7607,8	5664,5	26426,0	7481,8	13396,1
sektor publiczny		2367,1	1350,6	630,2	1016,5	125,5	388,7
public sector							
sektor prywatny		31666,7	6257,2	5034,3	25409,5	7356,3	13007,5
private sector							
w tym: of which:							
Przemysł		17239,6	3782,0	2939,0	13457,6	4699,2	5735,2
Industry							
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe		15748,3	2849,1	2454,9	12899,2	4569,7	5563,2
manufacturing							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		1073,7	766,4	344,8	307,3	81,2	63,2
water supply; sewerage, waste manag- ment and remediation activities							
Budownictwo		1258,0	174,5	123,2	1083,6	134,0	679,2
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		11287,8	1538,2	1034,3	9749,6	2168,0	6155,5
Transport i gospodarka magazynowa		856,4	262,1	183,6	594,3	96,4	226,0
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		213,7	157,5	155,7	56,1	15,3	26,1
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja		142,6	52,1	31,9	90,4	21,0	33,5
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		156,2	122,9	6,3	33,3	3,3	6,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		1282,4	877,8	710,8	404,5	51,1	166,6
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		330,4	88,1	80,3	242,3	79,2	78,3
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		265,8	75,5	16,0	190,2	28,6	49,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		355,8	220,8	208,8	135,0	41,7	56,3
Human health and social work activities							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		24,3	2,3	2,2	22,1	3,9	15,1
Arts, entertainment and recreation							

Uwagi ogólne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów oraz województw), zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej.

Podstawę prawną określającą te procesy stanowiła: dla 2005 r. — ustawa z dnia 26 XI 1998 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późn. zm.), a w latach 2010–2015 — ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz.U. 2013, poz. 885 z późn. zm.) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz.U. 2009 Nr 157, poz. 1241 z późn. zm.). W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego również ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym, ustawa z dnia 5 VI 1998 r., o samorządzie województwa (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r., poz. 1515, 1445, 1392 z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity: Dz.U. 2015 r., poz. 513 z późn. zm.).

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów i wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych.

3. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określane w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje równocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydat-

General notes

1. Public finance include the processes connected with accumulation and allocation of public funds, and particularly: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local government units (i.e. gminas, cities with powiat status, powiats and voivodships), incurring liabilities involving public funds, managing public funds and public dept, as well as settlements with the European Union budget.

The legal basis defining the above mentioned processes was provided: for 2005 — the Law on Public Finances, dated 26 XI 1998 (uniform text: Journal of Laws 2003 No. 15, item 148 with later amendments), and in 2010–2015 — the Law on Public Finances, dated 27 VIII 2009 (uniform text: Journal of Laws 2013, item 885 with later amendments), and regulations introducing the Law on Public Finances (Journal of Laws 2009 No. 157, item 1241 with later amendments). With respect to the financial management of local government units, the legal basis is additionally provided by the Law on Gmina Local Government, dated 8 III 1990, the Law on Powiat Local Government, dated 5 VI 1998, the Law on Voivodship Local Government, dated 5 VI 1998 (uniform text: Journal of Laws 2013, items 1515, 1445, 1392 with later amendments) as well as the Law on Incomes of Local Government Units, dated 13 XI 2003 (unified text: Journal of Laws 2015, item 513 with later amendments).

2. The presented data include information regarding revenue and expenditure of local self-government units budgets as well as revenue and costs of local government budgetary establishments.

3. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are determined in the budgetary law passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Law of Public Finances.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore in tables revenue and expenditure of gminas are given without data for cities with powiat status, while revenue and expenditure of cities with powiat status are given jointly with gmina and powiat part of revenue and expendi-

kami części gminnej i powiatowej. Powyższa uwaga dotyczy również samorządowych zakładów budżetowych.

4. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. na działy — określające rodzaj działalności oraz paragrafy — określające rodzaj dochodu, przychodu lub wydatku. Prezentowane dane opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 III 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (tekst jednolity Dz.U. 2014 poz. 1053).

5. Na **dochody** budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
 - a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
 - b) wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilno-prawnych, opłata skarbową,
 - c) dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze,
 - d) środki z innych źródeł na dofinansowanie zadań własnych;
- 2) dotacje:
 - a) celowe z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
 - b) przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, płatności z budżetu środków europejskich (paragrafy 200 i 620 według szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych),
 - c) otrzymane z funduszy celowych (od 2011 r. są tylko państwowe fundusze celowe),
 - d) pozostałe dotacje, w tym dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego;
- 3) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

6. **Wydatki** budżetów jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na majątkowe (w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m. in.:

- wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
- wydatki na zakup materiałów i usług,

ture. Above note concerns also local government budgetary establishment.

4. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are grouped in accordance with the provisions set forth in the Law on Public Finances, i.e. they are grouped into divisions — defining types of activity, and into paragraphs — defining types of revenue, income or expenditure. The presented data were compiled in accordance with the decree of the Minister of Finance, dated 2 III 2010 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources (uniform text Journal of Laws 2014, item 1053).

5. Budget revenue of local government units comprise:

- 1) own revenue, i.e.:
 - a) revenue from shares in receipts from corporate and personal income taxes,
 - b) receipts from taxes and fees established and collected on the basis of separate acts, of which the tax on real estate, the agricultural tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, stamp duty,
 - c) revenue from property, e.g., revenue from renting and leasing as well as agreements with a similar character,
 - d) funds from other sources for the additional financing of own tasks;
- 2) grants:
 - a) targeted grants from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, and tasks realized on the basis of agreements with government administration bodies,
 - b) provided under programmes financed with European funds and other foreign funds that are not reimbursable and payments from the European funds budget (paragraphs 200 and 620 according to the detailed classification of incomes, expenses, revenues and expenditures, and funds from foreign sources),
 - c) received from appropriated funds (since 2011 state appropriated funds),
 - d) other grants, of which targeted grants for tasks realized on the basis of agreements between local government units;
- 3) general subvention from the state budget, comprising: equalisation, educational, compensating, balancing and regional parts.

6. **Expenditure** of local government units budgets are divided into: property-related (including investment-related) and current expenditures, such as:

- expenditure on wages and salaries (including derivatives),
- expenditure on the purchase of materials and services,
- grants, among others, for organizational and legal units operating within local government units budgets,

- dotacje m.in. dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
- wydatki na obsługę długu publicznego, w tym z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji.

7. Od 2010 r. w sektorze finansów publicznych funkcjonują **samorządowe zakłady budżetowe**, które odpłatnie wykonują zadania i pokrywają koszty swojej działalności z przychodów własnych oraz ewentualnych dotacji przedmiotowych, a także z dotacji celowych na zadania bieżące i z dotacji celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji, otrzymanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

8. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano w Głównym Urzędzie Statystycznym na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

- *expenditure on public debt servicing, of which payments related to granting endorsements and guarantees.*

*7. Since 2010 in the sector of public finance are functioning **local government budgetary establishments** which perform tasks for a fee, and cover the costs related to their activity from own revenues and from possible objective grants, as well as from appropriated grants for current tasks and appropriated grants for financing or co-financing of the investment-related costs, obtained from the budgets of local government units.*

8. Information concerning local government units budgets is compiled in the Central Statistical Office on the basis of the Ministry of Finance reports.

TABL. 1 (277). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW

REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiats</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	2005	5269198,1	2346564,9	1915560,8	682589,5	324482,9
TOTAL	2010	8419510,0	3670053,4	2778580,4	1149255,0	821621,2
	2014	10155578,7	4425830,6	3639115,3	1247142,8	843490,0
	2015	10696712,1	4667634,7	3828302,6	1237917,5	962857,3
Dochody własne		4924764,9	2168604,8	2099201,9	379429,4	277528,7
Own revenue						
w tym: <i>of which:</i>						
Udział w podatku dochodowym		1997187,7	711737,3	858804,5	191548,3	235097,6
<i>Share in income tax</i>						
od osób prawnych		280335,7	32653,3	61286,9	6769,7	179625,8
<i>corporate income tax</i>						
od osób fizycznych		1716852,0	679084,0	797517,6	184778,6	55471,8
<i>personal income tax</i>						
Podatek od nieruchomości		1050273,7	575943,6	474330,1	–	–
<i>Tax on real estate</i>						
Podatek rolny		114015,3	113597,8	417,5	–	–
<i>Agricultural tax</i>						
Podatek od środków transportowych		48293,5	31078,5	17215,1	–	–
<i>Tax on means of transport</i>						
Podatek od czynności cywilnoprawnych		72901,1	36761,3	36139,8	–	–
<i>Tax on civil law transactions</i>						
Oplata skarbowa		17038,3	7515,9	9522,4	–	–
<i>Stamp duty</i>						
Dochody z majątku		324348,1	121446,6	180759,8	16206,9	5934,8
<i>Revenue from property</i>						
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze		176860,1	70245,6	94153,2	9552,5	2908,8
<i>of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character</i>						

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABLE 1 (277). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)**
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
Dochody własne (dok.) Own revenue (cont.)					
w tym (dok.): of which (cont.):					
Środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł	172560,6	138334,6	30421,8	3804,2	–
<i>Funds for additional financing of own tasks from other sources</i>					
Wpływy z usług	343865,2	84453,9	174707,5	84352,4	351,4
<i>Revenue from services</i>					
Dotacje ogółem	2742555,2	1106001,7	821458,0	304750,4	510345,1
Total grants					
Dotacje celowe	1789794,5	955186,2	436423,3	256913,5	141271,4
<i>Targeted grants</i>					
z budżetu państwa	1650282,5	904558,5	405112,9	209985,0	130626,0
<i>from the state budget</i>					
na zadania: for tasks:					
z zakresu administracji rządowej	1096094,0	589069,5	277709,7	140766,2	88548,7
<i>for government administration tasks</i>					
własne	549463,5	312365,5	127065,1	67962,6	42070,3
<i>for own tasks</i>					
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	4725,0	3123,5	338,2	1256,3	7,0
<i>realized on the basis of agreements with government administration bodies</i>					
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	61602,7	23151,5	13584,0	20737,8	4129,4
<i>for tasks realized on the basis of agreements between local government units</i>					
otrzymane z państwowych funduszy celowych received from state appropriated funds	31082,9	7451,4	17581,4	2255,3	3794,8
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań	46826,4	20024,8	145,0	23935,4	2721,2
<i>for financial assistance between local government units for additional financing of own tasks</i>					
Dotacje z paragrafów 200 i 620 ^b	943860,5	150792,3	384199,4	47836,9	361031,9
<i>Grants from paragraphs 200 and 620^b</i>					
Subwencja ogólna z budżetu państwa	3029392,1	1393028,2	907642,7	553737,7	174983,5
General subvention from the state budget					
w tym część oświatowa	2311561,3	1018441,2	830736,5	401956,0	60427,6
<i>of which educational part</i>					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. ^b Of the classification of budget revenue and expenditure.

TABL. 2 (278). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG DZIAŁÓW W 2015 R.

REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS
BY DIVISION IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas ^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiaty</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
	w tys. zł		<i>in thous. zł</i>		
OGÓŁEM	10696712,1	4667634,7	3828302,6	1237917,5	962857,3
TOTAL					
w tym: <i>of which:</i>					
Rolnictwo i łowiectwo	187652,4	128582,5	63,5	198,0	58808,4
<i>Agriculture and hunting</i>					
Przetwórstwo przemysłowe	2430,0	1337,0	–	690,5	402,4
<i>Manufacturing</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz i wodę	37261,2	37261,2	–	–	–
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Transport i łączność	812686,9	135925,1	510354,9	70051,4	96355,6
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	357482,3	130253,0	205892,4	17597,4	3739,4
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	40190,9	11526,8	7655,8	20877,8	130,5
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	101550,3	34099,1	45450,5	12621,6	9379,1
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożar- owa	126232,0	7698,3	58321,4	60212,3	–
<i>Public safety and fire care</i>					
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobo- wości prawnej oraz wydatki związane z ich po- borem	3506796,0	1567571,8	1474328,8	228139,3	236756,2
<i>Income taxes from legal persons, natural persons and other organizational units without legal per- sonality and expenses associated with their intake</i>					
Różne rozliczenia	3411961,4	1421497,2	930122,4	555723,2	504618,6
<i>Miscellaneous settlements</i>					
Oświata i wychowanie	210679,4	122154,2	66581,9	20351,0	1592,3
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	95643,8	299,0	22018,8	60734,6	12591,4
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna	1102235,7	671636,5	294818,6	129470,9	6309,7
<i>Social assistance</i>					
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej <i>Other tasks in sphere of social policy</i>	97172,0	15776,1	35467,5	41860,3	4068,1
Edukacyjna opieka wychowawcza	40251,4	27514,0	8690,1	4000,0	47,2
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	422775,3	266977,0	141279,3	9129,0	5390,0
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	36567,1	27899,7	4667,3	261,9	3738,3
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna	49147,1	30892,9	16495,0	1591,9	167,3
<i>Physical education</i>					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (279). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW

EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Wojewódz- two
		Total	Gminas ^a	Cities with powiat status	Powiaty	Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	2005	5347256,1	2327514,3	1972817,4	676685,7	370238,7
TOTAL	2010	9177431,8	4035331,4	3068904,7	1222372,9	850822,7
	2014	10419045,0	4526680,0	3804208,1	1253243,2	834913,7
	2015	10434825,9	4604052,2	3652948,0	1219112,8	958712,9
Wydatki bieżące		8423044,6	3788615,3	3008675,0	1054756,5	570997,7
Current expenditure						
w tym: of which:						
Dotacje		810114,0	224808,6	313562,6	60880,0	210862,9
Grants						
w tym dla samorządowych zakładów budżeto- wych		24665,4	17135,3	6080,5	1449,6	–
of which for local government budgetary estab- lishments						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych		1135208,4	756018,7	316368,4	56372,2	6449,1
Benefits for natural persons						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych		6331217,4	2757508,8	2301101,9	927265,2	345341,6
Current expenditure of budgetary units						
w tym: of which:						
wynagrodzenia		3211269,1	1421887,9	1085789,3	557499,2	146092,7
wages and salaries						
w tym osobowe		2902866,6	1283261,6	987610,4	499429,7	132564,9
of which personal						
pochodne od wynagrodzeń ^b		605427,6	284357,3	199524,9	95290,0	26255,4
derivatives from wages and salaries ^b						
zakup materiałów i usług		2060144,5	828749,1	887607,3	183256,7	160531,3
purchase of materials and services						
Obsługa długu publicznego		120548,0	39379,2	65264,3	8495,2	7409,3
Public debt servicing						
w tym wypłaty z tytułu gwarancji i poręczeń		1078,7	55,5	457,2	566,0	–
of which payments related to guarantees and endorsements						
Wydatki majątkowe		2011781,3	815436,9	644273,0	164356,3	387715,1
Property expenditure						
w tym inwestycyjne ^c		1948128,3	807765,9	613237,2	163006,3	364118,9
of which investment expenditure ^c						

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. ^c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as contribution to the Bridging Pension Fund. ^c Including grants for financing investment tasks of local government budgetary establishments.

TABL. 4 (280). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2015 R.
EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY DIVISIONS IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiats</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
	w tys. zł		<i>in thous. zł</i>		
OGÓŁEM	10434825,9	4604052,2	3652948,0	1219112,8	958712,9
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	232353,4	160676,4	591,8	431,0	70654,2
<i>Agriculture and hunting</i>					
Przetwórstwo przemysłowe	53815,0	2959,5	–	690,5	50165,0
<i>Manufacturing</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektry- czną, gaz i wodę	32229,8	30491,7	1504,2	–	233,9
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Transport i łączność	1659558,0	438158,2	763972,8	180005,6	277421,5
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	254092,8	109055,4	138498,4	6269,5	269,5
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	64781,8	23847,4	14939,6	19221,7	6773,1
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	861963,5	441545,2	195617,1	125496,8	99304,4
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	199236,9	42410,4	94870,2	61831,4	125,0
<i>Public safety and fire care</i>					
Obsługa długu publicznego	120638,9	39454,5	65438,6	8336,4	7409,3
<i>Public debt servicing</i>					
Różne rozliczenia	15151,9	4392,2	9510,9	1248,8	–
<i>Miscellaneous settlements</i>					
Oświata i wychowanie	3208736,2	1572062,0	1197375,8	382791,6	56506,8
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	262910,7	25128,0	65791,5	77443,2	94548,0
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna	1565039,9	862593,8	496058,1	196628,0	9760,0
<i>Social assistance</i>					
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej <i>Other tasks in sphere of social policy</i>	208495,4	26005,1	68542,8	79996,1	33951,4
Edukacyjna opieka wychowawcza	242587,3	61455,8	99570,6	57319,7	24241,1
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	715738,8	469407,4	227517,3	7500,2	11313,9
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	327269,7	151162,9	83560,1	3549,6	88997,1
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna	241521,1	112601,7	112646,0	4780,3	11493,1
<i>Physical education</i>					

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

TABLE 5 (281). PRZYCHODY I KOSZTY SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH
REVENUE AND COSTS OF LOCAL GOVERNMENT BUDGETARY ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiats</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
		w tys. zł		<i>in thous. zł</i>		
Przychody	2014	230091,2	164857,4	54993,8	10240,0	–
Revenue	2015	235466,7	165518,8	55334,7	14613,2	–
w tym: <i>of which:</i>						
Przychody ze sprzedaży wyrobów, składników majątkowych i usług		154429,0	110302,8	37107,7	7018,5	–
<i>Revenue from sale of products, asset components and services</i>						
Dotacje z budżetów jednostek samorządu teryto- rialnego ^b		26030,0	16991,1	6909,8	2129,1	–
<i>Grants from local government units budgets^b</i>						
Koszty	2014	227393,7	163558,4	53655,0	10180,3	–
Costs	2015	228338,5	162655,8	54239,9	11442,8	–
w tym: <i>of which:</i>						
Materiały i usługi		93068,1	64101,7	27147,4	1819,0	–
<i>Materials and services</i>						
Podatek dochodowy od osób prawnych		1640,6	756,3	884,3	–	–
<i>Corporate income tax</i>						
Wpłata nadwyżek do budżetów jednostek samo- rządu terytorialnego		669,6	669,6	–	–	–
<i>Surplus payments to local government units budgets</i>						

^a Bez przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^b Łącznie z dotacjami z budżetu państwa oraz płatnościami w ramach budżetu środków europejskich.

^a Excluding revenue and costs of local government budgetary establishments of gminas which are also cities with powiat status.

^b Including grants from the state budget as well as payments within the European funds budget.

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.

W przypadku ujemnych różnic kursowych walut suma nakładów na poszczególne grupy rodzajowe może być większa od nakładów na środki trwałe ogółem.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

Nakłady inwestycyjne na drogi publiczne, ulice i place zalicza się do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

General notes

Investments

1. Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction, modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as civil engineering works), of which, among others, construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets, livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (included exclusively in data expressed at current prices), except for interests not included in outlays on fixed assets by units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005.

In case of foreign exchange losses of currencies, the sum of outlays on particular groups of assets may exceed the total value of outlays on fixed assets.

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

Investment outlays on public roads, streets and squares are included in the section "Transportation and storage".

3. The value of investment outlays incurred by:

3. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółki cywilne z liczbą pracujących powyżej 9 osób — opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo: mieszkaniowe, rekreacyjne (nieprzystosowane do stałego zamieszkania) oraz budownictwo sakralne — ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytku. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytku w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonego w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznawanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2016 poz. 1047).

2. **Wartość brutto środków trwałych** jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia). Przez wartość brutto środków trwałych w bieżących cenach ewidencyjnych według stanu w dniu 31 XII należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
 - przed 1 I 1995 r. — wartość w cenach od stworzenia z września 1994 r.,
 - po 1 I 1995 r. — wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,

- *legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons was compiled on the basis of statistical reports,*
- *legal persons and organizational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private residential construction and private recreational construction (not adapted for permanent residence) and on sacral construction was estimated.*

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., do not include the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 cooperative ownership right to residential premise and co-operative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as a fixed asset, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance with Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1047).

2. The **gross value of fixed assets** is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation). The gross value of fixed assets at current book-keeping prices is understood, as of 31 XII:

- *within the scope of fixed assets designated for exploitation:*
 - *before 1 I 1995 — the value at replacement prices of September 1994,*
 - *after 1 I 1995 — the purchase or manufacturing value at current prices,*

— w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r. — również wycenę według wartości godziwej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

3. Dane według sekcji PKD 2007, jeśli nieznaczono inaczej, opracowano metodą przedsiębiorstw, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”.

Wartość dróg publicznych, ulic i placów zaliczono do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

4. Wartość brutto środków trwałych:

— osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółek cywilnych z liczbą pracujących powyżej 9 osób — opracowano na podstawie sprawozdawczości,

— osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i spółek cywilnych z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych — ustalono szacunkowo.

5. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

1) budynki i budowle:

a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),

— in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005 — also revaluation according to fair value.

The gross value at replacement prices was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated 20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).

3. Data by sections of the NACE Rev. 2, unless otherwise indicated, were compiled using the **enterprise method**, i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g. in an enterprise classified in the section “Manufacturing” all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section “Manufacturing”. An exception are residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section “Real estate activities”.

The value of public roads, streets and squares was included in the section “Transportation and storage”.

4. The gross value of fixed assets:

— of legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons was compiled on the basis of statistical reports,

— of legal persons and organizational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures, was estimated.

5. The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with **Classification of Fixed Assets**. The grouping includes:

1) buildings and structures:

a) buildings and places; since 1 I 2002 cooperative ownership right to residential premise as well as cooperative right to non-residential (utilitarian) premise,

- b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
 - 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
 - a) kotły i maszyny energetyczne,
 - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
 - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
 - d) urządzenia techniczne,
 - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
 - 3) środki transportu;
 - 4) pozostałe środki trwałe, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).
- b) *civil engineering works (excluding detailed meliorations);*
 - 2) *machinery, technical equipment and tools:*
 - a) *boilers and power industry machinery,*
 - b) *general usage machinery, equipment and apparatus,*
 - c) *special use machinery, equipment and apparatus,*
 - d) *technical equipment,*
 - e) *tools, instruments, moveables and endowments;*
 - 3) *transport equipment;*
 - 4) *other fixed assets, i.e., long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).*

Inwestycje

Investments

TABL. 1 (282). **NAKLADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2014	2015
	w mln zł <i>in mln zł</i>		
OGÓŁEM	10627,1	11102,0	13971,1
TOTAL			
sektor publiczny	3381,3	4109,2	6548,7
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	7245,8	6992,9	7422,4
<i>private sector</i>			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	261,0	311,3	336,7
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>			
Przemysł	4254,0	4867,1	5186,0
<i>Industry</i>			
górnictwo i wydobywanie	23,9	89,7	27,1
<i>mining and quarrying</i>			
przetwórstwo przemysłowe	3164,5	3453,8	3594,2
<i>manufacturing</i>			
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	432,2	721,9	1003,7
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	633,4	601,8	561,0
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>			
Budownictwo	253,8	231,7	221,5
<i>Construction</i>			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	761,0	830,7	1021,0
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>			
Transport i gospodarka magazynowa ^b	2341,7	1679,0	4051,2
<i>Transportation and storage^b</i>			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	68,7	64,9	81,3
<i>Accommodation and catering^Δ</i>			
Informacja i komunikacja	30,3	84,5	165,0
<i>Information and communication</i>			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	116,4	120,4	59,5
<i>Financial and insurance activities</i>			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	1066,9	1476,3	1313,2
<i>Real estate activities</i>			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	126,1	124,8	98,8
<i>Professional, scientific and technical activities</i>			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	41,7	20,5	64,7
<i>Administrative and support service activities</i>			
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	168,3	287,1	296,8
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>			
Edukacja	333,4	234,6	266,8
<i>Education</i>			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	411,1	421,9	470,7
<i>Human health and social work activities</i>			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	368,9	323,5	303,5
<i>Arts, entertainment and recreation</i>			
Pozostała działalność usługowa	23,8	23,9	35,1
<i>Other service activities</i>			

^a Według lokalizacji inwestycji. ^b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.

^a According to investment location. ^b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

TABLE 2 (283). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2014	2015
	w mln zł in mln zł		
OGÓŁEM TOTAL	6875,4	6847,7	7353,0
sektor publiczny <i>public sector</i>	1340,2	1984,6	2165,5
sektor prywatny <i>private sector</i>	5535,2	4863,1	5187,5
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	77,6	90,4	90,9
Przemysł <i>Industry</i>	3929,8	4459,2	4673,6
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	23,1	85,0	24,3
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	3129,5	3401,8	3531,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ... <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	390,8	590,2	751,6
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	386,4	382,2	366,7
Budownictwo <i>Construction</i>	173,9	184,7	109,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	588,4	688,2	784,6
Transport i gospodarka magazynowa ^b <i>Transportation and storage^b</i>	1325,3	596,0	599,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	37,2	34,0	58,8
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	16,3	59,3	145,6
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	98,6	83,2	53,7
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	169,3	164,9	220,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	73,4	87,2	53,3
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	19,0	14,8	35,9
Edukacja <i>Education</i>	42,9	5,3	5,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	295,1	349,0	402,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	19,5	27,2	115,4
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	9,1	4,4	4,6

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 3 (284). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH ^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES ^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment	
		w mln zł	in mln zł		
OGÓŁEM	2010	3984,4	1560,6	1990,5	420,1
TOTAL	2014	4900,7	1999,3	2384,8	489,1
	2015	5956,9	1936,9	3391,5	578,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		85,8	45,4	27,3	11,1
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł		3899,6	1078,7	2615,6	160,8
<i>Industry</i>					
górnictwo i wydobywanie		22,3	11,3	8,0	1,4
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe		3388,3	712,5	2501,0	132,1
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		130,6	75,5	52,9	2,0
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		358,4	279,4	53,7	25,3
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
Budownictwo		114,4	34,2	60,5	19,6
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		550,4	174,3	267,9	107,8
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa		344,7	41,1	51,6	251,2
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		43,5	29,7	13,0	0,7
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>					
Informacja i komunikacja		80,0	4,1	74,7	1,2
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		26,2	6,0	16,6	3,6
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		210,7	188,5	16,8	5,2
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		52,4	5,1	40,4	7,0
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		28,3	10,9	13,4	3,9
<i>Administrative and support service activities</i>					
Edukacja		4,9	2,4	2,4	0,1
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		396,6	217,0	173,4	5,4
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		114,7	98,5	14,5	0,4
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa		4,7	1,0	3,4	0,3
<i>Other service activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 4 (285). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2014	2015
		w mln zł	in mln zł
OGÓŁEM TOTAL	108800,7	142610,4	155317,3
sektor publiczny public sector	41973,4	56492,4	63468,2
sektor prywatny private sector	66827,3	86118,0	91849,1
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	9004,8	9531,1	9654,6
Przemysł Industry	38202,6	46394,1	49353,5
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	105,2	824,1	187,5
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	25902,6	30478,0	33127,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	6171,9	7249,2	7874,3
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	6022,9	7842,9	8164,7
Budownictwo Construction	1921,3	2421,7	2450,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	6655,8	11874,8	12455,8
Transport i gospodarka magazynowa ^b Transportation and storage ^b	16234,5	24482,8	30111,0
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	721,3	1050,9	1192,6
Informacja i komunikacja Information and communication	1725,1	2076,0	2199,3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	825,1	877,0	906,3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	20344,1	25105,1	26244,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	976,8	1344,3	1450,3
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	438,4	576,7	876,6
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	2542,5	3756,9	4034,6
Edukacja Education	3785,0	5194,1	5520,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	3354,7	4661,3	5158,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	1688,4	2810,7	3190,3
Pozostała działalność usługowa Other service activities	380,2	452,8	518,9

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. ^b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

^a The division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit. ^b Including value of public roads, streets and squares.

TABL. 5 (286). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
(bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	2010	2014	2015
	w mln zł <i>in mln zł</i>		
OGÓŁEM	55520,4	70667,7	75018,6
TOTAL			
sektor publiczny	16293,6	19400,9	19830,9
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	39226,8	51266,8	55187,7
<i>private sector</i>			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1411,2	1700,9	1673,5
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>			
Przemysł	34727,1	41838,3	44322,1
<i>Industry</i>			
górnictwo i wydobywanie	98,0	806,5	168,9
<i>mining and quarrying</i>			
przetwórstwo przemysłowe	25079,7	29433,2	32016,4
<i>manufacturing</i>			
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ...	5991,7	6948,7	7482,1
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	3557,7	4650,0	4654,7
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>			
Budownictwo	1346,3	1485,8	1429,9
<i>Construction</i>			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	5020,1	9755,6	10242,3
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>			
Transport i gospodarka magazynowa	1645,4	2406,8	2821,5
<i>Transportation and storage</i>			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	487,4	657,4	777,0
<i>Accommodation and catering^Δ</i>			
Informacja i komunikacja	1530,1	1797,9	1874,8
<i>Information and communication</i>			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	765,9	795,0	819,3
<i>Financial and insurance activities</i>			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4495,1	4775,9	4896,2
<i>Real estate activities</i>			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	460,4	689,8	748,0
<i>Professional, scientific and technical activities</i>			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	248,9	233,0	279,9
<i>Administrative and support service activities</i>			
Edukacja	177,6	225,4	251,0
<i>Education</i>			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2648,5	3657,9	4046,6
<i>Human health and social work activities</i>			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	488,5	608,2	751,5
<i>Arts, entertainment and recreation</i>			
Pozostała działalność usługowa	67,8	39,7	85,0
<i>Other service activities</i>			

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

Uwagi ogólne

1. Rachunki regionalne opracowano zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków 2010 (ESA 2010)”, wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 V 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26.06.2013 r.).

2. W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

3. Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

4. Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

5. Produkcja globalna obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

6. Zużycie pośrednie obejmuje wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto (po odjęciu wartości odpadów użytkowych), surowców (łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych i usług obcych (obróbka obca, usługi transportowe, najem sprzętu, usługi telekomunikacyjne i obliczeniowe, prowizje płacone za usługi bankowe), usługi pośrednictwa

General notes

1. Regional accounts were compiled according to the principles of the European System of Accounts 2010 (the ESA 2010), introduced by Regulation No 549/2013 of the European Parliament and of the Council (EU) of 21 V 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union (Official Journal of the EU L 174, 26.06.2013).

2. The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

3. Gross domestic product (GDP) presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all domestic institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

Current prices from the year preceding the reference year were adopted as constant prices in the calculations of gross domestic product volume indices.

4. Gross value added (GVA) measures the newly generated value as a result of the production activity of domestic institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

5. Gross output includes the value of goods and services produced by all domestic institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

6. Intermediate consumption includes the value of consumed materials (including fuels) in net terms (after subtracting the value of recyclable wastes), raw materials (including packaging), energy, technological gases and outside services (outside processing, transport services, equipment rental, telecommunication and accounting services, commissions paid for banking services),

finansowego mierzone pośrednio (FISIM) oraz koszty podróży służbowych (bez diet) i inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych, opłaty giełdowe i opłaty z tytułu uczestnictwa w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych). Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

7. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

8. **Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych** składają się z nadwyżki operacyjnej brutto łącznie z dochodem mieszanym brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

9. **Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych** powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki netto na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne (świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pozostałe świadczenia społeczne) oraz pozostałe transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

10. Grupowanie danych według województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

11. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

financial intermediation services indirectly measured (FISIM) and costs of business trips (excluding travelling allowances) as well as other costs (e.g. advertising, representation, rental and leasing costs, ticket costs for official business, costs of lump-sum payments for using personal vehicles for official business, stock exchange payments as well as payments from participating in the National Depository for Securities). Intermediate consumption is valued at purchaser's prices.

7. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.

8. **Gross primary income in the households sector** is comprised of the gross operating surplus jointly with the gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees, i.e. wages and salaries jointly with contributions to social security and health security paid by employees, contributions to social security paid by employers increased by the Labour Fund and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

9. **Gross disposable income in the households sector** is obtained as a result of correcting gross primary income by: current taxes on income, wealth, etc., net social contributions, social benefits (social security benefits and other social benefits) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

10. Data grouping by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

11. Criteria of rating a given unit of the national economy among **institutional sectors** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- 1) sektor przedsiębiorstw niefinansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe) i prowadzące księgi rachunkowe,
- 2) sektor instytucji finansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz ubezpieczeniami,
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa, a także przedsiębiorstwa publiczne i instytucje niekomercyjne spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do tego sektora,
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób i prowadzące uproszczoną ewidencję księgową, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

12. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek szarej gospodarki oraz działalności nielegalnej. **Szara gospodarka** obejmuje legalną produkcję ukrytą szacowaną dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych sektora prywatnego z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej, głównie w działalności usługowej (w tym osób świadczących usługi prostytutki).

W ramach **działalności nielegalnej** ujęto szacunki dotyczące działalności osób czerpiących korzyści z tytułu świadczenia usług prostytutki przez inne osoby, produkcji i handlu narkotykami oraz przemytu papierosów.

13. Dane z rachunków regionalnych za lata 2010–2014 zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych w ślad za rewizją

- 1) *non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services) and keeping accounting books,*
- 2) *financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as insurance activity,*
- 3) *general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance, entities for which the financial system was defined in special regulations and the main source of financing of which are subsidies from the state budget as well as public corporations and non-profit institutions that meet the ESA 2010 criteria of classification to this sector,*
- 4) *households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons and keeping simplified accounting books as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,*
- 5) *non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organizations.*

12. *The estimation of the hidden economy and illegal activities is included in the regional accounts. **Hidden economy** covers the legal concealed production estimated for registered economic entities of private sector employing up to 9 persons (irrespective of the legal form), employing from 10 to 49 persons (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work, primarily within the service activity (including people providing prostitution services).*

*Within **illegal activities** there were included estimations concerning activity of people deriving profits from exploiting prostitution, production and trafficking in narcotics as well as smuggling of cigarettes.*

13. *Data from regional accounts for the years 2010–2014 were changed in relation to those published previously as a consequence of revision in the annual national accounts, made due to*

w rocznych rachunkach narodowych, dokonana stosownie do standardowej procedury dotyczącej nadmiernego deficytu (tzw. notyfikacja fiskalna). Rewizja wynika z wdrożenia wytycznych zawartych w najnowszym Podręczniku Deficytu i Długu Sektora Instytucji Rządowych i Samorządowych (MGDD, edycja 2016). Zmiany związane z wdrożeniem zapisów tego podręcznika mające znaczenie dla Polski dotyczyły między innymi zakresu podmiotowego sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz rejestracji abonamentu radiowo-telewizyjnego.

14. Szczegółowy opis zmian wprowadzonych do rachunków narodowych znajduje się w notatce informacyjnej GUS: „Zweryfikowany szacunek produktu krajowego brutto za lata 2010-2015” z dnia 19 X 2016 r., dostępnej na stronie <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/zweryfikowany-szacunek-produktu-krajowego-brutto-za-lata-2010-2015,9,2.html>.

15. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (uwagi metodyczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2014 r.”.

the standard excessive deficit procedure (the so-called fiscal notification). Revision results from implementing the requirements included in the latest “Manual on Government Deficit and Debt” (MGDD, 2016 edition). Changes connected with introducing the provisions of this manual of importance to Poland, concerned among other things subjective range of the general government sector as well as radio and TV licence fees recording.

14. *Detailed description of the changes introduced in the national accounts can be found in the CSO news release: „Zweryfikowany szacunek produktu krajowego brutto za lata 2010-2015” of 19 X 2016, available at <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/zweryfikowany-szacunek-produktu-krajowego-brutto-za-lata-2010-2015,9,2.html>.*

15. *Explanations concerning regional accounts (methodological notes and basic concepts) are placed in the publication “Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2014”.*

TABLE 1 (287). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2013	2014	2010	2013	2014
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM TOTAL	65327	73880	76063	x	x	x
W tym wartość dodana brutto ... Of which gross value added	57437	65579	67434	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:						
przedsiębiorstw non-financial corporations	26957	32160	33285	46,9	49,0	49,4
instytucji rządowych i samorządowych general government	9273	10119	10573	16,1	15,4	15,7
gospodarstw domowych households	19204	21446	21476	33,4	32,7	31,8
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	2413	3271	3006	4,2	5,0	4,5
Przemysł Industry	15054	18222	19270	26,2	27,8	28,6
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	12819	15530	16709	22,3	23,7	24,8
Budownictwo Construction	4981	5118	5315	8,7	7,8	7,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja Trade; repair of motor vehicles ^Δ ; transportation and storage; accommodation and catering ^Δ ; information and communication	16266	18004	18027	28,3	27,5	26,7
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ Financial and insurance activities; real estate activities	4902	4998	5395	8,5	7,6	8,0
Pozostałe usługi Other services	13822	15966	16421	24,1	24,3	24,4
NA 1 MIESZKAŃCA ^a PER CAPITA ^a	31127	35280	36379	x	x	x

^a W złotych.

^a In zlotys.

**TABL. 2 (288). PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU
TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
**BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION
OF INCOME ACCOUNT (current prices)**

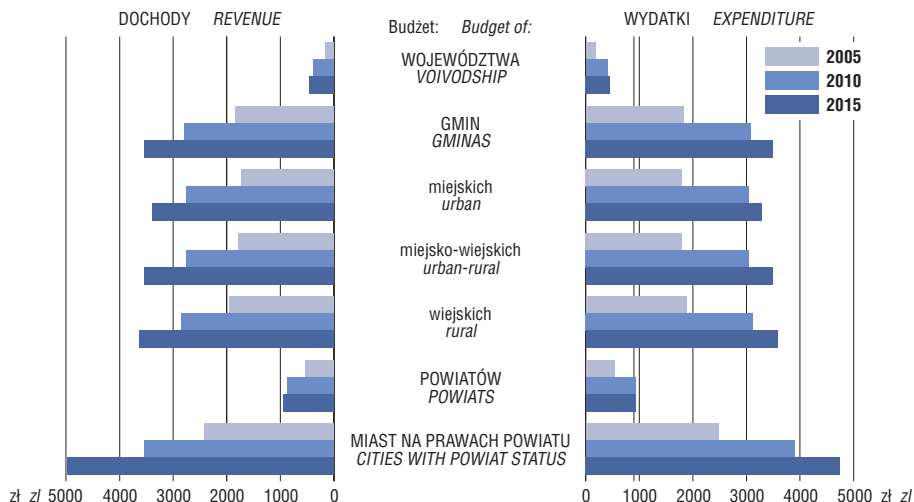
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w mln zł <i>in mln zł</i>			
Produkcja globalna	135505	148747	152059	<i>Gross output</i>
Zużycie pośrednie	78068	83167	84625	<i>Intermediate consumption</i>
Wartość dodana brutto	57437	65579	67434	<i>Gross value added</i>
w tym koszty związane z zatrudnieniem	24500	27044	28130	<i>of which compensation of employees</i>
Nadwyżka operacyjna brutto	33205	39011	39738	<i>Gross operating surplus</i>

TABL. 3 (289). NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				<i>Gross primary income:</i>
w milionach złotych	45461	50083	51492	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	21661	23917	24628	<i>per capita in zł</i>
Dochody do dyspozycji brutto:				<i>Gross disposable income:</i>
w milionach złotych	44767	48713	50015	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	21330	23262	23921	<i>per capita in zł</i>

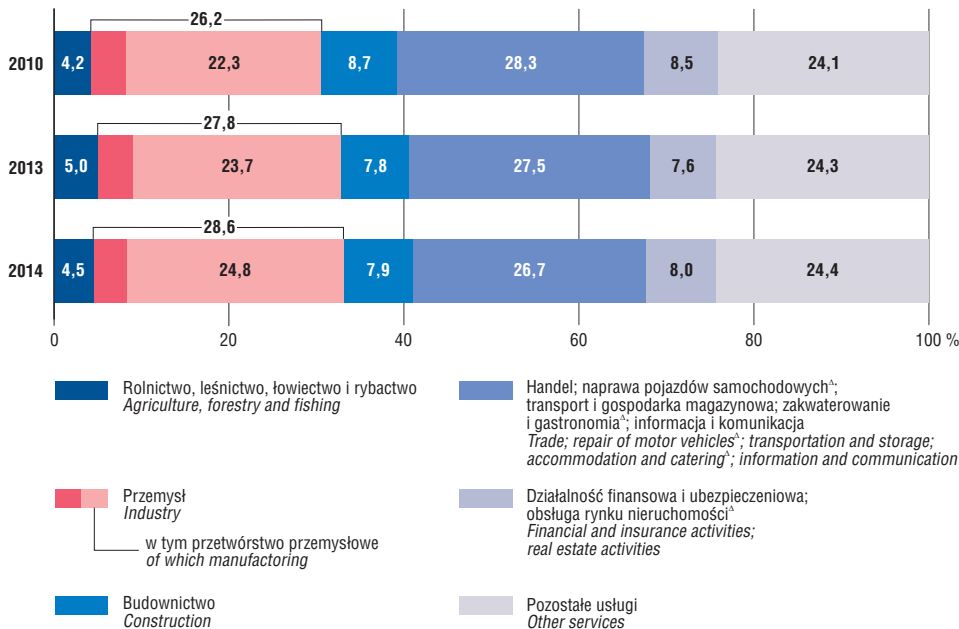
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO NA 1 MIESZKAŃCA

REVENUE AND EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS PER CAPITA

STRUKTURA WARTOŚCI DODANEJ BRUTTO WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI (ceny bieżące)

STRUCTURE OF GROSS VALUE ADDED BY KINDS OF ACTIVITIES (current prices)

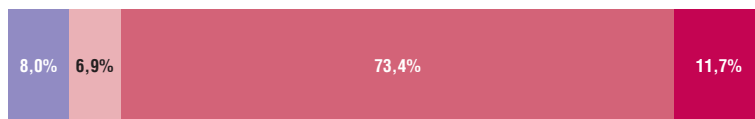
STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ^a W 2015 R.

Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN 2015

As of 31 XII

WEDŁUG FORM PRAWNYCH BY LEGAL STATUS

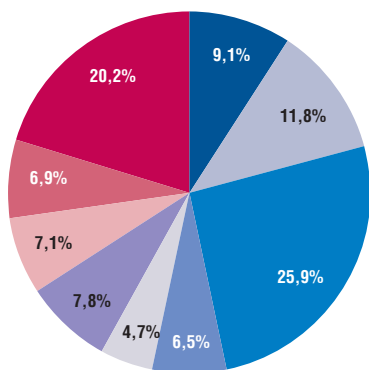
Spółki handlowe
Commercial companies

Spółki cywilne
Civil companies

Osoby fizyczne prowadzące
działalność gospodarczą
Natural persons conducting
economic activity

Pozostałe
Others

WEDŁUG SEKCJI BY SECTIONS

Przetwórstwo przemysłowe
Manufacturing

Budownictwo
Construction

Handel; naprawa pojazdów samochodowych¹
Trade; repair of motor vehicles¹

Transport i gospodarka magazynowa
Transportation and storage

Obsługa rynku nieruchomości¹
Real estate activities

Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Professional, scientific and technical activities

Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
Human health and social work activities

Pozostała działalność usługowa
Other service activities

Pozostałe sekcje
Other sections

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

Uwagi ogólne

1. Prezentowane w tablicach dane dotyczące **podmiotów gospodarki narodowej** wpisanych do rejestru REGON obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

2. Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 VI 1995 r. o statystyce publicznej (jednolity tekst Dz. U. 2012 poz. 591, z późniejszymi zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 VII 1999 r. (Dz. U. Nr 69, poz. 763), z późniejszymi zmianami w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów gospodarki narodowej, w tym wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń oraz szczegółowych warunków i trybu współdziałania służb statystyki publicznej z innymi organami prowadzącymi rejestry i systemy informatyczne administracji publicznej.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

3. Prezentowane w tablicach dane w podziale według sektorów własności nie obejmują podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

Rejestr REGON jest aktualizowany na podstawie wniosków zgłaszanych przez podmioty, na których ciąży prawny obowiązek dokonywania zgłoszeń do rejestru, dotyczących wpisu, skreślenia oraz zmian cech objętych wpisem. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku. Ponadto od 2011 r. do aktualizacji rejestru REGON wykorzystywane są informacje dotyczące zgonów osób fizycznych pochodzące z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL).

General notes

1. The data presented in tables concerning **entities of the national economy** entered in the REGON register include legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE Rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.

2. The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of the CSO. The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics, dated 29 VII 1995 (uniform text Journal of Laws 2012 item 591, with later amendments) and the provisions of the decree of the Council of Ministers of 27 VII 1999 (Journal of Laws No. 69, item 763), with later amendments on the mode and methodology of running and updating the business register, including application, questionnaire and certificate specimens and detailed conditions and mode of cooperation of official statistics services with other bodies running official registers and information systems in public administration.

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

3. The data presented in tables in division according to ownership sectors do not include entities for which the information on the form of ownership is not presented in the REGON register.

The REGON register is updated on the basis of applications submitted by entities legally obliged to apply for entries in and deletions from the register, and also for updating their entries in terms of their description. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above-mentioned obligation. In addition, since 2011 REGON register was updated with information on the deaths of natural persons, as registered in the Common Electronic System of Population Register (PESEL).

TABL. 1 (290). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON**

Stan w dniu 31 XII

*ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	187231	186007	192078	193470	TOTAL
sektor publiczny	6567	5767	5880	5815	public sector
sektor prywatny	180664	180240	186173	186702	private sector
w tym:					of which:
Przedsiębiorstwa państwowe	61	9	6	6	State owned enterprises
Spółki	22198	24404	27871	29103	Companies
w tym:					of which:
handlowe	9310	11383	14311	15485	commercial
cywilne	12676	12808	13342	13400	civil
Spółdzielnie	1035	964	971	970	Cooperatives
Fundacje	300	455	672	775	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	3449	4732	5449	5673	Associations and social organizations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	149606	142934	142201	141983	Natural persons conducting economic activity

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 2 (291). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON
WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

*ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
BY LEGAL STATUS AND SECTIONS*

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>Natural persons conducting economic activity</i>	
		razem total	w tym of which							
			przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	spółki handlowe commercial companies				spółki cywilne civil law partnerships		spółdzielnie co-operatives
				razem total	w tym of which					
			jednoosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury	z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation						
OGÓŁEM 2005	187231	37625	61	9310	27	1443	12676	1035	149606	
TOTAL 2010	186007	43073	9	11383	25	1695	12808	964	142934	
2014	192078	49877	6	14311	13	1815	13342	971	142201	
2015	193470	51487	6	15485	12	1832	13400	970	141983	
w tym: of which:										
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	4303	1267	–	438	–	42	165	171	3036	
Przemysł <i>Industry</i>	19134	5498	4	3478	7	564	1798	111	13636	
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	17652	4768	4	2957	7	504	1672	100	12884	
Budownictwo <i>Construction</i>	22753	3243	–	1871	–	157	1252	77	19510	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A <i>Trade; repair of motor vehicles^A</i>	50036	10322	1	4466	1	629	5626	200	39714	
Transport i gospodarka ma- gazytna <i>Transportation and storage</i>	12635	1102	–	532	–	63	545	19	11533	
Zakwaterowanie i gastro- nomia ^A <i>Accommodation and cater- ing^A</i>	4665	1144	–	328	–	44	749	13	3521	
Informacja i komunikacja <i>Information and communica- tion</i>	4317	1051	–	673	1	44	360	3	3266	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	6352	792	–	434	–	15	201	44	5560	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 2 (291). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL STATUS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>Natural persons conducting economic activity</i>	
		w tym of which								
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	spółki handlowe <i>commercial companies</i>				spółki cywilne <i>civil law partnerships</i>		spółdzielnie <i>co-operatives</i>
				razem total	w tym of which					
					jednoosobowe Skarbu Państwa <i>sole-shareholder companies of the State Treasury</i>	z udziałem kapitału zagranicznego <i>with foreign capital participation</i>				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	9108	7648	1	615	1	61	227	267	1460	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	15114	2562	–	1323	2	102	1093	17	12552	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	5671	990	–	554	–	69	328	25	4681	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	1451	1448	–	1	–	–	–	–	3	
Edukacja <i>Education</i>	7011	4058	–	137	–	7	235	2	2953	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	13658	1053	–	383	–	11	272	9	12605	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją .. <i>Arts, entertainment and recreation</i>	3761	2152	–	139	–	12	225	1	1609	
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	13405	7062	–	111	–	12	324	11	6343	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 3 (292) SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI

Stan w dniu 31 XII

COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a		
		razem total	akcyjne joint- stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	razem total	w tym of which	
						jawne unlimited partner- ships	komandytowe limited partner- ships
O G Ó Ł E M	2005 9310	8115	338	7777	1195	1130	30
T O T A L	2010 11383	9839	342	9497	1544	1344	141
	2014 14311	12314	359	11955	1997	1363	474
	2015 15485	13314	362	12952	2171	1382	633
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i ry- bactwo	438	413	8	405	25	18	6
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł	3478	3023	121	2902	455	295	147
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe .. of which manufacturing	2957	2555	111	2444	402	278	113
Budownictwo	1871	1656	37	1619	215	114	94
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	4466	3706	74	3632	760	606	138
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	532	457	7	450	75	50	24
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	328	283	3	280	45	23	17
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja	673	623	17	606	50	29	17
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa	434	366	23	343	68	32	24
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	615	508	12	496	107	56	37
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1323	1145	25	1120	178	69	66
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspie- rająca ^Δ	554	483	7	476	71	27	40
<i>Administrative and support service activities</i>							
Edukacja	137	124	-	124	13	8	5
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work acti- vities</i>	383	298	3	295	85	40	15
Działalność związana z kulturą, roz- rywką i rekreacją	139	131	20	111	8	6	2
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa	111	95	5	90	16	9	1
<i>Other service activities</i>							

^a W tym 69 spółek partnerskich i 87 spółki komandytowo-akcyjne.^a Of which 69 professional partnerships and 87 limited joint-stock partnerships.

TABL. 4 (293). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE^a**
WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCI

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED^a
BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							spółdzielnie cooperatives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		spółki companies					cywilne civil law partnerships			
		w tym of which			razem total					
		handlowe commercial		z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability						
		razem total	w tym of which							
		razem total	akcyjne joint stock							
OGÓŁEM 2005	13939	876	420	2	369	450	4	12084		
TOTAL 2010	19481	1063	651	8	554	412	15	17447		
..... 2014	17218	1261	959	4	826	299	24	14698		
2015	17123	1570	1293	7	1101	276	8	14762		
w tym: of which:										
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	173	10	8	–	7	2	1	160		
Przemysł Industry	1347	230	198	3	171	32	2	1114		
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	1271	193	167	3	145	26	–	1077		
Budownictwo Construction	3078	163	139	2	103	24	2	2913		
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles ^Δ	3927	364	274	1	245	90	1	3561		
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	1244	94	70	–	61	24	–	1149		
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering ^Δ	516	60	45	–	36	15	1	451		
Informacja i komunikacja Information and communication	506	85	75	–	67	10	–	421		

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABLE 4 (293). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE^a**
WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED^a
BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		spółki companies					cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		w tym of which			handlowe commercial	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability			
		razem total	w tym of which						
			razem total	akcyjne joint stock					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	581	76	69	–	59	7	1	504	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	393	79	73	–	61	6	–	135	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	1452	199	171	1	147	28	–	1250	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	876	110	102	–	86	7	–	765	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	24	–	–	–	–	–	–	–	
Edukacja <i>Education</i>	512	25	17	–	14	8	–	356	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	1034	39	29	–	23	10	–	990	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	268	14	8	–	7	6	–	219	
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	1088	21	14	–	13	7	–	772	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABLE 5 (294). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE^a**
WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED^a
BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		spółki companies					cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		w tym of which			razem total	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability			
		handlowe commercial		akcyjne joint stock					
		razem total	w tym of which						
OGÓŁEM 2005 TOTAL	11367	467	67	5	55	398	15	10719	
2010	15406	285	107	4	70	178	13	14959	
2014	16238	377	165	5	102	212	14	15514	
2015	15482	340	134	5	90	206	8	14719	
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	166	4	1	–	1	3	3	159	
Przemysł Industry	1291	67	34	1	29	33	1	1221	
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	1217	60	31	1	26	29	1	1156	
Budownictwo Construction	2658	31	11	1	9	20	1	2626	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles ^Δ	4668	95	43	1	31	52	3	4569	
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	1127	11	6	–	4	5	–	1113	
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering ^Δ	455	21	3	–	–	18	–	431	
Informacja i komunikacja Information and communication	318	10	2	–	–	8	–	308	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 5 (294). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE^a**
WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED^a
BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						spółdzielnie cooperatives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		spółki companies							
		razem total	w tym of which						
			handlowe commercial				cywilne civil law partnerships		
			razem total	w tym of which					
		akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	691	7	4	1	1	3	–	684	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	134	11	7	–	1	4	–	117	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	990	43	13	–	8	30	–	944	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	755	14	5	–	3	9	–	740	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	35	–	–	–	–	–	–	–	
Edukacja <i>Education</i>	531	3	1	–	1	2	–	363	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	618	10	1	–	–	9	–	604	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	199	7	1	1	–	6	–	181	
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	844	6	2	–	2	4	–	657	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.